

รวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒ เล่ม ๑

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คำนำ

หนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒ เป็นการรวบรวมกฎหมายทั้งสิ้น จำนวน ๑๒๙ ฉบับ ประกอบด้วยพระราชบัญญัติ จำนวน ๑๒๖ ฉบับ และพระราชกำหนด จำนวน ๓ ฉบับ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาในปี พุทธศักราช ๒๕๖๒ อันมีเนื้อหาของพระราชบัญญัติ/พระราชกำหนด ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เหตุผลในการประกาศใช้กฎหมาย รวมทั้งสรุปสาระสำคัญของกฎหมายที่มีการแก้ไขในแต่ละฉบับ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการค้นคว้าอ้างอิง และเพื่อเผยแพร่ให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนประชาชนผู้สนใจใฝ่ศึกษาทั่วไป

นายสรศักดิ์ เพียรเวช
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
กันยายน ๒๕๖๓

คำนำ

การจัดทำหนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นการรวบรวมพระราชบัญญัติ จำนวน ๑๒๖ ฉบับ และพระราชกำหนด จำนวน ๓ ฉบับ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาในปีพุทธศักราช ๒๕๖๒ โดยแต่ละฉบับได้นำเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมาย พร้อมทั้งได้สรุปสาระสำคัญกฎหมายที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมตั้งแต่ฉบับแรกถึงฉบับปัจจุบันมาจัดทำเป็นบันทึกท้ายพระราชบัญญัติ/พระราชกำหนด เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าเพิ่มเติมถึงเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมในแต่ละครั้งและเพื่อความสะดวกในการค้นคว้ากฎหมายย้อนไปยังฉบับก่อน ๆ

ทั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒ จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และประชาชนทั่วไปที่สนใจ หากมีข้อผิดพลาดประการใด คณะผู้จัดทำขออภัยมา ณ ที่นี้ และขอรับไว้พิจารณาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย
กันยายน ๒๕๖๓

คณะที่ปรึกษา

ว่าที่ร้อยตำรวจตรีอาพัทธ์ สุขะนันท์	รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
นายจักรพันธ์ จันทรเจริญ	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายกุลพล วัชรกาฬ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

คณะผู้จัดทำ

นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง	วิทยากรเชี่ยวชาญ
นางวนิดา อินทรอำนวย	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นางธิดารัตน์ อุ่นจันทร์	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ	วิทยากรปฏิบัติการ
นางกัญชลิกา เทียนเถื่อน	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาววราภรณ์ มีเปรม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาววลัยพร ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวสุนทรี เกตุชาญวิทย์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวรวิวรรณ เขียววิชัย	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

http://www.parliament.go.th/elaw
กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๕๘๙๑

รายละเอียดประกอบการใช้

หนังสือรวมกฎหมายปีพุทธศักราช ๒๕๖๒ นี้ มีกฎหมายจำนวนทั้งสิ้น ๑๒๙ ฉบับ โดยมีข้อมูลภายใต้กฎหมายแต่ละฉบับ ประกอบด้วยข้อมูล ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ กฎหมายที่ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาในปีพุทธศักราช ๒๕๖๒

กฎหมายที่ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาในปี พุทธศักราช ๒๕๖๒ ประกอบด้วย พระราชบัญญัติ จำนวน ๑๒๖ ฉบับ และพระราชกำหนดจำนวน ๓ ฉบับ โดยจัดเรียงชื่อเรื่องตามลำดับพยัญชนะไทย ก – ฮ

ส่วนที่ ๒ บันทึกท้ายกฎหมาย

บันทึกท้ายกฎหมาย คณะผู้จัดทำได้สืบค้นเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายในแต่ละเรื่องตั้งแต่ฉบับแรกซึ่งยังคงใช้บังคับอยู่ จนถึงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมที่ประกาศใช้ในปีปัจจุบัน รวมทั้งวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของกฎหมายฉบับก่อน ๆ เพื่อนำมาจัดทำบันทึกท้ายพระราชบัญญัติ/พระราชกำหนดด้วย

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมาย (ภาคผนวก)

ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมายประกอบด้วยข้อมูลวันที่มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ/พระราชกำหนด ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา โดยเรียงตามลำดับการพิจารณาตั้งแต่ร่างกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาในสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จนถึงวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

สารบัญ

ชื่อเรื่อง	หน้า
คำนำ	**ก – ข**
คณะผู้จัดทำ	**ค**
รายละเอียดประกอบการใช้	**ง**
๑. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๖๒	๑
- บันทึกท้ายพระราชกำหนด	๖
๒. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๒	๙
- บันทึกท้ายพระราชกำหนด	๑๒
๓. พระราชกำหนดโอนอัตรากำลังพลและงบประมาณบางส่วนของกองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม ไปเป็นของหน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ ซึ่งเป็นส่วนราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๒	๑๕
- บันทึกท้ายพระราชกำหนด	๑๘
๔. พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒	๒๐
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๓๙
๕. พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒	๔๓
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๘๗
๖. พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒	๙๓
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๑๑๕
๗. พระราชบัญญัติการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. ๒๕๖๒	๑๒๔
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๑๓๗
๘. พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒	๑๔๑
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๑๕๑
๙. พระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานราก และสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒	๑๕๔
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๑๖๓
๑๐. พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	๑๖๖
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๑๗๒
๑๑. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ (หลักเกณฑ์เรื่องทุนและอำนาจการบริหารกิจการ)	๑๗๖
๑๒. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	๑๗๙
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๒๖๘
๑๓. พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	๒๙๕
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๓๑๔

ชื่อเรื่อง **หน้า**

๑๔. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ๓๒๕
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ ๓๓๗
๑๕. พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒ ๓๕๐
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ ๓๕๖
๑๖. พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ ๓๖๗
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ ๓๗๗
๑๗. พระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ๓๘๐
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ ๓๘๓
๑๘. พระราชบัญญัติการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ๓๘๕
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ ๓๙๘
๑๙. พระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒ ๔๐๓
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ ๔๒๐
๒๐. พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ ๔๒๖
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ ๔๓๘
๒๑. พระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ๔๔๕
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ ๔๗๔
๒๒. พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ๔๘๔
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ ๕๑๖
๒๓. พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ ๕๒๐
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ ๕๔๐
๒๔. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ๕๔๓
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ ๕๙๙
๒๕. พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ๖๑๖
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ ๖๒๗
๒๖. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ๖๓๒
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ ๖๓๗

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

- ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมายและวันประกาศราชกิจจานุเบกษา ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒

พระราชกำหนด

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ให้ประธานศาลฎีกา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน

ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อบังคับ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ข้อบังคับประธานศาลฎีกา กฎกระทรวง และระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ ใช้อำนาจครอบงำบุคคลด้วยเหตุที่อยู่ในภาวะอ่อนด้อยทางร่างกาย จิตใจ การศึกษา หรือทางอื่นใดโดยมิชอบ ขู่เข็ญว่าจะใช้กระบวนการทางกฎหมายโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ

(๒) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก

ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาสหรือให้มีฐานะคล้ายทาส การนำคนมาขอทาน การตัดอวัยวะเพื่อการค้า การบังคับใช้แรงงานหรือบริการตามมาตรา ๖/๑ หรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖/๑ และมาตรา ๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๖/๑ ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้ทำงานหรือให้บริการโดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของบุคคลนั้นเองหรือของผู้อื่น

(๒) ขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ

(๓) ใช้กำลังประทุษร้าย

(๔) ยึดเอกสารสำคัญประจำตัวของบุคคลนั้นไว้

(๕) นำภาระหนี้ของบุคคลนั้นหรือของผู้อื่นมาเป็นสิ่งผูกมัดโดยมิชอบ

(๖) ทำด้วยประการอื่นใดอันมีลักษณะคล้ายคลึงกับการกระทำดังกล่าวข้างต้น

ถ้าได้กระทำให้ผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานบังคับใช้แรงงานหรือบริการ

มาตรา ๖/๒ บทบัญญัติในมาตรา ๖/๑ ไม่ใช้บังคับกับ

(๑) งานหรือบริการซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารสำหรับงานในหน้าที่ราชการโดยเฉพาะ

(๒) งานหรือบริการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมาย

(๓) งานหรือบริการอันเป็นผลมาจากคำพิพากษาของศาลหรือที่ต้องทำในระหว่างการต้องโทษตามคำพิพากษาของศาล

(๔) งานหรือบริการเพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือในกรณีที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือในขณะที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ ให้ความผิดตามมาตรา ๖/๑ ที่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔/๑ ของหมวด ๑ บททั่วไป แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๑๔/๑ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ และการช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหาย ให้คำว่า “ค้ามนุษย์” ในหมวด ๓ และหมวด ๔ หมายความรวมถึง “บังคับใช้แรงงานหรือบริการ” ด้วย

ให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์มาใช้บังคับกับการพิจารณาคดีบังคับใช้แรงงานหรือบริการด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๕๒/๑ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๖/๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสี่ปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสี่แสนบาทต่อผู้เสียหายหนึ่งคน หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือเป็นโรคร้ายแรงซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อชีวิต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่แปดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม เป็นกรณีที่ผู้บุพการีให้ผู้สืบสันดานทำงานหรือให้บริการเพราะเหตุความยากจนเหลือทนทาน หรือเมื่อพิจารณาถึงสภาพความผิดหรือเหตุอันควรปรานีอื่นแล้ว ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดเลยก็ได้”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือตามมาตรา ๖/๑ เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย”

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดความผิดและมาตรการในการคุ้มครองผู้เสียหายจากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ ทำให้ไม่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาการบังคับใช้แรงงานหรือบริการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบตามความผิดฐานค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมควรกำหนดลักษณะการกระทำที่เป็นความผิดฐานบังคับใช้แรงงานหรือบริการและกำหนดอัตราโทษให้เหมาะสม เพื่อเป็นการป้องกันและขจัดการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ รวมทั้งกำหนดมาตรการในการช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการถูกบังคับใช้แรงงานหรือบริการ และการพิจารณาคดีให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนตามแนวทางเดียวกับผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ตลอดจนเพื่อเป็นการอนุวัตการให้เป็นไปตามพิธีสาร ค.ศ. ๒๐๑๔ ส่วนเสริมอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๒๙ ว่าด้วยแรงงานบังคับ ค.ศ. ๑๙๓๐ และโดยที่การดำเนินการดังกล่าวต้องกระทำให้เสร็จโดยเร็วเพื่อประโยชน์ในการสร้างความมั่นคงทางด้านแรงงาน สังคม และความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

บันทึกท้ายพระราชกำหนด
พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๖๒ เสนอโดย คณะรัฐมนตรีชุดที่มีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรีต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยในคราวการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมเห็นสมควรอนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๔๕ ก วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๑

วันใช้บังคับ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดความผิดและมาตรการในการคุ้มครองผู้เสียหายจากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ ทำให้ไม่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาการบังคับใช้แรงงานหรือบริการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบตามความผิดฐานค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมควรกำหนดลักษณะการกระทำที่เป็นความผิดฐานบังคับใช้แรงงานหรือบริการและกำหนดอัตราโทษให้เหมาะสม เพื่อเป็นการป้องกันและขจัดการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ รวมทั้งกำหนดมาตรการในการช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการถูกบังคับใช้แรงงานหรือบริการ และการพิจารณาคดีให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนตามแนวทางเดียวกับผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ตลอดจนเพื่อเป็นการอนุวัตการให้เป็นไปตามพิธีสาร ค.ศ. ๒๐๑๔ ส่วนเสริมอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๒๙ ว่าด้วยแรงงานบังคับ ค.ศ. ๑๙๓๐ และโดยที่การดำเนินการดังกล่าวต้องกระทำให้เสร็จโดยเร็วเพื่อประโยชน์ในการสร้างความมั่นคงทางด้านแรงงาน สังคม และความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้สาระสำคัญของพระราชกำหนด

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อบังคับ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

๒. ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

๒.๑ เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ ใช้อำนาจ

ครอบงำบุคคลด้วยเหตุที่อยู่ในภาวะอ่อนด้อยทางร่างกาย จิตใจ การศึกษา หรือทางอื่นใดโดยมิชอบ ขู่เข็ญว่าจะใช้กระบวนการทางกฎหมายโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ

๒.๒ เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขังจัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็กถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

๒.๓ การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาส หรือให้มีฐานะคล้ายทาส การนำคนมาขอทาน การตัดอวัยวะเพื่อการค้า การบังคับใช้แรงงานหรือบริการตามมาตรา ๖/๑ หรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคลไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

๓. มาตรา ๖/๑ ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้ทำงานหรือให้บริการโดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

๓.๑ ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของบุคคลนั้นเองหรือของผู้อื่น

๓.๒ ขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ

๓.๓ ใช้กำลังประทุษร้าย

๓.๔ ยึดเอกสารสำคัญประจำตัวของบุคคลนั้นไว้

๓.๕ นำภาระหนี้ของบุคคลนั้นหรือของผู้อื่นมาเป็นสิ่งผูกมัดโดยมิชอบ

๓.๖ ทำด้วยประการอื่นใดอันมีลักษณะคล้ายคลึงกับการกระทำดังกล่าวข้างต้นถ้าได้กระทำให้ผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานบังคับใช้แรงงานหรือบริการ

๔. มาตรา ๖/๒ บทบัญญัติในมาตรา ๖/๑ ไม่ใช้บังคับกับ

๔.๑ งานหรือบริการซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารสำหรับงานในหน้าที่ราชการโดยเฉพาะ

๔.๒ งานหรือบริการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมาย

๔.๓ งานหรือบริการอันเป็นผลมาจากคำพิพากษาของศาลหรือที่ต้องทำในระหว่างการต้องโทษตามคำพิพากษาของศาล

๔.๔ งานหรือบริการเพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือในกรณีที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือในขณะที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ ให้ความผิดตามมาตรา ๖/๑ ที่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน”

๖. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔/๑ ของหมวด ๑ บททั่วไป แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๑๔/๑ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ และการช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหาย ให้คำว่า “ค้ามนุษย์” ในหมวด ๓ และหมวด ๔ หมายความรวมถึง “บังคับใช้แรงงานหรือบริการ” ด้วย

ให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์มาใช้บังคับกับการพิจารณาคดีบังคับใช้แรงงานหรือบริการด้วยโดยอนุโลม”

๗. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๕๒/๑ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๖/๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสี่ปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสี่แสนบาทต่อผู้เสียหายหนึ่งคน หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือเป็นโรคร้ายแรงซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อชีวิต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่แปดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม เป็นกรณีที่ผู้บุพการีให้ผู้สืบสันดานทำงานหรือให้บริการเพราะเหตุความยากจนเหลือทนทาน หรือเมื่อพิจารณาถึงสภาพความผิดหรือเหตุอันควรปรานีอื่นแล้ว ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดเลยก็ได้”

๘. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือตามมาตรา ๖/๑ เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย”

นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง / จัดทำ

พระราชกำหนด

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนา
และคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว

พระราชกำหนดนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชกำหนดนี้ เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาครอบครัว และการคุ้มครองสวัสดิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ในการสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและพัฒนาสถาบันครอบครัว ซึ่งการตราพระราชกำหนดนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้จะใช้บังคับเมื่อใดให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา”

มาตรา ๔ ในระหว่างที่ยังไม่มีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ ให้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังคงมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๕ ให้คณะรัฐมนตรีเร่งเตรียมการรองรับและดำเนินการพิจารณาแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัวและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้มีมาตรการและกลไกที่เหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยเร็ว

มาตรา ๖ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันได้มีการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งได้มีการกำหนดมาตรการในการลดการกระทำความรุนแรงในครอบครัวเพื่อให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวได้มีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำความผิดซ้ำ รวมทั้งได้ปรับปรุงกลไก บทบาท อำนาจและหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในระดับหน่วยปฏิบัติ และปรับปรุงการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่ชั้นพนักงานสอบสวนไปจนถึงกระบวนการในชั้นศาล การดำเนินการดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยความพร้อมในด้านความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพร้อมในด้านบุคลากรที่ต้องมีจำนวนที่เพียงพอต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้อย่างทันท่วงที รวมทั้งยังต้องมีการเตรียมการรองรับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีตามหลักการใหม่ของพระราชบัญญัติดังกล่าวและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปอย่างสอดคล้องกัน แต่โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒ และปรากฏข้อเท็จจริงว่าหน่วยงานที่จะเป็นผู้ปฏิบัติการหรือบังคับการตามกฎหมายยังมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับความพร้อมด้านบุคลากรและขั้นตอนการปฏิบัติ จึงมีความจำเป็นที่ต้องขยายกำหนดเวลาในการมีผลใช้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ออกไปก่อน เนื่องจากหากมีการใช้บังคับตามกำหนดเวลาเดิมในขณะที่ยังไม่มีความพร้อมอาจเกิดผลร้ายต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง และสมควรให้นำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพในครอบครัวฉบับเดิมมาใช้บังคับต่อไปก่อนเป็นการชั่วคราว เพื่อความต่อเนื่องในการให้ความดูแลสถาบันครอบครัวในระหว่างการเตรียมการด้านบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายอื่นและมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัวได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย กรณีดังกล่าวจึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางสังคมอันจะส่งผลถึงความปลอดภัยสาธารณะและความปลอดภัยของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

บันทึกท้ายพระราชกำหนด
พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

กฎหมายว่าด้วยส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัวที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. .... ในวาระที่หนึ่ง ในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน กำหนดเวลาพิจารณา ๔๕ วัน เมื่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้วรายงานต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยเสนอต่อประธานสภาฯ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรา และลงมติในวาระที่สามเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ และประกาศใช้เป็นกฎหมายฉบับแรกของกฎหมายว่าด้วยส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว

จากนั้น รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๒ ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๒ ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑๔๒ คน ได้เข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรขอให้ส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง ในการนี้ ศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ สรุปความได้ว่า การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นไปเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง แล้ว (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๑๓๕ วันที่ ๙ ธันวาคม หน้า ๑๔) ทั้งนี้ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติอนุมัติพระราชกำหนดดังกล่าวในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และวุฒิสภาได้พิจารณาและลงมติอนุมัติพระราชกำหนดดังกล่าว ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งทีสอง) วันจันทร์ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๒ (ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การอนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๑๓๖ ก วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ หน้า ๑๑)

ปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัวที่ใช้บังคับอยู่ คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๙๒ ก วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันได้มีการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งได้มีการกำหนดมาตรการในการลดการกระทำความรุนแรงในครอบครัวเพื่อให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวได้มีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำความผิดซ้ำ รวมทั้งได้ปรับปรุงกลไก บทบาท อำนาจและหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในระดับหน่วยปฏิบัติ และปรับปรุงการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่ชั้นพนักงานสอบสวนไปจนถึงกระบวนการในชั้นศาล การดำเนินการดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยความพร้อมในด้านความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพร้อมในด้านบุคลากรที่ต้องมีจำนวนที่เพียงพอต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้อย่างทันท่วงที รวมทั้งยังต้องมีการเตรียมการรองรับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีตามหลักการใหม่ของพระราชบัญญัติดังกล่าวและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปอย่างสอดคล้องกัน แต่โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒ และปรากฏข้อเท็จจริงว่าหน่วยงานที่จะเป็นผู้ปฏิบัติการหรือบังคับการตามกฎหมายยังมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับความพร้อมด้านบุคลากรและขั้นตอนการปฏิบัติ จึงมีความจำเป็นที่ต้องขยายกำหนดเวลาในการมีผลใช้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ออกไปก่อน เนื่องจากหากมีการใช้บังคับตามกำหนดเวลาเดิมในขณะที่ยังไม่มีความพร้อมอาจเกิดผลร้ายต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง และสมควรให้นำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพในครอบครัวฉบับเดิมมาใช้บังคับต่อไปก่อนเป็นการชั่วคราว เพื่อความต่อเนื่องในการให้ความดูแลสถาบันครอบครัวในระหว่างการเตรียมการด้านบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายอื่นและมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัวได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย กรณีดังกล่าวจึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางสังคมอันจะส่งผลถึงความปลอดภัยสาธารณะและความปลอดภัยของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้จะใช้บังคับเมื่อใดให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา” (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ในระหว่างที่ยังไม่มีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ให้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังคงมีผลใช้บังคับ (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้คณะรัฐมนตรีเร่งเตรียมการรองรับและดำเนินการพิจารณาแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัวและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้มีมาตรการและกลไกที่เหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยเร็ว (มาตรา ๕)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชกำหนด

โอนอัตรากำลังพลและงบประมาณบางส่วน
ของกองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม
ไปเป็นของหน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์
ซึ่งเป็นส่วนราชการในพระองค์
พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรโอนอัตรากำลังพลและงบประมาณบางส่วนของกองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ และกรมทหารราบที่ ๑๑ มหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ ไปเป็นของหน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ ซึ่งเป็นส่วนราชการในพระองค์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดโอนอัตรากำลังพลและงบประมาณบางส่วนของกองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม ไปเป็นของหน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ ซึ่งเป็นส่วนราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้โอนบรรดาอัตรากำลังพลและงบประมาณบางส่วนของกองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ และกรมทหารราบที่ ๑๑ มหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมประกาศกำหนด ไปเป็นของหน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ ซึ่งเป็นส่วนราชการในพระองค์ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการในพระองค์

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่หน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์เป็นส่วนราชการในพระองค์ขึ้นตรงต่อพระมหากษัตริย์ มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน บังคับบัญชา ควบคุม กำกับดูแลและปฏิบัติงานในการถวายอารักขาและถวายพระเกียรติองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศานุวงศ์ และบุคคลอื่นตามที่พระมหากษัตริย์ทรงมอบหมาย รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ทางพระราชพิธีตามที่ได้รับมอบหมาย และการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเขตพระราชฐาน ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์และพระราชอาคันตุกะ ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการถวายอารักขาและถวายพระเกียรติและการรักษาความปลอดภัยดังกล่าวจำเป็นต้องมีความพร้อมในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดอัตรากำลังพลที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรียบร้อย รวดเร็ว และเกิดความปลอดภัยสูงสุด สมควรโอนอัตรากำลังพลและงบประมาณบางส่วนของกรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ กองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม และกรมทหารราบที่ ๑๑ มหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ กองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม ไปเป็นของหน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ ซึ่งเป็นส่วนราชการในพระองค์ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการในพระองค์ เพื่อสนับสนุนภารกิจของส่วนราชการในพระองค์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการถวายอารักขาและถวายพระเกียรติ และการรักษาความปลอดภัยองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์และพระราชอาคันตุกะ รวมทั้งให้การปฏิบัติภารกิจทั้งปวงตามพระราชอัธยาศัยและตามพระราชประเพณีเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ และเกิดความปลอดภัยสูงสุด จึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

บันทึกท้ายพระราชกำหนด
พระราชกำหนดโอนอัตรากำลังพลและงบประมาณบางส่วน
ของกองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม ไปเป็นของหน่วยบัญชาการ
ถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ซึ่งเป็นส่วนราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชกำหนดโอนอัตรากำลังพลและงบประมาณบางส่วนของกองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม ไปเป็นของหน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ซึ่งเป็นส่วนราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเจตนารมณ์เพื่อจัดกำลังพลที่เหมาะสมและเตรียมความพร้อมแก่การปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ เรียบร้อย รวดเร็ว และเกิดความปลอดภัยสูงสุด เพื่อสนับสนุนภารกิจของส่วนราชการในพระองค์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการถวายอารักขาและถวายพระเกียรติ และการรักษาความปลอดภัยองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์และพระราชอาคันตุกะ โดยสำนักนายกรัฐมนตรีได้นำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๑๐๓ ก วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่หน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์เป็นส่วนราชการในพระองค์ขึ้นตรงต่อพระมหากษัตริย์ มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน บังคับบัญชา ควบคุม กำกับดูแลและปฏิบัติงานในการถวายอารักขาและถวายพระเกียรติ องค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศานุวงศ์ และบุคคลอื่นตามที่พระมหากษัตริย์ทรงมอบหมาย รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ทางพระราชพิธีตามที่ได้รับมอบหมาย และการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเขตพระราชฐาน ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย องค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์และพระราชอาคันตุกะ ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการถวายอารักขาและถวายพระเกียรติและการรักษาความปลอดภัยดังกล่าวจำเป็นต้องมีความพร้อมในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดอัตรากำลังพลที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรียบร้อย รวดเร็ว และเกิดความปลอดภัยสูงสุด สมควรโอนอัตรากำลังพลและงบประมาณบางส่วนของกรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ กองทัพบก ทองทัพไทย กระทรวงกลาโหม และกรมทหารราบที่ ๑๑ มหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ กองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม ไปเป็นของหน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ซึ่งเป็นส่วนราชการในพระองค์ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการในพระองค์ เพื่อสนับสนุนภารกิจของส่วนราชการในพระองค์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการถวายอารักขาและถวายพระเกียรติและการรักษาความปลอดภัยองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระ องค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์และพระราชอาคันตุกะ รวมทั้งให้การปฏิบัติภารกิจทั้งปวงตามพระราชอัธยาศัยและตามพระราชประเพณีเป็นไปด้วยความเรียงร้อย รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ และเกิดความ

ปลอดภัยสูงสุด จึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดโอนอัตรากำลังพลและงบประมาณบางส่วนของกองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม ไปเป็นของหน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ซึ่งเป็นส่วนราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

กำหนดให้โอนบรรดาอัตรากำลังพลและงบประมาณบางส่วนของกองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ และกรมทหารราชที่ ๑๑ มหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมประกาศกำหนด ไปเป็นของหน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ ซึ่งเป็นส่วนราชการในพระองค์ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการในพระองค์ (มาตรา ๓)

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ
กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีสถานะที่เพียงพอต่อการดำเนินการตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อความมั่นคงด้านพลังงานและเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

“น้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า น้ำมันเบนซิน น้ำมันก๊าด น้ำมันดีเซล น้ำมันเตา น้ำมันที่คล้ายกันหรือน้ำมันสำหรับเครื่องยนต์ที่คล้ายกัน น้ำมันดิบสังเคราะห์ที่ใช้หรืออาจใช้เป็นวัตถุดิบในการกลั่นหรือผลิตเพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ดังกล่าวข้างต้น และให้หมายความรวมถึงก๊าซปิโตรเลียมเหลว ก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์ หรือน้ำมันเชื้อเพลิงที่ได้จากสิ่งอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“ก๊าซปิโตรเลียมเหลว” หมายความว่า ก๊าซปิโตรเลียมที่ประกอบด้วยโพรเพน โพรพิลีน นอร์แมลบิวเทน ไอโซบิวเทน หรือบิวทิลีน อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างผสมกันเป็นส่วนใหญ่

“ก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์” หมายความว่า ก๊าซปิโตรเลียมที่ประกอบด้วยมีเทนเป็นส่วนใหญ่เพื่อนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับยานยนต์

“วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า สถานการณ์ที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีการปรับราคาขึ้นอย่างรวดเร็วหรือผันผวนอันอาจเกิดผลกระทบต่อการดำรงชีพของประชาชน หรือสถานการณ์ที่น้ำมันเชื้อเพลิงอาจขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

“โรงกลั่น” หมายความว่า โรงกลั่นน้ำมันเชื้อเพลิง โรงงานอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและสารละลาย สถานที่ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง และโรงแยกก๊าซธรรมชาติที่ผลิตและจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลว

“คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของตน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
การจัดตั้งกองทุน

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง” ในสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ตามวรรคหนึ่งให้อยู่ภายใต้กรอบนโยบายการบริหารกองทุนตามที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๖ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลอาจจัดสรรให้ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินและจำเป็น

(๓) เงินและเงินเพิ่มที่ส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔

(๔) เงินกู้ตามมาตรา ๒๖

(๕) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้

(๖) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมาย

(๗) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

(๘) ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินงาน

(๙) เงินที่ได้จากการจำหน่ายทรัพย์สินของกองทุนหรือที่ได้จากการจัดหารายได้

มาตรา ๗ รายได้ของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๘ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายได้เพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕

(๒) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานกองทุนหรือการบริหารกองทุนและกิจการอื่นที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับการจัดการกิจการของกองทุน

หมวด ๒
การบริหารกิจการของกองทุน

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงพลังงาน เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน อธิบดีกรมบัญชีกลาง และผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสี่คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในด้านการเงินและด้านธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิง อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของกองทุน

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๔) ให้ดำเนินการสรรหาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินเจ็ดสิบปี

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารในพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

(๘) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๙) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติไม่เหมาะสม

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

เมื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะพ้นจากตำแหน่งเพราะครบวาระในวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จก่อนครบวาระไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ในกรณีที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ และให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในเก้าสิบวัน และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงและแผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

(๒) รายงานผลการประเมินการปฏิบัติงานและการเสนอแนะมาตรการแก้ไขปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติการตามแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงและแผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกองทุน และกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับนโยบายการบริหารกองทุนตามที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติกำหนด

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการส่งเงินเข้ากองทุนหรือได้รับเงินชดเชยและกำหนดอัตราเงินส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๗ อัตราเงินชดเชยตามมาตรา ๒๙ อัตราเงินคืนจากกองทุนตามมาตรา ๓๑ และอัตราเงินชดเชยคืนกองทุนตามมาตรา ๓๒ โดยอาจกำหนดตามประเภท การใช้ และแหล่งที่มาของน้ำมันเชื้อเพลิง ก็ได้ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการรายงานการดำเนินการดังกล่าวต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติเพื่อทราบ

(๕) อนุมัติการจ่ายเงินกองทุนเพื่อดำเนินการตามแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมตามมาตรา ๕

(๖) ให้ความเห็นชอบการกู้ยืมเงินของสำนักงานตามมาตรา ๒๖

(๗) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินกองทุนโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๘) บริหารสินทรัพย์และหนี้สินของกองทุน ให้มีความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

(๙) อนุมัติแผนงาน โครงการ และงบประมาณประจำปีของสำนักงาน

(๑๐) ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๑) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร การบริหารงานบุคคล การงบประมาณการเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินงานอื่นของกองทุนและสำนักงาน รวมถึงการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้าง ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และแนวทางที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมอบหมาย

การออกประกาศตาม (๔) ประธานกรรมการอาจมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการเป็นผู้ลงนามในประกาศแทนก็ได้

มาตรา ๑๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม แต่ถ้าทั้งประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้เลื่อนการประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

การประชุมคณะอนุกรรมการให้นำความในมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ และอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์และอัตราที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๓
สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

มาตรา ๑๘ ให้มีสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลและไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น และให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๑๙ ให้สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

(๒) จัดทำแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงและแผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งรายงานผลการประเมินการปฏิบัติงานและการเสนอแนะมาตรการแก้ไขปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติการตามแผนดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการ

(๓) กู้ยืมเงินตามมาตรา ๒๖

(๔) เสนอแผนการเงินและงบประมาณประจำปีต่อคณะกรรมการ

(๕) จัดทำรายงานประจำปีและความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสำนักงาน รวมทั้งรายงานการเงินและบัญชี เสนอต่อคณะกรรมการ

(๖) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินใด ๆ

(๗) ก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน

(๘) ดำเนินคดีทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนหรือการบริหารกองทุนและกิจการอื่นที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับการจัดการกิจการของกองทุน

(๙) ปฏิบัติการตามที่คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ หรือคณะกรรมการมอบหมาย

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงาน

มาตรา ๒๐ ให้สำนักงานมีผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบบริหารกิจการของสำนักงานขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ และจะให้มีรองผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติงานรองจากผู้อำนวยการก็ได้

ให้คณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้ง ถอดถอน และกำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้อำนวยการ

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๑ ผู้อำนวยการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปี

(๒) เป็นผู้สามารถทำงานให้แก่สำนักงานได้เต็มเวลา

(๓) เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เหมาะสมกับกิจการของสำนักงาน

(๔) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ (๑) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙)

มาตรา ๒๒ ผู้อำนวยการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๒๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๒ ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการให้ออก เพราะไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงาน บกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๑

มติของคณะกรรมการให้ผู้อำนวยการออกจากตำแหน่งตาม (๓) ต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการเท่าที่มีอยู่ โดยไม่นับรวมผู้อำนวยการ

มาตรา ๒๔ ให้ผู้อำนวยการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ของกองทุน ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ นโยบาย หรือมติที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติหรือคณะกรรมการกำหนด และเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงาน

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ นโยบาย หรือมติที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติหรือคณะกรรมการกำหนด

(๓) แต่งตั้งรองผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๔) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง ตลอดจนให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๕ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนของสำนักงาน และเพื่อการนี้ ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔
การดำเนินงานของกองทุน

มาตรา ๒๖ กองทุนต้องมีจำนวนเงินเพียงพอเพื่อใช้ในการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเมื่อรวมกับเงินกู้ตามวรรคสองแล้วต้องไม่เกินจำนวนสี่หมื่นล้านบาท

เมื่อกองทุนมีจำนวนเงินไม่เพียงพอเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา ๕ ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกู้ยืมเงินเป็นจำนวนไม่เกินสองหมื่นล้านบาท ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

การเปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินตามวรรคหนึ่งและกรอบวงเงินกู้ตามวรรคสองให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ให้กระทำได้โดยการตราพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๗ ให้บุคคลดังต่อไปนี้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๑) กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตภายในราชอาณาจักร ให้ผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นโรงกลั่นส่งเงินเข้ากองทุนให้แก่กรมสรรพสามิต ตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตและจำหน่าย ทั้งนี้ ตามระยะเวลาและวิธีการที่กรมสรรพสามิตประกาศกำหนด

(๒) กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงส่งเงินเข้ากองทุนให้แก่กรมศุลกากร ตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ทั้งนี้ ตามระยะเวลาและวิธีการที่กรมศุลกากรประกาศกำหนด

(๓) กรณีก๊าซปิโตรเลียมเหลวจากการแยกก๊าซธรรมชาติที่ซื้อหรือได้มาจากรัฐผู้รับสัมปทานหรือผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ให้ผู้ซื้อหรือได้มาซึ่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวส่งเงินเข้ากองทุนให้แก่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ตามปริมาณก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ซื้อหรือได้มา ทั้งนี้ ตามระยะเวลาและวิธีการที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติประกาศกำหนด

มาตรา ๒๘ ในกรณีดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุน

(๑) การนำน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตในโรงกลั่นมาใช้เป็นเชื้อเพลิงในกระบวนการผลิตในโรงกลั่นของผู้ผลิต หรือใช้เป็นวัตถุดิบในโรงกลั่นของผู้ผลิต

(๒) การนำน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตในโรงกลั่นมาขายหรือจำหน่ายเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในโรงกลั่นของบุคคลอื่น

(๓) การนำน้ำมันเชื้อเพลิงเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อใช้หรือขายหรือจำหน่ายเป็นวัตถุดิบในโรงกลั่น

(๔) การส่งน้ำมันเชื้อเพลิงออกนอกราชอาณาจักร หรือส่งน้ำมันเชื้อเพลิงเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บนหรือเขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือเขตประกอบการเสรีตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(๕) การขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่ผู้ประกอบการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อนำไปขายหรือจำหน่ายให้แก่เรือประมงในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร

(๖) การขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่เรือที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อยตันกรอสส์เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๒๙ เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ ให้บุคคลดังต่อไปนี้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยจากกองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และให้ผู้อำนวยการเป็นผู้สั่งจ่ายเงินชดเชยให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชย

(๑) กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตภายในราชอาณาจักร ให้ผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นโรงกลั่นมีสิทธิได้รับเงินชดเชยตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตและจำหน่ายเพื่อใช้ภายในราชอาณาจักร

(๒) กรณีน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ผู้นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงมีสิทธิได้รับเงินชดเชยตามปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้าเพื่อใช้ภายในราชอาณาจักร

(๓) กรณีก๊าซปิโตรเลียมเหลวจากการแยกก๊าซธรรมชาติที่ซื้อหรือได้มาจากรัฐผู้รับสัมปทานหรือผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ให้ผู้ซื้อหรือได้มาซึ่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวมีสิทธิได้รับเงินชดเชยตามปริมาณก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ซื้อหรือได้มา

น้ำมันเชื้อเพลิงใดได้รับยกเว้นไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๘ มิให้มีการจ่ายเงินชดเชยตามมาตรานี้

การขอรับเงินชดเชย ให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยยื่นรายการแจ้งชนิดและปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงต่อกรมสรรพสามิต กรมศุลกากร หรือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ภายในสามปีนับแต่วันที่มีสิทธิได้รับเงินชดเชย และตามวิธีการที่หน่วยงานนั้นประกาศกำหนด

มาตรา ๓๐ น้ำมันเชื้อเพลิงใดที่มีการส่งเงินเข้ากองทุน หรือมีการขอรับเงินชดเชยจากกองทุนแล้ว หากมีการนำไปผลิตใหม่โดยการผสมสารเติมแต่งและทำให้ปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้น ให้ผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นโรงกลั่นส่งเงินเข้ากองทุน หรือขอรับเงินชดเชยจากกองทุนเฉพาะในส่วนของปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่เพิ่มขึ้นเท่านั้น

มาตรา ๓๑ น้ำมันเชื้อเพลิงใดที่มีการส่งเงินเข้ากองทุนแล้วตามมาตรา ๒๗ หากมีกรณีตามมาตรา ๒๘ เกิดขึ้นหลังจากมีการส่งเงินเข้ากองทุน ให้บุคคลดังต่อไปนี้มีสิทธิได้รับเงินคืนจากกองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ไม่ว่าผู้นั้นเป็นผู้ส่งเงินเข้ากองทุนหรือไม่ก็ตาม

(๑) ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๗ (๑) หากนำน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นไปใช้ตามมาตรา ๒๘ (๑)

(๒) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ค้าน้ำมันตามกฎหมายว่าด้วยการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นเพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในโรงกลั่นตามมาตรา ๒๘ (๒) หรือ (๓) แต่ไม่รวมถึงส่วนที่นำไปใช้เป็นเชื้อเพลิง

(๓) ผู้ส่งน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นออกนอกราชอาณาจักร หรือผู้ส่งน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บนหรือเขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือเขตประกอบการเสรีตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในกรณีตามมาตรา ๒๘ (๔)

(๔) ผู้ประกอบการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นให้แก่เรือประมงในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร ในกรณีตามมาตรา ๒๘ (๕)

(๕) ผู้ขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นให้แก่เรือที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อยตันกรอสส์เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร ในกรณีตามมาตรา ๒๘ (๖)

ให้บุคคลตามวรรคหนึ่งยื่นคำขอรับเงินคืนจากกองทุนต่อกรมสรรพสามิตหรือกรมศุลกากร แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ภายในสามปีนับแต่วันที่มีสิทธิได้รับเงินคืนจากกองทุน และตามวิธีการที่หน่วยงานนั้นประกาศกำหนด

มาตรา ๓๒ น้ำมันเชื้อเพลิงใดที่มีการรับเงินชดเชยจากกองทุนแล้วตามมาตรา ๒๙ หากมีกรณีตามมาตรา ๒๘ เกิดขึ้นหลังจากได้รับเงินชดเชยจากกองทุน ให้บุคคลดังต่อไปนี้ส่งเงินชดเชยคืนกองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ไม่ว่าผู้นั้นเป็นผู้ได้รับเงินชดเชยหรือไม่ก็ตาม

(๑) ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยตามมาตรา ๒๙ หากนำน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นไปใช้ตามมาตรา ๒๘ (๑)

(๒) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ค้าน้ำมันตามกฎหมายว่าด้วยการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นเพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในโรงกลั่นตามมาตรา ๒๘ (๒) หรือ (๓) แต่ไม่รวมถึงส่วนที่นำไปใช้เป็นเชื้อเพลิง

(๓) ผู้ส่งน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นออกนอกราชอาณาจักร หรือผู้ส่งน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บนหรือเขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือเขตประกอบการเสรีตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในกรณีตามมาตรา ๒๘ (๔)

(๔) ผู้ประกอบการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นให้แก่เรือประมงในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร ในกรณีตามมาตรา ๒๘ (๕)

(๕) ผู้ขายหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นให้แก่เรือที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อยตันกรอสส์เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร ในกรณีตามมาตรา ๒๘ (๖)

ให้บุคคลตามวรรคหนึ่งส่งเงินชดเชยคืนกองทุนแก่กรมสรรพสามิตหรือกรมศุลกากร แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีหน้าที่ส่งเงินชดเชยคืนกองทุน และตามวิธีการที่หน่วยงานนั้นประกาศกำหนด

มาตรา ๓๓ ผู้ใดส่งเงินเข้ากองทุนโดยไม่มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุน หรือส่งเงินเข้ากองทุนเกินกว่าจำนวนที่มีหน้าที่ต้องส่ง ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินคืนตามระเบียบที่สำนักงานกำหนด

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนไม่ส่งเงินเข้ากองทุน ส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่ง ไม่ส่งเงินชดเชยคืนกองทุน หรือส่งเงินชดเชยคืนกองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่ง ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีตามมาตรา ๔๑ เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนเห็นเองว่า ตนมีกรณีดังกล่าว ให้ผู้นั้นส่งเงินตามจำนวนที่ต้องส่ง หรือตามจำนวนที่ขาด พร้อมทั้งเงินเพิ่มในอัตราร้อยละหนึ่งจุดห้าต่อเดือนของจำนวนเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ครบกำหนดส่งเงินเข้ากองทุนจนกว่าจะครบ ทั้งนี้ เงินเพิ่มต้องมีจำนวนรวมแล้วไม่เกินกว่าจำนวนเงินที่ต้องนำส่ง

(๒) ถ้ากรมสรรพสามิต กรมศุลกากร หรือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ เป็นผู้ตรวจพบว่ามีกรณีดังกล่าว ให้กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร หรือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ แล้วแต่กรณี แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุน ส่งเงินตามจำนวนที่ต้องส่ง หรือตามจำนวนที่ขาด พร้อมทั้งเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสามต่อเดือนของจำนวนเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ครบกำหนดส่งเงินเข้ากองทุนจนกว่าจะครบ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ เงินเพิ่มต้องมีจำนวนรวมแล้วไม่เกินกว่าจำนวนเงินที่ต้องนำส่ง

เงินเพิ่มตามวรรคหนึ่ง เป็นเงินที่ต้องส่งเข้ากองทุนหรือเป็นเงินชดเชยที่ต้องส่งคืนกองทุน แล้วแต่กรณี

ในการคำนวณระยะเวลาเพื่อการคำนวณเงินเพิ่มตามวรรคหนึ่ง หากมีเศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน

ให้คณะกรรมการมีอำนาจลดหรือยกเว้นการจ่ายเงินเพิ่มตามวรรคหนึ่งได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๕
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๕ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ทำการ โรงกลั่น สถานที่เก็บ และสถานีจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการกระทำใดที่อาจเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งบัญชีเอกสารหรือหลักฐาน หรือวัตถุใด มาเพื่อประกอบการพิจารณาตรวจสอบการกระทำที่อาจเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๓๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานประกาศกำหนด

มาตรา ๓๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๖
การบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผล

มาตรา ๓๙ การบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผลของกองทุน ให้นำกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียนมาใช้บังคับ

มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการทำรายงานประจำปีของกองทุนเสนอคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาเพื่อทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานการสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชี รายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานของกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้ว พร้อมทั้งงบการเงิน และรายงานของผู้สอบบัญชี

หมวด ๗
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๑ ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนผู้ใดไม่ส่งเงินเข้ากองทุนหรือส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่งตามมาตรา ๒๗ หรือไม่ส่งเงินชดเชยคืนกองทุนหรือส่งเงินชดเชยคืนกองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่งตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือปรับไม่เกินห้าเท่าของจำนวนที่ต้องส่งหรือจำนวนที่ขาด แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๔๒ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๕ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๓ ผู้ใดไม่ให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งบัญชี เอกสารหรือหลักฐาน หรือวัตถุใดแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๕ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๔ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกพันบาท

มาตรา ๔๕ ผู้ใดแจ้งความเท็จหรือให้ถ้อยคำเท็จหรือตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จหรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้มีการจ่ายเงินชดเชยหรือคืนเงินให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นตามข้อความ ถ้อยคำ หรือพยานหลักฐานอันเป็นเท็จนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือปรับไม่เกินสิบเท่าของจำนวนเงินชดเชยหรือเงินคืนที่ขอ แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๖ ความผิดตามมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนสามคนซึ่งคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งและผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี ส่งเรื่องให้คณะกรรมการเปรียบเทียบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการ และละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิดผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๘ ให้โอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และหนี้สิน ของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ออกตามพระราชกำหนดแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๑๖ ไปเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๙ เมื่อพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยุบเลิกสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) ใช้บังคับ ให้โอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน รวมทั้งงบประมาณของสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) ไปเป็นของกองทุน โดยให้ใช้จ่ายเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานกองทุนหรือการบริหารกองทุน

มาตรา ๕๐ ให้ผู้อำนวยการสถาบันบริหารกองทุนพลังงานตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยุบเลิกสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งตามสัญญาจ้างเดิมหรือพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๒๓ และให้ได้รับเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นเท่าที่กำหนดอยู่เดิม

มาตรา ๕๑ ให้โอนเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยุบเลิกสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) ใช้บังคับ ไปเป็นเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงาน

ให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างตามวรรคหนึ่งได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง รวมทั้งสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เท่ากับที่เคยได้รับอยู่เดิมไปพลางก่อน จนกว่าจะได้บรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในสำนักงาน

การโอนไปเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสำนักงานตามวรรคหนึ่ง ไม่ถือว่าเป็นการออกจากงานเพราะเหตุเลิกจ้าง และให้ถือว่าระยะเวลาทำงานในขณะที่เป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) เป็นระยะเวลาที่ทำงานให้แก่สำนักงาน

มาตรา ๕๒ ข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของสำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กรมธุรกิจพลังงาน กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน หรือสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน ซึ่งประสงค์จะเปลี่ยนไปเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสำนักงาน

ให้แจ้งความจำนงเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างตามวรรคหนึ่งให้ดำรงตำแหน่งใดในสำนักงาน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ อัตรากำลัง คุณสมบัติ และอัตราเงินเดือนหรือค่าจ้างตามที่คณะกรรมการกำหนด

การบรรจุและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างจากข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างตามมาตรานี้ ให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการเพราะเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ การให้พนักงานราชการออกจากงานโดยไม่มีความผิด หรือการให้ลูกจ้างออกจากงานเพราะทางราชการยุบตำแหน่งหรือทางราชการเลิกจ้างโดยไม่มีความผิด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๓ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๙ (๑) (๒) และ (๓) และให้ผู้อำนวยการตามมาตรา ๕๐ เป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน และให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๔) ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้ผู้อำนวยการตามวรรคหนึ่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๕๔ ให้ข้อกำหนดตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นอันยกเลิก และให้นำประกาศและระเบียบที่ออกตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีประกาศและระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงหรือส่งเงินคืนกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ถูกยกเลิกตามวรรคหนึ่ง ยังคงมีหน้าที่ต้องส่งเงินเข้าหรือส่งเงินคืนกองทุนต่อไป

การขอรับเงินชดเชยหรือขอรับเงินคืนจากกองทุนตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ถูกยกเลิกตามวรรคหนึ่ง หากมิได้กระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้หมดสิทธิขอรับเงินชดเชยหรือขอรับเงินคืนจากกองทุน และในกรณีที่ได้ยื่นขอรับเงินชดเชยหรือขอรับเงินคืนจากกองทุนไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้รับเงินชดเชย หรือเงินคืนจากกองทุน ให้บุคคลดังกล่าวยังคงมีสิทธิได้รับเงินชดเชยหรือเงินคืนจากกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่มีการจ่ายเงินชดเชยให้แก่น้ำมันเชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการดำเนินการดังกล่าวต่อไปได้เป็นระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้นำความในหมวด ๔ การดำเนินงานของกองทุน และหมวด ๗ บทกำหนดโทษ ที่เกี่ยวข้อง มาใช้บังคับกับการดำเนินการนี้ด้วย

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการดำเนินการออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และมาตรการ เพื่อลดการจ่ายเงินชดเชยทุกรอบระยะเวลาหนึ่งปี ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวให้นำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีอำนาจขยายระยะเวลาดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสองปี

มาตรา ๕๖ ให้นำระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และประกาศที่ออกตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยุบเลิกสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๗ การดำเนินการออกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๕๘ บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใดที่อ้างถึงกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึงกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในตลาดโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอันอาจส่งผลกระทบต่อระดับราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ หรืออาจเกิดสถานการณ์ที่น้ำมันเชื้อเพลิงขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ ดังนั้น เพื่อเป็นการรักษาเสถียรภาพของระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงมิให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงด้านพลังงานและเศรษฐกิจของประเทศ สมควรจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นโดยยกระดับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นผู้ทำหน้าที่ในการบริหารกิจการของกองทุนให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน รวมทั้งกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำบางประการเพื่อให้กฎหมายมีสภาพบังคับอันจะส่งผลให้การจัดเก็บเงินเข้ากองทุนเป็นไปอย่างเสมอภาคและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหลักการเพื่อจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อเป็นการรักษาเสถียรภาพของระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งจะทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์โดยมีน้ำมันเชื้อเพลิงใช้อย่างเพียงพอและทั่วถึงในราคาที่เหมาะสม โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๒ ในวันพุธที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ สาระสำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๙ ก วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานและรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในตลาดโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอันอาจส่งผลกระทบต่อระดับราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศหรืออาจเกิดสถานการณ์ที่น้ำมันเชื้อเพลิงขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้การภายในประเทศ ดังนั้น เพื่อเป็นการรักษาเสถียรภาพของระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงมิให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงด้านพลังงานและเศรษฐกิจของประเทศ สมควรจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นโดยยกระดับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวการณ์ขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นผู้ทำหน้าที่ในการบริหารกิจการของกองทุนให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน รวมทั้งกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำบางประการเพื่อให้กฎหมายมีสภาพบังคับอันจะส่งผลให้การจัดเก็บเงินเข้ากองทุนเป็นไปอย่างเสมอภาคและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ บทบัญญัติ ๗ หมวด และบทเฉพาะกาล ทั้งหมด ๕๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดนิยามความหมายของคำว่า “กองทุน หมายความว่า กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง” “น้ำมันเชื้อเพลิง” “ก๊าซปิโตรเลียมเหลว” “ก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์” “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” “โรงกลั่น” “คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ” “คณะกรรมการ” “กรรมการ”

“สำนักงาน” “ผู้อำนวยการ” “พนักงานเจ้าหน้าที่” “รัฐมนตรี” โดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓ – มาตรา ๔)

๒. กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง (มาตรา ๕)

๓. กำหนดเงินและทรัพย์สินของทุนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖ และรายได้ของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน โดยการใช้จ่ายให้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ (มาตรา ๖ – มาตรา ๘)

๔. กำหนดให้มีคณะกรรมการบริการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเป็นประธานกรรมการ (มาตรา ๙)

๕. กำหนดให้คณะกรรมการบริการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔ (มาตรา ๑๔)

๖. กำหนดให้มีสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลและไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น มีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๙ (มาตรา ๑๙)

๗. กำหนดให้สำนักงานมีผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบบริหารกิจการของสำนักงานขึ้นตรงต่อคณะกรรมการมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๑ และดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี มีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๒๔ (มาตรา ๒๐ – มาตรา ๒๔)

๘. การดำเนินงานของกองทุนต้องมีจำนวนเงินเพียงพอเพื่อใช้ในการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเมื่อรวมกับเงินกู้แล้วต้องไม่เกินจำนวนสี่หมื่นล้านบาท เมื่อกองทุนมีจำนวนเงินไม่เพียงพอเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกู้ยืมเงินเป็นจำนวนไม่เกินสองหมื่นล้านบาท ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินดังกล่าวและกรอบวงเงินกู้ต้องให้สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจ และให้กระทำได้โดยการตราพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๒๖)

๙. กำหนดให้บุคคลตามมาตรา ๒๗ มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา ๒๗)

๑๐. กำหนดให้ในกรณีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๘ ได้รับยกเว้นไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุน (มาตรา ๒๘)

๑๑. กำหนดให้บุคคลตามมาตรา ๒๙ มีสิทธิได้รับเงินชดเชยจากกองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนดซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ และให้ผู้อำนวยการเป็นผู้สั่งจ่ายเงินชดเชยให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชย

๑๒. น้ำมันเชื้อเพลิงใดที่มีการส่งเงินเข้ากองทุน หรือมีการขอรับเงินชดเชยจากกองทุนแล้ว หากมีการนำไปผลิตใหม่โดยการผสมสารเติมแต่งและทำให้ปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้น ให้ผู้ผลิตและจำน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นโรงกลั่นส่งเงินเข้ากองทุนหรือขอรับเงินชดเชยจากกองทุนเฉพาะในส่วนของปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่เพิ่มขึ้นเท่านั้น (มาตรา ๓๐)

๑๓. น้ำมันเชื้อเพลิงใดที่มีการส่งเงินเข้ากองทุนแล้วตามมาตรา ๒๗ หากมีกรณีตามมาตรา ๒๘ เกิดขึ้นหลังจากมีการส่งเงินเข้ากองทุน ให้บุคคลดังตามมาตรา ๓๑ มีสิทธิได้รับเงินคืนจากกองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ไม่ว่าผู้นั้นเป็นผู้ส่งเงินเข้ากองทุนหรือไม่ก็ตาม (มาตรา ๓๑)

๑๔. น้ำมันเชื้อเพลิงใดที่มีการรับเงินชดเชยจากกองทุนแล้วตามมาตรา ๒๙ หากมีกรณีตามมาตรา ๒๘ เกิดขึ้นหลังจากได้รับเงินชดเชยจากกองทุน ให้บุคคลตามมาตรา ๓๒ ส่งเงินชดเชยคืนกองทุนตามอัตราที่ประกาศคณะกรรมการประกาศกำหนด ไม่ว่าผู้นั้นเป็นผู้ได้รับเงินชดเชยหรือไม่ก็ตาม (มาตรา ๓๒)

๑๕. ผู้ใดส่งเงินเข้ากองทุนโดยไม่มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุน หรือส่งเงินเข้ากองทุนเกินกว่าจำนวนที่มีหน้าที่ต้องส่ง ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินคืนตามระเบียบที่สำนักงานกำหนด (มาตรา ๓๓)

๑๖. ในกรณีที่มีผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนไม่ส่งเงินเข้ากองทุน ส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่ง ไม่ส่งเงินชดเชยคืนกองทุน หรือส่งเงินชดเชยคืนกองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่ง ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีตามมาตรา ๔๑ โดยกำหนดให้ยกเว้นในกรณีที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๔ (มาตรา ๓๔)

๑๗. กำหนดอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๕ (มาตรา ๓๕)

๑๘. กำหนดการบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผลของกองทุนให้นำกฎหมายว่าด้วยการบริหารกองทุนหมุนเวียนมาใช้บังคับ (มาตรา ๓๙)

๑๙. กำหนดให้คณะกรรมการทำรายงานประจำปีของกองทุนเสนอคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาเพื่อทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานการสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชี รายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานของกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้ว พร้อมทั้งงบการเงิน และรายงานของผู้สอบบัญชี (มาตรา ๔๐)

๒๐. กำหนดบทกำหนดโทษผู้ไม่ส่งเงินเข้ากองทุนหรือส่งเงินกองทุนไม่ครบ ไม่ส่งเงินชดเชยคืนกองทุนหรือคืนกองทุนไม่ครบ ผู้ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ไม่ให้ถ้อยคำ ไม่ส่งบัญชี เอกสารหรือหลักฐานหรือวัตถุใดแก่พักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้แจ้งความเท็จหรือให้ถ้อยคำเท็จ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๑ – มาตรา ๔๗)

๒๑. กำหนดให้บรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และหนี้สิน ของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวการณ์ขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ออกตามพระราชกำหนดแก้ไขและป้องกันภาวการณ์ขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๑๖ ไปเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๘)

๒๒. กำหนดให้โอนเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนที่พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยุบเลิกสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) ใช้บังคับไปเป็นเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงาน (มาตรา ๕๑)

๒๓. ให้ข้อกำหนดตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นอันยกเลิก และให้นำประกาศและระเบียบที่ออกตามคำสั่งนายกรับมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เฉพาะที่เกี่ยวกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีประกาศและระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๕๔)

๒๔. ในกรณีมีการจ่ายเงินชดเชยให้แก่น้ำมันเชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการดำเนินการดังกล่าวต่อไปได้เป็นระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้นำความในหมวด ๔ การดำเนินงานของกองทุน และหมวด ๗ บทกำหนดโทษ ที่เกี่ยวข้อง มาใช้บังคับกับการดำเนินการนี้ด้วย (มาตรา ๕๕)

๒๕. การดำเนินการออกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๕๗)

๒๖. บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใดที่อ้างถึงกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวการณ์ขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอ้างถึงกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ
การผังเมือง
พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การวางและจัดทำผังเมืองและการใช้ประโยชน์พื้นที่และที่ดินในทุกระดับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประโยชน์แก่สาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๕

(๓) พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๔) พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การผังเมือง” หมายความว่า การวาง จัดทำ และการดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองในระดับต่าง ๆ สำหรับเป็นกรอบชี้นำการพัฒนาทางด้านกายภาพในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง ระดับชนบท และพื้นที่เฉพาะควบคู่กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบทให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสุขลักษณะ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคม การป้องกันภัยพิบัติ และการป้องกันความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

“การพัฒนาเมือง” หมายความว่า การดำเนินการวางนโยบาย รวมทั้งการสร้าง ปรับปรุง ฟื้นฟู บูรณะ ดำรงรักษา หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อพัฒนาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ภายใต้กรอบของการผังเมือง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และความเจริญก้าวหน้าของเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท ในด้านต่าง ๆ

“ผังเมืองรวม” หมายความว่า แผนผัง นโยบาย และโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไปในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

“ผังเมืองเฉพาะ” หมายความว่า แผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท เพื่อประโยชน์ในการสร้างเมืองใหม่ การพัฒนาเมือง การอนุรักษ์เมือง หรือการฟื้นฟูเมือง

“อาคาร” หมายความว่า อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร รวมทั้งสิ่งก่อสร้างทุกชนิดหรือสิ่งอื่นใดที่วางบน ใต้ หรือผ่านเหนือพื้นดินหรือพื้นน้ำ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

“ที่อุปกรณ์” หมายความว่า ที่ดินของเอกชนซึ่งผังเมืองเฉพาะจัดให้เป็นที่เว้นว่าง หรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างอื่นด้วย เช่น ทางเท้า ทางเดิน ตรอกหลังหรือข้างอาคาร ทางน้ำ ทางระบายน้ำหรือท่อระบายน้ำ

“ที่โล่ง” หมายความว่า บริเวณที่ดินอันได้ระบุไว้ในผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะให้เป็นที่ว่างเป็นส่วนใหญ่ และเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้

“ผังน้ำ” หมายความว่า ผังน้ำตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ หรือผังแสดงเขตการพัฒนาแหล่งน้ำและพื้นที่น้ำหลาก

“เจ้าพนักงานการผัง” หมายความว่า

(๑) เจ้าพนักงานการผังตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

(๒) อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังในกรณีที่มีการใช้บังคับผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล

(๓) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๖) ผู้บริหารท้องถิ่นหรือหัวหน้าคณะผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

“เจ้าหน้าที่ดำเนินการ” หมายความว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือองค์กรซึ่งมีหน้าที่และอำนาจหรือซึ่งได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความรวมถึงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศกระทรวงมหาดไทยเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มุ่งหมายเพื่อกำหนดรูปแบบการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท ตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาของพื้นที่ ทั้งนี้ ภายใต้วัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) วางและจัดทำผังเมืองในแต่ละระดับให้สอดคล้องกัน

(๒) วางกรอบและนโยบายการพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบทอย่างสมดุลและยั่งยืน

(๓) วางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนา และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๔) วางกรอบในการอนุรักษ์และรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม

(๕) วางแนวทางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและโครงการพัฒนาภายใต้หน้าที่และอำนาจของตนให้สอดคล้องกับผังเมืองแต่ละระดับ

(๖) แก้ไขปัญหาผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่สอดคล้องกันให้มีการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการป้องกัน แก้ไข หรือบรรเทาภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น

มาตรา ๗ ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติจัดทำตามมาตรา ๗๕ (๘) เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามหน้าที่และอำนาจของตน

หมวด ๒
การวางและจัดทำผังเมือง

มาตรา ๘ ผังเมืองตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่

(๑) ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ คือ การกำหนดกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ แบ่งเป็นสามประเภท ดังต่อไปนี้

(ก) ผังนโยบายระดับประเทศ

(ข) ผังนโยบายระดับภาค

(ค) ผังนโยบายระดับจังหวัด

(๒) ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน คือ การกำหนดกรอบแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเพื่อการพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท แบ่งเป็นสองประเภท ดังต่อไปนี้

(ก) ผังเมืองรวม

(ข) ผังเมืองเฉพาะ

มาตรา ๙ การวางและจัดทำผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตามมาตรา ๘ (๑) และผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามมาตรา ๘ (๒) ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือและการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ โดยให้คำนึงถึงผู้ที่จะได้รับผลกระทบในผังแต่ละประเภท และต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบด้วยวิธีการที่หลากหลายและทั่วถึง โดยมีข้อมูลเพียงพอต่อการที่ประชาชนจะเข้าใจถึงผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ และแนวทางการเยียวยาความเดือดร้อน หรือความเสียหายแก่ประชาชนหรือชุมชน

การวางและจัดทำผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตามมาตรา ๘ (๑) และผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามมาตรา ๘ (๒) ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองประสานการดำเนินการกับหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดให้มีการทบทวนผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ทุกห้าปี หรือในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปจะจัดให้มีการทบทวนผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ก่อนระยะเวลาดังกล่าวก็ได้

ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ของปีงบประมาณที่ผ่านมาเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็นชอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ โดยอย่างน้อยต้องสรุปผลการดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองตามมาตรา ๘ และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคด้วย

มาตรา ๑๑ การวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังนโยบายระดับภาค ส่วนการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาคจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังนโยบายระดับประเทศ

มาตรา ๑๒ เมื่อได้มีการประกาศผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค หรือผังนโยบายระดับจังหวัด ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อให้เป็นไปตามผังนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐด้วย

หมวด ๓
ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่

ส่วนที่ ๑
ผังนโยบายระดับประเทศ

มาตรา ๑๓ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศเพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอื่น ๆ ที่จำเป็น เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๔ ผังนโยบายระดับประเทศตามมาตรา ๑๓ ประกอบด้วย

(๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ

(๒) กรอบนโยบาย เป้าหมาย แผนและแผนผังทางด้านกายภาพ เพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศ ดังต่อไปนี้

(ก) การใช้ประโยชน์พื้นที่

(ข) การตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

(ค) โครงสร้างพื้นฐานด้านต่าง ๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การจัดการน้ำ การสาธารณสุข การศึกษา การพลังงาน การท่องเที่ยว การคมนาคมและการขนส่ง รวมทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

(ง) พื้นที่พัฒนาพิเศษซึ่งเป็นพื้นที่เพื่อดำเนินการพัฒนาตามนโยบายรัฐบาลหรือกิจการเฉพาะที่รัฐจัดให้มีขึ้น

(จ) ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

(ฉ) ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

(ช) การพัฒนาเมืองและชนบท

(ซ) การเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

(ฌ) การอื่น ๆ ที่จำเป็น

(๓) มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ

(๔) การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

ส่วนที่ ๒
ผังนโยบายระดับภาค

มาตรา ๑๕ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาคเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ที่มีขอบเขตเกินหนึ่งจังหวัด ในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๖ ผังนโยบายระดับภาคตามมาตรา ๑๕ ประกอบด้วย

(๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาค

(๒) แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับภาค

(๓) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(ก) แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

(ข) แผนผังแสดงการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

(ค) แผนผังแสดงระบบการคมนาคมและการขนส่ง

(ง) แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ ตามโครงสร้างพื้นฐาน

(จ) แผนผังแสดงเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

(ฉ) แผนผังเพื่อการพัฒนาเมืองและชนบท

(ช) แผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ

(ซ) แผนผังแสดงแหล่งศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

(ฌ) แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

(ญ) แผนผังแสดงผังน้ำ

(ฎ) แผนผังแสดงการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

(ฏ) แผนผังอื่น ๆ ตามความจำเป็น

ในกรณีที่ผังนโยบายระดับภาคไม่มีสาระสำคัญประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) (ช) (ซ) (ฌ) (ญ) หรือ (ฎ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังนโยบายระดับภาคนั้นด้วย

(๔) นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับภาค

(๕) การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

ส่วนที่ ๓
ผังนโยบายระดับจังหวัด

มาตรา ๑๗ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ระดับจังหวัด

ในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอต่อคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๘ ผังนโยบายระดับจังหวัดตามมาตรา ๑๗ ประกอบด้วย

(๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด

(๒) แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับจังหวัด

(๓) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(ก) แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

(ข) แผนผังแสดงการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

(ค) แผนผังแสดงเขตส่งเสริมการพัฒนาเมือง

(ง) แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง โดยแสดงการเชื่อมต่อโครงข่ายการคมนาคมและการขนส่งไว้ด้วย

(จ) แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ ตามโครงสร้างพื้นฐาน

(ฉ) แผนผังแสดงสภาพของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

(ช) แผนผังแสดงผังน้ำ

(ซ) แผนผังแสดงเขตการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

(ฌ) แผนผังแสดงเขตการพัฒนาอุตสาหกรรม

(ญ) แผนผังแสดงเขตการพัฒนาเกษตรกรรม

(ฎ) แผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ

(ฏ) แผนผังแสดงเขตการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และสภาพแวดล้อมในพื้นที่ระดับจังหวัด

(ฐ) แผนผังอื่น ๆ ตามความจำเป็น

ในกรณีที่ผังนโยบายระดับจังหวัดไม่มีสาระสำคัญประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) (ช) (ซ) (ฌ) (ญ) (ฎ) หรือ (ฏ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมือง โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังนโยบายระดับจังหวัดนั้นด้วย

(๔) รายการประกอบแผนผังตามความจำเป็น

(๕) นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับจังหวัด

(๖) การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

หมวด ๔
ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่พื้นที่ใดสมควรวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะไว้ก็ได้

ในพระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุ

(๑) วัตถุประสงค์เพื่อการสำรวจในการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

(๒) เจ้าพนักงานการผัง

(๓) เขตท้องที่ที่จะทำการสำรวจพร้อมด้วยแผนที่แสดงเขตสำรวจแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา

(๔) กำหนดระยะเวลาการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาซึ่งต้องไม่เกินห้าปี

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้สิ้นผลการใช้บังคับเมื่อผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะมีผลใช้บังคับ หรือเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตาม (๔) แล้วแต่เหตุใดจะเกิดขึ้นก่อน

มาตรา ๒๐ ในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจตามมาตรา ๑๙ ใช้บังคับ ให้เจ้าพนักงานการผังมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ เพื่อทำการสำรวจในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก

(๒) จัดทำข้อเสนอเบื้องต้นสำหรับบริเวณที่ประสงค์จะวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

(๓) ทำเครื่องหมายแสดงระดับ ขอบเขต และแนวเขตตามความจำเป็น

(๔) แจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ส่งแผนที่หรือแผนผังแสดงเขตที่ดินเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) และ (๓) หากจำเป็นต้องเข้าไปในอาคาร สถานที่พักอาศัย สถานที่ทำการ หรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น เพื่อทำการสำรวจ ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวต้องไม่กระทำการอันเป็นการรบกวนหรือก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้พักหรือผู้ซึ่งอาศัยอยู่ในสถานที่นั้น และให้แสดงบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานการผังหรือบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา ๒๑ ในระหว่างกำหนดระยะเวลาที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจตามมาตรา ๑๙ ใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน เพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ ทั้งนี้ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๑
ผังเมืองรวม

มาตรา ๒๒ ผังเมืองรวมประกอบด้วย

(๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม

(๒) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมโดยแสดงข้อมูลภูมิประเทศ ระดับชั้นความสูง และพิกัดภูมิศาสตร์

(๓) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยใช้มาตราส่วนตามความเหมาะสมที่มีความละเอียดเพียงพอให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจได้ง่าย สามารถเชื่อมโยงกับแผนที่ดิจิทัลที่เป็นมาตรฐานสากลตามเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(ก) แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท

(ข) แผนผังแสดงที่โล่ง

(ค) แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง โดยแสดงการเชื่อมต่อโครงข่ายการคมนาคมและการขนส่งไว้ด้วย

(ง) แผนผังแสดงโครงการกิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ

(จ) แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(ฉ) แผนผังแสดงผังน้ำ

(ช) แผนผังอื่น ๆ ที่จำเป็น

ในกรณีที่ผังเมืองรวมไม่มีสาระสำคัญประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) หรือ (ฉ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด แล้วแต่กรณี โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังเมืองรวมนั้นด้วย

(๔) รายการประกอบแผนผัง

(๕) ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวมและแผนผังตาม (๓) ทุกประการ ดังต่อไปนี้

(ก) ประเภทและขนาดกิจการ

(ข) ประเภท ชนิด ขนาด ความสูง และลักษณะของอาคาร

(ค) อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นของอาคารทุกหลังต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร

(ง) อัตราส่วนพื้นที่อาคารปกคลุมดินต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร หรืออัตราส่วนพื้นที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมดินของแปลงที่ดินที่อาคารตั้งอยู่ต่อพื้นที่ใช้สอยรวมของอาคาร

(จ) ระยะถอยร่นจากแนวธรรมชาติ ถนน แนวเขตที่ดิน อาคาร แหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ และสถานที่อื่น ๆ ที่จำเป็น รวมทั้งพื้นที่แนวกันชนด้วย

(ฉ) ขนาดของแปลงที่ดินที่จะอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร

(ช) ข้อกำหนดอื่นที่จำเป็นโดยรัฐมนตรีประกาศกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง

ในกรณีที่ผังเมืองรวมไม่มีข้อกำหนดประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) หรือ (ช) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด แล้วแต่กรณี โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังเมืองรวมนั้นด้วย

(๖) นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวม ซึ่งอาจเป็นแนวทางในการปรับอัตราส่วนพื้นที่อาคารตาม (๕) (ค) แนวทางในการใช้มาตรการด้านการเงินการคลัง หรือแนวทางที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาหรือเพื่อเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

มาตรา ๒๓ ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรมโยธาธิการและผังเมือง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกรมโยธาธิการและผังเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันก็ได้

ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรมโยธาธิการและผังเมือง หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น หรือกรมโยธาธิการและผังเมืองกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมกันก็ได้

ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัด โดยรวมเขตปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งในจังหวัดเดียวกันหรือหลายจังหวัด ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรมโยธาธิการและผังเมือง หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งที่อยู่ในเขตที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวมร่วมกัน หรือกรมโยธาธิการและผังเมืองและ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งที่อยู่ในเขตที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวมร่วมกันก็ได้ ทั้งนี้ วิธีดำเนินการและวิธีกำหนดค่าใช้จ่ายซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะต้องจ่ายตามสัดส่วนของตนให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง

ในกรณีที่กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะวางหรือจัดทำผังเมืองรวมให้แจ้งอีกฝ่ายทราบก่อนวางและจัดทำ ในกรณีที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่เห็นด้วยกับการจะวางและจัดทำผังเมืองรวมและไม่อาจตกลงกันได้ ให้รัฐมนตรีเป็นผู้ชี้ขาดตามคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง เมื่อเป็นที่ยุติแล้ว ให้ผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมดำเนินการให้เป็นไปตามคำชี้ขาดนั้น และให้นำความคิดเห็นของอีกฝ่ายมาประกอบในการพิจารณาดำเนินการด้วย

มาตรา ๒๔ การวางและจัดทำผังเมืองรวมในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวมขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และบุคคลอื่นที่เห็นสมควรซึ่งมีความรู้ความสามารถด้านการผังเมืองหรือสาขาวิชาการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าสิบห้าคน แต่ไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับผังเมืองรวมในเขตกรุงเทพมหานคร

การวางและจัดทำผังเมืองรวมในเขตจังหวัดอื่น หากมีแนวเขตตามผังเมืองรวมครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวมขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และบุคคลอื่นที่เห็นสมควรซึ่งมีความรู้ความสามารถด้านการผังเมืองหรือสาขาวิชาการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าสิบห้าคน แต่ไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับผังเมืองรวมในเขตจังหวัดนั้น

การวางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีพื้นที่ครอบคลุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป ให้คณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวมขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และบุคคลอื่นที่เห็นสมควรซึ่งมีความรู้ความสามารถด้านการผังเมืองหรือสาขาวิชาการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าสิบห้าคน แต่ไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับผังเมืองรวมในเขตจังหวัดที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวนั้น

มาตรา ๒๕ การวางและจัดทำผังเมืองรวมจะต้องสอดคล้องกับผังนโยบายระดับภาคและผังนโยบายระดับจังหวัด ต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด

มาตรา ๒๖ ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๒๗ ผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ก่อนเสนอไปยังคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังขอความเห็นไปยังกรมโยธาธิการและผังเมือง และเสนอความเห็นพร้อมเหตุผลของกรมโยธาธิการและผังเมืองไปยังคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเพื่อพิจารณา ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดไม่เห็นด้วยกับความเห็นของกรมโยธาธิการและผังเมืองและไม่สามารถหาข้อยุติได้ ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเสนอประเด็นที่ไม่สามารถหาข้อยุติได้นั้นให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณา เมื่อคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาเป็นประการใดแล้ว ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองเห็นว่าผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรฐานเกี่ยวกับการผังเมือง หรือไม่เหมาะสมด้วยเหตุอื่นใดอันอาจจะทำให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ ให้คณะกรรมการผังเมืองมีอำนาจสั่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นแก้ไขพร้อมกำหนดขั้นตอนและวิธีการในการแก้ไขในคราวเดียวกันด้วย หรือจะสั่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุติการวางและจัดทำผังเมืองรวมดังกล่าว และสั่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำแทนก็ได้

มาตรา ๒๘ ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกรมโยธาธิการและผังเมืองและองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือกรมโยธาธิการและผังเมือง องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันวางและจัดทำ ให้ถือเป็นผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำ และให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ในกรณีที่ผังเมืองรวมตามวรรคหนึ่งมีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป ให้ถือเป็นผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำ และให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๒๙ ผังเมืองรวมที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และสื่ออื่น ๆ และปิดประกาศแผนที่แสดงเขตและรายละเอียดของผังเมืองรวมไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ และที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในเขตของผังเมืองรวมนั้น แล้วแต่กรณีเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ โดยให้ลงวันที่ที่ปิดประกาศไว้ในประกาศนั้นด้วย

ในการเผยแพร่หรือประกาศดังกล่าว ให้มีคำประกาศเชิญชวนให้ผู้มีส่วนได้เสียไปตรวจดูแผนผังและข้อกำหนดของผังเมืองรวมได้ ณ กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดต้องการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดตามมาตรา ๒๒ (๕) ให้ยื่นคำร้องต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น

คำร้องขอให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดตามมาตรา ๒๒ (๕) ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเป็นไปตามที่ผู้มีส่วนได้เสียที่ยื่นคำร้องแสดงความเห็นไว้เมื่อได้มีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๙

ผู้มีส่วนได้เสียที่จะมีสิทธิยื่นคำร้อง การยื่นคำร้อง และวิธีพิจารณาคำร้องให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด

มาตรา ๓๑ หากภายในกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๒๙ ผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดยื่นคำร้องตามมาตรา ๓๐ ต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอคำร้องนั้นพร้อมความเห็นต่อคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด แล้วแต่กรณี

ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำ หากคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาคำร้องของผู้มีส่วนได้เสียแล้วไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้สั่งยกคำร้องนั้น และให้ชี้แจงเหตุผลให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบ ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบด้วยกับคำร้อง ให้สั่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าวในผังเมืองรวมนั้น

ผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำ เมื่อคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาคำร้องของผู้มีส่วนได้เสียแล้ว ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดส่งผลการพิจารณาคำร้องนั้นไปยังกรมโยธาธิการและผังเมือง ถ้ากรมโยธาธิการและผังเมืองไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ให้แจ้งให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดทราบและให้ดำเนินการต่อไปตามนั้น แต่ถ้ากรมโยธาธิการและผังเมืองไม่เห็นพ้องกับความเห็นของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอคำร้องนั้นพร้อมกับความเห็นของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดและความเห็นของกรมโยธาธิการและผังเมืองให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณา เมื่อคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาเป็นเช่นใดแล้ว ให้ถือเป็นการยุติและให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดแจ้งผู้ยื่นคำร้องต่อไป

มาตรา ๓๒ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๒๙ แล้วไม่มีผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดยื่นคำร้องตามมาตรา ๓๐ หรือมีแต่คณะกรรมการผังเมืองสั่งยกคำร้องดังกล่าว หรือเมื่อกรมโยธาธิการและผังเมืองไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ดำเนินการเพื่อออกประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น แล้วแต่กรณี โดยไม่ชักช้า ในการนี้ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองนำประกาศกระทรวงมหาดไทยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีโดยตรงเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

ในกรณีที่สภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่วางและจัดทำผังเมืองรวมไม่ดำเนินการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งภายในเวลาอันสมควร และคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาว่าสมควรที่จะมีการกำหนดผังเมืองรวมใช้บังคับในพื้นที่นั้น ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเสนอผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำให้คณะกรรมการผังเมืองภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดมีมติ

ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมนั้น โดยไม่มีการแก้ไขข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ให้ถือว่าผังเมืองรวมดังกล่าวเป็นผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำ และให้กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการออกประกาศกระทรวงมหาดไทย

ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองไม่ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมหรือเห็นชอบ โดยมีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงผังเมืองรวมตามความเห็นของคณะกรรมการผังเมือง ในกรณีดังกล่าวให้ถือว่าผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำ และให้กรมโยธาธิการและผังเมืองนำเสนอผังเมืองรวมดังกล่าวให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วนำผังเมืองรวมเฉพาะในส่วนที่มีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงนั้นไปปิดประกาศเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยให้นำความในมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับกับการดำเนินการตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่เป็นการดำเนินการตามวรรคสี่ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการปิดประกาศแล้ว และไม่มีผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดยื่นคำร้องขอให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดตามมาตรา ๒๒ (๕) หรือมีแต่คณะกรรมการผังเมืองสั่งยกคำร้องดังกล่าว ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการออกประกาศกระทรวงมหาดไทยต่อไป

มาตรา ๓๓ ผังเมืองรวมให้ออกเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น และต้องมีสาระสำคัญตามมาตรา ๒๒

ข้อบัญญัติท้องถิ่น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ในกรณีที่มีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมหลายฉบับใช้บังคับในพื้นที่เดียวกัน ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมที่ได้ประกาศใช้ในภายหลัง

มาตรา ๓๔ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดทำรายงานการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวมตามระยะเวลาที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดกำหนด แล้วแต่กรณี แต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมใช้บังคับ หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณารายงานการประเมินผลครั้งที่ผ่านมาเสร็จสิ้นแล้วเสนอคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณา หากคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเห็นว่าสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญทำให้ผังเมืองรวมนั้นไม่เหมาะสมที่จะรองรับการพัฒนาเมืองหรือการดำรงรักษาเมืองต่อไป หรือจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเมืองทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปรับปรุงโดยการวางและจัดทำผังเมืองรวมขึ้นใหม่ให้เหมาะสมได้

การจัดทำรายงานการประเมินผลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด ซึ่งต้องมีการแสดงข้อเท็จจริงให้ปรากฏทั้งในเรื่องการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความหนาแน่นของประชากร นโยบายหรือโครงการของรัฐบาล สภาพเศรษฐกิจและสังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การคมนาคมและการขนส่ง การป้องกันการเกิดภัยพิบัติ และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง โดยให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบด้วย

มาตรา ๓๕ การแก้ไขผังเมืองรวมเฉพาะบริเวณหรือเฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี เสนอคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณา กรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการแก้ไข ให้นำความในมาตรา ๒๗ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

เมื่อคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วให้มีการปิดประกาศแผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมที่แก้ไขและรายละเอียดของการแก้ไขไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ และที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในเขตของผังเมืองรวมนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ โดยให้ลงวันที่ที่ปิดประกาศไว้ในประกาศนั้นด้วย และในประกาศนั้นให้มีคำเชิญชวนให้ผู้มีส่วนได้เสียแสดงข้อคิดเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรภายในระยะเวลาที่ระบุในประกาศ

ให้นำความในมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับกับการพิจารณาข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียตามวรรคสองด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๖ เพื่อให้การพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมืองในพื้นที่ที่มีการวางและจัดทำผังเมืองบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อมีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว การดำเนินโครงการพัฒนาภาครัฐทางด้านกายภาพจะต้องสอดคล้องกับนโยบายและการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวม

มาตรา ๓๗ ในเขตที่ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวม หรือปฏิบัติการใด ๆ ซึ่งขัดกับข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมนั้น

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินได้ใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนที่ผังเมืองรวมจะใช้บังคับในพื้นที่นั้น และจะใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป แต่ถ้าคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเห็นว่าการใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไปเป็นการขัดต่อนโยบายของผังเมืองรวมในสาระสำคัญที่เกี่ยวกับสุขลักษณะ ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคมหรือประโยชน์สาธารณะ คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือระงับการใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขดังกล่าวให้คำนึงถึงกิจการที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน สภาพของที่ดินและทรัพย์สินอื่นที่เกี่ยวกับที่ดิน การลงทุนประโยชน์ หรือความเดือดร้อนรำคาญที่ประชาชนได้รับจากกิจการนั้น ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเชิญเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินมาแสดงข้อเท็จจริงและความคิดเห็นประกอบด้วย

การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามวรรคสอง หากเกิดความเสียหายหรือเสื่อมสิทธิที่ได้รับอยู่เดิมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน ให้กำหนดค่าทดแทนอันเกิดแต่การนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง

เมื่อได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามวรรคสองและกำหนดค่าทดแทนตามวรรคสามแล้ว ให้คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายทราบ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

มาตรา ๓๘ การใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง หมายถึง การใช้ที่ดินเพื่อดำเนินการหรือประกอบกิจการใด ๆ ในพื้นที่นั้น ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่การใช้ประโยชน์หรือประกอบกิจการในที่ดินอยู่ก่อนนั้น มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศกำหนดให้ต้องได้รับอนุญาตหรือได้รับอนุมัติจากหน่วยงานหรือองค์กรที่กำหนด หรือกำหนดให้ต้องดำเนินการเพื่อการได้สิทธิการใช้ประโยชน์หรือประกอบกิจการในที่ดินจะต้องได้รับอนุญาต หรือได้รับอนุมัติ หรือได้ดำเนินการตามที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศกำหนดเพื่อการได้สิทธิการใช้ประโยชน์หรือประกอบกิจการในที่ดินนั้นก่อน ในกิจการอันเป็นสาระสำคัญของการใช้ประโยชน์หรือการประกอบกิจการนั้นโดยตรง

(๒) ในกรณีที่การใช้ประโยชน์หรือประกอบกิจการในที่ดินอยู่ก่อนนั้น กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่เกี่ยวข้องไม่ได้กำหนดให้ต้องได้รับอนุญาตหรืออนุมัติจากหน่วยงานหรือองค์กรใด ให้พิจารณาการใช้ประโยชน์หรือการประกอบกิจการในที่ดินเพื่อการนั้นตามความเป็นจริง

ส่วนที่ ๒
ผังเมืองเฉพาะ

มาตรา ๓๙ การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะให้ตราเป็นพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ ให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

มาตรา ๔๐ ผังเมืองเฉพาะประกอบด้วย

(๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ

(๒) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองเฉพาะ

(๓) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(ก) แผนผังแสดงการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินซึ่งจำแนกเป็นประเภทกิจการ พร้อมทั้งแนวเขตการแบ่งที่ดินออกเป็นประเภทและย่าน

(ข) แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง โดยแสดงการเชื่อมต่อโครงข่ายการคมนาคมและการขนส่งไว้ด้วย พร้อมทั้งรายละเอียดแสดงแนวและขนาดทางสาธารณะ

(ค) แผนผังแสดงรายละเอียดของกิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ ตามโครงสร้างพื้นฐาน

(ง) แผนผังแสดงที่โล่ง

(จ) แผนผังแสดงการกำหนดระดับพื้นดิน

(ฉ) แผนผังแสดงบริเวณที่ตั้งของสถานที่หรือวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี ที่จะพึงส่งเสริมดำรงรักษาหรือบูรณะ

(ช) แผนผังแสดงบริเวณที่มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือภูมิประเทศที่งดงาม หรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ รวมทั้งต้นไม้เดี่ยวหรือต้นไม้หมู่ที่จะพึงส่งเสริมหรือบำรุงรักษา

(ซ) แผนผังแสดงพื้นที่สีเขียวและพื้นที่อนุรักษ์

ในกรณีที่ผังเมืองเฉพาะไม่มีสาระสำคัญประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) (ช) หรือ (ซ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมือง โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังเมืองเฉพาะนั้นด้วย

(๔) รายการและคำอธิบายประกอบแผนผังตาม (๓) รวมทั้งประเภทและชนิดของอาคารที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ก่อสร้าง

(๕) ข้อกำหนดที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองเฉพาะดังต่อไปนี้

(ก) แนวเขตของทางและขนาดของที่ดินของเอกชนเพื่อใช้เป็นที่อุปกรณ์

(ข) ประเภท ชนิด ลักษณะ ขนาด ความสูง และจำนวนของอาคารที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ก่อสร้าง

(ค) ประเภทและขนาดของกิจการที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ดำเนินการ

(ง) ประเภท ชนิด ขนาด จำนวนและลักษณะของอาคารที่ชำรุดทรุดโทรม หรืออยู่ในสภาพอันเป็นที่น่ารังเกียจหรือน่าจะเป็นอันตรายแก่ผู้อาศัยหรือสัญจรไปมาซึ่งจะถูกสั่งให้รื้อหรือเคลื่อนย้ายตามคำสั่งของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๕๗

(จ) การใช้ประโยชน์ของอาคารที่อนุญาตให้ก่อสร้างขึ้นใหม่ หรืออนุญาตให้เปลี่ยนแปลงอันผิดไปจากการใช้ประโยชน์ตามที่ได้ขอไว้เมื่อขออนุญาตก่อสร้าง ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(ฉ) ขนาดและแปลงที่ดินที่จะอนุญาตให้เป็นที่ก่อสร้างอาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ต่าง ๆ ตามที่ได้ระบุไว้ในผังเมืองเฉพาะ รวมทั้งบริเวณของที่ดินที่กำหนดให้เป็นที่โล่งเพื่อประโยชน์ตามที่ระบุไว้

(ช) การส่งเสริมดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่หรือวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี

(ซ) การดำรงรักษาที่โล่ง

(ฌ) การส่งเสริมหรือบำรุงรักษาต้นไม้เดี่ยวหรือต้นไม้หมู่

(ญ) การดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร

(ฎ) การอื่นที่จำเป็นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองเฉพาะ

ในกรณีที่ผังเมืองเฉพาะไม่มีข้อกำหนดประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) (ช) (ซ) (ฌ) (ญ) หรือ (ฎ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมือง โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังเมืองเฉพาะนั้นด้วย

(๖) รายละเอียดที่ดินของเอกชนเพื่อใช้เป็นที่อุปกรณ์เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามผังเมืองเฉพาะ

(๗) รายละเอียดและแผนที่ระบุที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือซึ่งกระทรวง ทบวง กรม จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐเป็นเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดูแลรักษา ซึ่งจะนำมาใช้เพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง

(๘) แผนที่ แผนผัง หรือรายละเอียดอื่น ๆ ตามความจำเป็น

ในกรณีที่จะมีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะในพื้นที่ใด ถ้าพื้นที่นั้นไม่มีการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือมีการวางและจัดทำผังเมืองรวมแต่ไม่ได้มีการกำหนดสาระสำคัญตามมาตรา ๒๒ (๕) (ค) (ง) (จ) หรือ (ฉ) ไว้ ถ้ามีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะจะกำหนดสาระสำคัญตามมาตรา ๒๒ (๕) (ค) (ง) (จ) หรือ (ฉ) ไว้ด้วยก็ได้

พระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๓๙ อาจกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดรายละเอียดแห่งข้อกำหนดตาม (๕) รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะด้วยก็ได้

มาตรา ๔๑ เมื่อได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวม ณ ท้องที่ใดแล้ว ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท้องที่นั้นเห็นสมควรจะจัดให้มีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะในท้องที่ของตนขึ้น หรือจะขอให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้

ในท้องที่ใดไม่ว่าจะมีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมหรือไม่ก็ตาม หากรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาเห็นว่ามีเหตุจำเป็นที่จะต้องมีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะขึ้น อาจสั่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้

ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะที่ไม่มีองค์ประกอบตามมาตรา ๔๐ (๕) (ก) (ง) และ (ญ) (๖) และ (๗) หากคณะกรรมการผังเมืองเห็นสมควรอาจสั่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะในบริเวณนั้นก็ได้

ในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอหลักการของผังเมืองเฉพาะให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณาเห็นชอบก่อน ในการนี้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะมาแสดงความคิดเห็นหรือขอคำแนะนำเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองก็ได้

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๔๑ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปิดประกาศแสดงเขตที่ประมาณว่าจะวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ และที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในเขตที่จะวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะนั้น รวมทั้งในที่ที่สามารถมองเห็นได้โดยชัดเจนในเขตที่จะวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะนั้นไม่น้อยกว่าหนึ่งแห่งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ และให้มีหนังสือแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในเขตดังกล่าวทราบโดยเร็วด้วย รวมทั้งเผยแพร่ให้ประชาชนทราบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๔๓ ในการประกาศแสดงเขตที่ประมาณว่าจะวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๔๒ ให้เชิญชวนให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายในที่ดินของผู้อื่นเสนอความคิดเห็น ตลอดจนความประสงค์ในการปรับปรุงที่ดินในเขตที่ได้แสดงไว้ โดยทำเป็นหนังสือเสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมือง แล้วแต่กรณี ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาที่ประกาศไว้ตามมาตรา ๔๒

เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองอาจแจ้งให้ผู้มีหนังสือแสดงความคิดเห็นและความประสงค์ตามวรรคหนึ่ง มาชี้แจงแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมอีกก็ได้

มาตรา ๔๔ เมื่อได้รับหนังสือแสดงความประสงค์ตามมาตรา ๔๓ เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองจะให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอหรืออาจปฏิเสธหรือสั่งการเป็นหนังสือให้ผู้แสดงความประสงค์จะใช้ประโยชน์ที่ดินหรือก่อสร้างอาคารแก้ไขโครงการที่จะใช้ประโยชน์ที่ดินหรือที่จะก่อสร้างอาคารหรือดำเนินการอื่นใดให้เป็นไปตามหลักการที่คณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบตามมาตรา ๔๑ วรรคสี่ ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันได้รับหนังสือแสดงความประสงค์ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายในที่ดินของผู้อื่นซึ่งไม่เห็นด้วยกับการปฏิเสธหรือการสั่งการให้แก้ไขมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

มาตรา ๔๕ การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะต้องให้สอดคล้องกับผังเมืองรวม และให้คำนึงถึงความคิดเห็นของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายในที่ดินของผู้อื่นตามมาตรา ๔๓ การรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรา ๙ และการได้รับ

อนุญาตให้ก่อสร้างอาคารภายในระยะเวลาที่ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๔๑ ให้ส่งผังเมืองเฉพาะไปยังกรมโยธาธิการและผังเมืองพิจารณาให้ความเห็น ถ้ากรมโยธาธิการและผังเมืองไม่เห็นพ้องด้วยกับผังเมืองเฉพาะ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่อาจแก้ไขปรับปรุงผังเมืองเฉพาะให้สอดคล้องกับความเห็นของกรมโยธาธิการและผังเมืองได้ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาชี้ขาด

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๔๑ ให้ส่งผังเมืองเฉพาะไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็น ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เห็นพ้องด้วยกับผังเมืองเฉพาะ และกรมโยธาธิการและผังเมืองเห็นว่าไม่อาจแก้ไขปรับปรุงผังเมืองเฉพาะให้สอดคล้องกับความเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาชี้ขาด

มาตรา ๔๘ เมื่อคณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบกับผังเมืองเฉพาะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำแล้ว ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอผังเมืองเฉพาะต่อรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการตราพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะนั้นต่อไป

ในกรณีที่ผังเมืองเฉพาะไม่มีองค์ประกอบตามมาตรา ๔๐ (๕) (ก) (ง) และ (ญ) (๖) และ (๗) ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอผังเมืองเฉพาะต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการออกเป็นพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ

มาตรา ๔๙ ในระหว่างที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะในท้องที่ใด ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองเห็นว่าสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมในเขตของผังเมืองเฉพาะได้เปลี่ยนแปลงไป สมควรแก้ไขปรับปรุงข้อกำหนดหรือรายละเอียดของผังเมืองเฉพาะที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะเสียใหม่ให้เหมาะสม ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอขอแก้ไขปรับปรุงผังเมืองเฉพาะต่อคณะกรรมการผังเมือง

มาตรา ๕๐ ในเขตท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ให้ข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง กฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานและฌาปนสถาน หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการใช้

ประโยชน์ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อื่น เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๐ ให้ใช้กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๐ แทน

มาตรา ๕๑ ในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินหรือแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงอสังหาริมทรัพย์ให้ผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะหรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๐

มาตรา ๕๒ ในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ให้มีคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมธนารักษ์ ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ และผู้แทนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองและด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจำนวนไม่เกินสี่คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสี่คน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสี่คนซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานครเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ อัยการจังหวัดซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดของสำนักงานอัยการจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ธนารักษ์พื้นที่ นายอำเภอแห่งท้องที่นั้น อุตสาหกรรมจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้แทนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองและด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจำนวนไม่เกินสี่คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสามคน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๓) ในเขตพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป ให้คณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการอีกไม่น้อยกว่าสิบห้าคนแต่ไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผังเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ โดยให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นที่อยู่ในเขตผังเมืองเฉพาะร่วมเป็นกรรมการด้วย

กรรมการซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองตามวรรคหนึ่งต้องไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

มาตรา ๕๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองตามมาตรา ๕๒ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองซึ่งได้รับการแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้น ในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองที่พ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๕๔ ให้นำความในมาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๔ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของคณะรัฐมนตรีตามกรณีมาตรา ๗๔ (๓) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการผังเมือง

มาตรา ๕๕ ให้นำความในมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๕๖ ให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาและสั่งการเกี่ยวกับการจัดที่ดินของเอกชนเพื่อใช้เป็นที่อุปกรณ์ตามผังเมืองเฉพาะ

(๒) พิจารณาการโอนที่อุปกรณ์ให้เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินในเขตผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๖๖

(๓) พิจารณาและสั่งการเกี่ยวกับการดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่จะต้องดำเนินการดังกล่าวตามผังเมืองเฉพาะ

(๔) กำหนดเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗

(๕) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ยื่นต่อคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๗ เมื่อเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดทำรายละเอียดแสดงการดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเหตุผลและรายละเอียดดังกล่าวให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ ในการนี้จะขอความเห็นจากกรมโยธาธิการและผังเมืองก็ได้ หรือจะสั่งให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดทำรายละเอียดเสียใหม่ก็ได้

เมื่อคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเสร็จแล้วและสั่งการประการใดให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการแจ้งคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่เกี่ยวข้องทราบคำสั่งของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นและการดำเนินการตามคำสั่งนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนวันที่จะต้องดำเนินการตามคำสั่งนั้น โดยให้ส่งรายละเอียดแสดงการดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่เกี่ยวข้องไปด้วย เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว มีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

การแจ้งคำสั่งของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสอง ให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ณ ภูมิลำเนาของผู้นั้น หรือจะทำเป็นบันทึกและให้บุคคลดังกล่าวลงลายมือชื่อรับทราบก็ได้ ในกรณีที่ไม่อาจแจ้งด้วยวิธีดังกล่าวได้ ให้ปิดประกาศสำเนาคำสั่งไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารนั้น และให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วเมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศดังกล่าว

มาตรา ๕๘ ถ้าอาคารที่จะต้องดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่อยู่ในความครอบครองหรือดูแลรักษาของหน่วยงานของรัฐใด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินทราบ และให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีหนังสือแสดงความยินยอมหรือขัดข้องให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นทราบ ถ้ามีปัญหาโต้แย้งระหว่างหน่วยงานของรัฐกับคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น ให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองวินิจฉัย

มาตรา ๕๙ เมื่อคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นได้สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๕๗ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจ่ายเงินค่าตอบแทนตามที่คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นกำหนด บุคคลผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนซึ่งไม่เห็นด้วยกับการกำหนดเงินค่าตอบแทนมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

บุคคลผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและวิธีการจ่ายเงินค่าตอบแทนการดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่เอกชนซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารได้รับหนังสือแจ้งให้จัดการรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารแล้ว ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๙๐ หรือใช้สิทธิอุทธรณ์แต่คณะกรรมการอุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับการอุทธรณ์ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นหรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งหรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารไม่ดำเนินการรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเตือนเป็นหนังสือไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ถ้าผู้นั้นยังคงละเลยไม่ดำเนินการตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำเตือนซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการมีอำนาจเข้าไปในที่ดินและรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้นโดยคิดค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ค่าใช้จ่ายจะคิดหักเอาจากเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙ ที่จะพึงจ่ายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้นก็ได้ การรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้น เจ้าหน้าที่ดำเนินการต้องกระทำโดยประหยัดและค่าใช้จ่ายที่คิดจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารจะต้องไม่มากกว่าเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙

เมื่อได้คิดค่าใช้จ่ายแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารทราบ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

ให้นำความในมาตรา ๕๗ วรรคสาม มาใช้บังคับกับการแจ้งของเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่เอกชนซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารได้รับหนังสือแจ้งให้ดำเนินการดัดแปลงอาคารให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะแล้ว แต่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเตือนเป็นหนังสือไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร และหากผู้นั้นยังคงไม่ดำเนินการตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำเตือนซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการมีอำนาจในการดัดแปลงอาคารนั้นโดยคิดค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ค่าใช้จ่ายจะคิดหักเอาจากเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙ ที่จะพึงจ่ายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้นก็ได้ การดัดแปลงอาคารนั้น เจ้าหน้าที่ดำเนินการต้องกระทำโดยประหยัดและค่าใช้จ่ายที่คิดจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารจะต้องไม่มากกว่าเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙

เมื่อได้คิดค่าใช้จ่ายแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารทราบ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

ให้นำความในมาตรา ๕๗ วรรคสาม มาใช้บังคับกับการแจ้งของเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่ได้รับคำสั่งให้รื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายตามมาตรา ๕๗ ไม่สามารถจัดหาที่อยู่ของตนเองได้ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดหาที่อยู่ชั่วคราวที่เหมาะสมให้อาศัยอยู่เป็นเวลาตามความจำเป็นแต่ไม่เกินหนึ่งปี ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นสมควรเจ้าหน้าที่ดำเนินการจะผ่อนผันให้อาศัยอยู่ต่อไปอีกไม่เกินหกเดือนก็ได้

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดหาที่ดินหรืออาคารให้บุคคลตามมาตรา ๖๒ เข้าอยู่ในที่ใหม่โดยการเช่าซื้อหรือเช่า และบุคคลนั้นสมัครใจเข้าอยู่ในที่ดิน หรืออาคารที่จัดหาให้ใหม่นั้น ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการกันเงินค่าตอบแทนที่จะพึงจ่ายตามมาตรา ๕๙ ไว้เพื่อจ่ายในการเช่าซื้อหรือเช่าตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่จัดที่ดินไว้ให้บุคคลดังกล่าวปลูกสร้างอาคารเอง ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการช่วยเหลือและให้ความสะดวกในการที่จะปลูกสร้างอาคารลงในที่ดินที่จัดให้

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นสั่งให้จัดที่ดินเพื่อใช้เป็นที่อุปกรณ์ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจ่ายเงินค่าตอบแทนตามที่คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นกำหนดแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินดังกล่าวซึ่งต้องเสียสิทธิบางประการเกี่ยวกับการใช้ที่ดินเนื่องจากการจัดที่ดินนั้นหรือต้องรับภาระที่ต้องปฏิบัติหรืองดเว้นไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดอันเกี่ยวกับที่ดินที่จัดนั้น

การกำหนดเงินค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณาถึงความมากน้อยแห่งสิทธิที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินต้องเสียหรือถูกจำกัดหรือภาระที่ต้องปฏิบัติหรืองดเว้นไม่ปฏิบัติ รวมทั้งประโยชน์ที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินพึงได้รับในการใช้ที่อุปกรณ์ด้วย แต่ทั้งนี้เงินค่าตอบแทนที่กำหนดต้องไม่เกินราคาที่ดิน และเพื่อประโยชน์ในการคำนวณราคาที่ดินตามมาตรานี้ ให้นำความในมาตรา ๖๖ มาใช้บังคับกับการกำหนดเงินค่าตอบแทนด้วยโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งการกำหนดเงินค่าตอบแทนให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทราบ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

มาตรา ๖๕ เจ้าของที่ดินที่ถูกจัดให้เป็นที่อุปกรณ์ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในส่วนที่ถูกจัดนั้น

มาตรา ๖๖ เจ้าของที่อุปกรณ์ผู้ใดประสงค์จะโอนที่อุปกรณ์ให้เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินโดยมีเงินค่าตอบแทน หากคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่าที่อุปกรณ์นั้นได้ใช้

เพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นส่วนใหญ่ก็ให้รับที่อุปกรณ์นั้นเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินได้และให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจ่ายเงินค่าตอบแทนให้แก่เจ้าของที่อุปกรณ์ตามราคาที่พระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะบัญญัติไว้ ถ้าไม่ได้บัญญัติไว้ให้กำหนดเท่ากับราคาที่ดินที่โอนตามความเป็นธรรมที่เป็นอยู่ในวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจ ทั้งนี้ ไม่ว่าพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจะยังคงใช้บังคับหรือไม่

ถ้าไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจ หรือเป็นกรณีที่พระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะใช้บังคับภายหลังห้าปีนับแต่วันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวและพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะไม่ได้กำหนดเงินค่าตอบแทนไว้เป็นอย่างอื่น ให้กำหนดเงินค่าตอบแทนเท่าราคาที่ดินที่โอนตามความเป็นธรรมที่เป็นอยู่ในวันใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะนั้น

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองไม่ให้ใช้บังคับในกรณีที่การโอนที่อุปกรณ์เกิดขึ้นภายหลังห้าปีนับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ในกรณีนี้ถ้าพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะไม่ได้กำหนดเงินค่าตอบแทนไว้เป็นอย่างอื่น ให้เงินค่าตอบแทนเป็นไปตามที่ตกลงกันซึ่งจะต้องไม่ต่ำกว่าราคาที่ดินตามความเป็นธรรมตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี เจ้าของที่อุปกรณ์ซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่อุปกรณ์ที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่ง ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งปวง

มาตรา ๖๗ ในการคำนวณเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๖๖ ถ้าเจ้าของที่อุปกรณ์สร้างหรือจัดทำเพื่อให้เป็นที่อุปกรณ์ด้วยค่าใช้จ่ายของตนเอง ตามแบบและรายการที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นอนุญาตก่อนที่จะมีการโอน ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจ่ายเงินค่าตอบแทนค่าใช้จ่ายในการสร้างหรือจัดทำดังกล่าวแก่เจ้าของที่อุปกรณ์เพิ่มขึ้นจากเงินค่าตอบแทนอันพึงจ่ายให้เนื่องในการโอน

เงินค่าตอบแทนอันจะพึงจ่ายให้เพิ่มขึ้นตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณากำหนดให้ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงประโยชน์ของเจ้าของหรือผู้ครอบครอง สภาพของสิ่งที่ก่อสร้างหรือสิ่งที่จัดทำ สิ่งที่สร้างในขณะที่มีการโอน หรือค่าตอบแทนที่ได้จ่ายไปแล้ว ประกอบด้วย เจ้าของที่อุปกรณ์ซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

มาตรา ๖๘ ในการจัดที่ดินให้เป็นที่อุปกรณ์ หากมีความจำเป็นต้องสร้างหรือจัดทำเพื่อให้เป็นไปตามแบบและรายการที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดและเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินร้องขอ เจ้าหน้าที่ดำเนินการจะสร้างหรือจัดทำให้ก็ได้เมื่อพิจารณาเห็นเป็นการสมควร

การคิดค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง ถ้าการสร้างหรือจัดทำของเจ้าหน้าที่ดำเนินการเป็นไปเพียงเพื่อประโยชน์ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินผู้ร้องขอนั้น ให้คิดค่าใช้จ่ายในการสร้างหรือจัดทำนั้นทั้งหมด แต่ถ้าเป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์ด้วย เจ้าหน้าที่ดำเนินการจะออกค่าใช้จ่ายทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้ตามที่เห็นสมควร และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายส่วนที่เหลือ

มาตรา ๖๙ เพื่อให้พื้นที่ในเขตผังเมืองเฉพาะมีระบบสาธารณูปโภคที่มีความเชื่อมโยงกับเขตพื้นที่ต่อเนื่องกับเขตผังเมืองเฉพาะ ให้เจ้าพนักงานการผังมีอำนาจจัดระบบสาธารณูปโภคลงบนใต้หรือเหนือพื้นดินของบุคคลนั้นได้ในเมื่อพื้นดินนั้นไม่ใช่เป็นที่ตั้งโรงเรือน โดยแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งแผนผังแสดงแนวทางการใช้ที่ดินให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่เกี่ยวข้องทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันที่จะมีการดำเนินการ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานการผังกำหนดเงินค่าตอบแทนอันเป็นธรรมในการใช้ที่ดินนั้นที่จะจ่ายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินและให้แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่เกี่ยวข้องทราบโดยมิชักช้า

เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งไม่เห็นด้วยกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หรือการกำหนดเงินค่าตอบแทนตามวรรคสองมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานการผังแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นในพื้นที่ดังกล่าวทราบพร้อมทั้งแผนผังแสดงแนวทางการใช้ที่ดินก่อนดำเนินการ หากเกิดกรณีขัดแย้งกันระหว่างเจ้าพนักงานการผังกับเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองชี้ขาด

มาตรา ๗๐ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการ

ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อให้การบริหารจัดการตามผังเมืองเฉพาะได้รับประโยชน์สูงสุดในด้านการใช้พื้นที่ คณะกรรมการผังเมืองจะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้มีองค์กรเพื่อพัฒนาและบริหารจัดการภายในเขตผังเมืองเฉพาะและพื้นที่ต่อเนื่อง โดยมีหน้าที่และอำนาจเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการในท้องที่นั้นได้

หมวด ๕
คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

มาตรา ๗๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านการผังเมือง เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ ภูมิศาสตร์ หรือสาขาวิชาการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่เกินสิบสามคน

ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นกรรมการและเลขานุการ และอธิบดีเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ในกรณีที่ประธานกรรมการเห็นว่าการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติตามที่กำหนดในมาตรา ๗๕ ในครั้งใดเกี่ยวข้องกับเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่หรือความรับผิดชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอื่นที่ไม่ได้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งตาม (๓) แล้ว ให้ประธานกรรมการแจ้งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่มีหน้าที่หรือความรับผิดชอบในเรื่องนั้นเข้าร่วมเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย ในกรณีนี้ ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการทุกคน

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๔) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๗๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๗๑ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่ ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๗๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๗๑ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้ยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๗๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗๒

มาตรา ๗๕ ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและเป้าหมายเกี่ยวกับการผังเมืองและการพัฒนาเมืองของประเทศ

(๒) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือของภาคประชาสังคมและประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการผังเมือง

(๓) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการด้านการเงิน การคลัง และมาตรการอื่นเพื่อส่งเสริมการลงทุนและสนับสนุนการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการผังเมืองและเพื่อสร้างความเป็นธรรมจากการใช้ประโยชน์ที่ดิน

(๔) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการและกำหนดระเบียบปฏิบัติราชการในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐใดไม่ปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการผังเมืองอันอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๕) ให้ความเห็นชอบผังนโยบายระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาค

(๖) กำกับดูแล เร่งรัดให้มีการวางและจัดทำ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาค

(๗) ให้ความเห็นชอบรายงานประจำปีที่จัดทำโดยกรมโยธาธิการและผังเมืองตามมาตรา ๑๐ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๘) จัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองเพื่อใช้เป็นหลักการพื้นฐานที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองพึงปฏิบัติเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๖ การประชุมคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องดังกล่าว กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุมพิจารณาเรื่องนั้น

ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติประชุมอย่างน้อยปีละสองครั้ง

มาตรา ๗๗ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๗๘ ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมอบหมายได้

ให้นำความในมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๗๙ ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมีอำนาจเรียกให้บุคคลใดส่งเอกสารแผนงานโครงการหรือเอกสารอื่นใดที่เห็นว่ามีความจำเป็นหรือมีผลกระทบต่อนโยบายทางด้านการผังเมือง ในการนี้อาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วยก็ได้

หมวด ๖
คณะกรรมการผังเมือง

มาตรา ๘๐ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการผังเมือง” ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการผังเมือง สถาปัตยกรรมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี และเกษตรกรรม จำนวนด้านละหนึ่งคน

(๔) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสภาวิศวกร ผู้แทนสภาสถาปนิก ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้แทนสมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง จำนวนไม่เกินสี่คนซึ่งต้องมาจากภาคประชาสังคมอย่างน้อยหนึ่งคน

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ

หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตาม (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

ในกรณีที่ประธานกรรมการเห็นว่าการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการผังเมืองตามที่กำหนดในมาตรา ๘๑ ในครั้งใดเกี่ยวข้องกับเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่หรือความรับผิดชอบของปลัดกระทรวงอื่นที่ไม่ได้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งตาม (๒) แล้ว ให้ประธานกรรมการแจ้งให้ปลัดกระทรวงที่มีหน้าที่หรือความรับผิดชอบในเรื่องนั้นเข้าร่วมเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการผังเมือง ประกอบด้วย ประธานกรรมการ และกรรมการทุกคน

มาตรา ๘๑ ให้คณะกรรมการผังเมืองมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบผังนโยบายระดับจังหวัด หรือผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำ

(๒) ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป และผังเมืองเฉพาะ

(๓) ให้ความเห็นหรือคำปรึกษาด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองและการพัฒนาเมืองต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติและคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

(๔) กำกับดูแล เร่งรัดให้มีการวางและจัดทำ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับจังหวัด

(๕) จัดทำรายงานสรุปผลการวางและจัดทำผังเมืองที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการผังเมือง

(๖) วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหน้าที่และอำนาจและความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐในการวางและจัดทำผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมอบหมาย

มาตรา ๘๒ ให้คณะกรรมการผังเมืองมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการผังเมืองมอบหมายได้

มาตรา ๘๓ ให้นำความในมาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๔ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสถาบัน และกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการผังเมืองด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๘๔ ให้นำความในมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการผังเมืองและคณะอนุกรรมการของคณะกรรมการผังเมืองด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๗
คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

มาตรา ๘๕ ให้มีคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมธนารักษ์ ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ ผู้แทนกองบังคับการตำรวจจราจร ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้แทนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสี่คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสี่คน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสี่คน ซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ปลัดจังหวัด เกษตรและสหกรณ์จังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด ธนารักษ์พื้นที่ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ปฏิรูปที่ดินจังหวัด พลังงานจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ผู้อำนวยการโครงการชลประทานในเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการสำนักทางหลวงในเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการสำนักทางหลวงชนบทในเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการสำนักงานสถิติจังหวัด ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ผู้แทนการประปาส่วนภูมิภาค ผู้แทนตำรวจภูธรจังหวัด ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค ผู้แทนหอการค้าจังหวัด ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในเขตพื้นที่ ผู้แทนสภาเกษตรกรจังหวัด และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสิบคน เป็นกรรมการ และให้โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำ แก้ไข หรืออนุมัติผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ ในเขตพื้นที่ที่เกี่ยวกับความมั่นคงทางทหาร ให้ผู้แทนกระทรวงกลาโหมเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย

ในกรณีที่จังหวัดใดไม่มีตำแหน่งในหน่วยงานตามที่กำหนดใน (๒) ให้ถือว่าคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

ในจังหวัดใดที่ไม่มีผู้แทนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคหรือผู้แทนการประปาส่วนภูมิภาคปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ดังกล่าว ให้ผู้แทนการไฟฟ้านครหลวงหรือผู้แทนการประปานครหลวงซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่ แล้วแต่กรณี เป็นกรรมการแทน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองตามวรรคหนึ่งจะเป็นกรรมการในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ หรือกรรมการในคณะกรรมการผังเมืองหรืออนุกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าวในขณะเดียวกันมิได้

มาตรา ๘๖ ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมที่วางและจัดทำโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการผังเมืองในส่วนที่เกี่ยวกับการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป และผังเมืองเฉพาะ

(๓) ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองรวมต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการผังเมืองและการพัฒนาเมือง

(๕) กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการควบคุมและการพัฒนาให้เป็นไปตามผังเมือง

(๖) จัดทำรายงานสรุปผลการวางและจัดทำผังเมืองที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

(๗) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ยื่นต่อคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๗ ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดมอบหมายได้

มาตรา ๘๘ ให้นำความในมาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๔ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการที่เป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของคณะรัฐมนตรีตามกรณีมาตรา ๗๔ (๓) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการผังเมือง

มาตรา ๘๙ ให้นำความในมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดและคณะอนุกรรมการของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๘
อุทธรณ์

มาตรา ๙๐ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์อาจอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำสั่งหรือหนังสือแจ้งในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์ที่ดินตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง

(๒) การกำหนดค่าทดแทนตามมาตรา ๓๗ วรรคสาม

(๓) การปฏิเสธหรือสั่งการเกี่ยวกับโครงการที่จะมีการใช้ประโยชน์ที่ดิน หรือที่จะก่อสร้างอาคารตามมาตรา ๔๔

(๔) การสั่งให้ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๕๗

(๕) การกำหนดจำนวนเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๖ ซึ่งคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจกำหนด และมาตรา ๖๗

(๖) การคิดค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๖๐

(๗) การคิดค่าใช้จ่ายในการดัดแปลงอาคารตามมาตรา ๖๑

(๘) การจัดทำระบบสาธารณูปโภคและการกำหนดจำนวนเงินค่าตอบแทนในการใช้ที่ดินตามมาตรา ๖๙

(๙) การสั่งให้ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน หรือการสั่งให้แก้ไขปรับปรุง หรือการสั่งให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินตามมาตรา ๙๗

การอุทธรณ์ตาม (๑) และ (๒) ให้ยื่นต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ การอุทธรณ์ตาม (๓) (๔) (๕) (๗) (๘) และ (๙) ให้ยื่นต่อคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด และการอุทธรณ์ตาม (๖) ให้ยื่นต่อคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๙๑ ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์ ประกอบด้วย รัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ อัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการผังเมือง นิติศาสตร์ สิ่งแวดล้อม สาธารณสุข และเศรษฐศาสตร์ จำนวนด้านละหนึ่งคนและผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาของรัฐจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งจะเป็นกรรมการในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ คณะกรรมการผังเมือง หรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด หรือเป็นอนุกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าวในขณะเดียวกันมิได้

มาตรา ๙๒ ให้คณะกรรมการอุทธรณ์มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อกระทำการที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ หรือให้ช่วยเหลือในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ได้รับมอบหมายได้

ให้นำความในมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการอุทธรณ์และคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๙๓ ให้นำความในมาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๔ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการอุทธรณ์ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๙๔ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙๑ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๙๕ ให้คณะกรรมการอุทธรณ์ คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด หรือคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์และเจ้าพนักงานการผัง เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการ แล้วแต่กรณี

หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาในการวินิจฉัยคำอุทธรณ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙๖ ในระหว่างอุทธรณ์ ให้ผู้อุทธรณ์ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรืออาคาร ผู้มีสิทธิครอบครองเหนือที่ดินของผู้อื่น เจ้าพนักงานการผัง คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการ แล้วแต่กรณี ยุติการดำเนินการหรือห้ามกระทำการใด ๆ

ที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ เว้นแต่จะเป็นการดำเนินการตามคำสั่งหรือหนังสือแจ้ง หรือในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือการใช้ประโยชน์ที่ดินหรืออาคารจะเป็นอันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินหรือมีลักษณะที่ไม่อาจรอได้

หมวด ๙
หน้าที่และอำนาจของผู้ปฏิบัติงาน

มาตรา ๙๗ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๒๑ หรือข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้ประโยชน์ที่ดินที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดกำหนดตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง หรือข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๕๑ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการ แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งการให้เจ้าของที่ดิน ผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารระงับการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืน หรือให้แก้ไขปรับปรุงหรือให้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

เจ้าของที่ดิน ผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

มาตรา ๙๘ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการ และกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจออกหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานหรือสิ่งอื่นที่จำเป็นเพื่อการปฏิบัติการตามหน้าที่มาประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๙๙ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการ กรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว มีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรืออาคาร ซึ่งอยู่ในท้องที่ที่มีประกาศใช้บังคับผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อสอบถามข้อเท็จจริงหรือขอดูเอกสารหลักฐานหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องจากเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดูแลรักษาที่ดินหรืออาคารนั้น หรือเพื่อกระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็น และพยายามไม่ให้เกิดความเสียหาย ถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นจากการกระทำดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการ หรือกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี กำหนดเงินค่าตอบแทนความเสียหายและจ่ายให้แก่ผู้เสียหายนั้น

ในกรณีที่จำเป็นต้องกระทำการเพื่อการสำรวจ ให้แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดูแลรักษาที่ดินหรืออาคารทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนกระทำการนั้น

ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว แสดงบัตรประจำตัวที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๐๐ พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ดำเนินการมีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรืออาคารซึ่งอยู่ในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ เพื่อตรวจสอบ ซ่อมแซม หรือบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภค หรือเพื่อตรวจสภาพของที่โล่งในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก

ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแสดงบัตรประจำตัวพร้อมทั้งหนังสือมอบหมายของเจ้าหน้าที่ดำเนินการให้ไปกระทำการดังกล่าวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๐๑ เพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการ กรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๑๐
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๐๒ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๑๐๓ เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นร้องขอ ศาลอาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขสภาพของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ ภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ หรือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้เป็นไปตามผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะนั้น และคิดเอาค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ตามที่จ่ายจริง

มาตรา ๑๐๔ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งให้รื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคาร หรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๖๐ หรือฝ่าฝืนคำสั่งให้ดัดแปลงอาคารตามมาตรา ๖๑ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามมาตรา ๙๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินตามมาตรา ๒๑ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามรายละเอียดหรือหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงตามมาตรา ๔๐ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินสามหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๐๖ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๗๑ (๑) (๒) และ (๓) และให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๗๑ (๔) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๗ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการผังเมือง ประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๘๐ (๑) (๒) และ (๔) และให้อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการผังเมืองตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๘๐ (๓) และ (๕) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๘ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดตามมาตรา ๘๕ (๑) และ (๒) ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่ง และให้ผู้อำนวยการสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร หรือโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ แล้วแต่กรณี เพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๙ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศหรือคำสั่งซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้มีการออกพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๐ บรรดาผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะที่อยู่ระหว่างดำเนินการวางและจัดทำตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การดำเนินการต่อไปสำหรับการนั้นให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนดโดยไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๑ บรรดากฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมใช้บังคับในพื้นที่เดียวกัน

ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง การแก้ไขหรือยกเลิกกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเฉพาะบริเวณหรือเฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใด หรือการยกเลิกกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมทั้งฉบับ ให้กระทำได้โดยประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ระบบการผังเมืองของประเทศจำเป็นต้องมีกรอบนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด เพื่อเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ โดยการนำไปสู่การปฏิบัติในรูปแบบของผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งเป็นแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเพื่อการพัฒนาทางด้านกายภาพและการดำรงรักษาเมือง กรณีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายเพื่อกำหนดรูปแบบการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท ตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน และโดยที่การกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์พื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินต้องสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศ กรณีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีคณะกรรมการที่เป็นผู้กำหนดนโยบายในภาพรวม และคณะกรรมการที่เป็นผู้กำกับดูแลหน่วยงานภาครัฐให้ปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ประกอบกับในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมืองบางกรณีจำเป็นที่รัฐต้องใช้สิทธิเหนือเคหสถานและทรัพย์สิน รวมถึงการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ของเอกชนเพื่อประโยชน์สาธารณะ และการจำกัดขอบเขตในการเลือกถิ่นที่อยู่หรือการประกอบกิจการของบุคคล อีกทั้งกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาพื้นที่หรือการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศกับนานาประเทศ สมควรปรับปรุงเสียในคราวเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหลักการเพื่อปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง เพื่อกำหนดกรอบนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด และเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาพื้นที่และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศ โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติรับหลักการ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ ในวันพุธที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ สาระสำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๗๑ ก วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๒๗

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ระบบการผังเมืองของประเทศจำเป็นต้องมีกรอบนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด เพื่อเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ โดยการนำไปสู่การปฏิบัติในรูปแบบของผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งเป็นแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเพื่อการพัฒนาทางด้านกายภาพและการดำรงรักษาเมือง กรณีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายเพื่อกำหนดรูปแบบการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและบริหารจัดการที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท ตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน และโดยที่การกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์พื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินต้องสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศ กรณีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีคณะกรรมการที่เป็นผู้กำหนดนโยบายในภาพรวม และคณะกรรมการที่เป็นผู้กำกับดูแลหน่วยงานของภาครัฐให้ปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ประกอบกับในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมืองบางกรณีจำเป็นที่รัฐต้องใช้สิทธิเหนือเคหสถานและทรัพย์สิน รวมถึงการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ของเอกชนเพื่อประโยชน์สาธารณะและการจำกัดขอบเขตในการเลือกถิ่นที่อยู่หรือการประกอบกิจการของบุคคล อีกทั้งกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาพื้นที่หรือการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศกับนานาประเทศ สมควรปรับปรุงเสียในคราวเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๑๐ หมวดและบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๑๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑.๑ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘

๑.๒ พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๕

๑.๓ พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

๑.๔ พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. กำหนดนิยามความหมายของคำว่า การผังเมือง การพัฒนาเมือง ผังเมืองรวม ผังเมืองเฉพาะ อาคาร ที่อุปกรณ์ ที่โล่ง ผังน้ำ เจ้าพนักงานผัง เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ดำเนินการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ว่าราชการจังหวัด อธิบดี รัฐมนตรี (มาตรา ๔)

๓. บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มุ่งหมายเพื่อกำหนดรูปแบบการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท ตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาของพื้นที่ ทั้งนี้ ภายใต้วัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

๓.๑ วางและจัดทำผังเมืองในแต่ละระดับให้สอดคล้องกัน

๓.๒ วางกรอบและนโยบายการพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบทอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓.๓ วางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนา และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๔ วางกรอบในการอนุรักษ์และรักษาคุณค่าทางศิลปะวัฒนะกรรม

๓.๕ วางแนวทางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและโครงการพัฒนาภายใต้หน้าที่และอำนาจของตนให้สอดคล้องกับผังเมืองแต่ละระดับ

๓.๖ แก้ไขปัญหาผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่สอดคล้องกันให้มีการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการป้องกัน แก้ไข หรือบรรเทาภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น

๔. กำหนดให้ผังเมืองตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่

๔.๑ ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ คือ การกำหนดกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ แบ่งเป็นสามประเภท ได้แก่ ผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค ผังนโยบายระดับจังหวัด

๔.๒ ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน คือ การกำหนดกรอบแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเพื่อการพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท แบ่งเป็นสองประเภท ได้แก่ ผังเมืองรวม ผังเมืองเฉพาะ

๕. กำหนดให้การวางและจัดทำผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ และผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือและการมีส่วนร่วมของประชาชน (มาตรา ๙)

๖. กำหนดให้การวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังนโยบายระดับภาค ส่วนการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาคจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังนโยบายระดับประเทศ (มาตรา ๑๑)

๗. กำหนดผังนโยบายระดับประเทศตามมาตรา ๑๓ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ กรอบนโยบาย เป้าหมาย แผนและแผนผังทางด้านกายภาพ มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ การบริการและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ (มาตรา ๑๔)

๘. กำหนดผังนโยบายระดับภาคตามมาตรา ๑๕ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาค แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับภาค แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับนโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับภาค การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ (มาตรา ๑๖)

๙. กำหนดผังนโยบายระดับจังหวัดตามมาตรา ๑๗ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดังจังหวัด แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับรายการประกอบแผนผังตามความจำเป็น นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับจังหวัด การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ (มาตรา ๑๘)

๑๐. ในกรณีที่พื้นที่ใดสมควรวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะไว้ก็ได้ (มาตรา ๑๙)

๑๑. กำหนดรายละเอียดของผังเมือง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๑๒. กำหนดให้ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรมโยธาธิการและผังเมือง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกรมโยธาธิการและผังเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันก็ได้ (มาตรา ๒๓)

๑๓. การวางและจัดทำผังเมืองรวมในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวมโดยมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับผังเมืองรวมในเขตกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๒๔)

๑๔. การวางและจัดทำผังเมืองรวมจะต้องสอดคล้องกับผังนโยบายระดับภาคและผังนโยบายระดับจังหวัด และต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ (มาตรา ๒๕)

๑๕. ผังเมืองรวมที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และสื่ออื่น ๆ และปิดประกาศแผนที่แสดงเขตและรายละเอียดของผังเมืองรวมไว้ในที่เปิดเผย (มาตรา ๒๙)

๑๖. กำหนดให้ผังเมืองรวมให้ออกเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น และต้องมีสาระสำคัญตามมาตรา ๒๒ (มาตรา ๓๓)

๑๗. กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดทำรายงานการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวมตามระยะเวลาที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดกำหนด (มาตรา ๓๔)

๑๘. เพื่อให้การพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมืองในพื้นที่ที่มีการวางและจัดทำผังเมืองบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อมีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว การดำเนินโครงการพัฒนาภาครัฐทางด้านกายภาพจะต้องสอดคล้องกับนโยบายและการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวม (มาตรา ๓๖)

๑๙. กำหนดให้การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะให้ตราเป็นพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาแล้วแต่กรณี (มาตรา ๓๙)

๒๐. กำหนดให้ผังเมืองเฉพาะประกอบด้วยรายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๒๑. กรณีมีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวม ณ ท้องที่ใดแล้ว ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท้องที่นั้นเห็นสมควรจะจัดทำให้มีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะในท้องที่ของตนขึ้น หรือจะขอให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางเป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้ (มาตรา ๔๑)

๒๒. การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะต้องให้สอดคล้องกับผังเมืองรวม และให้คำนึงถึงความคิดเห็นของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายในที่ดินของผู้อื่นตามมาตรา ๔๓ การรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรา ๙ และการได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารภายในระยะเวลาที่ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ (มาตรา ๔๕)

๒๓. ในระหว่างที่พระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะในท้องที่ใด ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองเห็นว่าสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมในเขตผังเมืองเฉพาะได้เปลี่ยนแปลงไป สมควรแก้ไขปรับปรุงข้อกำหนดหรือรายละเอียดของผังเมืองเฉพาะ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอขอแก้ไขปรับปรุงผังเมืองเฉพาะต่อคณะกรรมการผังเมือง (มาตรา ๔๙)

๒๔. กำหนดให้ในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ให้จัดตั้งคณะกรรมการบริการผังเมืองส่วนท้องถิ่นคณะหนึ่ง มีอำนาจพิจารณาและสั่งการเกี่ยวกับการจัดที่ดินของเอกชนเพื่อใช้เป็นอุปกรณ์ผังเมืองเฉพาะ โอนอุปกรณ์ให้เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน พิจารณาสั่งการเกี่ยวกับการดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่ต้องดำเนินการดังกล่าวตามผังเมืองเฉพาะ กำหนดค่าตอบแทน พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ยื่นต่อคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น (มาตรา ๕๒ – มาตรา ๕๖)

๒๕. ในกรณีที่เอกชนซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารได้รับหนังสือแจ้งให้จัดการรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารแล้ว ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๙๐ หรือใช้สิทธิอุทธรณ์แต่คณะกรรมการอุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับการอุทธรณ์ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นหรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งหรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์ (มาตรา ๖๐)

๒๖. ในกรณีที่เอกชนซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารได้รับหนังสือแจ้งให้ดำเนินการดัดแปลงอาคารให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะแล้วแต่ดำเนินการไม่เสร็จภายในระยะเวลากำหนดและเมื่อเจ้าหน้าที่เตือนเป็นหนังสือแล้วและไม่ดำเนินการตามคำสั่งในภายเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการในการดัดแปลงอาคานั้นโดยคิดค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร (มาตรา ๖๑)

๒๗. กำหนดให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดหาที่อยู่ชั่วคราวที่เหมาะสมให้อาศัยอยู่เป็นเวลาตามความจำเป็นแต่ไม่เกินหนึ่งปี ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่ได้รับคำสั่งให้รื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายไม่สามารถหาที่อยู่ของตนเองได้ (มาตรา ๖๒)

๒๘. ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นสั่งให้จัดที่ดินเพื่อใช้เป็นที่อุปกรณ์ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจ่ายเงินค่าตอบแทนแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินดังกล่าวที่ต้องเสียสิทธิบางประการเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน และเจ้าของที่ดินที่ถูกจัดให้เป็นที่อุปกรณ์ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในส่วนที่ถูกจัดนั้น (มาตรา ๖๓ – มาตรา ๖๔)

๒๙. เพื่อให้พื้นที่ในเขตผังเมืองเฉพาะมีระบบสาธารณูปโภคที่เชื่อมโยงกับเขตพื้นที่ต่อเนื่องกับเขตผังเมืองเฉพาะ ให้เจ้าพนักงานการผังมีอำนาจจัดระบบสาธารณูปโภคลงบนใต้หรือเหนือพื้นดินของบุคคลนั้นได้ในเมื่อพื้นดินนั้นไม่ใช่เป็นที่ตั้งโรงเรือน (มาตรา ๖๙)

๓๐. กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ โดยนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและเป้าหมายเกี่ยวกับการผังเมืองและการพัฒนาเมืองของประเทศ กำหนดมาตรการเพื่อสร้างความร่วมมือของภาคประชาสังคมและประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการผังเมือง ให้ความเห็นชอบผังนโยบายระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาค กำกับดูแล เร่งรัดให้มีการวางและจัดทำ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาค (มาตรา ๗๑ – มาตรา ๗๙)

๓๑. กำหนดให้มีคณะกรรมการผังเมือง โดยปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ มีหน้าที่และอำนาจในการให้ความเห็นชอบผังนโยบายระดังจังหวัด หรือผังเมืองรวมที่กรมโยธานิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำ ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป และผังเมืองเฉพาะ กำกับดูแล เร่งรัดให้มีการวางและจัดทำ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับจังหวัด (มาตรา ๘๐ – มาตรา ๘๑)

๓๒. กำหนดให้คณะกรรมการผังเมืองในเขตกรุงเทพมหานครให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ และในเขตจังหวัดอื่นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ มีหน้าที่และอำนาจให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมที่วางและจัดทำโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คำปรึกษา กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เสนอแนะเกี่ยวกับการควบคุมและการพัฒนาให้เป็นไปตามผังเมือง (มาตรา ๘๕ – มาตรา ๘๖)

๓๓. กำหนดสิทธิผู้มีสิทธิอุทธรณ์ภายเกี่ยวกับการกำหนดค่าทดแทน การปฏิเสธหรือสั่งการเกี่ยวกับโครงการที่จะมีการใช้ประโยชน์ที่ดิน การสั่งให้ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้าย การคิดค่าใช้จ่ายในการรื้อถอน เคลื่อนย้าย การดัดแปลง การสั่งให้ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งหรือหนังสือแจ้ง (มาตรา ๙๐)

๓๔. กำหนดให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์ โดยมีรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ อัยการสูงสุดและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการผังเมือง นิติศาสตร์ สิ่งแวดล้อม สาธารณสุข และเศรษฐศาสตร์ จำนวนด้านละหนึ่งคนและผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาของรัฐจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ และมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์และเจ้าหนักงานการผัง เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือ เจ้าหน้าที่ดำเนินการ แล้วแต่กรณี (มาตรา ๙๑ – มาตรา ๙๕)

๓๕. ในระหว่างอุทธรณ์ ให้ผู้อุทธรณ์ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรืออาคารผู้มีสิทธิครอบครองเหนือที่ดินของผู้อื่น เจ้าพนักงานการผัง คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานท้องถิ่น

หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการ แล้วแต่กรณี ยุติการดำเนินการหรือห้ามกระทำการใด ๆ ที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ (มาตรา ๙๖)

๓๖. ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการและกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจออกหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานหรือสิ่งอื่นที่จำเป็นเพื่อการปฏิบัติการตามหน้าที่มาประกอบการพิจารณาได้ (มาตรา ๙๘)

๓๗. พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ดำเนินการมีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรืออาคารซึ่งอยู่ในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ เพื่อตรวจสอบ ซ่อมแซม หรือบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภค หรือเพื่อตรวจสภาพของที่โล่งในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก และต้องแสดงบัตรประจำตัวพร้อมทั้งหนังสือมอบหมายของเจ้าหน้าที่ดำเนินการ (มาตรา ๑๐๐)

๓๘. กำหนดบทกำหนดโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๒ – มาตรา ๑๐๕

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนักและข้อพิพาททางอาญาบางประเภทมีระบบและมาตรฐานเดียวกัน โดยกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ไกล่เกลี่ยและการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย เพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพผู้ไกล่เกลี่ยและคุ้มครองประโยชน์ของคู่กรณีและบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติแห่งหมวด ๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง หมวด ๓ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา หมวด ๔ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน และหมวด ๕ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาตกลงกันระงับข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาโดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาลและในชั้นการบังคับคดี

“ผู้ไกล่เกลี่ย” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนและได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“ข้อตกลงระงับข้อพิพาท” หมายความว่า ข้อตกลงที่คู่กรณีตกลงให้มีผลผูกพันโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อระงับข้อพิพาทหรือข้อเรียกร้องใด ๆ ที่แต่ละฝ่ายมีอยู่ และให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายต่างมีสิทธิหน้าที่ หรือความรับผิดเพียงเท่าที่กำหนดไว้ในข้อตกลงนั้น

“หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการระงับข้อพิพาทโดยวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง

“นายทะเบียน” หมายความว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตน

หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งอาจดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

มาตรา ๕ ให้หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้แจ้งให้กระทรวงยุติธรรมทราบด้วย

มาตรา ๖ ในกรณีที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่าอายุความครบกำหนดไปแล้วในระหว่างการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา ๓๓ ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้นับระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งของศาลถึงที่สุด

มาตรา ๗ ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และอัยการสูงสุดรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของตน

ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนด และนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบ และให้อัยการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ข้อกำหนด กฎกระทรวง ระเบียบ และข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๘ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

หมวด ๑
ผู้ไกล่เกลี่ย

มาตรา ๙ บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสรรหาบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมที่จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยได้ด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้น

การยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การต่ออายุหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การออกใบแทนหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การแจ้งรายการในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน และแบบบัตรประจำตัวผู้ไกล่เกลี่ย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

การถอดถอนผู้ไกล่เกลี่ย การสิ้นสภาพของผู้ไกล่เกลี่ย และการเพิกถอนการเป็นผู้ไกล่เกลี่ย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) ผ่านการอบรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามหลักสูตรที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติรับรอง

(๒) เป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๓) เคยถูกเพิกถอนการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามพระราชบัญญัตินี้ และยังไม่พ้นห้าปี นับถึงวันยื่นคำขอรับหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย

มาตรา ๑๑ ผู้ไกล่เกลี่ยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแนวทางและจัดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๒) ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และเสนอแนะคู่กรณีในการหาแนวทางยุติข้อพิพาท

(๓) ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความเป็นกลาง

(๔) จัดทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ในกรณีที่ผู้ไกล่เกลี่ยกระทำการตามหน้าที่โดยสุจริต ย่อมได้รับการคุ้มครองไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญา

มาตรา ๑๒ ผู้ไกล่เกลี่ยต้องถือปฏิบัติตามจริยธรรม ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง อิสระ ยุติธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ

(๒) เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททุกครั้ง ในกรณีที่ไม่อาจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ต้องแจ้งเหตุผลและความจำเป็นล่วงหน้าให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ

(๓) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว ไม่ทำให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทล่าช้าเกินสมควร

(๔) ซื่อสัตย์สุจริต และไม่เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากคู่กรณีหรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

(๕) ปฏิบัติหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความสุภาพ

(๖) รักษาความลับที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๗) ไม่กระทำการในลักษณะเป็นการชี้ขาดข้อพิพาทหรือบีบบังคับให้คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดลงลายมือชื่อในข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๘) กรณีอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓ ผู้ไกล่เกลี่ยต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางและความเป็นอิสระของตนในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีทราบ โดยเฉพาะที่เกี่ยวพันกับคู่กรณีไม่ว่าฝ่ายใดในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรส

(๒) เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทน

(๔) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างหรือลูกจ้าง

มาตรา ๑๔ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกคู่กรณีตั้งข้อรังเกียจที่มีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นกลางหรือไม่เป็นอิสระได้ หากมีกรณีดังกล่าวผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกถอดถอนตามมาตรา ๑๕ (๔) ได้

ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหลายคน การตั้งข้อรังเกียจตามวรรคหนึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากคู่กรณีทุกคนในฝ่ายนั้น

มาตรา ๑๕ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกถอดถอนโดยคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายหรือหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยเหตุ ดังต่อไปนี้

(๑) กระทำการฉ้อฉลหรือข่มขู่คู่กรณีหรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

(๒) ไม่มาปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยเกินสองครั้ง โดยไม่มีเหตุอันควร

(๓) ขาดจริยธรรมตามมาตรา ๑๒

(๔) ถูกตั้งข้อรังเกียจตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๑๖ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ห้ามมิให้ผู้ไกล่เกลี่ยกระทำการหรือจัดให้กระทำการใด ๆ ที่เป็นการบังคับ ขู่เข็ญ หลอกลวง หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ เพื่อให้คู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท

มาตรา ๑๗ ความเป็นผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) สิ้นสภาพการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยหรือถูกเพิกถอนการเป็นผู้ไกล่เกลี่ย

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่ผู้ไกล่เกลี่ยถูกถอดถอนหรือความเป็นผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงในระหว่างการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีอาจตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนใหม่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นต่อไปโดยอาจใช้เอกสารของกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการมาแล้วได้ตามที่คู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยคนใหม่เห็นสมควร

มาตรา ๑๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยในหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ผู้ไกล่เกลี่ยได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๒
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง

ส่วนที่ ๑
กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง

มาตรา ๒๐ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเกี่ยวด้วยสิทธิแห่งสภาพบุคคล สิทธิในครอบครัว หรือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ ไม่สามารถกระทำได้

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินที่มิใช่ข้อพิพาทเกี่ยวด้วยกรรมสิทธิ์

(๒) ข้อพิพาทระหว่างทายาทเกี่ยวกับทรัพย์มรดก

(๓) ข้อพิพาทอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๔) ข้อพิพาทอื่นนอกจาก (๑) (๒) และ (๓) ที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าล้านบาท หรือไม่เกินจำนวนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๑ ถ้าคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดประสงค์จะให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ยื่นคำร้องต่อหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสอบถามความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งที่จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ถ้าคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่สมัครใจเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจำหน่ายคำร้องไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้น และแจ้งให้คู่กรณีผู้ยื่นคำร้องไกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ

ในกรณีที่มีคู่กรณีมากกว่าสองฝ่าย และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีที่สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้

การยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท รายละเอียดของคำร้อง และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประกาศกำหนด

มาตรา ๒๒ ให้คู่กรณีตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนหนึ่งหรือหลายคนจากบัญชีผู้ไกล่เกลี่ยที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจัดทำไว้ หากคู่กรณีไม่สามารถตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยได้ คู่กรณีอาจขอให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชีดังกล่าว ทั้งนี้ตามระเบียบที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกำหนด

การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามวรรคหนึ่งจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้ง ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชี้แจงคู่กรณีเกี่ยวกับกระบวนการและผลทางกฎหมายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท รวมทั้งสิทธิในการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา ๒๓ เมื่อมีข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางหรือความเป็นอิสระของผู้ไกล่เกลี่ยในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๑๓ และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดคัดค้านหรือผู้ไกล่เกลี่ยเห็นเองว่าตนมีกรณีดังกล่าว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยผู้นั้นหยุดการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไว้ก่อน และแจ้งให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ เพื่อที่หัวหน้าหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดังกล่าวจะได้มีคำสั่งต่อไป

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการให้ผู้ไกล่เกลี่ยคนอื่นปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ไกล่เกลี่ยซึ่งถูกคัดค้าน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๓ เมื่อมีการทำบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา ๓๐ แล้ว ถ้าปรากฏในภายหลังว่าผู้ไกล่เกลี่ยมิได้เปิดเผยข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางหรือความเป็นอิสระของผู้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๑๓ หรือการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยไม่ชอบด้วยกฎหมาย บันทึกข้อตกลงนั้นไม่เสียไป แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิคู่กรณีในการพิสูจน์เพื่อให้ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงดังกล่าว

มาตรา ๒๕ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยผู้ไกล่เกลี่ยอาจตกลงกับคู่กรณีเพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาและแผนการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยก็ได้

ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยสอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อพิพาทความประสงค์ของคู่กรณีที่จะระงับข้อพิพาท และข้อเท็จจริงอื่นที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยอธิบายให้คู่กรณีเข้าใจซึ่งกันและกันหรือผ่อนปรนเข้าหากันอันนำไปสู่การตกลงระงับข้อพิพาทกันได้

มาตรา ๒๖ ผู้ไกล่เกลี่ยต้องดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อหน้าคู่กรณีทุกฝ่าย เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในบางสถานการณ์ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทลับหลังคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดก็ได้ แต่ผู้ไกล่เกลี่ยต้องแจ้งถึงการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นให้คู่กรณีฝ่ายที่มิได้เข้าร่วมทราบด้วย

ผู้ไกล่เกลี่ยอาจอนุญาตให้ทนายความหรือที่ปรึกษาของคู่กรณีหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยก็ได้

มาตรา ๒๗ ในระหว่างการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีสิทธิถอนตัวจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยทำเป็นหนังสือแจ้งต่อผู้ไกล่เกลี่ยได้

มาตรา ๒๘ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีมีสิทธิเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันได้โดยอิสระ ทั้งนี้ ข้อตกลงนั้นต้องไม่เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย เป็นการพ้นวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้รับฟังข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดังต่อไปนี้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี กระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนพิจารณาอื่นใด เว้นแต่เพื่อการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๑) ความประสงค์หรือความสมัครใจของคู่กรณีในการขอเข้าร่วมในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๒) ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของคู่กรณี

(๓) การยอมรับหรือข้อความที่กระทำโดยคู่กรณีในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๔) ข้อเสนอใด ๆ ที่เสนอโดยผู้ไกล่เกลี่ย

(๕) ข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นถึงความสมัครใจที่จะยอมรับข้อเสนอในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๖) เอกสารที่จัดทำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะใช้หรือใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยเฉพาะ

พยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใดที่มีอยู่และนำสืบได้อยู่แล้วในกระบวนพิจารณาของศาล กระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนพิจารณาอื่นใด ย่อมไม่ต้องห้ามตามวรรคหนึ่งด้วยเหตุที่คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดนำไปใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา ๓๐ เมื่อคู่กรณีได้มีข้อตกลงเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือจัดให้มีการบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้คู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยลงลายมือชื่อไว้

บันทึกข้อตกลงตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและที่อยู่ของคู่กรณี

(๒) ข้อพิพาทตามกฎหมาย

(๓) ความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๔) สาระสำคัญของข้อตกลงอันเป็นผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เช่น การชดใช้เยียวยาความเสียหาย เงื่อนไขที่คู่กรณีต้องปฏิบัติหรืองดเว้นปฏิบัติ ระยะเวลาดำเนินการ หรือข้อตกลงไม่ติดใจที่จะรับการชดใช้เยียวยาความเสียหาย

มาตรา ๓๑ กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลงในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) คู่กรณีตกลงระงับข้อพิพาทกันได้

(๒) คู่กรณีถอนตัวจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามมาตรา ๒๗

(๓) ผู้ไกล่เกลี่ยเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อไปจะไม่เป็นประโยชน์และให้ยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ส่วนที่ ๒
การบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

มาตรา ๓๒ เมื่อคู่กรณีฝ่ายหนึ่งเรียกร้องให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทแล้ว แต่คู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องนั้นไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท คู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้

การร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องกระทำภายในสามปีนับแต่วันที่อาจบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้ ถ้าไม่ได้ร้องขอภายในกำหนดดังกล่าว ให้มูลหนี้ตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นเป็นอันระงับไป

การร้องขอตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อศาลยุติธรรมที่มีการทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทในเขตศาลนั้น หรือศาลยุติธรรมที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล หรือศาลยุติธรรมที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาข้อพิพาทซึ่งได้มีการไกล่เกลี่ยนั้น และให้เสียค่าขึ้นศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในอัตราเดียวกับคำร้องขอให้ศาลบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในประเทศ

มาตรา ๓๓ ให้ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท เว้นแต่ความปรากฏแก่ศาลหรือคู่กรณีซึ่งถูกบังคับตามข้อตกลงนั้นพิสูจน์ให้เห็นได้ว่า

(๑) คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้บกพร่องในเรื่องความสามารถที่จะเข้าทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๒) มูลเหตุแห่งข้อพิพาทหรือข้อตกลงระงับข้อพิพาทมีลักษณะเป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย เป็นการพ้นวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๓) ข้อตกลงระงับข้อพิพาทเกิดจากกลฉ้อฉล บังคับ ขู่เข็ญ หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ

(๔) มีเหตุเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๒๔ ที่มีผลต่อการทำบันทึกข้อตกลงอย่างมีนัยสำคัญ

ห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งศาลตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่

(๑) ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๒) ศาลมีคำสั่งไม่เป็นไปตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๓) ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทโดยฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๓๔ ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดในเรื่องการยื่นคำร้องขอและการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา ๓๒ และการมีคำสั่งตามมาตรา ๓๓ ทั้งนี้ นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๓
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

มาตรา ๓๕ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ความผิดอันยอมความได้

(๒) ความผิดลหุโทษตามมาตรา ๓๙๐ มาตรา ๓๙๑ มาตรา ๓๙๒ มาตรา ๓๙๓ มาตรา ๓๙๔ มาตรา ๓๙๕ และมาตรา ๓๙๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวมตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามวรรคหนึ่งเมื่อคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททางอาญากันแล้ว ให้ถือว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับเฉพาะคู่กรณีซึ่งทำข้อตกลงดังกล่าว

มาตรา ๓๖ ในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา หากคดีอยู่ในระหว่างการสอบสวนหรือพิจารณาคดีของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลแล้ว ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพซึ่งมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนแจ้งให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณี ทราบ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลอาจรอการสอบสวน การสั่งคดี การพิจารณาคดีหรือการพิพากษาคดี แล้วแต่กรณี ไว้ก่อนจนกว่าจะรู้ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก็ได้

เมื่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาสิ้นสุดลงแล้ว ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแจ้งผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาลทราบ ในกรณีที่คู่กรณีตกลงระงับข้อพิพาททางอาญากันได้ ให้ส่งสำเนาบันทึกข้อตกลงดังกล่าวไปด้วย

ในกรณีที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่เป็นผล ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาล สอบสวน สั่งคดี หรือพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป

มาตรา ๓๗ หากคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททางอาญาที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจมีสิทธิฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับเมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่งแล้ว ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่ง ให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งดำเนินการเพื่อขอให้มีการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา ๓๒ ได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่งซึ่งมีข้อตกลงระงับข้อพิพาทให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้รับประโยชน์แห่งเงื่อนเวลาในการปฏิบัติตามข้อตกลง ให้นำความในมาตรา ๖ มาใช้บังคับในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายนั้นไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง

มาตรา ๓๘ กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาใดซึ่งความในหมวดนี้มิได้บัญญัติไว้ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง มาใช้บังคับกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาโดยอนุโลม

หมวด ๔
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

มาตรา ๓๙ ในหมวดนี้

“การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา” หมายความว่า การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน โดยพนักงานสอบสวนจัดให้คู่กรณีในคดีอาญามีโอกาสเจรจาตกลงหรือเยียวยาความเสียหายเพื่อระงับคดีอาญา

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้ต้องหาและผู้เสียหายในคดีอาญา แต่ไม่หมายความรวมถึงคดีอาญาที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้เสียหาย

มาตรา ๔๐ เมื่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามมาตรา ๔๔ แล้ว ให้หยุดนับอายุความในการดำเนินคดีอาญา และเมื่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไปตามมาตรา ๖๑ ให้นับอายุความในการดำเนินคดีต่อจากเวลานั้น

พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือปลัดกระทรวงยุติธรรม หรือข้อบังคับที่อัยการสูงสุดกำหนด แล้วแต่กรณี

เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาหากผู้ต้องหามิได้มีพฤติการณ์หลบหนี มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องการฟ้องและการผัดฟ้องตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง รวมทั้งการควบคุมและการขังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ ทั้งนี้ จนกว่าพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งจะมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป และให้นับระยะเวลาการฟ้อง การผัดฟ้อง การควบคุม และการขังตั้งแต่เวลานั้นเป็นต้นไป

กรณีตามวรรคสาม ถ้าผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวในชั้นการสอบสวน มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องระยะเวลาตามมาตรา ๑๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ

มาตรา ๔๑ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนให้กระทำได้ในคดีความผิดดังต่อไปนี้

(๑) คดีความผิดอันยอมความได้

(๒) คดีความผิดลหุโทษตามมาตรา ๓๙๐ มาตรา ๓๙๑ มาตรา ๓๙๒ มาตรา ๓๙๓ มาตรา ๓๙๔ มาตรา ๓๙๕ และมาตรา ๓๙๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวมตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๓) ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปีตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๒ คดีความผิดตามมาตรา ๔๑ (๓) ต้องเป็นกรณีที่

(๑) ผู้ต้องหาไม่เคยได้รับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่เป็นคดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท คดีความผิดลหุโทษ ซึ่งพ้นระยะเวลาเกินสามปีนับแต่มีคำสั่งยุติคดี และ

(๒) ผู้ต้องหาไม่อยู่ระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือพ้นโทษมาแล้วเกินกว่าห้าปี เว้นแต่เป็นคดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท คดีความผิดลหุโทษ หรือคดีความผิดที่ผู้ต้องหาได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

มาตรา ๔๓ คดีที่อาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้คู่กรณีทราบในโอกาสแรกว่ามีสิทธิยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

มาตรา ๔๔ เมื่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายสมัครใจและประสงค์จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา และคดีนั้นมิได้อยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ให้คู่กรณียื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนมีความเห็นเสนอ หากพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งเห็นว่าพฤติการณ์ของการกระทำความผิดไม่ร้ายแรงและไม่ส่งผลกระทบรุนแรงต่อสังคมโดยรวม ให้พิจารณามีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

การยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสั่งคำร้อง และกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามความในหมวดนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือปลัดกระทรวงยุติธรรม หรือข้อบังคับที่อัยการสูงสุด กำหนด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๕ ในกรณีมีผู้เสียหายหลายคน ผู้เสียหายซึ่งเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต้องสมัครใจและประสงค์จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

ในกรณีที่มีคู่กรณีมากกว่าสองฝ่าย และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีที่สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้

มาตรา ๔๖ ให้ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดหรือฝืนความประสงค์ของผู้เสียหาย

มาตรา ๔๗ กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนใดซึ่งความในหมวดนี้มิได้บัญญัติไว้ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง และหมวด ๓ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา มาใช้บังคับกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒
ผู้ไกล่เกลี่ย

มาตรา ๔๘ บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามความในหมวดนี้ ให้ยื่นคำขอต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม หรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี ในฐานะนายทะเบียน และให้นำความในมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้ไกล่เกลี่ยตามวรรคหนึ่งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

มาตรา ๔๙ ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการประชุมระหว่างคู่กรณีเพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ถ้าคู่กรณีไม่อาจตกลงเลือกผู้ไกล่เกลี่ยได้ ให้พนักงานสอบสวนเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยแล้วแจ้งให้ผู้ไกล่เกลี่ยและคู่กรณีทราบ

การเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือปลัดกระทรวงยุติธรรม หรือข้อบังคับที่อัยการสูงสุด กำหนด แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๓
กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

มาตรา ๕๐ ให้พนักงานสอบสวนกำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาครั้งแรกภายในเจ็ดวันนับแต่วันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย แล้วแจ้งให้ผู้ไกล่เกลี่ยและคู่กรณีทราบ

ในกรณีมีเหตุจำเป็นที่มิอาจดำเนินการได้ทันภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนขอขยายระยะเวลาไปยังพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งได้อีกไม่เกินเจ็ดวัน

มาตรา ๕๑ คู่กรณีต้องเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาด้วยตนเองและมีสิทธิให้ผู้ซึ่งตนไว้วางใจไม่เกินสองคนเข้าฟังการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้

ถ้าคู่กรณีซึ่งเป็นผู้ต้องหาเป็นผู้เยาว์ ให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาด้วย

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามหมวดนี้ให้กระทำเป็นการลับ

มาตรา ๕๒ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาหากมีความจำเป็นต้องใช้ล่าม ให้พนักงานสอบสวนจัดหาล่ามให้

มาตรา ๕๓ ก่อนเริ่มต้นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ผู้ไกล่เกลี่ยจะต้องอธิบายให้คู่กรณีทราบถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่คู่กรณีซึ่งเป็นผู้ต้องหาได้กระทำลงตามคำร้องทุกข์ ข้อเท็จจริงอื่นที่เกี่ยวข้องกับคดี กระบวนการและผลทางกฎหมายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา และสิทธิในการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้พนักงานสอบสวนให้ความร่วมมือกับผู้ไกล่เกลี่ยเพื่อทราบถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ และข้อเท็จจริงอื่นตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๕๔ ผู้ไกล่เกลี่ยต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตและเป็นกลาง และต้องช่วยเหลือหรือสนับสนุนคู่กรณีในการเจรจาเพื่อระงับคดีด้วยความสมัครใจ

มาตรา ๕๕ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาให้กระทำให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาครั้งแรก เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือเป็นกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าคู่กรณีจะสามารถตกลงกันได้ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจดำเนินการต่อไปได้อีกไม่เกินสามสิบวัน โดยให้บันทึกเหตุดังกล่าวไว้

กรณีที่ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกถอดถอนตามมาตรา ๑๕ หรือกรณีที่ความเป็นผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๗ ระยะเวลาตามวรรคหนึ่งให้เริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่กำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาครั้งแรกหลังจากการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนใหม่

มาตรา ๕๖ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา คู่กรณีมีสิทธิเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันได้โดยอิสระ ทั้งนี้ ข้อตกลงนั้นต้องไม่เป็นการขัดต่อกฎหมาย เป็นการพ้นวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ ข้อตกลงตามวรรคหนึ่งต้องไม่ขัดหรือฝืนความประสงค์ของผู้เยาว์ด้วย

มาตรา ๕๗ เมื่อคู่กรณีได้มีข้อตกลงเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยบันทึกข้อตกลงหรือจัดให้มีการบันทึกข้อตกลงนั้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และให้คู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยลงลายมือชื่อไว้ แล้วให้ผู้ไกล่เกลี่ยส่งบันทึกข้อตกลงไปยังพนักงานสอบสวน

บันทึกข้อตกลงตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและที่อยู่ของคู่กรณี

(๒) พฤติการณ์ที่มีการกล่าวหา

(๓) ฐานความผิดและอัตราโทษตามกฎหมายที่มีการกล่าวหา

(๔) ความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

(๕) สาระสำคัญของข้อตกลงอันเป็นผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา เช่น การชดใช้เยียวยาความเสียหาย เงื่อนไขที่คู่กรณีต้องปฏิบัติหรืองดเว้นปฏิบัติและระยะเวลาดำเนินการ หรือข้อตกลงไม่ติดใจที่จะรับการชดใช้เยียวยาความเสียหาย

ส่วนที่ ๔
การยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

มาตรา ๕๘ คู่กรณีคนใดคนหนึ่งอาจขอถอนตัวเพื่อยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในเวลาใดก็ได้

ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหลายคน การขอถอนตัวเพื่อยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาของคนใดคนหนึ่งหรือหลายคน ย่อมไม่กระทบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาของคู่กรณีที่เหลืออยู่ทั้งสองฝ่าย

มาตรา ๕๙ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาโดยไม่แจ้งหรือโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือมีพฤติการณ์ที่ไม่ให้ความร่วมมือในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

(๒) มีเหตุอันควรสงสัยว่าความตกลงนั้นมิได้เป็นไปด้วยความสมัครใจ

(๓) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่อาจบรรลุผลได้โดยแน่แท้

(๔) เห็นได้ชัดว่าการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อไปจะเป็นการขัดต่อผลประโยชน์ของคู่กรณีที่เป็นผู้เยาว์

(๕) คู่กรณีไม่สามารถเจรจาเพื่อตกลงแก้ไขปัญหาความขัดแย้งหรือไม่อาจเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้

มาตรา ๖๐ เมื่อความปรากฏต่อผู้ไกล่เกลี่ยว่าผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีอาญาต่อศาลไม่ว่าก่อนการสอบสวนหรือระหว่างการสอบสวน ให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาเป็นอันยุติ

มาตรา ๖๑ ให้ผู้ไกล่เกลี่ยรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบถึงการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

เมื่อได้รับรายงานการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๖๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามหมวดนี้ หากปรากฏแก่ผู้ไกล่เกลี่ยว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้ผู้ไกล่เกลี่ยยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาและรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่มีผู้กระทำความผิดหลายคน หากสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปเฉพาะผู้กระทำความผิดบางคน ให้ผู้ไกล่เกลี่ยดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อไปสำหรับผู้กระทำความผิดที่เหลืออยู่

มาตรา ๖๓ คดีที่มีการกระทำอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท หากความผิดต่อกฎหมายซึ่งเป็นบทหนักที่สุดสามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ได้สำเร็จ ให้ถือว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดบทอื่นระงับไปด้วย แต่หากความผิดที่สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้สำเร็จเป็นความผิดที่มีโทษเบากว่าหรือเบาที่สุด ไม่เป็นเหตุทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดที่มีโทษหนักกว่าหรือหนักที่สุดระงับไป

ส่วนที่ ๕
ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

มาตรา ๖๔ เมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงตามมาตรา ๕๗ แล้ว ให้แจ้งพนักงานสอบสวนทราบ เพื่อจัดทำบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาสั่งยุติคดี

ในกรณีที่มีการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไม่ครบถ้วน ให้คู่กรณีแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบเพื่อเสนอพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งพิจารณามีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป เว้นแต่ผู้เสียหายพอใจในการปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้กระทำไปแล้ว ให้คู่กรณีแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๖๕ ถ้าความปรากฏแก่พนักงานสอบสวนว่าคู่กรณีที่เป็นผู้ต้องหาจงใจไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงโดยไม่มีเหตุอันควร ให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๖๖ เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งยุติคดี สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับ

ในกรณีที่มีผู้เสียหายหลายคน หากผู้เสียหายคนหนึ่งคนใดไม่สามารถทำข้อตกลงกับผู้ต้องหาได้ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้เสียหายดังกล่าวย่อมไม่ระงับ

มาตรา ๖๗ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่ตัดอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะทำการสอบสวนต่อไป

หมวด ๕
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

มาตรา ๖๘ ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ผู้ไกล่เกลี่ยของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

ให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นนายทะเบียนของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๐ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อพิพาททางแพ่งที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าแสนบาทหรือไม่เกินจำนวนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๒) ข้อพิพาททางแพ่งอื่นนอกจาก (๑) ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๓) ข้อพิพาททางอาญาตามมาตรา ๓๕

ในกรณีที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนในเรื่องใดได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และออกหนังสือรับรองให้แล้ว ให้ข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นบังคับกันได้หรือให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๐ ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนตามระเบียบที่อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๗๑ ผู้ใกล่เกลี่ยผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๒ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้ใกล่เกลี่ยเพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำใดอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

(๑) ความผิดฐานเข้าร่วมในการชุลมุนต่อสู้และมีผู้ถึงแก่ความตายจากการชุลมุนต่อสู้นั้น ตามมาตรา ๒๙๔ วรรคหนึ่ง

(๒) ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ตามมาตรา ๒๙๕

(๓) ความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีเหตุฉกรรจ์ ตามมาตรา ๒๙๖

(๔) ความผิดฐานเข้าร่วมในการชุลมุนต่อสู้และมีผู้ได้รับอันตรายสาหัสจากการชุลมุนต่อสู้นั้น ตามมาตรา ๒๙๙ วรรคหนึ่ง

(๕) ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ตามมาตรา ๓๐๐

(๖) ความผิดฐานลักทรัพย์ ตามมาตรา ๓๓๔

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เห็นควรให้นำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนักและข้อพิพาททางอาญาบางประเภทมากำหนดเป็นกฎหมายกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ พนักงานสอบสวน หรือศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนใช้ในการยุติหรือระงับข้อพิพาทดังกล่าว โดยคำนึงถึงความยินยอมของคู่กรณีเป็นสำคัญ ทำให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดน้อยลง ลดปัญหาความขัดแย้ง เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคม ลดงบประมาณแผ่นดิน และเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. .... มีหลักการ คือ ให้มีกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี โดยพิจารณารวมกับร่างที่พลเรือเอก ศิษฐวัชร วงษ์สุวรรณ กับคณะเป็นผู้เสนอ โดยใช้ร่างที่คณะรัฐมนตรีเสนอเป็นหลัก และได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๒/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. .... ในวาระที่หนึ่ง ครั้งที่ ๘๒/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ และตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน และกำหนดเวลาพิจารณา ๖๐ วัน โดยเมื่อครบกำหนด ๖๐ วันแล้ว คณะกรรมาธิการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๓๐ วัน (ครั้งที่ ๑) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมาธิการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๑) ออกไปอีก ๓๐ วัน เมื่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอรายงานต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๖กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สอง เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และเลื่อนการลงมติไปในการประชุมคราวถัดไป ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้ลงมติเรียงลำดับมาตราในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการและดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ สาระสำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๖๗ ก วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติแห่งหมวด ๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง หมวด ๓ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา หมวด ๔ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน และหมวด ๕ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และอัยการสูงสุดรักษาการ ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของตน ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนด และนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบ และให้อัยการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เห็นควรให้นำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนัก และข้อพิพาททางอาญาบางประเภทมากำหนดเป็นกฎหมายกลาง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ พนักงานสอบสวน หรือศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนใช้ในการยุติหรือระงับข้อพิพาทดังกล่าว โดยคำนึงถึงความยินยอมของคู่กรณีเป็นสำคัญ ทำให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดน้อยลง ลดปัญหาความขัดแย้ง เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคมลดงบประมาณแผ่นดิน และเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ในพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้

“การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาตกลงกันระงับข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาโดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาลและในชั้นการบังคับคดี

“ผู้ไกล่เกลี่ย” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนและได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“ข้อตกลงระงับข้อพิพาท” หมายความว่า ข้อตกลงที่คู่กรณีตกลงให้มีผลผูกพันโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อระงับข้อพิพาทหรือข้อเรียกร้องใด ๆ ที่แต่ละฝ่ายมีอยู่ และให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายต่างมีสิทธิหน้าที่ หรือความรับผิดเพียงเท่าที่กำหนดไว้ในข้อตกลงนั้น

“หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการระงับข้อพิพาทโดยวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง

“นายทะเบียน” หมายความว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๒. กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตน

ในกรณีที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่าอายุความครบกำหนดไปแล้วในระหว่างการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีก ๖๐ วันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา ๓๓ ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้นับระยะเวลา ๖๐ วันนับแต่วันที่คำสั่งของศาลถึงที่สุด (มาตรา ๔ – ๖)

๓. กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (มาตรา ๘)

๔. กำหนดให้บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนให้นายทะเบียนมีอำนาจสรรหาบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมที่จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยได้ด้วยแต่ต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้น

การยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การต่ออายุหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การออกใบแทนหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การแจ้งรายการในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนและแบบบัตรประจำตัวผู้ไกล่เกลี่ย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่นายทะเบียนประกาศกำหนด (มาตรา ๙)

๕. กำหนดให้ผู้ไกล่เกลี่ยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๑๑)

๕.๑ กำหนดแนวทางและจัดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๕.๒ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และเสนอแนะคู่กรณีในการหาแนวทางยุติข้อพิพาท

๕.๓ ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความเป็นกลาง

๕.๔ จัดทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ในกรณีที่ผู้ไกล่เกลี่ยกระทำการตามหน้าที่โดยสุจริต ย่อมได้รับการคุ้มครองไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญา

๖. กำหนดให้ผู้ไกล่เกลี่ยต้องถือปฏิบัติตามจริยธรรม ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๑๒)

๖.๑ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง อิสระ ยุติธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ

๖.๒ เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททุกครั้ง ในกรณีที่ไม่อาจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ต้องแจ้งเหตุผลและความจำเป็นล่วงหน้าให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ

๖.๓ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว ไม่ทำให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทล่าช้าเกินสมควร

๖.๔ ซื่อสัตย์สุจริต และไม่เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากคู่กรณีหรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

๖.๕ ปฏิบัติหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความสุภาพ

๖.๖ รักษาความลับที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๖.๗ ไม่กระทำการในลักษณะเป็นการชี้ขาดข้อพิพาทหรือบีบบังคับให้คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดลงลายมือชื่อในข้อตกลงระงับข้อพิพาท

๖.๘ กรณีอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง

๗. กำหนดให้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ห้ามมิให้ผู้ไกล่เกลี่ยกระทำการหรือจัดให้กระทำการใด ๆ ที่เป็นการบังคับ ขู่เข็ญ หลอกลวง หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ เพื่อให้คู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท (มาตรา ๑๖)

๘. กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ไกล่เกลี่ยถูกถอดถอนหรือความเป็นผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงในระหว่างการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีอาจตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนใหม่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นต่อไป โดยอาจใช้เอกสารของกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการมาแล้วได้ตามที่คู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยคนใหม่เห็นสมควร (มาตรา ๑๘)

๙. กำหนดให้ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยในหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ผู้ไกล่เกลี่ยได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (มาตรา ๑๙)

๑๐. กำหนดให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเกี่ยวด้วยสิทธิแห่งสภาพบุคคล สิทธิในครอบครัว หรือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ ไม่สามารถกระทำได้ (มาตรา ๒๐)

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

๑๐.๑ ข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินที่มิใช่ข้อพิพาทเกี่ยวด้วยกรรมสิทธิ์

๑๐.๒ ข้อพิพาทระหว่างทายาทเกี่ยวกับทรัพย์มรดก

๑๐.๓ ข้อพิพาทอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

๑๐.๔ ข้อพิพาทอื่นนอกจาก (๑) (๒) และ (๓) ที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าล้านบาท หรือไม่เกินจำนวนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

๑๑. กำหนดให้ถ้าคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดประสงค์จะให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ยื่นคำร้องต่อหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

โดยให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสอบถามความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งที่จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ซึ่งถ้าคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่สมัครใจเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจำหน่ายคำร้องไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้น และแจ้งให้คู่กรณีผู้ยื่นคำร้องไกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ

ในกรณีที่มีคู่กรณีมากกว่าสองฝ่าย และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีที่สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ ซึ่งการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท รายละเอียดของคำร้อง และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประกาศกำหนด (มาตรา ๒๑)

๑๒. กำหนดให้คู่กรณีตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนหนึ่งหรือหลายคนจากบัญชีผู้ไกล่เกลี่ยที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจัดทำไว้ หากคู่กรณีไม่สามารถตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยได้

คู่กรณีอาจขอให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชีดังกล่าว ทั้งนี้ ตามระเบียบที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกำหนด

การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามวรรคหนึ่งจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้ง ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชี้แจงคู่กรณีเกี่ยวกับกระบวนการและผลทางกฎหมายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท รวมทั้งสิทธิในการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท (มาตรา ๒๒)

๑๓. กำหนดให้เมื่อมีข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางหรือความเป็นอิสระของผู้ไกล่เกลี่ยในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๑๓ และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดคัดค้านหรือผู้ไกล่เกลี่ยเห็นเองว่าตนมีกรณีดังกล่าว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยผู้นั้นหยุดการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไว้ก่อนและแจ้งให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ เพื่อที่หัวหน้าหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดังกล่าวจะได้มีคำสั่งต่อไป (มาตรา ๒๓)

๑๔. กำหนดให้ห้ามมิให้รับฟังข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดังต่อไปนี้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี กระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนพิจารณาอื่นใด เว้นแต่เพื่อการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท (มาตรา ๒๙)

๑๔.๑ ความประสงค์หรือความสมัครใจของคู่กรณีในการขอเข้าร่วมในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๑๔.๒ ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของคู่กรณี

๑๔.๓ การยอมรับหรือข้อความที่กระทำโดยคู่กรณีในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๑๔.๔ ข้อเสนอใด ๆ ที่เสนอโดยผู้ไกล่เกลี่ย

๑๔.๕ ข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นถึงความสมัครใจที่จะยอมรับข้อเสนอในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๑๔.๖ เอกสารที่จัดทำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะใช้หรือใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยเฉพาะพยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใดที่มีอยู่และนำสืบได้อยู่แล้วในกระบวนพิจารณาของศาล กระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนพิจารณาอื่นใด ย่อมไม่ต้องห้ามตามวรรคหนึ่งด้วยเหตุที่คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดนำไปใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๑๕. กำหนดให้คู่กรณีได้มีข้อตกลงเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หรือจัดให้มีการบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้คู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยลงลายมือชื่อไว้เมื่อ (มาตรา ๓๐)

โดยบันทึกข้อตกลงอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑๕.๑ ชื่อและที่อยู่ของคู่กรณี

๑๕.๒ ข้อพิพาทตามกฎหมาย

๑๕.๓ ความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๑๕.๔ สาระสำคัญของข้อตกลงอันเป็นผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เช่น การชดใช้เยียวยาความเสียหาย เงื่อนไขที่คู่กรณีต้องปฏิบัติหรืองดเว้นปฏิบัติ ระยะเวลาดำเนินการ หรือข้อตกลงไม่ติดใจที่จะรับการชดใช้เยียวยาความเสียหาย

๑๖. กำหนดให้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลงในกรณี ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๓๑)

๑๖.๑ คู่กรณีตกลงระงับข้อพิพาทกันได้

๑๖.๒ คู่กรณีถอนตัวจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามมาตรา ๒๗

๑๖.๓ ผู้ไกล่เกลี่ยเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อไปจะไม่เป็นประโยชน์และให้ยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๑๗. กำหนดให้ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท เว้นแต่ความปรากฏแก่ศาลหรือคู่กรณีซึ่งถูกบังคับตามข้อตกลงนั้นพิสูจน์ให้เห็นได้ว่า (มาตรา ๓๓)

๑๗.๑ คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้บกพร่องในเรื่องความสามารถที่จะเข้าทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท

๑๗.๒ มูลเหตุแห่งข้อพิพาทหรือข้อตกลงระงับข้อพิพาทมีลักษณะเป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย เป็นการพ้นวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

๑๗.๓ ข้อตกลงระงับข้อพิพาทเกิดจากกลฉ้อฉล บังคับ ขู่เข็ญ หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ

๑๗.๔ มีเหตุเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๒๔ ที่มีผลต่อการทำบันทึกข้อตกลงอย่างมีนัยสำคัญ

ทั้งนี้ห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งศาล เว้นแต่

(๑) ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๒) ศาลมีคำสั่งไม่เป็นไปตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๓) ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทโดยฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

๑๘. กำหนดให้ในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา หากคดีอยู่ในระหว่างการสอบสวนหรือพิจารณาคดีของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลแล้ว ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพซึ่งมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนแจ้งให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณี ทราบพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลอาจรอการสอบสวน การสั่งคดี การพิจารณาคดีหรือการพิพากษาคดีแล้วแต่กรณีไว้ก่อนจนกว่าจะรู้ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก็ได้

เมื่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาสิ้นสุดลงแล้ว ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแจ้งผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาลทราบ ในกรณีที่คู่กรณีตกลงระงับข้อพิพาททางอาญากันได้ ให้ส่งสำเนาบันทึกข้อตกลงดังกล่าวไปด้วย

ในกรณีที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่เป็นผล ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล สอบสวน สั่งคดี หรือพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป (มาตรา ๓๖)

๑๙. กำหนดให้หากคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททางอาญาที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจมีสิทธิฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับเมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่งแล้ว ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่ง ให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งดำเนินการเพื่อขอให้มีการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา ๓๒ ได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่งซึ่งมีข้อตกลงระงับข้อพิพาทให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้รับประโยชน์แห่งเงื่อนเวลาในการปฏิบัติตามข้อตกลง ให้นำความในมาตรา ๖ มาใช้บังคับในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายนั้นไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง (มาตรา ๓๗)

๒๐. กำหนดให้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาใดซึ่งความในหมวดนี้มิได้บัญญัติไว้ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง มาใช้บังคับกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาโดยอนุโลม (มาตรา ๓๘)

๒๑. กำหนดให้ในหมวดนี้ มาตรา ๓๙

“การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา” หมายความว่า การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนจัดให้คู่กรณีในคดีอาญามีโอกาสเจรจาตกลงหรือเยียวยาความเสียหายเพื่อระงับคดีอาญา

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้ต้องหาและผู้เสียหายในคดีอาญา แต่ไม่หมายความรวมถึงคดีอาญาที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้เสียหาย

๒๒. กำหนดให้เมื่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามมาตรา ๔๔ แล้ว ให้หยุดนับอายุความในการดำเนินคดีอาญา และเมื่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไปตามมาตรา ๖๑ ให้นับอายุความในการดำเนินคดีต่อจากเวลานั้น

พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือปลัดกระทรวงยุติธรรม หรือข้อบังคับที่อัยการสูงสุดกำหนด แล้วแต่กรณี

เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาหากผู้ต้องหามิได้มีพฤติการณ์หลบหนี มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องการฟ้องและการผัดฟ้องตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง รวมทั้งการควบคุมและการขังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ ทั้งนี้ จนกว่าพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งจะมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป และให้นับระยะเวลาการฟ้อง การผัดฟ้อง การควบคุม และการขังตั้งแต่เวลานั้นเป็นต้นไป

กรณีตามวรรคสาม ถ้าผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวในชั้นการสอบสวน มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องระยะเวลาตามมาตรา ๑๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ (มาตรา ๔๐)

๒๓. กำหนดให้เมื่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายสมัครใจและประสงค์จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาและคดีนั้นมิได้อยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ให้คู่กรณียื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนมีความเห็นเสนอ หากพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งเห็นว่าพฤติการณ์ของการกระทำความผิดไม่ร้ายแรงและไม่ส่งผลกระทบรุนแรงต่อสังคมโดยรวมให้พิจารณามีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

การยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสั่งคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามความในหมวดนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ตามระเบียบ

ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือปลัดกระทรวงยุติธรรม หรือข้อบังคับที่อัยการสูงสุด กำหนด แล้วแต่กรณี (มาตรา ๔๔)

๒๔. กำหนดให้ในกรณีมีผู้เสียหายหลายคน ผู้เสียหายซึ่งเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต้องสมัครใจและประสงค์จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

ในกรณีที่มีคู่กรณีมากกว่าสองฝ่าย และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีที่สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ (มาตรา ๔๕)

๒๕. กำหนดให้ให้ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดหรือฝืนความประสงค์ของผู้เสียหาย (มาตรา ๔๖)

๒๖. กำหนดให้บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามความในหมวดนี้ ให้ยื่นคำขอต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม หรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี ในฐานะนายทะเบียน และให้นำความในมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้ไกล่เกลี่ยตามวรรคหนึ่งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ (มาตรา ๔๘)

๒๗. กำหนดให้ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการประชุมระหว่างคู่กรณีเพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ถ้าคู่กรณีไม่อาจตกลงเลือกผู้ไกล่เกลี่ยได้ ให้พนักงานสอบสวนเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยแล้วแจ้งให้ผู้ไกล่เกลี่ยและคู่กรณีทราบ

การเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือปลัดกระทรวงยุติธรรม หรือข้อบังคับที่อัยการสูงสุด กำหนด แล้วแต่กรณี (มาตรา ๔๙)

๒๘. กำหนดให้พนักงานสอบสวนกำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาครั้งแรกภายใน ๗ วันนับแต่วันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย แล้วแจ้งให้ผู้ไกล่เกลี่ยและคู่กรณีทราบ

ในกรณีมีเหตุจำเป็นที่มิอาจดำเนินการได้ทันภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนขอขยายระยะเวลาไปยังพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งได้อีกไม่เกินเจ็ดวัน (มาตรา ๕๐)

๒๙. กำหนดให้คู่กรณีต้องเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาด้วยตนเองและมีสิทธิให้ผู้ซึ่งตนไว้วางใจไม่เกิน ๒ คนเข้าฟังการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้ถ้าคู่กรณีซึ่งเป็นผู้ต้องหาเป็นผู้เยาว์ ให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามหมวดนี้ให้กระทำเป็นการลับ (มาตรา ๕๑)

๓๐. กำหนดให้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาหากมีความจำเป็นต้องใช้ล่าม ให้พนักงานสอบสวนจัดหาล่ามให้ (มาตรา ๕๒)

๓๑. ก่อนเริ่มต้นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ผู้ไกล่เกลี่ยจะต้องอธิบายให้คู่กรณีทราบถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่คู่กรณีซึ่งเป็นผู้ต้องหาได้กระทำลงตามคำร้องทุกข์ ข้อเท็จจริงอื่นที่เกี่ยวข้องกับคดี กระบวนการและผลทางกฎหมายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา และสิทธิในการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้พนักงานสอบสวนให้ความร่วมมือกับผู้ไกล่เกลี่ยเพื่อทราบถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ และข้อเท็จจริงอื่นตามวรรคหนึ่ง (มาตรา ๕๓)

๓๒. กำหนดให้ผู้ไกล่เกลี่ยต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตและเป็นกลาง และต้องช่วยเหลือหรือสนับสนุนคู่กรณีในการเจรจาเพื่อระงับคดีด้วยความสมัครใจ (มาตรา ๕๔)

๓๓. กำหนดให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาให้กระทำให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่กำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาครั้งแรก เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือเป็นกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าคู่กรณีจะสามารถตกลงกันได้ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจดำเนินการต่อไปได้อีกไม่เกิน ๓๐ วัน โดยให้บันทึกเหตุดังกล่าวไว้

กรณีที่ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกถอดถอนตามมาตรา ๑๕ หรือกรณีที่ความเป็นผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๗ ระยะเวลาตามวรรคหนึ่งให้เริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่กำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาครั้งแรกหลังจากการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนใหม่ (มาตรา ๕๕)

๓๔. กำหนดให้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา คู่กรณีมีสิทธิเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันได้โดยอิสระ ทั้งนี้ ข้อตกลงนั้นต้องไม่เป็นการขัดต่อกฎหมาย เป็นการพ้นวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ ข้อตกลงตามวรรคหนึ่งต้องไม่ขัดหรือฝืนความประสงค์ของผู้เยาว์ด้วยมาตรา ๕๘ คู่กรณีคนใดคนหนึ่งอาจขอถอนตัวเพื่อยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในเวลาใดก็ได้

ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหลายคน การขอถอนตัวเพื่อยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาของคนใดคนหนึ่งหรือหลายคน ย่อมไม่กระทบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาของคู่กรณีที่เหลืออยู่ทั้งสองฝ่าย (มาตรา ๕๖)

๓๕. กำหนดให้ผู้ไกล่เกลี่ยอาจยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ (มาตรา ๕๙)

๓๕.๑ คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาโดยไม่แจ้งหรือโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือมีพฤติการณ์ที่ไม่ให้ความร่วมมือในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

๓๕.๒ มีเหตุอันควรสงสัยว่าความตกลงนั้นมิได้เป็นไปด้วยความสมัครใจ

๓๕.๓ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่อาจบรรลุผลได้โดยแน่แท้

๓๕.๔ เห็นได้ชัดว่าการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อไปจะเป็นการขัดต่อผลประโยชน์ของคู่กรณีที่เป็นผู้เยาว์

๓๕.๕ คู่กรณีไม่สามารถเจรจาเพื่อตกลงแก้ไขปัญหาความขัดแย้งหรือไม่อาจเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้

๓๖. กำหนดให้เมื่อความปรากฏต่อผู้ไกล่เกลี่ยว่าผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีอาญาต่อศาลไม่ว่าก่อนการสอบสวนหรือระหว่างการสอบสวน ให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาเป็นอันยุติ (มาตรา ๖๐)

๓๗. กำหนดให้คดีที่มีการกระทำอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท หากความผิดต่อกฎหมายซึ่งเป็นบทหนักที่สุดสามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ได้สำเร็จ ให้ถือว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดบทอื่นระงับไปด้วย แต่หากความผิดที่สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้สำเร็จเป็นความผิดที่มีโทษเบากว่าหรือเบาที่สุด ไม่เป็นเหตุทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดที่มีโทษหนักกว่าหรือหนักที่สุดระงับไป (มาตรา ๖๓)

๓๘. กำหนดให้เมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงตามมาตรา ๕๗ แล้ว ให้แจ้งพนักงานสอบสวนทราบเพื่อจัดทำบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาสั่งยุติคดี

ในกรณีที่มีการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไม่ครบถ้วน ให้คู่กรณีแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบเพื่อเสนอพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งพิจารณามีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป เว้นแต่ผู้เสียหายพอใจในการปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้กระทำไปแล้ว ให้คู่กรณีแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (มาตรา ๖๔)

๓๙. กำหนดให้มาตรา ๖๕ ถ้าความปรากฏแก่พนักงานสอบสวนว่าคู่กรณีที่เป็นผู้ต้องหาจงใจไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงโดยไม่มีเหตุอันควร ให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป (มาตรา ๖๕)

๔๐. กำหนดให้เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งยุติคดี สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับ

ในกรณีที่มีผู้เสียหายหลายคน หากผู้เสียหายคนหนึ่งคนใดไม่สามารถทำข้อตกลงกับผู้ต้องหาได้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้เสียหายดังกล่าวย่อมไม่ระงับ (มาตรา ๖๖)

๔๑. กำหนดให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่ตัดอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะทำการสอบสวนต่อไป (มาตรา ๖๗)

๔๒. กำหนดให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ผู้ไกล่เกลี่ยของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ ให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นนายทะเบียนของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖๘)

๔๓. กำหนดให้ภายใต้บังคับมาตรา ๒๐ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๖๙)

๔๓.๑ ข้อพิพาททางแพ่งที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าแสนบาทหรือไม่เกินจำนวนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

๔๓.๒ ข้อพิพาททางแพ่งอื่นนอกจาก (๑) ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

๔๓.๓ ข้อพิพาททางอาญาตามมาตรา ๓๕

ในกรณีที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนในเรื่องใดได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และออกหนังสือรับรองให้แล้ว ให้ข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นบังคับกันได้หรือให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามพระราชบัญญัตินี้

๔๔. กำหนดให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนตามระเบียบที่อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (มาตรา ๗๐)

๔๕. กำหนดให้ผู้ไกล่เกลี่ยผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๗๑)

๔๖. กำหนดให้ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้ไกล่เกลี่ยเพื่อจูงให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำใดอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๗๒)

พระราชบัญญัติ

การควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้มีกฎหมายควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่มีประสิทธิภาพและเกิดความมั่นคงในราชอาณาจักร ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ การยกเว้นไม่ให้นำบทบัญญัติใดแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่กิจกรรมควบคุม หรือแก่สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ สถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือหน่วยงานของรัฐ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ทั้งนี้ การยกเว้นดังกล่าวจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“อาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง” หมายความว่า อาวุธนิวเคลียร์ อาวุธชีวภาพ อาวุธเคมี หรืออาวุธอื่นใดซึ่งมีอานุภาพที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ สัตว์ หรือพืชจำนวนมาก หรือต่อสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรงทำนองเดียวกับอาวุธดังกล่าว รวมทั้งระบบการส่งอาวุธ และส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของอาวุธนั้นด้วย

“สินค้า” หมายความว่า สิ่งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ ไม่ว่าจะมีประโยชน์ในเชิงพาณิชย์หรือไม่ ตลอดจนภาชนะบรรจุสิ่งนั้นและหีบห่อของภาชนะบรรจุสิ่งนั้น และให้หมายความรวมถึงเทคโนโลยีและซอฟต์แวร์ด้วย

“สินค้าที่ใช้ได้สองทาง” หมายความว่า สินค้าที่นำไปใช้ได้ทั้งในทางพลเรือนและทางทหาร โดยสามารถนำไปใช้ออกแบบ พัฒนา ผลิต ใช้ ดัดแปลง จัดเก็บ หรือลำเลียงอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง หรือนำไปกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

“สินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง” หมายความว่า อาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง อาวุธยุทธภัณฑ์ และสินค้าที่ใช้ได้สองทาง

“กิจกรรมควบคุม” หมายความว่า การส่งออก การส่งกลับ การถ่ายลำ การผ่านแดน การเป็นนายหน้า และให้หมายความรวมถึงการดำเนินการใด ๆ เพื่อแพร่ขยายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับ

อาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และในกรณีที่จะให้หมายความรวมถึงการนำเข้าด้วยเมื่อใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

“การเป็นนายหน้า” หมายความว่า การเจรจา การจัดการ หรือการตกลงในการทำให้เกิดธุรกรรมการซื้อ การขาย หรือการจัดหาสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักร จนเป็นผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้าดังกล่าวจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญระดับปฏิบัติการหรือเทียบเท่าซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ กับออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันตามประเภทหรือรายละเอียดทางเทคนิคของสินค้าก็ได้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
คณะกรรมการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นรองประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ เจ้ากรมการอุตสาหกรรมทหาร และเลขาธิการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการกรมการค้าต่างประเทศจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ คณะกรรมการอาจมีมติให้เชิญผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณาให้เข้าร่วมประชุมเป็นครั้งคราวในฐานะกรรมการด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ซึ่งได้รับเชิญและมาประชุมมีฐานะเป็นกรรมการสำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น

มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบายและแผนงานในการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

(๒) เสนอแนะมาตรการและแนวทางต่อรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการตามมาตรา ๑๒

(๓) ตรวจสอบและให้คำแนะนำการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

(๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ

มาตรการหรือแนวทางตาม (๒) และการตรวจสอบตาม (๓) ต้องมีผู้รับผิดชอบชัดเจนและไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น

หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการตาม (๔) ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการให้กระทำได้ตามที่จำเป็นและให้กำหนดระยะเวลาดำเนินงานให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๘ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีอาจขอให้คณะอนุกรรมการให้คำแนะนำเกี่ยวกับสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงและการประเมินความเสี่ยงทางเทคนิคของสินค้า และให้อธิบดีรายงานให้คณะกรรมการทราบต่อไป

มาตรา ๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการ และรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๐ ให้นำความในมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ให้กรมการค้าต่างประเทศรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ รวมทั้งการประสานงานและการร่วมมือกับสถานศึกษา สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานของรัฐ องค์การระหว่างประเทศ หรือองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

หมวด ๒
การควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจประกาศกำหนดมาตรการ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดสินค้าที่ต้องขออนุญาตหรือต้องมีการรับรองว่าสินค้านั้นไม่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

(๒) กำหนดกิจกรรมควบคุมสำหรับสินค้าตาม (๑)

(๓) กำหนดมาตรการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ซึ่งรวมถึงมาตรการเกี่ยวกับสินค้าที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการใช้สุดท้ายหรือผู้ใช้สุดท้ายที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

เมื่อรัฐมนตรีประกาศกำหนดมาตรการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมการค้าต่างประเทศด้วย

มาตรา ๑๓ เมื่อได้มีประกาศกำหนดกิจกรรมควบคุมสำหรับสินค้าที่ต้องขออนุญาตแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำกิจกรรมควบคุมนั้น เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

การขออนุญาต ประเภทของใบอนุญาต การออกใบอนุญาต แบบใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซึ่งจะกำหนดให้มีการตรวจสอบระบบงานควบคุมสินค้าด้วยก็ได้ แต่ต้องกำหนดระยะเวลาดำเนินการในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๑๔ ผู้ขออนุญาตตามมาตรา ๑๓ ต้องเป็นบุคคลที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมการค้าต่างประเทศตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนดและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือระงับการรับรองตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เคยถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือระงับการรับรองตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดครบถ้วนแล้ว

(๓) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ได้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตมาแล้วเกินหนึ่งปีก่อนวันยื่นคำขออนุญาต

(๔) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีนิติบุคคลเป็นผู้ขออนุญาต ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่งด้วย

มาตรา ๑๕ ผู้ใดกระทำกิจกรรมควบคุมโดยมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ให้อธิบดีมีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

ในกรณีที่ผู้กระทำกิจกรรมควบคุมมิได้แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๑๖ เมื่อได้มีประกาศกำหนดกิจกรรมควบคุมสำหรับสินค้าที่ต้องมีการรับรองแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำกิจกรรมควบคุมนั้น เว้นแต่จะได้มีการรับรองสินค้านั้น

การรับรองสินค้า แบบการรับรอง และอายุการรับรอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ให้นำความในมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับแก่ผู้รับรองด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ ผู้รับรองใดมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง ให้อธิบดีมีคำสั่งให้ปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน หากผู้รับรองมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวของอธิบดี ให้ถือว่าไม่เคยมีการรับรองนั้น

ในกรณีที่ผู้รับรองมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง ให้อธิบดีมีคำสั่งระงับการรับรองจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๘ เมื่อได้มีประกาศกำหนดมาตรการตามมาตรา ๑๒ (๓) แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำกิจกรรมควบคุม เว้นแต่จะได้มีการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดนั้น

การกำหนดมาตรการตามวรรคหนึ่ง อธิบดีอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำกิจกรรมควบคุมต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

มาตรา ๑๙ ผู้ใดกระทำกิจกรรมควบคุมโดยมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ให้อธิบดีมีคำสั่งระงับการกระทำกิจกรรมควบคุมนั้นจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๐ ให้นำความในกฎหมายว่าด้วยศุลกากรในส่วนที่ว่าด้วยการนำของเข้าและการส่งของออก การผ่านแดน การถ่ายลำ และของตกค้าง พนักงานศุลกากร และบทกำหนดโทษมาใช้บังคับแก่กิจกรรมควบคุมซึ่งสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๓
การอุทธรณ์

มาตรา ๒๑ ผู้กระทำกิจกรรมควบคุมผู้ใดไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายตามหมวด ๒ มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้น เว้นแต่รัฐมนตรีจะสั่งให้ทุเลาการบังคับไว้ก่อน

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๒ ให้รัฐมนตรีพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จได้ภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดระยะเวลานั้น ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ถ้ายังวินิจฉัยไม่แล้วเสร็จให้ถือว่ารัฐมนตรีเห็นด้วยกับผู้อุทธรณ์

หมวด ๔
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๒๓ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานประกอบการ หรือสถานที่ใด ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำกิจกรรมควบคุมในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น หรือเข้าตรวจค้นหรือตรวจสอบยานพาหนะที่บรรทุกหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบรรทุกสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) กักยานพาหนะที่บรรทุกหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบรรทุกสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หรือเรียกให้ยานพาหนะใด ๆ ซึ่งยังอยู่ในราชอาณาจักรให้กลับเข้ามาจอดหรือเทียบท่า ณ สถานที่หรือท่าที่กำหนดเพื่อตรวจสอบและควบคุมให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) มีหนังสือเรียกให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารและหลักฐานที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๓) พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แสดงความบริสุทธิ์ก่อนการเข้าค้น แสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่และเอกสารที่ให้อำนาจในการตรวจค้นให้แก่ผู้ครอบครองเคหสถานหรือสถานที่ค้น เว้นแต่ไม่มีผู้ครอบครองอยู่

ณ ที่นั้น การค้นให้กระทำต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคน โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนาเอกสารนั้นให้แก่ผู้ครอบครองในทันทีที่กระทำได้

เมื่อได้เข้าไปและทำการค้นแล้ว หากยังดำเนินการไม่เสร็จจะกระทำต่อเนื่องไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

ในกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่งจะทำการค้นในเวลากลางคืนก็ได้ โดยจะต้องมีพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ระดับชำนาญการขึ้นไปเป็นหัวหน้าในการดำเนินการ

การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๓ ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๒๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๕
ความรับผิดทางแพ่ง

มาตรา ๒๗ ผู้ใดกระทำกิจกรรมควบคุมซึ่งสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงโดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ใช้สุดท้ายจะนำไปดำเนินการอย่างผิดกฎหมายจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต หรือร่างกาย ผู้กระทำกิจกรรมควบคุมต้องร่วมรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่การกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อที่จะนำสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงไปใช้ก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้อื่น หรือนำไปใช้ออกแบบ พัฒนา ผลิต ใช้ ดัดแปลง จัดเก็บ หรือลำเลียงอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง หรือนำไปกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สินค้าที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามวรรคสอง ให้ริบเสียทั้งสิ้น

มาตรา ๒๙ ผู้ใดให้ข้อมูลอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้มีการออกใบอนุญาตกระทำกิจกรรมควบคุมตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง หรือเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการที่กำหนดตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๐ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ นอกราชอาณาจักร ผู้นั้นจะต้องรับโทษในราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าปรากฏว่า

(๑) ผู้กระทำความผิดหรือผู้ร่วมกระทำความผิดคนใดคนหนึ่งเป็นคนไทย หรือมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

(๒) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และได้กระทำโดยประสงค์ให้ความผิดเกิดขึ้นในราชอาณาจักรหรือรัฐบาลไทยเป็นผู้เสียหาย

(๓) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายของรัฐที่การกระทำเกิดขึ้นภายในเขตอำนาจของรัฐนั้น หากผู้นั้นได้ปรากฏตัวในราชอาณาจักรและมิได้มีการส่งตัวผู้นั้นออกไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๑ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหนังสือเรียกตามมาตรา ๒๓ (๔) หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) คำขอรับใบอนุญาต	ฉบับละ	๒,๐๐๐ บาท
(๒) คำขอต่ออายุใบอนุญาต	ฉบับละ	๒,๐๐๐ บาท
(๓) คำขอใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๔) คำขอรับการตรวจสอบระบบงานควบคุมสินค้า	ฉบับละ	๒,๐๐๐ บาท
(๕) คำขอต่ออายุใบรับรองระบบงานควบคุมสินค้า	ฉบับละ	๒,๐๐๐ บาท
(๖) ใบอนุญาต	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๗) การต่ออายุใบอนุญาต	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๘) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๙) การตรวจสอบระบบงานควบคุมสินค้า	ครั้งละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
(๑๐) ใบรับรองระบบงานควบคุมสินค้า	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๑๑) การต่ออายุใบรับรองระบบงานควบคุมสินค้า	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ออกข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ ๑๕๔๐ (๒๐๐๔) เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗ และข้อมติฯ อื่นที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้ประเทศต่าง ๆ ต้องมีมาตรการภายในประเทศในการป้องกันการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ สัตว์ หรือพืชจำนวนมากหรือต่อสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง ตลอดจนสินค้าทั่วไปที่สามารถนำไปประกอบ พัฒนา เสริมสร้าง และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยมีระบบการควบคุมการส่งออก การส่งกลับ การนำเข้า การถ่ายลำ การผ่านแดน การเป็นนายหน้า และการดำเนินการใด ๆ เพื่อแพร่ขยายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับสินค้าที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการใช้สุดท้ายหรือผู้ใช้สุดท้ายที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ซึ่งประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติมีหน้าที่ตามที่กำหนดในข้อ ๒๕ ของกฎบัตรสหประชาชาติที่จะต้องปฏิบัติตาม แต่กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถครอบคลุมการปฏิบัติตามข้อมติฯ ได้ครบถ้วน โดยเฉพาะการควบคุมการเป็นนายหน้าและสินค้าที่จับต้องไม่ได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการในการกำหนดนโยบายและแนวทางการควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้ระบบอนุญาตหรือมาตรการอื่นใดสำหรับการกระทำกิจกรรมควบคุมและสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่กำหนดเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยสาธารณะ และกำหนดความรับผิดทางแพ่ง ตลอดจนโทษทางปกครองและทางอาญาที่เหมาะสมเพื่อให้ประเทศไทยสามารถควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. .... มีหลักการ คือ ให้มีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง เสนอโดย คณะรัฐมนตรีชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. .... ในการประชุม ครั้งที่ ๖๗/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติ ในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย จากนั้นส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๖ ก วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๘๕

วันใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ออกข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง แห่งสหประชาชาติที่ ๑๕๔๐ (๒๐๐๔) เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗ และข้อมติฯ อื่นที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้ประเทศต่าง ๆ ต้องมีมาตรการภายในประเทศในการป้องกันการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพ ทำลายล้างสูงที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตมนุษย์สัตว์หรือพืชในวงกว้างหรือต่อสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง ตลอดจนสินค้าทั่วไปที่สามารถนำไปประกอบ พัฒนา เสริมสร้าง และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาวุธที่มีอานุภาพ ทำลายล้างสูงซึ่งประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติมีหน้าที่ตามที่กำหนดในข้อ ๒๕ ของกฎบัตรสหประชาชาติที่จะต้องปฏิบัติตาม แต่กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถควบคุม การเป็นนายหน้าและสินค้าที่จับต้องไม่ได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการในการกำหนด นโยบายและแนวทางการควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงเพื่อให้เกิดการบูรณาการ การทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้ระบบอนุญาตหรือมาตรการอื่นใดสำหรับการกระทำกิจกรรม ควบคุมและสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่กำหนดเพื่อประโยชน์ ในการรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยสาธารณะและกำหนดความรับผิดทางแพ่งตลอดจนโทษทางปกครอง และทางอาญาที่เหมาะสมเพื่อให้ประเทศไทยสามารถควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเนื้อหารวมจำนวน ๓๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. บทนิยามศัพท์ คำว่า อาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง สินค้า สินค้าที่ใช้ได้สองทางสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง กิจกรรมควบคุม การเป็นนายหน้า คณะกรรมการ พนักงานเจ้าหน้าที่ อธิบดี และ รัฐมนตรี

๒. กำหนดยกเว้นมิให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่กิจกรรมควบคุมใด สถานศึกษา หรือหน่วยงานอื่น โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

๓. กำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยให้คณะกรรมการฯ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นรองประธานกรรมการ และกรรมการโดยตำแหน่งอื่น อีก ๑๓ คน

๔. กำหนดให้คณะกรรมการฯ มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอนโยบายแผนงาน มาตรการ และแนวทางต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง รวมทั้งหน้าที่และอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

๕. กำหนดให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ มีอำนาจขอให้คณะอนุกรรมการฯ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงและการประเมินความเสี่ยงทางเทคนิคของสินค้า และให้อธิบดีฯ รายงานให้คณะกรรมการฯ ทราบ

๖. กำหนดให้ในการประชุมคณะกรรมการฯ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุมสำหรับคะแนนเสียงที่ใช้ในการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

๗. กำหนดให้ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ต้องมีอนุกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนอนุกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม สำหรับคะแนนเสียงที่ใช้ในการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

๘. ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการฯ มีหน้าที่และอำนาจประกาศกำหนดมาตรการควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง เช่น กำหนดสินค้าที่ต้องขออนุญาตหรือต้องมีการรับรอง กำหนดมาตรการอื่นใดเพื่อควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงให้เป็นไปตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

๙. ในกรณีที่มีประกาศกำหนดกิจกรรมควบคุมสำหรับสินค้าที่ต้องขออนุญาตแล้วห้ามมิให้ผู้ใดกระทำกิจกรรมควบคุมนั้น เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ซึ่งออกตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๑๐. ผู้ขออนุญาตกระทำกิจกรรมควบคุม ต้องเป็นบุคคลที่ได้ขึ้นทะเบียน ไว้กับกรมการค้าต่างประเทศตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด และไม่มีลักษณะต้องห้าม บางประการ เช่น ไม่อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือถูกระงับการรับรองตามพระราชบัญญัตินี้

๑๑. ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตแก่ผู้กระทำกิจกรรมควบคุมที่มิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตได้ครั้งละไม่เกิน ๑๒๐ วัน

๑๒. ในกรณีที่มีประกาศกำหนดกิจกรรมควบคุมสำหรับสินค้าที่ต้องมีการรับรองแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำกิจกรรมควบคุมนั้น เว้นแต่จะได้มีการรับรองสินค้านั้นตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๑๓. ในกรณีสินค้าที่ผู้รับรองมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้ถือว่าไม่เคยมีการรับรองนั้น

๑๔. ในกรณีที่มีประกาศกำหนดมาตรการควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำกิจกรรมควบคุม เว้นแต่จะได้มีการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดนั้น (มาตรา ๑๗)

๑๕. ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศมีคำสั่งระงับการกระทำกิจกรรมควบคุม หากผู้กระทำกิจกรรมควบคุมไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขที่อธิบดีฯ ประกาศกำหนด ทั้งนี้จนกว่าผู้นั้นจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

๑๖. ให้นำกฎหมายว่าด้วยศุลกากรในส่วนที่ว่าด้วยการนำของเข้าและการส่งของออก การผ่านแดน การถ่ายลำ และของตกค้าง พนักงานศุลกากร และบทกำหนดโทษมาใช้บังคับแก่กิจกรรมควบคุมซึ่งสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงด้วย โดยอนุโลม

๑๗. ผู้กระทำกิจกรรมควบคุมที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ ตามหมวด ๒ มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรี ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

๑๘. ให้รัฐมนตรีพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

๑๙. ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจต่าง ๆ เช่น การเข้าไปในสถานประกอบการ หรือสถานที่ใด ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำกิจกรรมควบคุมในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น หรือการกักยานพาหนะที่บรรทุกหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบรรทุกสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

๒๐. ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่

๒๑. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

๒๒. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๒๓. กำหนดความรับผิดทางแพ่งสำหรับผู้กระทำกิจกรรมควบคุมซึ่งสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงโดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหายด้วยประการใด ๆ ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น

๒๔. กำหนดระวางโทษสำหรับผู้กระทำกิจกรรมควบคุมโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒๕. กำหนดระวางโทษสำหรับผู้ให้ข้อมูลอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้มีการออกใบอนุญาตกระทำกิจกรรมควบคุม หรือเพื่อให้มีการรับรองว่าสินค้าที่จะกระทำกิจกรรมควบคุมไม่เป็นสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง หรือเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการที่กำหนด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒๖. กำหนดระวางโทษสำหรับผู้กระทำกิจกรรมควบคุมซึ่งสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง อันเนื่องมาจากการให้ข้อมูลอันเป็นเท็จหรือ ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

๒๗. กำหนดกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ หรือ มาตรา ๒๙ นอกราชอาณาจักรต้องรับโทษในราชอาณาจักร เช่น กรณีผู้กระทำความผิดหรือผู้ร่วมกระทำความผิดคนใดคนหนึ่งเป็นคนไทย หรือกรณีผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าวและได้กระทำโดยประสงค์ ให้ความผิดเกิดขึ้นในราชอาณาจักรหรือรัฐบาลไทยเป็นผู้เสียหาย

๒๘. กำหนดระวางโทษสำหรับผู้ไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหนังสือเรียก ขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

๒๙. กำหนดให้ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ การกระทำ หรือละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น จนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

๓๐. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมท้ายร่างพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่อัตราค่าธรรมเนียม (๑) คำขอรับใบอนุญาต ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท (๒) คำขอต่ออายุใบอนุญาต ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท (๓) คำขอใบแทนใบอนุญาต ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท (๔) คำขอรับการตรวจสอบระบบงานควบคุมสินค้า ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท (๕) คำขอต่ออายุใบรับรองระบบงานควบคุมสินค้า ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท (๖) ใบอนุญาต ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท (๗) การต่ออายุใบอนุญาต ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท (๘) ใบแทนใบอนุญาต ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท (๙) การตรวจสอบระบบงานควบคุมสินค้า ครั้งละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท (๑๐) ใบรับรองระบบงานควบคุมสินค้า ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท (๑๑) การต่ออายุใบรับรองระบบงานควบคุมสินค้า ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท

นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สภาองค์กรของผู้บริโภค” หมายความว่า สภาขององค์กรของผู้บริโภคที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

“องค์กรของผู้บริโภค” หมายความว่า องค์กรที่ผู้บริโภคซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาตั้งแต่สิบคนขึ้นไปรวมตัวกันจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคและไม่แสวงหากำไร ไม่ว่าการรวมตัว

จัดตั้งนั้นจะจัดตั้งเป็นรูปแบบใด และจะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึงนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ดังกล่าวด้วย

“ผู้ประกอบธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนกลางหรือนายทะเบียนประจำจังหวัด

“นายทะเบียนกลาง” หมายความว่า ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

“นายทะเบียนประจำจังหวัด” หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย

มาตรา ๔ องค์กรของผู้บริโภคมีสิทธิรวมกันดำเนินการเพื่อจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคตามพระราชบัญญัตินี้ได้

มาตรา ๕ องค์กรของผู้บริโภคที่จะรวมตัวกันดำเนินการเพื่อจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคหรือที่จะเข้าเป็นสมาชิกของสภาองค์กรของผู้บริโภคต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่เป็นองค์กรของผู้บริโภคที่จัดตั้งขึ้นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมหรือถูกครอบงำโดยผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นนิติบุคคล กรรมการหรือผู้มีอำนาจบริหารของผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าว หรือโดยหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพรรคการเมือง

(๒) ไม่เป็นองค์กรของผู้บริโภคที่ได้รับเงินอุดหนุนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมจากบุคคลตาม (๑) เว้นแต่เป็นเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือได้รับตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) เป็นองค์กรของผู้บริโภคที่ได้แจ้งสถานะความเป็นองค์กรตามมาตรา ๖

มาตรา ๖ องค์กรของผู้บริโภคใดที่มีลักษณะตามมาตรา ๕ (๑) และ (๒) ประสงค์จะเข้าร่วมจัดตั้งหรือเป็นสมาชิกของสภาองค์กรของผู้บริโภค ให้แจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภคไว้ต่อนายทะเบียน โดยจะแจ้งต่อนายทะเบียนกลางหรือนายทะเบียนประจำจังหวัดที่ผู้แจ้งมีภูมิลำเนาอยู่ก็ได้

องค์กรของผู้บริโภคที่จะแจ้งการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ต้องมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นที่ประจักษ์มาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันยื่นแจ้ง

การแจ้งให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่นายทะเบียนกลางกำหนด ซึ่งจะกำหนดให้แจ้งโดยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ผู้แจ้งสามารถดำเนินการได้โดยสะดวกด้วยก็ได้

ในการกำหนดแบบและวิธีการตามวรรคสาม ต้องไม่มีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น และให้รับฟังความคิดเห็นขององค์กรของผู้บริโภคประกอบด้วย

เมื่อได้รับแจ้งและเห็นว่าเป็นองค์กรของผู้บริโภคที่มีลักษณะตามมาตรา ๕ แล้ว ให้นายทะเบียนกลางหรือนายทะเบียนประจำจังหวัดผู้รับแจ้งออกหลักฐานการแจ้งไว้ให้แก่ผู้แจ้ง และให้นายทะเบียนกลางประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

มาตรา ๗ ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นนายทะเบียนกลาง มีหน้าที่รับแจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภคได้ทั่วราชอาณาจักร และมีหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นนายทะเบียนประจำจังหวัด มีหน้าที่รับแจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภคภายในจังหวัดนั้น และเมื่อได้รับแจ้งแล้วให้ส่งรายชื่อองค์กรของผู้บริโภคให้นายทะเบียนกลางโดยเร็วเพื่อประกาศให้ประชาชนทราบตามมาตรา ๖ วรรคห้า

มาตรา ๘ ผู้ใดเห็นว่าองค์กรของผู้บริโภคที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา ๖ มีลักษณะไม่ถูกต้องตามมาตรา ๕ ให้มีสิทธิยื่นคำคัดค้านพร้อมทั้งหลักฐานต่อนายทะเบียนกลางได้

เมื่อนายทะเบียนกลางได้รับคำคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการสอบข้อเท็จจริงแล้ววินิจฉัยโดยเร็ว ในกรณีที่เห็นว่าองค์กรของผู้บริโภคนั้นมีลักษณะไม่ถูกต้องตามมาตรา ๕ ให้เพิกถอนการรับแจ้งพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ร้องและองค์กรของผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องทราบ

คำวินิจฉัยของนายทะเบียนกลางให้เป็นที่สุด

มาตรา ๙ องค์กรของผู้บริโภคที่มีลักษณะตามมาตรา ๕ ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบองค์กร มีสิทธิเข้าชื่อกันแจ้งต่อนายทะเบียนกลางเพื่อเป็นผู้เริ่มก่อการในการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค

เมื่อได้แจ้งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้เริ่มก่อการรวบรวมองค์กรของผู้บริโภคที่ยินยอมเข้าร่วมในการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งขององค์กรของผู้บริโภคที่นายทะเบียนกลางได้ประกาศการรับแจ้งตามมาตรา ๖ วรรคห้า ไว้ครั้งสุดท้ายก่อนวันที่แจ้งตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันแจ้งตามวรรคหนึ่ง

ในการดำเนินการตามวรรคสอง ผู้เริ่มก่อการจะขอให้นายทะเบียนกลางเป็นผู้ประกาศเชิญชวนให้องค์กรของผู้บริโภคมาแสดงความยินยอมเข้าร่วมต่อนายทะเบียนกลางแทนผู้เริ่มก่อการก็ได้

เมื่อผู้เริ่มก่อการรวบรวมองค์กรของผู้บริโภคได้ครบถ้วนภายในกำหนดเวลาตามวรรคสองแล้ว ให้แจ้งให้นายทะเบียนกลางทราบพร้อมด้วยหลักฐานการยินยอมเข้าร่วมขององค์กรของผู้บริโภค เมื่อนายทะเบียนกลางได้รับแจ้งและตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ประกาศการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคในราชกิจจานุเบกษาและทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในกรณีที่นายทะเบียนกลางเป็นผู้ประกาศเชิญชวนตามวรรคสาม เมื่อนายทะเบียนกลางรวบรวมองค์กรของผู้บริโภคได้ครบถ้วนตามจำนวนและภายในกำหนดเวลาตามวรรคสองแล้ว ให้นายทะเบียนกลางดำเนินการตรวจสอบและประกาศการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคตามวรรคสี่ต่อไป

การประกาศการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค ให้นายทะเบียนกลางดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งตามวรรคสี่หรือวันที่รวบรวมองค์กรของผู้บริโภคได้ครบถ้วนตามวรรคห้า

องค์กรของผู้บริโภคที่เข้าชื่อตามวรรคหนึ่งหรือยินยอมเข้าร่วมตามวรรคสองแล้ว จะขอถอนชื่อออกและจะเข้าชื่อกับคณะผู้เริ่มก่อการอื่นหรือยินยอมเข้าร่วมในการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคอื่นไม่ได้ เว้นแต่มิได้มีการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคภายในกำหนดเวลาตามที่ได้เริ่มก่อการไว้

มาตรา ๑๐ ให้สภาองค์กรของผู้บริโภคที่จัดตั้งตามมาตรา ๙ เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคในทุกด้านและดำเนินการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ถือว่าองค์กรของผู้บริโภคที่เป็นผู้เริ่มก่อการและที่ได้ลงชื่อยินยอมเข้าร่วมในการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคตามมาตรา ๙ เป็นสมาชิกของสภาองค์กรของผู้บริโภคนับแต่วันที่ประกาศจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค

ให้สภาองค์กรของผู้บริโภคมีความเป็นอิสระ ไม่อยู่ภายใต้อาณัติหรือการครอบงำหรือการสั่งการไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมจากหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ พรรคการเมือง ผู้ประกอบธุรกิจหรือพนักงานหรือลูกจ้างของผู้ประกอบธุรกิจ

มาตรา ๑๑ เมื่อมีการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคตามมาตรา ๙ แล้ว ให้คณะผู้เริ่มก่อการจัดทำร่างข้อบังคับของสภาองค์กรของผู้บริโภคและเรียกประชุมสมาชิกภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศการจัดตั้งในราชกิจจานุเบกษา เพื่อดำเนินกิจกรรม ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำข้อบังคับของสภาองค์กรของผู้บริโภค

(๒) เลือกตั้งประธานและคณะกรรมการนโยบายของสภาองค์กรของผู้บริโภค

(๓) กำหนดนโยบาย แนวทาง หรือแผนงาน เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

(๔) กิจการอื่นที่คณะผู้เริ่มก่อการเห็นสมควร

มาตรา ๑๒ ข้อบังคับของสภาองค์กรของผู้บริโภคอย่างน้อยต้องมีเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) วัตถุประสงค์ของสภาองค์กรของผู้บริโภค

(๒) แนวทางในการดำรงความเป็นอิสระตามมาตรา ๑๐

(๓) โครงสร้างของการบริหารงานซึ่งอย่างน้อยต้องมีคณะกรรมการนโยบายที่ประกอบด้วยประธาน รองประธาน และกรรมการนโยบายตามที่กำหนด และคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และวิธีการได้มาซึ่งคณะกรรมการนโยบาย โดยกรรมการนโยบายอย่างน้อยต้องประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๑๓ และตัวแทนขององค์กรของผู้บริโภคจากพื้นที่ต่าง ๆ โดยจะให้มีคณะกรรมการบริหารด้วยหรือไม่ก็ได้

(๔) โครงสร้างขององค์กรซึ่งอย่างน้อยต้องมีสำนักงานสภาองค์กรของผู้บริโภคและหน่วยงานประจำจังหวัดซึ่งอาจมีทุกจังหวัดหรือบางจังหวัดตามที่เห็นสมควร ตลอดทั้งวิธีการบริหารงานของสำนักงานสภาองค์กรของผู้บริโภคซึ่งอย่างน้อยต้องมีเลขาธิการสำนักงานสภาองค์กรของผู้บริโภคเป็นหัวหน้าสำนักงานและวิธีการบริหารงานในหน่วยงานประจำจังหวัด รวมตลอดทั้งผู้มีอำนาจกระทำการแทนสภาองค์กรของผู้บริโภค

(๕) หลักเกณฑ์และวิธีการในการรับองค์กรของผู้บริโภคเข้าเป็นสมาชิก และสิทธิ หน้าที่และประโยชน์ของสมาชิก ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการในการรับสมาชิกต้องไม่มีลักษณะเป็นการกีดกันมิให้องค์กรของผู้บริโภคที่มีคุณสมบัติครบถ้วนเข้าเป็นสมาชิกได้

(๖) จรรยาบรรณและการควบคุมการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามจรรยาบรรณและโทษกรณีมีการละเมิดจรรยาบรรณ

(๗) ค่าลงทะเบียน ค่าบำรุง และค่าบริการที่จะพึงเรียกเก็บจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก

(๘) การบัญชีและการเงิน การสอบบัญชี และการประเมินผลการปฏิบัติงานของสภาองค์กรของผู้บริโภค

(๙) การบรรจุ การแต่งตั้ง การถอดถอน การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินบำเหน็จ รางวัลพนักงาน รวมทั้งระเบียบ วินัย การลงโทษ และการร้องทุกข์ของพนักงาน

ข้อบังคับของสภาองค์กรของผู้บริโภคต้องแจ้งให้นายทะเบียนกลางทราบและเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการนโยบายสภาองค์กรของผู้บริโภคอย่างน้อยต้องประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) ด้านการเงินและการธนาคาร

(๒) ด้านการขนส่งและยานพาหนะ

(๓) ด้านอสังหาริมทรัพย์และที่อยู่อาศัย

(๔) ด้านอาหาร ยา และผลิตภัณฑ์สุขภาพ

(๕) ด้านบริการสุขภาพ

(๖) ด้านสินค้าและบริการทั่วไป

(๗) ด้านการสื่อสารและโทรคมนาคม

(๘) ด้านบริการสาธารณะ

มาตรา ๑๔ สภาองค์กรของผู้บริโภค นอกจากมีอำนาจดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ได้จัดตั้งแล้ว ในฐานะเป็นผู้แทนผู้บริโภค ให้มีอำนาจดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ให้ความคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค รวมตลอดทั้งเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคต่อคณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

(๒) สนับสนุนและดำเนินการ ตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวังสถานการณ์ปัญหาสินค้าและบริการ แจ้งหรือโฆษณาข่าวสารหรือเตือนภัยเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภคหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเกิดความเสื่อมเสียแก่ผู้บริโภค โดยจะระบุชื่อสินค้าหรือบริการหรือชื่อของผู้ประกอบธุรกิจด้วยก็ได้

(๓) รายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำอันมีผลกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภค ไปยังหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

(๔) สนับสนุนและช่วยเหลือองค์กรของผู้บริโภคในการรักษาประโยชน์ของผู้บริโภคให้มีประสิทธิภาพและได้รับความเชื่อถือ ตลอดจนส่งเสริมการรวมตัวขององค์กรของผู้บริโภคในระดับจังหวัดและเขตพื้นที่ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบังคับของสภาองค์กรของผู้บริโภค

(๕) สนับสนุนการศึกษาและการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค

(๖) สนับสนุนและช่วยเหลือสมาชิกในการไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมยอมความข้อพิพาทเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคทั้งก่อนและในระหว่างการดำเนินคดีต่อศาล

(๗) ดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคตามที่เห็นสมควรหรือเมื่อมีผู้ร้องขอ หรือให้ความช่วยเหลือในการดำเนินคดีในกรณีที่ผู้บริโภคหรือองค์กรของผู้บริโภคถูกฟ้องคดีจากการใช้สิทธิในฐานะผู้บริโภคหรือใช้สิทธิแทนผู้บริโภค แล้วแต่กรณี และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้มีอำนาจประนีประนอมยอมความด้วย

(๘) จัดให้มีหรือรวบรวม และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือใช้บริการ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

การดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) (๗) หรือ (๘) ถ้าเป็นการกระทำโดยสุจริต ให้สภาองค์กรของผู้บริโภคพ้นจากความรับผิด

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้รับรายงานตาม (๓) ให้แจ้งผลการดำเนินงานให้สภาองค์กรของผู้บริโภคทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในการดำเนินการตาม (๗) ให้สภาองค์กรของผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องคดีได้ทั้งคดีแพ่ง คดีอาญา คดีปกครอง และคดีผู้บริโภค เช่นเดียวกับผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง และกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค รวมทั้งเช่นเดียวกับคู่กรณีตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และเมื่อศาลพิพากษาว่าผู้ประกอบธุรกิจกระทำการละเมิด หรือผิดสัญญาต่อผู้บริโภค ให้ศาลสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจชำระค่าใช้จ่ายและค่าป่วยการให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าแต่ไม่เกินกึ่งหนึ่งของค่าเสียหายและค่าสินไหมทดแทนที่ศาลกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจชำระให้แก่ผู้บริโภค เว้นแต่สภาองค์กรของผู้บริโภคจะพิสูจน์ได้ว่ามีค่าใช้จ่ายมากกว่านั้น ก็ให้ศาลสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจชดใช้ค่าใช้จ่ายตามจำนวนดังกล่าวและชำระค่าป่วยการให้เท่ากับจำนวนค่าใช้จ่ายนั้น

มาตรา ๑๕ ให้เป็นหน้าที่ของสภาองค์กรของผู้บริโภคที่จะต้องจัดให้มีการประชุมสมาชิกและผู้บริโภคทั่วไปที่สนใจอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อรายงานผลการดำเนินงานของสภาองค์กรของผู้บริโภคและรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอันจะยังประโยชน์แก่การคุ้มครองผู้บริโภค และการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของสภาองค์กรของผู้บริโภค

มาตรา ๑๖ ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่จะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นรายปีเป็นการจ่ายขาดให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคตามที่สภาองค์กรของผู้บริโภคเสนอ

ในการจัดสรรเงินอุดหนุนตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรให้เพียงพอต่อการดำเนินงานโดยอิสระของสภาองค์กรของผู้บริโภค

ในกรณีที่สภาองค์กรของผู้บริโภคเห็นว่าจำนวนเงินที่คณะรัฐมนตรีจัดสรรให้ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานตามวรรคสอง สภาองค์กรของผู้บริโภคจะมีหนังสือขอให้คณะรัฐมนตรีทบทวนเพื่อจัดให้เพียงพอก็ได้

มาตรา ๑๗ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมประสิทธิภาพและการตรวจสอบการดำเนินงานของสภาองค์กรของผู้บริโภคให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้สภาองค์กรของผู้บริโภคจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของสภาองค์กรของผู้บริโภคตามระยะเวลาที่สภาองค์กรของผู้บริโภคกำหนด แต่ต้องไม่เกินสามปี

การประเมินผลการดำเนินงานตามวรรคหนึ่ง ให้จัดทำโดยสถาบันหรือองค์กรที่เป็นกลางและมีความเชี่ยวชาญในด้านการประเมินผลการดำเนินงาน โดยมีการคัดเลือกตามวิธีการที่สภาองค์กรของผู้บริโภคกำหนด

การประเมินผลการดำเนินงานของสภาองค์กรของผู้บริโภคจะต้องแสดงข้อเท็จจริงให้ปรากฏในด้านประสิทธิผล ประสิทธิภาพ การพัฒนาสภาองค์กรของผู้บริโภค และการสนับสนุนจากประชาชนหรือในด้านอื่นตามที่สภาองค์กรของผู้บริโภคจะได้กำหนดเพิ่มเติมขึ้น

มาตรา ๑๘ ให้สภาองค์กรของผู้บริโภคจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคเผยแพร่ให้ประชาชนทราบและเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาเพื่อทราบภายในหกเดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน

นายกรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา อาจขอให้ประธานกรรมการนโยบายสภาองค์กรของผู้บริโภคชี้แจงการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นหนังสือหรือขอให้มาชี้แจงด้วยวาจาได้

มาตรา ๑๙ เมื่อมีการประกาศจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคตามมาตรา ๙ วรรคสี่เป็นครั้งแรก หลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนไว้ที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นการจ่ายขาดเพื่อเป็นทุนประเดิมเบื้องต้นให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคที่จัดตั้งขึ้นดังกล่าวเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสามร้อยห้าสิบล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเบื้องต้นในการดำเนินการให้เกิดการรวมตัวกันขององค์กรของผู้บริโภคอย่างทั่วถึงและเกิดพลังอย่างแท้จริงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค และการจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๐ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๔๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง บุคคลย่อมมีสิทธิรวมกันจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภคเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค และองค์กรของผู้บริโภคดังกล่าวมีสิทธิรวมกันจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้ง อำนาจในการเป็นตัวแทนของผู้บริโภค และการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ สมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. .... มีหลักการ คือ ให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคบรรจุระเบียบวาระในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. .... ในวาระที่ ๑ ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ และตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญจำนวน ๑๗ คน แปรญัตติภายใน ๑๕ วัน กำหนดเวลาพิจารณา ๔๕ วัน วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ ในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๗ ก วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๒๒

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๔๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติให้สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง บุคคลย่อมมีสิทธิรวมกันจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภคเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค และองค์กรของผู้บริโภคดังกล่าวมีสิทธิรวมกันจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ทั้งนี้หลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งอำนาจในการเป็นตัวแทนของผู้บริโภคและการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ สมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเนื้อหา รวมจำนวน ๒๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยามในพระราชบัญญัตินี้

๑.๑ “สภาองค์กรของผู้บริโภค” หมายความว่า สภาขององค์กรของผู้บริโภคที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

๑.๒ “องค์กรของผู้บริโภค” หมายความว่า องค์กรที่ผู้บริโภคซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาตั้งแต่สิบคนขึ้นไปรวมตัวกันจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคและไม่แสวงหากำไร ไม่ว่าการรวมตัวจัดตั้งนั้นจะจัดตั้งเป็น รูปแบบใด และจะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ก็ตามและให้หมายความรวมถึงนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ดังกล่าวด้วย

๑.๓ “ผู้ประกอบธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

๑.๔ “นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนกลางหรือนายทะเบียนประจำจังหวัด

๑.๕ “นายทะเบียนกลาง” หมายความว่า ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

๑.๖ “นายทะเบียนประจำจังหวัด” หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย

๒. กำหนดให้องค์กรของผู้บริโภคมีสิทธิรวมกันดำเนินการเพื่อจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคตามพระราชบัญญัตินี้

๓. กำหนดลักษณะขององค์กรของผู้บริโภคที่จะรวมตัวกันดำเนินการเพื่อจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคหรือที่จะเข้าเป็นสมาชิกของสภาองค์กรของผู้บริโภค

๔. กำหนดให้องค์กรของผู้บริโภคที่มีลักษณะตามมาตรา ๕ (๑) และ (๒) ประสงค์จะเข้าร่วมจัดตั้งหรือเป็นสมาชิกของสภาองค์กรของผู้บริโภค แจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภคไว้ต่อนายทะเบียน และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งและรับแจ้งดังกล่าว

๕. กำหนดให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นนายทะเบียนกลาง มีหน้าที่รับแจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภคได้ทั่วราชอาณาจักรและมีหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นนายทะเบียนประจำจังหวัด มีหน้าที่รับแจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภคภายในจังหวัดนั้น และเมื่อได้รับแจ้งแล้วให้ส่งรายชื่อองค์กรของผู้บริโภคให้นายทะเบียนกลางโดยเร็วเพื่อประกาศให้ประชาชนทราบตามมาตรา ๖ วรรคห้า

๖. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการยื่นคำคัดค้านกรณีมีผู้เห็นว่าองค์กรของผู้บริโภคที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา ๖ มีลักษณะไม่ถูกต้องตามมาตรา ๕

๗. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค

๘. กำหนดให้สภาองค์กรของผู้บริโภคที่จัดตั้งตามมาตรา ๙ เป็นนิติบุคคล กำหนดวัตถุประสงค์ของสภาองค์กรของผู้บริโภค และกำหนดให้สภาองค์กรของผู้บริโภคมีความเป็นอิสระ

๙. กำหนดให้เมื่อมีการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคตามมาตรา ๙ แล้วให้คณะผู้เริ่มก่อการจัดทำร่างข้อบังคับของสภาองค์กรของผู้บริโภคและเรียกประชุมสมาชิกภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศการจัดตั้งในราชกิจจานุเบกษาเพื่อดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนด

๑๐. กำหนดเรื่องที่ต้องมีในข้อบังคับของสภาองค์กรของผู้บริโภค

๑๑. กำหนดผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ในคณะกรรมการนโยบายสภาองค์กรของผู้บริโภค

๑๒. กำหนดอำนาจของสภาองค์กรของผู้บริโภคในการดำเนินการตามเรื่องที่กำหนด นอกจากอำนาจดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ได้จัดตั้ง

๑๓. กำหนดให้เป็นหน้าที่ของสภาองค์กรของผู้บริโภคที่จะต้องจัดให้มีการประชุมสมาชิกและผู้บริโภคทั่วไปที่สนใจอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๑๔. กำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่จะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นรายปีเป็นการจ่ายขาดให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคตามที่สภาองค์กรของผู้บริโภคเสนอ

๑๕. กำหนดให้สภาองค์กรของผู้บริโภคจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของสภาองค์กรของผู้บริโภคตามระยะเวลาที่สภาองค์กรของผู้บริโภคกำหนด และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการประเมินผลดังกล่าว

๑๖. กำหนดให้สภาองค์กรของผู้บริโภคจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีตลอดจนปัญหาและอุปสรรคเผยแพร่ให้ประชาชนทราบและเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา เพื่อทราบภายในหกเดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน และนายกรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา อาจขอให้ประธานกรรมการนโยบายสภาองค์กรของผู้บริโภคชี้แจงการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นหนังสือหรือขอให้มาชี้แจงด้วยวาจาได้

๑๗. กำหนดให้เมื่อมีการประกาศจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคตามมาตรา ๙ วรรคสี่ เป็นครั้งแรก ภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นการจ่ายขาด เพื่อเป็นทุนประเดิมเบื้องต้นให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคที่จัดตั้งขึ้นดังกล่าวเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสามร้อยห้าสิบล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเบื้องต้นในการดำเนินการให้เกิดการรวมตัวกันขององค์กรของผู้บริโภคอย่างทั่วถึงและเกิดพลังอย่างแท้จริงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค

นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ประชารัฐสวัสดิการ” หมายความว่า สวัสดิการที่จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มศักยภาพให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมแก่ประชาชน โดยมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน อันจะเป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

“โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ” หมายความว่า โครงการที่กระทรวงการคลังกำหนดให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่มีคุณสมบัติมาลงทะเบียน เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการจัดประชารัฐสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง

มาตรา ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง และผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือด้านอื่นอันจะเป็นประโยชน์แก่การจัดประชารัฐสวัสดิการ

ให้ปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงการคลังคนหนึ่ง เป็นกรรมการและเลขานุการ และแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๔) และการให้พ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๗ (๓) ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นหรือกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

(๘) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการจัดประชารัฐสวัสดิการ

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

เมื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระในวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จก่อนครบวาระไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ประธานกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง

ในกรณีที่วาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนได้รับแต่งตั้งแทน

มาตรา ๘ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบาย แผนการดำเนินงาน มาตรการหรือโครงการเกี่ยวกับประชารัฐสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีพและเพิ่มศักยภาพให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โดยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนที่จำเป็น ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๒) พิจารณาการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานของเอกชน มูลนิธิ หรือองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การเสนอโครงการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

(๓) จัดให้มีฐานข้อมูลของประชาชนผู้มีรายได้น้อยซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการจัดประชารัฐสวัสดิการ การกำกับดูแล การบริหารจัดการ และการประเมินผลการดำเนินการ ได้อย่างเหมาะสม

(๔) กำกับดูแลการบริหารจัดการ ตรวจสอบข้อมูล และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดประชารัฐสวัสดิการ

(๕) ประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดประชารัฐสวัสดิการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง พร้อมทั้งรายงานผลการประเมินดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของกองทุน

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) ออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือการจัดประชารัฐสวัสดิการที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๙ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม แต่ถ้าทั้งประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมให้เลื่อนการประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๐ การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๙ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ในการเสนอนโยบาย แผนการดำเนินงาน มาตรการหรือโครงการตามมาตรา ๘ (๑) และการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมตามมาตรา ๘ (๒) ให้คณะกรรมการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ประมาณการรายจ่าย วิธีการประเมินผล การวัดความคุ้มค่า และประโยชน์ที่จะได้รับ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินโครงการ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย

มาตรา ๑๒ การจัดประชารัฐสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีพแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ให้ดำเนินการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ทั้งนี้ การจัดประชารัฐสวัสดิการตามมาตรานี้อาจแตกต่างกันตามความเหมาะสมและความจำเป็น

ให้กระทรวงการคลังออกบัตรสวัสดิการแห่งรัฐให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

การออกและการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๓ ให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษาและวิเคราะห์แนวทางในการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

(๒) บริหารจัดการฐานข้อมูลของประชาชนผู้มีรายได้น้อย เพื่อใช้ในการจัดประชารัฐสวัสดิการได้อย่างเหมาะสม

(๓) รับเงิน จ่ายเงิน และเก็บรักษาเงินของกองทุนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) จัดทำรายงานการเงินและการบัญชีของกองทุน

(๕) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการ

(๖) ดำเนินงานของกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และมติของคณะกรรมการ

(๗) ดำเนินการและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดประชารัฐสวัสดิการและการดำเนินงานของกองทุน

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๔ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงาน เรียกว่า “กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในการจัดประชารัฐสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย หรือเพื่อสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่เป็นการช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท

มาตรา ๑๕ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาตามมาตรา ๒๕

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรจากงบประมาณรายจ่าย

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายอื่น

(๕) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

เงินและดอกผลของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๑๖ เงินของกองทุน ให้ใช้จ่ายเพื่อการจัดประชารัฐสวัสดิการและกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) การให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

(๒) การสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานของเอกชน มูลนิธิหรือองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท

(๓) การดำเนินงานและบริหารกองทุนตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๑๗ เงินกองทุนให้ฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของกองทุนได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

ปีบัญชีของกองทุนให้เป็นไปตามปีงบประมาณ

มาตรา ๑๙ ให้สำนักงานจัดทำรายงานการเงินของกองทุนส่งผู้สอบบัญชีภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๒๐ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน

ให้ผู้สอบบัญชีของกองทุนทำรายงานการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้คณะกรรมการนำส่งรายงานการเงินพร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อกระทรวงการคลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชี

มาตรา ๒๑ ให้สำนักงานจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๒๒ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้คณะกรรมการเสนอรายงานประจำปีของกองทุนต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา รายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานของกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้วโดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการใช้จ่ายเงินของกองทุน รายงานการเงินพร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ทั้งนี้ ให้เปิดเผยรายงานดังกล่าวให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ไม่มีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนอีกต่อไป ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีการยุบเลิกกองทุน

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วย ให้กองทุนยุบเลิกเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

มาตรา ๒๔ เมื่อยุบเลิกกองทุนแล้ว ให้ปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีเพื่อตรวจสอบทรัพย์สินและชำระบัญชี รวมทั้งการโอนหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ยังคงเหลืออยู่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เงินหรือทรัพย์สินที่เหลือหลังจากการชำระบัญชีให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๒๕ ให้โอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน และภาระผูกพัน ที่เกี่ยวเนื่องกับกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ไปเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๖ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๔ (๑) (๒) (๓) และวรรคสอง เพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔ (๔) และให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔ (๔) ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ระเบียบที่ออกตามมาตรา ๔ วรรคสาม ใช้บังคับ

มาตรา ๒๗ โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และการจัดประชารัฐสวัสดิการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นโครงการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วตามมาตรา ๘ (๑)

มาตรา ๒๘ การออกระเบียบหรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จเพื่อให้มีผลใช้บังคับภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้นำข้อบังคับเกี่ยวกับกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับแก่กองทุนตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีระเบียบหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรให้มีการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ตลอดจนยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน อันจะมีผลทำให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีปัจจัยที่เพียงพอและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการจัดสวัสดิการเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหลักการเพื่อจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม และเป็นกลไกสนับสนุน ช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรให้มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๐/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ สาระสำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๒๕ ก วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ตลอดจนยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน อันจะมีผลทำให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีปัจจัยที่เพียงพอและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการจัดสวัสดิการเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดคำนิยาม ของคำว่า “ประชารัฐสวัสดิการ” “โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ” “กองทุน” “คณะกรรมการ” “กรรมการ” “สำนักงาน” (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจตามระบุไว้ในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๘)

๔. กำหนดให้คณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม (มาตรา ๙)

๕. กำหนดให้คณะกรรมการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ ประมาณการรายจ่าย วิธีการประเมินผล การวัดความคุ้มค่าและประโยชน์ที่จะได้รับ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินโครงการ

ในการเสนอนโยบาย แผนการดำเนินงาน มาตรการหรือโครงการ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี (มาตรา ๑๑)

๖. กำหนดให้การจัดประชารัฐสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีวิตแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ให้ดำเนินการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (มาตรา ๑๒)

๗. กำหนดให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการรวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๓)

๘. กำหนดให้จัดตั้งกองทุนในสำนักงาน เรียกว่า กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในการจัดประชารัฐสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย หรือเพื่อสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่เป็นการช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท (มาตรา ๗)

๙. กำหนดให้กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๕)

๑๐. กำหนดให้เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อการจัดประชารัฐสวัสดิการและกิจการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๖)

๑๑. กำหนดให้เงินกอทุนให้ฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง (มาตรา ๑๗)

๑๒. กำหนดให้สำนักงานวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของกองทุนได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป โดยปีบัญชีของกองทุนให้เป็นไปตามปีงบประมาณ (มาตรา ๑๘)

๑๓. กำหนดให้สำนักงานจัดทำรายงานการเงินของกองทุนส่งผู้สอบบัญชีภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี (มาตรา ๑๙)

๑๔. กำหนดให้ผู้สอบบัญชีของกองทุนทำรายงานการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี (มาตรา ๒๐)

๑๕. กำหนดให้สำนักงานจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนโดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังที่กำหนด (มาตรา ๒๑)

๑๖. กำหนดให้คณะกรรมการเสนอรายงานประจำปีของกองทุนต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ (มาตรา ๒๒)

๑๗. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีการยุบเลิกกองทุนในกรณีที่ไม่มีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนอีกต่อไป (มาตรา ๒๓)

๑๘. กำหนดให้เมื่อยุบเลิกกองทุนแล้ว ให้ปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีเพื่อตรวจสอบทรัพย์สินและชำระบัญชี รวมทั้งการโอนหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ยังคงเหลืออยู่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา ๒๔)

๑๙. กำหนดให้โอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน หนี้สิน และภาระผูกพัน ที่เกี่ยวเนื่องกับกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ไปเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๕)

๒๐. กำหนดให้ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๔ (๑) (๒) (๓) และวรรคสอง ปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔ (๔) และให้ดำเนินการ

แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔ (๔) ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวนนับแต่วันที่ระเบียบที่ออกตามมาตรา ๔ วรรคสามใช้บังคับ (มาตรา ๒๖)

๒๑. กำหนดให้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และการจัดประชารัฐสวัสดิการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ถือว่าเป็นโครงการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วตามมาตรา ๘ (๑) (มาตรา ๒๗)

๒๒. กำหนดให้การออกระเบียบหรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จเพื่อให้มีผลใช้บังคับภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๘)

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อส่งเสริมให้การกำกับดูแลกิจการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการอำนวยความสะดวก และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนและภาคธุรกิจมากยิ่งขึ้น ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “คู่สัญญา” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๔) และ (๕) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) ระยะเวลาหรือเงื่อนไขในการส่งมอบทรัพย์สินหรือเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ หรือการส่งมอบเงินตามที่คู่สัญญาตกลงกัน

(๕) หลักเกณฑ์ในการโอนเงินออกจากบัญชีดูแลผลประโยชน์ ในกรณีที่สัญญากำหนดให้มีการส่งมอบเงิน”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญามีหน้าที่ในการดูแลให้คู่สัญญาปฏิบัติการชำระหนี้ตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาดูแลผลประโยชน์ โดยดูแลรักษาเงิน ทรัพย์สิน หรือเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้บรรดาที่คู่สัญญาได้ส่งมอบให้อยู่ในความครอบครองของตน พร้อมทั้งดำเนินการส่งมอบเงินหรือจัดให้มีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในทรัพย์สินให้แก่คู่สัญญา”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ เมื่อคู่สัญญาตกลงกันให้มีผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา ให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาดำเนินการจัดทำสัญญาดูแลผลประโยชน์ตามมาตรา ๖

ในกรณีที่คู่สัญญาตกลงกันให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญามีหน้าที่ดูแลการปฏิบัติตามสัญญาที่มีการชำระเงิน ให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาดำเนินการเปิดบัญชีดูแลผลประโยชน์เพื่อสัญญารายนั้นกับสถาบันการเงิน และนำเงินที่ได้รับจากคู่สัญญาฝ่ายที่ต้องชำระเงินฝากไว้ในบัญชีดูแลผลประโยชน์ดังกล่าวภายในหนึ่งวันทำการ

ให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาออกหลักฐานรับรองการฝากเงินส่งให้คู่สัญญาฝ่ายที่ต้องชำระเงินทุกครั้ง โดยให้ถือว่าหลักฐานดังกล่าวเป็นหลักฐานในการปฏิบัติเกี่ยวกับการชำระหนี้เงินตามสัญญา และให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาแจ้งเป็นหลักฐานให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งทราบถึงการฝากเงินนั้นโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีที่ทรัพย์สินที่คู่สัญญาต้องส่งมอบหรือโอนสิทธิเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือหนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุด ให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญามีหนังสือแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดทราบ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวบันทึกเป็นหลักฐานไว้ว่าอสังหาริมทรัพย์นั้นอยู่ภายใต้บังคับแห่งสัญญาดูแลผลประโยชน์ และห้ามจดทะเบียนโอนสิทธิในทรัพย์สินนั้นจนกว่าจะได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่คู่สัญญาตกลงกันให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญามีหน้าที่ดูแลการปฏิบัติตามสัญญาที่มีการชำระเงิน ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาต้องแจ้งหลักฐานให้คู่สัญญาทราบถึงรายการฝากหรือโอนเงิน และจำนวนเงินคงเหลือในบัญชีดูแลผลประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่คู่สัญญาได้ปฏิบัติตามข้อตกลงที่กำหนดไว้ในสัญญาดูแลผลประโยชน์ครบถ้วนแล้ว และไม่มีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาตามสัญญาดูแลผลประโยชน์ ให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาโอนเงินพร้อมดอกผลจากบัญชีดูแลผลประโยชน์ หรือจัดให้มีการโอนหรือส่งมอบทรัพย์สินหรือเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ตามที่ระบุไว้ในสัญญาดูแลผลประโยชน์

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่มีการโอนเงินจากบัญชีดูแลผลประโยชน์ ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาต้องโอนเข้าบัญชีของคู่สัญญาซึ่งมีสิทธิได้รับเงินโดยตรง และต้องแจ้งหลักฐานการโอนเงินให้คู่สัญญาดังกล่าวทราบโดยทันที”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ ในกรณีที่คู่สัญญาตกลงให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญามีหน้าที่ดูแลการปฏิบัติตามสัญญาที่มีการชำระเงิน เมื่อสัญญาดูแลผลประโยชน์เลิกกัน ให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาพิจารณาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คู่สัญญาฝ่ายที่ต้องชำระเงินได้รับเงินและดอกผลจากบัญชีดูแลผลประโยชน์ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาดูแลผลประโยชน์ หรือ

(๒) ให้คู่สัญญาฝ่ายที่ต้องโอนหรือส่งมอบทรัพย์สินหรือเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ได้รับเงินและดอกผลจากบัญชีดูแลผลประโยชน์ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาดูแลผลประโยชน์

การดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) ต้องกระทำภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๔ ในกรณีที่คู่สัญญาตกลงให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญามีหน้าที่ดูแลการปฏิบัติตามสัญญาที่มีการชำระเงิน เมื่อสัญญาดูแลผลประโยชน์สิ้นสุดลงและได้มีการโอนเงินออกจากบัญชีดูแลผลประโยชน์หมดสิ้นแล้ว ให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาปิดบัญชีดูแลผลประโยชน์ตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง และแจ้งให้คู่สัญญาทราบโดยทันที”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับดูแลและส่งเสริมการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์

(๒) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการออกประกาศตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ตามมาตรา ๗ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๒

(๔) ออกประกาศกำหนดค่าตอบแทนและค่าบริการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ตามมาตรา ๘

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

ประกาศตาม (๓) และ (๔) เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๙ ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการว่าผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาผู้ใดดำเนินกิจการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ วรรคสอง มาตรา ๘ วรรคสอง มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ วรรคสาม มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ปรับปรุง ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๐ ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการพิจารณามีคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าแสนบาท”

มาตรา ๑๒ บรรดาประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีประกาศตามพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับเฉพาะแก่สัญญาต่างตอบแทนที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งมีหนี้ในการโอนหรือส่งมอบทรัพย์สินหรือเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ และคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งมีหนี้ในการชำระเงินเท่านั้น ไม่สามารถใช้บังคับแก่สัญญาต่างตอบแทนอื่นได้ สมควรแก้ไขให้สามารถใช้บังคับแก่สัญญาต่างตอบแทนอื่นได้ด้วย เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน และสมควรแก้ไขหน้าที่ของผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา วิธีการรับรองการฝากเงินและการแจ้งการฝากเงินไปยังคู่สัญญาให้มีความคล่องตัวยิ่งขึ้น และกำหนดให้คณะกรรมการกำกับการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อช่วยในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจการดูแลผลประโยชน์มากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเจตนารมณ์ในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีความสอดคล้องและครอบคลุมต่อการทำธุรกรรมที่มีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น และเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการบริหารความเสี่ยงในการทำธุรกรรมทางเศรษฐกิจอันจะเป็นการคุ้มครองผลประโยชน์ทางการเงินให้กับประชาชน และช่วยลดภาระให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินคดีฟ้องร้องทางกฎหมายกับคู่สัญญาที่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง รวมไปถึงเพื่อให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีของการชำระเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๒/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๑ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ มากราคม ๒๕๖๒ สาระสำคัญของกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับ มีสาระสำคัญดังนี้

๑. พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๖ ก วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากระบบการทำสัญญาจะซื้อจะขายอสังหาริมทรัพย์หรือการทำสัญญาต่างตอบแทนอื่นใดในปัจจุบัน ดำเนินการโดยอาศัยความน่าเชื่อถือระหว่างคู่สัญญาเป็นหลักในการชำระหนี้ตามที่ตกลงกันไว้ในสัญญา การที่คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ชำระหนี้ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือมีเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของคู่สัญญา จะทำให้ระบบการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์หรือการทำสัญญาต่างตอบแทนเกิดความเสี่ยงหรือหยุดชะงักอันส่งผลกระทบต่อคู่สัญญาและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ดังนั้นเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่คู่สัญญาและความมั่นคงต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ สมควรให้มีคนกลางที่มีความมั่นคงและน่าเชื่อถือเพื่อทำหน้าที่ดูแลการชำระหนี้ของคู่สัญญาให้เป็นไปตามที่ตกลงกันไว้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๖ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดนิยามความหมายของคำว่า กิจการดูแลผลประโยชน์ สัญญาดูแลผลประโยชน์ คู่สัญญา ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา บัญชีดูแลผลประโยชน สถาบันการเงิน ใบอนุญาตประกอบกิจการดูแล

ผลประโยชน์ คณะกรรมการกำกลับการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ กรรมการกำกับการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้การทำสัญญาต่างตอบแทนใด ๆ ของคู่สัญญาอาจตกลงกันจัดให้มีผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา โดยการทำสัญญาดูแลผลประโยชน์และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕)

๓. กำหนดให้สัญญาการดูแลผลประโยชน์จะต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของคู่สัญญาและผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา โดยจะต้องมีรายละเอียดในสัญญาตามที่กำหนดตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖)

๔. กำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์จะต้องเป็นสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องขอใบอนุญาตจากรัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ (มาตรา ๙ - มาตรา ๑๐)

๕. ห้ามบุคคลใดนอกจากผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อในธุรกิจว่า “ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน (มาตรา ๑๑)

๖. กำหนดห้ามผู้ดูแลผลประโยชน์ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลผลประโยชน์กับคู่สัญญาซึ่งตนมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม (มาตรา ๑๒)

๗. กำหนดให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาจะต้องจัดทำทะเบียนเกี่ยวกับสัญญาดูแลผลประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และต้องจัดเก็บทรัพย์สินของคู่สัญญาแยกออกจากทรัพย์สินของตนโดยการจัดทำบัญชีทรัพย์สินแต่ละรายออกจากบัญชีทรัพย์สินของตน (มาตรา ๑๓ – ๑๔)

๘. กำหนดให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาใดประสงค์จะเลิกประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ให้ยื่นคำขอต่อรัฐมนตรีเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบันก่อนเลิกประกอบกิจการ และดำเนินการตามตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๖)

๙. กำหนดให้เมื่อคู่สัญญาตกลงกันให้มีผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา ให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาดำเนินการจัดทำสัญญาดูแลผลประโยชน์ และเปิดบัญชีดูแลผลประโยชน์เพื่อสัญญารายนั้นกับสถาบันการเงิน และนำเงินที่ได้รับจากคู่สัญญาฝ่ายที่ต้องชำระเงินฝากไว้ในบัญชีดูแลผลประโยชน์ดังกล่าวภายในหนึ่งวันทำการ (มาตรา ๑๗)

๑๐. กำหนดให้ผู้ดูแลผลประโยชน์จะต้องมีหนังสือแจ้งให้คู่สัญญาทราบถึงรายการฝากหรือโอนเงินและจำนวนเงินคงเหลือในบัญชีดูแลผลประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา ๑๘)

๑๑. กรณีคู่สัญญาได้ปฏิบัติตามข้อตกลงที่กำหนดไว้ในสัญญาดูแลผลประโยชน์ครบถ้วนแล้ว ให้ผู้ดูแลผลประโยชน์โอนเงินพร้อมดอกผลจากบัญชีดูแลผลประโยชน์ให้แก่คู่สัญญาซึ่งเป็นฝ่ายที่ต้องโอนหรือส่งมอบทรัพย์สิน และจัดให้มีการโอนหรือส่งมอบทรัพย์สินหรือเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ตามสัญญาให้แก่คู่สัญญาซึ่งเป็นฝ่ายที่ต้องชำระเงิน โดยการโอนเงินจากบัญชีดูแลผลประโยชน์ต้องโอนเข้าบัญชีของคู่สัญญาซึ่งมีสิทธิรับเงินโดยตรง และต้องแจ้งเป็นหนังสือให้คู่สัญญาดังกล่าวทราบโดยทันที (มาตรา ๑๙ – ๒๐)

๑๒. เมื่อสัญญาดูแลผลประโยชน์เลิกกัน ให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาพิจารณาดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๒)

๑๓. กำหนดห้ามผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาส่งเงินหรือโอนทรัพย์สินให้แก่คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งกรณีที่มีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของคู่สัญญาตามสัญญาดูแลผลประโยชน์ จนกว่าจะได้ทำความตกลงกันหรือศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด ยกเว้นในสัญญาดูแลผลประโยชน์มีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา ๒๓)

๑๔. กำหนดให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาปิดบัญชีดูแลผลประโยชน์ตามมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง เมื่อสัญญาดูแลผลประโยชน์สิ้นสุดลง และได้มีการโอนเงินออกจากบัญชีดูแลผลประโยชน์หมดสิ้นแล้ว (มาตรา ๒๔)

๑๕. กรณีผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาตกเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาและถูกศาลพิทักษ์ทรัพย์ หรือมีกฎหมายอื่นสั่งระงับการดำเนินการบางส่วนหรือทั้งหมด กำหนดให้เงินในบัญชีผู้ดูแลผลประโยชน์และทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้สัญญาดูแลผลประโยชน์ได้รับความคุ้มครองโดยไม่ถือเป็นทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้การยึดหรืออายัดในคดีแพ่ง (มาตรา ๒๕)

๑๖. กำหนดให้มีคณะกรรมการกำกับการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ และให้สำนักเศรษฐกิจการคลังทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการรับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาข้อมูล และกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ มีหน้าที่ในการเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ออกประกาศกำหนดเกี่ยวกับการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ ออกประกาศค่าตอบแทนและค่าบริการอื่น ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย (มาตรา ๒๖ – ๒๘)

๑๗. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ตามที่กำหนดในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓๔)

๑๘. กรณีผู้ดูแลผลประโยชน์ได้รับคำสั่งให้ชำระค่าปรับทางปกครองของคณะกรรมการตามมาตรา ๓๙ ผู้ดูแลผลประโยชน์มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง ซึ่งรัฐมนตรีต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับอุทธรณ์ (มาตรา ๓๘)

๑๙. กำหนดบทกำหนดโทษทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๙ – มาตรา ๔๓

๒๐. กำหนดบทกำหนดโทษทางอาญาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๔ – มาตรา ๕๐

๒๑. กำหนดให้ผู้ใดที่ใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อหรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกันให้ดำเนินการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๕๒)

๒. พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๔๙ ก วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๒๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับเฉพาะแก่สัญญาต่างตอบแทนที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งมีหนี้ในการโอนหรือส่งมอบทรัพย์สินหรือเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ และคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งมีหนี้ในการชำระเงินเท่านั้น ไม่สามารถใช้บังคับแก่สัญญาต่างตอบแทนอื่นได้ สมควรแก้ไขให้สามารถใช้บังคับแก่สัญญาต่างตอบแทนอื่นได้ด้วยเพื่อประโยชน์แก่ประชาชน และสมควรแก้ไขหน้าที่ของผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา วิธีการรับรองการฝากเงินและการแจ้งการฝากเงินไปยังคู่สัญญาให้มีความคล่องตัวยิ่งขึ้น และกำหนดให้คณะกรรมการกำกับการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์มีหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อช่วยในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจการดูแลผลประโยชน์มากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “คู่สัญญา” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๔) และ (๕) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๗)

๖. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๘)

๗. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ และให้ใช้ความตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๙)

๘. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๑)

๑๐. กำหนดให้บรรดาประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีประกาศตามพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๓)

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๖/๒ เพื่อประโยชน์ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและส่งเสริมการลงทุนเกี่ยวกับการผลิตอากาศยาน การผลิตส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน และการบำรุงรักษาอากาศยานของหน่วยซ่อมประเภทที่หนึ่งสำหรับอากาศยานที่มีมวลวิ่งขึ้นสูงสุดตั้งแต่ห้าพันเจ็ดร้อยกิโลกรัมขึ้นไป อาจตราพระราชกฤษฎีกายกเว้นคุณสมบัติและลักษณะของผู้ขอรับใบอนุญาตหรือใบรับรองตามมาตรา ๔๑/๒๒

มาตรา ๔๑/๓๓ และมาตรา ๔๑/๙๕ (๑) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับทุนจดทะเบียนซึ่งต้องเป็นของผู้มีสัญชาติไทยตามมาตรา ๔๑/๒๓ วรรคหนึ่ง (๒) และอำนาจการบริหารกิจการซึ่งต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยตามมาตรา ๔๑/๒๓ วรรคหนึ่ง (๔) โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไข และระยะเวลาของการยกเว้นไว้ด้วยก็ได้”

มาตรา ๔ ผู้ใดซึ่งเป็นผู้ได้รับการส่งเสริมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนทำการผลิตอากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ทำการผลิตต่อไปได้ แต่ต้องยื่นคำขออนุญาตผลิตต่อผู้อำนวยการตามมาตรา ๔๑/๒๑ หรือมาตรา ๔๑/๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้วแต่กรณี ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้ว ให้ทำการผลิตต่อไปได้จนกว่าผู้อำนวยการจะแจ้งไม่อนุญาต

การออกใบอนุญาตผลิตอากาศยานหรือใบอนุญาตผลิตส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการพิจารณาและมีคำสั่งภายในเวลาไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างการผลิตตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจกำหนดวิธีการ เงื่อนไขหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับการผลิตและการใช้งาน ตลอดจนการทำเครื่องหมายและรหัสกำกับไว้ที่อากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานที่ทำการผลิตหรือที่ผลิตมาแล้ว และการออกและการติดกำกับหนังสือรับรองความสมควรเดินอากาศของส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานดังกล่าวได้ตามมาตรา ๔๑/๒๗ วรรคสาม มาตรา ๔๑/๕๕ มาตรา ๔๑/๕๖ และมาตรา ๔๑/๗๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การผลิตอากาศยาน การผลิตส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน และการซ่อมอากาศยานของหน่วยซ่อมอากาศยานบางประเภท เป็นกิจการที่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีจากต่างประเทศ และเพื่อให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีในกิจการดังกล่าวอันจะเป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมการบินของประเทศไทย สมควรแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เรื่องทุนและอำนาจการบริหารกิจการของผู้ขอรับใบอนุญาตผลิตอากาศยาน ผู้ขอรับใบอนุญาตผลิตส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน และผู้ขอรับใบรับรองหน่วยซ่อมประเภทที่หนึ่งสำหรับอากาศยานที่มีมวลวิ่งขึ้นสูงสุดตั้งแต่ห้าพันเจ็ดร้อยกิโลกรัมขึ้นไป โดยกำหนดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อยกเว้นคุณสมบัติและลักษณะของผู้ขอรับใบอนุญาตและใบรับรองดังกล่าว ในส่วนที่เกี่ยวกับทุนจดทะเบียนและอำนาจการบริหารกิจการซึ่งโดยทั่วไปต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้มีสัญชาติไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

การเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๔)

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การกำกับดูแลการบินพลเรือนและการจัดระเบียบการประกอบกิจการเกี่ยวกับการเดินอากาศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานของสากลยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์แก่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประเทศ และประโยชน์สาธารณะอื่น ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ภาคผนวก” และคำว่า “การบินพลเรือน” ระหว่างบทนิยามคำว่า “อนุสัญญา” กับคำว่า “อากาศยาน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

““ภาคผนวก” หมายความว่า ภาคผนวกและบทแก้ไขเพิ่มเติมภาคผนวกของอนุสัญญาเพื่อกำหนดมาตรฐานและข้อพึงปฏิบัติระหว่างประเทศที่ใช้บังคับกับการบินพลเรือนที่มีผลใช้บังคับกับประเทศไทย

“การบินพลเรือน” หมายความว่า การเดินอากาศ การปฏิบัติการของอากาศยานพลเรือนเพื่อวัตถุประสงค์ของการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ การทำงานทางอากาศ หรือการบินทั่วไป และให้หมายความรวมถึงกิจกรรมอย่างอื่นที่เกี่ยวเนื่องหรือเป็นส่วนประกอบกับกิจกรรมดังกล่าว”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “อากาศยานราชการ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““อากาศยานราชการ” หมายความว่า อากาศยานที่ใช้ในราชการตามที่กำหนดในมาตรา ๕”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มบทนิยามดังต่อไปนี้ ระหว่างบทนิยามคำว่า “ผู้ดำเนินการหน่วยซ่อม” กับคำว่า “สนามบิน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

““บริการการเดินอากาศ” หมายความว่า บริการการจัดการจราจรทางอากาศ บริการระบบสื่อสาร ระบบช่วยการเดินอากาศ และระบบติดตามอากาศยาน บริการอุตุนิยมวิทยาการบิน บริการข่าวสารการบิน บริการออกแบบวิธีปฏิบัติการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน และบริการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย ซึ่งจัดให้มีขึ้นสำหรับการจราจรทางอากาศในทุกช่วงของการปฏิบัติการบิน

“การจัดการจราจรทางอากาศ” หมายความว่า การจัดการจราจรทางอากาศและห้วงอากาศอย่างพลวัตและบูรณาการ ซึ่งได้แก่ บริการจราจรทางอากาศ การจัดการห้วงอากาศ และการจัดการความคล่องตัวของการจราจรทางอากาศ

“บริการจราจรทางอากาศ” หมายความว่า บริการที่เกี่ยวกับข้อมูลสำหรับเที่ยวบิน การเฝ้าระวังและแจ้งเตือน การแนะนำจราจรทางอากาศ หรือการควบคุมการจราจรทางอากาศในพื้นที่ควบคุม เขตประชิดสนามบิน และบริเวณสนามบิน

“บริการอุตุนิยมวิทยาการบิน” หมายความว่า บริการที่เกี่ยวกับการตรวจและรายงานสภาพอากาศบริเวณสนามบิน การพยากรณ์อากาศเพื่อการบิน หรือการแจ้งเตือนสภาพอากาศที่เป็นอันตรายต่อการบิน

“บริการข่าวสารการบิน” หมายความว่า บริการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ข้อมูลและข่าวสารด้านการบินซึ่งจำเป็นต่อความปลอดภัย ความเป็นระเบียบ และความมีประสิทธิภาพของการเดินอากาศภายในพื้นที่ความรับผิดชอบที่กำหนด

“บริการออกแบบวิธีปฏิบัติการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน” หมายความว่า บริการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อออกแบบ จัดเก็บข้อมูลและเอกสาร ตรวจสอบความถูกต้อง บำรุงรักษาและทบทวนวิธีปฏิบัติการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน เพื่อให้การเดินอากาศมีความปลอดภัยถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

“บริการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย” หมายความว่า บริการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเฝ้าระวังอากาศยานที่อยู่ในภาวะอันตราย การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน และการปฏิบัติการค้นหาและช่วยเหลือ รวมทั้งการช่วยเหลือทางการแพทย์เบื้องต้น หรือการเคลื่อนย้ายทางการแพทย์ โดยใช้ทรัพยากร อากาศยาน เรือ ยานพาหนะอื่น และอาคารสถานที่ของทั้งภาครัฐและเอกชน

“การขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์” หมายความว่า การปฏิบัติการของอากาศยานที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งคนโดยสาร สินค้า หรือไปรษณียภัณฑ์ เพื่อบำเหน็จทางการค้า

“ผู้ตรวจสอบด้านการบิน” หมายความว่า บุคคลที่ผู้อำนวยการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบความปลอดภัยด้านการบิน และผู้ตรวจสอบการรักษาความปลอดภัยด้านการบิน

“สมาชิกลูกเรือ” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ดำเนินการเดินอากาศให้ปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ บนอากาศยาน

“วัตถุอันตราย” หมายความว่า วัตถุหรือสารที่สามารถก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อสุขภาพ ความปลอดภัย ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม ในขณะขนส่งทางอากาศ ที่ผู้อำนวยการกำหนดเป็นวัตถุอันตรายตามมาตรา ๑๕/๒๘

“การทำงานทางอากาศ” หมายความว่า การปฏิบัติการของอากาศยานเพื่อการบริการอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นการเฉพาะ เช่น การเกษตร การก่อสร้าง การถ่ายภาพ การสำรวจ การสังเกตการณ์ การลาดตระเวน การบินทดสอบ การโฆษณาโดยใช้อากาศยาน หรือการลากเครื่องร่อนหรือลากป้ายโฆษณา

“การบินทั่วไป” หมายความว่า การปฏิบัติการของอากาศยานนอกเหนือจากการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์และการทำงานทางอากาศ

“สถานที่ทำการ” หมายความรวมถึงสนามบิน โรงเก็บอากาศยาน หน่วยซ่อมที่ได้รับการรับรอง โรงงาน ลานจอด ที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง สำนักงานของผู้ประกอบการ พื้นที่ขนถ่ายสินค้า สถานที่จัดเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม สถานที่เก็บพัสดุอากาศยาน ยานพาหนะ และสถาบันฝึกอบรมด้านการบิน

“สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ” หมายความว่า เครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ เครื่องมือหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในสนามบินอย่างอื่น ที่ใช้หรือสามารถใช้หรือถูกออกแบบมาเพื่อใช้สำหรับช่วยในการเดินอากาศของอากาศยาน รวมถึงสนามบิน พื้นที่ลงจอด ไฟ หรือเครื่องมืออุปกรณ์ใด ๆ สำหรับการเผยแพร่ข้อมูลสภาพอากาศ การส่งสัญญาณ การค้นหาทิศทางวิทยุหรือวิทยุ หรือการสื่อสารโดยแม่เหล็กไฟฟ้าอื่น ๆ และโครงสร้างหรือกลไกอื่น ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำทางหรือควบคุมเที่ยวบินในอากาศหรือการขึ้นลงของอากาศยาน

“ห้วงอากาศที่ใช้ในการเดินอากาศ” หมายความว่า ห้วงอากาศเหนือระดับความสูงขั้นต่ำที่กำหนดไว้เพื่อการทำการบิน และห้วงอากาศที่จำเป็นต่อความปลอดภัยในการบินขึ้นและลงจอดของอากาศยาน”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “การรักษาความปลอดภัย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““การรักษาความปลอดภัย” หมายความว่า การป้องกันการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมายที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อการบินพลเรือน”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มบทนิยามดังต่อไปนี้ ระหว่างบทนิยามคำว่า “การรักษาความปลอดภัย” กับคำว่า “ลานจอดอากาศยาน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“การกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย” หมายความว่า การกระทำหรือพยายามกระทำการที่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของการบินพลเรือน ซึ่งรวมถึงการกระทำ ดังต่อไปนี้

(๑) การยึดอากาศยานโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

(๒) การทำลายอากาศยานในระหว่างบริการ

(๓) การจับบุคคลเป็นตัวประกันในอากาศยานหรือในสนามบิน

(๔) การบุกรุกโดยใช้กำลังเข้าไปในอากาศยานหรือที่สนามบินหรือที่ตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ

(๕) การนำอาวุธ หรือกลอุปกรณ์ วัตถุหรือสิ่งของที่อาจเป็นอันตรายขึ้นไปในอากาศยานหรือเข้าไปที่สนามบินหรือที่ตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ

(๖) การใช้อากาศยานในระหว่างบริการอันอาจเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย การบาดเจ็บสาหัส หรือความเสียหายต่อทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง

(๗) การแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จซึ่งเป็นอันตรายต่อความปลอดภัย เช่น ความปลอดภัยของอากาศยานระหว่างการบินหรือขณะอยู่บนพื้นดิน หรือความปลอดภัยของผู้โดยสาร สมาชิกลูกเรือ เจ้าหน้าที่ภาคพื้น หรือสาธารณชน ที่สนามบินหรือที่ตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ

(๘) การกระทำในลักษณะอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน

“การตรวจค้น” หมายความว่า การใช้วิธีการทางเทคนิคหรือวิธีการอื่นใดสำหรับตรวจจับอาวุธ วัตถุระเบิด หรือวัตถุใด ๆ ซึ่งอาจใช้ในการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมายใด ๆ

“คำสั่งการรักษาความปลอดภัย” หมายความว่า คำสั่งที่ออกตามมาตรา ๕๐/๒๒

“ตัวแทนควบคุม” หมายความว่า ผู้ที่ได้รับใบรับรองการเป็นตัวแทนควบคุมจากผู้อำนวยการตามมาตรา ๕๐/๓๑

“การไปรษณีย์ควบคุม” หมายความว่า ผู้ที่ได้รับใบรับรองการไปรษณีย์ควบคุมจากผู้อำนวยการตามมาตรา ๕๐/๓๑”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “ผู้ดำเนินการเดินอากาศ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““ผู้ดำเนินการเดินอากาศ” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ทั้งภายในประเทศหรือระหว่างประเทศ ไม่ว่าด้วยตนเองหรือบุคคลอื่น หรือโดยการเช่าอากาศยานหรือการดำเนินการรูปแบบอื่นใด”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มบทนิยามดังต่อไปนี้ ระหว่างบทนิยามคำว่า “ผู้ดำเนินการเดินอากาศ” กับคำว่า “สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

““ผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ดำเนินการเดินอากาศที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายของต่างประเทศที่ให้บริการมายังหรือออกจากราชอาณาจักรไม่ว่าด้วยตนเองหรือบุคคลอื่นหรือโดยการเช่าอากาศยานหรือการดำเนินการรูปแบบอื่นใด

“ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ” หมายความว่า ใบรับรองที่ออกให้แก่ผู้ดำเนินการเดินอากาศเพื่อรับรองว่าผู้ดำเนินการเดินอากาศนั้นมีความสามารถดำเนินการเดินอากาศได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพไม่ว่าจะออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้หรือออกโดยหน่วยงานกำกับดูแลด้านการบินพลเรือนของประเทศอื่น”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการการบินพลเรือนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงคมนาคม เป็นรองประธานกรรมการ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และกรรมการอื่นอีกจำนวนเจ็ดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการโดยต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบินพลเรือน จำนวนไม่น้อยกว่าสามคน และให้ผู้อำนวยการ เป็นกรรมการและเลขานุการ”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ กรรมการอื่นอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระจะแต่งตั้งให้เป็นกรรมการอีกก็ได้

มาตรา ๙ กรรมการอื่นย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงคราวออกตามวาระ เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

ถ้ามีการพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงคราวออกตามวาระ ให้มีการแต่งตั้งกรรมการเข้าแทน ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเข้าแทนนี้ย่อมอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการการบินพลเรือนมีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ให้ทันต่อเหตุการณ์ ถูกต้อง และครบถ้วนตามกฎหมายและตามอนุสัญญาและภาคผนวก และให้มีหน้าที่และอำนาจตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายด้านการบินพลเรือนของประเทศ และพิจารณาอนุมัติแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ แผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ แผนอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือนแห่งชาติ แผนแม่บทการจัดตั้งสนามบินพาณิชย์ของประเทศ และแผนด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือนที่คณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนด

(๒) รับปรึกษาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบินพลเรือนแก่รัฐมนตรี

(๓) กำหนดนโยบายเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารหรือผู้ใช้บริการในภาคอุตสาหกรรมการบิน

(๔) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้ห้วงอากาศที่ใช้ในการเดินอากาศของประเทศไทย

(๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการออกหรือต่อใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๒๕

(๖) ออกข้อบังคับเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการออกใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือน

(๗) ให้ความเห็นชอบข้อบังคับที่ออกโดยผู้อำนวยการ

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณค่าบริการการเดินอากาศ

(๙) ให้ความเห็นชอบอัตราค่าธรรมเนียมกำกับการบินพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

(๑๐) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าโดยสารและค่าระวางสำหรับอากาศยานขนส่งและอัตราขั้นสูงตามมาตรา ๔๑/๑๓๐

(๑๑) กำหนดอัตราและเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าบริการ ค่าภาระ หรือเงินตอบแทนอื่นใดในสนามบินอนุญาต ซึ่งให้บริการแก่สาธารณะตามมาตรา ๕๖ (๒) และ (๓)

(๑๒) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อเป็นกลไกยุติข้อขัดแย้งระหว่างสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยและผู้ประกอบกิจการการบินพลเรือน

(๑๓) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้

นโยบายด้านการบินพลเรือนของประเทศตาม (๑) ให้คณะกรรมการการบินพลเรือนเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อถือปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายด้านการบินพลเรือนของประเทศดังกล่าว”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๑/๑ การกำกับดูแลการบินพลเรือน มาตรา ๑๕/๗ มาตรา ๑๕/๘ มาตรา ๑๕/๙ มาตรา ๑๕/๑๐ มาตรา ๑๕/๑๑ มาตรา ๑๕/๑๒ มาตรา ๑๕/๑๓ มาตรา ๑๕/๑๔ มาตรา ๑๕/๑๕ และมาตรา ๑๕/๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“หมวด ๑/๑

การกำกับดูแลการบินพลเรือน

มาตรา ๑๕/๗ ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยมีหน้าที่และรับผิดชอบในการกำกับดูแลการบินพลเรือนของประเทศในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) ความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย และการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือน

(๒) ลักษณะและมาตรฐานทางวิศวกรรมและทางเทคนิคของอากาศยาน ผลิตภัณฑ์ สนามบิน และบริการการเดินอากาศ ในการปฏิบัติการการบินพลเรือน รวมทั้งการบำรุงรักษา

(๓) การจดทะเบียนและเครื่องหมายอากาศยาน การจดทะเบียนสิทธิและผลประโยชน์ในอากาศยาน และการกำหนดเอกสารประจำอากาศยาน

(๔) มาตรฐานอากาศยาน การรับรองแบบ การรับรองการผลิต และการรับรองความสมควรเดินอากาศ

(๕) คุณลักษณะและมาตรฐานทางเทคนิคในการควบคุมอากาศยาน และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ควบคุมอากาศยานและผู้ประจำหน้าที่

(๖) การออกใบรับรอง ใบอนุญาต ใบสำคัญ หนังสืออนุญาต หรือหนังสือรับรองตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) เส้นทางการบิน เขตควบคุมการบิน บริเวณที่ใช้เป็นที่จอดหรือหยุดอากาศยานหรือยานพาหนะอย่างอื่น และการจัดการพื้นที่โดยรอบสนามบินและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ

(๘) การดูแลการขนส่งคนโดยสารและของที่ขนส่งทางอากาศ รวมทั้งค่าธรรมเนียมหรือภาระทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านการบินพลเรือน

(๙) การกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย และการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือน ซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการและภาระทางด้านการเงินเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาและภาคผนวก รวมถึงพันธกรณีตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการบินพลเรือนที่ประเทศไทยเป็นภาคี

(๑๐) การดำเนินการเกี่ยวกับอุบัติการณ์ที่เกี่ยวกับการบินพลเรือน และอุบัติการณ์ที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมายที่มีผลต่อการรักษาความปลอดภัยการบิน

(๑๑) การประกอบกิจการการบินพลเรือน มาตรฐานและคุณภาพการให้บริการ การคุ้มครองผู้ใช้บริการและอัตราค่าบริการ การป้องกันการผูกขาด และมาตรการการยุติข้อขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการและผู้ใช้บริการ

(๑๒) กรณีอื่นตามที่คณะกรรมการการบินพลเรือนประกาศกำหนด

มาตรา ๑๕/๘ ในการกำกับดูแลการบินพลเรือนตามมาตรา ๑๕/๗ ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยมีหน้าที่และรับผิดชอบการบริหารจัดการในเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการบินพลเรือนในประเทศให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน

(๒) ประสานงานและให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย

(๓) วางแผน ประสานงาน และจัดทำแผนแม่บทห้วงอากาศ เพื่อการใช้ประโยชน์ห้วงอากาศของประเทศไทยที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

(๔) จัดทำ ติดตาม ประสานงาน และขับเคลื่อนให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ แผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ แผนอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือนแห่งชาติ แผนแม่บทการจัดตั้งสนามบินพาณิชย์ของประเทศ รวมทั้งแผนแม่บทหรือแผนหลักระดับประเทศด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๕) ให้คำแนะนำและช่วยเหลือรัฐบาลในการเจรจากับประเทศอื่น ๆ เพื่อจัดทำความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยบริการเดินอากาศ

(๖) เป็นที่ปรึกษาให้แก่รัฐบาลและช่วยเหลือในการติดต่อประสานงานในเรื่องที่เกี่ยวกับองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่รัฐภาคีอื่นได้ร้องขอให้ประเทศไทยดำเนินการตรวจสอบติดตามด้านความปลอดภัยหรือการรักษาความปลอดภัย

มาตรา ๑๕/๙ ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๕/๗ และมาตรา ๑๕/๘ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหรือคำนึงถึงอนุสัญญาและภาคผนวก รวมถึงพันธกรณีตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการบินพลเรือนที่ประเทศไทยเป็นภาคี แล้วแต่กรณี และให้รวมถึงการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จัดทำและปฏิบัติให้เป็นไปตามอนุสัญญาและภาคผนวก รวมถึงพันธกรณีตามความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีที่เกี่ยวข้องกับด้านความปลอดภัย ด้านการรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวก การรักษาสิ่งแวดล้อม และการประกอบกิจการการบินพลเรือน

(๒) จัดทำมาตรการเพื่ออนุวัติการ และติดตามให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามอนุสัญญาและภาคผนวก รวมถึงพันธกรณีตามความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและข้อพึงปฏิบัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลการบินพลเรือน

(๓) ประสานงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐเพื่อให้การกำกับดูแลการบินพลเรือนเกิดผลสัมฤทธิ์

มาตรา ๑๕/๑๐ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือการดำเนินการที่จำเป็นต่อการกำกับดูแลการบินพลเรือนตามมาตรา ๑๕/๗ และการดำเนินงานของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๑๕/๘ แล้วแต่กรณี ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) มาตรฐานความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวก และการประกอบกิจการการบินพลเรือน

(๒) มาตรฐานความปลอดภัยเกี่ยวกับผู้ประจำหน้าที่อากาศยาน ผลิตภัณฑ์ ความสมควรเดินอากาศ การบำรุงรักษา การฝึกอบรมด้านการบิน สนามบิน ที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยาน สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ บริการการเดินอากาศ

(๓) มาตรฐานการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้โดยสาร สมาชิกลูกเรือ เจ้าหน้าที่สนามบินและบุคคลอื่น อากาศยาน สนามบิน ที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยาน สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ บริการการเดินอากาศ ตลอดจนการป้องกันการกระทำให้เกิดอันตรายต่ออากาศยานหรือให้อากาศยานเกิดความเสียหาย และการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

(๔) การเข้าออกและการจัดสรรเวลาการเข้าออกสนามบินของอากาศยาน

(๕) การทดสอบ ตรวจสอบ หรือการตรวจตราอากาศยาน เครื่องยนต์และอุปกรณ์ที่ใช้หรือมีไว้ใช้เพื่อประกอบกิจการการบินพลเรือน สนามบิน ที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยานหรือสถานที่ทำการหรือสถานที่ที่มีไว้ใช้เพื่อประกอบกิจการการบินพลเรือนและการปฏิบัติการของอากาศยาน รวมถึงการทดสอบหรือการตรวจสอบผู้ประจำหน้าที่ สมาชิกลูกเรือ หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือน

(๖) ข้อปฏิบัติหรือข้อห้ามของผู้ประจำหน้าที่ ผู้ประกอบกิจการการบินพลเรือนและอากาศยาน

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติอื่นใดในพระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจออกข้อกำหนดสำหรับกรณีตาม (๑) (๒) และ (๓) หรือออกระเบียบสำหรับกรณีตาม (๔) (๕) และ (๖) ในการกำกับดูแลให้เป็นไปตามเรื่องดังกล่าว แล้วแต่กรณี

ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้ผู้อำนวยการจัดให้มีการรับฟังความเห็นหรือชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบจากเรื่องที่กำหนด และคำนึงถึงหลักเกณฑ์และมาตรฐานในเรื่องนั้น ๆ ขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศหรือมาตรฐานระหว่างประเทศอื่นด้วย

ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเพื่อความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนอย่างทันท่วงที ผู้อำนวยการอาจดำเนินการกำหนดมาตรการหรือการดำเนินการที่จำเป็นต่อการกำกับดูแลการบินพลเรือน หรือการออกข้อกำหนด หรือระเบียบในเรื่องใดตามวรรคสอง แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการกับเหตุฉุกเฉินนั้น โดยไม่ต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นตามวรรคสามก่อน แต่ต้องแจ้งหรือเผยแพร่ให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเป็นการทั่วไปโดยเร็ว ในการดำเนินการเช่นว่านี้ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งระงับหรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนไว้เป็นการชั่วคราวได้จนกว่าจะได้มีการกำหนดมาตรการหรือการดำเนินการที่จำเป็นต่อการกำกับดูแลการบินพลเรือน หรือการออกข้อกำหนด หรือระเบียบในเรื่องนั้นแล้ว

ให้ผู้อำนวยการจัดให้มีการประกาศเผยแพร่มาตรการหรือการดำเนินการกำกับดูแลที่กำหนดขึ้นตามวรรคหนึ่ง เพื่อให้ทราบเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ ตามรูปแบบและลักษณะที่เหมาะสมที่ผู้อำนวยการกำหนด

ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรการหรือการดำเนินการกำกับดูแลการบินพลเรือนที่ผู้อำนวยการกำหนดตามวรรคหนึ่ง ปฏิบัติตามมาตรการหรือการดำเนินการกำกับดูแลการบินพลเรือนนั้นโดยเคร่งครัด

มาตรา ๑๕/๑๑ ในการกำหนดมาตรการหรือการดำเนินการที่จำเป็นต่อการกำกับดูแลการบินพลเรือน หรือการออกข้อกำหนด หรือระเบียบในเรื่องใดตามมาตรา ๑๕/๑๐ หากในเรื่องนั้นองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ หรือรัฐภาคีแห่งอนุสัญญา หรือหน่วยงานของรัฐด้านกำกับดูแลการบินหรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้มีการกำหนดมาตรฐาน ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อปฏิบัติ หรือเอกสารอื่นใดไว้แล้ว ผู้อำนวยการอาจนำมาตรฐาน หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ดังกล่าวมากำหนดในเรื่องที่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๕/๑๐ เพื่อใช้บังคับกับการบินพลเรือนของประเทศได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการในการพิจารณานำมาตรฐาน ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อปฏิบัติ หรือเอกสารอื่นใดมากำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๑๕/๑๒ ในกรณีที่ผู้อำนวยการกำหนดมาตรการหรือการดำเนินการกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับผู้ประจำหน้าที่ อากาศยาน ผลิตภัณฑ์ ความสมควรเดินอากาศ การบำรุงรักษา การฝึกอบรมด้านการบิน สนามบิน สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ บริการการเดินอากาศ การรักษาความปลอดภัย และเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบิน ให้ผู้อำนวยการจัดให้มีระบบการตรวจ ติดตาม และประเมินผลจากการปฏิบัติตามมาตรการหรือการดำเนินการกำกับดูแลในเรื่องดังกล่าวด้วย

มาตรา ๑๕/๑๓ ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยจัดทำและรักษาไว้ซึ่งระบบการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลและเอกสารหลักฐาน อย่างน้อยตามรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) อากาศยานที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย

(๒) เอกสารแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิอื่นใดเหนืออากาศยานที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย

(๓) ส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน ชิ้นส่วนของอากาศยาน และบริภัณฑ์ที่มีไว้สำหรับใช้กับอากาศยานที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย

(๔) ใบรับรอง ใบอนุญาต ใบสำคัญ หนังสืออนุญาต หนังสือรับรอง ใบแทน และการอนุญาตหรือการอนุมัติอื่นใดที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ข้อมูลและเอกสารหลักฐานอื่น ๆ ที่ผู้อำนวยการกำหนดให้จัดเก็บ

ให้ผู้อำนวยการจัดทำระบบการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลตามวรรคหนึ่ง โดยเอกสารหลักฐานตาม (๒) ผู้ถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิอื่นใดเหนืออากาศยานที่จดทะเบียน รวมถึงส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน ชิ้นส่วนของอากาศยาน และบริภัณฑ์ จะต้องยื่นเอกสารหลักฐานดังกล่าวต่อผู้อำนวยการเพื่อบันทึกไว้ในระบบการบันทึกและจัดเก็บข้อมูล

การบันทึกและจัดเก็บข้อมูล รวมทั้งการเก็บรักษาข้อมูลและเอกสารหลักฐาน ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๑๕/๑๔ เพื่อประโยชน์แห่งการบินพลเรือนของประเทศและเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ หากผู้อำนวยการเห็นสมควรอาจยกเว้นมาตรการหรือการดำเนินการที่จำเป็นต่อการกำกับดูแลการบินพลเรือน หรือข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งในเรื่องใดตามพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือบางส่วน ให้แก่บุคคล อากาศยาน ผลิตภัณฑ์ สนามบิน หรือบริการเกี่ยวกับการบินใด ๆ เป็นรายกรณีได้ โดยการยกเว้นดังกล่าวต้องไม่กระทบต่อความปลอดภัยในการเดินอากาศ

การดำเนินการเพื่อยกเว้นตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ปรากฏต่อผู้อำนวยการก่อนที่จะมีการดำเนินการยกเว้นดังกล่าว

(๑) ได้มีการปฏิบัติตามมาตรการหรือการดำเนินการที่จำเป็นต่อการกำกับดูแลการบินพลเรือน หรือข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งในเรื่องนั้นครบถ้วนแล้ว และไม่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวอีกต่อไป

(๒) การดำเนินการที่จะกระทำหรือกำลังกระทำอยู่นั้นเป็นไปตามหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าการปฏิบัติตามมาตรการหรือการดำเนินการที่จำเป็นต่อการกำกับดูแลการบินพลเรือน หรือข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งในเรื่องนั้น

(๓) มาตรการหรือการดำเนินการที่จำเป็นต่อการกำกับดูแลการบินพลเรือน หรือข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งในเรื่องนั้นโดยสภาพไม่เหมาะสมหรือไม่สามารถใช้กับกรณีนั้นอีก

(๔) ข้อเท็จจริงในกรณีนั้นทำให้มาตรการหรือการดำเนินการที่จำเป็นต่อการกำกับดูแลการบินพลเรือน หรือข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งในเรื่องนั้นไม่เหมาะสมหรือไม่มีความจำเป็นที่ต้องปฏิบัติ และอาจเกิดความเสี่ยงต่อความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยทางการบินพลเรือนของประเทศเพิ่มขึ้นหากไม่ได้รับการยกเว้น

เมื่อผู้อำนวยการดำเนินการยกเว้นในเรื่องใดตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบตามวิธีการที่ผู้อำนวยการกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องประกาศลงในระบบเครือข่ายสารสนเทศของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

มาตรา ๑๕/๑๕ ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบด้านการบิน ซึ่งจะเป็นหรือมิได้เป็นพนักงานของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย โดยต้องมีความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อกำกับดูแลด้านการบินให้เป็นไปตามมาตรการและการดำเนินการกำกับดูแลการบินพลเรือนที่กำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

ความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ของผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจสอบด้านการบินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการกำหนดหรือผ่านหลักสูตรการอบรมตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

คุณสมบัติ การแต่งตั้ง การปฏิบัติหน้าที่ และการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบด้านการบิน ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๕/๑๖ ผู้ตรวจสอบด้านการบินที่ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๑๕/๑๕ มีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบในการดำเนินการทดสอบ ตรวจสอบ หรือตรวจตราอากาศยานสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ และอุปกรณ์อื่นที่ผู้ประกอบกิจการได้ใช้หรือมีไว้ใช้เพื่อประกอบกิจการการบินพลเรือน สนามบิน ที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยาน สถานที่ทำการหรือสถานที่ใช้หรือมีไว้ใช้เพื่อประกอบกิจการการบินพลเรือนและการปฏิบัติการของอากาศยาน รวมถึงการทดสอบหรือตรวจสอบผู้ประจำหน้าที่สมาชิกลูกเรือ หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือน

ในการทดสอบ ตรวจสอบ หรือตรวจตราตามวรรคหนึ่ง หากพบข้อบกพร่อง ให้ผู้ตรวจสอบด้านการบินแจ้งข้อบกพร่องและกำหนดระยะเวลาในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ นั้น แก่ผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการ และแจ้งให้ผู้อำนวยการทราบโดยเร็ว เมื่อผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว ให้แจ้งผู้ตรวจสอบด้านการบินเพื่อตรวจสอบหรือตรวจตราให้มั่นใจได้ว่าเป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวก และการประกอบกิจการการบินพลเรือนตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แล้วรายงานให้ผู้อำนวยการทราบโดยเร็ว

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบด้านการบิน ต้องมีและแสดงบัตรประจำตัวไว้ตลอดเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ แบบและการออกบัตรประจำตัวของผู้ตรวจสอบด้านการบินให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด

ให้ผู้ตรวจสอบด้านการบินซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา”

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๑/๒ การกำกับดูแลการบริการการเดินอากาศ มาตรา ๑๕/๑๗ มาตรา ๑๕/๑๘ มาตรา ๑๕/๑๙ มาตรา ๑๕/๒๐ มาตรา ๑๕/๒๑ มาตรา ๑๕/๒๒ มาตรา ๑๕/๒๓ มาตรา ๑๕/๒๔ มาตรา ๑๕/๒๕ และมาตรา ๑๕/๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“หมวด ๑/๒

การกำกับดูแลการบริการการเดินอากาศ

มาตรา ๑๕/๑๗ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจออกข้อบังคับเกี่ยวกับมาตรฐานการบริการการเดินอากาศ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) ขั้นตอนและการให้บริการการเดินอากาศ

(๒) การจัดการจราจรทางอากาศ

(๓) ระบบการสื่อสาร ระบบช่วยการเดินอากาศ และระบบติดตามอากาศยาน

(๔) อุตุนิยมวิทยาการบิน

(๕) ข่าวสารการบิน

(๖) การออกแบบวิธีปฏิบัติการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน

(๗) การค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย

มาตรา ๑๕/๑๘ ห้ามมิให้บุคคลใดจัดให้มีบริการการเดินอากาศ สำหรับบริเวณห้วงอากาศเหนือพื้นดินและพื้นน้ำภายในเขตภูมิภาคข่าวสารการบินในราชอาณาจักร เว้นแต่ได้รับใบรับรองในเรื่องนั้นจากผู้อำนวยการ

ห้วงอากาศเหนือพื้นที่นอกทะเลอาณาเขตหรือห้วงอากาศที่ไม่ได้อยู่ภายใต้อาณาเขตของประเทศใด หากมีความจำเป็นต้องมีบริการจราจรทางอากาศ ให้รัฐมนตรีทำความตกลงกับรัฐภาคีในภูมิภาคเพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบในการให้บริการจราจรทางอากาศเหนือห้วงอากาศบริเวณนั้น

มาตรา ๑๕/๑๙ ผู้ที่จะขอรับใบรับรองบริการการเดินอากาศในเรื่องใด ต้องเป็นนิติบุคคลตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด และให้ยื่นคำขอใบรับรองต่อผู้อำนวยการ พร้อมทั้งคู่มือการดำเนินงานและเอกสารหลักฐานอื่น

การขอรับใบรับรองและการออกใบรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อกำหนด

มาตรา ๑๕/๒๐ ผู้อำนวยการจะออกใบรับรองบริการการเดินอากาศให้แก่ผู้ขอได้เมื่อผู้ขอมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๕/๑๙

ในการออกใบรับรองตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการอาจกำหนดเงื่อนไขหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับการดำเนินงานได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการบังคับการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕/๒๑ ใบรับรองบริการการเดินอากาศในเรื่องใด ให้มีอายุตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด แต่ต้องไม่เกินสิบปี

การขอและการต่อใบรับรองบริการการเดินอากาศ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อกำหนด

มาตรา ๑๕/๒๒ ผู้ได้รับใบรับรองบริการการเดินอากาศมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้บริการให้เป็นไปตามข้อบังคับเกี่ยวกับมาตรฐานตามมาตรา ๑๕/๑๗ และสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ในภาคผนวก

(๒) ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการอย่างทั่วถึง ครอบคลุม เพียงพอ เสมอภาค และจัดเก็บค่าบริการตามมาตรา ๑๕/๒๖

(๓) จัดให้มี ปรับปรุง และปฏิบัติตามระเบียบและคู่มือการดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงาน ระบบการจัดการด้านนิรภัยและการรักษาความปลอดภัย ระบบการตรวจสอบภายใน และปัจจัยมนุษย์

(๔) จัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญเพียงพอในการดำเนินงานและมีแผนพัฒนาบุคลากรที่เหมาะสม

(๕) จัดทำรายงานต่อผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด

ระเบียบและคู่มือการดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงาน ระบบการจัดการด้านนิรภัยและการรักษาความปลอดภัย ระบบการตรวจสอบภายใน และปัจจัยมนุษย์ ตาม (๓) ต้องเป็นไปตามมาตรฐานและมีข้อมูลครบถ้วนตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๑๕/๒๓ ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งพักใช้ใบรับรองบริการการเดินอากาศ ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับใบรับรองบริการการเดินอากาศฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือข้อจำกัดแนบท้ายใบรับรองที่ผู้อำนวยการกำหนดตามมาตรา ๑๕/๒๐ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕/๒๒ และผู้อำนวยการได้สั่งให้แก้ไขปรับปรุงแล้วไม่อาจแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดความปลอดภัยได้ภายในระยะเวลาตามคำสั่งของผู้อำนวยการ

(๒) ผู้ได้รับใบรับรองบริการการเดินอากาศ ไม่ยินยอมให้ผู้อำนวยการ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจสอบด้านการบิน เข้าดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อำนวยการ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินตามมาตรา ๑๕/๒๕

ให้ผู้อำนวยการกำหนดระยะเวลาพักใช้ใบรับรองบริการการเดินอากาศได้ตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินครั้งละหกเดือน

มาตรา ๑๕/๒๔ ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบรับรองบริการการเดินอากาศได้ เมื่อปรากฏว่า

(๑) ผู้ได้รับใบรับรองบริการการเดินอากาศกระทำการ ดังต่อไปนี้

(ก) ได้รับใบรับรองบริการการเดินอากาศโดยแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นเท็จหรือไม่ครบถ้วนตามข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๑๕/๑๙ โดยมีเจตนาเพื่อให้ได้รับใบรับรองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

(ข) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๕/๑๙

(ค) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือข้อจำกัดแนบท้ายใบรับรองที่ผู้อำนวยการกำหนดตามมาตรา ๑๕/๒๐ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามมาตรา ๑๕/๒๒ ที่ก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่ผู้ใช้บริการซึ่งเป็นกรณีที่ร้ายแรง

(๒) ถูกสั่งพักใช้ใบรับรองและผู้ได้รับใบรับรองไม่ดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่ถูกพักใช้ใบรับรอง หรือมีการสั่งพักใช้ใบรับรองบริการการเดินอากาศตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปภายในช่วงเวลาสองปี

เมื่อผู้อำนวยการสั่งเพิกถอนใบรับรองบริการการเดินอากาศ ให้ผู้ได้รับใบรับรองบริการการเดินอากาศส่งคืนใบรับรองต่อผู้อำนวยการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งเพิกถอนใบรับรอง

มาตรา ๑๕/๒๕ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบติดตามการดำเนินการเกี่ยวกับการบริการการเดินอากาศ ให้ผู้อำนวยการ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ทำการและสถานที่ปฏิบัติงานของผู้ได้รับใบรับรองบริการการเดินอากาศในระหว่างเวลาทำการของสถานที่ดังกล่าว เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงาน และเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

(๒) ตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ

(๓) สั่งระงับการให้บริการในส่วนที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน คู่มือการดำเนินงานหรือที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัย

(๔) สั่งให้ผู้ได้รับใบรับรองนำส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบการให้บริการและการปฏิบัติงาน

(๕) มีหนังสือเรียกบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของผู้ได้รับใบรับรองบริการการเดินอากาศนั้นมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

มาตรา ๑๕/๒๖ ผู้ได้รับใบรับรองบริการการเดินอากาศจะเรียกเก็บค่าบริการได้ตามอัตราที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด ทั้งนี้ การกำหนดอัตราค่าบริการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณที่คณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนด”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๑/๓ การกำกับดูแลการขนส่งวัตถุอันตรายและสิ่งของต้องห้ามหรือต้องดูแลเป็นพิเศษ มาตรา ๑๕/๒๗ มาตรา ๑๕/๒๘ มาตรา ๑๕/๒๙ มาตรา ๑๕/๓๐ และมาตรา ๑๕/๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“หมวด ๑/๓
การกำกับดูแลการขนส่งวัตถุอันตราย
และสิ่งของต้องห้ามหรือต้องดูแลเป็นพิเศษ

มาตรา ๑๕/๒๗ ห้ามมิให้บุคคลใดรับมอบ จัดเก็บ บรรทุก ขนถ่าย หรือขนส่งวัตถุอันตรายไปกับอากาศยาน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตดำเนินงานจากผู้อำนวยการ และปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๑๕/๒๘ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจดังต่อไปนี้ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการขนส่งวัตถุอันตราย

(๑) ออกประกาศกำหนดประเภทและรายการวัตถุอันตรายที่อาจเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของอากาศยานหรือบุคคลในอากาศยาน

(๒) ออกข้อกำหนดการขออนุญาตและการปฏิบัติในการขนส่งวัตถุอันตรายของผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๓) ออกข้อกำหนด เงื่อนไข แนวทางในการบรรจุหีบห่อ การทำเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ การให้หรือสำแดงข้อมูล ความรับผิดของผู้ขนส่ง ความรับผิดชอบของผู้ตราส่ง รวมถึงการกำหนดให้มีการจัดทำแผนการฝึกอบรม รายงานอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์

(๔) ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการกำหนดและจัดเก็บค่าขนส่งและค่าบริการอื่นที่เกี่ยวกับการขนส่งวัตถุอันตราย

(๕) ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การมอบหมายในการดำเนินการเกี่ยวกับการขนส่งวัตถุอันตราย

มาตรา ๑๕/๒๙ ห้ามมิให้บุคคลใดรับมอบ จัดเก็บ บรรทุก ขนถ่าย หรือขนส่งสิ่งของต้องห้ามหรือต้องดูแลเป็นพิเศษ ไปกับอากาศยาน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตดำเนินงานจากผู้อำนวยการ และปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๑๕/๓๐ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจดังต่อไปนี้ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการขนส่งสิ่งของต้องห้ามหรือต้องดูแลเป็นพิเศษ

(๑) ออกประกาศกำหนดประเภทและรายการสิ่งของต้องห้ามหรือต้องดูแลเป็นพิเศษที่อาจเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของอากาศยานหรือบุคคลในอากาศยาน

(๒) ออกข้อกำหนดการขออนุญาตและการปฏิบัติในการขนส่งสิ่งของต้องห้ามหรือต้องดูแลเป็นพิเศษของผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๓) ออกข้อกำหนด เงื่อนไข แนวทางในการบรรจุหีบห่อ การทำเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ การให้หรือสำแดงข้อมูล ความรับผิดของผู้ขนส่ง ความรับผิดชอบของผู้ตราส่ง รวมถึงการกำหนดให้มีการจัดทำแผนการฝึกอบรม รายงานอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์

(๔) ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการกำหนดและจัดเก็บค่าขนส่งและค่าบริการอื่นที่เกี่ยวกับการขนส่งสิ่งของต้องห้ามหรือต้องดูแลเป็นพิเศษ

(๕) ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การมอบหมายในการดำเนินการเกี่ยวกับการขนส่งสิ่งของต้องห้ามหรือต้องดูแลเป็นพิเศษ

มาตรา ๑๕/๓๑ ห้ามมิให้บุคคลใดส่งหรือพาวัตถุอันตรายหรือสิ่งของต้องห้ามหรือต้องดูแลเป็นพิเศษไปกับอากาศยาน เว้นแต่จะให้หรือสำแดงข้อมูลต่อผู้ขนส่งตามข้อกำหนดของผู้อำนวยการตามมาตรา ๑๕/๒๘ (๓) หรือมาตรา ๑๕/๓๐ (๓) แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖/๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๑๖/๕ เมื่อคณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้ห้วงอากาศที่ใช้ในการเดินอากาศของประเทศไทยตามมาตรา ๑๕ (๔) แล้ว ให้ผู้อำนวยการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้เพื่อประโยชน์ของความปลอดภัยในการบิน

(๑) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้ห้วงอากาศที่ใช้ในการเดินอากาศให้เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งการกำหนดเกี่ยวกับระยะสูงที่ปลอดภัยในการทำการบิน พฤติการณ์เพื่อความปลอดภัยและการป้องกันการชนกันระหว่างอากาศยานด้วยกัน ระหว่างอากาศยานกับยานพาหนะและวัตถุบนพื้นดินหรือพื้นน้ำ และระหว่างอากาศยานกับวัตถุในอากาศ

(๒) ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการเดินอากาศและการทำการบินของอากาศยาน

(๓) ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการป้องกันบุคคลและทรัพย์สินบนภาคพื้น

การออกข้อบังคับหรือข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการต้องคำนึงถึงการป้องกันประเทศ การบินพลเรือนและสิทธิบินผ่านห้วงอากาศที่ใช้ในการเดินอากาศ รวมทั้งต้องสอดคล้องกับนโยบายเกี่ยวกับการใช้ห้วงอากาศ ภายใต้ข้อตกลง เงื่อนไข หรือข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ภายในประเทศหรือระหว่างประเทศ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะเกิดความปลอดภัยต่ออากาศยาน และมีการใช้ห้วงอากาศให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก

ในการใช้ห้วงอากาศเหนือพื้นดินและพื้นน้ำภายในเขตภูมิภาคข่าวสารการบินในราชอาณาจักร อากาศยาน สนามบิน และผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบิน ต้องใช้หน่วยวัดที่ใช้ในการบินตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด

การใช้ห้วงอากาศที่ใช้ในการเดินอากาศตามมาตรานี้ให้ครอบคลุมถึงห้วงอากาศที่ประเทศไทยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการควบคุมการจราจรทางอากาศตามที่กำหนดในความตกลงระหว่างประเทศ”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๑ ผู้จดทะเบียนอากาศยาน ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ให้บริการการเดินอากาศ ผู้ประจำหน้าที่ บุคคลที่อยู่ในอากาศยาน ผู้ได้รับใบรับรองการดำเนินงานสนามบินสาธารณะ และบุคคลอื่นใดที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ต้องปฏิบัติการเพื่อความปลอดภัยตามข้อบังคับ”

มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๑/๑ และมาตรา ๒๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๒๑/๑ ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยจัดทำแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการความปลอดภัยการบินพลเรือนในระดับประเทศซึ่งต้องสอดคล้องกับอนุสัญญาและภาคผนวก รวมถึงพันธกรณีตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการบินพลเรือนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และต้องจัดให้มีการทบทวนเพื่อปรับปรุงแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติทุก ๆ ปี โดยแผนดังกล่าวให้มีคณะกรรมการนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติซึ่งคณะกรรมการการบินพลเรือนแต่งตั้ง เพื่อขับเคลื่อนแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

เมื่อสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยจัดทำหรือปรับปรุงแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้แจ้งผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปฏิบัติ โดยผู้เกี่ยวข้องต้องจัดทำระบบการจัดการด้านนิรภัยสำหรับกิจการการบินพลเรือนของตนให้สอดคล้องกับแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติดังกล่าว

ให้ผู้อำนวยการกำกับติดตามให้มีการดำเนินการตามวรรคสอง โดยอาจกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการกำกับติดตามหรือการตรวจสอบให้มีการดำเนินการดังกล่าวด้วยได้

มาตรา ๒๑/๒ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ ให้ผู้อำนวยการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) แต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลใดรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ

(๒) จัดให้มีกลไก มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยในการบินพลเรือน ดังนี้

(ก) การตรวจติดตามความปลอดภัยในการบินพลเรือนที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ

(ข) การระบุอันตรายและการบริหารความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของผู้ให้บริการ

(ค) การรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับอันตรายหรือความเสี่ยงด้านความปลอดภัย

(ง) การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านความปลอดภัย

(จ) การตรวจสอบให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยอย่างครบถ้วน

(๓) จัดให้มีกระบวนการเพื่อลำดับความสำคัญในการตรวจ ตรวจสอบ และสำรวจโดยพิจารณาจากข้อบกพร่องด้านความปลอดภัย หรือการประเมินความเสี่ยง

(๔) ส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตระหนักรู้และดำเนินการสื่อสารข้อมูลด้านความปลอดภัยในการบินพลเรือน เพื่อสนับสนุนองค์กรและพัฒนาวัฒนธรรมความปลอดภัยขององค์กร ซึ่งจะเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ

เมื่อผู้อำนวยการได้มีการดำเนินการในเรื่องใดตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้แจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องตามแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติทราบ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกลไกและกระบวนการที่ผู้อำนวยการกำหนด”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ ห้ามอากาศยานบินเข้าพื้นที่หวงห้ามเด็ดขาดหรือพื้นที่หวงห้ามเฉพาะที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้รับผิดชอบพื้นที่ดังกล่าว โดยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้รับผิดชอบพื้นที่ดังกล่าวกำหนด

ในการกำหนดพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง หากเป็นพื้นที่เกี่ยวกับราชการทหาร ให้ผู้อำนวยการประกาศกำหนดพื้นที่ตามที่หน่วยงานราชการทหารเสนอ และกำหนดให้หน่วยงานที่เสนอนั้นเป็นผู้รับผิดชอบพื้นที่ตามที่ประกาศกำหนด

อากาศยานที่จะบินเข้าพื้นที่อันตรายที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนดต้องใช้ความระมัดระวังและต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อป้องกันมิให้เกิดอันตรายและมีผลกระทบต่อกิจกรรมในพื้นที่ดังกล่าว”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๒๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การขอจดทะเบียน การรับจดทะเบียน และการถอนทะเบียนอากาศยาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนด”

มาตรา ๒๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๓/๑ มาตรา ๓๓/๒ และมาตรา ๓๓/๓ ของหมวด ๓ การจดทะเบียนและเครื่องหมายอากาศยาน แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๓๓/๑ ในกรณีที่ผู้ดำเนินการเดินอากาศของไทยนำอากาศยานต่างประเทศที่จดทะเบียนในประเทศที่เป็นรัฐภาคีแห่งอนุสัญญามาใช้ในการประกอบกิจการโดยมีสัญญาเช่าหรือสัญญาอื่นในลักษณะเดียวกัน และประเทศไทยมีความตกลงกับประเทศผู้จดทะเบียนอากาศยานเพื่อโอนความรับผิดชอบของประเทศผู้จดทะเบียนอากาศยานให้กับประเทศไทยตามอนุสัญญา ให้ถือว่าอากาศยานต่างประเทศนั้นเป็นอากาศยานที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้และให้ใบอนุญาตหรือการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้เท่าที่มีความตกลงกันไว้ดังกล่าวอยู่ภายใต้กฎหมายไทยด้วย

(๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับอากาศยานดังกล่าว ให้ถือว่า

(ก) ใบอนุญาตเครื่องใช้วิทยุประจำอากาศยาน เป็นใบอนุญาตให้ตั้งสถานีวิทยุคมนาคมตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคม

(ข) ใบสำคัญสมควรเดินอากาศของอากาศยาน เป็นใบสำคัญสมควรเดินอากาศตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ในส่วนที่เกี่ยวกับการจราจรทางอากาศ ให้เป็นไปตามกฎหมายไทย

(๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ประจำหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในหรือเกี่ยวกับอากาศยานตามสัญญาดังกล่าว ให้ถือว่าใบอนุญาตของผู้ประจำหน้าที่ที่ออกโดยประเทศผู้จดทะเบียนอากาศยานดังกล่าวใช้ได้เช่นเดียวกับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตามมาตรา ๔๒

(๔) ในส่วนของการเดินอากาศด้วยอากาศยานของผู้ดำเนินการเดินอากาศ ให้เป็นไปตามกฎหมายไทย

มาตรา ๓๓/๒ ในกรณีที่ผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศนำอากาศยานไทยที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ไปใช้ในการประกอบกิจการโดยมีสัญญาเช่าหรือสัญญาอื่นในลักษณะเดียวกัน และประเทศไทยมีความตกลงกับประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศเพื่อโอนความรับผิดชอบของประเทศไทยให้กับประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศตามอนุสัญญา ให้ถือว่าอากาศยานไทยนั้นเป็นอากาศยานที่จดทะเบียนตามกฎหมายของประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศ และให้ใบอนุญาตหรือการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ตามที่มีความตกลงกันไว้อยู่ภายใต้กฎหมายของประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศด้วย

(๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับอากาศยานดังกล่าว ให้ถือว่า

(ก) ใบอนุญาตเครื่องใช้วิทยุประจำอากาศยาน เป็นใบอนุญาตตามกฎหมายของประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศ

(ข) ใบสำคัญสมควรเดินอากาศของอากาศยานเป็นใบสำคัญสมควรเดินอากาศตามกฎหมายของประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศ

(๒) ในส่วนที่เกี่ยวกับการจราจรทางอากาศ ให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศ

(๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ประจำหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในหรือเกี่ยวกับอากาศยานตามสัญญาดังกล่าว ให้ถือว่าใบอนุญาตของผู้ประจำหน้าที่ที่ออกตามกฎหมายของประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศ

(๔) ในส่วนของการเดินอากาศด้วยอากาศยานของผู้ดำเนินการเดินอากาศ ให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศ

มาตรา ๓๓/๓ การจัดทำความตกลงเพื่อโอนความรับผิดชอบระหว่างประเทศไทยกับประเทศที่เป็นรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาตามมาตรา ๓๓/๑ และมาตรา ๓๓/๒ แบบของความตกลง การแจ้งความตกลงและข้อมูลที่เกี่ยวข้องไปยังองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศและรัฐที่เกี่ยวข้อง การจดทะเบียนความตกลงกับองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ และการประสานงานกับประเทศที่ทำความตกลงกับประเทศไทย ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด”

มาตรา ๒๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๔/๑ ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ มาตรา ๔๑/๑๑๒ มาตรา ๔๑/๑๑๓ มาตรา ๔๑/๑๑๔ มาตรา ๔๑/๑๑๕ มาตรา ๔๑/๑๑๖ มาตรา ๔๑/๑๑๗ มาตรา ๔๑/๑๑๘ มาตรา ๔๑/๑๑๙ มาตรา ๔๑/๑๒๐ มาตรา ๔๑/๑๒๑ มาตรา ๔๑/๑๒๒ และมาตรา ๔๑/๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“หมวด ๔/๑

ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ

มาตรา ๔๑/๑๑๒ ผู้อำนวยการมีอำนาจออกข้อบังคับเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การออกใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ เพื่อเป็นการรับรองว่าผู้ที่ยื่นขอรับใบรับรองดังกล่าวมีความสามารถดำเนินการเดินอากาศได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

ผู้อำนวยการจะออกใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศให้แก่ผู้ที่ประสงค์จะดำเนินการเดินอากาศที่ได้พิสูจน์ให้เห็นว่าตนมีมาตรฐานการจัดการความปลอดภัยสำหรับการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ไม่น้อยกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามข้อบังคับที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๔๑/๑๑๓ ห้ามมิให้บุคคลใดใช้อากาศยานในการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ เว้นแต่จะได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศจากผู้อำนวยการ

มาตรา ๔๑/๑๑๔ ผู้มีสิทธิขอรับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องเป็นนิติบุคคลที่มีสัญชาติไทยและเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ และมีคุณสมบัติอื่นตามข้อบังคับที่ผู้อำนวยการกำหนด

นิติบุคคลที่ขอรับใบรับรองตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่เป็นผู้ถูกเพิกถอนใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศยังไม่พ้นห้าปี หรือกรรมการหรือผู้มีอำนาจจัดการเป็นบุคคลเดียวกันกับกรรมการที่เคยเป็นกรรมการหรือผู้มีอำนาจจัดการของนิติบุคคลที่ถูกเพิกถอนใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศยังไม่พ้นห้าปี

ในกรณีที่มีการยื่นคำขออนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์แล้ว และผู้ขออนุญาตมีความพร้อมในการเป็นผู้ดำเนินการเดินอากาศและมีเหตุอันสมควรที่จะให้ยื่นคำขอรับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศได้ ผู้อำนวยการอาจอนุญาตให้ยื่นคำขอรับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศตามพระราชบัญญัตินี้ไปก่อนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการในข้อบังคับที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๔๑/๑๑๕ การขอ การออก การขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง การต่ออายุใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ รวมทั้งแบบของใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศและข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและเงื่อนไขในการปฏิบัติการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๔๑/๑๑๖ ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศให้มีอายุไม่เกินสิบปี ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่ผู้อำนวยการกำหนดโดยคำนึงถึงประเภทและขนาดของธุรกิจ

มาตรา ๔๑/๑๑๗ ผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศจะต้องดำเนินการปฏิบัติการบินอย่างปลอดภัยและปฏิบัติการในเรื่องอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์ ข้อกำหนด เงื่อนไข และสิทธิที่ได้รับตามข้อบังคับที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๔๑/๑๑๘ เพื่อประโยชน์แห่งความปลอดภัยสาธารณะ ผู้อำนวยการมีอำนาจในการแก้ไขหรือเพิ่มเติมรายละเอียดในใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและเงื่อนไขในการปฏิบัติการของผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศนั้นได้

มาตรา ๔๑/๑๑๙ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการดำเนินการของผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศให้เป็นไปตามมาตรฐานและดำเนินการได้อย่างปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ ให้ผู้อำนวยการ พนักงานเจ้าหน้าที่ และผู้ตรวจสอบด้านการบินมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ระงับการออกเดินทาง หรือกักอากาศยานของผู้ดำเนินการเดินอากาศไว้ตามความจำเป็นเพื่อการตรวจสอบ

(๒) เข้าไปในสถานที่ทำการ และสถานที่ที่จะใช้เป็นฐานปฏิบัติการของผู้ดำเนินการเดินอากาศในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น

(๓) เข้าไปในอากาศยาน รวมทั้งเดินทางไปกับอากาศยาน และในกรณีจำเป็นอาจเข้าไปในห้องนักบิน ในขณะให้บริการตามปกติเพื่อการตรวจสอบการปฏิบัติการบินของผู้ประจำหน้าที่ภาคอากาศและสมาชิกลูกเรือได้

(๔) ตรวจสอบการดำเนินการตามใบรับรองและการดำเนินการอื่นว่าเป็นไปตามใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศหรือข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและเงื่อนไขในการปฏิบัติการ

(๕) ตรวจสอบคู่มือ เอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวกับการดำเนินการ รวมทั้งการครอบครองเอกสารและหลักฐานดังกล่าวไว้ตรวจสอบ

(๖) เรียกบัญชี ทะเบียน หรือเอกสารอื่นจากผู้ดำเนินการเดินอากาศ หรือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อการตรวจสอบ

(๗) สอบถามข้อเท็จจริง หรือมีหนังสือเรียกผู้ดำเนินการเดินอากาศหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ

(๘) หน้าที่และอำนาจอื่น ๆ ตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๔๑/๑๒๐ ในกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ดำเนินการเดินอากาศกระทำการในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งพักใช้ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศของผู้นั้นได้

(๑) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ หรือในข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและเงื่อนไขในการปฏิบัติการที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายแก่การเดินอากาศ

(๒) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(๓) เมื่อเห็นว่าผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศไม่สามารถดำเนินการไปได้ด้วยความปลอดภัย

(๔) ไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ระเบียบ หรือข้อกำหนดอื่นใดที่ผู้อำนวยการกำหนด

ในคำสั่งพักใช้ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการจะกำหนดระยะเวลาหรือเงื่อนไขในการที่ผู้ดำเนินการเดินอากาศนั้นจะต้องดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๔๑/๑๒๑ ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ เมื่อผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ

(๑) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ หรือในข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและเงื่อนไขในการปฏิบัติการและก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงแก่การเดินอากาศ

(๒) ถูกพักใช้ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศมากกว่าสองครั้ง ภายในช่วงระยะเวลาสองปี

(๓) หยุดปฏิบัติการบินทั้งหมดหรือบางส่วนโดยไม่ได้รับอนุญาต

(๔) ไม่ดำเนินการเดินอากาศภายในระยะเวลาหกเดือนนับตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ

(๕) หยุดดำเนินการเดินอากาศเป็นระยะเวลาต่อเนื่องเกินกว่าหนึ่งปี โดยไม่มีเหตุอันสมควร

เมื่อผู้อำนวยการสั่งเพิกถอนใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ ให้ผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ ส่งคืนใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศต่อผู้อำนวยการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งเพิกถอนใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ

มาตรา ๔๑/๑๒๒ ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศที่ออกให้โดยประเทศของผู้ดำเนินการเดินอากาศซึ่งเป็นรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือเป็นประเทศที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทยให้ใช้ได้เช่นเดียวกับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศตามพระราชบัญญัตินี้สำหรับการดำเนินการเดินอากาศเข้ามายังหรือออกจากราชอาณาจักร ทั้งนี้ การออกใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศของประเทศดังกล่าวต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ในภาคผนวก

ในกรณีที่ปรากฏว่าการออกใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศของประเทศที่เป็นรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือประเทศที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทย ประเทศใดไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในภาคผนวกในเรื่องใด ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจประกาศไม่ยอมรับหรือยอมรับโดยมีเงื่อนไขสำหรับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศที่ออกโดยประเทศนั้นในเรื่องนั้นได้

มาตรา ๔๑/๑๒๓ ในกรณีที่ผู้อำนวยการเห็นว่าผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศทำการบินเข้ามายังหรือออกจากราชอาณาจักรมีการปฏิบัติการด้านการบินหรือการบำรุงรักษาต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดในภาคผนวก และอาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยในการเดินอากาศ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งให้ผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศหยุดดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วน”

มาตรา ๒๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๔/๒ การกำกับดูแลการบินพลเรือนทางเศรษฐกิจ มาตรา ๔๑/๑๒๔ มาตรา ๔๑/๑๒๕ มาตรา ๔๑/๑๒๖ มาตรา ๔๑/๑๒๗ มาตรา ๔๑/๑๒๘ มาตรา ๔๑/๑๒๙ มาตรา ๔๑/๑๓๐ มาตรา ๔๑/๑๓๑ มาตรา ๔๑/๑๓๒ มาตรา ๔๑/๑๓๓ มาตรา ๔๑/๑๓๔ และมาตรา ๔๑/๑๓๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“หมวด ๔/๒

การกำกับดูแลการบินพลเรือนทางเศรษฐกิจ

มาตรา ๔๑/๑๒๔ ให้คณะกรรมการการบินพลเรือนรับผิดชอบในการกำกับดูแลกิจการการบินพลเรือนทางเศรษฐกิจ

กิจการการบินพลเรือนที่ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลทางเศรษฐกิจ มีดังนี้

(๑) การขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์

(๒) การทำงานทางอากาศ

(๓) การบินทั่วไปตามที่คณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนด

(๔) กิจการการบินพลเรือนอื่นที่คณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนด

มาตรา ๔๑/๑๒๕ ผู้ใดจะประกอบกิจการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๒๔ จะต้องได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการบินพลเรือน

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขหรือข้อกำหนดใดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการบินพลเรือนเพื่อให้ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาต รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการต่ออายุใบอนุญาต การพิจารณาอนุญาต แบบใบอนุญาต และอายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน

มาตรา ๔๑/๑๒๖ ผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศผู้ใดจะประกอบกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ ไม่ว่าจะเป็นการเข้ามายังหรือออกจากราชอาณาจักรต้องมีใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศที่ออกโดยองค์กรด้านการบินพลเรือนของประเทศที่มีความตกลงว่าด้วยบริการเดินอากาศกับประเทศไทยและได้รับการกำหนดให้เป็นผู้ใช้สิทธิรับขนทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ตามความตกลงดังกล่าว และได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต และระยะเวลาการอนุญาต รวมทั้งเงื่อนไขและข้อกำหนดของการอนุญาต ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของผู้อำนวยการ

มาตรา ๔๑/๑๒๗ ให้ผู้อำนวยการติดตามตรวจสอบการประกอบกิจการของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๒๕ ตามระยะเวลาที่เหมาะสม โดยการตรวจสอบนั้นอย่างน้อยต้องตรวจสอบเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในกรรมสิทธิ์การบริหารจัดการ สถานะทางการเงินและการดำเนินการใด ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณสมบัติของผู้ได้รับใบอนุญาต

ในการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจเรียกข้อมูลและเอกสารหลักฐานทางการเงิน หรือเอกสารหลักฐานอื่น ๆ ที่เป็นปัจจุบันจากผู้ได้รับใบอนุญาตเพื่อใช้ในการติดตามตรวจสอบได้

มาตรา ๔๑/๑๒๘ เงื่อนไขและข้อจำกัดในการประกอบกิจการตามมาตรา ๔๑/๑๒๕ วรรคสองอาจกำหนดในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) ระยะเวลาการประกอบกิจการ

(๒) จำนวน ประเภท หรือขนาดของอากาศยานที่ใช้

(๓) ประเภทของการให้บริการที่ผู้ได้รับใบอนุญาตสามารถให้บริการได้

(๔) เรื่องอื่นตามที่คณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนด

มาตรา ๔๑/๑๒๙ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการบินพลเรือนมีอำนาจเปลี่ยนแปลง แก้ไข ปรับปรุง พักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๒๕ ไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตไม่สามารถปฏิบัติตามบทบัญญัติใด ๆ ในพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือกฎระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข หรือข้อจำกัดในการอนุญาต ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนด

มาตรา ๔๑/๑๓๐ การขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์เป็นบริการสาธารณะ

การกำหนดค่าโดยสารและค่าระวางของอากาศยานขนส่งต้องเหมาะสมและเป็นธรรมแก่ผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ

การเก็บค่าโดยสารและค่าระวางสำหรับอากาศยานขนส่งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าโดยสารและค่าระวางของผู้ประกอบการอากาศยานขนส่ง และต้องไม่เกินอัตราขั้นสูงที่กำหนดในข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน

การเก็บค่าโดยสารและค่าระวางสำหรับอากาศยานขนส่งระหว่างประเทศ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยบริการเดินอากาศ

มาตรา ๔๑/๑๓๑ ในการออกข้อบังคับเพื่อกำหนดอัตราค่าโดยสารและค่าระวางตามมาตรา ๔๑/๑๓๐ ให้คณะกรรมการการบินพลเรือนคำนึงถึงหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายอันสมควรในการให้บริการขนส่งสาธารณะโดยมีกำไรที่สมเหตุสมผล ตามประเภทและลักษณะของการให้บริการที่เป็นไปตามปกติในการประกอบธุรกิจ

(๒) ความเป็นธรรม ความเสมอภาค และไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ

(๓) ต้องไม่เป็นภาระแก่ผู้โดยสารหรือผู้ตราส่งเกินกว่าปกติ

(๔) การแข่งขันที่เป็นธรรม

ข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ลดหรือยกเว้นการเก็บค่าโดยสารหรือค่าระวางจากผู้โดยสารหรือผู้ใช้บริการซึ่งเป็นบุคคลหรือกิจการดังต่อไปนี้ได้

(๑) เด็กหรือเยาวชน

(๒) ผู้มีอายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไป

(๓) คนพิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๔) บุคคลประเภทอื่นตามที่คณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนด

(๕) กิจการที่เป็นสาธารณกุศลหรือเพื่อการมนุษยธรรม

มาตรา ๔๑/๑๓๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๒๕ ซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์และผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๑/๑๒๖ ต้องจัดให้มีการประกันภัยความรับผิดตามสัญญาและบุคคลที่สามเพื่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยาน โดยจำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัยความรับผิดตามสัญญาดังกล่าว ต้องไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ

มาตรา ๔๑/๑๓๓ กิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์เป็นกิจการขนส่งสาธารณะ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๒๕ ซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์และผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๑/๑๒๖

จะปฏิเสธการรับขนผู้โดยสารไม่ได้ เว้นแต่เพื่อประโยชน์แห่งความปลอดภัยหรือการรักษาความปลอดภัย หรือเป็นกรณีตามที่กำหนดในข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน

ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๒๕ ซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์และผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๑/๑๒๖ มีสิทธิปฏิเสธการรับขนผู้โดยสาร สัมภาระ และของที่ผู้โดยสารหรือผู้ตราส่งไม่ยินยอมให้ตรวจค้นหรือไม่ผ่านการตรวจค้นเพื่อการรักษาความปลอดภัยตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งผู้โดยสารที่มีความประพฤติหรือมีประวัติว่าประพฤติตนไม่เรียบร้อยในระหว่างการโดยสารอากาศยาน

ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๒๕ ซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์และผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๑/๑๒๖ ปฏิเสธการรับขนคนพิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เว้นแต่เป็นกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองหรือตามที่กำหนดในข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน

มาตรา ๔๑/๑๓๔ เพื่อประโยชน์สาธารณะและเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสาร ให้คณะกรรมการการบินพลเรือนมีอำนาจออกข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนดมาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารในเที่ยวบินภายในประเทศและระหว่างประเทศ

ในกรณีปฏิเสธการรับขน ยกเลิกเที่ยวบิน เที่ยวบินล่าช้า หรือสัมภาระสูญหาย เสียหาย หรือล่าช้า ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๒๕ ซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์หรือผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๑/๑๒๖ ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๑/๑๓๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๒๕ ซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์และผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๑/๑๒๖ มีหน้าที่ต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่กระทำการอันเป็นการผูกขาดและแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมตามกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า

(๒) ประกาศหรือแสดงไว้ซึ่งอัตราค่าโดยสารและค่าระวาง ตลอดจนเงื่อนไขในการขนส่งให้เป็นที่ได้รับทราบโดยทั่วไป ณ สถานที่ทำการและสถานที่ดำเนินการของผู้ประกอบกิจการ

(๓) ใช้สิทธิในใบอนุญาตเพื่อประโยชน์ของตนเอง และมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยอมให้บุคคลอื่นใช้สิทธิตามใบอนุญาตของตน หรือยอมให้บุคคลอื่นดำเนินกิจการในนามของตนไม่ว่าด้วยประการใดก็ตาม”

มาตรา ๒๖ ให้ยกเลิกมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

มาตรา ๒๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้ประจำหน้าที่ในอากาศยานปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่มีอาการเจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บซึ่งอาจกระทำให้เสื่อมสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ และถ้าการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บนั้นเป็นระยะเวลาตั้งแต่เจ็ดวันขึ้นไป ห้ามมิให้ผู้ประจำหน้าที่นั้นปฏิบัติหน้าที่จนกว่านายแพทย์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดให้จะได้ตรวจและออกใบรับรองว่า ผู้ประจำหน้าที่นั้นได้หายจากการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บและพนักงานเจ้าหน้าที่ได้อนุญาตให้ผู้ประจำหน้าที่นั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่บุคคลใดหย่อนคุณสมบัติเกี่ยวกับสุขภาพร่างกายหรือจิตใจ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งให้ผู้ประจำหน้าที่นั้นเข้ารับการทดสอบหรือรับการตรวจทางการแพทย์ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด”

มาตรา ๒๘ ให้ยกเลิกมาตรา ๕๐ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๘

มาตรา ๒๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๐/๑ มาตรา ๕๐/๒ มาตรา ๕๐/๓ มาตรา ๕๐/๔ มาตรา ๕๐/๕ มาตรา ๕๐/๖ มาตรา ๕๐/๗ มาตรา ๕๐/๘ มาตรา ๕๐/๙ มาตรา ๕๐/๑๐ มาตรา ๕๐/๑๑ มาตรา ๕๐/๑๒ มาตรา ๕๐/๑๓ และมาตรา ๕๐/๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๕๐/๑ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจกำหนดให้มีการตรวจสอบการใช้สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทในลักษณะที่อาจกระทบหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่ก่อน หลัง หรือในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ได้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ผู้อำนวยการมอบหมาย มีอำนาจตรวจสอบผู้ประจำหน้าที่ ก่อน หลัง หรือในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ และในกรณีที่ผู้ประจำหน้าที่ผู้ใดไม่ยอมให้ตรวจสอบหรือขัดขวางการตรวจสอบ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ได้ตามความจำเป็น และในกรณีที่พบว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดตามมาตรานี้ ให้ส่งตัวให้พนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีต่อไป

วิธีการตรวจสอบ การกักตัว และการส่งตัวให้พนักงานสอบสวนตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๕๐/๒ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ เมื่อผู้ประจำหน้าที่นั้น

(๑) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยวินัยซึ่งมิใช่วินัยร้ายแรง หรือระเบียบที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่ที่ผู้อำนวยการไม่ได้กำหนดว่าเป็นสาระสำคัญ

(๒) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกสำหรับการกระทำความผิดตามกฎหมายอื่น เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่มิใช่ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายตามลักษณะ ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดลหุโทษ

(๓) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด หรือบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ได้ครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน หรือจนกว่าผู้ประจำหน้าที่นั้นจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามคำสั่งของผู้อำนวยการ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๐/๓ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ เมื่อผู้ประจำหน้าที่นั้น

(๑) ขาดคุณสมบัติของผู้ประจำหน้าที่ตามมาตรา ๔๔

(๒) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยวินัยซึ่งเป็นวินัยร้ายแรง หรือระเบียบที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่ที่ผู้อำนวยการกำหนดว่าเป็นสาระสำคัญ

(๓) ถูกพักใช้ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตามมาตรา ๕๐/๒ เกินสองครั้งภายในระยะเวลาสองปีนับแต่ถูกพักใช้ใบอนุญาตครั้งก่อน

มาตรา ๕๐/๔ ในกรณีที่ผู้อำนวยการสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๕๐/๒ หรือเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตามมาตรา ๕๐/๓ ของผู้ประจำหน้าที่รายใด ถ้าผู้นั้นถือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตำแหน่งอื่นด้วย และเหตุที่พักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นเหตุที่เป็นสาระสำคัญซึ่งกระทบใบอนุญาตตำแหน่งอื่นนั้น ให้ผู้อำนวยการสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตำแหน่งอื่นของผู้นั้นด้วย

เหตุที่เป็นสาระสำคัญในการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด

มาตรา ๕๐/๕ ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่เป็นอันสิ้นผล เมื่อผู้ประจำหน้าที่นั้น

(๑) ได้รับโทษจำคุกสำหรับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่มิใช่ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายตามลักษณะ ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดลหุโทษ

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) ถูกเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตามมาตรา ๕๐/๓

มาตรา ๕๐/๖ ผู้ประจำหน้าที่ที่มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ซึ่งออกให้โดยรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือเป็นประเทศที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทยและประสงค์จะปฏิบัติหน้าที่ในอากาศยานที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย ให้นำใบอนุญาตดังกล่าวมายื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อขอเทียบโอน โดยให้ถือว่าเป็นการขอรับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

การขอและการเทียบโอนให้ดำเนินการตามข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๔๓ โดยผู้อำนวยการจะออกข้อกำหนดเกี่ยวกับเงื่อนไขและข้อจำกัดในการพิจารณาและการใช้ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่มาจากการเทียบโอนตามวรรคหนึ่งด้วยก็ได้

ให้นำบทบัญญัติตามมาตรา ๕๐/๒ มาตรา ๕๐/๓ มาตรา ๕๐/๔ และมาตรา ๕๐/๕ มาใช้บังคับแก่การเทียบโอนใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๕๐/๗ ผู้ประจำหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในหรือเกี่ยวกับอากาศยานต่างประเทศที่ทำการบินอยู่ในราชอาณาจักร ต้องมีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่ออกให้หรือรับรองตามกฎหมายของประเทศผู้จดทะเบียนอากาศยานนั้นซึ่งเป็นรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือเป็นประเทศที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทย ทั้งนี้ การออกใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ของประเทศดังกล่าวต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ในภาคผนวก หรือมีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

เพื่อประโยชน์ในการบังคับการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งที่ออกให้หรือรับรองตามกฎหมายของประเทศผู้จดทะเบียนอากาศยานเป็นใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ หากปรากฏว่าการออกหรือการรับรองใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ของประเทศที่เป็นรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาประเทศใดไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในภาคผนวกในเรื่องใด ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจประกาศไม่ยอมรับหรือยอมรับโดยมีเงื่อนไขสำหรับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่ออกโดยประเทศนั้นในเรื่องนั้นได้ และในกรณีที่ประเทศที่ทำความตกลงกับประเทศไทย ความตกลงดังกล่าวจะต้องมีข้อกำหนดว่า การออกใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ของประเทศคู่สัญญาจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานและเงื่อนไขที่อยู่ในกรอบของอนุสัญญาด้วย

มาตรา ๕๐/๘ ผู้ประจำหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในหรือเกี่ยวกับอากาศยานต่างประเทศที่ทำการบินอยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา ๕๐/๗ ต้องมีใบรับรองทางการแพทย์สำหรับผู้ประจำหน้าที่ดังกล่าวที่ออกให้หรือรับรองโดยประเทศผู้จดทะเบียนอากาศยานนั้น ทั้งนี้ การออกใบรับรองทางการแพทย์ของประเทศดังกล่าวต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ในภาคผนวก

มาตรา ๕๐/๙ ห้ามมิให้บุคคลใดปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ประจำหน้าที่ เว้นแต่มีใบสำคัญแพทย์ที่ออกโดยนายแพทย์ผู้ตรวจด้านเวชศาสตร์การบินพลเรือนที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

ประเภทผู้ประจำหน้าที่ หลักเกณฑ์ วิธีการในการขอ การออก การต่ออายุใบสำคัญแพทย์ คุณสมบัติและลักษณะของผู้ขอใบสำคัญ อายุใบสำคัญ การเพิกถอนใบสำคัญ แบบใบสำคัญ และเงื่อนไขแนบท้ายใบสำคัญแพทย์ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๕๐/๑๐ เพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ให้เอกสารรายงานผลที่เกี่ยวกับการตรวจสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ขอรับใบสำคัญแพทย์ที่อยู่ในความครอบครองของศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจทางการแพทย์ หรือสถานพยาบาลใดเป็นเอกสารที่เปิดเผยต่อสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

มาตรา ๕๐/๑๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามหมวดนี้ ให้นายแพทย์ผู้ตรวจเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๕๐/๑๒ ในการออกใบรับรองใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือการออกใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่โดยการเทียบโอนตามมาตรา ๕๐/๖ หากผู้อำนวยการเห็นว่าใบรับรองทางการแพทย์สำหรับผู้ประจำหน้าที่ที่ออกโดยรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือประเทศที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทยเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในภาคผนวก ให้ผู้อำนวยการระบุไว้ในใบรับรองใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่หรือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่ออกให้โดยการเทียบโอน แล้วแต่กรณี ว่าใบรับรองทางการแพทย์ดังกล่าวใช้ได้ เช่นเดียวกับใบสำคัญแพทย์ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ โดยผู้อำนวยการจะกำหนดเงื่อนไขและอายุการใช้ใบรับรองทางการแพทย์ดังกล่าวไว้ในใบรับรองใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่หรือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่ออกให้โดยการเทียบโอน แล้วแต่กรณี ตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๕๐/๑๓ ผู้ขอรับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตามประเภทที่ผู้อำนวยการกำหนดต้องจบการศึกษาตามหลักสูตรที่ผู้อำนวยการรับรองจากสถาบันฝึกอบรมด้านการบินที่ผู้อำนวยการรับรอง

การขอรับใบรับรองและการออกใบรับรอง คุณสมบัติและลักษณะของผู้ขอใบรับรอง อายุใบรับรอง การต่ออายุใบรับรอง การพักใช้และการเพิกถอนใบรับรอง ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดในข้อกำหนด

มาตรา ๕๐/๑๔ เว้นแต่จะมีกรณีฉุกเฉินอันอาจเป็นอันตรายแก่อากาศยานหรือบุคคลในอากาศยาน หรือเป็นกรณีการให้บริการทางการแพทย์ฉุกเฉิน ห้ามผู้ควบคุมอากาศยานนำอากาศยานขึ้นลง ณ ที่หนึ่งที่ใดนอกจากสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตหรือตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ระบุไว้สำหรับการบินเที่ยวนั้น”

มาตรา ๓๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๕/๑ การรักษาความปลอดภัย มาตรา ๕๐/๑๕ มาตรา ๕๐/๑๖ มาตรา ๕๐/๑๗ มาตรา ๕๐/๑๘ มาตรา ๕๐/๑๙ มาตรา ๕๐/๒๐ มาตรา ๕๐/๒๑ มาตรา ๕๐/๒๒ มาตรา ๕๐/๒๓ มาตรา ๕๐/๒๔ มาตรา ๕๐/๒๕ มาตรา ๕๐/๒๖ มาตรา ๕๐/๒๗ มาตรา ๕๐/๒๘ มาตรา ๕๐/๒๙ มาตรา ๕๐/๓๐ มาตรา ๕๐/๓๑ มาตรา ๕๐/๓๒ มาตรา ๕๐/๓๓ มาตรา ๕๐/๓๔ มาตรา ๕๐/๓๕ มาตรา ๕๐/๓๖ มาตรา ๕๐/๓๗ มาตรา ๕๐/๓๘ มาตรา ๕๐/๓๙ มาตรา ๕๐/๔๐ และมาตรา ๕๐/๔๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“หมวด ๕/๑
การรักษาความปลอดภัย

มาตรา ๕๐/๑๕ ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ และจัดทำ ดำเนินการและกำกับติดตามให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ รวมทั้งรับผิดชอบในการป้องกันกิจการการบินพลเรือนจากการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

นอกจากการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยต้องปฏิบัติการในเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) รับผิดชอบต่อการกำกับดูแลการรักษาความปลอดภัยการบินในประเทศไทย

(๒) กำกับ ติดตามการปฏิบัติการรักษาความปลอดภัยของสนามบิน อากาศยาน ตัวแทนควบคุม การไปรษณีย์ควบคุม ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ และผู้ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ เพื่อประโยชน์ในเรื่องดังนี้

(ก) คุ้มครองผู้โดยสาร ลูกเรือ เจ้าหน้าที่ของสนามบิน และผู้ใช้บริการอื่นของสนามบินและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ

(ข) ป้องกันการกระทำอันเป็นภัยคุกคามทางการบิน และการกระทำอื่นอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมายต่อการบินพลเรือน

(ค) ทำให้มั่นใจได้ว่ามีการดำเนินการที่เหมาะสมเมื่อมีการกระทำอันเป็นภัยคุกคามทางการบินและการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมายต่อการบินพลเรือนเกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้น

(๓) ประสานงานกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติและแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการตามมาตรานี้ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยต้องดำเนินการให้สอดคล้องตามอนุสัญญาและภาคผนวก รวมถึงพันธกรณีตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการบินพลเรือนที่ประเทศไทยเป็นภาคี

มาตรา ๕๐/๑๖ ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยจัดทำแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการรักษาความปลอดภัยและป้องกันการบินพลเรือนจากการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยคำนึงถึงความปลอดภัย ความสม่ำเสมอ และความมีประสิทธิภาพของการทำการบิน

ให้ผู้อำนวยการกำกับ ติดตาม หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องนำแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติและจัดทำแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนในส่วนของตน

ผู้อำนวยการอาจออกข้อกำหนด แนวทาง หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ การกำกับติดตามและตรวจสอบ เพื่อให้เป็นไปตามแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

มาตรา ๕๐/๑๗ ในการบริหารแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ ให้ผู้อำนวยการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับให้เป็นไปตามแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติโดยมีการปรึกษาหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ และคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติภายใต้บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๒๐

(๒) กำหนดและจัดสรรงานต่าง ๆ เพื่อการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติให้กับเจ้าหน้าที่อื่น ๆ เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ตัวแทนควบคุม การไปรษณีย์ควบคุม ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ และผู้ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ รวมทั้งหน่วยงานหรือบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

(๓) ทำให้มั่นใจได้ว่ามีการจัดทำและปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนรักษาความปลอดภัยสนามบินแต่ละแห่งที่ให้บริการการบินพลเรือน โดยอย่างน้อยผู้อำนวยการต้องดำเนินการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(ก) แจ้งส่วนที่เกี่ยวข้องของแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติให้กับเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตแต่ละแห่ง

(ข) ให้ความเห็นชอบและเสนอทบทวนแผนรักษาความปลอดภัยสนามบินของสนามบินแต่ละแห่ง

(ค) ตรวจสอบเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตว่าได้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนรักษาความปลอดภัยสนามบินอย่างเต็มรูปแบบ

(ง) จัดการให้มีการตั้งคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยสนามบินขึ้น ณ สนามบินแต่ละแห่งที่ให้บริการการบินพลเรือนเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับมาตรการรักษาความปลอดภัย ณ สนามบินดังกล่าว

(๔) กำกับ ติดตาม หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้มีการจัดทำและปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนรักษาความปลอดภัยของผู้ดำเนินการเดินอากาศแต่ละราย ซึ่งจะต้องครอบคลุมมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ใช้กับผู้โดยสาร สัมภาระ สินค้า ของที่ส่งโดยผู้ให้บริการส่งด่วนที่เรียกว่าคูเรียร์ พัสดุส่งด่วน ไปรษณียภัณฑ์ ครัวการบิน และการทำความสะอาดอากาศยาน เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ ผู้อำนวยการจะต้อง

(ก) แจ้งส่วนที่เกี่ยวข้องของแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติให้กับผู้ดำเนินการเดินอากาศแต่ละราย

(ข) ให้ความเห็นชอบและเสนอทบทวนแผนรักษาความปลอดภัยของผู้ดำเนินการเดินอากาศแต่ละราย

(ค) ตรวจสอบผู้ดำเนินการเดินอากาศว่าได้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนรักษาความปลอดภัยของผู้ดำเนินการเดินอากาศอย่างเต็มรูปแบบ

(๕) กำกับ ติดตาม หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้มีการจัดทำและปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนรักษาความปลอดภัยของตัวแทนควบคุม การไปรษณีย์ควบคุม ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศและผู้ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ ซึ่งจะต้องครอบคลุมมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ใช้กับการให้บริการของตน เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ ผู้อำนวยการจะต้อง

(ก) แจ้งส่วนที่เกี่ยวข้องของแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติให้กับตัวแทนควบคุม การไปรษณีย์ควบคุม ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ และผู้ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

(ข) ให้ความเห็นชอบและเสนอทบทวนแผนรักษาความปลอดภัยของตัวแทนควบคุม การไปรษณีย์ควบคุม ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ และผู้ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

(ค) ตรวจสอบตัวแทนควบคุม การไปรษณีย์ควบคุม ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ และผู้ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติว่าได้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนรักษาความปลอดภัยของตน อย่างเต็มรูปแบบ

(๖) กำกับ ติดตาม หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้การรักษาความปลอดภัยที่สนามบินได้มีการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น ซึ่งรวมถึงพื้นที่อาคารสำนักงาน เครื่องมือสื่อสาร เครื่องมือรักษาความปลอดภัย ที่เหมาะสม รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการฝึกอบรม

(๗) กำกับ ติดตาม หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ข้อกำหนดต่าง ๆ ในด้านสถาปัตยกรรมและข้อกำหนดที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรการรักษาความปลอดภัยการบินอย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีการนำมาผนวกอยู่ในการออกแบบและก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกขึ้นใหม่ และการดัดแปลงใด ๆ ต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในสนามบิน

(๘) ทบทวนและคงไว้ซึ่งการมีผลใช้บังคับของแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติเป็นระยะ ๆ รวมถึงเมื่อมีความจำเป็น ต้องมีการประเมินผลและปรับเปลี่ยนมาตรการรักษาความปลอดภัยจากการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือความพยายามที่จะกระทำการข้างต้น และจะต้องดำเนินการเพื่อจัดการต่อภัยคุกคามดังกล่าวใด ๆ ในขณะปัจจุบันตามความจำเป็น

(๙) จัดทำ และกำกับ ติดตาม หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามแผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ เพื่อใช้สำหรับการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องหรือบุคลากรที่รับผิดชอบในการปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรการรักษาความปลอดภัยในการบินที่กำหนดขึ้นตามแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

(๑๐) จัดทำ และกำกับ ติดตาม หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามแผนควบคุมคุณภาพการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ เพื่อใช้สำหรับวัดระดับการปฏิบัติตามแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ และเพื่อทำให้แผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติมีผลบังคับใช้

(๑๑) จัดให้มีและดำเนินการตามแผนการรับรองพนักงานตรวจค้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำการรับรองและการประเมินผลอย่างเป็นทางการโดยหรือในนามของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย เพื่อให้มั่นใจได้ว่าเจ้าหน้าที่มีความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ตามกระบวนการทำงานของพนักงานตรวจค้นภายในสนามบินสาธารณะของไทยในระดับที่ยอมรับได้ตามที่สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยกำหนด

(๑๒) จัดให้มีและดำเนินการตามแผนการรับรองครูผู้สอนด้านการรักษาความปลอดภัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำการรับรองและการประเมินผลอย่างเป็นทางการโดยหรือในนามของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย เพื่อให้มั่นใจได้ว่าครูผู้สอนมีความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ตามกระบวนการทำงานด้านการรักษาความปลอดภัย ภายในสนามบินสาธารณะของไทยในระดับที่ยอมรับได้ตามที่สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยกำหนด

(๑๓) ทบทวนและคงไว้ซึ่งการมีผลใช้บังคับของแผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ แผนควบคุมคุณภาพการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ แผนการรับรองพนักงานตรวจค้น และแผนการรับรองครูผู้สอนด้านการรักษาความปลอดภัยเป็นระยะ ๆ ซึ่งจะต้องรวมถึงการประเมินผลและการปรับเปลี่ยนแผนดังกล่าวเมื่อมีความจำเป็น

(๑๔) ทบทวนระดับภัยคุกคามต่อการบินพลเรือนภายในราชอาณาจักรอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งจัดทำและปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายและขั้นตอนในการปรับปรุงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องของแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติให้สอดคล้องกับสถานการณ์ภัยคุกคาม โดยอาศัยการประเมินความเสี่ยงต่อความปลอดภัยที่ดำเนินการโดยผู้อำนวยการ

(๑๕) ดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อภัยคุกคามความปลอดภัยที่มีต่อการบินพลเรือนที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการต่อภัยคุกคามที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตามความเหมาะสม

(๑๖) กำหนดให้มีการเก็บรักษาข้อมูลประวัติการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมายใด ๆ และข้อมูลประวัติอุบัติการณ์ด้านการรักษาความปลอดภัยใด ๆ รวมถึงกรณีใด ๆ ของการไม่ปฏิบัติตามแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

แผนตาม (๙) และ (๑๐) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

คณะกรรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติต้องมั่นใจได้ว่าหน่วยงานตามแผนควบคุมคุณภาพการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติได้ดำเนินการอย่างเป็นอิสระจากหน่วยงานหรือบุคคลที่มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติการตามมาตรการที่กำหนดไว้ในแผนนั้น

ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยจัดทำรายละเอียดทั้งหมดหรือบางส่วนของแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของสนามบิน ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ตัวแทนควบคุม การไปรษณีย์ควบคุม ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศและผู้ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

มาตรา ๕๐/๑๘ ภายใต้แผนควบคุมคุณภาพการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติตามมาตรา ๕๐/๑๗ (๑๐) ให้ผู้อำนวยการจัดให้มีการตรวจสอบเพื่อติดตามการปฏิบัติตามแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ แผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ หรือแผนรักษาความปลอดภัยของเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ตัวแทนควบคุม การไปรษณีย์ควบคุม ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ และผู้ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ ทั้งนี้ ผู้อำนวยการต้องดำเนินการตามรายละเอียดมาตรฐานต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนควบคุมคุณภาพการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

แผนควบคุมคุณภาพการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติต้องอยู่บนพื้นฐานการปฏิบัติที่ดีที่สุดและอำนวยการให้มีการตรวจจับและแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที

แผนควบคุมคุณภาพการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติจะต้องกำหนดให้ทุกสนามบินต้องได้รับการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอตามวิธีการที่ใช้กันอยู่ทั่วไปและจะต้องดำเนินการโดยผู้ตรวจสอบด้านการบิน

มาตรา ๕๐/๑๙ ภายใต้แผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติตามมาตรา ๕๐/๑๗ (๙) ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดให้มีการฝึกอบรมบุคลากรทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับหรือที่รับผิดชอบในการปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ นอกจากนี้ แผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติจะต้องระบุถึงการคัดเลือก การกำหนดคุณสมบัติ การฝึกอบรม การออกใบรับรอง และการสร้างแรงจูงใจของพนักงานรักษาความปลอดภัยและจะต้องระบุถึงความรับผิดชอบต่าง ๆ แผนฝึกอบรม หลักสูตร การทดสอบระบบการฝึกอบรม และส่วนประกอบที่เหมาะสมอื่น ๆ

ให้ผู้อำนวยการประสานงานในการจัดทำและรับผิดชอบในการให้ความเห็นชอบแผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงาน นิติบุคคล และองค์กรต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

การทบทวนแผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

มาตรา ๕๐/๒๐ ให้คณะกรรมการการบินพลเรือนแต่งตั้งคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ความเห็นชอบการกำหนดขอบเขตและ

การจัดสรรงานตามแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ รวมถึงการให้คำแนะนำและความร่วมมือในกิจกรรมด้านการรักษาความปลอดภัย ดังต่อไปนี้

(๑) ความร่วมมือระหว่างกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง

(๒) ความร่วมมือระหว่างเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ตัวแทนควบคุม การไปรษณีย์ควบคุม ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ หรือผู้ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

(๓) ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานตาม (๑) และ (๒) เพื่อประโยชน์ในการทบทวนและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติและมาตรการในการรักษาความปลอดภัย

มาตรา ๕๐/๒๑ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือน ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยดำเนินการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการสำรวจเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอเพื่อระบุถึงความต้องการและจำเป็นในการรักษาความปลอดภัย

(๒) จัดให้มีการตรวจสอบการควบคุมการรักษาความปลอดภัย

(๓) จัดให้มีการทดสอบการควบคุมการรักษาความปลอดภัย และมาตรการรักษาความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับผู้โดยสาร สัมภาระ สินค้า และสิ่งของอื่น ๆ ตลอดจนการทดสอบการควบคุมการเข้าถึงและการออกแบบของสนามบิน เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการรักษาความปลอดภัย

(๔) จัดให้มีการดำเนินการเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามกระบวนการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือน รวมถึงการทดสอบความเพียงพอของมาตรการรักษาความปลอดภัยต่าง ๆ ของเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ ตัวแทนควบคุม การไปรษณีย์ควบคุม ผู้ให้บริการครัวการบิน และผู้ให้บริการภาคพื้น หรือผู้ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

มาตรา ๕๐/๒๒ ในกรณีเพื่อความจำเป็นในการรักษาความปลอดภัยให้เป็นไปตามแผนการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ แผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ และแผนควบคุมคุณภาพการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ออกคำสั่งการรักษาความปลอดภัย เพื่อกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ ตัวแทนควบคุม การไปรษณีย์ควบคุม ผู้ให้บริการครัวการบิน ผู้ให้บริการภาคพื้น หรือผู้ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติต้องปฏิบัติ

(๒) ออกเอกสารคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะด้านการรักษาความปลอดภัย เพื่อแนะนำหรือเสนอแนะให้บุคคลหรือหน่วยงานใด ๆ ใช้มาตรการรักษาความปลอดภัยตามที่ระบุไว้ในเอกสารคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะดังกล่าว

คำสั่งการรักษาความปลอดภัยตาม (๑) ต้องระบุวันเวลาและระยะเวลาที่บุคคลหรือหน่วยงานนั้นจะต้องปฏิบัติตามคำสั่ง และจะต้องระบุให้บุคคลหรือหน่วยงานดังกล่าวแต่งตั้งบุคคลผู้จะรับผิดชอบในการปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งด้วยโดยแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลดังกล่าวให้ผู้อำนวยการทราบโดยเร็ว

มาตรา ๕๐/๒๓ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือน โดยให้เป็นหน้าที่ของเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ ตัวแทนควบคุม การไปรษณีย์ควบคุม ผู้ให้บริการครัวการบิน ผู้ให้บริการภาคพื้น และผู้ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติแต่ละรายที่จะต้องสนับสนุนและให้ข้อมูลกับผู้อำนวยการ เมื่อได้รับการร้องขอ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการหรือผู้ตรวจสอบด้านการบินเข้าไปในสถานที่ทำการของบุคคลหรือหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง ในระหว่างช่วงเวลาทำการปกติของบุคคลหรือหน่วยงานนั้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งต้องแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน ในกรณีที่จะเข้าถึงสถานที่ทำการของบุคคลหรือหน่วยงานดังกล่าวนอกช่วงเวลาทำการปกติ ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีกรณีจะเกิดอันตรายจากการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมายอย่างชัดแจ้ง และการเข้าถึงสถานที่ทำการเช่นว่านั้นเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้การกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมายเกิดขึ้น

มาตรา ๕๐/๒๔ เพื่อการดูแลรักษาความปลอดภัยในบริเวณสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต ให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตมีหน้าที่ดูแลมิให้มีการกระทำการอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมายในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตมีอำนาจตรวจสอบบุคคล หากมีกรณีเป็นที่สงสัยและมีความจำเป็นอาจค้นตัวบุคคล สิ่งของ สัมภาระ สินค้า ของที่ส่งโดยผู้ให้บริการส่งด่วนที่เรียกว่าคูเรียร์ พัสดุส่งด่วน เพื่อค้นหาอาวุธ วัตถุหรืออุปกรณ์อื่นใด ซึ่งอาจนำไปใช้กระทำการอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย กรณีที่เป็น

การตรวจค้นไปรษณียภัณฑ์ จะเปิดออกตรวจค้นได้เฉพาะเมื่อมีสิ่งบ่งชี้อันสมควรว่าไปรษณียภัณฑ์นั้น บรรจุอาวุธ วัตถุ หรืออุปกรณ์อื่นใด ที่อาจนำไปใช้กระทำการอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อกำหนด

เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตอาจมอบหมายหน้าที่ตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นกระทำการแทนได้

บุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้กระทำการแทนตามวรรคสาม ต้องผ่านการคัดเลือก ฝึกอบรม และตรวจสอบดูแลว่าสามารถปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐาน กฎ และขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ ของแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ตามแผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติและแผนควบคุมคุณภาพการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

มาตรา ๕๐/๒๕ เพื่อเป็นการรับประกันความเหมาะสมและความน่าเชื่อถือของการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือน เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตต้องดำเนินการตรวจสอบประวัติหรือรับผิดชอบดูแลให้มีการตรวจสอบประวัติบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลซึ่งสมัครเข้ารับตำแหน่งในสายงานด้านการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือน

(๒) บุคคลที่ยื่นคำขอรับบัตรผ่านเข้าพื้นที่หวงห้ามโดยไม่มีพนักงานรักษาความปลอดภัยติดตามตามระบบบัตรผ่านเพื่อตรวจสอบการรักษาความปลอดภัยสนามบินหรือระบบควบคุมการเข้าออก

การตรวจสอบประวัติตามวรรคหนึ่งต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์เบื้องต้นในการยืนยันตัวบุคคลและประสบการณ์ในอดีตและประวัติอาชญากรรมของบุคคลดังกล่าว

มาตรา ๕๐/๒๖ ในการตรวจสอบหรือค้นตัวบุคคล ตามมาตรา ๕๐/๒๔ เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตอาจหน่วงเหนี่ยวบุคคลไว้เป็นการชั่วคราว ณ จุดตรวจค้น ในการนี้ อาจมอบหมายให้กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ตรวจค้นตามมาตรา ๕๐/๒๔ ดำเนินการหน่วงเหนี่ยวชั่วคราวแทนได้

การจับกุมและการควบคุมตัวบุคคล จะต้องดำเนินการโดยตำรวจผู้มีอำนาจเท่านั้น

มาตรา ๕๐/๒๗ แผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ แผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ แผนควบคุมคุณภาพการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ แผนรักษาความปลอดภัยสนามบิน แผนรักษาความปลอดภัยของผู้ดำเนินการเดินอากาศ และแผนรักษาความปลอดภัยอื่นใดที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๕๐/๑๗ (๙) (๑๐) (๑๑) และ (๑๒) อาจกำหนดให้มีสถานะของชั้นความลับ

สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยจะต้องมีมาตรการหรือการดำเนินการใด ๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ นิติบุคคล และบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนต่าง ๆ เหล่านี้ ต้องรับรู้ถึงสถานะของชั้นความลับของแผนดังกล่าวและต้องปกป้องข้อมูลต่าง ๆ ที่อยู่ในแผนดังกล่าว ในการนี้ อาจกำหนดให้มีสถานะของข้อมูลเช่นว่านั้น และผู้รับข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าวจะต้องตระหนักถึงสถานะของข้อมูลดังกล่าว

มาตรา ๕๐/๒๘ ห้ามมิให้บุคคลใดดำเนินการสนามบินสาธารณะ เว้นแต่จะมีแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนของเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาต และที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการแล้ว

เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตและที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตต้องจัดทำและบังคับใช้แผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนของตนที่ได้จัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร โดยแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนของเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตและที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตต้องเป็นไปตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ และผู้ดำเนินการสนามบินต้องทบทวนและปรับปรุงแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนของตนให้ทันสมัย

เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตและที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตต้องพัฒนาและบังคับใช้แผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือน เพื่อให้มั่นใจถึงการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพของการดำเนินงานด้านการรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ของตนซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดที่ได้ระบุไว้ในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตและที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตต้องยื่นแผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนตามวรรคสามให้ผู้อำนวยการเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนนำไปบังคับใช้

มาตรา ๕๐/๒๙ ห้ามมิให้บุคคลใดดำเนินการเป็นผู้ดำเนินการเดินอากาศ เว้นแต่จะมีแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนของผู้ดำเนินการเดินอากาศที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการแล้วหรือเป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยบริการเดินอากาศ

ผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องจัดทำและบังคับใช้แผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนของผู้ดำเนินการเดินอากาศที่ได้จัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร โดยแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนของผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องเป็นไปตามข้อกำหนดที่ได้ระบุไว้ในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ ในกรณีผู้ดำเนินการเดินอากาศให้บริการขนส่งสินค้าด้วย จะต้องมีแผนการควบคุมการรักษาความปลอดภัยสินค้าและไปรษณียภัณฑ์เพิ่มเติมที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการ

ผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องพัฒนาและบังคับใช้แผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนเพื่อให้มั่นใจถึงการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพของการดำเนินงานด้านการรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ของตนซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดที่ได้ระบุไว้ในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

ผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องยื่นแผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนตามวรรคสามให้ผู้อำนวยการเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนนำไปบังคับใช้

มาตรา ๕๐/๓๐ ห้ามมิให้บุคคลใดดำเนินการเป็นผู้ให้บริการจราจรทางอากาศของสนามบินใด ๆ ในราชอาณาจักร เว้นแต่จะมีแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนของผู้ให้บริการจราจรทางอากาศที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการแล้ว

ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศต้องจัดทำและบังคับใช้แผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนของผู้ให้บริการจราจรทางอากาศที่ได้จัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร โดยแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนของผู้ให้บริการจราจรทางอากาศต้องเป็นไปตามข้อกำหนดที่ได้ระบุไว้ในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศต้องพัฒนาและบังคับใช้แผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนเพื่อให้มั่นใจถึงการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพของการดำเนินงานด้านการรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ของตนซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดที่ได้ระบุไว้ในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศต้องยื่นแผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนตามวรรคสามให้ผู้อำนวยการเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนนำไปบังคับใช้

มาตรา ๕๐/๓๑ ห้ามมิให้บุคคลใดดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์ในการรับจัดการขนส่งสินค้า ไปรษณียภัณฑ์ สัมภาระ หรือสิ่งอื่น ๆ ทางอากาศ เว้นแต่จะมีแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนของตัวแทนควบคุมหรือการไปรษณีย์ควบคุมที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการแล้ว และได้รับใบรับรองการเป็นตัวแทนควบคุมหรือการไปรษณีย์ควบคุมที่ออกโดยผู้อำนวยการเพื่อการนี้

ตัวแทนควบคุมหรือการไปรษณีย์ควบคุมต้องจัดทำและบังคับใช้แผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนของตัวแทนควบคุมหรือการไปรษณีย์ควบคุมที่ได้จัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร โดยแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนของตัวแทนควบคุมหรือการไปรษณีย์ควบคุมต้องเป็นไปตามที่ได้ระบุไว้ในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

ตัวแทนควบคุมหรือการไปรษณีย์ควบคุมต้องจัดทำและบังคับใช้แผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนเพื่อให้มั่นใจถึงการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพของการดำเนินงานด้านการรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ของตนซึ่งสอดคล้องกับแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

ตัวแทนควบคุมหรือการไปรษณีย์ควบคุมต้องยื่นแผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนตามวรรคสามให้ผู้อำนวยการเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนนำไปบังคับใช้

มาตรา ๕๐/๓๒ เพื่อป้องกันการบินพลเรือนจากการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตและที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ตัวแทนควบคุม การไปรษณีย์ควบคุม ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ หรือผู้ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ จะต้อง

(๑) ปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนรักษาความปลอดภัยของตนที่ผู้อำนวยการให้ความเห็นชอบ

(๒) เข้าไปมีส่วนร่วมในแผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติและแผนควบคุมคุณภาพการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

(๓) ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบว่าได้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนรักษาความปลอดภัยของตนอย่างเต็มรูปแบบ

(๔) ให้ข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย เมื่อผู้อำนวยการร้องขอ

(๕) เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการของคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยสนามบินที่เกี่ยวข้อง

(๖) ปฏิบัติตามคำสั่งการรักษาความปลอดภัยใด ๆ ที่ตนได้รับ ซึ่งออกโดยผู้อำนวยการ

มาตรา ๕๐/๓๓ เพื่อป้องกันการบินพลเรือนจากการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย บุคคลหรือหน่วยงานอื่นใดที่กำหนดให้สนับสนุนหรือให้ความร่วมมือไว้ในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติต้อง

(๑) ปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนรักษาความปลอดภัยใด ๆ ที่ผู้อำนวยการให้ความเห็นชอบซึ่งกำหนดให้ตนต้องปฏิบัติตาม

(๒) เข้าไปมีส่วนร่วมในแผนฝึกอบรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติและแผนควบคุมคุณภาพการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ

(๓) ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบบางส่วน การตรวจสอบทั้งระบบ และการสอบสวนใด ๆ ซึ่งผู้อำนวยการเป็นผู้ตัดสินใจดำเนินการ

(๔) ให้ข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย เมื่อผู้อำนวยการร้องขอ

(๕) เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการของคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยสนามบินที่เกี่ยวข้องเมื่อได้รับการร้องขอ

(๖) ปฏิบัติตามคำสั่งการรักษาความปลอดภัยใด ๆ ที่ตนได้รับ ซึ่งออกโดยผู้อำนวยการ

มาตรา ๕๐/๓๔ ในกรณีที่เจ้าพนักงานผู้บังคับใช้กฎหมายประสงค์จะนำอาวุธขึ้นบนอากาศยานเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายนั้น ๆ ต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการเป็นการเฉพาะราย และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่ผู้อำนวยการกำหนด

การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รักษาความปลอดภัยในอากาศยานซึ่งต้องขึ้นไปประจำการบนอากาศยาน ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ

มาตรา ๕๐/๓๕ ห้ามมิให้บุคคลใดขนส่งหรือครอบครองอาวุธ วัตถุระเบิด หรือวัตถุไวไฟภายในสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต หรือเป็นเจ้าพนักงานซึ่งอยู่ระหว่างปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

ห้ามมิให้ผู้โดยสารหรือบุคคลอื่นใดขนหรือนำอาวุธ วัตถุระเบิด หรือวัตถุไวไฟเข้าไปในสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต และปฏิบัติตามเงื่อนไขของเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต ในการนี้ ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตดำเนินการตรวจสอบหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อมิให้มีการกระทำดังกล่าวเกิดขึ้น

การอนุญาตตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้อำนวยการจะประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อเป็นแนวทางในการอนุญาตไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๕๐/๓๖ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตให้บุคคลอื่นเช่าพื้นที่หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่ว่าจะเป็นส่วนของอาคารผู้โดยสารหรือพื้นที่เขตการบิน ผู้เช่าพื้นที่ดังกล่าวต้องรับผิดชอบในการควบคุมการเข้าพื้นที่เฉพาะส่วนที่ตนเกี่ยวข้อง โดยต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแผนรักษาความปลอดภัยของเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตด้วย

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ “ผู้เช่าพื้นที่” หมายความว่า บุคคลหรือองค์กรที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตเพื่อประกอบธุรกิจที่สนามบินนั้น ๆ รวมถึงผู้รับสัมปทาน ผู้จัดการขนส่งสินค้า ผู้จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ผู้ประกอบการท่องเที่ยว

ผู้ประกอบการรถแท็กซี่และรถโดยสาร ผู้ประกอบการบำรุงรักษาอากาศยาน บริษัทน้ำมันเชื้อเพลิง และหน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ ณ สนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตนั้น

มาตรา ๕๐/๓๗ เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตมีหน้าที่ต้องเฝ้าระวังภัยคุกคามที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศของสนามบินหรือส่วนใด ๆ ของสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต ที่มิได้อยู่ในความรับผิดชอบของตนด้วย ในกรณีที่เกิดภัยคุกคามต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ในทันที

(๑) แจ้งต่อสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องถึงลักษณะของภัยคุกคาม

(๒) ตรวจสอบผลกระทบต่อการรักษาความปลอดภัยของสนามบินอันเกิดจากภัยคุกคาม

(๓) ประสานความร่วมมือในการปฏิบัติการตามมาตรการที่เหมาะสมในการเผชิญภัยคุกคามนั้น

มาตรา ๕๐/๓๘ เมื่อเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตพิจารณาเห็นว่าภัยคุกคามที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อการรักษาความปลอดภัยของสนามบินต้องดำเนินการตามมาตรการทั้งหมดที่จำเป็นโดยทันที เพื่อให้มั่นใจได้ถึงความปลอดภัยของสนามบินและบุคคลที่อยู่ภายในสนามบิน รวมถึงการแจ้งถึงลักษณะของภัยคุกคามแก่บุคคลเหล่านั้น

เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตต้องแจ้งสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยในทันทีกรณีที่มีภัยคุกคามโดยการวางระเบิดหรือเหตุอื่นที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสนามบิน สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศหรืออากาศยาน

มาตรา ๕๐/๓๙ เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต ผู้ดำเนินการเดินอากาศ หรือบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องตามแผนการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติต้องจัดให้มีการเก็บบันทึกข้อมูลของอุบัติการณ์ในการรักษาความปลอดภัยที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ “อุบัติการณ์ในการรักษาความปลอดภัย” ตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเกิดขึ้นจริง พยายามกระทำ ข่มขู่ว่าจะกระทำ หรือสงสัยว่าจะมีการกระทำ ซึ่งอาจก่อให้เกิดการแทรกแซง การละเมิด หรือความผิดปกติของระบบการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือน โดยการกระทำดังกล่าวไม่จำกัดเฉพาะการยึดหรือเข้าควบคุมโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายหรือพยายามกระทำการดังกล่าว การระเบิด การค้นพบอาวุธ สารระเบิด หรืออุปกรณ์วางเพลิง และการข่มขู่คุกคามที่มุ่งกระทำโดยเฉพาะเจาะจงต่อสนามบินและผู้ดำเนินการเดินอากาศ

มาตรา ๕๐/๔๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๐/๑๗ เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตมีอำนาจดำเนินการตรวจค้นผู้โดยสารและสัมภาระของผู้โดยสาร ตามวิธีการที่เหมาะสมซึ่งจะต้องประกาศให้เป็นที่ทราบโดยทั่วไป

เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตมีอำนาจห้ามมิให้บุคคลใดขึ้นไปบนอากาศยานได้ หากปรากฏว่าบุคคลนั้นไม่ยินยอมให้มีการตรวจค้นตัวหรือสัมภาระที่จะนำขึ้นไปบนอากาศยานเมื่อได้รับการร้องขอจากเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการตรวจค้น

มาตรา ๕๐/๔๑ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา ๕๐/๔๐ ให้ผู้อำนวยการออกข้อกำหนดในการตรวจค้นผู้โดยสารและสัมภาระที่จะนำขึ้นไปบนอากาศยานในเที่ยวบินพาณิชย์ ซึ่งอย่างน้อยจะต้องประกอบด้วย

(๑) กระบวนการในการตรวจจับอาวุธ วัตถุระเบิด หรือวัตถุใด ๆ ซึ่งอาจใช้ในการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ทั้งการตรวจค้นทางเทคนิคและทางกายภาพ

(๒) กระบวนการและเครื่องมืออุปกรณ์ในการตรวจค้นที่จัดจ้างหรือดำเนินการโดยลูกจ้างหรือตัวแทนของเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตก่อนที่จะมีการนำขึ้นไปบนอากาศยาน

ข้อกำหนดที่ออกตามวรรคหนึ่ง ต้องกำหนดวิธีการและขอบเขตการตรวจค้นผู้โดยสารและสัมภาระของผู้โดยสารในรูปแบบเดียวกันไม่ว่าจะเป็นเที่ยวบินภายในประเทศและเที่ยวบินระหว่างประเทศ”

มาตรา ๓๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๕/๒ การอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือน มาตรา ๕๐/๔๒ มาตรา ๕๐/๔๓ มาตรา ๕๐/๔๔ มาตรา ๕๐/๔๕ และมาตรา ๕๐/๔๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“หมวด ๕/๒

การอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือน

มาตรา ๕๐/๔๒ ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยจัดทำ พัฒนาและดำเนินการให้เป็นไปตามแผนอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือนแห่งชาติ เพื่อเป็นกรอบและแนวทางให้หน่วยงานทางศุลกากร ตรวจคนเข้าเมือง สาธารณสุข และหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนและอำนวยความสะดวกตามหน้าที่และอำนาจของตนในการบินพลเรือน รวมทั้งให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาตามความจำเป็น ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) การอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนที่ของอากาศยาน สมาชิกลูกเรือ ผู้โดยสาร สินค้า ไปรษณียภัณฑ์ และคลังสินค้า โดยการขจัดอุปสรรคและความล่าช้าที่ไม่จำเป็น

(๒) การเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการด้านการขนส่งทางอากาศของพลเรือน พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีการพัฒนาแนวคิดในการแก้ปัญหาด้านการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือน

(๓) การประสานผลประโยชน์ของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการอำนวยความสะดวก การสนับสนุนให้เกิดความปลอดภัยในระดับที่สูงขึ้น ตลอดจนสร้างความน่าเชื่อถือและมีศักยภาพของภาคอุตสาหกรรมการบิน

แผนอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือนแห่งชาติต้องไม่มีลักษณะที่กระทบต่อข้อกำหนดหรือมาตรการใดในเรื่องความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย

มาตรา ๕๐/๔๓ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือนแห่งชาติ ให้คณะกรรมการการบินพลเรือนแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือนแห่งชาติขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยตัวแทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกในการเข้าออกประเทศ การท่องเที่ยว การพาณิชย์ การต่างประเทศ และผู้ประกอบการต่าง ๆ รวมถึงผู้ให้บริการภาคพื้นและหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งนี้ ผู้อำนวยการอาจเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งจะได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือนแห่งชาติเพื่อประโยชน์แห่งการดำเนินงานให้เกิดความร่วมมือและให้คำแนะนำในการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือน รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือนแห่งชาติและปรับปรุงประสิทธิภาพและยกระดับการให้บริการด้านการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือนโดยต้องขจัดอุปสรรคและความล่าช้าที่ไม่จำเป็น

(๒) พิจารณาปัญหาในเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับพิธีการเข้าออกที่นำไปใช้กับการขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ

(๓) พิจารณาข้อเสนอแนะที่มาจากคณะกรรมการอำนวยความสะดวกสนามบินรวมถึงการส่งประเด็นต่าง ๆ ไปยังคณะกรรมการดังกล่าวเพื่อทราบ

(๔) ให้ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องรวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแผนอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือนแห่งชาติ

(๕) ส่งเสริมให้มีการจัดทำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในด้านต่าง ๆ ของการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือน

(๖) แจ้งความคืบหน้าเกี่ยวกับการพัฒนาที่มีนัยสำคัญในด้านการบินพลเรือนระหว่างประเทศที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินการในการเข้าออกประเทศไทยให้หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ทราบ

(๗) หารือร่วมกันเกี่ยวกับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือน

(๘) ประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือน

มาตรา ๕๐/๔๔ ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยมีหน้าที่ประสาน กำกับและติดตามให้การดำเนินการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือนเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการสำรวจการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือน เพื่อระบุความต้องการหรือความจำเป็นในการอำนวยความสะดวก

(๒) จัดให้มีการตรวจสอบการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือน และการดำเนินงานด้านการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือน อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๓) จัดให้มีการดำเนินการเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการปฏิบัติการในเรื่องพิธีการเข้าและออกของสนามบินสาธารณะในประเทศไทย

มาตรา ๕๐/๔๕ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือน ต้องจัดให้มีการอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม ณ สนามบินที่ให้บริการระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร การตรวจคนเข้าเมือง การสาธารณสุข และการอื่นที่เป็นการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือน ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องและต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ในภาคผนวก

การดำเนินการเกี่ยวกับการศุลกากร การตรวจคนเข้าเมือง การสาธารณสุข และการอื่นที่เป็นการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือน เป็นหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยมีหน้าที่ให้คำแนะนำเพื่อประกอบการดำเนินการของหน่วยงานในเรื่องเกี่ยวกับเอกสารการเดินทาง การศุลกากร การตรวจคนเข้าเมือง การสาธารณสุข การกักกันพืชและสัตว์ การบังคับใช้กฎหมาย เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในภาคผนวกที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๕๐/๔๖ ให้ผู้ดำเนินการสนามบินสาธารณะที่ให้บริการระหว่างประเทศจัดให้มีคณะกรรมการอำนวยความสะดวกสนามบินขึ้นคณะหนึ่ง มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือนแห่งชาติในระดับที่อยู่ในความรับผิดชอบของสนามบิน

(๒) ศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับพิธีการเข้าและออกของอากาศยาน ผู้โดยสาร สัมภาระ สินค้า ไปรษณียภัณฑ์ และคลังสินค้า ที่ได้รับผลกระทบ หากเป็นไปได้เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นภายในสนามบินระหว่างประเทศให้กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ทันที

(๓) เสนอปัญหาการดำเนินการที่คณะกรรมการอำนวยความสะดวกสนามบินไม่สามารถแก้ไขได้ให้คณะกรรมการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือนแห่งชาติ เพื่อทราบและหาแนวทางการแก้ไขต่อไป

(๔) แจ้งข้อมูลต่อคณะกรรมการอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือนแห่งชาติสำหรับการดำเนินงานที่ได้กระทำไปแล้ว รวมถึงข้อเสนอแนะที่จัดทำขึ้น”

มาตรา ๓๒ ให้ยกเลิกมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๓๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๙/๑ มาตรา ๕๙/๒ และมาตรา ๕๙/๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๕๙/๑ ห้ามมิให้บุคคลใดจุดและปล่อยหรือกระทำการใดเพื่อให้บั้งไฟ พลุ ตะไล โคมลอย โคมไฟ โคมควัน หรือวัตถุอื่นใดที่คล้ายคลึงกันขึ้นไปสู่อากาศ ซึ่งเป็นการรบกวนหรือก่อให้เกิดอันตรายต่อการเดินอากาศหรือปฏิบัติการของอากาศยาน ภายในเขตปลอดภัยในการเดินอากาศตามมาตรา ๕๘

มาตรา ๕๙/๒ ห้ามมิให้บุคคลใดดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้ ตามลักษณะหรือระดับของกิจกรรมที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด ภายในเขตปลอดภัยในการเดินอากาศตามมาตรา ๕๘ เว้นแต่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด

(๑) ปล่อยแสงเลเซอร์หรือแสงไฟขึ้นไปสู่อากาศ

(๒) ปล่อยคลื่นเสียง คลื่นวิทยุ หรือคลื่นแฮรตเซียนซึ่งเป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

(๓) ใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีการปล่อยคลื่นไฟฟ้า

(๔) กิจกรรมอื่นตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด ซึ่งจะต้องกำหนดเท่าที่จำเป็นและไม่กระทบต่อชีวิตประจำวันหรือสร้างภาระแก่ประชาชนเกินสมควร

ความในมาตรานี้ไม่ใช้บังคับกับกิจกรรมดังกล่าวที่เกี่ยวกับการบินพลเรือนของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตปลอดภัยในการเดินอากาศ

มาตรา ๕๙/๓ เพื่อประโยชน์ในด้านความปลอดภัยของการบินพลเรือน ในกรณีที่จะดำเนินกิจกรรมตามมาตรา ๕๙/๑ หรือมาตรา ๕๙/๒ นอกเขตปลอดภัยในการเดินอากาศตามมาตรา ๕๘ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อเป็นข้อห้ามหรือข้อปฏิบัติในการกระทำกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าว โดยประกาศนั้น อาจกำหนดลักษณะของกิจกรรม เขตพื้นที่ที่ควบคุม ระยะเวลา และวิธีการหรือเงื่อนไขในการดำเนินกิจกรรมนั้น ได้ตามความเหมาะสมและเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อผู้อำนวยการได้ประกาศหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งในกิจกรรมใด หากกำหนดให้กิจกรรมนั้นจะกระทำได้ต้องได้รับอนุญาตให้ดำเนินการแล้ว นอกจากต้องได้รับอนุญาต อนุมัติ หรือกระทำการใด ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมเหล่านั้นจากเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประกาศดังกล่าว ซึ่งในการอนุญาตนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่จะกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรก็ได้

ในกรณีที่มีการประกาศตามมาตรานี้แล้ว ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ข้อห้ามหรือข้อปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนด รวมทั้งให้มีการแสดงแนวบริเวณเขตพื้นที่ที่ควบคุมการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป โดยปิดประกาศไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ควบคุมตามประกาศนี้ด้วย”

มาตรา ๓๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา ๕๙/๑ มาตรา ๕๙/๒ หรือมาตรา ๕๙/๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนปฏิบัติให้ถูกต้อง หากผู้ฝ่าฝืนนั้นมิได้ปฏิบัติตาม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจใช้มาตรการเท่าที่จำเป็น เพื่อระงับเหตุแห่งการฝ่าฝืนดังกล่าวได้ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้เจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นโดยเร็ว”

มาตรา ๓๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๐/๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๐/๔๔ ให้จัดตั้งเงินทุนหมุนเวียนขึ้นทุนหนึ่งในกรมท่าอากาศยาน เรียกว่า “เงินทุนหมุนเวียนกรมท่าอากาศยาน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาด้านความปลอดภัยหรือการรักษาความปลอดภัยของผู้โดยสาร จัดหาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในสนามบินอนุญาตสำหรับผู้โดยสาร การรักษาสิ่งแวดล้อมและลดมลพิษที่เกิดจากสนามบิน และสนับสนุนกิจการอื่นที่เกี่ยวเนื่องกันเพื่อประโยชน์ของผู้โดยสาร รวมทั้งเพื่อใช้จ่ายในการบริหารจัดการท่าอากาศยานหรือกิจการอื่นที่เกี่ยวเนื่องได้ตามความจำเป็น

เงินทุนหมุนเวียนกรมท่าอากาศยานประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนจากเงินทุนหมุนเวียนตามมาตรา ๖๐/๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือเงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งรัฐมนตรีเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติการขอรับการอุดหนุน โดยต้องระบุจำนวนและเหตุผลความจำเป็นในการขอรับการสนับสนุนดังกล่าวไปพร้อมกันด้วย

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่ส่งเข้าบัญชีเงินทุนหมุนเวียนตามวรรคสาม

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรืออุทิศให้

(๕) ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินของเงินทุนหมุนเวียน

ให้นำส่งเงินหรือทรัพย์สินดังต่อไปนี้ เข้าบัญชีเงินทุนหมุนเวียนตามวรรคหนึ่ง

(๑) เงินค่าบริการ ค่าภาระ หรือเงินตอบแทนอื่นของสนามบินอนุญาตที่ดำเนินงานโดยกรมท่าอากาศยานเรียกเก็บตามมาตรา ๕๖ (๒) (๓) (๔) และ (๕)

(๒) เงินค่าบริการผู้โดยสารขาออกของสนามบินอนุญาตที่ดำเนินงานโดยกรมท่าอากาศยานเรียกเก็บตามมาตรา ๖๐/๓๗ วรรคสอง

(๓) เงินเพิ่มตามมาตรา ๖๐/๔๑ วรรคสาม

(๔) เงินค่าบริการผู้โดยสารขาออกตามมาตรา ๖๐/๔๓

(๕) เงินค่าโดยสาร ค่าระวาง ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการ ที่เรียกเก็บเกินอัตราตามมาตรา ๖๐/๔๕

(๖) เงินหรือทรัพย์สินอันเกิดจากการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของสนามบินอนุญาตที่ดำเนินงานโดยกรมท่าอากาศยาน ทั้งนี้ หากเงินหรือทรัพย์สินนั้นเกิดจากกรณีที่เป็นการใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุให้เป็นไปตามความตกลงเป็นหนังสือระหว่างกรมท่าอากาศยานกับกรมธนารักษ์

เงินและทรัพย์สินของเงินทุนหมุนเวียนตามวรรคสอง ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

การใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของเงินทุนหมุนเวียนกรมท่าอากาศยานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ในการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของเงินทุนหมุนเวียนนั้น มิให้นำเงินหรือทรัพย์สินของเงินทุนหมุนเวียนตามวรรคสอง (๓) ยกเว้นเงินที่เรียกเก็บตามวรรคสาม (๑) และ (๖) ไปใช้ในกิจการเกี่ยวกับการบริหารจัดการท่าอากาศยานหรือกิจการอื่นที่เกี่ยวเนื่องกัน เว้นแต่เงินหรือทรัพย์สินที่เหลือจากการใช้จ่ายตามโครงการหรือแผนงานในปีก่อนหน้านั้น ให้สามารถนำเงินส่วนที่เหลือมาสมทบเป็นค่าใช้จ่ายในกิจการเกี่ยวกับการบริหารจัดการท่าอากาศยานหรือกิจการอื่นที่เกี่ยวเนื่องกันได้

หลักเกณฑ์ และวิธีการในการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและการจัดหาผลประโยชน์ของเงินหรือทรัพย์สินของเงินทุนหมุนเวียนกรมท่าอากาศยาน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนดโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

นอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ การบริหารจัดการ คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนและผู้ปฏิบัติหน้าที่ การบัญชีและการตรวจสอบ การประเมินผล และการอื่นที่เกี่ยวข้องกับเงินทุนหมุนเวียนกรมท่าอากาศยาน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียน”

มาตรา ๓๖ ให้ยกเลิกความในหมวด ๗ อุบัติเหตุ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๗
การสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์

มาตรา ๖๑ ในหมวดนี้

“อุบัติเหตุ” หมายความว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการของอากาศยานอันเป็นผลให้อากาศยานได้รับความเสียหายหรือสูญหาย หรือมีบุคคลได้รับอันตรายแก่ชีวิตและร่างกาย ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ของอากาศยานประกาศกำหนด

“อุบัติการณ์” หมายความว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการของอากาศยานซึ่งมีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อความปลอดภัยของการปฏิบัติการดังกล่าวแต่ไม่รวมถึงอุบัติเหตุ

“อุบัติการณ์รุนแรง” หมายความว่า อุบัติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกรณีแวดล้อมที่มีความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดอุบัติเหตุขึ้นตามที่คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ของอากาศยานประกาศกำหนด

“การพิทักษ์อากาศยาน” หมายความว่า การดูแลรักษาและคุ้มครองอากาศยานที่ประสบอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์รุนแรง รวมทั้งส่วนของอากาศยาน สิ่งที่อยู่ในอากาศยาน นอกอากาศยาน ภายในระยะเวลาที่จำเป็นเพื่อวัตถุประสงค์ในการสอบสวน และให้หมายความรวมถึงการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการเข้าถึง การเอาไป การทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำให้เสื่อมสภาพ หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจทำให้เกิดความเสียหายไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนของอากาศยานหรือสิ่งต่าง ๆ ของอากาศยานซึ่งประสบอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์รุนแรง

“การสอบสวน” หมายความว่า กระบวนการเกี่ยวกับการรวบรวม การบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง การสรุปสาเหตุและปัจจัยเกื้อหนุน การออกข้อเสนอแนะเพื่อความปลอดภัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและอุบัติการณ์

“เครื่องบันทึกการบิน” หมายความว่า เครื่องบันทึกที่ติดตั้งบนอากาศยาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในการสอบสวนอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์

“สำนักงาน กสอ.” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ของอากาศยาน

“ผู้อำนวยการ กสอ.” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ของอากาศยาน

ส่วนที่ ๑
คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ของอากาศยาน

มาตรา ๖๒ ให้มีคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ของอากาศยานขึ้นคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “กสอ.” ประกอบด้วยประธานกรรมการ รองประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จากผู้ซึ่งมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ ด้านการปฏิบัติการบิน ด้านวิศวกรรมอากาศยาน ด้านเวชศาสตร์การบิน ด้านการควบคุมจราจรทางอากาศ ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวกับการบินพลเรือนอันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ กสอ.

ให้มีกรรมการ กสอ. ซึ่งทำงานเต็มเวลาจำนวนสามคน

ให้ผู้อำนวยการ กสอ. เป็นเลขานุการของ กสอ. และให้ปลัดกระทรวงคมนาคมโดยคำเสนอแนะของผู้อำนวยการ กสอ. แต่งตั้งข้าราชการในสำนักงาน กสอ. จำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การแต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการ กสอ. ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีประกาศกำหนด

ให้สำนักงาน กสอ. ทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของ กสอ. รับผิดชอบในการอำนวยการและสนับสนุนในด้านวิชาการ การศึกษาและค้นคว้าข้อมูล และกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของ กสอ. และคณะอนุกรรมการที่ กสอ. แต่งตั้ง รวมทั้งปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดในหมวดนี้ หรือตามที่ กสอ. มอบหมาย

มาตรา ๖๓ นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการ กสอ. ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) อายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี

(๓) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง หรือสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

(๔) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือขัดกับการปฏิบัติหน้าที่ของ กสอ.

(๕) ไม่เป็นกรรมการในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือขัดกับการปฏิบัติหน้าที่ของ กสอ.

(๖) ไม่เป็นกรรมการ หรือดำรงตำแหน่งหรือประกอบการใด ๆ ในกิจการของเอกชนหรือองค์กรวิชาชีพ ซึ่งอาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนหรือขัดกับการปฏิบัติหน้าที่ของ กสอ.

(๗) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการ กสอ. ต้องแสดงเอกสารหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้ลาออกหรือพ้นจากตำแหน่ง หรือการประกอบการตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ต่อผู้อำนวยการ กสอ. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง หากผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งมิได้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ หรือกรรมการ กสอ. แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๔ ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการ กสอ. มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง

ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการ กสอ. ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้อยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการ กสอ. ที่ได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๖๔/๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการ กสอ. พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) มีอายุครบเจ็ดสิบปี

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖๓

(๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๗) คณะรัฐมนตรีให้ออกตามคำแนะนำของรัฐมนตรี เพราะหย่อนความสามารถ บกพร่อง หรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย

ในกรณีของกรรมการ กสอ. ซึ่งทำงานเต็มเวลา หากไม่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มเวลา ให้ถือเป็นเหตุพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งด้วย

ในกรณีที่ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ หรือกรรมการ กสอ. พ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี ให้ กสอ. ประกอบด้วยกรรมการ กสอ. เท่าที่เหลืออยู่และให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ เว้นแต่มีประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ หรือกรรมการ กสอ. รวมกันเหลืออยู่ไม่ถึงห้าคน และให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ หรือกรรมการ กสอ. แทนตำแหน่งที่ว่าง โดยผู้ได้รับการแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ หรือกรรมการ กสอ. ซึ่งตนแทน

มาตรา ๖๔/๒ ในกรณีที่กรรมการ กสอ. พ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๖๔ หรือด้วยเหตุอื่นใดตามมาตรา ๖๔/๑ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการ กสอ. โดยเร็ว

มาตรา ๖๔/๓ การประชุม วิธีการประชุม การลงมติ และการปฏิบัติหน้าที่ของ กสอ. ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กสอ. กำหนด

มาตรา ๖๔/๔ กสอ. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์รุนแรง

(๒) ดำเนินการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์รุนแรง

(๓) เข้าร่วมในการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ที่ดำเนินการโดยรัฐต่างประเทศตามความเหมาะสม

(๔) วิเคราะห์ข้อมูลความปลอดภัยด้านการบิน และข้อมูลอุบัติเหตุ อุบัติการณ์รุนแรง และอุบัติการณ์

(๕) จัดทำรายงานการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์รุนแรง

(๖) เสนอแนะมาตรการเชิงป้องกันให้แก่หน่วยงานที่มีอำนาจเกี่ยวกับการบินทั้งในประเทศและต่างประเทศ กรณีที่ตรวจพบในระหว่างการสอบสวนว่าจำเป็นต้องดำเนินการโดยพลันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการบิน

(๗) จัดทำข้อเสนอแนะเพื่อความปลอดภัยให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ หน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนอุบัติเหตุของรัฐต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศตามที่เห็นสมควร และติดตามการดำเนินการ

(๘) พิจารณาข้อเสนอแนะเพื่อความปลอดภัยจากหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนอุบัติเหตุของรัฐต่างประเทศ เพื่อส่งให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการและติดตามการดำเนินการ

(๙) จัดทำรายงานผลการดำเนินการประจำปีเสนอคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการการบินพลเรือน

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การดำเนินการตาม (๑) (๒) (๔) และ (๕) กสอ. จะกำหนดเพื่อความเหมาะสมตามลักษณะของอุบัติเหตุ อุบัติการณ์ หรืออุบัติการณ์รุนแรงก็ได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง กสอ. อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการใด ๆ ตามที่ กสอ. มอบหมายได้

การปฏิบัติหน้าที่ของ กสอ. ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นไปโดยสอดคล้องกับอนุสัญญาและภาคผนวก

มาตรา ๖๔/๕ ให้กรรมการ กสอ. และอนุกรรมการ กสอ. ได้รับค่าตอบแทนเบี้ยประชุม ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ และประโยชน์อย่างอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ส่วนที่ ๒
การสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์

มาตรา ๖๔/๖ เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์รุนแรง ให้ กสอ. มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) เข้าไปในที่ดิน อาคาร โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งอากาศยานหรือส่วนของอากาศยานที่ประสบอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์ หรือสิ่งที่อากาศยานนั้นบรรทุกมา ตก หรือปรากฏอยู่

(๒) ควบคุม ตรวจ หรือค้นอากาศยาน สิ่งของ หรือสิ่งใด ๆ ในอากาศยานที่ประสบอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์

(๓) เข้าไปเพื่อตรวจหรือค้นในสนามบินหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยานซึ่งอากาศยานที่ประสบอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์ใช้เป็นที่ขึ้นหรือลง หรือในสถานที่ทำการของผู้ให้บริการจราจรทางอากาศหรือสถานที่ตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศที่เกี่ยวข้อง

(๔) ตรวจหรือค้นเอกสารหรือวัตถุใดอันเป็นหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวน ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งการสอบสวน ให้มีอำนาจยึดหรือเข้าควบคุมเอกสารหรือวัตถุอันเป็นหลักฐานดังกล่าวได้ แต่ต้องจัดทำบัญชีเอกสารและวัตถุดังกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองเอกสารหรือวัตถุนั้นไว้ด้วย

(๕) ตรวจสอบหรือสั่งให้มีการตรวจสอบอากาศยานหรือส่วนของอากาศยานที่ประสบอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์ หรืออากาศยานหรือส่วนของอากาศยานแบบเดียวกันกับอากาศยานที่ประสบอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์นั้น หรือตรวจสอบหรือสั่งให้มีการตรวจสอบสิ่งของหรือวัตถุอื่นใดโดยไม่ชักช้า เพื่อนำผลมาประกอบการสอบสวน

(๖) สั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหรือวัตถุใดอันเป็นหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง กสอ. อาจมอบหมายให้สำนักงาน กสอ. หรือหน่วยงานหรือบุคคลที่ กสอ. แต่งตั้ง ดำเนินการตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วน และอาจร้องขอให้หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องช่วยดำเนินการหรือสนับสนุนได้

ให้หน่วยงานหรือบุคคลที่ กสอ. แต่งตั้งหรือหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับการร้องขอตามวรรคสอง ได้รับค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนที่จำเป็นตามสมควรแก่กรณี ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่ กสอ. กำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง โดยเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงคมนาคม

มาตรา ๖๔/๗ ในการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์รุนแรงของอากาศยานตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการได้ข้อมูลสำหรับการปรับปรุงความปลอดภัยในการเดินอากาศเพื่อป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุและอุบัติการณ์รุนแรงทำนองเดียวกันขึ้นอีก โดยมิใช่เป็นการสอบสวนเพื่อการกล่าวโทษบุคคลหรือกำหนดให้บุคคลใดต้องรับผิดไม่ว่าทางใด ๆ

ให้ กสอ. มีอำนาจสอบสวนอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเกิดขึ้นในราชอาณาจักร

(๒) กรณีเกิดขึ้นแก่อากาศยานที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทยซึ่งมิได้เกิดขึ้นตาม (๑) โดย

(ก) อยู่ในอาณาเขตของรัฐที่ไม่ใช่ภาคีแห่งอนุสัญญาโดยรัฐนั้นไม่ประสงค์จะดำเนินการสอบสวนตามอนุสัญญาและภาคผนวก

(ข) อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ใช่อาณาเขตของรัฐใด

การสอบสวนตามหมวดนี้ นอกจากการดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่งแล้วต้องดำเนินการแยกออกจากการสอบสวนหรือการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม และการดำเนินการใด ๆ ของหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่และอำนาจสอบสวนตามกฎหมายอื่นที่มุ่งหมายให้ได้ตัวผู้กระทำให้เกิดเหตุดังกล่าวหรือบุคคลใดซึ่งจะต้องรับโทษตามที่มีกฎหมายนั้นบัญญัติ

กสอ. อาจดำเนินการสอบสวนอุบัติการณ์ใดที่มีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อความปลอดภัยของการปฏิบัติการของอากาศยานอย่างมีนัยสำคัญได้ การสอบสวนอุบัติการณ์ดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กสอ. กำหนด ซึ่งอาจกำหนดในลักษณะเดียวกับการสอบสวนอุบัติการณ์รุนแรงได้ และให้มีอำนาจตามมาตรา ๖๔/๖ ด้วย โดยอนุโลม

เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์รุนแรงของอากาศยานตามพระราชบัญญัตินี้ กสอ. อาจจัดให้มีการทำข้อตกลงการปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจสอบสวนตามกฎหมายอื่นนั้นได้

มาตรา ๖๔/๘ ในการสอบสวนตามมาตรา ๖๔/๗ กสอ. ต้องดำเนินการโดยอิสระ และปราศจากการแทรกแซง ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม และคำนึงถึงความมุ่งหมายในการสอบสวนเพื่อหาสาเหตุของอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ และความปลอดภัยในการเดินอากาศเป็นสำคัญ

ห้ามมิให้หน่วยงานตามมาตรา ๖๔/๗ วรรคสาม เรียกประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ กสอ. หรืออนุกรรมการ กสอ. และหน่วยงานหรือบุคคลซึ่ง กสอ. มอบหมายเกี่ยวกับการสอบสวน ไปเป็นพยานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาและความรับผิดที่เกี่ยวข้องกับในการดำเนินการสอบสวนของหน่วยงานนั้น

มาตรา ๖๔/๙ เพื่อประโยชน์ในการสอบสวน กสอ. อาจร้องขอให้รัฐต่างประเทศช่วยในการสอบสวน หรือรับการร้องขอจากรัฐต่างประเทศให้ช่วยดำเนินการสอบสวนได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้โดยเป็นไปตามที่กำหนดในอนุสัญญาและภาคผนวก

รัฐต่างประเทศอาจร้องขอเพื่อแต่งตั้งผู้แทน ที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ เข้าร่วมในการสอบสวนของ กสอ. ตามหมวดนี้ ภายใต้การดูแลของ กสอ. หรือผู้ซึ่ง กสอ. มอบหมาย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับ กสอ.

มาตรา ๖๔/๑๐ เมื่อมีอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์รุนแรงเกิดขึ้นแก่อากาศยานในราชอาณาจักร หรืออากาศยานที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทยแต่อยู่นอกราชอาณาจักร ให้ผู้จดทะเบียนอากาศยาน เจ้าของอากาศยาน ผู้ครอบครองอากาศยาน ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ประจำหน้าที่ หน่วยซ่อม ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ หรือผู้ดำเนินการสนามบิน แจ้งต่อ กสอ. หรือผู้ซึ่ง กสอ. มอบหมาย โดยไม่ชักช้า และจัดทำรายงานเบื้องต้นเกี่ยวกับอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์ดังกล่าว ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งและการจัดทำรายงานเบื้องต้นให้เป็นไปตามข้อบังคับ กสอ.

ข้อบังคับ กสอ. ตามวรรคหนึ่ง ต้องประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป

มาตรา ๖๔/๑๑ เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น ห้ามมิให้บุคคลใดปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแก่อากาศยานหรือส่วนของอากาศยานหรือสิ่งที่อากาศยานนั้นบรรทุกมา เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนเพื่อความปลอดภัยแก่บุคคล หรือเพื่อคุ้มครองอากาศยานนั้นมิให้เกิดความเสียหายจากเหตุเพลิงไหม้ หรือเหตุอื่นที่จะทำให้อากาศยาน ส่วนของอากาศยาน หรือสิ่งที่อากาศยานนั้นบรรทุกมาถูกทำลายลง หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเรียกให้ช่วยเหลือ

มาตรา ๖๔/๑๒ เมื่อมีอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์รุนแรงตามมาตรา ๖๔/๗ วรรคสอง เกิดขึ้นแก่อากาศยานใดในราชอาณาจักร ให้อากาศยานหรือส่วนของอากาศยานนั้น และสิ่งที่อากาศยานนั้นบรรทุกมาอยู่ในการพิทักษ์อากาศยานของ กสอ. หรือผู้ซึ่ง กสอ. มอบหมาย ทั้งนี้ ต้องเป็นไปเท่าที่จำเป็นเพื่อการสอบสวน

ลักษณะของอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์รุนแรงและหลักเกณฑ์และวิธีการในการพิทักษ์อากาศยานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับ กสอ.

ให้ผู้จดทะเบียนอากาศยานหรือผู้ดำเนินการเดินอากาศมีหน้าที่เคลื่อนย้ายอากาศยานที่เกิดอุบัติเหตุและอุบัติการณ์รุนแรง หากไม่ดำเนินการ ให้ กสอ. หรือผู้ซึ่ง กสอ. มอบหมาย มีคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้จดทะเบียนอากาศยานหรือผู้ดำเนินการเดินอากาศ เคลื่อนย้ายอากาศยานภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนคำสั่งดังกล่าว ให้ กสอ. หรือผู้ที่ กสอ. มอบหมายมีอำนาจเคลื่อนย้ายอากาศยานนั้นเอง โดยค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้ายอากาศยานนั้น ให้ผู้จดทะเบียนอากาศยานหรือผู้ดำเนินการเดินอากาศเป็นผู้รับผิดชอบ

มาตรา ๖๔/๑๓ เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนและการรักษาไว้ซึ่งพยานหลักฐาน ให้ กสอ. ประกาศกำหนดพื้นที่ที่อุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์รุนแรงเกิดขึ้นและบริเวณโดยรอบของพื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ควบคุมการสอบสวน และประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป โดยกำหนดระยะเวลาได้ไม่เกินสิบห้าวัน และหากมีความจำเป็นอาจขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสิบห้าวัน ทั้งนี้ ต้องจัดให้มีเครื่องหมายแสดงแนวเขตพื้นที่ควบคุมการสอบสวนดังกล่าวไว้ด้วย

เมื่อได้มีการประกาศพื้นที่ควบคุมการสอบสวนตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้บุคคลใดที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปในพื้นที่ควบคุมการสอบสวน หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแก่อากาศยานหรือส่วนของอากาศยานนั้น และสิ่งของที่อากาศยานนั้นบรรทุกมา เว้นแต่ได้รับอนุญาตจาก กสอ. หรือผู้ซึ่ง กสอ. มอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีความจำเป็นต้องควบคุมพื้นที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ กสอ. ประกาศยกเลิกพื้นที่ควบคุมการสอบสวน และประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป

มาตรา ๖๔/๑๔ ในกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นแก่อากาศยานใดในราชอาณาจักร และมีบุคคลถึงแก่ความตาย ให้ กสอ. แจ้งผู้มีหน้าที่และอำนาจชันสูตรพลิกศพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดำเนินการชันสูตรพลิกศพโดยพลัน และรายงานผลการชันสูตรพลิกศพแก่ กสอ. โดยเร็ว

ในกรณีบุคคลถึงแก่ความตายตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้ประจำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ ให้ กสอ. ร่วมกันกับผู้มีหน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่งจัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการชันสูตร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการสอบสวน

มาตรา ๖๔/๑๕ ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์รุนแรง ให้ผู้ประจำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์รุนแรงนั้นเข้ารับการตรวจทางการแพทย์โดยเร็ว หากผู้ประจำหน้าที่ดังกล่าวไม่เข้ารับการตรวจ ให้ กสอ. หรือผู้ซึ่ง กสอ. มอบหมายมีอำนาจควบคุมผู้ประจำหน้าที่นั้นเพื่อนำตัวไปรับการตรวจทางการแพทย์ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ กสอ. และให้ผู้ประจำหน้าที่นั้นนำส่งผลการตรวจทางการแพทย์ให้ กสอ. โดยไม่ชักช้า

มาตรา ๖๔/๑๖ ในกรณีที่ต้องมีการสอบสวนอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์รุนแรง กสอ. จะดำเนินการเอง หรือแต่งตั้งอนุกรรมการ กสอ. ซึ่งประกอบด้วยกรรมการ กสอ. ซึ่งปฏิบัติงานเต็มเวลาคนหนึ่งเป็นประธานอนุกรรมการ และอนุกรรมการอื่นจำนวนไม่เกินสี่คน ซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นข้าราชการหรือพนักงานราชการของสำนักงาน กสอ. ได้ เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบในการสอบสวนอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์รุนแรงนั้น

ในการแต่งตั้งอนุกรรมการ กสอ. ตามวรรคหนึ่ง ให้ กสอ. แต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสอบสวนอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์รุนแรง ซึ่งมีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ ตามข้อบังคับ กสอ. ในการนี้ กสอ. อาจจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญดังกล่าวไว้ด้วยก็ได้

ให้อนุกรรมการ กสอ. ตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่และอำนาจในการสอบสวนเช่นเดียวกับ กสอ. และเมื่อดำเนินการสอบสวนเสร็จสิ้นให้อนุกรรมการ กสอ. รายงานผลการสอบสวน และจัดทำรายงานการสอบสวนอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์รุนแรงเพื่อจัดทำรายงานฉบับสุดท้ายตามมาตรา ๖๔/๑๙ ต่อ กสอ.

การปฏิบัติหน้าที่และการสอบสวนของอนุกรรมการ กสอ. ให้เป็นไปตามข้อบังคับ กสอ.

มาตรา ๖๔/๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยบันทึกเสียงหรือเสียงที่บันทึกภายในห้องนักบิน และบันทึกภาพหรือภาพและเสียงที่บันทึกในบันทึกภาพขณะทำการบินที่อยู่ในเครื่องบันทึกการบิน รวมถึงข้อความที่ถอดจากบันทึกดังกล่าว ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน เว้นแต่เป็นการเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนตามหมวดนี้ หรือการสอบสวนหรือการดำเนินการอื่นใดตามที่มีกฎหมายกำหนด

มาตรา ๖๔/๑๘ ในการสอบสวนตามหมวดนี้ ให้ กสอ. และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนรักษาความลับของข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวกับการสอบสวนที่อยู่ในความครอบครองหรือพิทักษ์ของ กสอ. หรือผู้ซึ่ง กสอ. มอบหมาย โดยจะเปิดเผยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานดังกล่าวได้เฉพาะเท่าที่จำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งการสอบสวนเท่านั้น

ข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวกับการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ได้แก่

(๑) บันทึกเสียงภายในห้องนักบิน บันทึกภาพขณะทำการบิน และข้อความที่ถอดจากบันทึกดังกล่าว

(๒) บันทึกข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวกับการสอบสวน ดังนี้

(ก) ถ้อยคำของบุคคลซึ่งให้ไว้ต่อ กสอ.

(ข) การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการของอากาศยาน

(ค) ข้อมูลทางการแพทย์หรือข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์นั้น

(ง) บันทึกต่าง ๆ จากหน่วยควบคุมการจราจรทางอากาศและข้อความที่ถอดจากบันทึกดังกล่าว

(จ) การวิเคราะห์และความเห็นของ กสอ. และผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ของอุบัติเหตุและอุบัติการณ์

(ฉ) ร่างรายงานของการสอบสวนอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์

(๓) บันทึกข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวกับการสอบสวนตามที่ กสอ. ประกาศกำหนด

มาตรา ๖๔/๑๙ ให้ กสอ. จัดทำรายงานฉบับสุดท้ายของการสอบสวนอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์รุนแรงให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ก่อน กสอ. จัดทำเป็นรายงานฉบับสุดท้ายตามวรรคหนึ่ง ให้ กสอ. ส่งร่างรายงานฉบับสุดท้ายให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือรัฐต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้แสดงข้อคิดเห็นต่อร่างรายงานดังกล่าวตามระยะเวลาที่เห็นสมควร

ผู้ที่เกี่ยวข้อง รัฐต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และวิธีการร่างรายงานฉบับสุดท้ายตามวรรคสองให้เป็นไปตามที่ กสอ. กำหนด ทั้งนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องและรัฐต่างประเทศต้องมีมาตรการป้องกันมิให้มีการเปิดเผยข้อมูลและรายละเอียดในร่างรายงานดังกล่าว

รายงานฉบับสุดท้ายไม่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กระบวนการยุติธรรม หรือการดำเนินการใด ๆ ที่มุ่งกล่าวโทษบุคคลหรือกำหนดให้บุคคลใดต้องรับโทษ”

มาตรา ๓๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๗/๑ การค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย มาตรา ๖๔/๒๐ มาตรา ๖๔/๒๑ มาตรา ๖๔/๒๒ มาตรา ๖๔/๒๓ มาตรา ๖๔/๒๔ มาตรา ๖๔/๒๕ มาตรา ๖๔/๒๖ มาตรา ๖๔/๒๗ และมาตรา ๖๔/๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“หมวด ๗/๑
การค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย

มาตรา ๖๔/๒๐ ในหมวดนี้

“การค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย” ให้หมายความรวมถึง การค้นหาและช่วยชีวิตผู้ที่ประสบภัยจากอากาศยานด้วย

“สำนักงาน กชย.” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานและเรือที่ประสบภัย

“ผู้อำนวยการ กชย.” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานและเรือที่ประสบภัย

มาตรา ๖๔/๒๑ ให้มีคณะกรรมการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยแห่งชาติขึ้นคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “กชย.” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงคมนาคม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการ กชย. ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ปลัดกระทรวงคมนาคมโดยข้อเสนอของผู้อำนวยการ กชย. แต่งตั้งข้าราชการในสำนักงาน กชย. จำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๖๔/๒๒ ให้ กชย. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการ และเขตความรับผิดชอบในการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยของประเทศไทย

(๒) เห็นชอบแผนการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยแห่งชาติ โดยคำนึงถึงมาตรฐานและข้อพึงปฏิบัติขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ

(๓) กำหนดมาตรการในการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากอากาศยานที่อยู่ในภาวะอันตรายให้สอดคล้องกับมาตรฐานตามข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๑๕/๑๗ (๗)

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย รวมทั้งการออกประกาศหรือคำสั่งเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว

(๕) วางระเบียบเกี่ยวกับค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยตามแผนการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๖) ให้คำแนะนำ ปรึกษา และสนับสนุนการดำเนินการและพัฒนาระบบการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยของประเทศ

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เมื่อ กชย. เห็นชอบแผนตาม (๒) แล้ว ให้สำนักงาน กชย. แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว

ในการปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง กชย. อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนหรือตามที่มอบหมายก็ได้ และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๖๔/๒๓ แผนการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยแห่งชาติตามมาตรา ๖๔/๒๒ (๒) ต้องสอดคล้องกับนโยบาย แนวทาง และมาตรการในการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย ที่ กชย. กำหนดตามมาตรา ๖๔/๒๒ (๑) และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) แนวทางและมาตรการในการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

(๒) วิธีการเกี่ยวกับการแจ้งข่าว การค้นหา และให้ความช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า รวมถึงการขนย้ายผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต รวมทั้งหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลเกี่ยวกับการสาธารณสุข การวางแผนและการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารและการลำเลียงขนส่งอย่างเป็นระบบ

(๓) รายชื่อหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบในการดำเนินการตาม (๑) และ (๒) ทั้งนี้ จะกำหนดหน่วยงานภาคเอกชนที่จะดำเนินการสนับสนุนหรือให้การช่วยเหลือในการดำเนินการด้วยก็ได้

(๔) งบประมาณเพื่อการดำเนินการ แนวทางในการเตรียมพร้อมด้านการฝึกอบรมบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และระบบการปฏิบัติการในการดำเนินการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย เพื่อดำเนินการตาม (๑) และ (๒)

มาตรา ๖๔/๒๔ ให้สำนักงาน กชย. ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางของรัฐ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยของประเทศ และประสานงานในการบูรณาการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลืออากาศยานที่อยู่ในภาวะอันตรายหรืออากาศยานที่สูญหายหรือขาดการติดต่อและต้องการการค้นหาและช่วยชีวิตผู้ที่ประสบภัยจากอากาศยานได้อย่างทันท่วงที และให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยแห่งชาติเสนอให้ กชย. เห็นชอบตามมาตรา ๖๔/๒๒ (๒)

(๒) กำกับดูแลการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยให้เป็นไปตามมาตรการที่ กชย. กำหนดตามมาตรา ๖๔/๒๒ (๓)

(๓) ศึกษาวิจัยเพื่อหามาตรการในการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยให้มีประสิทธิภาพ

(๔) ปฏิบัติการ ประสานการปฏิบัติ ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาคเอกชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย และให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ผู้ได้รับภยันตราย หรือผู้ได้รับความเสียหาย

(๕) แนะนำ ให้คำปรึกษา และอบรมเกี่ยวกับการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาคเอกชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๖) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผนการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยแห่งชาติ

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่ กชย. หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๖๔/๒๕ ในกรณีที่อากาศยานทหาร หรืออากาศยานราชการอยู่ในภาวะอันตราย สูญหาย หรือขาดการติดต่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอากาศยานดังกล่าว อาจร้องขอ กชย. ให้มีการดำเนินการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยตามบทบัญญัติแห่งหมวดนี้ได้

มาตรา ๖๔/๒๖ เมื่ออากาศยานอยู่ในภาวะอันตราย สูญหาย หรือขาดการติดต่อภายในราชอาณาจักร ให้ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตแจ้งเหตุต่อศูนย์ประสานงานค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยโดยทันทีที่ทราบเหตุดังกล่าว

เพื่อประโยชน์ในการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย ให้ผู้จดทะเบียนอากาศยาน เจ้าของอากาศยานหรือผู้ดำเนินการเดินอากาศในกรณีอากาศยานที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย หรือตัวแทนของผู้จดทะเบียนอากาศยาน เจ้าของอากาศยานหรือผู้ดำเนินการเดินอากาศในกรณีอากาศยานต่างประเทศ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอากาศยานประสบภัยต่อศูนย์ประสานงานค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยตามที่ร้องขอ

มาตรา ๖๔/๒๗ เมื่ออากาศยานอยู่ในภาวะอันตราย สูญหาย หรือขาดการติดต่อ หรือมีการแจ้งเหตุตามมาตรา ๖๔/๒๖ ให้สำนักงาน กชย. รายงานให้รัฐมนตรีและ กชย. ทราบโดยไม่ชักช้า

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่ที่เกิดเหตุเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ เพื่อควบคุมและกำกับการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยให้เป็นไปตามแผนการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยแห่งชาติและพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อประโยชน์ในการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย ให้ผู้บัญชาการเหตุการณ์มีอำนาจตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ บังคับบัญชาและสั่งการหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาคเอกชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ตามความจำเป็น และให้ศูนย์ประสานงานค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยให้การสนับสนุนและช่วยเหลือการดำเนินการของผู้บัญชาการเหตุการณ์ด้วย

ในกรณีมีเหตุอื่นที่จำเป็น รัฐมนตรีอาจพิจารณาแต่งตั้งบุคคลอื่นหรือเปลี่ยนแปลงผู้บัญชาการเหตุการณ์ได้ตามความเหมาะสม

เมื่อภารกิจการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยเสร็จสิ้น ให้ผู้บัญชาการเหตุการณ์แจ้งมายังศูนย์ประสานงานค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย เพื่อดำเนินการยกเลิกภารกิจการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย

มาตรา ๖๔/๒๘ เพื่อให้การปฏิบัติการช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ผู้บัญชาการเหตุการณ์มีอำนาจกำหนดพื้นที่และบริเวณในการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัย

ห้ามบุคคลซึ่งไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปในพื้นที่หรือบริเวณที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการเหตุการณ์ หรือเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนหรือฉุกเฉินเพื่อช่วยเหลือบุคคลให้พ้นภยันตรายที่ใกล้จะถึง”

มาตรา ๓๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๕ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินมีอำนาจเรียกตรวจเอกสารตามมาตรา ๑๖ เอกสารอื่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือนตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนดจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และหากปรากฏว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้และเกี่ยวข้องกับเอกสารดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินมีอำนาจยึดเอกสารนั้นไว้เพื่อดำเนินการต่อไป”

มาตรา ๓๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๖๕/๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินมีอำนาจเรียกโดยทำเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือนชี้แจง ให้ถ้อยคำ หรือจัดส่งเอกสารตามมาตรา ๑๖ เอกสารอื่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือน หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาที่ระบุไว้ในหนังสือเรียกนั้นได้

เอกสารหรือข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นเอกสารหรือข้อมูลที่บุคคลนั้นทราบ หรืออยู่ในความดูแลหรืออยู่ภายใต้ความควบคุมของบุคคลนั้น หรือเป็นเอกสารหรือข้อมูลที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินเห็นว่าจำเป็นเพื่อการตรวจสอบด้านการบิน

ในกรณีที่เรียกให้บุคคลเข้าชี้แจงหรือให้ถ้อยคำ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จดบันทึกคำตอบหรือถ้อยคำของบุคคลดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษร

(๒) ให้บุคคลซึ่งชี้แจงหรือให้ถ้อยคำได้ตรวจสอบความถูกต้องตามบันทึกตาม (๑) และลงนามในบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรเช่นว่านั้นด้วย

ถ้าต้องใช้ล่ามหรือผู้ใดแปลภาษาเพื่อให้ข้อมูลแก่บุคคลดังกล่าวเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้จดบันทึกไว้ ให้ล่ามหรือผู้แปลภาษานั้นลงนามในบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรเช่นว่านั้นด้วย”

มาตรา ๔๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๖ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ แห่งสนามบินอนุญาต ที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยานหรือสถานที่ตั้งเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ

(๒) เข้าไปในโรงงานหรือสถานที่ซึ่งเป็นที่สร้าง ประกอบ ซ่อม หรือตรวจและถอดปรับอากาศยานหรือส่วนของอากาศยาน และตรวจสอบการเหล่านั้นตลอดถึงส่วนต่าง ๆ และแบบที่เกี่ยวกับส่วนเหล่านั้นในระหว่างเวลาทำงาน

(๓) เข้าไปในอากาศยานที่ปฏิบัติการบินมายัง ออกจาก หรือภายในราชอาณาจักร และที่ทำการของผู้ดำเนินการเดินอากาศและผู้ให้บริการการเดินอากาศ

(๔) ขึ้นตรวจและค้นอากาศยานซึ่งมีเหตุที่จะเชื่อว่ามีของต้องห้ามหรือต้องกำกัดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นใด หรือของซึ่งได้นำเข้าในหรือจะนำออกนอกราชอาณาจักรอันเป็นการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากร

(๕) ตรวจอากาศยานซึ่งมีใบสำคัญสมควรเดินอากาศแล้วเป็นครั้งคราวตามที่เห็นสมควร

(๖) เข้าตรวจสถานที่เก็บอากาศยาน

(๗) ยึดของต้องห้ามหรือต้องกำกัดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นใดหรือของซึ่งได้นำเข้าในหรือจะนำออกนอกราชอาณาจักรอันเป็นการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากร”

มาตรา ๔๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๗/๓ มาตรา ๖๗/๔ มาตรา ๖๗/๕ มาตรา ๖๗/๖ มาตรา ๖๗/๗ มาตรา ๖๗/๘ มาตรา ๖๗/๙ มาตรา ๖๗/๑๐ มาตรา ๖๗/๑๑ และมาตรา ๖๗/๑๒ ในหมวด ๘ อำนาจตรวจ ยึดและหน่วงเหนี่ยว แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๖๗/๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกและไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ตรวจสอบด้านการบิน

มาตรา ๖๗/๔ เพื่อประโยชน์ในการตรวจติดตามและบังคับการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่อยู่ภายใต้หน้าที่และอำนาจของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินมีอำนาจเข้าไปในอากาศยาน สถานที่ทำการ เพื่อขอตรวจค้นอากาศยาน หรือสถานที่ทำการนั้น หรือเข้าไปและตรวจค้นสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ และตรวจเอกสารที่เกี่ยวกับการบินในสถานที่นั้น ๆ ว่าปฏิบัติหรือดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยต้องเข้าไปภายในเวลาทำการของสถานที่นั้น ๆ หรือตามเวลาอันสมควร

ในการปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ตรวจสอบวัตถุใด ๆ ทำสำเนา คัดย่อจากหนังสือหรือเอกสารที่ตรวจพบในอากาศยาน สถานที่ทำการใด ๆ ที่มีมูลเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับการและการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) สั่งให้บุคคลใด ๆ ส่งข้อมูลหรือเอกสารให้แก่สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย หรือส่งคืนข้อมูลหรือเอกสารดังกล่าว หรือวัตถุอื่นใดที่จำเป็นเพื่อการปฏิบัติการอย่างเหมาะสมตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ใช้งานคอมพิวเตอร์ใด ๆ เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่มีและคัดลอกหรือพิมพ์สำเนาของบันทึกหรือรายการข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการหรือบังคับการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) สอบถามบุคคลใด ๆ ที่อยู่หรือเคยอยู่ ณ สถานที่ทำการ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) สั่งบุคคลที่เป็นผู้ควบคุมหรือเก็บรักษาหนังสือ เอกสาร หรือสิ่งของใด ๆ ที่อยู่ในสถานที่ทำการให้แสดงหนังสือ เอกสาร หรือสิ่งของนั้น ๆ โดยทันที หรือในเวลาหรือสถานที่ใด ๆ

(๖) สั่งบุคคลที่ครอบครอง หรือเก็บรักษา หรือควบคุมหนังสือ เอกสาร หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับกิจการของนายจ้าง ให้จัดส่งหนังสือ เอกสาร หรือสิ่งของดังกล่าวโดยทันทีหรือภายในระยะเวลาและสถานที่ที่กำหนด

(๗) ทดสอบการควบคุมการรักษาความปลอดภัยและมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยของผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ให้บริการการเดินอากาศ และตัวแทนควบคุมหรือการไปรษณีย์ควบคุม

ในการตรวจค้นหรือตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินอาจมีล่ามแปลภาษาหรือบุคคลอื่นตามความเหมาะสมและจำเป็นในการให้ความช่วยเหลือแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินด้วยก็ได้

การปฏิบัติการตามมาตรานี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินแสดงบัตรประจำตัวต่อเจ้าของหรือบุคคลที่ควบคุมสถานที่ทำการนั้น หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลที่ได้จากการตรวจค้นหรือตรวจสอบตามมาตรานี้ ซึ่งมีลักษณะเป็นความลับ หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล หรือเป็นข้อมูลมีความอ่อนไหวในเชิงธุรกิจ หรือเป็นข้อมูลมีลักษณะเกี่ยวข้องกับกรรมสิทธิ์หรือทรัพย์สินอันที่จะเผยแพร่ต่อสาธารณะมิได้ ให้เก็บรักษาเป็นความลับ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลดังกล่าวหรือเป็นการนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินการทางกฎหมาย

มาตรา ๖๗/๕ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการตรวจติดตามและกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ตรวจสอบด้านการบินอาจเข้าไปในสถานที่ส่วนบุคคลอันเป็นที่เฉพาะได้ ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากผู้ครอบครองหรือโดยมีหมายศาล

ในการปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง หากมีการเคลื่อนย้ายสิ่งของใด ๆ จากสถานที่ทำการที่เข้าตรวจค้น พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินผู้นั้นต้องออกใบรับที่แสดงสิ่งของที่ได้เคลื่อนย้ายให้แก่เจ้าของหรือบุคคลที่ควบคุมสถานที่ทำการนั้น และต้องนำสิ่งของดังกล่าวส่งคืนให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้หลังจากที่นำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของการเคลื่อนย้ายแล้ว

พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ อาจมีล่ามแปลภาษาหรือบุคคลอื่นตามความเหมาะสมและจำเป็นในการให้ความช่วยเหลือแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินด้วยก็ได้

มาตรา ๖๗/๖ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินที่ทำการตรวจค้นหรือตรวจสอบตามมาตรา ๖๗/๔ หรือมาตรา ๖๗/๕ อาจแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือบุคคลที่ควบคุมสถานที่ทำการนั้นหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขหรือจัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นใดที่บัญญัติให้มีการดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินกำหนด

หนังสือแจ้งให้ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) รายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำที่ถือเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

(๒) ขั้นตอนต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการและกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการขั้นตอนเหล่านั้น

(๓) สิ่งที่ห้ามกระทำและกำหนดระยะเวลาที่ห้ามกระทำการดังกล่าวที่ระบุไว้

(๔) กระบวนการที่ต้องปฏิบัติในการยื่นอุทธรณ์การออกหนังสือแจ้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย

ในกรณีที่มีเหตุอันควร พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินอาจสั่งให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงรายการในหนังสือแจ้งดังกล่าวและอาจขยายระยะเวลาที่กำหนดไว้ก็ได้

ในกรณีที่บุคคลซึ่งต้องปฏิบัติตามหนังสือแจ้งนั้นไม่ปฏิบัติตามรายการที่กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินรายงานให้ผู้อำนวยการทราบเพื่อสั่งการต่อไป

การยื่นอุทธรณ์การออกหนังสือแจ้งให้ปฏิบัติตามกฎหมายที่ออกตามความในวรรคหนึ่ง ไม่มีผลเป็นการทุเลาการปฏิบัติให้เป็นไปตามหนังสือดังกล่าว ในระหว่างที่รอผลการพิจารณาอุทธรณ์

มาตรา ๖๗/๗ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินมีอำนาจสั่งห้ามเจ้าของหรือผู้จดทะเบียนอากาศยาน ผู้ดำเนินการเดินอากาศ หรือสมาชิกลูกเรือของอากาศยาน มิให้นำอากาศยานไปปฏิบัติการบินในกรณีที่มีเหตุหรือมีเหตุอันควรสงสัย ดังต่อไปนี้

(๑) อากาศยานนั้นไม่มีความสมควรเดินอากาศ

(๒) สมาชิกลูกเรือไม่มีคุณสมบัติหรือหย่อนสมรรถภาพทางกายหรือจิตใจที่จะทำการบินได้

(๓) การปฏิบัติการของอากาศยานดังกล่าวอาจก่อให้เกิดภยันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่บนภาคพื้น

(๔) เจ้าของหรือผู้จดทะเบียนอากาศยาน หรือผู้ดำเนินการเดินอากาศ ไม่ชำระค่าธรรมเนียมกำกับการบินพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย หรือค่าบริการหรือค่าธรรมเนียมอื่นใดที่เกิดขึ้นจากการใช้บริการของหน่วยงานผู้ให้บริการด้านการบิน เช่น บริการของสนามบิน หรือบริการการเดินอากาศ หรือบริการอื่นที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด ซึ่งถึงกำหนดต้องชำระไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือไม่ชำระเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มที่เกิดจากการชำระค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการล่าช้า ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด

(๕) ไม่ชำระค่าปรับที่เกิดจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๓) พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินอาจดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อหน่วงเหนี่ยวอากาศยานหรือยับยั้งสมาชิกลูกเรือนั้นมิให้ปฏิบัติการบินตามวรรคหนึ่งได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๔) หรือ (๕) ภายหลังได้สั่งห้ามนำอากาศยานไปปฏิบัติการบินให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินรายงานให้ผู้อำนวยการทราบโดยเร็ว และหากมีความจำเป็นต้องมีการหน่วงเหนี่ยวอากาศยานนั้นจนกว่าจะได้มีการชำระค่าธรรมเนียม ค่าบริการ เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม หรือค่าปรับ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินเสนอต่อผู้อำนวยการให้มีคำสั่งหน่วงเหนี่ยวอากาศยานนั้นไว้ได้ และจะกำหนดเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติตามความจำเป็นด้วยก็ได้

มาตรา ๖๗/๘ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอากาศยานลำใดน่าจะทำการบินในลักษณะที่เข้าข่ายเป็นการบินที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือฝ่าฝืนข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบหรือคำสั่ง หรือคำสั่งการใดที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นใดหรือการทำการบินเช่นว่านั้นอาจก่อให้เกิดภยันตรายต่อบุคคลในอากาศยานหรือต่อบุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่บนภาคพื้น ผู้อำนวยการอาจมีคำสั่งให้หน่วงเหนี่ยวอากาศยานนั้น หรือในกรณีจำเป็นจะสั่งให้ระงับการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกใด ๆ สำหรับอากาศยานดังกล่าวด้วยก็ได้

เมื่อผู้อำนวยการเห็นว่าได้มีการปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ หรือข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบหรือคำสั่ง หรือคำสั่งการใดที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นใดนั้นแล้ว ให้ผู้อำนวยการมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งหน่วงเหนี่ยวหรือคำสั่งระงับการให้บริการดังกล่าว

มาตรา ๖๗/๙ หากปรากฏว่ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีบุคคลที่จงใจหรือน่าจะกระทำการกรณีหนึ่งกรณีใดดังต่อไปนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินอาจมีคำสั่งห้ามผู้ได้รับใบรับรอง

ใบอนุญาต ใบสำคัญ หนังสืออนุญาต หรือหนังสือรับรอง มิให้ใช้สิทธิที่ได้รับตามใบรับรอง ใบอนุญาต ใบสำคัญ หนังสืออนุญาต หรือหนังสือรับรอง นั้น

(๑) ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบหรือคำสั่ง หรือคำสั่งการใดที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

(๒) อาจก่อให้เกิดภยันตรายแก่บุคคลในอากาศยานหรือแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่บนภาคพื้น

การสั่งห้ามใช้สิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๖๗/๑๐ ผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศซึ่งดำเนินการในประเทศไทย จะต้องมีหนังสือแต่งตั้งตัวแทนในประเทศไทยเพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการรับหนังสือแจ้ง คำสั่งการ หรือคำวินิจฉัยที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้และดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งในนามของผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศนั้น โดยส่งหนังสือแต่งตั้งดังกล่าวให้แก่ผู้อำนวยการก่อนเริ่มดำเนินการในประเทศไทย

การส่งหนังสือแจ้ง คำสั่งการ หรือคำวินิจฉัย ตามพระราชบัญญัตินี้อาจออกให้แก่ผู้ดำเนินการเดินอากาศหรือผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศใด ๆ โดยส่งไปยังสำนักงานใหญ่หรือส่งไปยังที่ทำการของตัวแทนที่ได้รับแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี โดยให้ถือว่ามีผลเช่นเดียวกับการออกให้แก่ผู้ดำเนินการเดินอากาศหรือผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศนั้น

ในการส่งหนังสือแจ้ง คำสั่งการ หรือคำวินิจฉัยที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ หากไม่ปรากฏตัวผู้แทนที่ได้รับการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยการติดประกาศให้ทราบ ณ ที่ทำการของตัวแทนหรือลงประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยประการใดประการหนึ่งได้

มาตรา ๖๗/๑๑ การยื่นข้อร้องเรียนว่ามีการดำเนินการหรือละเว้นดำเนินการใด ๆ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบหรือคำสั่ง หรือคำสั่งการใดที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นเป็นหนังสือต่อผู้อำนวยการ

การยื่นและการรับข้อร้องเรียน การพิจารณา และการสอบสวนข้อร้องเรียนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด

มาตรา ๖๗/๑๒ บุคคลใดที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรือความไม่เป็นธรรมจากคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และมิได้เป็นคำสั่งที่ออกโดยผู้อำนวยการ อาจยื่นอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อผู้อำนวยการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งดังกล่าว

ให้ผู้อำนวยการพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จพร้อมทั้งให้เหตุผล โดยคำวินิจฉัยนั้นต้องทำเป็นหนังสือ และแจ้งให้แก่ผู้อุทธรณ์ทราบ ทั้งนี้ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับการอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของผู้อำนวยการตามวรรคสอง ให้เป็นที่สุด

การยื่นและรับอุทธรณ์ การพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้โอกาสอันควรแก่คู่กรณีในการแสดงตัว การแสดงและโต้แย้งข้อมูลและข้อพิสูจน์ ในการพิจารณาอุทธรณ์

การอุทธรณ์นี้ ไม่เป็นเหตุแห่งการทุเลาคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินดังกล่าว”

มาตรา ๔๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๗/๑๓ มาตรา ๖๗/๑๔ มาตรา ๖๗/๑๕ มาตรา ๖๗/๑๖ มาตรา ๖๗/๑๗ มาตรา ๖๗/๑๘ มาตรา ๖๗/๑๙ และมาตรา ๖๗/๒๐ ในหมวด ๙ บทกำหนดโทษ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๖๗/๑๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๑๕/๑๐ วรรคสอง ในเรื่องที่เกี่ยวกับมาตรา ๑๕/๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๓) ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท และปรับอีกวันละสองพันบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๖๗/๑๔ ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) จัดให้มีบริการการเดินอากาศโดยไม่ได้รับใบรับรองตามมาตรา ๑๕/๑๘

(๒) ผลิตอากาศยานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๔๑/๒๑

(๓) ผลิตส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๔๑/๓๒

(๔) ประกอบกิจการหน่วยซ่อมโดยไม่ได้รับใบรับรองตามมาตรา ๔๑/๙๔

(๕) ประกอบกิจการบำรุงรักษาอากาศยานต่างประเทศในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๔๑/๑๑๐

(๖) ใช้อากาศยานในการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์โดยไม่ได้รับใบรับรองตามมาตรา ๔๑/๑๑๓

(๗) ประกอบกิจการการบินพลเรือนโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๔๑/๑๒๕

(๘) เป็นผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศซึ่งประกอบกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์เข้ามายังหรือออกจากราชอาณาจักรโดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๑/๑๒๖ วรรคหนึ่ง

(๙) เปิดสนามบินหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยานให้บริการแก่สาธารณะ โดยไม่ได้รับใบรับรองตามมาตรา ๖๐/๑

(๑๐) นำอากาศยานไปปฏิบัติการโดยฝ่าฝืนคำสั่งห้ามตามมาตรา ๖๗/๗ วรรคหนึ่ง

(๑๑) เปิดให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศโดยฝ่าฝืนคำสั่งระงับการให้บริการตามมาตรา ๖๗/๘

(๑๒) ใช้สิทธิที่ได้รับตามใบรับรอง ใบอนุญาต ใบสำคัญ หนังสืออนุญาต หรือหนังสือรับรองโดยฝ่าฝืนคำสั่งห้ามตามมาตรา ๖๗/๙

มาตรา ๖๗/๑๕ ผู้ได้รับใบรับรองบริการการเดินอากาศ หรือใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ หรือใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือน ผู้ใดดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ข้อกำหนด เงื่อนไข ข้อจำกัด หรือข้อบังคับ แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๑๕/๒๐ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๑๑๗ มาตรา ๔๑/๑๒๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๑/๑๒๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท และปรับอีกวันละหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๖๗/๑๖ ผู้ได้รับใบรับรองบริการการเดินอากาศผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕/๒๒ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท

มาตรา ๖๗/๑๗ ผู้ได้รับใบรับรองบริการการเดินอากาศผู้ใดไม่ส่งคืนใบรับรองบริการการเดินอากาศตามมาตรา ๑๕/๒๔ วรรคสอง ผู้จดทะเบียนอากาศยานผู้ใดไม่ส่งคืนใบสำคัญการจดทะเบียนตามมาตรา ๓๒ วรรคสอง ผู้ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศผู้ใดไม่ส่งคืนใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศตามมาตรา ๔๑/๑๒๑ วรรคสอง หรือผู้ได้รับใบรับรองการดำเนินงานสนามบินสาธารณะผู้ใดไม่ส่งคืนใบรับรองการดำเนินงานสนามบินสาธารณะตามมาตรา ๖๐/๓๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกวันละสองพันบาทจนกว่าจะส่งคืน

มาตรา ๖๗/๑๘ ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) ไม่ยินยอมให้ผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินปฏิบัติการตามมาตรา ๑๕/๒๕ มาตรา ๔๑/๕๗ มาตรา ๔๑/๑๑๙ มาตรา ๖๐/๒๐ มาตรา ๖๐/๔๒ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๕/๑ มาตรา ๖๖ หรือมาตรา ๖๗/๔

(๒) ไม่ยินยอมให้ กสอ. ปฏิบัติการตามมาตรา ๖๔/๖

มาตรา ๖๗/๑๙ ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินแปดหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) รับมอบ จัดเก็บ บรรทุก ขนถ่าย หรือขนส่งวัตถุอันตรายไปกับอากาศยานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากผู้อำนวยการตามมาตรา ๑๕/๒๗

(๒) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด เงื่อนไข และแนวทางในการดำเนินการกับวัตถุอันตรายหรือสิ่งของต้องห้ามหรือต้องดูแลเป็นพิเศษที่ออกโดยผู้อำนวยการตามมาตรา ๑๕/๒๘ และมาตรา ๑๕/๓๐

(๓) รับมอบ จัดเก็บ บรรทุก ขนถ่าย หรือขนส่งสิ่งของต้องห้ามหรือต้องดูแลเป็นพิเศษไปกับอากาศยานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากผู้อำนวยการตามมาตรา ๑๕/๒๙

(๔) ส่งหรือพาวัตถุอันตรายหรือสิ่งของต้องห้ามหรือต้องดูแลเป็นพิเศษไปกับอากาศยานโดยมิได้ให้หรือสำแดงข้อมูลต่อผู้ขนส่งตามข้อกำหนดของผู้อำนวยการตามมาตรา ๑๕/๓๑

(๕) นำอากาศยานบินเข้าพื้นที่หวงห้ามเด็ดขาดหรือพื้นที่หวงห้ามเฉพาะโดยฝ่าฝืนเงื่อนไขหรือข้อจำกัดตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง

(๖) นำอากาศยานบินเข้าพื้นที่อันตราย โดยไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๒ วรรคสาม

(๗) ส่งหรือพายุทธภัณฑ์ไปกับอากาศยานโดยไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕

(๘) เป็นผู้ประจำหน้าที่โดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือใบรับรองใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ซึ่งออกให้โดยรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือรัฐที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทย ตามมาตรา ๔๒ หรือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่มาจากการเทียบโอนตามมาตรา ๕๐/๖ หรือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่ออกให้หรือรับรองตามกฎหมายของประเทศผู้จดทะเบียนอากาศยาน ตามมาตรา ๕๐/๗

(๙) ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ประจำหน้าที่โดยไม่มีใบสำคัญแพทย์ตามมาตรา ๕๐/๙

ในกรณีที่ผู้ควบคุมอากาศยานทำการบินโดยรู้ว่ามีผู้กระทำความผิดตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๗) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๗/๒๐ ผู้ใดได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๕/๒๗ มาตรา ๑๕/๒๙ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๕๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๖๐ เบญจ วรรคสาม ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท”

มาตรา ๔๓ ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้อัตราโทษต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง . . . “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท””

มาตรา ๔๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้ใดนำอากาศยานทำการบิน โดยอากาศยานนั้นไม่ได้จดทะเบียนอากาศยานตามมาตรา ๓๐ หรือไม่มีสมุดปูมเดินทางตามมาตรา ๑๖/๑ หรือมีผู้ประจำหน้าที่ซึ่งไม่มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ หรือใบรับรองใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ซึ่งออกให้โดยรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือรัฐที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทยในอากาศยานตามมาตรา ๔๒ หรือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่มาจากการเทียบโอนตามมาตรา ๕๐/๖ หรือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่ออกให้หรือรับรองตามกฎหมายของประเทศผู้จดทะเบียนอากาศยาน ตามมาตรา ๕๐/๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๔๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๒ เว้นแต่จะมีกรณีฉุกเฉินอันอาจเป็นอันตรายแก่อากาศยานหรือบุคคลในอากาศยาน หรือการให้บริการทางการแพทย์ฉุกเฉิน ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) นำอากาศยานขึ้นลงโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๕๐/๑๔

(๒) นำอากาศยานบินออกนอกเส้นทางบินที่กำหนดในข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๑๘”

มาตรา ๔๖ ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้อัตราโทษต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๓ . . . “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท””

มาตรา ๔๗ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ผู้ให้บริการการเดินอากาศเก็บค่าบริการไม่เป็นไปตามอัตราที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๕/๒๖ หรือผู้ดำเนินการเดินอากาศเก็บค่าโดยสารหรือค่าระวางไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนด หรือเกินอัตราขั้นสูงที่กำหนดในข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๓๐”

มาตรา ๔๘ ให้ยกเลิก (๓) ของมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๔๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๕ ผู้จดทะเบียนอากาศยาน ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ให้บริการการเดินอากาศ ผู้ประจำหน้าที่ หรือผู้ได้รับใบรับรองการดำเนินการสนามบินสาธารณะ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

บุคคลที่อยู่ในอากาศยานและบุคคลอื่นใดที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ผู้ดำเนินการเดินอากาศหรือผู้ได้รับใบรับรองการดำเนินการสนามบินสาธารณะ หรือผู้ประกอบการในสนามบินอนุญาต หรือผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามแผนรักษาความปลอดภัยหรือแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๕๐ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) นำอากาศยานบินเข้าพื้นที่หวงห้ามเด็ดขาดหรือพื้นที่หวงห้ามเฉพาะที่ผู้อำนวยการได้ประกาศกำหนดโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง”

มาตรา ๕๑ ให้ยกเลิกมาตรา ๗๙ และมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๕๒ ให้ยกเลิกมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๕๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตผลิตหรือมีสิทธิผลิตผลิตภัณฑ์ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๔๑/๑๘ (๒) หรือข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๔๑/๕๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๑/๕๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๕๔ ให้ยกเลิกมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๕๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๙๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๕๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๘ พนักงานของผู้ได้รับใบอนุญาตผลิตอากาศยานที่ได้รับใบอนุญาตให้มีอำนาจออกใบสำคัญสมควรเดินอากาศหรือหนังสือรับรองความสมควรเดินอากาศผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ออกตามมาตรา ๔๑/๖๖ วรรคสี่ หรือมาตรา ๔๑/๗๔ วรรคสอง หรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการค้นหรือตรวจค้นตามข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๕๐/๒๔ วรรคสอง หรือพนักงานของผู้ได้รับใบรับรองการดำเนินการสนามบินสาธารณะหรือผู้ดำเนินการเดินอากาศหรือตัวแทนของผู้ดำเนินการเดินอากาศผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจค้นตามข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๖๐/๑๗ วรรคสอง และการกระทำดังกล่าวไม่เป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท”

มาตรา ๕๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๗/๑ มาตรา ๑๐๗/๒ และมาตรา ๑๐๗/๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๑๐๗/๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๒๕ ซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์หรือผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๑/๑๒๖ ผู้ใดไม่จัดให้มีการประกันภัยความรับผิดตามสัญญาและบุคคลที่สามเพื่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยานตามมาตรา ๔๑/๑๓๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองล้านบาท

มาตรา ๑๐๗/๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๒๕ ซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์หรือผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๑/๑๒๖ ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท

(๑) ปฏิเสธการรับขนคนพิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยไม่เป็นไปตามมาตรา ๔๑/๑๓๓ วรรคสาม

(๒) ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๑/๑๓๕

มาตรา ๑๐๗/๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๒๕ ซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์หรือผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๑/๑๒๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนเกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารในเที่ยวบินภายในประเทศและระหว่างประเทศตามมาตรา ๔๑/๑๓๔ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท”

มาตรา ๕๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๘/๑ มาตรา ๑๐๘/๒ มาตรา ๑๐๘/๓ มาตรา ๑๐๘/๔ มาตรา ๑๐๘/๕ มาตรา ๑๐๘/๖ มาตรา ๑๐๘/๗ มาตรา ๑๐๘/๘ มาตรา ๑๐๘/๙ และมาตรา ๑๐๘/๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๑๐๘/๑ ผู้ใดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งการรักษาความปลอดภัยที่ออกให้แก่ตนตามมาตรา ๕๐/๒๒ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๘/๒ ผู้ใดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ปฏิเสธการให้ข้อมูลตามมาตรา ๕๐/๒๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๘/๓ ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) เปลี่ยนแปลง ปิดบังหรือทำลายข้อมูลใด ๆ ที่ต้องจัดส่งตามมาตรา ๕๐/๒๓ วรรคหนึ่ง

(๒) จัดทำหรือให้ข้อมูลอันเป็นเท็จที่ต้องจัดส่งตามมาตรา ๕๐/๒๓ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๐๘/๔ เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๕๐/๒๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๐/๒๕ มาตรา ๕๐/๓๗ มาตรา ๕๐/๓๘ หรือมาตรา ๕๐/๓๙ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในการค้นหรือตรวจค้นตามมาตรา ๕๐/๒๔ วรรคสอง หรือข้อกำหนดในการตรวจค้นผู้โดยสารและสัมภาระที่จะนำขึ้นไปบนอากาศยานในเที่ยวบินพาณิชย์ตามมาตรา ๕๐/๔๑ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท

มาตรา ๑๐๘/๕ ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนในการรักษาความลับตามมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(๒) เป็นเจ้าพนักงานผู้บังคับใช้กฎหมายนำอาวุธขึ้นบนอากาศยาน เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายนั้น ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการเป็นการเฉพาะราย หรือมิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือขั้นตอนที่ผู้อำนวยการกำหนดตามมาตรา ๕๐/๓๔ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๐๘/๖ เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ หรือตัวแทนควบคุมหรือการไปรษณีย์ควบคุม ประกอบกิจการโดยฝ่าฝืนมาตรา ๕๐/๒๘ มาตรา ๕๐/๒๙ มาตรา ๕๐/๓๐ หรือมาตรา ๕๐/๓๑ แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๑๐๘/๗ เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ตัวแทนควบคุม การไปรษณีย์ควบคุม ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ หรือผู้ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในแผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๐/๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๘/๘ ผู้ใดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๕๐/๓๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินแปดหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๘/๙ ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินแปดหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) ขนส่งหรือครอบครองอาวุธ วัตถุระเบิด หรือวัตถุไวไฟ ภายในสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต หรือไม่ใช่เจ้าพนักงานซึ่งอยู่ระหว่างปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดตามมาตรา ๕๐/๓๕ วรรคหนึ่ง

(๒) ขนหรือนำอาวุธ วัตถุระเบิด หรือวัตถุไวไฟ เข้าไปในสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนดของเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตตามมาตรา ๕๐/๓๕ วรรคสอง

(๓) ผู้เช่าพื้นที่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนรักษาความปลอดภัยของเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตในการควบคุมการเข้าพื้นที่เฉพาะส่วนที่ตนเกี่ยวข้องตามมาตรา ๕๐/๓๖

มาตรา ๑๐๘/๑๐ ผู้โดยสารผู้ใดขัดขวางหรือหลีกเลี่ยงการตรวจค้นตามมาตรา ๕๐/๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๕๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๙/๑ มาตรา ๑๐๙/๒ และมาตรา ๑๐๙/๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๑๐๙/๑ ผู้ใดจุดและปล่อยหรือกระทำการใดเพื่อให้บั้งไฟ พลุ ตะไล โคมลอย โคมไฟ โคมควัน หรือวัตถุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน ขึ้นไปสู่อากาศ ซึ่งเป็นการรบกวนหรือก่อให้เกิดอันตรายต่อการเดินอากาศหรือปฏิบัติการของอากาศยาน ภายในเขตปลอดภัยในการเดินอากาศ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๙/๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๙/๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๙/๒ หรือประกาศที่ผู้อำนวยการประกาศตามมาตรา ๕๙/๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๙/๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศตามมาตรา ๕๙/๓ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในมาตรา ๕๙/๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๖๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๔ ผู้จดทะเบียนอากาศยาน เจ้าของอากาศยาน ผู้ครอบครองอากาศยาน ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ประจำหน้าที่ หน่วยซ่อม ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ หรือผู้ดำเนินการสนามบิน ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๑๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๑๑๕ ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) กระทำการใดต่ออากาศยานหรือส่วนของอากาศยาน หรือสิ่งที่อากาศยานนั้นบรรทุกมา อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๑๑

(๒) เข้าไปในพื้นที่ควบคุมการสอบสวน หรือกระทำการใดต่ออากาศยานหรือส่วนของอากาศยาน หรือสิ่งที่อากาศยานนั้นบรรทุกมาอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๑๓ วรรคสอง

(๓) กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดต่ออากาศยานหรือส่วนของอากาศยาน หรือสิ่งที่อากาศยานนั้นบรรทุกมาซึ่งอยู่ในการพิทักษ์อากาศยานของ กสอ. หรือผู้ซึ่ง กสอ. มอบหมาย อันทำให้เกิดความเสียหายแก่การสอบสวนและรักษาไว้ซึ่งพยานหลักฐาน”

มาตรา ๖๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๕/๑ มาตรา ๑๑๕/๒ และมาตรา ๑๑๕/๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๑๑๕/๑ ผู้ใดเปิดเผยบันทึกเสียงหรือเสียงที่บันทึกภายในห้องนักบิน หรือบันทึกภาพหรือภาพและเสียงที่บันทึกในบันทึกภาพขณะทำการบินที่อยู่ในเครื่องบันทึกการบินหรือข้อความที่ถอดจากบันทึกดังกล่าว อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๑๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๕/๒ ผู้จดทะเบียนอากาศยาน เจ้าของอากาศยาน หรือผู้ดำเนินการเดินอากาศในกรณีอากาศยานที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย หรือตัวแทนของผู้จดทะเบียนอากาศยาน เจ้าของอากาศยานหรือผู้ดำเนินการเดินอากาศในกรณีอากาศยานต่างประเทศ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๒๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๑๑๕/๓ ผู้ใดเข้าไปในพื้นที่หรือบริเวณที่ผู้บัญชาการเหตุการณ์กำหนดให้เป็นพื้นที่หรือบริเวณในการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๒๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท”

มาตรา ๖๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๑๑๗/๑ ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะรบกวนการเดินอากาศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) แสดงไฟ สัญญาณ หรือการสื่อสารใด ๆ ในสถานที่หรือในลักษณะที่น่าจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าเป็นไฟหรือสัญญาณที่แท้จริงที่เกี่ยวข้องกับสนามบินหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ

(๒) กระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการทำงานของไฟหรือสัญญาณ หรือการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับสนามบินหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ

ในกรณีที่กระทำการตาม (๑) แม้มิได้มีวัตถุประสงค์ในการรบกวนการเดินอากาศ หากผู้อำนวยการได้มีหนังสือเตือนแล้ว แต่ยังคงแสดงไฟ สัญญาณ หรือการสื่อสารเช่นว่านั้นก่อให้เกิดความเข้าใจผิดดังกล่าว ให้ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๖๓ ให้ยกเลิกความตาม (๑) ในอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ใบอนุญาตดำเนินงานเกี่ยวกับรับมอบ จัดเก็บ บรรทุก ขนถ่ายหรือขนส่งวัตถุอันตราย ตามมาตรา ๑๕/๒๗ หรือสิ่งของต้องห้าม หรือต้องดูแลเป็นพิเศษตามมาตรา ๑๕/๒๙	ฉบับละ	๒๐,๐๐๐ บาท”

มาตรา ๖๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒๘/๑) (๒๘/๒) (๒๘/๓) (๒๘/๔) (๒๘/๕) (๒๘/๖) (๒๘/๗) และ (๒๘/๘) ในอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

“(๒๘/๑) ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ	ฉบับละ	๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(๒๘/๒) ใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือน	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(๒๘/๓) ใบรับรองการให้บริการการจัดการจราจรทางอากาศ	ฉบับละ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(๒๘/๔) ใบรับรองการให้บริการระบบสื่อสาร ระบบช่วยการเดินอากาศ และ ระบบติดตามอากาศยาน	ฉบับละ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(๒๘/๕) ใบรับรองการให้บริการอุตุนิยมวิทยาการบิน	ฉบับละ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(๒๘/๖) ใบรับรองการให้บริการข่าวสารการบิน	ฉบับละ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(๒๘/๗) ใบรับรองการให้บริการการออกแบบวิธีปฏิบัติการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน	ฉบับละ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(๒๘/๘) ใบรับรองสถาบันฝึกอบรมด้านการบิน	ฉบับละ	๕๐๐,๐๐๐ บาท”

มาตรา ๖๕ ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งกรรมการอื่นที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งของคณะกรรมการการบินพลเรือนในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ

บรรดาการใด ๆ ที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการบินพลเรือนก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๖ ผู้ซึ่งประกอบกิจการบริการการเดินอากาศก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงประกอบกิจการต่อไปได้ แต่ต้องดำเนินการขอใบรับรองตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ภายในสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ประกอบกิจการได้ต่อไปจนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่ออกใบรับรองดังกล่าวจากผู้อำนวยการ

ในระหว่างการประกอบกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ประกอบกิจการบริการการเดินอากาศนั้นต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการการเดินอากาศตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา ๖๗ ให้ใบรับรองและใบอนุญาตดังต่อไปนี้ ซึ่งยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุใบรับรองหรือใบอนุญาตนั้น

(๑) ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศที่สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยออกให้ตามข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ ๘๕ ว่าด้วยใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ

(๒) ใบอนุญาตให้ประกอบกิจการค้าขายในการเดินอากาศ ที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ โดยให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตให้ประกอบกิจการการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ตามมาตรา ๔๑/๑๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

บรรดาคำขอหรือคำขอต่ออายุใบรับรองหรือใบอนุญาตตามมาตรานี้ ซึ่งได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการพิจารณาได้ต่อไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ผู้อำนวยการจะกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขเพิ่มเติมในการปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหรือต่ออายุใบรับรองหรือใบอนุญาตนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัตินี้ด้วยก็ได้

มาตรา ๖๘ ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศไว้ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการให้บริการต่อไปได้ และให้เรียกเก็บค่าบริการตามอัตราที่ได้รับอนุมัติไว้ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับต่อไปได้จนกว่าผู้อำนวยการจะมีการเปลี่ยนแปลงอัตรา

ค่าบริการตามมาตรา ๑๕/๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๙ ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตส่งหรือพาวัตถุอันตรายหรือสัตว์ไปกับอากาศยานไว้ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังไม่สิ้นผล ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตนั้นจะสิ้นผล

มาตรา ๗๐ ใบสำคัญแพทย์และใบรับรองสถาบันฝึกอบรมด้านการบินที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังไม่สิ้นผล ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบสำคัญหรือใบรับรองนั้นจะสิ้นผล

มาตรา ๗๑ ให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ของอากาศยานตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ของอากาศยานตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุของอากาศยานในราชอาณาจักรตามคำสั่งกระทรวงคมนาคมที่ ๑๔๓/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุของอากาศยานในราชอาณาจักร ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน

มาตรา ๗๒ การสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ของอากาศยาน ซึ่งได้ดำเนินการไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

เพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนตามวรรคหนึ่งในเรื่องใดซึ่งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ของอากาศยานเห็นสมควรนำหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับด้วย ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ของอากาศยานกำหนด

มาตรา ๗๓ การจัดทำแผนการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยซึ่งได้ดำเนินการไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้แผนการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยใดที่ได้กระทำไว้แล้วแต่มิได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ การดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๗๔ ให้โอนบรรดากิจการ เงินและทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ภาระผูกพัน และผู้ปฏิบัติหน้าที่ของเงินทุนหมุนเวียนตามมาตรา ๖๐/๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาเป็นของเงินทุนหมุนเวียนกรมท่าอากาศยานตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๕ บรรดาประกาศและคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมที่ออกเกี่ยวกับกิจการการเดินอากาศ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ และยังใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับต่อไป จนกว่าจะมีข้อบังคับหรือประกาศของคณะกรรมการการบินพลเรือน คำสั่งของรัฐมนตรี หรือข้อกำหนดของผู้อำนวยการในเรื่องนั้น ๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้บังคับ

มาตรา ๗๖ ให้บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และยังใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีกฎกระทรวง ข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งในเรื่องนั้น ๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้บังคับ

มาตรา ๗๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน สมควรปรับปรุงและเพิ่มเติมบทบัญญัติบางประการ เพื่อยกระดับการบินพลเรือนของประเทศไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ทันสมัย และมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการปรับปรุงและการเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายในครั้งนี้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการควบคุม กำกับดูแล ส่งเสริมและพัฒนาด้านความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวก และเศรษฐกิจการบินพลเรือนของประเทศไทย รวมทั้งจะเป็นการสอดคล้องตามมาตรฐานขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ และรองรับการตรวจสอบตามโครงการตรวจสอบการกำกับดูแลความปลอดภัยสากลและโครงการตรวจสอบการกำกับดูแลการรักษาความปลอดภัยสากลด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อให้กฎหมายทันต่อโลกที่ได้พัฒนาก้าวหน้าในด้านการบินพลเรือนเป็นอันมาก และเพื่อให้สอดรับกับการที่รัฐบาลไทยเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ และได้มีการแก้ไขเรื่อยมาเพื่อให้สอดคล้องต้องตามทางปฏิบัติอันนานาประเทศนิยมและเพื่อความสะดวกเรียบร้อยเกี่ยวกับการเดินอากาศ จนในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยทางเดินอากาศขึ้นอีก ๒ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีเหตุผลเพื่อยกระดับการบินพลเรือนของประเทศไทยให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งนี้ กฎหมายทั้ง ๓ ฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

๑. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๑ ตอน ๕๘ ก วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๔๙๗ หน้า ๑๒๔๙

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พัฒนาการในด้านการบินพลเรือนของโลกได้ก้าวหน้าไปเป็นอันมาก โดยเฉพาะในฝ่ายวิชาการ จำนวนอากาศยานที่บินภายในประเทศและที่บินเข้ามาในราชอาณาจักรทวีขึ้นกว่าแต่ก่อนหลายเท่า อากาศยานในปัจจุบันมีความเร็วสูงและขนาดโตกว่าแต่ก่อน จำเป็นจะต้องมีการควบคุมการดำเนินการเดินอากาศและการจราจรทางอากาศให้รัดกุมยิ่งขึ้น

จึงเป็นการสมควรที่จะปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศเสียใหม่และเพิ่มเติมบทบัญญัติให้มีคณะกรรมการการบินพลเรือนขึ้นคณะหนึ่งมีอำนาจออกข้อบังคับตามพระราชบัญญัตินี้และตามภาคผนวกแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศซึ่งทำขึ้นที่เมืองชิคาโก เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๗ (ค.ศ. ๑๙๔๔) ซึ่งรัฐบาลไทยเป็นภาคีกับวางบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้งเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ เกี่ยวกับอุบัติเหตุและเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ประจำหน้าที่

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๙ หมวด มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. บัญญัติคำนิยามศัพท์ในมาตรา ๔ ไว้จำนวน ๑๑ คำ อาทิ คำว่า “อากาศยาน” หมายความรวมตลอดถึงเครื่องทั้งสิ้นซึ่งทรงตัวในบรรยากาศโดยปฏิกิริยาแห่งอากาศ เว้นแต่วัตถุซึ่งระบุ ยกเว้นไว้ในกฎกระทรวง “อากาศยานขนส่ง” หมายความว่า อากาศยานซึ่งใช้หรือมุ่งหมายสำหรับใช้ขนส่งของหรือคนโดยสารเพื่อบำเหน็จเป็นทางค้า “อากาศยานต่างประเทศ” หมายความว่า อากาศยานซึ่งจดทะเบียนและมีสัญชาติตามกฎหมายต่างประเทศ

๒. หมวด ๑ คณะกรรมการการบินพลเรือน

๒.๑ ให้มีคณะกรรมการการบินพลเรือนขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่ง รองประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่เกินเจ็ดคน แต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี (มาตรา ๗)

๒.๒ ให้คณะกรรมการการบินพลเรือนมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อกระทำกิจการ หรือพิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริงใด ๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการการบินพลเรือน (มาตรา ๑๓)

๒.๓ ให้คณะกรรมการการบินพลเรือนมีอำนาจและหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้และในเรื่องต่อไปนี้ (มาตรา ๑๕)

๑) รับปรึกษาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบินพลเรือนแก่รัฐมนตรี

๒) ออกข้อบังคับตามพระราชบัญญัตินี้และภาคผนวกแห่งอนุสัญญา

๓) พิจารณาอนุมัติพิกัดอัตราค่าโดยสาร ค่าระวางของอากาศยานขนส่ง และค่าบริการอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

๓. หมวด ๒ บททั่วไปว่าด้วยอากาศยาน

๓.๑ ผู้ใดจะนำอากาศยานทำการบินไม่ได้ เว้นแต่เป็นอากาศยานที่ทำการบินทดลองภายใต้เงื่อนไขซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด หรืออากาศยานทหารต่างประเทศ สามารถทำการบินได้ (มาตรา ๑๖)

๓.๒ ผู้ใดจะนำอากาศยานใช้ที่หนึ่งที่ใดเป็นทางขึ้นลงมิได้ นอกจากสนามบินอนุญาตหรือเป็นที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยานซึ่งได้รับอนุญาตหรือที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (มาตรา ๑๗)

๓.๓ อากาศยานต้องบินตามเส้นทางที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๘)

๓.๔ ผู้ใดจะนำอากาศยานบินเข้าหรือบินผ่านเขตห้ามหรือเขตจำกัดการบินซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาไม่ได้ (มาตรา ๒๒)

๓.๕ ผู้ใดจะใช้เครื่องถ่ายภาพในอากาศยานหรือจากอากาศยานไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๒๓)

๓.๖ ผู้ใดจะบังคับหรือปล่อยอากาศยานซึ่งไม่มีนักบินหรือทิ้งร่มอากาศไม่ได้ นอกจากได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด (มาตรา ๒๔)

๓.๗ ผู้ใดจะส่งหรือพายุทธภัณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์ไปกับอากาศยานไม่ได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด (มาตรา ๒๕)

๓.๘ ผู้ใดจะส่งหรือพาวัตถุอันตรายหรือสัตว์ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของอากาศยานหรือบุคคลในอากาศยาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด (มาตรา ๒๖)

๓.๙ ห้ามมิให้นำอากาศยานบินออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นอากาศยานต่างประเทศ (มาตรา ๒๗)

๓.๑๐ ห้ามมิให้นำอากาศยานต่างประเทศบินผ่านหรือขึ้นลงในราชอาณาจักร เว้นแต่จะมีสิทธิตามอนุสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศหรือได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรี (มาตรา ๒๘)

๓.๑๑ ห้ามมิให้นำอากาศยานทหารต่างประเทศบินผ่านหรือขึ้นลงในราชอาณาจักร เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรี (มาตรา ๒๙)

๔. หมวด ๓ การจดทะเบียนและเครื่องหมายอากาศยาน

๔.๑ การขอจดทะเบียนและการรับจดทะเบียนอากาศยานให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๓๐)

๔.๒ ผู้ขอจดทะเบียนอากาศยานจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ต้องมีสัญชาติไทย (มาตรา ๓๑)

๕. หมวด ๔ ความสมควรเดินอากาศและสมุดปูมเดินทาง

๕.๑ การขอและออกใบสำคัญสมควรเดินอากาศเกี่ยวกับอากาศยานต้นแบบหรืออากาศยานที่สร้างตามต้นแบบให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๓๔)

๕.๒ สมุดปูมเดินทางให้เป็นไปตามข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน (มาตรา ๔๑)

๖. หมวด ๕ ผู้ประจำหน้าที่

ผู้ประจำหน้าที่ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้หรือมีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ซึ่งออกให้โดยรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือรัฐที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทยแต่สำหรับผู้ประจำหน้าที่ในอากาศยานที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทยจะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๒)

๗. หมวด ๖ สนามบินและเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ

๗.๑ ผู้ใดจะดำเนินการจัดตั้งสนามบินหรือเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติจากรัฐมนตรี (มาตรา ๕๑)

๗.๒ การขอและการออกใบอนุญาตจัดตั้งสนามบินหรือเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๕๒)

๗.๓ ผู้ใดจะดำเนินการจัดตั้งที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยานไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๕๓)

๗.๔ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตของผู้ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งสนามบินหรือเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยานที่ไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงหรือวิธีการและเงื่อนไขซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดไว้เพื่อการนั้น (มาตรา ๕๔)

๘. หมวด ๗ อุบัติเหตุ

๘.๑ เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นแก่อากาศยานในราชอาณาจักรหรือแก่อากาศยานไทยในต่างประเทศ ให้เจ้าของในกรณีอากาศยานไทยหรือตัวแทนเจ้าของในกรณีอากาศยานต่างประเทศแจ้งอุบัติเหตุนั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยมิชักช้า และทำรายงานตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน (มาตรา ๖๑)

๘.๒ เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นแก่อากาศยานในราชอาณาจักร ให้อากาศยานนั้นอยู่ในความพิทักษ์ของเจ้าหน้าที่และผู้ใดจะปฏิบัติการอย่างใดแก่อากาศยานหรือส่วนของอากาศยานนั้นโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจไม่ได้ เว้นแต่กรณีจำเป็นเพื่อให้คน ไปรษณียภัณฑ์และสัตว์พ้นภัย คุ้มครองอากาศยานนั้นมิให้เสียหายโดยไฟไหม้หรือเหตุอื่นใดป้องกันภยันตรายมิให้เกิดแก่ประชาชน เคลื่อนย้ายอากาศยานหรือส่วนของอากาศยานนั้นไปสู่ที่ปลอดภัยเมื่ออับปางในน้ำ เคลื่อนย้ายสิ่งของหรือสินค้าให้พ้นภยันตราย ในกรณีนี้ให้ทำภายใต้ความควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ (มาตรา ๖๒)

๙. หมวด ๘ อำนาจตรวจ ยึดและหน่วงเหนี่ยว

เมื่อมีการฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้เกี่ยวกับอากาศยานใดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน่วงเหนี่ยวการออกเดินทางของอากาศยานนั้น (มาตรา ๖๗)

๑๐. หมวด ๙ บทกำหนดโทษ

ได้บัญญัติบทลงโทษเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติต่าง ๆ แก่ผู้ฝ่าฝืนให้ได้รับโทษตามที่กำหนดไว้ (มาตรา ๖๘ – มาตรา ๘๔)

๒. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๒ ตอน ๖๓ ก วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๔๙๘ หน้า ๑๓๓๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๔๙๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปรากฏว่าผู้ควบคุมอากาศยานได้นำอากาศยานไปลงยังที่อื่นนอกจากสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยานที่ได้รับอนุญาตหรือที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ระบุไว้ และไปลงยังสนามบินลับและบินออกนอกประเทศจนปรากฏผลเสียหายเกิดขึ้นกับอากาศยานเป็นอย่างมาก และปรากฏว่าขณะนี้ได้มีผู้ลักลอบสร้างสนามบินลับมากขึ้นเป็นลำดับ เพื่อความปลอดภัยของประเทศชาติ จึงเป็นการสมควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศให้มีบทบัญญัติรัดกุมยิ่งขึ้นและในโอกาสเดียวกัน ก็เพิ่มอัตราโทษให้หนักยิ่งขึ้นด้วย

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มนิยามคำว่า “ที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยาน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๒. เพิ่มมาตรา ๕๐ ทวิ มาตรา ๕๓ ทวิ มาตรา ๗๒ ทวิ และ มาตรา ๘๐ ทวิ

๓. แก้ไขมาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๒

๓. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๖ ตอน ๑๒๒ ก ฉบับพิเศษ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๒ หน้า ๕๖

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนี้ ไม่มีบทบัญญัติเปิดโอกาสให้ผู้ครอบครองอากาศยานจดทะเบียนอากาศยานได้จึงเป็นการสมควรที่จะแก้ไขให้ผู้ครอบครองอากาศยาน ซึ่งมีเหตุอันสมควรที่จะจดทะเบียนอากาศยานนั้น ให้มีสิทธิจดทะเบียนได้ในเมื่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติได้พิจารณาเห็นว่ามีเหตุสมควรที่จะอนุญาตให้จดทะเบียน

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา สาระสำคัญคือ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ มาตรา ๖๑ มาตรา ๗๐ และมาตรา ๘๒

๔. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๘ ตอน ๗๖ ก วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๐๔ หน้า ๑๐๖๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๐๔ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันนี้บรรดาสนามบินของนานาประเทศได้เก็บค่าธรรมเนียมจากผู้โดยสารในการที่ใช้สนามบินเป็นท่าขึ้นโดยสารอากาศยาน ทางประเทศไทยก็ได้มีสนามบินซึ่งให้บริการแก่ผู้โดยสารได้ตามสมควรแล้ว จึงสมควรเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้โดยสารซึ่งโดยสารออกจากสนามบินดังที่ปฏิบัติกันทั่วไป เพื่อประโยชน์ ในการที่จะได้รายได้มาช่วยในการใช้จ่ายของรัฐต่อไป

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่ม หมวด ๖ ทวิ มาตรา ๖๐ ทวิ และมาตรา ๖๐ ตรี

๒. เพิ่ม มาตรา ๘๑ ทวิ

๓. เพิ่มค่าธรรมเนียมการใช้สนามบินของผู้โดยสารเป็นท่าโดยสารออกจากสนามบินในอัตราค่าธรรมเนียมต่อท้ายพระราชบัญญัติ

๕. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๑ ตอน ๖๖ ก วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๐๗ หน้า ๔๘๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๐๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้สอดคล้องต้องตามทางปฏิบัติอันนานาประเทศนิยมและเพื่อความสะดวกเรียบร้อยในเรื่องการเก็บค่าธรรมเนียมการใช้สนามบิน จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศในส่วนที่ว่าด้วยค่าธรรมเนียมการใช้สนามบินให้เหมาะสมกับภาวการณ์

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขมาตรา ๖ และมาตรา ๖๐ ตรี

๒. ยกเลิกมาตรา ๖๐ ทวิ และมาตรา ๘๑ ทวิ

๖. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๘ ตอน ๑๐๖ ก วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๔ หน้า ๖๖๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๔ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พัฒนาการในด้านการบินพลเรือนของโลกได้ก้าวหน้ามาเป็นอันมาก อากาศยานปัจจุบันมีน้ำหนักและขนาดใหญ่กว่าแต่ก่อนมาก สมควรแก้ไขเพิ่มเติมอัตราค่าธรรมเนียมค่าขึ้นลงของอากาศยานให้เหมาะสมกับภาวการณ์ และให้สอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญคือ แก้ไขค่าขึ้นลงของอากาศยาน ของอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

๗. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๕ ตอน ๑๔๙ ก ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๑ หน้า ๑๐๓

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การให้บริการต่าง ๆ ในลานจอดอากาศยานและการบริการช่างอากาศยานเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับความปลอดภัยของอากาศยาน และผู้โดยสารอากาศยานและการให้ความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินอากาศและการบินพลเรือน สมควรวางหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ไว้เพื่อให้การให้บริการดังกล่าวเป็นไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล โดยกำหนดให้การให้บริการดังกล่าวเป็นกิจการที่ต้องได้รับอนุญาต และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการอนุญาต กับทั้งสมควรกำหนดให้มีการนำเงินค่าธรรมเนียมการใช้สนามบินที่เก็บได้มาใช้ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้โดยสารภายในสนามบินได้ เพื่อความคล่องตัวในการดำเนินกิจการของสนามบิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มนิยามคำว่า “ลานจอดอากาศยาน” “บริการในลานจอดอากาศยาน” และ “บริการช่างอากาศ”

๒. เพิ่มความในวรรคห้าและวรรคหกของมาตรา ๖๐ ตรี

๓. เพิ่มหมวด ๖ ตรี มาตรา ๖๐ จัตวา มาตรา ๖๐ เบญจ มาตรา ๖๐ ฉ และมาตรา ๖๐ สัตต

๔. เพิ่มมาตรา ๘๑ ทวิ มาตรา ๘๑ ตรี และมาตรา ๘๑ จัตวา

๕. เพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการให้บริการในลานจอดอากาศยานและใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการให้บริการช่างอากาศของอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

๘. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙ ตอน ๑๐๘ ก ฉบับพิเศษ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๒๕ หน้า ๒๖

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมขั้นสูงไว้ท้ายพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ทำให้ไม่สะดวกในการปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจและโดยที่ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในพระราชบัญญัติแยกได้เป็นสองลักษณะ คือ ค่าธรรมเนียมที่มีลักษณะเป็นค่าภาษี และค่าธรรมเนียมที่มีลักษณะเป็นค่าบริการ จึงสมควรยกเลิกการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมขั้นสูงไว้ท้ายพระราชบัญญัติ และสมควรแยกประเภทของค่าธรรมเนียมที่มีลักษณะเป็นค่าภาษีและค่าธรรมเนียมที่มีลักษณะเป็นค่าบริการออกจากกัน โดยกำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีที่จะออกกฎกระทรวงกำหนด “อัตรา” ที่จะเรียกเก็บสำหรับค่าธรรมเนียมที่มีลักษณะเป็นค่าภาษี และมีอำนาจกำหนด “อัตราขั้นสูง” สำหรับค่าธรรมเนียมที่มีลักษณะเป็นค่าบริการ และให้คณะกรรมการการบินพลเรือนมีอำนาจกำหนดอัตราที่จะเรียกเก็บสำหรับค่าธรรมเนียมที่มีลักษณะเป็นค่าบริการ ซึ่งต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ และมาตรา ๕๖

๒. ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

๓. ในระหว่างที่ยังมิได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม หรือยังมิได้มีข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้อัตราค่าธรรมเนียม ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยังคงใช้บังคับเป็นค่าธรรมเนียมต่อไป จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวงหรือข้อบังคับดังกล่าว แล้วแต่กรณี

๙. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอน ๑๖๔ ก ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๓๔ หน้า ๑๓

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐบาลเห็นสมควรให้เอกชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลสามารถใช้อากาศยานส่วนบุคคลได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาการขนส่งทางอากาศ และให้มีบุคลากรเกี่ยวกับการขนส่งทางอากาศมากขึ้นเป็นกำลังสำรองของประเทศที่อาจเรียกมาใช้ได้เมื่อมีความจำเป็น แต่การให้เอกชนสามารถใช้อากาศยานส่วนบุคคลได้นั้นอาจมีผลกระทบไปถึงความมั่นคงและปลอดภัยของประเทศ จำเป็นจะต้องมีการควบคุมอย่างเคร่งครัด โดยบังคับให้เอกชนที่ประสงค์จะใช้อากาศยานส่วนบุคคลต้องขอรับใบอนุญาตใช้อากาศยานส่วนบุคคลจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ซึ่งรัฐมนตรีมีดุลพินิจโดยเด็ดขาดที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาต จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มนิยามคำว่า “อากาศยานส่วนบุคคล”

๒. เพิ่มเติม ๑ ทวิ ของ (ก) ของมาตรา ๖ มาตรา ๒๙ ทวิ มาตรา ๒๙ ตรี มาตรา ๒๙ จัตวา มาตรา ๒๙ เบญจ มาตรา ๖๘ ทวิ และมาตรา ๖๘ ตรี

๓. แก้ไขมาตรา ๖๘

๔. ผู้ได้รับใบสำคัญการจดทะเบียนอากาศยานอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับหากประสงค์จะใช้อากาศยานที่จดทะเบียนไว้เป็นอากาศยานส่วนบุคคล ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตใช้อากาศยานส่วนบุคคลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตใช้อากาศยานส่วนบุคคลแล้ว ให้ใช้อากาศยานที่จดทะเบียนไว้ในการเดินอากาศต่อไปได้ จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากรัฐมนตรี

๑๐. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอน ๑๑๘ ก วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ หน้า ๓๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายที่จะแปรสภาพรัฐวิสาหกิจให้เป็นองค์กรธุรกิจในรูปบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนและการบริหารจัดการในกิจการที่รัฐวิสาหกิจดำเนินการอยู่อันจะทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น และเป็นการลดภาระในด้านงบประมาณของรัฐลงด้วย และในขณะเดียวกันจำเป็นต้องระดมเงินทุนจากต่างประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของผู้ขอจดทะเบียนอากาศยานตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศเสียใหม่ โดยกำหนดให้บริษัทมหาชนจำกัดมีคุณสมบัติที่จะจดทะเบียนอากาศยานได้ และลดสัดส่วนการถือหุ้นของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยในห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญ คือ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๑ เพื่อกำหนดให้บริษัทมหาชนจำกัดมีคุณสมบัติที่จะขอจดทะเบียนอากาศยานได้และลดสัดส่วนการถือหุ้นของบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย

๑๑. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอน ๔๕ ก วันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ หน้า ๙

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไปเว้นแต่มาตรา ๑๓ เฉพาะความในส่วนที่ ๑ มาตรฐานอากาศยาน ส่วนที่ ๒ การรับรองแบบ และส่วนที่ ๓ การรับรองการผลิตให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้วมีบทบัญญัติไม่เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (Convention on International Civil Aviation) ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี และมาตรฐานสากลของประเทศต่าง ๆ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการควบคุมการผลิตอากาศยานและชิ้นส่วนของอากาศยานและให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกข้อกำหนด

และคำสั่งความสมควรเดินอากาศให้ครอบคลุมเรื่องดังกล่าว ตลอดจนเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการควบคุมและรับรองการดำเนินการสนามบินสาธารณะ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บและการนำส่งเงินค่าบริการผู้โดยสารขาออก ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาและมาตรฐานสากล ทั้งนี้ เพื่อขยายโอกาสทางด้านอุตสาหกรรมการบินของประเทศไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยได้บัญญัติคำนิยามศัพท์เพิ่มเติมไว้ในมาตรา ๔ อาทิ คำว่า “ใบอนุญาตผลิตอากาศยาน” “ใบสำคัญสมควรเดินอากาศ” “คำสั่งความสมควรเดินอากาศ” “ใบรับรองการดำเนินงานสนามบินสาธารณะ” รวมทั้งหมดจำนวน ๔๗ คำ

๒. เพิ่มมาตรา ๕/๑ มาตรา ๕/๒ และมาตรา ๕/๓ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการออกหรือการต่ออายุใบรับรอง และการเพิกถอนใบรับรอง ใบอนุญาต ใบสำคัญหนังสืออนุญาต หรือหนังสือรับรอง รวมทั้งความรับผิดในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหนังสือดังกล่าว

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๔ เรื่อง ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และบัญญัติอำนาจของรัฐมนตรี

๔. ยกเลิกชื่อของหมวด ๑ โดยให้ใช้ชื่อ “คณะกรรมการการบินพลเรือน และกรรมการเทคนิค” และยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ เรื่อง คณะกรรมการการบินพลเรือนประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงคมนาคม ผู้บัญชาการทหารอากาศ และกรรมการอื่นอีกเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมการขนส่งทางอากาศเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการการบินพลเรือนมีอำนาจหน้าที่ตามความในมาตรา ๑๕ ที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่

๕. เพิ่มมาตรา ๑๕/๑ มาตรา ๑๕/๒ มาตรา ๑๕/๓ มาตรา ๑๕/๔ มาตรา ๑๕/๕ มาตรา ๑๕/๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งเป็นเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการเทคนิค วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเทคนิค และให้กรมการขนส่งทางอากาศเป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการการบินพลเรือน คณะกรรมการเทคนิค และคณะกรรมการสอบสวน รวมถึงให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕/๕

๖. ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยได้บัญญัติขึ้นใหม่ในเรื่องสิ่งของที่ต้องมีอยู่กับอากาศยานเมื่อจะทำการบิน

๗. เพิ่มมาตรา ๑๖/๑ มาตรา ๑๖/๒ มาตรา ๑๖/๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับสมุดปูมเดินทาง และบัญชีแสดงรายชื่อผู้โดยสารและรายการสินค้า

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๒ โดยได้บัญญัติขึ้นใหม่ให้การขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์เป็นบริการสาธารณะ การกำหนดค่าโดยสารและค่าระวางสำหรับอากาศยานขนส่ง

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยบัญญัติขึ้นใหม่เรื่องเครื่องหมายสัญชาติและทะเบียน และแผ่นแสดงเครื่องหมายอากาศยาน

๑๐. ยกเลิกความในหมวด ๔ มาตรา ๓๔ ถึง มาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๒ โดยบัญญัติหมวด ๔ ขึ้นใหม่ให้ใช้ชื่อว่า “แบบอากาศยาน การผลิตอากาศยาน และการควบคุมความสมควรเดินอากาศ” ซึ่งได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๔ ถึง มาตรา ๔๑/๑๑๑ เกี่ยวกับมาตรฐานของอากาศยาน การรับรองแบบของอากาศยาน การขออนุญาตผลิตอากาศยาน การขออนุญาตผลิตบริภัณฑ์ การรับรองการผลิต การขอใบสำคัญสมควรเดินอากาศ รวมถึงการพักใช้ การเพิกถอนใบสำคัญสมควรเดินอากาศ และการประกอบกิจการหน่วยซ่อมอากาศยาน การขอใบรับรองหน่วยซ่อม รวมถึงการพักใช้ การเพิกถอนใบรับรองหน่วยซ่อม

๑๑. ยกเลิกมาตรา ๕๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๘ และยกเลิกความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๕ มาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยได้บัญญัติมาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ ขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาต ซึ่งให้บริการแก่สาธารณะ จะเรียกเก็บเงินเพื่อการใช้สนามบินอนุญาตที่ให้บริการแก่สาธารณะไม่ได้ เว้นแต่ค่าบริการ ค่าภาระ หรือเงินตอบแทนอื่น และเจ้าของหรือผู้ดำเนินการเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศซึ่งให้บริการแก่สาธารณะ จะเรียกเก็บค่าบริการเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศได้ตามเงื่อนไขและอัตราที่คณะกรรมการการบินพลเรือนอนุมัติ

๑๒. เพิ่มมาตรา ๖๐/๑ ถึง มาตรา ๖๐/๓๕ ในหมวด ๖ สนามบินและเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการขอการพักใช้ การเพิกถอนใบรับรองการดำเนินงานสนามบินสาธารณะ และอำนาจหน้าที่ของผู้ได้รับใบรับรองการดำเนินงานสนามบินสาธารณะ การตั้งผู้จัดการสนามบินสาธารณะ รวมถึงการควบคุมการดำเนินงานสนามบินอนุญาต หรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตที่ได้รับใบรับรองการดำเนินงานสนามบินสาธารณะ การแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมสนามบิน

๑๓. ยกเลิกความในหมวด ๖ ทวิ มาตรา ๖๐ ตรี แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยได้บัญญัติขึ้นใหม่เป็นมาตรา ๖๐/๓๖ ถึง มาตรา ๖๐/๔๖ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยของเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาต และการเรียกเก็บค่าบริการผู้โดยสารขาออก พร้อมทั้งให้กรมการขนส่งทางอากาศจัดตั้งเงินทุนหมุนเวียนขึ้นทุนหนึ่งตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

๑๔. เพิ่มมาตรา ๖๗/๑ และมาตรา ๖๗/๒ ในหมวด ๘ อำนาจตรวจ ยึด และหน่วงเหนี่ยวแห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๑๕. ยกเลิกความในหมวด ๙ บทกำหนดโทษ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยบัญญัติขึ้นใหม่แทนในมาตรา ๖๘ ถึง มาตรา ๑๒๖

๑๖. เพิ่มบัญญัติในเรื่องอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๑๒. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗ ตอน ๓๖ ก วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การนำอากาศยานทำการบินจะต้องมีแผนการบินและส่งให้แกหน่วยงานให้บริการจราจรทางอากาศ หน่วยงานของทหารหรือส่วนราชการอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการจราจรทางอากาศ ซึ่งตามอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (Convention on International Civil Aviation) ที่ประเทศไทยเป็นภาคีก็ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวไว้ด้วย แต่ในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ยังไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำแผนการบินและการปฏิบัติตามกฎจราจรทางอากาศ ทำให้การตรวจสอบอากาศยานที่บินเข้ามาในราชอาณาจักรในลักษณะที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศหรือเป็นภัยต่อสาธารณะของเจ่าหน้าที่ฝ่ายทหารไม่มีความชัดเจน สมควรเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “อากาศยานราชการ” ระหว่างคำว่า “อากาศยาน” และ คำว่า “อากาศยานขนส่ง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแกไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

““อากาศยานราชการ” หมายความว่า อากาศยานที่ใช้ในราชการของส่วนราชการ ตามที่กำหนดไว ในมาตรา ๕”

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแกการเดินอากาศในราชการทหาร ราชการตำรวจ ราชการศุลกากร และราชการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่การทำแผนการบินตามมาตรา ๑๘/๑ และการปฏิบัติตามกฎจราจรทางอากาศตามมาตรา ๑๘/๒ และมาตรา ๑๘/๓ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้”

๓. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖/๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ “มาตรา ๑๖/๔ ผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องจัดให้ มีแผนการบินตามมาตรา ๑๘/๑ และ แผนปฏิบัติการบินสำหรับอากาศยานที่ใช้บนในการดำเนินกิจการการเดินอากาศของตน แผนปฏิบัติการบินให้เป็นไปตามแบบหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

๔. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๘/๑ มาตรา ๑๘/๒ และมาตรา ๑๘/๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ “มาตรา ๑๘/๑ อากาศยานทุกลำที่ทำการบินในราชอาณาจักร ต้องทำแผนการบินและแจ้งต่อหน่วยงานให้บริการจราจรทางอากาศ แผนการบินให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา ๑๘/๒ อากาศยานทุกลำที่บินหรือเคลื่อนที่อยู่ในราชอาณาจักรต้องปฏิบัติตามกฎจราจรทางอากาศที่กำหนดในข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน มาตรา ๑๘/๓ อากาศยานที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้และอากาศยานราชการที่บิน หรือเคลื่อนที่อยู่นอกราชอาณาจักรต้องปฏิบัติตามกฎจราจรทางอากาศที่ประเทศนั้นกำหนดไว้ หากไม่อยู่ในอาณาเขตของประเทศใด ให้ปฏิบัติตามกฎจราจรทางอากาศที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของคณะกรรมการ การบินพลเรือน”

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ ความ ต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๑ ผู้ดำเนินการเดินอากาศผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) ไม่จัดให้ มีบัญชีแสดงรายชื่อผู้โดยสารหรือบัญชีแสดงรายการสินค้าตามมาตรา ๑๖/๓ วรรคหนึ่ง หรือจัดให้มี แต่มีรายการไม่ครบถ้วนหรือมีรายการไม่ตรงตามความเป็นจริง

(๒) ไม่เก็บรักษาบัญชีหรือไม่บันทึกรายการในบัญชีตามที่กำหนดในข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนตามมาตรา ๑๖/๓ วรรคสอง

(๓) ไม่จัดให้ มีแผนการบินหรือแผนปฏิบัติการบินตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๖/๔”

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๓ ผู้ควบคุมอากาศยานผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

(๑) นำอากาศยานทำการบินโดยไม่มีแผนการบินตามมาตรา ๑๘/๑

(๒) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรทางอากาศที่กำหนดในข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนที่ออกตามมาตรา ๑๘/๒

(๓) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรทางอากาศที่กำหนดในข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนที่ออกตามมาตรา ๑๘/๓

(๔) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนที่ออกตามมาตรา ๑๙”

๑๓. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๗ ก วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๒๐๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การผลิตอากาศยาน การผลิต ส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน และการซ่อมอากาศยานของหน่วยซ่อมอากาศยานบางประเภท เป็นกิจการที่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีจากต่างประเทศ และเพื่อให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีในกิจการดังกล่าวอันจะเป็น ประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมการบินของประเทศไทย สมควรแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เรื่องทุนและอำนาจการบริหาร กิจการของผู้ขอรับใบอนุญาตผลิตอากาศยาน ผู้ขอรับใบอนุญาตผลิตส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน และผู้ขอรับใบรับรองหน่วยซ่อมประเภทที่หนึ่งสำหรับอากาศยานที่มีมวลวิ่งขึ้นสูงสุดตั้งแต่ห้าพันเจ็ดร้อยกิโลกรัมขึ้นไป โดยกำหนดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อยกเว้นคุณสมบัติและลักษณะของผู้ขอรับใบอนุญาตและใบรับรองดังกล่าว ในส่วนที่เกี่ยวกับทุนจดทะเบียนและอำนาจการบริหารกิจการซึ่งโดยทั่วไปต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้มีสัญชาติไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ “มาตรา ๖/๒ เพื่อประโยชน์ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและส่งเสริมการลงทุนเกี่ยวกับการผลิตอากาศยาน การผลิตส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน และการบำรุงรักษาอากาศยานของหน่วยซ่อม ประเภทที่หนึ่งสำหรับอากาศยานที่มีมวลวิ่งขึ้นสูงสุดตั้งแต่ห้าพันเจ็ดร้อยกิโลกรัมขึ้นไป อาจตราพระราชกฤษฎีกายกเว้นคุณสมบัติและลักษณะของผู้ขอรับใบอนุญาตหรือใบรับรองตามมาตรา ๔๑/๒๒ มาตรา ๔๑/๓๓ และมาตรา ๔๑/๙๕ (๑) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับทุนจดทะเบียนซึ่งต้องเป็นของ ผู้มีสัญชาติไทยตามมาตรา ๔๑/๒๓ วรรคหนึ่ง (๒) และอำนาจการบริหารกิจการซึ่งต้องอยู่ภายใต้ การควบคุมของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยตามมาตรา ๔๑/๒๓ วรรคหนึ่ง (๔) โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และระยะเวลาของการยกเว้นไว้ด้วยก็ได้”

๒. ผู้ใดซึ่งเป็นผู้ได้รับการส่งเสริมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนทำการผลิตอากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ทำการผลิตต่อไปได้ แต่ต้องยื่นคำขออนุญาตผลิตต่อผู้อำนวยการตามมาตรา ๔๑/๒๑ หรือ มาตรา ๔๑/๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้วแต่กรณี ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ทำการผลิตต่อไปได้จนกว่าผู้อำนวยการจะแจ้งไม่อนุญาตการออกใบอนุญาตผลิตอากาศยานหรือใบอนุญาตผลิตส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการพิจารณาและมีคำสั่งภายในเวลาไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในระหว่างการผลิตตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจกำหนดวิธีการเงื่อนไขหรือ ข้อจำกัดเกี่ยวกับการผลิตและการใช้งาน ตลอดจนการทำเครื่องหมายและรหัสกำกับไว้ที่อากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานที่ทำการผลิตหรือที่ผลิตมาแล้ว และการออกและการติดกำกับ หนังสือรับรองความสมควรเดินอากาศของส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานดังกล่าวได้ตามมาตรา ๔๑/๒๗ วรรคสาม มาตรา ๔๑/๕๕ มาตรา ๔๑/๕๖ และมาตรา ๔๑/๗๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้วแต่กรณี

๑๔. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๘ ก วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๕๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน สมควรปรับปรุงและเพิ่มเติมบทบัญญัติบางประการ เพื่อยกระดับการบินพลเรือนของประเทศไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการปรับปรุงและการเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายในครั้งนี้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการควบคุม กำกับดูแล ส่งเสริมและพัฒนาด้านความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวก และเศรษฐกิจการบินพลเรือนของประเทศไทย รวมทั้งจะเป็นการสอดคล้องตามมาตรฐานขององค์กรการบินพลเรือนระหว่างประเทศ และรองรับการตรวจสอบตามโครงการตรวจสอบการกำกับดูแลความปลอดภัยสากลและโครงการตรวจสอบการกำกับดูแลการรักษาความปลอดภัยสากลด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ภาคผนวก” และคำว่า “การบินพลเรือน” ระหว่าง บทนิยามคำว่า “อนุสัญญา” กับคำว่า “อากาศยาน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๒. ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “อากาศยานราชการ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

๓. ให้เพิ่มบทนิยามดังต่อไปนี้ระหว่างบทนิยามคำว่า “ผู้ดำเนินการหน่วยซ่อม” กับคำว่า “สนามบิน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๔. ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “การรักษาความปลอดภัย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน ““การรักษาความปลอดภัย” หมายความว่า การป้องกันการกระทำอันเป็นการแทรกแซง โดยมิชอบด้วยกฎหมายที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อการบินพลเรือน”

๕. ให้เพิ่มบทนิยามดังต่อไปนี้ ระหว่างบทนิยามคำว่า “การรักษาความปลอดภัย” กับคำว่า “ลานจอดอากาศยาน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้แก่ การกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย การตรวจค้น คำสั่งการรักษาความปลอดภัย ตัวแทนควบคุม การไปรษณีย์ควบคุม

๖. ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “ผู้ดำเนินการเดินอากาศ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน ““ผู้ดำเนินการเดินอากาศ” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ ทั้งภายในประเทศหรือระหว่างประเทศ ไม่ว่าด้วยตนเองหรือบุคคลอื่นหรือโดยการเช่าอากาศยานหรือ การดำเนินการรูปแบบอื่นใด”

๗. ให้เพิ่มบทนิยามดังต่อไปนี้ ระหว่างบทนิยามคำว่า “ผู้ดำเนินการเดินอากาศ” กับ คำว่า “สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการการบินพลเรือนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงคมนาคม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงคมนาคม เป็นรองประธานกรรมการ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และกรรมการอื่นอีกจำนวนเจ็ดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ โดยต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบินพลเรือน จำนวนไม่น้อยกว่าสามคน และให้ผู้อำนวยการ เป็นกรรมการและเลขานุการ”

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๘ กรรมการอื่นอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระ จะแต่งตั้งให้เป็นกรรมการอีกก็ได้ มาตรา ๙ กรรมการอื่นย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงคราวออกตามวาระ เมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก ถ้ามีการพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงคราวออกตามวาระให้มีการแต่งตั้งกรรมการเข้าแทน ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเข้าแทนนี้ย่อมอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน”

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการการบินพลเรือนมีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยให้ทันต่อเหตุการณ์ ถูกต้อง และครบถ้วนตามกฎหมาย และตามอนุสัญญาและภาคผนวก และให้มีหน้าที่และอำนาจตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายด้านการบินพลเรือนของประเทศ และพิจารณาอนุมัติแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ แผนรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือนแห่งชาติ แผนอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือนแห่งชาติ แผนแม่บทการจัดตั้งสนามบินพาณิชย์ของประเทศ และแผนด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือนที่คณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนด

(๒) รับปรึกษาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบินพลเรือนแก่รัฐมนตรี

(๓) กำหนดนโยบายเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารหรือผู้ใช้บริการในภาคอุตสาหกรรมการบิน

(๔) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้ห้วงอากาศที่ใช้ในการเดินอากาศของประเทศไทย

(๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการออกหรือต่อใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๒๕

(๖) ออกข้อบังคับเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการออกใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือน

(๗) ให้ความเห็นชอบข้อบังคับที่ออกโดยผู้อำนวยการ

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณค่าบริการการเดินอากาศ

(๙) ให้ความเห็นชอบอัตราค่าธรรมเนียมกำกับการบินพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

(๑๐) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าโดยสารและค่าระวางสำหรับอากาศยานขนส่งและอัตราขั้นสูงตามมาตรา ๔๑/๑๓๐

(๑๑) กำหนดอัตราและเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าบริการ ค่าภาระ หรือเงินตอบแทนอื่นใดในสนามบินอนุญาต ซึ่งให้บริการแก่สาธารณะตามมาตรา ๕๖ (๒) และ (๓)

(๑๒) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อเป็นกลไกยุติข้อขัดแย้งระหว่างสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยและผู้ประกอบกิจการการบินพลเรือน

(๑๓) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ นโยบายด้านการบินพลเรือนของประเทศตาม (๑) ให้คณะกรรมการการบินพลเรือนเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อถือปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายด้านการบินพลเรือนของประเทศดังกล่าว”

๑๑. มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๑/๑ การกำกับดูแลการบินพลเรือน มาตรา ๑๕/๗ มาตรา ๑๕/๘ มาตรา ๑๕/๙ มาตรา ๑๕/๑๐ มาตรา ๑๕/๑๑ มาตรา ๑๕/๑๒ มาตรา ๑๕/๑๓ มาตรา ๑๕/๑๔ มาตรา ๑๕/๑๕ และมาตรา ๑๕/๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๑๒. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๑/๒ การกำกับดูแลการบริการการเดินอากาศ มาตรา ๑๕/๑๗ มาตรา ๑๕/๑๘ มาตรา ๑๕/๑๙ มาตรา ๑๕/๒๐ มาตรา ๑๕/๒๑ มาตรา ๑๕/๒๒ มาตรา ๑๕/๒๓ มาตรา ๑๕/๒๔ มาตรา ๑๕/๒๕ และมาตรา ๑๕/๒๖ แห่งพระราชบัญญัติ การเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๑๓. มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๑/๓ การกำกับดูแลการขนส่งวัตถุอันตรายและสิ่งของต้องห้ามหรือต้องดูแลเป็นพิเศษ มาตรา ๑๕/๒๗ มาตรา ๑๕/๒๘ มาตรา ๑๕/๒๙ มาตรา ๑๕/๓๐ และมาตรา ๑๕/๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๑๔. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖/๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๑๖/๕ เมื่อคณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้ห้วงอากาศที่ใช้ในการเดินอากาศของประเทศไทยตามมาตรา ๑๕ (๔) แล้ว ให้ผู้อำนวยการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้เพื่อประโยชน์ของความปลอดภัยในการบิน

(๑) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้ห้วงอากาศที่ใช้ในการเดินอากาศให้เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งการกำหนดเกี่ยวกับระยะสูงที่ปลอดภัยในการทำการบิน พฤติการณ์เพื่อความปลอดภัยและการป้องกันการชนกันระหว่างอากาศยานด้วยกัน ระหว่างอากาศยานกับยานพาหนะและวัตถุบนพื้นดินหรือพื้นน้ำและระหว่างอากาศยานกับวัตถุในอากาศ

(๒) ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการเดินอากาศและการทำการบินของอากาศยาน

(๓) ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการป้องกันบุคคลและทรัพย์สินบนภาคพื้น การออกข้อบังคับหรือข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการต้องคำนึงถึงการป้องกันประเทศ การบินพลเรือนและสิทธิบินผ่านห้วงอากาศที่ใช้ในการเดินอากาศ รวมทั้งต้องสอดคล้องกับนโยบาย เกี่ยวกับการใช้ห้วงอากาศ ภายใต้ข้อตกลงเงื่อนไข หรือข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ ภายในประเทศหรือระหว่างประเทศ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะเกิดความปลอดภัยต่ออากาศยาน และมีการใช้ห้วงอากาศให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ในการใช้ห้วงอากาศเหนือพื้นดินและพื้นน้ำภายในเขตภูมิภาคข่าวสารการบินในราชอาณาจักร อากาศยาน สนามบิน และผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบิน ต้องใช้หน่วยวัดที่ใช้ในการบินตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด การใช้ห้วงอากาศที่ใช้ในการเดินอากาศตามมาตรานี้ให้ครอบคลุมถึงห้วงอากาศที่ประเทศไทย ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการควบคุมการจราจรทางอากาศตามที่กำหนดในความตกลงระหว่างประเทศ ”

๑๕. ให้ยกเลิกมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

๑๖. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๑ ผู้จดทะเบียนอากาศยาน ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ให้บริการการเดินอากาศ ผู้ประจำหน้าที่ บุคคลที่อยู่ในอากาศยาน ผู้ได้รับใบรับรองการดำเนินงานสนามบินสาธารณะ และ บุคคลอื่นใดที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ต้องปฏิบัติการเพื่อความปลอดภัยตามข้อบังคับ”

๑๗. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๑/๑ และมาตรา ๒๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๒๑/๑ ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยจัดทำแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการความปลอดภัยการบินพลเรือนในระดับประเทศซึ่งต้องสอดคล้องกับอนุสัญญาและภาคผนวก รวมถึงพันธกรณีตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการบินพลเรือนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และต้องจัดให้มีการทบทวนเพื่อปรับปรุงแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติทุก ๆ ปี โดยแผนดังกล่าวให้มีคณะกรรมการนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติซึ่งคณะกรรมการการบินพลเรือนแต่งตั้งเพื่อขับเคลื่อนแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เมื่อสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยจัดทำหรือปรับปรุงแผนนิรภัยในการบินพลเรือน แห่งชาติตามวรรคหนึ่งแล้ว

ให้แจ้งผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปฏิบัติ โดยผู้เกี่ยวข้องต้องจัดทำระบบการจัดการ ด้านนิรภัยสำหรับกิจการการบินพลเรือนของตนให้สอดคล้องกับแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ ดังกล่าว ให้ผู้อำนวยการกำกับติดตามให้มีการดำเนินการตามวรรคสอง โดยอาจกำหนดแนวทางหรือ มาตรการในการกำกับติดตามหรือการตรวจสอบให้มีการดำเนินการดังกล่าวด้วยได้

มาตรา ๒๑/๒ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ ให้ผู้อำนวยการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) แต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลใดรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ

(๒) จัดให้มีกลไก มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยในการบินพลเรือน ดังนี้

(ก) การตรวจติดตามความปลอดภัยในการบินพลเรือนที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ

(ข) การระบุอันตรายและการบริหารความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของผู้ให้บริการ

(ค) การรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับอันตรายหรือความเสี่ยงด้านความปลอดภัย

(ง) การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านความปลอดภัย

(จ) การตรวจสอบให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยอย่างครบถ้วน

(๓) จัดให้มีกระบวนการเพื่อลำดับความสำคัญในการตรวจ ตรวจสอบ และสำรวจโดยพิจารณาจากข้อบกพร่องด้านความปลอดภัย หรือการประเมินความเสี่ยง

(๔) ส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตระหนักรู้และดำเนินการสื่อสารข้อมูลด้านความปลอดภัยใน การบินพลเรือน เพื่อสนับสนุนองค์กรและพัฒนาวัฒนธรรมความปลอดภัยขององค์กร ซึ่งจะเสริมสร้าง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ เมื่อผู้อำนวยการได้มีการดำเนินการในเรื่องใดตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้แจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องตามแผนนิรภัย ในการบินพลเรือนแห่งชาติทราบ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกลไกและกระบวนการที่ผู้อำนวยการกำหนด”

๑๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ ห้ามอากาศยานบินเข้าพื้นที่หวงห้ามเด็ดขาดหรือพื้นที่หวงห้ามเฉพาะที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้รับผิดชอบพื้นที่ดังกล่าว โดยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้รับผิดชอบพื้นที่ดังกล่าวกำหนด ในการกำหนดพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง หากเป็นพื้นที่เกี่ยวกับราชการทหาร ให้ผู้อำนวยการประกาศ กำหนดพื้นที่ตามที่หน่วยงานราชการทหารเสนอ และกำหนดให้หน่วยงานที่เสนอนั้นเป็นผู้รับผิดชอบพื้นที่ ตามที่ประกาศกำหนด อากาศยานที่จะบินเข้าพื้นที่อันตรายที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนดต้องใช้ความระมัดระวังและ ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันมิให้เกิดอันตรายและ มีผลกระทบต่อกิจกรรมในพื้นที่ดังกล่าว”

๑๙. ให้ยกเลิกมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒๐. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การขอจดทะเบียน การรับจดทะเบียน และการถอนทะเบียนอากาศยาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนด”

๒๑. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๓/๑ มาตรา ๓๓/๒ และมาตรา ๓๓/๓ ของหมวด ๓ การจดทะเบียนและเครื่องหมายอากาศยาน แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๓๓/๑ ในกรณีที่ผู้ดำเนินการเดินอากาศของไทยนำอากาศยานต่างประเทศที่จดทะเบียนในประเทศที่เป็นรัฐภาคีแห่งอนุสัญญามาใช้ในการประกอบกิจการโดยมีสัญญาเช่าหรือสัญญาอื่น ในลักษณะเดียวกัน และประเทศไทยมีความตกลงกับประเทศผู้จดทะเบียนอากาศยานเพื่อโอนความรับผิดชอบของประเทศผู้จดทะเบียนอากาศยานให้กับประเทศไทยตามอนุสัญญา ให้ถือว่าอากาศยานต่างประเทศนั้นเป็นอากาศยานที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้และให้ใบอนุญาตหรือการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้เท่าที่มีความตกลงกันไว้ดังกล่าวอยู่ภายใต้กฎหมายไทยด้วย

(๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับอากาศยานดังกล่าว ให้ถือว่า

(ก) ใบอนุญาตเครื่องใช้วิทยุประจำอากาศยาน เป็นใบอนุญาตให้ตั้งสถานีวิทยุคมนาคมตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคม

(ข) ใบสำคัญสมควรเดินอากาศของอากาศยาน เป็นใบสำคัญสมควรเดินอากาศตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ในส่วนที่เกี่ยวกับการจราจรทางอากาศ ให้เป็นไปตามกฎหมายไทย

(๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ประจำหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในหรือเกี่ยวกับอากาศยานตามสัญญาดังกล่าว ให้ถือว่าใบอนุญาตของผู้ประจำหน้าที่ที่ออกโดยประเทศผู้จดทะเบียนอากาศยานดังกล่าวใช้ได้เช่นเดียวกับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตามมาตรา ๔๒

(๔) ในส่วนของการเดินอากาศด้วยอากาศยานของผู้ดำเนินการเดินอากาศ ให้เป็นไปตามกฎหมายไทย

มาตรา ๓๓/๒ ในกรณีที่ผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศนำอากาศยานไทยที่จดทะเบียน ตามพระราชบัญญัตินี้ไปใช้ในการประกอบกิจการโดยมีสัญญาเช่าหรือสัญญาอื่นในลักษณะเดียวกัน และประเทศไทยมีความตกลงกับประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศเพื่อโอนความรับผิดชอบของประเทศไทยให้กับประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศตามอนุสัญญา ให้ถือว่าอากาศยานไทยนั้นเป็นอากาศยานที่จดทะเบียนตามกฎหมายของประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศ และให้ใบอนุญาตหรือการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ตามที่มีความตกลงกันไว้อยู่ภายใต้กฎหมายของประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศด้วย

(๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับอากาศยานดังกล่าว ให้ถือว่า

(ก) ใบอนุญาตเครื่องใช้วิทยุประจำอากาศยาน เป็นใบอนุญาตตามกฎหมายของประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศ

(ข) ใบสำคัญสมควรเดินอากาศของอากาศยานเป็นใบสำคัญสมควรเดินอากาศตามกฎหมาย ของประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศ

(๒) ในส่วนที่เกี่ยวกับการจราจรทางอากาศ ให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศ

(๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ประจำหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในหรือเกี่ยวกับอากาศยานตามสัญญาดังกล่าว ให้ถือว่าใบอนุญาตของผู้ประจำหน้าที่ที่ออกตามกฎหมายของประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศ

(๔) ในส่วนของการเดินอากาศด้วยอากาศยานของผู้ดำเนินการเดินอากาศ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ของประเทศผู้ดำเนินการเดินอากาศ มาตรา ๓๓/๓ การจัดทำความตกลงเพื่อโอนความรับผิดชอบระหว่างประเทศไทยกับประเทศ ที่เป็นรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาตามมาตรา ๓๓/๑ และมาตรา ๓๓/๒ แบบของความตกลง การแจ้งความตกลง และข้อมูลที่เกี่ยวข้องไปยังองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศและรัฐ

ที่เกี่ยวข้อง การจดทะเบียน ความตกลงกับองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ และการประสานงานกับประเทศที่ทำความตกลง กับประเทศไทย ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด”

๒๒. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๔/๑ ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ มาตรา ๔๑/๑๑๒ มาตรา ๔๑/๑๑๓ มาตรา ๔๑/๑๑๔ มาตรา ๔๑/๑๑๕ มาตรา ๔๑/๑๑๖ มาตรา ๔๑/๑๑๗ มาตรา ๔๑/๑๑๘ มาตรา ๔๑/๑๑๙ มาตรา ๔๑/๑๒๐ มาตรา ๔๑/๑๒๑ มาตรา ๔๑/๑๒๒ และมาตรา ๔๑/๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๒๓. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๔/๒ การกำกับดูแลการบินพลเรือนทางเศรษฐกิจ มาตรา ๔๑/๑๒๔ มาตรา ๔๑/๑๒๕ มาตรา ๔๑/๑๒๖ มาตรา ๔๑/๑๒๗ มาตรา ๔๑/๑๒๘ มาตรา ๔๑/๑๒๙ มาตรา ๔๑/๑๓๐ มาตรา ๔๑/๑๓๑ มาตรา ๔๑/๑๓๒ มาตรา ๔๑/๑๓๓ มาตรา ๔๑/๑๓๔ และมาตรา ๔๑/๑๓๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๒๔. ให้ยกเลิกมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๒๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้ประจำหน้าที่ในอากาศยานปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่มีอาการเจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บซึ่งอาจกระทำให้เสื่อมสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ และถ้าการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บนั้นเป็นระยะเวลาตั้งแต่เจ็ดวันขึ้นไป ห้ามมิให้ผู้ประจำหน้าที่นั้นปฏิบัติหน้าที่จนกว่านายแพทย์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดให้จะได้ตรวจและออกใบรับรองว่า ผู้ประจำหน้าที่นั้นได้หายจากการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บและพนักงานเจ้าหน้าที่ได้อนุญาตให้ผู้ประจำหน้าที่นั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่บุคคลใดหย่อนคุณสมบัติเกี่ยวกับสุขภาพร่างกายหรือจิตใจ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งให้ผู้ประจำหน้าที่นั้นเข้ารับการทดสอบหรือรับการตรวจทางการแพทย์ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด”

๒๖. ให้ยกเลิกมาตรา ๕๐ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๒๙ ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๐/๑ มาตรา ๕๐/๒ มาตรา ๕๐/๓ มาตรา ๕๐/๔ มาตรา ๕๐/๕ มาตรา ๕๐/๖ มาตรา ๕๐/๗ มาตรา ๕๐/๘ มาตรา ๕๐/๙ มาตรา ๕๐/๑๐ มาตรา ๕๐/๑๑ มาตรา ๕๐/๑๒ มาตรา ๕๐/๑๓ และมาตรา ๕๐/๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๒๗. ให้เพิ่มความเป็นหมวด ๕/๑ การรักษาความปลอดภัย มาตรา ๕๐/๑๕ มาตรา ๕๐/๑๖ มาตรา ๕๐/๑๗ มาตรา ๕๐/๑๘ มาตรา ๕๐/๑๙ มาตรา ๕๐/๒๐ มาตรา ๕๐/๒๑ มาตรา ๕๐/๒๒ มาตรา ๕๐/๒๓ มาตรา ๕๐/๒๔ มาตรา ๕๐/๒๕ มาตรา ๕๐/๒๖ มาตรา ๕๐/๒๗ มาตรา ๕๐/๒๘ มาตรา ๕๐/๒๙ มาตรา ๕๐/๓๐ มาตรา ๕๐/๓๑ มาตรา ๕๐/๓๒ มาตรา ๕๐/๓๓ มาตรา ๕๐/๓๔ มาตรา ๕๐/๓๕ มาตรา ๕๐/๓๖ มาตรา ๕๐/๓๗ มาตรา ๕๐/๓๘ มาตรา ๕๐/๓๙ มาตรา ๕๐/๔๐ และมาตรา ๕๐/๔๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๒๘. ให้เพิ่มเป็นหมวด ๕/๒ การอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือน มาตรา ๕๐/๔๒ มาตรา ๕๐/๔๓ มาตรา ๕๐/๔๔ มาตรา ๕๐/๔๕ และมาตรา ๕๐/๔๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๒๙. ให้ยกเลิกมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๓๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๙/๑ มาตรา ๕๙/๒ และมาตรา ๕๙/๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๓๐. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติ การเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา ๕๙/๑ มาตรา ๕๙/๒ หรือมาตรา ๕๙/๓ ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนปฏิบัติให้ถูกต้อง หากผู้ฝ่าฝืนนั้นมิได้ปฏิบัติตาม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจใช้มาตรการเท่าที่จำเป็น เพื่อระงับเหตุแห่งการฝ่าฝืนดังกล่าวได้ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ เจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นโดยเร็ว”

๓๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๐/๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๐/๔๔ ให้จัดตั้งเงินทุนหมุนเวียนขึ้นทุนหนึ่งในกรมท่าอากาศยาน เรียกว่า “เงินทุนหมุนเวียนกรมท่าอากาศยาน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนา ด้านความปลอดภัยหรือการรักษาความปลอดภัยของผู้โดยสาร จัดหาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก ในสนามบินอนุญาตสำหรับผู้โดยสาร การรักษาสิ่งแวดล้อมและลดมลพิษที่เกิดจากสนามบิน และ สนับสนุนกิจการอื่นที่เกี่ยวเนื่องกันเพื่อประโยชน์ของผู้โดยสาร รวมทั้งเพื่อใช้จ่ายในการบริหารจัดการ ท่าอากาศยานหรือกิจการอื่นที่เกี่ยวเนื่องได้ตามความจำเป็น

๓๒. ให้ยกเลิกความในหมวด ๗ อุบัติเหตุ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน

๓๓. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๗/๑ การค้นหาและช่วยเหลืออากาศยาน ประสบภัย มาตรา ๖๔/๒๐ มาตรา ๖๔/๒๑ มาตรา ๖๔/๒๒ มาตรา ๖๔/๒๓ มาตรา ๖๔/๒๔ มาตรา ๖๔/๒๕ มาตรา ๖๔/๒๖ มาตรา ๖๔/๒๗ และมาตรา ๖๔/๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๓๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๕ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินมีอำนาจเรียกตรวจเอกสารตามมาตรา ๑๖ เอกสารอื่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือนตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนดจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และหากปรากฏว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้และเกี่ยวข้องกับเอกสารดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินมีอำนาจยึดเอกสารนั้นไว้เพื่อดำเนินการต่อไป”

๓๕. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๖๕/๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินมีอำนาจเรียกโดยทำเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือนชี้แจง ให้ถ้อยคำ หรือจัดส่งเอกสารตามมาตรา ๑๖ เอกสารอื่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือน หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ภายในระยะเวลาที่ระบุไว้ในหนังสือเรียกนั้นได้ เอกสารหรือข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นเอกสารหรือข้อมูลที่บุคคลนั้นทราบ หรืออยู่ใน ความดูแลหรืออยู่ภายใต้ความควบคุมของบุคคลนั้น หรือเป็นเอกสารหรือข้อมูลที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือ ผู้ตรวจสอบด้านการบินเห็นว่าจำเป็นเพื่อการตรวจสอบด้านการบิน ในกรณีที่เรียกให้บุคคลเข้าชี้แจงหรือให้ถ้อยคำ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบิน ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จดบันทึกคำตอบหรือถ้อยคำของบุคคลดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษร

(๒) ให้บุคคลซึ่งชี้แจงหรือให้ถ้อยคำได้ตรวจสอบความถูกต้องตามบันทึกตาม (๑) และลงนามในบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรเช่นว่านั้นด้วย ถ้าต้องใช้ล่ามหรือผู้ใดแปลภาษาเพื่อให้ข้อมูลแก่บุคคลดังกล่าวเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้จดบันทึกไว้ ให้ล่ามหรือผู้แปลภาษานั้นลงนามในบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรเช่นว่านั้นด้วย”

๓๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๖ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจสอบด้านการบินมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ แห่งสนามบินอนุญาต ที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยานหรือสถานที่ตั้งเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ

(๒) เข้าไปในโรงงานหรือสถานที่ซึ่งเป็นที่สร้าง ประกอบ ซ่อม หรือตรวจและถอดปรับอากาศยาน หรือส่วนของอากาศยาน และตรวจสอบการเหล่านั้นตลอดถึงส่วนต่าง ๆ และแบบที่เกี่ยวกับส่วนเหล่านั้นในระหว่างเวลาทำงาน

(๓) เข้าไปในอากาศยานที่ปฏิบัติการบินมายัง ออกจาก หรือภายในราชอาณาจักร และที่ทำการของผู้ดำเนินการเดินอากาศและผู้ให้บริการการเดินอากาศ

(๔) ขึ้นตรวจและค้นอากาศยานซึ่งมีเหตุที่จะเชื่อว่ามีของต้องห้ามหรือต้องกำกัดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นใด หรือของซึ่งได้นำเข้าในหรือจะนำออกนอกราชอาณาจักร อันเป็นการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากร

(๕) ตรวจอากาศยานซึ่งมีใบสำคัญสมควรเดินอากาศแล้วเป็นครั้งคราวตามที่เห็นสมควร

(๖) เข้าตรวจสถานที่เก็บอากาศยาน

(๗) ยึดของต้องห้ามหรือต้องกำกัดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นใดหรือของซึ่งได้นำเข้าในหรือจะนำออกนอกราชอาณาจักรอันเป็นการหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากร”

๓๗. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๗/๓ มาตรา ๖๗/๔ มาตรา ๖๗/๕ มาตรา ๖๗/๖ มาตรา ๖๗/๗ มาตรา ๖๗/๘ มาตรา ๖๗/๙ มาตรา ๖๗/๑๐ มาตรา ๖๗/๑๑ และ มาตรา ๖๗/๑๒ ในหมวด ๘ อำนาจตรวจ ยึดและหน่วงเหนี่ยว แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๓๘. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๗/๑๓ มาตรา ๖๗/๑๔ มาตรา ๖๗/๑๕ มาตรา ๖๗/๑๖ มาตรา ๖๗/๑๗ มาตรา ๖๗/๑๘ มาตรา ๖๗/๑๙ และมาตรา ๖๗/๒๐ ในหมวด ๙ บทกำหนดโทษ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๓๙. ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และ ให้ใช้อัตราโทษต่อไปนี้แทน “มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง . . . “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท” ”

๔๐. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ผู้ใดนำอากาศยานทำการบิน โดยอากาศยานนั้นไม่ได้จดทะเบียนอากาศยานตามมาตรา ๓๐ หรือไม่มีสมุดปูมเดินทางตามมาตรา ๑๖/๑ หรือมีผู้ประจำหน้าที่ซึ่งไม่มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ หรือใบรับรองใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ซึ่งออกให้โดยรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือรัฐที่ได้ทำความตกลงกับ ประเทศไทยในอากาศยานตามมาตรา ๔๒ หรือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่มาจากการเทียบโอน ตามมาตรา ๕๐/๖ หรือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่ออกให้หรือรับรองตามกฎหมายของประเทศผู้จดทะเบียนอากาศยานตามมาตรา ๕๐/๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

๔๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๒ เว้นแต่จะมีกรณีฉุกเฉินอันอาจเป็นอันตรายแก่อากาศยานหรือบุคคลในอากาศยาน หรือการให้บริการทางการแพทย์ฉุกเฉิน ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) นำอากาศยานขึ้นลงโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๕๐/๑๔

(๒) นำอากาศยานบินออกนอกเส้นทางบินที่กำหนดในข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๑๘”

๔๒. ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้อัตราโทษต่อไปนี้แทน “มาตรา ๗๓ . . . “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท””

๔๓. ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ผู้ให้บริการการเดินอากาศเก็บค่าบริการไม่เป็นไปตามอัตราที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๕/๒๖ หรือผู้ดำเนินการเดินอากาศเก็บค่าโดยสารหรือค่าระวางไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนด หรือเกินอัตราขั้นสูงที่กำหนดในข้อบังคับของ คณะกรรมการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๓๐”

๔๔. ให้ยกเลิก (๓) ของมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๕ ผู้จดทะเบียนอากาศยาน ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ให้บริการการเดินอากาศ ผู้ประจำหน้าที่ หรือผู้ได้รับใบรับรองการดำเนินการสนามบินสาธารณะ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท บุคคลที่อยู่ในอากาศยานและบุคคลอื่นใดที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท ผู้ดำเนินการเดินอากาศหรือผู้ได้รับใบรับรองการดำเนินการสนามบินสาธารณะ หรือผู้ประกอบการ ในสนามบินอนุญาต หรือผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามแผนรักษาความปลอดภัยหรือแผนนิรภัยในการบินพลเรือน แห่งชาติผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๔๖. ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) นำอากาศยานบินเข้าพื้นที่หวงห้ามเด็ดขาดหรือพื้นที่หวงห้ามเฉพาะที่ผู้อำนวยการได้ประกาศกำหนดโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง”

๔๗. ให้ยกเลิกมาตรา ๗๙ และมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

๔๘. ให้ยกเลิกมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

๔๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตผลิตหรือมีสิทธิผลิตผลิตภัณฑ์ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๔๑/๑๘ (๒) หรือข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๔๑/๕๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๑/๕๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๕๐. ให้ยกเลิกมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘

๕๑. ให้ยกเลิกมาตรา ๙๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘

๕๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๘ พนักงานของผู้ได้รับใบอนุญาตผลิตอากาศยานที่ได้รับใบอนุญาตให้มีอำนาจออกใบสำคัญสมควรเดินอากาศหรือหนังสือรับรองความสมควรเดินอากาศผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ออกตามมาตรา ๔๑/๖๖ วรรคสี่ หรือมาตรา ๔๑/๗๔ วรรคสอง หรือบุคคลหรือ กลุ่มบุคคลอื่นที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราว อนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการค้นหรือตรวจค้นตามข้อกำหนดที่ออก ตามมาตรา ๕๐/๒๔ วรรคสอง หรือพนักงานของผู้ได้รับใบรับรองการดำเนินการสนามบินสาธารณะหรือ ผู้ดำเนินการเดินอากาศหรือตัวแทนของผู้ดำเนินการเดินอากาศผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีการในการตรวจค้นตามข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๖๐/๑๗ วรรคสอง และการกระทำดังกล่าว ไม่เป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ห้าหมื่นบาท”

๕๓. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๗/๑ มาตรา ๑๐๗/๒ และมาตรา ๑๐๗/๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๑๐๗/๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๒๕ ซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์หรือผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๑/๑๒๖ ผู้ใดไม่จัดให้มีการประกันภัยความรับผิดตามสัญญาและบุคคลที่สาม เพื่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุที่เกิดจากอากาศยานตามมาตรา ๔๑/๑๓๒ ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินสองล้านบาท

มาตรา ๑๐๗/๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๒๕ ซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์หรือผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศที่ได้รับ อนุญาตตามมาตรา ๔๑/๑๒๖ ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท (๑) ปฏิเสธการรับขนคนพิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยไม่เป็นไปตามมาตรา ๔๑/๑๓๓ วรรคสาม (๒) ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๑/๑๓๕

มาตรา ๑๐๗/๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือนตามมาตรา ๔๑/๑๒๕ ซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์หรือผู้ดำเนินการเดินอากาศต่างประเทศที่ได้รับ อนุญาตตามมาตรา ๔๑/๑๒๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนเกี่ยวกับ มาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารในเที่ยวบินภายในประเทศและระหว่างประเทศตามมาตรา ๔๑/๑๓๔ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท”

๕๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๘/๑ มาตรา ๑๐๘/๒ มาตรา ๑๐๘/๓ มาตรา ๑๐๘/๔ มาตรา ๑๐๘/๕ มาตรา ๑๐๘/๖ มาตรา ๑๐๘/๗ มาตรา ๑๐๘/๘ มาตรา ๑๐๘/๙ และมาตรา ๑๐๘/๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

๕๕. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๙/๑ มาตรา ๑๐๙/๒ และมาตรา ๑๐๙/๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๑๐๙/๑ ผู้ใดจุดและปล่อยหรือกระทำการใดเพื่อให้บั้งไฟ พลุ ตะไล โคมลอย โคมไฟ โคมควัน หรือวัตถุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน ขึ้นไปสู่อากาศ ซึ่งเป็นการรบกวนหรือก่อให้เกิดอันตราย ต่อการเดินอากาศ หรือปฏิบัติการของอากาศยาน ภายในเขตปลอดภัยในการเดินอากาศ อันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๕๙/๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๙/๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๙/๒ หรือประกาศที่ผู้อำนวยการประกาศตามมาตรา ๕๙/๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสองหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๙/๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศตามมาตรา ๕๙/๓ วรรคหนึ่ง หรือ ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในมาตรา ๕๙/๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือ ปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๕๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๔ ผู้จดทะเบียนอากาศยาน เจ้าของอากาศยาน ผู้ครอบครองอากาศยาน ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ประจำหน้าที่หน่วยซ่อม ผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ หรือผู้ดำเนินการสนามบิน ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๑๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๑๑๕ ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) กระทำการใดต่ออากาศยานหรือส่วนของอากาศยาน หรือสิ่งที่อากาศยานนั้นบรรทุกมา อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๑๑

(๒) เข้าไปในพื้นที่ควบคุมการสอบสวน หรือกระทำการใดต่ออากาศยานหรือส่วนของอากาศยาน หรือสิ่งที่อากาศยานนั้นบรรทุกมาอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๑๓ วรรคสอง

(๓) กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดต่ออากาศยานหรือส่วนของอากาศยาน หรือสิ่งที่อากาศยานนั้น บรรทุกมาซึ่งอยู่ในการพิทักษ์อากาศยานของ กสอ. หรือผู้ซึ่ง กสอ. มอบหมาย อันทำให้เกิด ความเสียหายแก่การสอบสวนและรักษาไว้ซึ่งพยานหลักฐาน”

๕๗. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๕/๑ มาตรา ๑๑๕/๒ และมาตรา ๑๑๕/๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๑๑๕/๑ ผู้ใดเปิดเผยบันทึกเสียงหรือเสียงที่บันทึกภายในห้องนักบิน หรือบันทึกภาพหรือภาพและเสียงที่บันทึกในบันทึกภาพขณะทำการบินที่อยู่ในเครื่องบันทึกการบินหรือข้อความที่ถอดจากบันทึกดังกล่าว อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๑๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๕/๒ ผู้จดทะเบียนอากาศยาน เจ้าของอากาศยาน หรือผู้ดำเนินการเดินอากาศในกรณีอากาศยานที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย หรือตัวแทนของผู้จดทะเบียนอากาศยาน เจ้าของ อากาศยานหรือผู้ดำเนินการเดินอากาศในกรณีอากาศยานต่างประเทศ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๒๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๑๑๕/๓ ผู้ใดเข้าไปในพื้นที่หรือบริเวณที่ผู้บัญชาการเหตุการณ์กำหนดให้เป็นพื้นที่หรือบริเวณในการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๒๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท”

๕๘. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๑๑๗/๑ ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะรบกวนการเดินอากาศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสองหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

(๑) แสดงไฟ สัญญาณ หรือการสื่อสารใด ๆ ในสถานที่หรือในลักษณะที่น่าจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าเป็นไฟหรือสัญญาณที่แท้จริงที่เกี่ยวข้องกับสนามบินหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ

(๒) กระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการทำงานของไฟหรือสัญญาณหรือการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับสนามบินหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ ในกรณีที่กระทำการตาม (๑) แม้มิได้มีวัตถุประสงค์ในการรบกวนการเดินอากาศ หากผู้อำนวยการ ได้มีหนังสือเตือนแล้ว แต่ยังคงแสดงไฟ สัญญาณหรือการสื่อสารเช่นว่านั้นก่อให้เกิดความเข้าใจผิดดังกล่าว ให้ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๖๓ ให้ยกเลิกความตาม (๑) ในอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ใบอนุญาตดำเนินงานเกี่ยวกับรับมอบ ฉบับละ ๒๐,๐๐๐ บาท” จัดเก็บ บรรทุก ขนถ่ายหรือขนส่งวัตถุอันตราย ตามมาตรา ๑๕/๒๗ หรือสิ่งของต้องห้าม หรือต้องดูแลเป็นพิเศษตามมาตรา ๑๕/๒๙

๕๙. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒๘/๑) (๒๘/๒) (๒๘/๓) (๒๘/๔) (๒๘/๕) (๒๘/๖) (๒๘/๗) และ (๒๘/๘) ในอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

“(๒๘/๑) ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ ฉบับละ ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๒๘/๒) ใบอนุญาตประกอบกิจการการบินพลเรือน ฉบับละ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๒๘/๓) ใบรับรองการให้บริการการจัดการจราจรทางอากาศ ฉบับละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๒๘/๔) ใบรับรองการให้บริการระบบสื่อสาร ฉบับละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ระบบช่วยการเดินอากาศ และ ระบบติดตามอากาศยาน (๒๘/๕) ใบรับรองการให้บริการอุตุนิยมวิทยาการบิน ฉบับละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๒๘/๖) ใบรับรองการให้บริการข่าวสารการบิน ฉบับละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๒๘/๗) ใบรับรองการให้บริการการออกแบบวิธีปฏิบัติ ฉบับละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท การบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน (๒๘/๘) ใบรับรองสถาบันฝึกอบรมด้านการบิน ฉบับละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท”

๖๐. ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งกรรมการอื่นที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งของคณะกรรมการ การบินพลเรือน ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ บรรดาการใด ๆ ที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ การบินพลเรือนก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

๖๑. ผู้ซึ่งประกอบกิจการบริการการเดินอากาศก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงประกอบกิจการต่อไปได้ แต่ต้องดำเนินการขอใบรับรองตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ภายในสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ประกอบกิจการได้ต่อไปจนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่ออกใบรับรองดังกล่าวจากผู้อำนวยการ ในระหว่างการประกอบกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ประกอบกิจการบริการการเดินอากาศนั้นต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการการเดินอากาศตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ด้วย

๖๒. ให้ใบรับรองและใบอนุญาตดังต่อไปนี้ ซึ่งยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุใบรับรองหรือใบอนุญาตนั้น

(๑) ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศที่สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยออกให้ตามข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ ๘๕ ว่าด้วยใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ

(๒) ใบอนุญาตให้ประกอบกิจการค้าขายในการเดินอากาศ ที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ โดยให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตให้ประกอบกิจการ การขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ตามมาตรา ๔๑/๑๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ บรรดาคำขอหรือคำขอต่ออายุใบรับรองหรือใบอนุญาตตามมาตรานี้ ซึ่งได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการพิจารณาได้ต่อไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ผู้อำนวยการจะกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขเพิ่มเติมในการปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหรือต่ออายุใบรับรองหรือใบอนุญาตนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัตินี้ด้วยก็ได้

๖๓. ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศไว้ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ดำเนินการให้บริการต่อไปได้ และให้เรียกเก็บค่าบริการตามอัตราที่ได้รับอนุมัติไว้ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับต่อไปได้จนกว่าผู้อำนวยการจะมีการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าบริการตามมาตรา ๑๕/๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

๖๔. ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตส่งหรือพาวัตถุอันตรายหรือสัตว์ไปกับอากาศยานไว้ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังไม่สิ้นผล ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตนั้นจะสิ้นผล

๖๕. ใบสำคัญแพทย์และใบรับรองสถาบันฝึกอบรมด้านการบินที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังไม่สิ้นผล ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบสำคัญหรือใบรับรองนั้นจะสิ้นผล

๖๖. ให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ของอากาศยานตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในระหว่างการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ของอากาศยานตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุของอากาศยานในราชอาณาจักรตามคำสั่งกระทรวงคมนาคมที่ ๑๔๓/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุของอากาศยานในราชอาณาจักร ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน

๖๗. การสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ของอากาศยาน ซึ่งได้ดำเนินการไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนตามวรรคหนึ่งในเรื่องใดซึ่งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและ อุบัติการณ์ของอากาศยานเห็นสมควรนำหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับด้วย ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ของอากาศยานกำหนด

๖๘. การจัดทำแผนการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยซึ่งได้ดำเนินการไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ในการนี้ แผนการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยใดที่ได้กระทำไว้แล้วแต่มิได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ การดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานประสบภัยแห่งชาติกำหนด

๖๙. ให้โอนบรรดากิจการ เงินและทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ภาระผูกพัน และ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ของเงินทุนหมุนเวียนตามมาตรา ๖๐/๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติม

โดยพระราชบัญญัตินี้มาเป็นของเงินทุนหมุนเวียนกรมท่าอากาศยานตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

๗๐. บรรดาประกาศและคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมที่ออกเกี่ยวกับ กิจการการเดินอากาศ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ และยังใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับต่อไป จนกว่า จะมีข้อบังคับหรือประกาศของคณะกรรมการการบินพลเรือน คำสั่งของรัฐมนตรี หรือข้อกำหนดของผู้อำนวยการในเรื่องนั้น ๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้บังคับ

๗๑. ให้บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง ที่ออกตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และยังใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีกฎกระทรวง ข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งในเรื่องนั้น ๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้บังคับ

นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การใช้บังคับมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์แก่การคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “สินค้าที่ถูกพิจารณา” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““สินค้าที่ถูกพิจารณา” หมายความว่า สินค้ารายที่ถูกกล่าวหาว่ามีการทุ่มตลาดหรือได้รับการอุดหนุน หรือสินค้ารายที่ถูกกล่าวหาว่ามีการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของบทนิยามคำว่า “ผู้มีส่วนได้เสีย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) รัฐบาลของประเทศแหล่งกำเนิดหรือประเทศผู้ส่งออกซึ่งสินค้าที่ถูกพิจารณา”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒/๑) ของบทนิยามคำว่า “ผู้มีส่วนได้เสีย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

“(๒/๑) ผู้ประกอบสินค้าตามมาตรา ๗๑/๑”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการพิจารณาการทุ่มตลาด การพิจารณาการอุดหนุน การพิจารณาความเสียหาย การพิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน การพิจารณาการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน การพิจารณาตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน การทบทวนมาตรการ รวมทั้งการดำเนินการใด ๆ อันเกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในหมวด ๑ บททั่วไป มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๗ การตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน และการตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ให้คำนึงถึงประโยชน์ของอุตสาหกรรมภายใน ผู้บริโภค และประโยชน์สาธารณะประกอบกัน

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ เมื่อคณะกรรมการเห็นสมควรจะให้กรมการค้าต่างประเทศมีหนังสือขอให้กรมศุลกากรดำเนินการจัดทำทะเบียนการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าใด หรือรวบรวมข้อมูลข่าวสารอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าก็ได้ ในกรณีนี้ให้กรมศุลกากรมีอำนาจกำหนดให้ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกแจ้งข้อเท็จจริงใด ๆ ตามที่คณะกรรมการร้องขอได้ และให้นำกฎหมายว่าด้วยศุลกากรในส่วนที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับแก่กรณีนี้

มาตรา ๙ ผู้ซึ่งยื่นคำขอให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน หรือพิจารณาตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน ผู้นำเข้า ผู้ประกอบสินค้า ผู้ผลิตในต่างประเทศ หรือผู้ส่งออกจากต่างประเทศอาจขอรายละเอียดที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ใช้เป็นฐานในการกำหนดมาตรการชั่วคราว การกำหนดอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน การขยายการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน การทบทวนอากรหรือการคืนอากร แล้วแต่กรณี ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด

คำขอตามวรรคหนึ่งให้ยื่นภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่มาตรการชั่วคราว การกำหนดอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน การขยายการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน การทบทวนอากรหรือการคืนอากร มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ผู้ใดอาจมีคำขอให้พิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน พิจารณาตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน ให้ทำความตกลง ให้ทบทวนมาตรการ ให้คืนอากร ตลอดจนการขอข้อมูลข่าวสารใดนั้น ให้กระทรวงพาณิชย์มีอำนาจออกประกาศกำหนดให้มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายได้ตามความเหมาะสมแก่ภาระในการดำเนินงานดังกล่าว

มาตรา ๑๑ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น การคืนอากรหรือหลักประกันการชำระอากรตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๓ บุคคลหรือคณะบุคคลอาจยื่นคำขอในนามของอุตสาหกรรมภายในต่อกรมการค้าต่างประเทศเพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาด

คำขอตามวรรคหนึ่งจะถือว่าเป็นคำขอที่ยื่นในนามของอุตสาหกรรมภายในได้ต่อเมื่อได้รับการสนับสนุนจากผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันในประเทศซึ่งมีการผลิตรวมกันเกินกึ่งหนึ่งของปริมาณการผลิตสินค้าชนิดเดียวกันของผู้ที่ได้แสดงความเห็นทั้งส่วนที่สนับสนุนและส่วนที่คัดค้านรวมกัน ทั้งนี้ ไม่ว่ากรณีใดปริมาณการผลิตของฝ่ายสนับสนุนนั้นต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของปริมาณการผลิตสินค้าชนิดเดียวกันทั้งหมดในประเทศ

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา และเงื่อนไขที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๙ ในการพิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาด ให้กรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนประเด็นการทุ่มตลาดและความเสียหาย เริ่มต้นโดยการออกประกาศไต่สวนการทุ่มตลาดและความเสียหายในราชกิจจานุเบกษา และลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันหรือเผยแพร่โดยวิธีการอื่นใดทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อให้สาธารณชนรับรู้ ตามที่เห็นสมควร”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๙/๑ และมาตรา ๔๙/๒ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๔๙/๑ ในกรณีที่ผู้นำเข้าไม่ชำระอากรหรือชำระอากรตอบโต้การทุ่มตลาดไม่ครบถ้วนหรือค้างชำระค่าอากรดังกล่าว ให้เป็นอำนาจของกรมศุลกากรในการเรียกเก็บอากร เงินเพิ่มและเบี้ยปรับ การกักของ การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน การขายทอดตลาด และการดำเนินการเกี่ยวกับของตกค้าง รวมทั้งการลดเงินเพิ่ม งดหรือลดเบี้ยปรับ ทุเลาการชำระอากรตอบโต้การทุ่มตลาด เงินเพิ่มและเบี้ยปรับ

ในกรณีที่ผู้นำเข้าไม่เห็นด้วยกับการประเมินอากร เงินเพิ่มและเบี้ยปรับ การลดเงินเพิ่ม และงดหรือลดเบี้ยปรับ ของกรมศุลกากรตามวรรคหนึ่ง ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

ให้นำบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรมาใช้บังคับแก่การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองโดยอนุโลม

บทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการจ่ายเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ไม่นำมาใช้กับการเก็บอากร เงินเพิ่ม และเบี้ยปรับที่จัดเก็บได้จากอากรตอบโต้การทุ่มตลาดตามมาตรานี้

มาตรา ๔๙/๒ ผู้นำเข้าอาจยื่นคำขอคืนอากรตอบโต้การทุ่มตลาดต่อกรมศุลกากรได้ หากภายหลังปรากฏว่ามีการส่งสินค้าที่ได้ชำระอากรตอบโต้การทุ่มตลาดกลับออกไปนอกราชอาณาจักร และให้เป็นอำนาจของกรมศุลกากรในการพิจารณาคืนอากรตอบโต้การทุ่มตลาด ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ บทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง และบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการเปรียบเทียบ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๐ ในกรณีที่หาส่วนเหลื่อมการทุ่มตลาดโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม อากรตอบโต้การทุ่มตลาดให้กำหนดให้เหมาะสมกับผู้ได้รับการสุ่มเป็นตัวอย่างแต่ละราย

สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับการสุ่มเป็นตัวอย่าง ให้กำหนดอัตราไว้ไม่เกินอัตราถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของส่วนเหลื่อมการทุ่มตลาด แต่ถ้าผู้ที่ไม่ได้รับการสุ่มตัวอย่างรายใดได้ให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตนโดยครบถ้วนถูกต้องภายในเวลาที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนด ให้คณะกรรมการกำหนดอัตราอากรตอบโต้การทุ่มตลาดให้เหมาะสมสำหรับผู้นั้น เว้นแต่การกำหนดอัตราอากรตอบโต้การทุ่มตลาดสำหรับแต่ละรายจะเป็นภาระเกินสมควรและอาจทำให้การไต่สวนไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๕๔ เนื่องจากมีผู้ได้ให้ข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นจำนวนมาก จะกำหนดอัตราอากรตอบโต้การทุ่มตลาดไม่เกินอัตราถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักดังกล่าวก็ได้”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๗ อากรตอบโต้การทุ่มตลาดให้เรียกเก็บได้เป็นระยะเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันเริ่มใช้บังคับหรือนับแต่วันที่ผลการทบทวนครั้งสุดท้ายซึ่งมีการพิจารณาทบทวนทั้งปัญหาการทุ่มตลาดและปัญหาความเสียหายใช้บังคับ เว้นแต่เมื่อคณะกรรมการเห็นสมควรให้ทบทวนหรือเมื่อบุคคลหรือคณะบุคคลมีคำขอในนามของอุตสาหกรรมภายในให้ทบทวนภายในเวลาที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด และคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่าการยุติการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดจะทำให้มีการทุ่มตลาดและความเสียหายต่อไปหรือฟื้นคืนมาอีก ทั้งนี้ การพิจารณาทบทวนจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศให้มีการทบทวน

การพิจารณาทบทวนไม่กระทบถึงการเรียกเก็บอากรในระหว่างระยะเวลาที่อากรตอบโต้การทุ่มตลาดตามวรรคหนึ่งยังมีผลใช้บังคับ แต่หากการพิจารณาทบทวนไม่แล้วเสร็จหลังพ้นกำหนดระยะเวลาที่อากรตอบโต้การทุ่มตลาดมีผลใช้บังคับ ให้คณะกรรมการเรียกหลักประกันการชำระอากรในระหว่างนั้นจนกว่าผลการพิจารณาทบทวนจะใช้บังคับ

ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่าการยุติการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดจะทำให้มีการทุ่มตลาดและความเสียหายต่อไปหรือฟื้นคืนมาอีก ให้เรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดตั้งแต่วันที่มีการเรียกหลักประกันการชำระอากรตามวรรคสอง

ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยให้ยุติการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด บรรดาหลักประกันการชำระอากรที่ให้ไว้ในระหว่างการทบทวน ให้คืนโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๕๘ ผู้ส่งออกจากต่างประเทศหรือผู้ผลิตสินค้าในต่างประเทศรายใดซึ่งมิได้ส่งสินค้าทุ่มตลาดเข้ามาในช่วงระยะเวลาที่นำข้อมูลมาใช้เพื่อการไต่สวนการทุ่มตลาดแต่ได้ส่งสินค้าทุ่มตลาดเข้ามาหลังช่วงระยะเวลาดังกล่าว อาจขอให้ทบทวนการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดสำหรับตนเป็นการเฉพาะรายได้ โดยต้องแสดงให้เห็นว่าตนไม่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ส่งออกจากต่างประเทศหรือผู้ผลิตสินค้าในต่างประเทศรายอื่นซึ่งอยู่ในบังคับถูกเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดดังกล่าว

ให้ถือว่าผู้ขอทบทวนมีความเกี่ยวข้องกับผู้ส่งออกจากต่างประเทศหรือผู้ผลิตสินค้าในต่างประเทศรายอื่นตามวรรคหนึ่ง ถ้าปรากฏว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถควบคุมอีกฝ่ายหนึ่ง หรือทั้งสองฝ่ายถูกควบคุมโดยบุคคลที่สาม หรือทั้งสองฝ่ายร่วมกันควบคุมบุคคลที่สาม ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในการนี้ ให้ถือว่าฝ่ายหนึ่งควบคุมอีกฝ่ายหนึ่งได้ ถ้าฝ่ายแรกอยู่ในฐานะทางกฎหมายหรือทางปฏิบัติที่จะยับยั้งหรือสั่งการฝ่ายหลังได้

ในระหว่างการทบทวนตามวรรคหนึ่งจะเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดกับสินค้านำเข้าที่ส่งออกหรือผลิตจากผู้ขอทบทวนดังกล่าวไม่ได้ แต่คณะกรรมการอาจขอให้กรมศุลกากรเรียกหลักประกันอากรก็ได้ ในการนี้ ให้กรมศุลกากรมีอำนาจเรียกหลักประกันอากรตามจำนวนที่คณะกรรมการมีคำขอ

ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่ามีการทุ่มตลาด ให้เรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดย้อนหลังไปนับแต่วันที่ประกาศให้มีการทบทวน แต่หากคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่าไม่มีการทุ่มตลาดให้คืนหลักประกันอากรที่เรียกไว้โดยไม่ชักช้า

การพิจารณาทบทวนจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศให้มีการทบทวน

มาตรา ๕๙ ผู้นำเข้าอาจขอคืนอากรตอบโต้การทุ่มตลาดในขณะหนึ่งขณะใดได้ ถ้าผู้นั้นพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนเหลื่อมการทุ่มตลาด หรือส่วนเหลื่อมการทุ่มตลาดลดลงต่ำกว่าอากรตอบโต้การทุ่มตลาดที่ใช้บังคับ

การขอคืนอากรตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอต่อกรมการค้าต่างประเทศภายในหกเดือนนับแต่วันชำระอากร

การพิจารณาคืนอากรต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการรับคำขอ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาได้อีกไม่เกินหกเดือน

มาตรา ๖๐ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ หมวด ๓ หมวด ๔ ส่วนที่ ๑ ส่วนที่ ๒ ส่วนที่ ๓ ของหมวด ๕ และหมวด ๖ มาใช้บังคับแก่การทบทวนและการขอคืนอากรตามหมวดนี้โดยอนุโลม”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “รัฐบาล” ในมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““รัฐบาล” หมายความว่า รัฐบาลของประเทศแหล่งกำเนิดหรือประเทศผู้ส่งออกซึ่งสินค้าที่นำเข้ามาในประเทศไทย และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานของรัฐด้วย”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๓ การอุดหนุนตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ การได้รับประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดเนื่องจากรัฐบาลกระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน ซึ่งหมายความรวมถึง

(ก) การกระทำใด ๆ เกี่ยวกับการโอนเงิน เช่น การให้เงิน การให้กู้ยืมเงิน การเข้าร่วมทุน หรือการกระทำใดเกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถทางการเงิน หรือการลดภาระหนี้ เช่น การค้ำประกันเงินกู้

(ข) การทำให้รายได้ที่รัฐบาลพึงจะจัดเก็บได้ตามปกติต้องสูญเสียไป เช่น การให้เครดิตภาษี หรือการให้สิ่งจูงใจทางภาษีอากรอื่น แต่การให้สินค้าส่งออกได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีอากรประเภทที่เรียกเก็บจากสินค้าชนิดเดียวกันที่ใช้เพื่อการบริโภคภายในประเทศหรือการคืนภาษีอากรดังกล่าวในจำนวนไม่เกินภาระภาษีอากรที่เกิดขึ้นไม่ถือว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน

(ค) การจัดหาสินค้าหรือบริการอื่นใดนอกจากสาธารณูปโภคทั่วไป หรือการซื้อสินค้า หรือ

(ง) การให้เงินผ่านกลไกสนับสนุนทางการเงิน หรือการมอบหมายหรือสั่งให้เอกชนดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตาม (ก) (ข) หรือ (ค) ซึ่งไม่แตกต่างจากการดำเนินการตามปกติที่รัฐบาลพึงดำเนินการเอง

(๒) ให้การสนับสนุนด้านรายได้หรือด้านราคาไม่ว่าในรูปแบบใดทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อเพิ่มการส่งออกสินค้าใดหรือลดการนำเข้าสินค้าใด”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๖๓/๑ การอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจงและก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมภายในเป็นการกระทำอันมิชอบที่อาจตอบโต้ได้”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๔ การอุดหนุนใดที่ให้แก่วิสาหกิจบางรายจะเป็นการอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจงหรือไม่ ให้พิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) การที่รัฐบาลให้การอุดหนุนแก่วิสาหกิจบางรายโดยชัดแจ้ง เป็นการอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจง

(๒) การอุดหนุนที่มีกฎหมาย กฎ หรือระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการได้รับการอุดหนุนและจำนวนเงินอุดหนุนที่ใช้เป็นการทั่วไปและมีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขนั้นอย่างเคร่งครัด ไม่เป็นการอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจง ทั้งนี้ หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขดังกล่าวต้องไม่เอื้อประโยชน์แก่วิสาหกิจบางรายมากกว่าวิสาหกิจรายอื่น และต้องสอดคล้องกับเหตุผลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เช่น การกำหนดจำนวนลูกจ้างหรือขนาดของวิสาหกิจ

(๓) ในกรณีที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์การอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจงตาม (๑) และ (๒) หากคณะกรรมการมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจงโดยพฤตินัย คณะกรรมการอาจนำปัจจัยอื่นดังต่อไปนี้มาพิจารณาประกอบด้วย (ก) การจำกัดจำนวนวิสาหกิจที่จะได้รับการอุดหนุน (ข) การให้วิสาหกิจบางรายได้รับหรือได้ใช้ประโยชน์จากการอุดหนุนมากกว่าวิสาหกิจรายอื่น (ค) จำนวนเงินอุดหนุนที่ให้แก่วิสาหกิจบางรายมีสัดส่วนที่มากกว่าที่ให้แก่วิสาหกิจรายอื่น และ (ง) การมีดุลพินิจที่จะเลือกให้การอุดหนุน ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความหลากหลายทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องและระยะเวลาที่มีโครงการอุดหนุนดังกล่าวด้วย

การอุดหนุนที่ให้แก่วิสาหกิจบางรายที่ตั้งอยู่ในบางพื้นที่ทางภูมิศาสตร์เป็นการอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจง แต่หากการอุดหนุนนั้นเป็นการกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีอากรที่มีหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ถือว่าเป็นการอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจง

การอุดหนุนดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นการอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจงและมิให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับ

(๑) การอุดหนุนที่มีเงื่อนไขเพื่อการส่งออกไม่ว่าโดยนิตินัยหรือโดยพฤตินัย และให้รวมถึงการอุดหนุนตามลักษณะที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การอุดหนุนที่มีเงื่อนไขเพื่อการส่งออกโดยพฤตินัย ได้แก่ การอุดหนุนที่มีเงื่อนไขขึ้นอยู่กับการส่งออกหรือรายได้จากการส่งออก ทั้งที่เกิดขึ้นจริงหรือที่คาดการณ์ไว้

(๒) การอุดหนุนที่มีเงื่อนไขเพื่อให้มีการใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศแหล่งกำเนิดมากกว่าสินค้านำเข้า

การพิจารณาว่ามีการอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจงตามมาตรานี้ต้องมีพยานหลักฐานโดยตรงสนับสนุน”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ อากรตอบโต้การอุดหนุนให้คำนวณจากประโยชน์ที่ได้รับในช่วงระยะเวลาที่นำข้อมูลมาใช้เพื่อการไต่สวนการอุดหนุน โดยกำหนดเป็นอัตราต่อหน่วยของสินค้าของผู้ที่ได้รับการอุดหนุนแต่ละราย”

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๙ การคำนวณหาประโยชน์ที่ได้รับตามมาตรา ๖๓ ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(๑) การที่รัฐบาลเข้าร่วมทุนไม่ถือเป็นการให้ประโยชน์ เว้นแต่การลงทุนนั้นไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติตามปกติของภาคเอกชนในประเทศแหล่งกำเนิดหรือประเทศผู้ส่งออก

(๒) การที่รัฐบาลให้กู้ยืมเงินไม่ถือเป็นการให้ประโยชน์ เว้นแต่มีส่วนต่างระหว่างจำนวนเงินที่ผู้กู้ต้องชำระและประโยชน์อื่นใดที่คำนวณเป็นตัวเงินได้อันเนื่องมาจากการกู้ยืมจากรัฐบาลกับการกู้ยืมทางพาณิชย์ที่เปรียบเทียบกันได้ในตลาด ในกรณีนี้ประโยชน์ที่ได้รับคือส่วนต่างของจำนวนดังกล่าว

(๓) การที่รัฐบาลค้ำประกันเงินกู้ไม่ถือเป็นการให้ประโยชน์ เว้นแต่มีส่วนต่างระหว่างจำนวนเงินที่ผู้ได้รับการค้ำประกันต้องชำระและประโยชน์อื่นใดที่คำนวณเป็นตัวเงินได้ระหว่างการค้ำประกันโดยรัฐบาลกับการค้ำประกันโดยเอกชนในทางพาณิชย์และให้นำความใน (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๔) การที่รัฐบาลให้สินค้าหรือบริการหรือการซื้อสินค้าไม่ถือเป็นการให้ประโยชน์ เว้นแต่เป็นการให้โดยได้รับค่าตอบแทนที่น้อยกว่าอัตราที่สมควรหรือการซื้อสินค้าที่ให้ค่าตอบแทนสูงกว่าอัตราที่สมควร ซึ่งอัตราที่สมควรให้พิจารณาจากสภาพทางการตลาดที่เป็นอยู่ในประเทศที่รัฐบาลให้สินค้าหรือบริการหรือที่ซื้อสินค้านั้น”

มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๐/๑ และมาตรา ๗๐/๒ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๗๐/๑ ในกรณีที่ผู้นำเข้าไม่ชำระอากรหรือชำระอากรตอบโต้การอุดหนุนไม่ครบถ้วนหรือค้างชำระค่าอากรดังกล่าว ให้เป็นอำนาจของกรมศุลกากรในการเรียกเก็บอากร เงินเพิ่มและเบี้ยปรับ การกักของ การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน การขายทอดตลาด และการดำเนินการเกี่ยวกับของตกค้าง รวมทั้งการลดเงินเพิ่ม งดหรือลดเบี้ยปรับ ทุเลาการชำระอากรตอบโต้การอุดหนุน เงินเพิ่มและเบี้ยปรับ

ในกรณีที่ผู้นำเข้าไม่เห็นด้วยกับการประเมินอากร เงินเพิ่มและเบี้ยปรับ การลดเงินเพิ่ม และงดหรือลดเบี้ยปรับ ของกรมศุลกากรตามวรรคหนึ่ง ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

ให้นำบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรมาใช้บังคับแก่การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองโดยอนุโลม

บทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการจ่ายเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรไม่นำมาใช้กับการเก็บอากร เงินเพิ่ม และเบี้ยปรับที่จัดเก็บได้จากอากรตอบโต้การอุดหนุนตามมาตรานี้

มาตรา ๗๐/๒ ผู้นำเข้าอาจยื่นคำขอคืนอากรตอบโต้การอุดหนุนต่อกรมศุลกากรได้ หากภายหลังปรากฏว่ามีการส่งสินค้าที่ได้ชำระอากรตอบโต้การอุดหนุนกลับออกไปนอกราชอาณาจักร และให้เป็นอำนาจของกรมศุลกากรในการพิจารณาคืนอากรตอบโต้การอุดหนุน ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ บทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง และบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการเปรียบเทียบ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๑ เมื่อคณะกรรมการได้รับคำขอจากผู้ยื่นคำขอในนามของอุตสาหกรรมภายในหรือกรมการค้าต่างประเทศให้พิจารณาตอบโต้การอุดหนุน ก่อนที่จะเปิดการไต่สวน ให้กรมการค้าต่างประเทศแจ้งให้รัฐบาลของประเทศซึ่งสินค้าดังกล่าวถูกพิจารณาว่าได้มีการอุดหนุนทราบและขอให้รัฐบาลของประเทศนั้นมาปรึกษาหารือเกี่ยวกับการอุดหนุนและความเสียหายของอุตสาหกรรมภายในตามคำขอ

การปรึกษาหารือจะดำเนินการในขั้นตอนใดระหว่างการพิจารณาตอบโต้การอุดหนุนก็ได้ และกรมการค้าต่างประเทศต้องให้โอกาสตามควรในการปรึกษาหารือนั้น แต่การปรึกษาหารือไม่เป็นเหตุกระทบการดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาตอบโต้การอุดหนุน

ในการปรึกษาหารือกรมการค้าต่างประเทศต้องให้โอกาสประเทศซึ่งสินค้าที่ถูกพิจารณาได้รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการพิจารณา เว้นแต่เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องปกปิดโดยสาระและเนื้อหา หรือผู้ให้ข้อมูลข่าวสารนั้นขอให้ปกปิด”

มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๑๐/๑ การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน มาตรา ๗๑/๑ ถึงมาตรา ๗๑/๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

“หมวด ๑๐/๑

การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน

มาตรา ๗๑/๑ ในหมวดนี้

“มาตรการตอบโต้” หมายความว่า มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน

“ผู้ประกอบสินค้า” หมายความว่า

(๑) ผู้ที่นำสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้ซึ่งยังทำไม่สำเร็จที่ผลิตจากประเทศที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้มาทำให้สำเร็จในประเทศไทยหรือในประเทศอื่น หรือ

(๒) ผู้ที่นำส่วนประกอบหรือชิ้นส่วนของสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้ที่ผลิตจากประเทศที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้มาประกอบเป็นสินค้าที่เหมือนกับสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้ในประเทศไทยหรือในประเทศอื่น

มาตรา ๗๑/๒ การขยายการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนตามหมวดนี้ให้ใช้กับการนำเข้าสินค้าที่มีการไต่สวนแล้วปรากฏว่ามีการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้

มาตรา ๗๑/๓ การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้ตามมาตรา ๗๑/๒ ต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

(๑) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าอันเกิดจากการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหรือการดำเนินธุรกิจโดยไม่มีเหตุอันควรหรือเหตุผลทางเศรษฐกิจสนับสนุนอย่างเพียงพอ แต่เป็นไปเพื่อมิให้อยู่ภายใต้บังคับการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุนหรือเพื่อมิให้อยู่ภายใต้บังคับอัตราอากรตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๒) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าตาม (๑) มีผลเป็นการบั่นทอนผลการใช้บังคับมาตรการตอบโต้ในด้านของราคาหรือปริมาณ และ

(๓) หลักฐานการทุ่มตลาดโดยเปรียบเทียบระหว่างมูลค่าปกติของสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดที่คำนวณขึ้นก่อนหน้ากับราคาส่งออกของสินค้าที่ถูกพิจารณาหรือราคาขายของสินค้าที่เหมือนกับสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของผู้ผลิตในต่างประเทศ ผู้ส่งออกจากต่างประเทศ หรือผู้ประกอบสินค้า ซึ่งถูกกล่าวหาว่ามีการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อการเปรียบเทียบราคาด้วย หรือหลักฐานการได้รับการอุดหนุน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการพิจารณาเหตุอันควรหรือเหตุผลทางเศรษฐกิจ การบั่นทอนผลการใช้บังคับมาตรการตอบโต้ในด้านของราคาหรือปริมาณ และหลักฐานการทุ่มตลาดหรือการได้รับการอุดหนุน ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๑/๔ การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหรือการดำเนินธุรกิจตามมาตรา ๗๑/๓ (๑) ได้แก่

(๑) การแก้ไขดัดแปลงสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้เพียงเล็กน้อยโดยไม่มีผลต่อลักษณะหรือคุณสมบัติที่สำคัญของสินค้านั้น ไม่ว่าการแก้ไขดัดแปลงสินค้าดังกล่าวจะทำในประเทศที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้หรือในประเทศอื่น

(๒) การส่งออกสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้จากประเทศที่ถูกใช้มาตรการดังกล่าวมาประเทศไทยโดยผ่านประเทศอื่น

(๓) การส่งออกสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้จากประเทศที่ถูกใช้มาตรการดังกล่าวมาประเทศไทยโดยผ่านผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกรายที่ไม่ถูกเรียกเก็บหรือรายที่ถูกเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุนในอัตราที่ต่ำกว่าอัตราที่สินค้านั้นถูกเรียกเก็บ

(๔) การนำสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้ซึ่งยังทำไม่สำเร็จที่ผลิตจากประเทศที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้มาทำให้สำเร็จ หรือการนำส่วนประกอบหรือชิ้นส่วนของสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้ที่ผลิตจากประเทศที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้มาประกอบเป็นสินค้าที่เหมือนกับสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้ในประเทศไทยหรือในประเทศอื่น โดยให้พิจารณาดังต่อไปนี้

(ก) การทำให้สำเร็จหรือการประกอบเป็นสินค้าที่เหมือนกับสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้ได้เริ่มดำเนินการหรือมีการดำเนินการที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่วันประกาศไต่สวนการทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน และ

(ข) สินค้าที่ถูกทำให้สำเร็จหรือประกอบเป็นสินค้าที่เหมือนกับสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้มีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มหรือมูลค่าส่วนประกอบหรือชิ้นส่วน ดังนี้

๑) ในกรณีสินค้าที่ถูกทำให้สำเร็จมีมูลค่าเพิ่มของสินค้านั้นน้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าของต้นทุนการผลิต หรือ

๒) ในกรณีส่วนประกอบหรือชิ้นส่วนของสินค้าที่ผลิตจากประเทศที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้มีมูลค่าเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละหกสิบของมูลค่าส่วนประกอบหรือชิ้นส่วนทั้งหมดของสินค้าที่เหมือนกับสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้ เว้นแต่สินค้าที่ประกอบขึ้นจากส่วนประกอบหรือชิ้นส่วนดังกล่าวมีมูลค่าเพิ่มไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าของต้นทุนการผลิต

๓) การคำนวณมูลค่าเพิ่มตาม ๑) และ ๒) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด

(๕) การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหรือการดำเนินธุรกิจอื่นใด ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๑/๕ ให้เริ่มดำเนินกระบวนการพิจารณาตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้เมื่อมีคำขอของกรมการค้าต่างประเทศหรือของบุคคลหรือคณะบุคคลตามมาตรา ๗๑/๖

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่งจะกระทำได้หลังจากคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยชั้นที่สุด ให้มีการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน

มาตรา ๗๑/๖ บุคคลหรือคณะบุคคลอาจยื่นคำขอต่อกรมการค้าต่างประเทศในนามของผู้ผลิตในประเทศซึ่งผลิตสินค้าชนิดเดียวกันกับสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้เพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้

คำขอตามวรรคหนึ่งต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ผลิตในประเทศซึ่งผลิตสินค้าชนิดเดียวกันกับสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้ ในปริมาณไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของปริมาณการผลิตสินค้าชนิดเดียวกันกับสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้ทั้งหมดในประเทศ

การยื่นคำขอให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา และเงื่อนไขที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด

มาตรา ๗๑/๗ ถ้าคำขอตามมาตรา ๗๑/๖ มีรายละเอียดหรือหลักฐานไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง ให้กรมการค้าต่างประเทศแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการให้ครบถ้วนหรือถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

เมื่อคำขอมีรายละเอียดและพยานหลักฐานครบถ้วนและถูกต้องแล้ว ให้กรมการค้าต่างประเทศเสนอคำขอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

มาตรา ๗๑/๘ ผู้ยื่นคำขอตามมาตรา ๗๑/๖ อาจถอนคำขอได้ แต่ถ้าได้มีการประกาศไต่สวนการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้ตามมาตรา ๗๑/๑๐ แล้ว คณะกรรมการจะยุติการพิจารณาตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้หรือดำเนินการพิจารณาต่อไปก็ได้

มาตรา ๗๑/๙ ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่าคำขอมีมูลเกี่ยวกับการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้ ให้กรมการค้าต่างประเทศดำเนินการไต่สวนต่อไปโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่าคำขอนั้นไม่มีมูลเกี่ยวกับการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้ ให้กรมการค้าต่างประเทศแจ้งคำวินิจฉัยดังกล่าวให้ผู้ยื่นคำขอทราบโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๗๑/๑๐ ในการพิจารณาตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้ ให้กรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้ เริ่มต้นโดยการออกประกาศไต่สวนการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้ในราชกิจจานุเบกษา และลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันหรือเผยแพร่โดยวิธีการอื่นใดทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อให้สาธารณชนรับรู้ ตามที่เห็นสมควร

ประกาศไต่สวนการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้ต้องมีรายการตามที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด

ให้กรมการค้าต่างประเทศแจ้งประกาศไต่สวนการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้ให้ผู้ยื่นคำขอ ผู้ผลิตในต่างประเทศ ผู้ส่งออกจากต่างประเทศ หรือผู้ประกอบสินค้า ซึ่งถูกกล่าวหาว่ามีการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้ และรัฐบาลของประเทศแหล่งกำเนิดหรือประเทศผู้ส่งออกที่เกี่ยวข้องทราบ และในกรณีที่ทราบที่อยู่ของผู้นำเข้าที่เกี่ยวข้องหรือตัวแทนของบุคคลดังกล่าว ให้กรมการค้าต่างประเทศแจ้งเป็นหนังสือให้บุคคลเหล่านั้นทราบประกาศนั้นด้วย

มาตรา ๗๑/๑๑ การเสนอข้อเท็จจริงและความเห็นรวมทั้งสิทธิการดำเนินการเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียและผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการไต่สวนการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๑/๑๒ ให้นำมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๐ มาใช้บังคับแก่การไต่สวนการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้โดยอนุโลม

มาตรา ๗๑/๑๓ ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่ามีการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้ ให้ขยายการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุนกับการนำเข้าสินค้าที่หลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้ในอัตราไม่เกินอัตราสูงสุดที่เรียกเก็บกับสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้จากประเทศผู้ส่งออกนั้น

ในการขยายการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุนตามวรรคหนึ่ง ให้เริ่มตั้งแต่วันที่มีการจัดทำทะเบียนการนำเข้าสินค้า ในการนี้ ให้กรมศุลกากรมีอำนาจเรียกเก็บอากรดังกล่าวตามที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัย

การขยายการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุนตามวรรคหนึ่ง ให้เปลี่ยนแปลงหรือยุติตามการเรียกเก็บอากรของสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้

มาตรา ๗๑/๑๔ ในกรณีที่มีการขยายการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน หากผู้นำเข้าไม่ชำระอากรหรือชำระอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุนไม่ครบถ้วน หรือค้างชำระค่าอากรดังกล่าว ให้นำมาตรา ๔๙/๑ หรือมาตรา ๗๐/๑ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๑/๑๕ ในกรณีที่มีการขยายการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน ผู้นำเข้าอาจยื่นคำขอคืนอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุนต่อกรมศุลกากรได้ หากภายหลังปรากฏว่ามีการส่งสินค้าที่ได้ชำระอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุนกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ให้นำมาตรา ๔๙/๒ หรือมาตรา ๗๐/๒ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๑/๑๖ การเริ่มต้นกระบวนการพิจารณาตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้จนถึงการดำเนินการให้มีคำวินิจฉัยว่าให้ขยายการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน หรือมีคำวินิจฉัยว่าไม่มีการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าเดือนนับแต่วันประกาศไต่สวน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายได้อีกไม่เกินสามเดือน

มาตรา ๗๑/๑๗ เมื่อคณะกรรมการเห็นสมควร หรือเมื่อมีคำขอจากผู้มีส่วนได้เสียหลังจากที่ได้มีการขยายการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุนมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี คณะกรรมการอาจพิจารณาทบทวนเพื่อยุติการขยายการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุนได้

การพิจารณาทบทวนจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศให้มีการทบทวน

การพิจารณาทบทวนไม่กระทบถึงการขยายการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุนในระหว่างนั้น

มาตรา ๗๑/๑๘ ผู้นำเข้าอาจขอคืนอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรืออากรตอบโต้การอุดหนุนที่ถูกเรียกเก็บจากการขยายการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน ในขณะหนึ่งขณะใดได้ ถ้าผู้นั้นพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้ตามมาตรา ๗๑/๓

การขอคืนอากรตามวรรคหนึ่งต้องยื่นคำขอต่อกรมการค้าต่างประเทศภายในหกเดือนนับแต่วันชำระอากรดังกล่าว

การพิจารณาคืนอากรจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการรับคำขอดังกล่าว เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาได้อีกไม่เกินหกเดือน

มาตรา ๗๑/๑๙ ให้นำมาตรา ๗๑/๓ มาตรา ๗๑/๔ มาตรา ๗๑/๖ วรรคสาม มาตรา ๗๑/๗ มาตรา ๗๑/๘ มาตรา ๗๑/๙ มาตรา ๗๑/๑๐ มาตรา ๗๑/๑๑ และมาตรา ๗๑/๑๒ มาใช้บังคับแก่การทบทวนและการขอคืนอากร ตามมาตรา ๗๑/๑๗ และมาตรา ๗๑/๑๘ โดยอนุโลม

มาตรา ๗๑/๒๐ ผู้ใดไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตามมาตรา ๗๑/๑๓ หรือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการในการขอให้ทบทวนตามมาตรา ๗๑/๑๗ และมาตรา ๗๑/๑๘ ให้อุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าวต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำวินิจฉัยนั้น และให้นำมาตรา ๖๑ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) พิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน และพิจารณาตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๒๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามและวรรคสี่ของมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

“เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้”

มาตรา ๒๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๖ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนโดยเร็ว และให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งแทนดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนแทน เว้นแต่วาระการอยู่ในตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระนั้นเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการแต่งตั้งก็ได้

ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ ทั้งนี้ ต้องมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลืออยู่ไม่น้อยกว่าสามคน”

มาตรา ๒๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

“กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาด ห้ามมิให้กรรมการผู้นั้นเข้าร่วมการประชุมในเรื่องนั้น”

มาตรา ๒๗ เมื่อมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นครั้งแรกหลังจากที่พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และกรรมการดังกล่าวดำรงตำแหน่งครบสองปี ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดโดยวิธีจับสลาก และให้ถือว่าการออกจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยวิธีการจับสลากเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

มาตรา ๒๘ มิให้นำมาตรา ๔๙/๑ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗๐/๑ วรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับเงินเพิ่มและเบี้ยปรับ และมาตรา ๔๙/๒ และมาตรา ๗๐/๒ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การนำเข้าที่ได้นำเข้ามาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๙ บรรดาคำขอที่ได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นคำขอตามพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้การดำเนินการเกี่ยวกับคำขอนั้น ๆ อยู่ในบังคับของบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่คำขอตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๙ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และผู้ยื่นคำขอยังไม่ได้ดำเนินการจัดทำรายละเอียดและพยานหลักฐานเกี่ยวกับคำขอให้ครบถ้วนและถูกต้องตามพระราชบัญญัติการตอบโต้

การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการให้ครบถ้วนและถูกต้องภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๐ บรรดากฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนเป็นวิธีการที่ถูกนำมาใช้ในการดำเนินการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น แต่พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังไม่มีการบัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้ จึงไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่จะคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในที่ได้รับความเสียหายจากการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนได้ ประกอบกับพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังมีบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการทุ่มตลาดและการอุดหนุนบางประการที่ยังไม่ครอบคลุมขั้นตอนในทางปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้น เพื่อให้การใช้บังคับมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์แก่การคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

กฎหมายว่าด้วยการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซื้อสินค้าจากต่างประเทศ ฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซื้อสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม กล่าวคือ ร่างพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ได้เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ บรรจุเข้าระเบียบวาระครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ในวาระที่ ๑ ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ และตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญจำนวน ๑๗ คน แปรญัตติภายใน ๑๕ วัน กำหนดเวลาพิจารณา ๔๕ วัน วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จากนั้นในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ ในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

๑. พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอน ๒๒ ก วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๒ หน้า ๕๙

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติของพระราชบัญญัติดังกล่าวบางประการไม่เหมาะสมกับการขยายตัวและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการค้าของประเทศไม่มีหลักการเรื่องการตอบโต้การอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศที่นำเข้ามายังประเทศไทยและไม่สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน สมควรบัญญัติกฎหมายขึ้นใหม่ให้มีมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศที่นำเข้ามาในประเทศเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศและให้สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. ๒๕๐๗

๒. บัญญัติคำนิยามไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่

๒.๑ ความเสียหาย หมายความว่า ความเสียหายตามหมวด ๓

๒.๒ อุตสาหกรรมภายใน หมายความว่า อุตสาหกรรมภายในตามหมวด ๔

๒.๓ สินค้าที่ถูกพิจารณา หมายความว่า สินค้ารายที่ถูกกล่าวหาว่ามีการทุ่มตลาดหรือได้รับการอุดหนุน

๒.๔ สินค้าชนิดเดียวกัน หมายความว่า สินค้าที่มีคุณสมบัติเหมือนกันทุกประการกับสินค้าที่ถูกพิจารณา แต่ในกรณีที่ไม่มีสินค้าดังกล่าวให้หมายความว่าสินค้าที่คล้ายคลึงกันอย่างมากกับ สินค้าดังกล่าว

๒.๕ ขั้นตอนทางการค้า หมายความว่า ขั้นตอนต่าง ๆ ในการจำหน่ายสินค้าทอดต่าง ๆ จนถึงผู้บริโภค

๒.๖ ส่วนเหลื่อมการทุ่มตลาด หมายความว่า ส่วนที่ราคาส่งออกจากต่างประเทศต่ำกว่ามูลค่าปกติ

๒.๗ ผู้มีส่วนได้เสีย หมายความว่า (๑) ผู้ผลิตในต่างประเทศ ผู้ส่งออกจากต่างประเทศ ผู้นำเข้าซึ่งสินค้าที่ถูกพิจารณา หรือสมาคมในทางการค้าที่มีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้าที่ถูกพิจารณา แล้วแต่กรณี (๒) รัฐบาลของประเทศผู้ส่งออกซึ่งสินค้าที่ถูกพิจารณา (๓) ผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันภายในประเทศ หรือสมาคมในทางการค้าที่มีสมาชิก ส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิตสินค้าดังกล่าว หรือ (๔) บุคคลอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด

๒.๘ อากร หมายความว่า อากรชั่วคราว อากรตอบโต้การทุ่มตลาด หรืออากรตอบโต้การอุดหนุน แล้วแต่กรณี

๒.๙ คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาการทุ่มตลาดและการอุดหนุน

๓. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการใด ๆ เกี่ยวกับการพิจารณาการทุ่มตลาด การพิจารณาการอุดหนุน การพิจารณาความเสียหาย การพิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาดและการพิจารณาตอบโต้การอุดหนุน การทบทวน มาตรการตอบโต้รวมทั้งการดำเนินการใด ๆ อันเกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่สมควรกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งนั้นจะกำหนดให้กรณีหนึ่งกรณีใดอาจกระทำได้โดยออกเป็นประกาศกระทรวงพาณิชย์ก็ได้

๔. หมวด ๑ บททั่วไป

๔.๑ การตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน และการตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ให้คำนึงถึงประโยชน์ของอุตสาหกรรมภายใน ผู้บริโภค และประโยชน์สาธารณะประกอบกัน

๔.๒ เพื่อประโยชน์ในการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ เมื่อคณะกรรมการเห็นสมควรจะให้กรมการค้าต่างประเทศมีหนังสือขอให้กรมศุลกากรดำเนินการจัดทำทะเบียนการนำเข้าหรือส่งออก สินค้าใดหรือรวบรวมข้อมูลข่าวสารอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าก็ได้ ในกรณีนี้ให้กรมศุลกากรมีอำนาจกำหนดให้ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกแจ้งข้อเท็จจริงใด ๆ ตามที่คณะกรรมการร้องขอได้ และให้นำกฎหมายว่าด้วยศุลกากรในส่วนที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับแก่กรณีนี้

๔.๓ ผู้ซึ่งยื่นคำขอให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน หรือพิจารณาตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน ผู้นำเข้า ผู้ประกอบสินค้าผู้ผลิตในต่างประเทศ หรือผู้ส่งออกจากต่างประเทศอาจขอรายละเอียดที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ที่ใช้เป็นฐานในการกำหนดมาตรการชั่วคราว การกำหนดอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน การขยายการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน การทบทวนอากรหรือการคืนอากร แล้วแต่กรณี ได้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด คำขอตามวรรคหนึ่งให้ยื่นภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่

มาตรการชั่วคราว การกำหนดอากรตอบโต้ การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน การขยายการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน การทบทวน อากรหรือการคืนอากร มีผลใช้บังคับ

๔.๔ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ผู้ใดอาจมีคำขอให้พิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน พิจารณาตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน ให้ทำความตกลงให้ทบทวนมาตรการ ให้คืนอากร ตลอดจนการขอข้อมูลข่าวสารใดนั้น ให้กระทรวงพาณิชย์ มีอำนาจออกประกาศกำหนดให้มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายได้ตามความเหมาะสมแก่ภาระ ในการดำเนินงานดังกล่าว

๕. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๙ ในการพิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาด ให้กรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนประเด็นการทุ่มตลาดและความเสียหาย เริ่มต้นโดยการออกประกาศไต่สวนการทุ่มตลาดและความเสียหายในราชกิจจานุเบกษา และลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันหรือเผยแพร่โดยวิธีการอื่นใดทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อให้สาธารณชนรับรู้ตามที่เห็นสมควร”

๖. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๙/๑ และมาตรา ๔๙/๒ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๔๙/๑ ในกรณีที่ผู้นำเข้าไม่ชำระอากรหรือช าระอากรตอบโต้การทุ่มตลาดไม่ครบถ้วนหรือค้างชำระค่าอากรดังกล่าว ให้เป็นอำนาจของกรมศุลกากรในการเรียกเก็บอากร เงินเพิ่มและเบี้ยปรับ การกักของ การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน การขายทอดตลาด และการดำเนินการเกี่ยวกับของตกค้าง รวมทั้งการลดเงินเพิ่ม งดหรือลดเบี้ยปรับ ทุเลาการชำระอากรตอบโต้การทุ่มตลาด เงินเพิ่มและเบี้ยปรับ ในกรณีที่ผู้นำเข้าไม่เห็นด้วยกับการประเมินอากร เงินเพิ่มและเบี้ยปรับ การลดเงินเพิ่ม และงดหรือลดเบี้ยปรับของกรมศุลกากรตามวรรคหนึ่ง ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ให้นำบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรมาใช้บังคับแก่ การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองโดยอนุโลม”

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๐ ในกรณีที่หาส่วนเหลื่อมการทุ่มตลาดโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม อากรตอบโต้การทุ่มตลาดให้กำหนดให้เหมาะสมกับผู้ได้รับการสุ่มเป็นตัวอย่างแต่ละราย สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับการสุ่มเป็นตัวอย่าง ให้กำหนดอัตราไว้ไม่เกินอัตราถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของ ส่วนเหลื่อมการทุ่มตลาด แต่ถ้าผู้ที่ไม่ได้รับการสุ่มตัวอย่างรายใดได้ให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตนโดยครบถ้วน ถูกต้องภายในเวลาที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนด ให้คณะกรรมการกำหนดอัตราอากรตอบโต้การทุ่มตลาด ให้เหมาะสมสำหรับผู้นั้น เว้นแต่การกำหนดอัตราอากรตอบโต้การทุ่มตลาดสำหรับแต่ละรายจะเป็น ภาระเกินสมควรและอาจทำให้การไต่สวนไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๕๔ เนื่องจากมีผู้ได้ให้ข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นจำนวนมาก จะกำหนดอัตราอากรตอบโต้การทุ่มตลาดไม่เกินอัตราถัวเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนักดังกล่าวก็ได้”

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๗ อากรตอบโต้การทุ่มตลาดให้เรียกเก็บได้เป็นระยะเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันเริ่มใช้บังคับหรือนับแต่วันที่ผลการทบทวนครั้งสุดท้ายซึ่งมีการพิจารณาทบทวนทั้งปัญหาการทุ่มตลาดและปัญหาความเสียหายใช้บังคับ เว้นแต่เมื่อคณะกรรมการเห็นสมควรให้ทบทวนหรือเมื่อบุคคลหรือคณะบุคคลมีคำขอในนามของอุตสาหกรรมภายในให้ทบทวนภายในเวลาที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด และคณะกรรมการ

มีคำวินิจฉัยว่าการยุติการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดจะทำให้มีการทุ่มตลาดและความเสียหายต่อไปหรือฟื้นคืนมาอีก ทั้งนี้ การพิจารณาทบทวนจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศให้มีการทบทวน

การพิจารณาทบทวนไม่กระทบถึงการเรียกเก็บอากรในระหว่างระยะเวลาที่อากรตอบโต้การทุ่มตลาดตามวรรคหนึ่งยังมีผลใช้บังคับ แต่หากการพิจารณาทบทวนไม่แล้วเสร็จหลังพ้นกำหนดระยะเวลาที่อากรตอบโต้การทุ่มตลาดมีผลใช้บังคับ ให้คณะกรรมการเรียกหลักประกันการชำระอากรในระหว่างนั้นจนกว่าผลการพิจารณาทบทวนจะใช้บังคับ ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่าการยุติการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดจะทำให้มีการทุ่มตลาดและความเสียหายต่อไปหรือฟื้นคืนมาอีก ให้เรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดตั้งแต่วันที่มีการเรียกหลักประกันการชำระอากรตามวรรคสอง ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยให้ยุติการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด บรรดาหลักประกันการชำระอากรที่ให้ไว้ในระหว่างการทบทวน ให้คืนโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๕๘ ผู้ส่งออกจากต่างประเทศหรือผู้ผลิตสินค้าในต่างประเทศรายใดซึ่งมิได้ส่งสินค้าทุ่มตลาดเข้ามาในช่วงระยะเวลาที่นำข้อมูลมาใช้เพื่อการไต่สวนการทุ่มตลาดแต่ได้ส่งสินค้าทุ่มตลาดเข้ามาหลังช่วงระยะเวลาดังกล่าว อาจขอให้ทบทวนการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดสำหรับตน เป็นการเฉพาะรายได้ โดยต้องแสดงให้เห็นว่าตนไม่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ส่งออกจากต่างประเทศหรือผู้ผลิตสินค้าในต่างประเทศรายอื่นซึ่งอยู่ในบังคับถูกเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ขอทบทวนมีความเกี่ยวข้องกับผู้ส่งออกจากต่างประเทศหรือผู้ผลิตสินค้าในต่างประเทศรายอื่นตามวรรคหนึ่ง ถ้าปรากฏว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถควบคุมอีกฝ่ายหนึ่ง หรือทั้งสองฝ่ายถูกควบคุมโดยบุคคลที่สาม หรือทั้งสองฝ่ายร่วมกันควบคุมบุคคลที่สาม ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในการนี้ ให้ถือว่าฝ่ายหนึ่งควบคุมอีกฝ่ายหนึ่งได้ถ้าฝ่ายแรกอยู่ในฐานะทางกฎหมายหรือทางปฏิบัติที่จะยับยั้งหรือสั่งการฝ่ายหลังได้ ในระหว่างการทบทวนตามวรรคหนึ่งจะเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดกับสินค้านำเข้า ที่ส่งออกหรือผลิตจากผู้ขอทบทวนดังกล่าวไม่ได้ แต่คณะกรรมการอาจขอให้กรมศุลกากรเรียกหลักประกันอากรก็ได้ ในการนี้ให้กรมศุลกากรมีอำนาจเรียกหลักประกันอากรตามจำนวนที่คณะกรรมการมีคำขอ ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่ามีการทุ่มตลาด ให้เรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด ย้อนหลังไปนับแต่วันที่ประกาศให้มีการทบทวน แต่หากคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่าไม่มีการทุ่มตลาด ให้คืนหลักประกันอากรที่เรียกไว้โดยไม่ชักช้า การพิจารณาทบทวนจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศให้มี การทบทวน

มาตรา ๕๙ ผู้นำเข้าอาจขอคืนอากรตอบโต้การทุ่มตลาดในขณะหนึ่งขณะใดได้ ถ้าผู้นั้น พิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนเหลื่อมการทุ่มตลาด หรือส่วนเหลื่อมการทุ่มตลาดลดลงต่ำกว่าอากรตอบโต้การทุ่มตลาด ที่ใช้บังคับการขอคืนอากรตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอต่อกรมการค้าต่างประเทศภายในหกเดือนนับแต่วันชำระอากร การพิจารณาคืนอากรต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการรับคำขอ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาได้อีกไม่เกินหกเดือน

มาตรา ๖๐ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ หมวด ๓ หมวด ๔ ส่วนที่ ๑ ส่วนที่ ๒ ส่วนที่ ๓ ของหมวด ๕ และหมวด ๖ มาใช้บังคับแก่การทบทวนและการขอคืนอากรตามหมวดนี้ โดยอนุโลม”

๙. ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “รัฐบาล” ในมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““รัฐบาล” หมายความว่า รัฐบาลของประเทศแหล่งกำเนิดหรือประเทศผู้ส่งออกซึ่งสินค้าที่นำเข้ามาในประเทศไทย และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานของรัฐด้วย”

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๓ การอุดหนุนตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ การได้รับประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด เนื่องจากรัฐบาลกระทำการดังต่อไปนี้ (๑) ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน ซึ่งหมายความรวมถึง (ก) การกระทำใด ๆ เกี่ยวกับการโอนเงิน เช่น การให้เงิน การให้กู้ยืมเงิน การเข้าร่วมทุน หรือการกระทำใดเกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถทางการเงิน หรือการลดภาระหนี้ เช่น การค้ำประกันเงินกู้ (ข) การทำให้รายได้ที่รัฐบาลพึงจะจัดเก็บได้ตามปกติต้องสูญเสียไป เช่น การให้เครดิตภาษี หรือการให้สิ่งจูงใจทางภาษีอากรอื่น แต่การให้สินค้าส่งออกได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีอากรประเภทที่เรียกเก็บจากสินค้าชนิดเดียวกันที่ใช้เพื่อการบริโภคภายในประเทศหรือการคืนภาษีอากรดังกล่าว ในจำนวนไม่เกินภาระภาษีอากรที่เกิดขึ้นไม่ถือว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน (ค) การจัดหาสินค้าหรือบริการอื่นใดนอกจากสาธารณูปโภคทั่วไป หรือการซื้อสินค้า หรือ (ง) การให้เงินผ่านกลไกสนับสนุนทางการเงิน หรือการมอบหมายหรือสั่งให้เอกชนดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตาม (ก) (ข) หรือ (ค) ซึ่งไม่แตกต่างจากการดำเนินการตามปกติที่รัฐบาลพึงดำเนินการเอง (๒) ให้การสนับสนุนด้านรายได้หรือด้านราคาไม่ว่าในรูปแบบใดทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อเพิ่มการส่งออกสินค้าใดหรือลดการนำเข้าสินค้าใด”

๑๑. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๖๓/๑ การอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจงและก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมภายในเป็นการกระทำอันมิชอบที่อาจตอบโต้ได้”

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๔ การอุดหนุนใดที่ให้แก่วิสาหกิจบางรายจะเป็นการอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจง หรือไม่ ให้พิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (๑) การที่รัฐบาลให้การอุดหนุนแก่วิสาหกิจบางรายโดยชัดแจ้ง เป็นการอุดหนุนที่มีลักษณะ เจาะจง (๒) การอุดหนุนที่มีกฎหมาย กฎ หรือระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการได้รับ การอุดหนุนและจำนวนเงินอุดหนุนที่ใช้เป็นการทั่วไปและมีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขนั้นอย่างเคร่งครัด ไม่เป็นการอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจง ทั้งนี้ หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขดังกล่าวต้องไม่เอื้อประโยชน์แก่วิสาหกิจบางรายมากกว่าวิสาหกิจรายอื่น และต้องสอดคล้องกับเหตุผลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เช่น การกำหนดจำนวนลูกจ้างหรือขนาดของวิสาหกิจ (๓) ในกรณีที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์การอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจงตาม (๑) และ (๒) หากคณะกรรมการมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจงโดยพฤตินัย คณะกรรมการอาจนำปัจจัยอื่นดังต่อไปนี้มาพิจารณาประกอบด้วย (ก) การจำกัดจำนวนวิสาหกิจที่จะได้รับการอุดหนุน (ข) การให้วิสาหกิจบางรายได้รับหรือได้ใช้ประโยชน์จากการอุดหนุนมากกว่าวิสาหกิจรายอื่น (ค) จำนวนเงินอุดหนุนที่ให้แก่วิสาหกิจบางรายมีสัดส่วนที่มากกว่าที่ให้แก่วิสาหกิจรายอื่น และ (ง) การมีดุลพินิจที่จะเลือกให้การอุดหนุน ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความหลากหลายทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องและระยะเวลาที่มีโครงการอุดหนุนดังกล่าวด้วย การอุดหนุนที่ให้แก่วิสาหกิจบางรายที่ตั้งอยู่ในบางพื้นที่ทางภูมิศาสตร์เป็นการอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจง แต่หากการอุดหนุนนั้นเป็นการกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีอากรที่มีหลักเกณฑ์ หรือเงื่อนไขใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ถือว่าเป็นการอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจง การอุดหนุนดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นการอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจงและมิให้นำความในวรรคหนึ่ง และวรรคสองมาใช้บังคับ (๑) การอุดหนุนที่มีเงื่อนไขเพื่อการส่งออกไม่ว่าโดยนิตินัยหรือโดยพฤตินัย และให้รวมถึงการอุดหนุนตามลักษณะที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การอุดหนุนที่มีเงื่อนไขเพื่อการส่งออก

โดยพฤตินัย ได้แก่ การอุดหนุนที่มีเงื่อนไขขึ้นอยู่กับการส่งออกหรือรายได้จากการส่งออก ทั้งที่เกิดขึ้นจริงหรือที่คาดการณ์ไว้ (๒) การอุดหนุนที่มีเงื่อนไขเพื่อให้มีการใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศแหล่งกำเนิดมากกว่าสินค้านำเข้า การพิจารณาว่ามีการอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจงตามมาตรานี้ต้องมีพยานหลักฐานโดยตรงสนับสนุน”

๑๓. ให้ยกเลิกมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

๑๔. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ อากรตอบโต้การอุดหนุนให้คำนวณจากประโยชน์ที่ได้รับในช่วงระยะเวลาที่นำข้อมูลมาใช้เพื่อการไต่สวนการอุดหนุน โดยกำหนดเป็นอัตราต่อหน่วยของสินค้าของผู้ที่ได้รับการอุดหนุนแต่ละราย”

๑๕. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๙ การคำนวณหาประโยชน์ที่ได้รับตามมาตรา ๖๓ ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้ (๑) การที่รัฐบาลเข้าร่วมทุนไม่ถือเป็นการให้ประโยชน์ เว้นแต่การลงทุนนั้นไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติตามปกติของภาคเอกชนในประเทศแหล่งกำเนิดหรือประเทศผู้ส่งออก (๒) การที่รัฐบาลให้กู้ยืมเงินไม่ถือเป็นการให้ประโยชน์ เว้นแต่มีส่วนต่างระหว่างจำนวนเงิน ที่ผู้กู้ต้องชำระและประโยชน์อื่นใดที่คำนวณเป็นตัวเงินได้อันเนื่องมาจากการกู้ยืมจากรัฐบาลกับการกู้ยืมทางพาณิชย์ที่เปรียบเทียบกันได้ในตลาด ในกรณีนี้ประโยชน์ที่ได้รับคือส่วนต่างของจำนวนดังกล่าว (๓) การที่รัฐบาลค้ำประกันเงินกู้ไม่ถือเป็นการให้ประโยชน์ เว้นแต่มีส่วนต่างระหว่างจำนวนเงินที่ผู้ได้รับการค้ำประกันต้องชำระและประโยชน์อื่นใดที่คำนวณเป็นตัวเงินได้ระหว่างการค้ำประกันโดยรัฐบาล กับการค้ำประกันโดยเอกชนในทางพาณิชย์และให้นำความใน (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม (๔) การที่รัฐบาลให้สินค้าหรือบริการหรือการซื้อสินค้าไม่ถือเป็นการให้ประโยชน์ เว้นแต่เป็นการให้โดยได้รับค่าตอบแทนที่น้อยกว่าอัตราที่สมควรหรือการซื้อสินค้าที่ให้ค่าตอบแทนสูงกว่าอัตราที่สมควร ซึ่งอัตราที่สมควรให้พิจารณาจากสภาพทางการตลาดที่เป็นอยู่ในประเทศที่รัฐบาลให้สินค้าหรือบริการหรือที่ซื้อสินค้านั้น”

๑๖. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๐/๑ และมาตรา ๗๐/๒ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๗๐/๑ ในกรณีที่ผู้นำเข้าไม่ชำระอากรหรือช าระอากรตอบโต้การอุดหนุนไม่ครบถ้วนหรือค้างชำระค่าอากรดังกล่าว ให้เป็นอำนาจของกรมศุลกากรในการเรียกเก็บอากร เงินเพิ่มและเบี้ยปรับ การกักของการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน การขายทอดตลาด และการดำเนินการเกี่ยวกับของตกค้าง รวมทั้งการลดเงินเพิ่ม งดหรือลดเบี้ยปรับ ทุเลาการชำระอากรตอบโต้การอุดหนุนเงินเพิ่มและเบี้ยปรับ ในกรณีที่ผู้นำเข้าไม่เห็นด้วยกับการประเมินอากร เงินเพิ่มและเบี้ยปรับ การลดเงินเพิ่มและงดหรือลดเบี้ยปรับของกรมศุลกากรตามวรรคหนึ่ง ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ให้นำบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรมาใช้บังคับแก่การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองโดยอนุโลมบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการจ่ายเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ไม่นำมาใช้กับการเก็บอากร เงินเพิ่ม และเบี้ยปรับที่จัดเก็บได้จากอากรตอบโต้การอุดหนุนตามมาตรานี้ มาตรา ๗๐/๒ ผู้นำเข้าอาจยื่นคำขอคืนอากรตอบโต้การอุดหนุนต่อกรมศุลกากรได้หากภายหลังปรากฏว่ามีการส่งสินค้าที่ได้ชำระอากรตอบโต้การอุดหนุนกลับออกไปนอกราชอาณาจักรและให้เป็นอำนาจของกรมศุลกากรในการพิจารณาคืนอากรตอบโต้การอุดหนุน

ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ บทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง และบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการเปรียบเทียบมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

๑๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๑ เมื่อคณะกรรมการได้รับคำขอจากผู้ยื่นคำขอในนามของอุตสาหกรรมภายใน หรือกรมการค้าต่างประเทศให้พิจารณาตอบโต้การอุดหนุนก่อนที่จะเปิดการไต่สวน ให้กรมการค้าต่างประเทศแจ้งให้รัฐบาลของประเทศซึ่งสินค้าดังกล่าวถูกพิจารณาว่าได้มีการอุดหนุนทราบและขอให้รัฐบาลของประเทศนั้นมาปรึกษาหารือเกี่ยวกับการอุดหนุนและความเสียหายของอุตสาหกรรมภายในตามคำขอ การปรึกษาหารือจะดำเนินการในขั้นตอนใดระหว่างการพิจารณาตอบโต้การอุดหนุนก็ได้ และกรมการค้าต่างประเทศต้องให้โอกาสตามควรในการปรึกษาหารือนั้น แต่การปรึกษาหารือไม่เป็นเหตุกระทบการดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาตอบโต้การอุดหนุนในการปรึกษาหารือกรมการค้าต่างประเทศต้องให้โอกาสประเทศซึ่งสินค้าที่ถูกพิจารณาได้รับ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการพิจารณา เว้นแต่เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องปกปิดโดยสาระและเนื้อหา หรือ ผู้ให้ข้อมูลข่าวสารนั้นขอให้ปกปิด”

๑๘. ให้เพิ่มความเป็นหมวด ๑๐/๑ การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด และการอุดหนุน มาตรา ๗๑/๑ ถึงมาตรา ๗๑/๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

๑๙. ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๑) พิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน และพิจารณาตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนตามพระราชบัญญัตินี้”

๒๐. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามและวรรคสี่ของมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ “เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะแต่งตั้งให้ ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้”

๒๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๖ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนโดยเร็ว และให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งแทนดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนแทน เว้นแต่วาระการอยู่ในตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระนั้นเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการแต่งตั้งก็ได้ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตามวรรคหนึ่งให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ ทั้งนี้ต้องมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลืออยู่ไม่น้อยกว่าสามคน”

๒๒. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ “กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาดห้ามมิให้กรรมการผู้นั้นเข้าร่วมการประชุมในเรื่องนั้น”

๒๓. เมื่อมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นครั้งแรกหลังจากที่พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

และกรรมการดังกล่าวดำรงตำแหน่งครบสองปี ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดโดยวิธีจับสลาก และให้ถือว่าการออกจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยวิธีการจับสลากเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

๒๔. มิให้นำมาตรา ๔๙/๑ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗๐/๑ วรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับเงินเพิ่มและเบี้ยปรับ และมาตรา ๔๙/๒ และมาตรา ๗๐/๒ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การนำเข้าที่ได้นำเข้ามาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒๕. บรรดาคำขอที่ได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นคำขอตามพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้การดำเนินการเกี่ยวกับคำขอนั้น ๆ อยู่ในบังคับของบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่คำขอตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๘ และ มาตรา ๕๙ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และผู้ยื่นคำขอยังไม่ได้ดำเนินการจัดทำรายละเอียดและพยานหลักฐานเกี่ยวกับคำขอให้ครบถ้วนและถูกต้องตามพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการให้ครบถ้วนและถูกต้องภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒๖. บรรดากฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒. พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๗ ก วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๑๐๙

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันการหลบเลี่ยงมาตรการ ตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนเป็นวิธีการที่ถูกนำมาใช้ในการดำเนินการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น แต่พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังไม่มีการบัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้จึงไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่จะคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในที่ได้รับความเสียหาย จากการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนได้ ประกอบกับพระราชบัญญัติการตอบโต้ การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังมีบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการทุ่มตลาด และการอุดหนุนบางประการที่ยังไม่ครอบคลุม

ขั้นตอนในทางปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้น เพื่อให้การใช้บังคับมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์แก่การคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเนื้อหารวม จำนวน ๓๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “สินค้าที่ถูกพิจารณา” ให้หมายความว่า สินค้ารายที่ถูกกล่าวหาว่ามีการทุ่มตลาดหรือได้รับการอุดหนุน หรือสินค้ารายที่ถูกกล่าวหาว่ามีการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน”

๒. แก้ไขบทนิยามคำว่า “ผู้มีส่วนได้เสีย” หมายความว่า “(๒) รัฐบาลของประเทศแหล่งกำเนิดหรือประเทศผู้ส่งออกซึ่งสินค้าที่ถูกพิจารณา”

๓. กำหนดให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒/๑) ของบทนิยามคำว่า “ผู้มีส่วนได้เสีย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

“(๒/๑) ผู้ประกอบสินค้าตามมาตรา ๗๑/๑”

๔. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการพิจารณาการทุ่มตลาด การพิจารณาการอุดหนุน การพิจารณาความเสียหาย การพิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน การพิจารณาการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน การพิจารณาตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน การทบทวนมาตรการ รวมทั้งการดำเนินการใด ๆ อันเกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

๕. กำหนดให้การตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน และการตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน คำนึงถึงประโยชน์ของอุตสาหกรรมภายใน ผู้บริโภค และประโยชน์สาธารณะประกอบกัน

๕.๑ กำหนดให้กรมการค้าต่างประเทศมีหน้าที่ขอให้กรมศุลกากรดำเนินการจัดทำทะเบียนการนำเข้าหรือส่งออกสินค้า หรือรวบรวมข้อมูลข่าวสารอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับการนำเข้าหรือส่งออกสินค้า

๕.๒ กำหนดเกี่ยวกับการขอรายละเอียดที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ใช้เป็นฐานในการกำหนดมาตรการชั่วคราว การกำหนดอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน การขยายการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน การทบทวนอากรหรือการคืนอากร

๕.๓ กำหนดให้กระทรวงพาณิชย์มีอำนาจครอบคลุมถึงการออกประกาศกำหนดให้มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายสำหรับการพิจารณาตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุนได้ตามความเหมาะสมแก่ภาระในการดำเนินงาน

๕.๔ กำหนดให้การคืนอากรและหลักประกันการชำระอากรตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

๖. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การยื่นคำขอให้พิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาดในนามของอุตสาหกรรมภายใน

๗. กำหนดให้ในการพิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาด ให้กรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนประเด็นการทุ่มตลาดและความเสียหาย เริ่มต้นโดยการออกประกาศไต่สวนการทุ่มตลาดและความเสียหายในราชกิจจานุเบกษา และลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันหรือเผยแพร่โดยวิธีการอื่นใดทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อให้สาธารณชนรับรู้ตามที่เห็นสมควร

๘. กำหนดให้กรมศุลกากรมีอำนาจในการเรียกเก็บอากร เงินเพิ่มและเบี้ยปรับการกักของ การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน การขายทอดตลาด และการดำเนินการเกี่ยวกับของตกค้าง รวมทั้งการลดเงินเพิ่ม งดหรือลดเบี้ยปรับ ทุเลาการชำระอากรตอบโต้การทุ่มตลาด เงินเพิ่มและเบี้ยปรับกับผู้นำเข้าไม่ชำระอากรหรือชำระอากรตอบโต้การทุ่มตลาดไม่ครบถ้วน หรือค้างชำระค่าอากรดังกล่าว

๙. กำหนดแนวปฏิบัติในกรณีที่หาส่วนเหลื่อมการทุ่มตลาดโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม อากรตอบโต้การทุ่มตลาดให้กำหนดให้เหมาะสมกับผู้ได้รับการสุ่มเป็นตัวอย่างแต่ละรายให้เหมาะสมกับผู้ได้รับการสุ่มเป็นตัวอย่างแต่ละราย

๑๐. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการทบทวนเพื่อต่ออายุมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดหลังพ้นระยะเวลา ๕ ปี โดยเพิ่มเติมการกำหนดระยะเวลาการทบทวนและอำนาจในการจัดเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดในระหว่างที่มีการทบทวน

๑๐.๑ แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการทบทวนการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดผู้นำเข้าสินค้ารายใหม่ โดยเพิ่มเติมการกำหนดระยะเวลาการทบทวน และอำนาจในการจัดเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดในระหว่างที่มีการทบทวน

๑๐.๒ แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดระยะเวลาการพิจารณาทบทวนเพื่อขอคืนอากร

๑๐.๓ กำหนดให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ หมวด ๓ หมวด ๔ ส่วนที่ ๑ ส่วนที่ ๒ ส่วนที่ ๓ ของหมวด ๕ และหมวด ๖ มาใช้บังคับแก่การทบทวนและการขอคืนอากรตามหมวดนี้โดยอนุโลม

๑๑. แก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า “รัฐบาล” ให้หมายความถึง รัฐบาลของประเทศแหล่งกำเนิดหรือประเทศผู้ส่งออกซึ่งสินค้าที่นำเข้ามาในประเทศไทย และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานของรัฐด้วย

๑๒. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการอุดหนุนตามพระราชบัญญัตินี้ให้สอดคล้องกับความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ขององค์การการค้าโลก

๑๓. กำหนดให้การอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจงและก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมภายในเป็นการกระทำอันมิชอบที่อาจตอบโต้ได้

๑๔. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่า การอุดหนุนใดที่ให้แก่วิสาหกิจบางรายจะเป็นการอุดหนุนที่มีลักษณะเจาะจงหรือไม่

๑๕. กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗

๑๖. กำหนดให้อากรตอบโต้การอุดหนุนคำนวณจากประโยชน์ที่ได้รับในช่วงระยะเวลาที่นำข้อมูลมาใช้เพื่อการไต่สวนการอุดหนุน โดยกำหนดเป็นอัตราต่อหน่วยของสินค้าของผู้ที่ได้รับการอุดหนุนแต่ละราย

๑๗. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การพิจารณาการคำนวณหาประโยชน์ที่ได้รับตามมาตรา ๖๓

๑๘. เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจของกรมศุลกากรในการดำเนินการกับ ผู้นำเข้าที่ไม่เสียอากรหรือเสียอากรตอบโต้การอุดหนุนไม่ครบถ้วน หรือค้างชำระค่าอากรดังกล่าว รวมทั้ง อำนาจในการคืนอากรให้แก่ผู้ที่ได้มีการส่งสินค้านำเข้าที่ได้ชำระอากรตอบโต้การอุดหนุนแล้ว กลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยให้นำบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายว่าด้วย พิกัดอัตราศุลกากรที่เกี่ยวข้องมาใช้กับการดำเนินการดังกล่าว

๑๙. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การยื่นคำขอให้พิจารณาตอบโต้การอุดหนุนในนามของอุตสาหกรรมภายใน

๒๐. เพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน

๒๐.๑ กำหนดบทนิยามคำว่า “มาตรการตอบโต้” ให้หมายความว่า มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน

๒๐.๒ และ “ผู้ประกอบสินค้า” ให้หมายความว่า

๑) ผู้ที่นำสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้ซึ่งยังทำไม่สำเร็จที่ผลิตจากประเทศที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้มาทำให้สำเร็จในประเทศไทยหรือในประเทศอื่น หรือ

๒) ผู้ที่นำส่วนประกอบหรือชิ้นส่วนของสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้ที่ผลิตจากประเทศที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้มาประกอบเป็นสินค้าที่เหมือนกับสินค้าที่ถูกใช้มาตรการตอบโต้ในประเทศไทยหรือในประเทศอื่น

๒๑. แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการพิจารณาการทุ่มตลาดและการอุดหนุนให้ครอบคลุมถึงการพิจารณาตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนด้วย

๒๒. กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการพิจารณาการทุ่มตลาดและการอุดหนุนผู้ทรงคุณวุฒิให้สามารถดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกินสองวาระ

๒๓. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระโดยกำหนดให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนแทน รวมทั้งกำหนดให้ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่เหลืออยู่ แต่จะต้องมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลืออยู่ไม่น้อยกว่า ๓ คน

๒๔. กำหนดห้ามกรรมการที่มีส่วนได้เสียเข้าร่วมประชุมในเรื่องต้องวินิจฉัยชี้ขาด

๒๕. กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีการแต่งตั้งเป็นครั้งแรกหลังจากที่พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และกรรมการดังกล่าวดำรงตำแหน่งครบสองปีให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดโดยวิธีจับสลาก และให้ถือว่าการออกจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยวิธีการจับสลากเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

๒๖. กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับคำขอต่าง ๆ ที่ได้ยื่นไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒๗. กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับกฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเท ศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวงและประกาศฉบับใหม่

นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง/จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การทะเบียนราษฎรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความเป็นธรรม การอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน การรักษาความสงบเรียบร้อย และการคุ้มครองสิทธิพื้นฐานของประชาชน ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตาม (๑) จะมอบอำนาจให้รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการทะเบียนกลาง หรือจะมอบอำนาจให้ข้าราชการสังกัดกรมการปกครองปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดด้วยก็ได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินในเรื่องการให้บริการแก่ประชาชน หรือการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือความมั่นคงในราชอาณาจักร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะอนุมัติให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเชื่อมโยงข้อมูลที่ปรากฏในทะเบียนอื่นนอกจากทะเบียนตามวรรคสองเฉพาะข้อมูลที่จำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ก็ได้ ทั้งนี้ การพิจารณาอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดเลขประจำตัวแก่ผู้มีสัญชาติไทยหรือคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักร และบุคคลที่ได้จดทะเบียนคนเกิด ณ สถานทูตไทยหรือสถานกงสุลไทยตามมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง คนละหนึ่งเลขโดยไม่ซ้ำกัน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดเลขประจำตัวให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวต้องแยกระหว่างผู้มีสัญชาติไทยและคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยด้วย”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙/๒ และมาตรา ๑๙/๓ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๙/๒ เมื่อได้รับแจ้งการเกิดตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๑๙/๑ แล้ว ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง แล้วดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๒๐ ทั้งนี้ ให้ผู้พบเด็ก ผู้รับเด็กไว้ และผู้แจ้งการเกิดให้ความร่วมมือกับนายทะเบียนผู้รับแจ้งในการดำเนินการพิสูจน์ตามที่นายทะเบียนผู้รับแจ้งร้องขอ ในกรณีที่ไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนประวัติและออกเอกสารแสดงตนให้เด็กไว้เป็นหลักฐาน เว้นแต่เด็กนั้นมีอายุครบห้าปีแล้วให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นออกบัตรประจำตัวให้แทน ตามระเบียบและภายในระยะเวลาที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ผู้ซึ่งได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีหลักฐานแสดงว่าได้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี และมีคุณสมบัติอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยได้ และเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องมีสถานะถูกต้องตามเงื่อนไขและมีคุณสมบัติครบถ้วนดังกล่าว ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศให้ผู้นั้นมีสัญชาติไทย ทั้งนี้ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง และให้ถือว่าผู้นั้นมีสัญชาติไทยตั้งแต่วันที่รัฐมนตรีมีประกาศ

ระยะเวลาสิบปีตามวรรคสองให้นับแต่วันที่จัดทำทะเบียนประวัติหรือออกเอกสารแสดงตน เว้นแต่จะมีหลักฐานอันชัดแจ้งแสดงว่าได้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรมาก่อนหน้านั้นตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด ก็ให้นับแต่วันที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรตามที่ปรากฏจากหลักฐาน

ผู้ซึ่งได้รับสัญชาติไทยตามวรรคสอง ถ้าภายหลังปรากฏหลักฐานว่ามีกรณีไม่ถูกต้องตามเงื่อนไขหรือขาดคุณสมบัติ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศเพิกถอนการให้สัญชาตินั้นโดยพลัน

ให้นำความในมาตรานี้มาใช้บังคับกับบุคคลที่เคยอยู่ในการอุปการะของหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานเอกชนตามมาตรา ๑๙/๑ แต่หน่วยงานดังกล่าวได้อนุญาตให้บุคคลอื่นรับไปอุปการะ และบุคคลที่มิได้แจ้งการเกิดตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๑๙/๑ ซึ่งได้ยื่นคำร้องตามมาตรา ๑๙/๓ หรือขอเพิ่มชื่อตามมาตรา ๓๗ แต่ไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติได้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๙/๓ ผู้ซึ่งเจ้าบ้านหรือบิดามารดามิได้แจ้งการเกิดให้ตามมาตรา ๑๘ เมื่อมีอายุครบสิบห้าปีแล้วอาจร้องขอต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งเพื่อแจ้งการเกิดได้ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด และให้นำความในมาตรา ๑๙/๒ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

บุคคลตามวรรคหนึ่งที่อายุยังไม่ครบสิบห้าปี ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองแจ้งแทน แต่สำหรับกรณีของบิดามารดา ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการให้ต่อเมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมการแจ้งเมื่อพ้นกำหนดเวลาแล้ว”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคห้าของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

“แบบพิมพ์แจ้งการตายตามวรรคสาม อย่างน้อยต้องระบุวิธีการและสถานที่จัดการศพไว้ด้วย และในกรณีที่ผู้แจ้งได้แจ้งถึงวิธีการและสถานที่จัดการศพ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งระบุไว้ในหลักฐานการรับแจ้งด้วย”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๔ ผู้ใดประสงค์จะเก็บ ฝัง เผา ทำลาย หรือย้ายศพไปจากสถานที่หรือบ้านที่มีการตายแตกต่างจากที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา ๒๑ หรือยังมิได้แจ้งตามมาตรา ๒๑ ให้แจ้งให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เก็บ ฝัง เผา ทำลาย หรือย้ายศพไปจากสถานที่หรือบ้านที่มีการตาย และในกรณีที่ประสงค์จะเก็บศพไว้เป็นการถาวร ให้แจ้งให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการตาย”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘ ให้กงสุลไทยหรือข้าราชการสถานทูตไทยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียน มีหน้าที่รับจดทะเบียนคนเกิด คนตาย และการทะเบียนราษฎรอื่นที่มีขึ้นนอกราชอาณาจักรสำหรับผู้มีสัญชาติไทย คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และคนต่างด้าวหรือคนไร้สัญชาติที่ถือเอกสารการเดินทางที่รัฐบาลไทยเป็นผู้ออกให้ หลักฐานการจดทะเบียนคนเกิดและคนตายดังกล่าวให้ใช้เป็นสูติบัตรและมรณบัตรได้

ถ้าในที่ซึ่งมีการเกิดหรือการตายตามวรรคหนึ่ง ไม่มีสถานทูตไทยหรือสถานกงสุลไทยประจำอยู่ ให้ใช้หลักฐานการเกิดหรือการตายที่ออกโดยรัฐบาลของประเทศนั้น ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้รับรองคำแปลว่าถูกต้องเป็นหลักฐานสูติบัตรและมรณบัตรได้

การจดทะเบียนคนเกิดและคนตายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศตกลงกัน”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๐ เมื่อผู้อยู่ในบ้านย้ายที่อยู่ออกจากบ้านเพื่อเปลี่ยนภูมิลำเนา ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่บุคคลในทะเบียนบ้านย้ายที่อยู่ออกจากบ้าน แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ย้ายที่อยู่ที่จะแจ้งย้ายออกต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งด้วยตนเอง โดยจะต้องแจ้งว่าจะย้ายเข้าไปอยู่บ้านใดหรือจะแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ตนจะไปอยู่ใหม่ก็ได้ ในกรณีที่ยังไม่ทราบว่าจะย้ายไปอยู่บ้านใด หรือยังมิได้ย้ายเข้าไปอยู่ในบ้านใดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่แจ้งการย้ายที่อยู่ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งเพิ่มชื่อและรายการของผู้นั้นไว้ในทะเบียนบ้านกลาง และเมื่อผู้ย้ายได้แจ้งการย้ายออกต่อนายทะเบียนแล้ว ให้หน้าที่ในการแจ้งย้ายบุคคลออกของเจ้าบ้านเป็นอันพับไป ผู้ย้ายที่อยู่ที่จะแจ้งย้ายด้วยตนเองดังกล่าวต้องเป็นผู้มีอายุครบสิบห้าปีแล้ว

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับผู้ย้ายที่อยู่เพื่อไปศึกษาหรือไปรับราชการในต่างประเทศ หรือไปทำธุรกิจหรือปฏิบัติงานชั่วคราวในต่างประเทศ แต่ไม่ห้ามบุคคลดังกล่าวที่จะแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านเดิมเพื่อไปอยู่ที่อยู่ใหม่หรือไปอยู่ในทะเบียนบ้านกลางเป็นการชั่วคราว

เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งการย้ายเข้าได้ดำเนินการย้ายบุคคลนั้นเข้าอยู่ในทะเบียนบ้านใดโดยมีหนังสือยินยอมของเจ้าบ้านนั้นแล้ว เจ้าบ้านดังกล่าวไม่มีหน้าที่ต้องแจ้งตามมาตรา ๓๐/๑ อีก”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๐/๑ และมาตรา ๓๐/๒ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

“มาตรา ๓๐/๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๐ วรรคสาม เจ้าบ้านใดมีผู้ย้ายเข้ามาอยู่ในบ้านโดยมีเจตนาจะถือเป็นภูมิลำเนา ให้แจ้งให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งทราบเพื่อเพิ่มชื่อบุคคลนั้นเข้าในทะเบียนบ้านภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้ย้ายได้เข้าอยู่ในบ้าน เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งได้รับแจ้งแล้ว ถ้าผู้ย้ายเข้ายังมิได้ย้ายออกจากทะเบียนบ้านเดิม ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เพื่อย้ายบุคคลนั้นออกจากทะเบียนบ้านเดิม และให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งแจ้งให้เจ้าบ้านที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเดิมทราบ เพื่อนำทะเบียนบ้านของตนมาให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งปรับปรุงทะเบียนบ้านให้ถูกต้องต่อไป

มาตรา ๓๐/๒ การแจ้งตามมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๐/๑ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และในกรณีที่เป็นการแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ไปอยู่ใหม่โดยไม่ต้องแจ้งย้ายออก จะกำหนดให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมด้วยก็ได้”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

“ในกรณีที่ศาลออกหมายจับผู้ใดตามคำร้องขอของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้รับแจ้งจากศาลให้จับกุมผู้ใดตามหมายจับที่ศาลออกเอง ถ้ายังมิได้ตัวผู้นั้นมาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ศาลออกหมายจับ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแจ้งให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางทราบ และให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางดำเนินการให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งย้ายผู้นั้นออกจากทะเบียนบ้าน และเพิ่มชื่อและรายการของผู้นั้นไว้ในทะเบียนบ้านกลาง และให้หมายเหตุไว้ในรายการของบุคคลนั้นว่าอยู่ในระหว่างการติดตามตัวตามหมายจับด้วย การหมายเหตุดังกล่าวมิให้ถือว่าเป็นการจัดเก็บข้อมูลตามมาตรา ๑๓ (๒)

ผู้ใดมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางตามวรรคสอง ถ้าผู้นั้นประสงค์จะย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลาง ผู้นั้นต้องมาแสดงตนต่อนายทะเบียนที่จัดทำทะเบียนบ้านกลางนั้นพร้อมทั้งหลักฐานอันแสดงว่าหมายจับนั้นได้ถูกเพิกถอนหรือได้มีการปฏิบัติตามหมายจับนั้นเสร็จสิ้นแล้ว

การแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้ผู้ถูกออกหมายจับ หรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง ตามวรรคสอง ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น หรือปิดหมายไว้ ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรที่ปรากฏครั้งสุดท้ายก่อนย้ายมาในทะเบียนบ้านกลาง ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น ส่ง หรือปิดโดยชอบด้วยกฎหมายและผู้นั้นได้รับทราบแล้ว”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔ ให้ทุกบ้านมีเลขประจำบ้าน บ้านใดยังไม่มีเลขประจำบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งเพื่อขอเลขประจำบ้านภายในสิบห้าวันนับแต่วันสร้างบ้านเสร็จ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเจ้าบ้านอาจขอให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งกำหนดเลขประจำบ้านและออกทะเบียนบ้านชั่วคราวให้ก่อนที่บ้านจะสร้างเสร็จก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งระบุไว้ในทะเบียนบ้านชั่วคราวว่าอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง

ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งกำหนดเลขประจำบ้านให้แก่ผู้แจ้งซึ่งมีบ้านอยู่ในเขตสำนักทะเบียนท้องถิ่นภายในเจ็ดวัน ถ้ามีบ้านอยู่นอกเขตสำนักทะเบียนท้องถิ่นให้กำหนดเลขประจำบ้านภายในสามสิบวันทั้งนี้ นับแต่วันที่ได้รับคำขอ

เมื่อได้รับเลขประจำบ้านแล้วให้ติดไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ชัดแจ้ง

การกำหนดเลขประจำบ้านตามวรรคหนึ่งและการจัดทำทะเบียนบ้านตามมาตรา ๓๖ มีวัตถุประสงค์เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและคุ้มครองสิทธิพื้นฐานของประชาชน ผู้ใดจะอ้างการกำหนดเลขประจำบ้านหรือการจัดทำทะเบียนบ้านเพื่อแสดงว่าตนมีสิทธิในที่ดินหรือเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินมิได้

ให้นำความในมาตรานี้มาใช้บังคับกับเจ้าของอาคารที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นโรงงาน คลังสินค้าหรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นอันมิใช่เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยตามที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๖ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งจัดทำทะเบียนบ้านไว้ทุกบ้านที่มีเลขประจำบ้านสำหรับผู้มีสัญชาติไทยและคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร และจัดทำทะเบียนอาคารสำหรับอาคารที่ได้รับเลขประจำอาคารตามมาตรา ๓๔ วรรคห้า

ทะเบียนบ้านตามวรรคหนึ่งที่ออกให้แก่แพหรือเรือซึ่งจอดเป็นประจำและใช้เป็นที่อยู่อาศัยหรือสถานที่หรือยานพาหนะอื่นซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยประจำ ให้ระบุสภาพของบ้านนั้นไว้ในทะเบียนบ้านด้วย

ทะเบียนอาคารตามวรรคหนึ่งให้ระบุสภาพของอาคารและวัตถุประสงค์ของอาคารนั้นไว้ในทะเบียนตามรายการที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ในการจัดทำทะเบียนบ้านหรือทะเบียนอาคารตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้ขอมิได้แสดงหลักฐานการได้รับอนุญาตก่อสร้าง หรือหลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือหลักฐานการมีสิทธิครอบครองในที่ดิน ให้นายทะเบียนระบุไว้ในทะเบียนว่าเป็นทะเบียนชั่วคราว

การจัดทำทะเบียนบ้านและทะเบียนอาคารให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด”

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๘/๑ มาตรา ๓๘/๒ และมาตรา ๓๘/๓ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

“มาตรา ๓๘/๑ ให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและมีหน้าที่ต้องเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านหรือจัดทำทะเบียนประวัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงไปแจ้งต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นภายในเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวงเพื่อให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านหรือจัดทำทะเบียนประวัติ และเมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านหรือจัดทำทะเบียนประวัติให้บุคคลนั้นแล้ว ให้ออกบัตรประจำตัวให้ เว้นแต่ผู้นั้นอายุยังไม่ครบห้าปีให้ออกเอกสารแสดงตนให้ไปพลางก่อน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

มาตรา ๓๘/๒ ให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่รับอุปการะดูแลเด็กที่มีเอกสารแสดงตนตามมาตรา ๑๙/๒ และมาตรา ๓๘/๑ ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวแทนเด็กภายในหกสิบวันนับแต่วันที่เด็กมีอายุครบห้าปี

มาตรา ๓๘/๓ บัตรประจำตัวตามมาตรา ๑๙/๒ มาตรา ๓๘/๑ และมาตรา ๓๘/๒ มีอายุสิบปี และให้ผู้ถือบัตรมีหน้าที่ยื่นคำขอต่ออายุบัตรประจำตัวภายในหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรหมดอายุ เว้นแต่

ผู้นั้นจะมีอายุครบเจ็ดสิบปี ในกรณีเช่นนั้นให้บัตรประจำตัวที่มีอยู่มีอายุตลอดชีวิต แต่ไม่เป็นการห้ามที่บุคคลนั้นจะขอมีบัตรใหม่ตามวรรคสอง

ในกรณีที่บัตรประจำตัวสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ หรือมีการแก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล หรือวันเดือนปีเกิดในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ ให้ผู้ถือบัตรประจำตัวขอมีบัตรประจำตัวใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรประจำตัวสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ หรือนับแต่มีการแก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล หรือวันเดือนปีเกิดในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ แล้วแต่กรณี

การขอมีบัตรประจำตัวของเด็กที่มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี ให้เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่รับอุปการะดูแลเด็กคนนั้นเป็นผู้ยื่นคำขอมีบัตร

หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอมีบัตรประจำตัว แบบและลักษณะของบัตรประจำตัว และรายการในบัตรประจำตัว ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๙ ให้นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นมอบสำเนาทะเบียนบ้านให้เจ้าบ้านเก็บรักษา เมื่อมีการเพิ่ม เปลี่ยนแปลง หรือจำหน่ายรายการในทะเบียนบ้านให้เจ้าบ้านนำสำเนาทะเบียนบ้านไปให้นายทะเบียนบันทึกรายการให้ถูกต้องตรงกับต้นฉบับทุกครั้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเพิ่ม เปลี่ยนแปลง หรือจำหน่ายรายการ แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๖ ผู้ใดมีหน้าที่ต้องแจ้งหรือปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าผู้นั้นได้มอบหมายให้บุคคลอื่นไปแจ้งหรือปฏิบัติแทนและผู้ได้รับมอบหมายได้แจ้งหรือปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายแล้ว ให้ถือว่าผู้มีหน้าที่นั้นได้แจ้งหรือปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว”

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๗ ผู้ใด

(๑) ไม่มาตามที่นายทะเบียนเรียก ไม่ยอมชี้แจงข้อเท็จจริงหรือแสดงหลักฐานหรือไม่ยอมให้นายทะเบียนเข้าไปสอบถามในบ้านตามมาตรา ๑๐

(๒) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๑๙/๑ หรือมาตรา ๒๓

(๓) ไม่ยอมให้นายทะเบียนเข้าไปในบ้านเพื่อสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎร ไม่ยอมชี้แจงหรือตอบคำถาม หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อตามมาตรา ๔๔

ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นมีอำนาจปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งพันบาท โดยให้คำนึงถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดด้วย

ค่าปรับทางปกครองที่นายทะเบียนท้องถิ่นสั่งปรับตามวรรคสอง ให้ตกเป็นรายได้ของท้องถิ่นที่นายทะเบียนท้องถิ่นนั้นสังกัดอยู่”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๑ การแจ้งหรือขอเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๐/๑ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่งหรือวรรคห้า มาตรา ๓๘/๑ มาตรา ๓๘/๒ มาตรา ๓๘/๓ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ให้กระทำได้เมื่อผู้แจ้งหรือผู้ขอได้เสียค่าธรรมเนียมการแจ้งหรือขอเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว กฎกระทรวงดังกล่าวจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่แตกต่างกันในแต่ละกรณีและตามระยะเวลาที่ล่วงเลยไปก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๒๒ ให้ยกเลิกความใน ๔. ของอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๔. การแจ้งการเกิดตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม

การแจ้งการตายตามมาตรา ๒๑ วรรคสี่

หรือการแจ้งการย้ายที่อยู่ตามมาตรา ๓๐/๒ ฉบับละ ๑๐๐ บาท”

มาตรา ๒๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ๖. ของอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

“๖. การแจ้งหรือขอเมื่อพ้นกำหนดเวลา

ตามมาตรา ๑๙/๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๕๑ ครั้งละ ๑,๐๐๐ บาท”

มาตรา ๒๔ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของตน

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้นายทะเบียนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถอำนวยความเป็นธรรมและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนยิ่งขึ้น และเพื่อรองรับการจัดการประชากรของประเทศไทย ซึ่งเป็นสมาชิกในประชาคมอาเซียนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และกำหนดสิทธิในการยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยของเด็กและบุคคลตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๑๙/๑ มาตรา ๑๙/๓ และมาตรา ๓๗ ซึ่งจะเป็นมาตรการในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเด็กที่ไร้รากเหง้าที่ไร้รัฐและไร้สัญชาติในประเทศไทยให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและหลักสิทธิมนุษยชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร มีหลักการเพื่อจัดการทะเบียนราษฎรในเขตต์เทศบาล โดยเริ่มจากพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎรในเขตต์เทศบาล พุทธศักราช ๒๕๗๙ เป็นฉบับแรก จากนั้นแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๙ เพื่อให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสำหรับบัญชีคนในพระราชอาณาจักร (ร.ศ. ๑๒๘) พระราชบัญญัติการตรวจสอบบัญชีสำมะโนครัว และการจดทะเบียนคนเกิด คนตาย คนย้ายตำบล พระพุทธศักราช ๒๔๖๑ พระราชบัญญัติการตรวจสอบบัญชีสำมะโนครัว และการจดทะเบียนคนเกิด คนตาย คนย้ายตำบล (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๙ และพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎรในเขตเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๗๙ และเพื่อรวบรวมและปรับปรุงยกร่างพระราชบัญญัติขึ้นเสียใหม่ ให้รวมวิธีปฏิบัติในการทำทะเบียนราษฎรไว้เสียในที่แห่งเดียวกัน

ปัจจุบัน พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้ถูกยกเลิก และตราพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้นมาตามลำดับเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และปรับปรุงวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้นายทะเบียนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถอำนวยความเป็นธรรมและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนยิ่งขึ้น และเพื่อรองรับการจัดการประชากรของประเทศไทย ซึ่งเป็นสมาชิกในประชาคมอาเซียนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและหลักสิทธิมนุษยชน โดยสาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรแต่ละฉบับมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎรในเขตต์เทศบาล พุทธศักราช ๒๕๗๙

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๓ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๔๗๙ หน้า ๓๑๙

วันเริ่มใช้บังคับ ใช้ในท้องถิ่นซึ่งมีฐานะเป็นเทศบาล เมื่อพ้นกำหนดหกเดือนหลังจากได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ส่วนในท้องถิ่นใด ซึ่งยังมิได้มีฐานะเป็นเทศบาลในวันประกาศพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้เมื่อพ้นกำหนดหกเดือน หลังจากที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยกฐานะนั้นเป็นเทศบาล

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘) อาทิตย์ทิพอาภา พล.อ.เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน ตราไว้ ณ วันที่ ๑๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๙ เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่าเป็นการสมควรที่จะจัดการทะเบียนราษฎรในเขตต์เทศบาล จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัตินี้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎรในเขตต์เทศบาล พุทธศักราช ๒๔๗๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. มาตรา ๓ คำนิยาม บัญญัตินิยามศัพท์ไว้ ๗ คำ อาทิ คำว่า “ผู้อยู่ในบ้าน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกินอยู่อาศัยในบ้านนั้นเป็นปกติ

๒. หมวด ๑ บทเบ็ดเสร็จทั่วไป (มาตรา ๕ – มาตรา ๗) กำหนดให้นายทะเบียนจัดให้มีทะเบียนตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

๓. หมวด ๒ ทะเบียนราษฎรและบ้าน (มาตรา ๘ – มาตรา ๑๔) ในหมวดนี้มีสาระสำคัญดังนี้

๓.๑ มาตรา ๘ ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนราษฎร

๓.๒ มาตรา ๙ ให้นายทะเบียนติดเลขหมายประจำบ้าน

๓.๓ มาตรา ๑๑ ให้ผู้สร้างบ้านใหม่แจ้งนายทะเบียนท้องถิ่นภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่สร้างเสร็จ

๔. หมวด ๓ การย้ายที่อยู่ (มาตรา ๑๕ – มาตรา ๑๖) ในหมวดนี้มีสาระสำคัญดังนี้

๔.๑ มาตรา ๑๕ การย้ายบ้านออกของบุคคลในบ้านให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันย้ายออก

๔.๒ มาตรา ๑๖ การย้ายบ้านเข้าของบุคคลที่เข้ามาอยู่ใหม่ให้เจ้าหน้าที่แจ้งต่อนายทะเบียนภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ย้ายออก

๕. หมวด ๔ การเกิด การตาย (มาตรา ๑๗ – มาตรา ๒๓) ในหมวดนี้มีสาระสำคัญดังนี้ ในกรณีที่เหตุเกิดในบ้าน

๕.๑ มาตรา ๑๗ กำหนดให้เข้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนเมื่อมีคนเกิด คนตาย หรือทารกคลอด ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

๕.๒ มาตรา ๑๘ การเกิด หรือทารกตาย คลอดนอกบ้านให้เป็นหน้าที่ของมารดาแจ้งต่อนายทะเบียน

๕.๓ มาตรา ๑๙ เมื่อมีคนตายนอกบ้านให้ผู้ที่ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพหรืออต่อนายทะเบียน

๕.๔ มาตรา ๒๑ กำหนดให้บิดามีหน้าที่แจ้งหรือบุตรต่อนายทะเบียนภายในสามเดือนนับแต่วันที่แจ้ง

๖. หมวด ๕ บทกำหนดโท (มาตรา ๒๔) กำหนดโทษสำหรับผู้ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐, ๑๑, ๑๔ หรือ ๒๔ ให้มีโทษปรับสูงสุดไม่เกินร้อยบาท

๒. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๓ ตอน ๑๖ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๙ หน้า ๑๐๑

วันที่ใช้บังคับ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๑ ถึงมาตรา ๓๕ จะใช้บังคับเมื่อใด ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

เดิมกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรมีอยู่หลายฉบับ คือ

ก. พระราชบัญญัติสำหรับทำบัญชีคนในพระราชอาณาจักร (ร.ศ. ๑๒๘)

ข. พระราชบัญญัติการตรวจสอบบัญชีสำมะโนครัว และการจดทะเบียนคนเกิด คนตาย คนย้ายตำบล พระพุทธศักราช ๒๔๖๐

ค. พระราชบัญญัติ การตรวจสอบบัญชีสำมะโนครัว และการจดทะเบียนคนเกิด คนตาย คนย้ายตำบล (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๙

และยังมีกฎหมายอื่น ๆ อีก เช่น กฎหมายปกครองท้องที่ และกฎหมายอาญา เป็นต้น กฎหมายแต่ละฉบับยังมีกฎข้อบังคับ และระเบียบการวางไว้ให้ถือปฏิบัติอีกมาก ล้วนแยกเขตและอำนาจหน้าที่ไว้อย่างสับสน เช่น ใช้เฉพาะเขตเทศบาล ใช้เฉพาะมณฑลกรุงเทพฯ ใช้เฉพาะหัวเมืองนอกมณฑลกรุงเทพฯ และนอกเขตเทศบาล เป็นต้น นับว่าเป็นการยากทั้งแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และแก่ราษฎรผู้จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย จึงสมควรรวบรวมและปรับปรุงยกร่างพระราชบัญญัติขึ้นเสียใหม่ให้รวมวิธีปฏิบัติในการทำทะเบียนราษฎรไว้เสียในที่แห่งเดียวกัน

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. มาตรา ๓ เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๒ แล้วให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสำหรับบัญชีคนในพระราชอาณาจักร (ร.ศ. ๑๒๘) พระราชบัญญัติการตรวจสอบบัญชีสำมะโนครัว และการจดทะเบียนคนเกิด คนตาย คนย้ายตำบล พระพุทธศักราช ๒๔๖๑ พระราชบัญญัติการตรวจสอบบัญชีสำมะโนครัว และการจดทะเบียนคนเกิด คนตาย คนย้ายตำบล (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๙ และพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎรในเขตเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๗๙

๒. มาตรา ๔ คำนิยาม บัญญัตินิยามศัพท์ไว้ ๑๓ คำ อาทิ เช่น “ทะเบียนบ้าน” หมายความว่า ทะเบียนประจำบ้านแต่ละบ้านซึ่งแสดงรายการของคนทั้งหมดผู้อยู่ในบ้าน

๓. หมวด ๑ คนเกิด คนตาย ลูกตายในท้อง (มาตรา ๑๑ – มาตรา ๒๓) ในหมวดนี้มีสาระสำคัญดังนี้

๓.๑ มาตรา ๑๑ การแจ้งเกิดของคนที่เกิดในบ้านและนอกบ้านให้ผู้เกี่ยวข้องแจ้งต่อนายทะเบียนภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

๓.๒ มาตรา ๑๓ ให้นายทะเบียนออกสูติบัตรให้กับคนเกิด

๓.๓ มาตรา ๑๔ การแจ้งตายของคนตายในบ้านและนอกบ้านให้ผู้เกี่ยวข้องแจ้งต่อนายทะเบียนภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

๓.๔ มาตรา ๑๘ เกี่ยวกับการแจ้งชื่อบุตรของบิดาตามหน้าที่

๓.๕ มาตรา ๑๙ เกี่ยวกับการกำหนดวิธีการเกี่ยวกับการทำศพ

๓.๖ มาตรา ๒๑ เกี่ยวกับการแจ้งนายทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย จากสูติบัตรและมรณบัตรของนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น

๔. หมวด ๒ การย้ายที่อยู่ (มาตรา ๒๔ – มาตรา ๒๖) โดยกำหนดให้เจ้าบ้านมีหน้าที่ต้องแจ้งการย้ายเข้าหรือย้ายออกของบุคคลในบ้าน

๕. หมวด ๓ ทะเบียนบ้านและทะเบียนคน (มาตรา ๒๘ – มาตรา ๓๕)

๕.๑ มาตรา ๒๘ กำหนดหน้าที่ของนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น

๕.๒ มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดแก้ไขรายการทะเบียนบ้าน นายทะเบียนผู้มีหน้าที่

๕.๓ มาตรา ๓๒ กำหนดให้ทุกบ้านมีเลขหมายประจำบ้าน

๕.๔ มาตรา ๓๓ การรื้อถอนบ้านต้องแจ้งนายทะเบียน

๕.๕ มาตรา ๓๔ การสร้างบ้านใหม่ต้องแจ้งนายทะเบียน

๕.๖ มาตรา ๓๕ ให้นายทะเบียนจังหวัดจัดทำทะเบียนคนในจังหวัด

๖. หมวด ๔ สำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎร (มาตรา ๓๖ – ๓๘) ในหมวดนี้มีสาระสำคัญดังนี้

มาตรา ๓๖ ให้มีการสำรวจทะเบียนราษฎรทั่วราชอาณาจักร

๗. หมวด ๕ บทเบ็ดเสร็จ (มาตรา ๓๕)

๘. หมวด ๖ บทลงโทษ (มาตรา ๔๐) โทษในมาตรานี้มีโทษสูงสุดคือปรับไม่เกินสองร้อยบาท

๙. บทเฉพาะกาล (มาตรา ๔๑) กำหนดให้ผู้ใดกระทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยการสำมะโนครัวอยู่ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับเมื่อได้แก้ไขให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว เป็นอันพ้นตามความผิดนั้น

๓. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอน ๒๓ ฉบับพิเศษ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ หน้า ๙๗

วันที่เริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๙ และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

๒. มาตรา ๔ คำนิยาม บัญญัตินิยามศัพท์ไว้ ๑๕ คำ อาทิ คำว่า “ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร” หมายความว่า ข้อมูลตัวบุคคลเกี่ยวกับชื่อ ชื่อสกุล วันเดือนปี เกิด และตาย สัญชาติ ศาสนา ภูมิลำเนา สถานะการสมรส วุฒิการศึกษา ซึ่งบิดา มารดา หรือผู้รับบุตรบุญธรรม ซึ่งคู่สมรสและชื่อบุตร และข้อมูลอื่นที่จำเป็น เพื่อการดำเนินงานทะเบียนต่าง ๆ ในพระราชบัญญัตินี้

๓. หมวด ๑ สำนักทะเบียนและนายทะเบียน (มาตรา ๘ –มาตรา ๑๑) ในหมวดนี้มีสาระสำคัญคือ

๓.๑ มาตรา ๘ ให้มีสำนักทะเบียนและนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

๓.๒ มาตรา ๙ ให้มีสำนักทะเบียนสาขา หรือสำนักทะเบียนเฉพาะกิจ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น แล้วแต่กรณีในกรณีที่มีความจำเป็น

๔. หมวด ๒ การจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร (มาตรา ๑๒ – มาตรา ๑๗) ในหมวดนี้มีสาระสำคัญ คือ

๔.๑ มาตรา ๑๒ ให้สำนักทะเบียนกลางจัดเก็บข้อมูลราษฎรให้ตรงกับความเป็นจริง

๔.๒ มาตรา ๑๓ กำหนดหลักเกณฑ์การจัดข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร

๔.๓ มาตรา ๑๗ กำหนดให้ข้อมูลทะเบียนประวัติเป็นความลับ เว้นแต่กรณีที่กฎหมายกำหนดไว้ในมาตรานี้

๕. หมวด ๓ คนเกิด คนตาย (มาตรา ๑๘ – มาตรา ๒๘) ในหมวดนี้มีสาระสำคัญคือ

๕.๑ มาตรา ๑๘ การแจ้งเกิดของคนเกิดในบ้าน หรือคนเกิดนอกบ้านให้แจ้งภายในสิบห้าวัน

๕.๒ มาตรา ๒๐ การออกสูติบัตรเป็นหลักฐานการเกิด

๕.๓ มาตรา ๒๑ การแจ้งตายให้แจ้งภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง

๕.๔ มาตรา ๒๒ การออกมรณบัตรเป็นหลักฐานการตาย

๖. หมวด ๔ การย้ายที่อยู่ (มาตรา ๒๙ – มาตรา ๓๓)

๖.๑ มาตรา ๒๙ กำหนดให้ผู้ใดอยู่ในทะเบียนบ้านใดให้ถือว่าผู้นั้นอยู่และมีภูมิลำเนา ณ ที่นั่น

๖.๒ มาตรา ๓๐ กำหนดหลักเกณฑ์ให้เจ้าบ้านปฏิบัติกรณีมีผู้ย้ายออกจากบ้าน

๖.๓ มาตรา ๓๓ กำหนดให้เจ้าบ้านแจ้งย้ายออกให้ผู้อยู่ในบ้านกรณีที่กฎหมายกำหนดตามมาตรานี้

๗. หมวด ๕ ทะเบียนบ้าน (มาตรา ๓๔ – มาตรา ๔๒) ในหมวดนี้มีสาระสำคัญคือ

๗.๑ มาตรา ๓๔ กำหนดให้ทุกบ้านมีเลขประจำบ้าน

๗.๒ มาตรา ๓๖ กำหนดให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนบ้านทุกหลัง

๗.๓ มาตรา ๔๑ การรื้อบ้านต้องแจ้งต่อนายทะเบียน

๘. หมวด ๖ การสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎร (มาตรา ๔๓ – มาตรา ๔๕) ในหมวดนี้มีสาระสำคัญคือ มาตรา ๔๓ ให้มีการสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎรทั่วราชอาณาจักร

๙. หมวด ๗ การมอบหมายให้แจ้งแทน (มาตรา ๔๖)

๑๐. หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๔๗ – มาตรา ๕๒) ในหมวดนี้กำหนดให้ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้มีโทษสูงสุดคือ จำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

๔. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอน ๓๘ ก วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๑๔

วันใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรเพื่อให้นายทะเบียนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อำนวยความเป็นธรรม และอำนวยความสะดวกให้แกประชาชนยิ่งขึ้น และกำหนดวิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการดำเนินการในการแจ้งการเกิด การออกสูติบัตร การออกหนังสือรับรองการเกิด และการจัดทำทะเบียนบ้านสำหรับคนซึ่ง ไม่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลดังกล่าว รวมทั้งสมควรปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ “กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ไว้ด้วยก็ได้”

๒. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการขอคัดสำเนา หรือคัดและรับรองสำเนารายการเกี่ยวกับ

บัตรประจำตัวหรือรายการทะเบียนราษฎรอื่นที่จัดทำตามพระราชบัญญัตินี้สำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยด้วยโดยอนุโลม”

๓. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ “เมื่อได้รับคำขอตามวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้วให้นายทะเบียนดำเนินการโดยเร็ว”

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๘/๑ ให้มีสำนักทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้ (๑) สำนักทะเบียนกลาง มีผู้อำนวยการทะเบียนกลาง รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง และผู้ช่วยผู้อำนวยการทะเบียนกลางเป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนกลาง มีหน้าที่รับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรทั่วราชอาณาจักร (๒) สำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครมีนายทะเบียนกรุงเทพมหานครและผู้ช่วยนายทะเบียนกรุงเทพมหานครเป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่รับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรในเขตกรุงเทพมหานคร (๓) สำนักทะเบียนจังหวัดมีนายทะเบียนจังหวัดและผู้ช่วยนายทะเบียนจังหวัดเป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนจังหวัด มีหน้าที่รับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรในเขตจังหวัด (๔) สำนักทะเบียนอำเภอมีนายทะเบียนอำเภอและผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอเป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนอำเภอมีหน้าที่รับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรในเขตอำเภอ (๕) สำนักทะเบียนท้องถิ่นมีนายทะเบียนท้องถิ่นและผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นเป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรในเขตปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ”

๕. การจัดตั้งสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นตามมาตรา ๘ (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศโดยคำนึงถึงสภาพแห่งความพร้อมและความสะดวกในการให้บริการประชาชนรวมตลอดถึงการไม่ซ้ำซ้อนและการประหยัด สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นตามมาตรา ๘ (๔) และ (๕) ที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้วนั้น เมื่อคำนึงถึงสภาพตามวรรคหนึ่งแล้วผู้อำนวยการทะเบียนกลางจะยุบหรือควบรวมเข้าด้วยกันก็ได้ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักทะเบียนที่จัดตั้งตามวรรคหนึ่งหรือควบรวมตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศกำหนด

๖. ให้มีนายทะเบียนเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้ (๑) อธิบดีกรมการปกครองเป็นผู้อำนวยการทะเบียนกลาง (๒) ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร (๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายทะเบียนจังหวัด (๔) นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี (๕) ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการเขต ปลัดเมืองพัทยาหรือหัวหน้าผู้บริหารของหน่วยการปกครองท้องถิ่น แล้วแต่กรณีเป็นนายทะเบียนท้องถิ่น

๗. ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บข้อมูลและใช้ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับข้อมูลของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่เข้ามาหรืออาศัยอยู่ในราชอาณาจักรจัดส่งข้อมูลที่มีอยู่ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางร้องขอ

๘. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียน ราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “เมื่อได้รับคำขอตาม (๒) ให้นายทะเบียนมีคำสั่งโดยเร็ว คำสั่งของนายทะเบียนที่ไม่รับคำขอ หรือไม่ดำเนินการตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วน ให้คู่กรณียื่นอุทธรณต่อนายทะเบียนจังหวัดนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร หรือผู้อำนวยการทะเบียนกลาง แล้วแต่กรณี ภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับทราบคำสั่งจากนายทะเบียน”

๙. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียน ราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “หากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐมีความประสงค์จะเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ประโยชนจากข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร ผู้อำนวยการทะเบียนกลางอาจอนุญาตให้เชื่อมโยงได้เฉพาะข้อมูลที่จำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ปรากฏภายในทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย หรือทะเบียนประวัติสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยเท่านั้น”

๑๐. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามและวรรคสี่ของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ “ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบรอยและความมั่นคงในราชอาณาจักร คณะรัฐมนตรีจะอนุมัติให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางยินยอมให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ เชื่อมโยงข้อมูลที่ปรากฏในทะเบียนอื่นนอกจากทะเบียนตามวรรคสองเฉพาะข้อมูลที่จำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ตามที่รัฐมนตรีกำหนดก็ได้ ห้ามมิให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือพนักงานสอบสวนที่ได้ข้อมูลใดตามมาตรานี้นำไปใช้เพื่อประโยชน์ในทางธุรกิจหรือในเรื่องอื่นที่ไม่เกี่ยวกับหน้าที่ของทางราชการหรือตามวัตถุประสงค์ที่ร้องขอ”

๑๑. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ “ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชนในการอำนวยความสะดวกแกประชาชน การแจ้งตามวรรคหนึ่งจะแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่อื่นก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

๑๒. พบเด็กในสภาพแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสาซึ่งถูกทอดทิ้งให้นำตัวเด็กไปส่ง และแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งปฏิบัติงานในท้องที่ที่พบเด็กนั้นโดยเร็ว

๑๓. เด็กเร่ร่อนหรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้งซึ่งอยู่ในการอุปการะของหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานเอกชนที่จดทะเบียนตามกฎหมายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ถ้าเด็กยังไม่ได้แจ้งการเกิดและไม่มีรายการบุคคลในทะเบียนบ้านให้หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหน่วยงานเป็นผู้แจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่หน่วยงานนั้นตั้งอยู่ และให้นายทะเบียนออกใบรับแจ้ง ทั้งนี้ ตามระเบียบและแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

๑๔. เมื่อมีการแจ้งการเกิดตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๑๙/๑ หรือมาตรา ๑๙/๓ ทั้งกรณีของเด็กที่มีสัญชาติไทยหรือเด็กที่ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรเป็นหลักฐานแก่ผู้แจ้งโดยมีข้อเท็จจริงเท่าที่สามารถจะทราบได้ สำหรับการแจ้งการเกิดของเด็กที่ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งออกสูติบัตรให้ตามแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด โดยให้ระบุสถานะการเกิดไว้ด้วย”

๑๕. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ “มาตรา ๒๐/๑ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้สัญชาติไทยแก่กลุ่มบุคคลใดหรือให้ กลุ่ม บุคคลใดแปลงสัญชาติเป็นไทยได้ หรือกรณีมีเหตุจำเป็นอื่น และบุคคลดังกล่าวจำเป็นต้องมีหนังสือรับรองการเกิด ให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวยื่นคำขอหนังสือรับรองการเกิดตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด”

๑๖. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ “ให้นำความในวรรคสามของมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับกับการแจ้งตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม”

๑๗. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ “ให้นำความในวรรคสามของมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับกับการแจ้งตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม”

๑๘. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๓๖ ให้ นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนบ้านไว้ทุกบ้านสำหรับผู้มีสัญชาติไทยและคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร”

๑๙. ยกเลิกความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๓๘ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนบ้านสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และบุตรของบุคคลดังกล่าวที่เกิดในราชอาณาจักร ในกรณีผู้มีรายการในทะเบียนบ้านพ้นจากการได้รับอนุญาตหรือผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักร ให้นายทะเบียนจำหน่ายรายการทะเบียนของผู้นั้นโดยเร็ว ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางจัดให้มีทะเบียนประวัติสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ตามวรรคหนึ่งตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดรายการและการบันทึกรายการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด”

๒๐. ยกเลิกความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๔๑ ผู้ใดรื้อบ้านที่มีเลขประจำบ้านโดยไม่ประสงค์จะปลูกบ้านใหม่ในที่ดินบริเวณนั้นอีกต่อไป หรือรื้อเพื่อไปปลูกสร้างบ้านในที่อื่น ให้แจ้งการรื้อบ้านต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รื้อบ้านเสร็จเพื่อจำหน่ายเลขประจำบ้านและทะเบียนบ้าน บ้านที่รื้อถอนโดยไม่แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งให้ นายทะเบียนจำหน่ายเลขประจำบ้านและทะเบียนบ้านและแจ้งย้ายผู้มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านนั้นไปไว้ในทะเบียนบ้านกลางตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด”

๒๒. ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๒) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๑๙/๑ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๓ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒”

๒๓. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ “มาตรา ๔๘/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ วรรคสี่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท ในกรณีที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐกระทำผิดตามมาตรานี้ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นกับการกระทำความผิดนั้นและได้จัดการตามสมควรเพื่อมิให้เกิดการกระทำความผิดนั้นแล้ว”

๒๔. ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

๒๕. ให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ดำเนินการอยู่แล้วในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่จัดตั้งตามมาตรา ๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

๒๖. บรรดากฎกระทรวง ระเบียบหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๕. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๔๙ ก วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๓๓

วันที่เริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับ การทะเบียนราษฎรในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้นายทะเบียนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถอำนวยความเป็นธรรมและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนยิ่งขึ้น และเพื่อรองรับการจัดการประชากรของประเทศไทย ซึ่งเป็นสมาชิกในประชาคมอาเซียนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และกำหนดสิทธิในการยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยของเด็กและบุคคลตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๑๙/๑ มาตรา ๑๙/๓ และมาตรา ๓๗ ซึ่งจะเป็นมาตรการในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเด็กที่ไร้รากเหง้าที่ไร้รัฐและไร้สัญชาติในประเทศไทยให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและหลักสิทธิมนุษยชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน

๒. ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินในเรื่องการให้บริการแก่ประชาชน หรือการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือความมั่นคงในราชอาณาจักร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะอนุมัติให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเชื่อมโยงข้อมูลที่ปรากฏในทะเบียนอื่นนอกจากทะเบียนตามวรรคสองเฉพาะข้อมูลที่จำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ก็ได้ ทั้งนี้การพิจารณาอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด”

๓. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๖ ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดเลขประจำตัวแก่ผู้มีสัญชาติไทยหรือคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักร และบุคคลที่ได้จดทะเบียนคนเกิด ณ สถานทูตไทยหรือสถานกงสุลไทยตามมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง คนละหนึ่งเลขโดยไม่ซ้ำกัน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และ วิธีการกำหนดเลขประจำตัวให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวต้องแยกระหว่างผู้มีสัญชาติไทยและคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยด้วย”

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙/๒ และมาตรา ๑๙/๓ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๙/๒ เมื่อได้รับแจ้งการเกิดตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๑๙/๑ แล้วให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้วดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ให้ผู้พบเด็กผู้รับเด็กไว้และผู้แจ้งการเกิดให้ความร่วมมือกับนายทะเบียนผู้รับแจ้งในการดำเนินการพิสูจน์ตามที่นายทะเบียนผู้รับแจ้งร้องขอ

๔.๒ ในกรณีที่ไม่อาจพิสูจน์สถานการณ์เกิดและสัญชาติได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนประวัติและออกเอกสารแสดงตนให้เด็กไว้เป็นหลักฐาน เว้นแต่เด็กนั้นมีอายุครบห้าปีแล้วให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นออกบัตรประจำตัวให้แทนตามระเบียบและภายในระยะเวลาที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

๔.๓ ผู้ซึ่งได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีหลักฐานแสดงว่าได้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี (ระยะเวลาสิบปีตามวรรคสองให้ นับแต่ วันที่จัดทำทะเบียนประวัติหรือออกเอกสารแสดงตน เว้นแต่จะมีหลักฐานอันชัดแจ้งแสดงว่าได้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรมาก่อนหน้านั้นตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด ก็ให้นับแต่วันที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรตามที่ปรากฏจากหลักฐาน) และมีคุณสมบัติอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนดให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยได้ และเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องมีสถานะถูกต้องตามเงื่อนไขและมีคุณสมบัติครบถ้วนดังกล่าวให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศให้ผู้นั้นมีสัญชาติไทยภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง และให้ถือว่าผู้นั้นมีสัญชาติไทยตั้งแต่วันที่รัฐมนตรีมีประกาศ

๔.๔ ผู้ซึ่งได้รับสัญชาติไทยตามมาตรา ๑๙/๒ วรรคสอง ถ้าภายหลังปรากฏหลักฐานว่ามีกรณีไม่ถูกต้องตามเงื่อนไข หรือขาดคุณสมบัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศเพิกถอนการให้สัญชาตินั้นโดยพลัน

๔.๕ ให้นำความในมาตรานี้มาใช้บังคับกับบุคคลที่เคยอยู่ในการอุปการะของหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานเอกชนตามมาตรา ๑๙/๑ แต่หน่วยงานดังกล่าวได้อนุญาตให้บุคคลอื่นรับไปอุปการะ และบุคคลที่มิได้แจ้งการเกิดตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๑๙/๑ ซึ่งได้ ยื่นคำร้องตามมาตรา ๑๙/๓ หรือขอเพิ่มชื่อตามมาตรา ๓๗ แต่ไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติได้ด้วยโดยอนุโลม มาตรา ๑๙ /๓

๔.๖ ผู้ซึ่งเจ้าบ้านหรือบิดามารดามิได้แจ้งการเกิดให้ตามมาตรา ๑๘ เมื่อมีอายุครบสิบห้าปีแล้วอาจร้องขอต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งเพื่อแจ้งการเกิดได้ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด และให้นำความในมาตรา ๑๙/๒ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม หากอายุยังไม่ครบสิบห้าปี ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองแจ้งแทน แต่สำหรับกรณีของบิดามารดาให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการให้ต่อเมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมการแจ้งเมื่อพ้นกำหนดเวลาแล้ว

๕. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคห้าของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ “แบบพิมพ์แจ้งการตายตามวรรคสามอย่างน้อยต้องระบุวิธีการและสถานที่จัดการศพไว้ด้วย และในกรณีที่ผู้แจ้งได้แจ้งถึงวิธีการและสถานที่จัดการศพให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งระบุไว้ในหลักฐานการรับแจ้งด้วย”

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๒๔ ผู้ใดประสงค์จะเก็บ ฝัง เผา ทำลาย หรือย้ายศพไปจากสถานที่หรือบ้านที่มีการตายแตกต่างจากที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา ๒๑ หรือยังมิได้แจ้งตามมาตรา ๒๑ ให้แจ้งให้นายทะเบียน ผู้รับแจ้งทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เก็บ ฝัง เผา ทำลาย หรือย้ายศพไปจากสถานที่หรือบ้านที่มีการตาย และในกรณีที่ประสงค์จะเก็บศพไว้เป็นการถาวร ให้แจ้งให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งทราบภายในสามสิบวันนับแต่ วันที่มีการตาย”

๗. ให้กงสุลไทยหรือข้าราชการสถานทูตไทยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียน มีหน้าที่รับจดทะเบียนคนเกิด คนตาย และการทะเบียนราษฎรอื่นที่มีขึ้นนอกราชอาณาจักรสำหรับผู้มีสัญชาติไทย คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และ

คนต่างด้าวหรือคนไร้สัญชาติที่ถือเอกสารการเดินทางที่รัฐบาลไทยเป็นผู้ออกให้หลักฐานการจดทะเบียนคนเกิดและคนตายดังกล่าวให้ใช้เป็นสูติบัตรและมรณบัตรได้

๘. ถ้าในที่ซึ่งมีการเกิดหรือการตายไม่มีสถานทูตไทยหรือสถานกงสุลไทยประจำอยู่ให้ใช้หลักฐานการเกิดหรือการตายที่ออกโดยรัฐบาลของประเทศนั้น ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้รับรองคำแปลว่าถูกต้องเป็นหลักฐานสูติบัตรและมรณบัตรได้

๙. เมื่อผู้อยู่ในบ้านย้ายที่อยู่ออกจากบ้านเพื่อเปลี่ยนภูมิลำเนาให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่บุคคลในทะเบียนบ้านย้ายที่อยู่ออกจากบ้าน แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ย้ายที่อยู่ที่จะแจ้งย้ายออกต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งด้วยตนเอง โดยจะต้องแจ้งว่าจะย้ายเข้าไปอยู่บ้านใด หรือจะแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ตนจะไปอยู่ใหม่ก็ได้

๑๐. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๐/๑ และมาตรา ๓๐/๒ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.๒๕๖๒

๑๐.๑ “มาตรา ๓๐/๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๐ วรรคสาม เจ้าบ้านใดมีผู้ย้ายเข้ามาอยู่ในบ้านโดยมีเจตนาจะถือเป็นภูมิลำเนา ให้แจ้งให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งทราบเพื่อเพิ่มชื่อบุคคลนั้นเข้าในทะเบียนบ้านภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้ย้ายได้เข้าอยู่ในบ้าน เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งได้รับแจ้งแล้วถ้าผู้ย้ายเข้ายังมิได้ย้ายออกจากทะเบียนบ้านเดิม ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เพื่อย้ายบุคคลนั้นออกจากทะเบียนบ้านเดิม และให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งแจ้งให้เจ้าบ้านที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเดิมทราบ เพื่อนำทะเบียนบ้านของตนมาให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งปรับปรุงทะเบียนบ้านให้ถูกต้องต่อไป มาตรา ๓๐/๒ การแจ้งตามมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๐/๑ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และในกรณีที่เป็นการแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ไปอยู่ใหม่โดยไม่ต้องแจ้งย้ายออกจะกำหนดให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมด้วยก็ได้”

๑๐.๒ ให้ยกเลิกมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

๑๐.๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

“ในกรณีที่ศาลออกหมายจับผู้ใดตามคำร้องขอของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้รับแจ้งจากศาลให้จับกุมผู้ใดตามหมายจับที่ศาลออกเอง ถ้ายังมิได้ตัวผู้นั้นมาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ศาลออกหมายจับให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจแจ้งให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางทราบ และให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางดำเนินการให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งย้ายผู้นั้นออกจากทะเบียนบ้าน และเพิ่มชื่อและรายการของผู้นั้นไว้ในทะเบียนบ้านกลาง และให้หมายเหตุไว้ในรายการของบุคคลนั้นว่าอยู่ในระหว่างการติดตามตัวตามหมายจับด้วย การหมายเหตุดังกล่าวมิให้ถือว่าเป็นการจัดเก็บข้อมูลตามมาตรา ๑๓ (๒) ผู้ใดมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางตามวรรคสอง ถ้าผู้นั้นประสงค์จะย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลาง ผู้นั้นต้องมาแสดงตนต่อนายทะเบียนที่จัดทำทะเบียนบ้านกลางนั้นพร้อมทั้งหลักฐานอันแสดงว่าหมายจับนั้นได้ถูกเพิกถอนหรือได้มีการปฏิบัติตามหมายจับนั้นเสร็จสิ้นแล้ว การแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้ผู้ถูกออกหมายจับ หรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางตามวรรคสอง ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น หรือปิดหมายไว้ ณ ภูมิลำเนา หรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรที่ปรากฏครั้งสุดท้าย ก่อนย้ายมาในทะเบียนบ้านกลางให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น ส่ง หรือปิดโดยชอบด้วยกฎหมายและผู้นั้นได้รับทราบแล้ว”

๑๑. ให้ทุกบ้านมีเลขประจำบ้าน บ้านใดยังไม่มีเลขประจำบ้านให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งเพื่อขอเลขประจำบ้านภายในสิบห้าวันนับแต่วันสร้างบ้านเสร็จ

๑๒. กรณีมีเหตุจำเป็นเจ้าบ้านอาจขอให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งกำหนดเลขประจำบ้านและออกทะเบียนบ้านชั่วคราวให้ก่อนที่บ้านจะสร้างเสร็จก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งระบุไว้ในทะเบียนบ้านชั่วคราวว่าอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งกำหนดเลขประจำบ้านให้แก่ผู้แจ้งซึ่งมีบ้านอยู่ในเขตสำนักทะเบียนท้องถิ่นภายในเจ็ดวัน ถ้ามีบ้านอยู่นอกเขตสำนักทะเบียนท้องถิ่นให้กำหนดเลขประจำบ้านภายในสามสิบวัน

๑๓. ผู้ใดจะอ้างการกำหนดเลขประจำบ้านหรือการจัดทำทะเบียนบ้านเพื่อแสดงว่าตนมีสิทธิในที่ดินหรือเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินมิได้ ให้นำความในมาตรานี้มาใช้บังคับกับเจ้าของอาคารที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นโรงงาน คลังสินค้า หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นอันมิใช่เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยตามที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วยโดยอนุโลม

๑๔. ให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและมีหน้าที่ต้องเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านหรือจัดทำทะเบียนประวัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงไปแจ้งต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นภายในเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านหรือจัดทำทะเบียนประวัติ และเมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านหรือจัดทำทะเบียนประวัติให้บุคคลนั้นแล้วให้ออกบัตรประจำตัวให้ เว้นแต่ ผู้นั้นอายุยังไม่ครบห้าปีให้ออกเอกสารแสดงตนให้ไปพลางก่อน

๑๕. ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด มาตรา ๓๘/๒ ให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่รับอุปการะดูแลเด็กที่มีเอกสารแสดงตนตามมาตรา ๑๙/๒ และมาตรา ๓๘/๑ ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวแทนเด็กภายในหกสิบวันนับแต่วันที่เด็กมีอายุครบห้าปี มาตรา ๓๘/๓ บัตรประจำตัวตามมาตรา ๑๙/๒ มาตรา ๓๘/๑ และมาตรา ๓๘/๒ มีอายุสิบปี และให้ผู้ถือบัตรมีหน้าที่ยื่นคำขอต่ออายุบัตรประจำตัวภายในหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรหมดอายุ เว้นแต่ผู้นั้นจะมีอายุครบเจ็ดสิบปี ในกรณีเช่นนั้นให้บัตรประจำตัวที่มีอยู่มีอายุตลอดชีวิต แต่ไม่เป็นการห้ามที่บุคคลนั้นจะขอมีบัตรใหม่ตามวรรคสอง

๑๖. ในกรณีที่บัตรประจำตัวสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ หรือมีการแก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล หรือวันเดือนปีเกิดในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ ให้ผู้ถือบัตรประจำตัวขอมีบัตรประจำตัวใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรประจำตัวสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ หรือนับแต่มีการแก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล หรือวันเดือนปีเกิดในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ แล้วแต่กรณี

๑๗. การขอมีบัตรประจำตัวของเด็กที่มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี ให้เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่รับอุปการะดูแลเด็กคนนั้นเป็นผู้ยื่นคำขอมีบัตร

๑๘. หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอมีบัตรประจำตัว แบบและลักษณะของบัตรประจำตัว และรายการในบัตรประจำตัว ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

๑๙. ให้นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นมอบสำเนาทะเบียนบ้านให้เจ้าบ้านเก็บรักษา เมื่อมีการเพิ่ม เปลี่ยนแปลง หรือจำหน่ายรายการในทะเบียนบ้านให้เจ้าบ้านนำสำเนาทะเบียนบ้านไปให้นายทะเบียนบันทึกรายการให้ ถูกต้องตรงกับต้นฉบับทุกครั้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเพิ่ม เปลี่ยนแปลง หรือจำหน่ายรายการแล้วแต่กรณี

๒๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๖ ผู้ใดมีหน้าที่ต้องแจ้งหรือปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าผู้นั้นได้มอบหมายให้ บุคคลอื่นไปแจ้งหรือปฏิบัติแทนและผู้ได้รับมอบหมายได้แจ้งหรือปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายแล้ว ให้ถือว่าผู้มีหน้าที่นั้นได้แจ้งหรือปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว”

๒๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๗ ผู้ใด (๑) ไม่มาตามที่นายทะเบียนเรียก ไม่ยอมชี้แจงข้อเท็จจริงหรือแสดงหลักฐานหรือไม่ยอม ให้นายทะเบียนเข้าไปสอบถามในบ้านตามมาตรา ๑๐ (๒) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๑๙ ๑ หรือมาตรา ๒๓ (๓) ไม่ยอมให้นายทะเบียนเข้าไปในบ้านเพื่อสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎร ไม่ยอมชี้แจง หรือตอบคำถามหรือไม่ยอมลงลายมือชื่อตามมาตรา ๔๔ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นมี อำนาจปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งพันบาท โดยให้คำนึงถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดด้วย ค่าปรับทางปกครองที่นายทะเบียนท้องถิ่นสั่งปรับตามวรรคสอง ให้ตกเป็นรายได้ของท้องถิ่นที่นายทะเบียนท้องถิ่นนั้นสังกัดอยู่”

๒๒. ให้ยกเลิกมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

๒๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๑ การแจ้งหรือขอเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๐/๑ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่งหรือวรรคห้า มาตรา ๓๘/๑ มาตรา ๓๘/๒ มาตรา ๓๘/๓ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ให้กระทำได้เมื่อผู้แจ้งหรือผู้ขอได้เสียค่าธรรมเนียม การแจ้งหรือขอเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว กฎกระทรวงดังกล่าวจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่แตกต่างกันในแต่ละกรณีและตามระยะเวลาที่ล่วงเลยไปก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้”

๒๔. ให้ยกเลิกความใน ๔. ของอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๔. การแจ้งการเกิดตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม การแจ้งการตายตามมาตรา ๒๑ วรรคสี่ หรือการแจ้งการย้ายที่อยู่ตามมาตรา ๓๐/๒ ฉบับละ ๑๐๐ บาท”

๒๕. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ๖. ของอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

“๖. การแจ้งหรือขอเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๙/๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๕๑ ครั้งละ ๑,๐๐๐ บาท”

๒๖. บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การดำเนินการออกกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับหากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การควบคุมดูแลการดำเนินการในนิคมอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ และความปลอดภัยสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) การปรับปรุงที่ดินตาม (๑) รวมทั้งจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในการดำเนินงานและการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพเพื่อให้บริการแก่ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบพาณิชยกรรม และผู้ประกอบกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือการประกอบพาณิชยกรรม รวมตลอดทั้งการจัดให้มีและบริหารจัดการกิจการอันเป็นสาธารณูปโภค ที่พักอาศัย การขนส่งทางบกและทางน้ำ ท่าเรือ การสื่อสารโทรคมนาคม หรือกิจการอื่นใด ทั้งนี้ ที่จำเป็นหรือเป็นประโยชน์แก่กิจการของนิคมอุตสาหกรรม หรือผู้ประกอบกิจการหรือผู้อยู่อาศัยในนิคมอุตสาหกรรม”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๓/๑) และ (๓/๒) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒

“(๓/๑) การดำเนินกิจการท่าเรือ

(๓/๒) การจัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับกิจการอันอยู่ในวัตถุประสงค์ของ กนอ.”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) การร่วมดำเนินงานหรือร่วมกิจการกับบุคคลอื่นเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) รวมถึงเข้าเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือถือหุ้นในนิติบุคคลใด ๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หรือมีการดำเนินการที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับกิจการอันอยู่ในวัตถุประสงค์ของ กนอ. ทั้งในประเทศและต่างประเทศ”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๗) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒

“(๗) การพัฒนาชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงหรือการมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะแก่ชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔/๑) ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒

“(๔/๑) การกำกับหรือจัดให้มีระบบป้องกันอุบัติภัย ระบบรักษาความปลอดภัย และระบบบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม รวมตลอดถึงการควบคุมและจัดการน้ำเสีย การจัดการขยะมูลฝอย และการจัดการมลภาวะอื่นใดในนิคมอุตสาหกรรม”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

“เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของ กนอ. ให้ กนอ. มีอำนาจโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ได้มาตาม (๑) ให้แก่ผู้ร่วมดำเนินงานในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบพาณิชยกรรม หรือผู้ประกอบกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือการประกอบพาณิชยกรรม แล้วแต่กรณี ได้”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๒ การดำเนินการหรือการกระทำใดของผู้ประกอบอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบพาณิชยกรรมที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายดังต่อไปนี้ หากกฎหมายกำหนดให้ผู้ดำเนินการหรือผู้กระทำต้องได้รับอนุมัติ อนุญาต ใบอนุญาต หรือความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐหรือคณะกรรมการตามกฎหมายนั้น หรือต้องจดทะเบียนหรือแจ้งต่อหน่วยงานของรัฐหรือคณะกรรมการตามกฎหมายนั้นก่อน ให้ถือว่าผู้ว่าการหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต หรือให้ความเห็นชอบ หรือเป็นผู้มีอำนาจในการรับจดทะเบียนหรือรับแจ้งตามกฎหมายนั้นด้วย

(๑) กฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

(๒) กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(๓) กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(๔) กฎหมายว่าด้วยโรงงาน

เมื่อได้รับอนุมัติ อนุญาต ใบอนุญาต หรือความเห็นชอบจากผู้ว่าการหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าผู้ดำเนินการหรือผู้กระทำการนั้นได้รับอนุมัติ อนุญาต ใบอนุญาต หรือ

ความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐหรือคณะกรรมการตามกฎหมายนั้นแล้ว หรือได้จดทะเบียนหรือแจ้งต่อหน่วยงานของรัฐหรือคณะกรรมการตามกฎหมายนั้นแล้ว และให้ผู้ว่าการหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าวด้วย

ในการอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต ให้ความเห็นชอบ หรือรับจดทะเบียนหรือรับแจ้งตามวรรคสอง ผู้ว่าการหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามกฎหมายนั้น และเมื่อดำเนินการแล้ว ให้แจ้งหน่วยงานของรัฐหรือคณะกรรมการตามกฎหมายนั้นหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานด้วย เพื่อประโยชน์แห่งการนี้หน่วยงานของรัฐหรือคณะกรรมการตามกฎหมายนั้นหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องจะกำหนดให้แจ้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๒/๑ และมาตรา ๔๒/๒ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๔๒/๑ การดำเนินการหรือการกระทำใดภายในนิคมอุตสาหกรรมที่กฎหมายอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๒ กำหนดให้ผู้ดำเนินการหรือผู้กระทำต้องได้รับอนุมัติ อนุญาต ใบอนุญาต หรือความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐหรือคณะกรรมการตามกฎหมายนั้น หรือต้องจดทะเบียนหรือแจ้งต่อหน่วยงานของรัฐหรือคณะกรรมการตามกฎหมายนั้นก่อน ผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต หรือให้ความเห็นชอบ หรือผู้มีอำนาจในการรับจดทะเบียนหรือรับแจ้งตามกฎหมายนั้นจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้ผู้ว่าการหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายเป็นผู้มีอำนาจปฏิบัติการแทนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวกำหนดก็ได้

มาตรา ๔๒/๒ ในการอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต ให้ความเห็นชอบ หรือรับจดทะเบียนหรือรับแจ้งตามมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๒/๑ ให้ กนอ. มีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย หรือค่าอื่นใดที่กฎหมาย ข้อบัญญัติ หรือเทศบัญญัติว่าด้วยการนั้นกำหนดไว้ และให้นำส่งหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย หรือค่าอื่นใดนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ได้ตกลงกัน

ให้ กนอ. มีอำนาจเรียกเก็บค่าบริการในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งเพิ่มเติมได้ ตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราร้อยละสิบของค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บตามวรรคหนึ่ง และให้ค่าบริการนั้นเป็นรายได้ของ กนอ.”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

“ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่เขตประกอบการเสรีเพื่อพาณิชยกรรมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักรด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๒ การโอนกรรมสิทธิ์บรรดาที่ดินที่ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๓๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้แก่ผู้ร่วมดำเนินงานในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบพาณิชยกรรม หรือผู้ประกอบกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือการประกอบพาณิชยกรรมก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการโอนกรรมสิทธิ์ตามมาตรา ๓๖/๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยให้ครอบคลุมกิจการที่จำเป็นหรือเป็นประโยชน์แก่การดำเนินงานของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กำหนดให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ได้มาจากการตราพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงสภาพสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ชัดเจน รวมทั้งกำหนดให้การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต ให้ความเห็นชอบ หรือรับจดทะเบียนหรือรับแจ้งตามกฎหมายบางฉบับที่จำเป็นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรม และกำหนดให้การนำของหรือวัตถุดิบเข้าไปในเขตประกอบการเสรีเพื่อพาณิชยกรรมได้รับความสะดวกมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

กฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยประกาศใช้เป็นฉบับแรกคือ พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๙ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ อีก ๔ ครั้งโดย (๑) พระราชบัญญัติการนิคมอุสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๔ ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี (๒) พระราชบัญญัติการนิคมอุสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๙ ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี นายบรรหาร ศิลปะอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี (๓) พระราชบัญญัติการนิคมอุสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐ ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก สรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี และ (๔) พระราชบัญญัติการนิคมอุสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒ ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ในวาระที่หนึ่งในคราวประชุมครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน กำหนดเวลาพิจารณา ๔๕ วัน เมื่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้วรายงานต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยเสนอต่อประธานสภาฯ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตราและลงมติในวาระที่สามเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวันเดียวกันโดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ และประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

กฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติการนิคมอุสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอน ๔๑ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๒๒ หน้า ๑๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้การดำเนินงานของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๙ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นไปด้วยดียิ่งขึ้นและเหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๕ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๙ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕

๒. กำหนดบทนิยามศัพท์จำนวน ๑๑ คำ ในมาตรา ๔ เช่นคำว่า “นิคมอุตสาหกรรม” หมายความว่า เขตอุตสาหกรรมทั่วไป หรือเขตอุตสาหกรรมส่งออก เป็นต้น ทั้งนี้ เขตอุตสาหกรรมทั้งสอง เป็นเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม และกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรม และเขตอุตสาหกรรมส่งออก เพื่อส่งผลิตภัณฑ์ออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

๓. หมวด ๑ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย ๓ ส่วนดังนี้

๓.๑ ส่วนที่ ๑ การจัดตั้ง

๑) กำหนดให้จัดตั้งการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ขึ้นเป็นนิติบุคคลและมีวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดกล่าวคือ การจัดให้ได้มาซึ่งที่ดินเพื่อการจัดตั้ง หรือขยายนิคมอุตสาหกรรม หรือเพื่อดำเนินธุรกิจอันที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับ กนอ. นอกจากนี้ยังรวมถึงการปรับปรุงที่ดิน การให้เช่า ให้เช่าซื้อ ขายอสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ในนิคมอุตสาหกรรมของเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐด้วย

๒) ทุนของ กนอ. มาจากทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาจากเงินที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน หรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากรัฐบาลหรือบุคคลอื่น และเงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับความช่วยเหลือจากแหล่งในประเทศหรือต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ

๓) สำนักงานใหญ่ของ กนอ. ให้ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ หรือจังหวัดใกล้เคียง และจะตั้งสำนักงานสาขาด้วยก็ได้

๔) กำหนดให้ กนอ. มีอำนาจกระทำกิจการภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ และสำรวจ วางแผน ออกแบบ ก่อสร้าง บำรุงรักษาหรืออำนวยความสะดวกให้บริการแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม กำหนดประเภทและขนาดกิจการที่พึงอนุญาต ตรวจตราความเป็นอยู่ของคนงานและควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ดำเนินการเกี่ยวกับสาธารณสุข และที่มีผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีอำนาจในการลงทุน การกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในกิจการ กนอ. และออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุน ตรวจสอบและรับรองชนิดและปริมาณของวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ในการนำเข้าหรือส่งออกจากนิคมอุตสาหกรรมที่จำเป็นจะต้องมีใบรับรอง โดยเรียกเก็บค่าบริการตามที่คณะกรรมการกำหนด กำหนดค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ และราคาขายอสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ ค่าบำรุงรักษา และค่าบริการ เพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายดำเนินกิจการของ กนอ. โดยเฉพาะอย่ายิ่งเพื่อการชำระหนี้ และการให้มีเงินสำรอง

๕) กำหนดให้รายได้ซึ่ง กนอ. หาได้จากการดำเนินกิจการในปีหนึ่ง ๆ ให้ตกเป็นของ กนอ. ภายหลังจากหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด แล้วยังคงเหลือเท่าใดให้ส่งเป็นรายได้ของรัฐ แต่หากรายได้ของ กนอ. ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายแล้ว รัฐพึงจ่ายเงินให้แก่ กนอ. เท่าจำนวนที่ขาดนั้น ทั้งนี้ยกเว้นค่าใช้จ่ายที่เป็นโบนัสและเงินสำรองตามกฎหมาย

๖) ทรัพย์สินของ กนอ. ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

๓.๒ ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการและผู้ว่าการ

๑) กำหนดให้คณะกรรมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบคนโดยรวมผู้ว่าการซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการอื่นซึ่งมิใช่กรรมการโดยตำแหน่ง

๒) กำหนดคุณสมบัติประธานกรรมการ กรรมการหรือผู้ว่าการตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ และโดยมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ ๓ ปี ซึ่งการพ้นจากตำแหน่งตามวาระและตามมาตรา ๒๒ ของพระราชบัญญัตินี้

๓) คณะกรรมการมีอำนาจวางนโยบาย และควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการของ กนอ. รวมถึงการออกระเบียบ ข้อบังคับ และการกำหนดราคาขาย อัตราค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ และระยะเวลาการเช่าและการเช่าซื้อฯ นอกจากนี้ คณะกรรมการยังมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการและกำหนดค่าตอบแทนคณะอนุกรรมการได้

๔) ผู้ว่าการมีคุณสมบัติและอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด ทั้งนี้ให้คณะกรรมการแต่งตั้งผู้ว่าการและกำหนดอัตราเงินเดือนของผู้ว่าการโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

๕) ประธานกรรมการ และกรรมการย่อมได้รับประโยชน์ตอบแทนและอาจได้รับโบนัสตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๓.๓ ส่วนที่ ๓ พนักงานและลูกจ้าง

๑) มีสิทธิอุทธรณ์เกี่ยวกับการลงโทษหรือร้องทุกข์ได้ตามระเบียบหรือร้องทุกข์ได้ตามระเบียบหรือข้อบังคับของคณะกรรมการ

๒) มีกองทุนสงเคราะห์หรือการส่งเคราะห์เพื่อสวัสดิการของผู้ปฏิบัติงานใน กนอ. และครอบครัว

๓) อาจได้รับโบนัสตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๔. หมวด ๒ นิคมอุตสาหกรรม ประกอบด้วย ๒ ส่วนดังนี้

๔.๑ ส่วนที่ ๑ การจัดตั้ง

๑) นิคมอุตสาหกรรมมี ๒ ประเภท คือ เขตอุตสาหกรรมทั่วไปและเขตอุตสาหกรรมส่งออก ซึ่งการจัดตั้ง การเปลี่ยนแปลง และการยุบเขตให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา สำหรับนิคมอุตสาหกรรมที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒) เมื่อจำเป็นต้องใช้ประโยชน์จากอสังหาริมทรัพย์ในการจัดสร้างหรือขยายอุตสาหกรรมให้ กนอ. มีอำนาจดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อให้ กนอ. มีอำนาจดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

๓) ห้ามมิให้บุคคลใดใช้ชื่อ “นิคมอุตสาหกรรม” “เขตอุตสาหกรรมทั่วไป” หรือ “เขตอุตสาหกรรมส่งออก” โดยมิได้เป็นนิคมอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัตินี้

๔.๒ ส่วนที่ ๒ การประกอบกิจการ ประโยชน์ และข้อห้าม

๑) ผู้ประกอบกิจการนิคมอุตสาหกรรมต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ว่าการตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งบรรดาการปลูกสร้างอาคาร การตั้งโรงงาน และการประกอบกิจการโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมนั้นให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเฉพาะดังกล่าว ทั้งนี้เพียงเฉพาะการอนุญาตเท่านั้นซึ่งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

๒) การปลูกสร้างอาคารโดยมิได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตให้ กนอ. มีอำนาจสั่งระงับการก่อสร้างแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือสั่งถอนได้ภายในเวลาอันสมควรโดยแจ้งให้ผู้ปลูกสร้างเจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบ

๓) ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสำหรับกรณีเป็นคนต่างด้าว เมื่อเลิกกิจการหรือโอนกิจการให้แก่ผู้อื่น ต้องจำหน่ายที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิให้แก่ กนอ. หรือผู้รับโอนภายใน ๓ ปี

๔) ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาต จะนำคนต่างด้าว เช่น ช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการ คู่สมรสและบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะของช่างฝีมือ หรือผู้ชำนาญการเข้ามาในราชอาณาจักรได้ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร ภายใต้กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพียงเท่าที่พระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

๕) การนำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรเป็นเงินตราต่างประเทศของผู้ประกอบการซึ่งมีภูมิลำเนานอกราชอาณาจักร เมื่อเงินนั้นเป็นการลงทุนนำเข้าและผลประโยชน์ที่เกิดจากการลงทุน เงินกู้ต่างประเทศ และเงินที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมมีข้อผูกพันกับต่างประเทศที่ได้รับความเห็นชอบจาก กนอ. ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะจำกัดการนำหรือส่งเงินนั้นออกไปนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวก็ได้ เมื่อดุลการชำระเงินเกิดความยุ่งยากซึ่งจำเป็นต้องสงวนเงินตราต่างประเทศให้มีสำรองได้ตามสมควร

๖) การได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนอากรขาเข้าหรือภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักร เครื่องมือ และเครื่องใช้เท่าที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร และนำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออกตามที่คณะกรรมการอนุมัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด หากส่งออกไปนอกราชอาณาจักรให้ได้รับการยกเว้นอากรขาออกและภาษีการค้า แต่ถ้าเพื่อใช้หรือจำหน่ายในราชอาณาจักรจะต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนอากรขาเข้าและภาษีการค้า ยกเว้นกรณีที่เป็นของที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้ได้รับยกเว้นหรือคืนค่าภาษีอากร

๗) การนำเข้าของที่นำเข้ามาในหรือนำออกไปจากเขตอุตสาหกรรมส่งออก การเก็บรักษาและการควบคุมการขนย้ายให้นำบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการดังกล่าว ว่าด้วยศุลกากรมาใช้บังคับโดยอนุโลม

๘) ในกรณีที่ กนอ. เห็นสมควรสั่งทำลายวัสดุซึ่งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออก กนอ. ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีกรมศุลกากรทำลายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกรมศุลกากรเห็นสมควร และของที่ถูกทำลายนั้นให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนอากรขาเข้าและภาษีการค้า

๙) การเข้าไปหรือการนำของในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ออกไปจากเขตอุตสาหกรรมต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ว่าการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่คณะกรรมการกำหนด

๕. หมวด ๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าตรวจสอบเกี่ยวกับกิจการอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ ตรวจค้นโรงงาน อาคาร ยานพาหนะ และบุคคลตลอดจนของใด ๆ ในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ทั้งยังมีอำนาจจับถ้าผู้ใดกำลังกระทำความผิดหรือพยายามกระทำความผิดหรือใช้หรือช่วยหรือยุยง ทั้งนี้โดยไม่ต้องมีหมายจับแล้วส่งพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาพร้อมด้วยของกลาง โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๖. หมวด ๔ การควบคุม

๖.๑ รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปซึ่งกิจการ กนอ. ในการที่จะสั่งให้ กนอ. ชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็นทำรายงานหรือยับยั้งการกระทำที่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาลหรือมติของคณะรัฐมนตรีได้โดยการดำเนินงานของ กนอ. ให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและประชาชน ทั้งนี้ การลงทุน การเพิ่มทุน การลดทุน การกู้ยืมเงินเกิน ๑๐ ล้านบาท การออกพันธบัตรหรือตราสารเพื่อการลงทุน การจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ราคาเกิน ๑ ล้านบาท และการจำหน่ายทรัพย์สินเกิน ๑ ล้านบาทออกจากบัญชีเป็นสูญต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนจึงจะดำเนินการได้

๖.๒ กำหนดให้ กนอ. จัดทำงบประมาณประจำปี และวางระบบการบัญชีให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด

๗. หมวด ๕ บทกำหนดโทษ โดยกำหนดโทษทางอาญาต่อผู้ใดฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เช่น ผู้ใดนำของในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ออกไปจากเขตอุตสาหกรรมส่งออกโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าการเป็นหนังสือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๘. บทเฉพาะกาลเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้อำนวยการ พนักงาน และลูกจ้างของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย คณะกรรมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และบรรดานิคมอุตสาหกรรมทั่วไปที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๙ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ตลอดจนบรรดากฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งตามกฎหมายดังกล่าวที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้

๒. พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอน ๒๐๑ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ หน้า ๒๒๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ยกเลิกภาษีการค้าและนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทน สมควรแก้ไขพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อให้ผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออกที่เคยได้รับยกเว้นภาษีการค้า ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มแทน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา โดยมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขคำว่า “ภาษีการค้า” ในมาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๔ วรรคสอง เป็นคำว่า “ภาษีมูลค่าเพิ่ม” และ “ภาษีสรรพสามิต”

๓. พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓ ตอน ๕๔ ก. วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๓๙ หน้า ๑๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๓๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติบางประการจึงไม่เหมาะสมกับสภาพของการพัฒนาอุตสาหกรรมและการค้าของประเทศที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สมควรเพิ่มบทบาทในด้านการค้าและการบริการ เพื่อส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศให้ต่อเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมในเขตอุตสาหกรรมส่งออกเพื่อให้สามารถดำเนินการได้เต็มรูปแบบของวงจรเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ในเขตพื้นที่ของนิคมอุตสาหกรรมที่จะจัดตั้งขึ้นยังอาจมีพื้นที่ครอบคลุมที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินด้วย สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับการถอนสภาพและโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวเพื่อให้เกิดความคล่องตัว และเหมาะสมกับการดำเนินการนิคม

อุตสาหกรรม และโดยที่การจัดการและการจัดสรรที่ดินในเขตนิคมอุตสาหกรรมมีขั้นตอนตามกฎหมายต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติหลายฉบับ อันทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องเพื่อลดขั้นตอนและเวลาในการดำเนินการให้น้อยลงเพื่อให้การพัฒนาอุตสาหกรรมและการค้าระหว่างประเทศสอดคล้องกับภาวการณ์แข่งขันและการลงทุนระหว่างประเทศ และโดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้ กนอ. มีอำนาจจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญได้ โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยใช้ความในมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้แทน โดยแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำนิยามศัพท์ ซึ่งได้เพิ่มคำว่า “การค้าเพื่อส่งออก” “ผู้ประกอบการค้าเพื่อส่งออก” และ “ภาษีสรรพสามิต”

๒. ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยใช้ความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัตินี้แทน โดยแก้ไขเกี่ยวกับผู้ประกอบอุตสาหกรรม เป็นผู้ประกอบอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการค้าเพื่อส่งออก และผู้ประกอบกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือการประกอบการค้าเพื่อส่งออก

๓. ยกเลิกความใน (๑) และ (๒) ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยใช้ความในมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัตินี้แทน

๔. ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยใช้ความในมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัตินี้แทน

๕. เพิ่มความเป็นวรรคสี่ของมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ คือ “การกำหนดให้เขตอุตสาหกรรมส่งออกใดเป็นเขตอุตสาหกรรมส่งออกที่มีการค้าเพื่อส่งออกให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษา” (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ เกี่ยวกับการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงเขตอุตสาหกรรมส่งออก เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๖ วรรคสาม ให้สาธารณะสมบัติของแผ่นดินที่อยู่ในเขตดังกล่าวตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ กนอ. ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขในการดำเนินการตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด โดยมี กนอ. ได้ชำระราคาที่ดินให้แก่กระทรวงการคลังแล้วและต้องได้รับความยินยอมจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยให้ได้ความในมาตรา ๙ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกำหนดให้ กนอ. มีอำนาจดำเนินการโอนซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยการเวนคืนไปยังผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการค้าเพื่อส่งออก

๘. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๙ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังนี้ “มาตรา ๓๙ ทวิ การจัดสรรที่ดินเพื่อให้เป็นนิคมอุตสาหกรรมตามมาตรา ๓๙ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการจัดสรรที่ดินของเอกชน แต่การอนุญาตซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้” (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยใช้ความในมาตรา ๑๑ ของพระราชบัญญัตินี้แทน โดยแก้ไขผู้ประกอบ

อุตสาหกรรม รวมถึงผู้ประกอบการค้าเพื่อส่งออกแล้วแต่กรณี เพื่อประกอบกิจการได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่คณะกรรมการเห็นสมควรแม้ว่าจะเกินกำหนดที่จะพึงมีได้ตามกฎหมายอื่น นอกจากนี้ในกรณีที่ต้องจำหน่ายที่ดินที่ได้รับอนุญาตเกี่ยวกับการให้ถือกรรมสิทธิ์และส่วนควบกับที่ดินนั้น

๑๐. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยใช้ความในมาตรา ๑๒ ของพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม แก้ไขเพิ่มเติมให้ครอบคลุมถึงผู้ประกอบการค้าเพื่อการส่งออก ซึ่งมีภูมิลำเนานอกราชอาณาจักรจะได้รับอนุญาตให้นำหรือส่งเงินออกไปนอกราชอาณาจักรเป็นเงินตราต่างประเทศตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น เงินทุนที่นำเข้า เงินกู้ต่างประเทศ และเงินที่มีข้อผูกพันตามสัญญากับต่างประเทศ เป็นต้น

๑๑. ยกเลิกความในมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๓ ของพระราชบัญญัติฉบับนี้แทนซึ่งแก้ไขในส่วนที่เป็นผู้ประกอบอุตสาหกรรมโดยรวมถึงผู้ประกอบการค้าเพื่อส่งออก และแก้ไขส่วนที่เป็นภาษีการค้าเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิตแทน นอกจากผู้ประกอบอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการค้าเพื่อส่งออกในเขตอุตสาหกรรมส่งออกจะได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษ อากรขาเข้าและยังได้กำหนดให้ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิตด้วย ซึ่งการนำเข้าของที่เป็นเครื่องจักรอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และส่วนประกอบของสิ่งดังกล่าวตามที่คณะกรรมการอนุมัติ ทั้งนี้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการค้าเพื่อส่งออก สำหรับกรณีนำเข้ามาในราชอาณาจักรและนำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออกเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า หรือเพื่อการค้าเพื่อการส่งออก และให้รวมถึงของที่นำออกจากเขตอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งไปยังอุตสาหกรรมอีกแห่งหนึ่งด้วย

๑๒. ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๔ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการนำเข้ามาในราชอาณาจักรและการนำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออกตามมาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ และของตามมาตรา ๕๒ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ สิ่งพลอยได้ และสิ่งอื่นที่ได้จากการผลิตในเขตอุตสาหกรรมส่งออก หากนำออกจากเขตอุตสาหกรรมส่งออกเพื่อใช้หรือจำหน่ายในราชอาณาจักรจะต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษ อากรขาเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิต

๑๓. ยกเลิกความในมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๕ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการทำลายของที่ไม่ใช้หรือใช้ไม่ได้ในเขตอุตสาหกรรมส่งออกเพิ่มเติมในกรณีที่ กนอ. ไม่อาจแจ้งให้บุคคลซึ่งเป็นผู้ประกอบอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบอุตสาหกรรมส่งออก หรือตัวแทนบุคคลดังกล่าวทราบได้ โดยกำหนดให้ กนอ. ปิดประกาศ ณ สำนักงานของบุคคลดังกล่าวซึ่งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออกภายใน ๗ วัน และให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวนั้นได้รับแจ้งแล้ว ทั้งยังกำหนดให้ของที่ถูกทำลายนั้นได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียม อากรขาเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิต

๑๔. ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๖ ของพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน เกี่ยวกับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเพื่อครอบคลุมถึงผู้ประกอบการค้าเพื่อการส่งออก หรือผู้ประกอบกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์ หรือเกี่ยวเนื่องกับ

การประกอบอุตสาหกรรม หรือการประกอบการค้าเพื่อการส่งออกให้สอดคล้องกับการบังคับใช้ ซึ่งเจ้าหน้าที่มีอำนาจจะเข้าไปในสถานที่ของผู้ประกอบการดังกล่าวเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

๑๕. ยกเลิก (๗) ของมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยมิได้บัญญัติความใหม่

๔. พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอน ๔ ก วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่ วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางประการของพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้สอดคลองกับพันธกรณีว่าด้วยความตกลงขององค์การการค้าโลกในเรื่องความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ในส่วนที่เข้าข่ายเป็นการอุดหนุนต้องห้าม กำหนดให้มีการประกอบกิจการบริการในเขตอุตสาหกรรมทั่วไปได กำหนดให้คณะกรรมการเป็นผู้ประกาศจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็ว และกำหนดให้การจัดสรรที่ดินในเขตพื้นที่ที่เป็นนิคมอุตสาหกรรมต้อได้รับอนุญาตจากผู้ว่าการหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายนอกจากนี้ ได้กำหนดให้การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมประเภทเขตประกอบการเสรี รวมทั้งการนำของหรือวัตถุดิบเข้าไปในเขตประกอบการเสรีเป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็วเพื่อประโยชนในทางเศรษฐกิจ และไดรับสิทธิประโยชนทางอากรเช่นเดียวกับของที่นำเข้าไปในเขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขบทนิยาม คำว่า “นิคมอุตสาหกรรม” “เขตอุตสาหกรรมทั่วไป” “เขตประกอบการเสรี” “ผู้ประกอบอุตสาหกรรม” “พาณิชยกรรม” “ผู้ประกอบพาณิชยกรรม” (มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๙)

๒. เพิ่ม (๑๔) ของมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังนี้ “(๑๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ” (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับประเภทของอุตสาหกรรม การจัดตั้ง การเปลี่ยนแปลงเขตและการยุบนิคมอุตสาหกรรม (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรามาตรา ๓๙ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแหงประเทศไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดสรรที่ดิน ผู้ใดจะจัดสรรที่ดินในเขตพื้นที่ที่ประกาศเป็นนิคมอุตสาหกรรมต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ว่าการ (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแหงประเทศไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกำหนดของที่นำเข้าไปในเขตประกอบการเสรีได้รับสิทธิประโยชน์ทางอากรเช่นเดียวกับของที่นำเข้าไปในเขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและรวมถึงสิทธิประโยชน์ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับในกรณีการนำของเข้ามาในราชอาณาจักรหรือนำวัตถุดิบภายในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตประกอบการเสรี (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับของใดที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้ได้รับยกเว้นหรือคืนค่าภาษีอากรเมื่อได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักและนำเข้าไปในเขตประกอบการเสรีตามมาตรา ๔๘ หรือมาตรา ๔๙ และของตามมาตรา ๕๑ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ สิ่งพลอดได้และสิ่งอื่น ที่ได้จากการผลิตในเขตประกอบการเสรี หากนำออกจากเขตประกอบการเสรีเพื่อใช้หรือจำหน่ายในราชอาณาจักรจะต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมาย (มาตรา ๑๐)

๙. เพิ่มมาตรา ๕๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ในกรณีของ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ สิ่งพลอยได้และสิ่งอื่นที่ได้จากการผลิตในเขตประกอบการเสรีที่นำออกจากเขตประกอบการเสรีเป็นของที่ต้องเสียภาษีอากร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด (มาตรา ๑๑)

๑๐. เพิ่มมาตรา ๗๑/๑ วรรคหนึ่ง ในหมวด ๕ บทกำหนดโทษแห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ (มาตรา ๑๒)

๑๑. ในพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้แก้ไขคำว่า “เขตอุตสาหกรรมส่งออก” เป็น “เขตประกอบการเสรี” คำว่า “การค้าเพื่อส่งออก” เป็น “พาณิชยกรรม” และคำว่า “ผู้ประกอบการค้าเพื่อส่งออก” เป็น “ผู้ประกอบพาณิชย์กรรม” (มาตรา ๑๓)

๑๒. กำหนดบทบัญญัติรองรับเกี่ยวกับ บรรดาเขตอุตสาหกรรมส่งออก ให้ถือว่าเป็นเขตประกกอบการเสรีตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีใดอ้างถึงเขตอุตสาหกรรมส่งออก ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีนั้นอ้างถึงเขตประกอบการเสรี บรรดาพระราชกฤษฎีกาหรือประกาศที่ออกตามมาตรา ๓๖ อีกทั้ง ใบอนุญาตให้ทำการจัดสรรที่ดินในเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับคำขออนุญาตทำการจัดสรรที่ดินในเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๔ – มาตรา ๑๘)

๕. พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๕๐ ก วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๒๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยให้ครอบคลุมกิจการที่จำเป็นหรือเป็นประโยชน์แก่การดำเนินงานของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กำหนดให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ได้มาจากการตราพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงสภาพสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ชัดเจน รวมทั้งกำหนดให้การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต ให้ความเห็นชอบ หรือรับจดทะเบียนหรือรับแจ้งตามกฎหมายบางฉบับที่จำเป็นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรม และกำหนดให้การนำของหรือวัตถุดิบเข้าไปในเขตประกอบการเสรีเพื่อพาณิชยกรรมได้รับความสะดวกมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ดังนี้

๑.๑ การปรับปรุงที่ดินตาม (๑) รวมทั้งจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในการดำเนินงานและการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพเพื่อให้บริการแก่ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบพาณิชยกรรม และผู้ประกอบกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือการประกอบพาณิชยกรรม รวมตลอดทั้งการจัดให้มีและบริหารจัดการกิจการอันเป็นสาธารณูปโภค ที่พักอาศัยการขนส่งทางบกและทางน้ำ ท่าเรือ การสื่อสารโทรคมนาคม หรือกิจการอื่นใด ทั้งนี้ ที่จำเป็นหรือเป็นประโยชน์แก่กิจการของนิคมอุตสาหกรรม หรือผู้ประกอบกิจการหรือผู้อยู่อาศัยในนิคมอุตสาหกรรม (มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๖ (๒))

๑.๒ การดำเนินกิจการท่าเรือ และการจัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับกิจการอันอยู่ในวัตถุประสงค์ของ กนอ. (มาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๖ (๓/๑) (๓/๒)

๑.๓ การร่วมดำเนินหรือร่วมกิจการกับบุคคลอื่นเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) รวมถึงเข้าเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือถือหุ้นในนิติบุคคลใด ๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หรือมีการดำเนินการที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับกิจการอันอยู่ในวัตถุประสงค์ของ กนอ. ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (มาตรา ๕ แก้ไขมาตรา ๖ (๕))

๑.๔ การพัฒนาชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงหรือการมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะแก่ชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง (มาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๖ (๗))

๒. เพิ่มเติมอำนาจของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในการกำกับหรือจัดให้มีระบบป้องกันอุบัติภัย ระบบรักษาความปลอดภัย ระบบบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม การควบคุมและจัดการน้ำเสีย ขยะมูลฝอย และมลภาวะอื่น ในนิคมอุตสาหกรรม (มาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๑๐ (๔/๑))

๓. เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ที่ได้มาจากการตราพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงสภาพสาธารณสมบัติของแผ่นดินให้แก่ผู้ร่วมดำเนินงาน ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบพาณิชยกรรม หรือผู้ประกอบกิจการอื่นที่เกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือพาณิชยกรรมในนิคมอุตสาหกรรม (มาตรา ๘ เพิ่มมาตรา ๓๖/๑ วรรคสอง)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

๔.๑ ผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต ให้ความเห็นชอบ หรือรับจดทะเบียนหรือรับแจ้งตามกฎหมาย ดังต่อไปนี้ด้วย กฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎหมายว่าด้วยโรงงาน เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรม (มาตรา ๙ แก้ไขมาตรา ๔๒)

๔.๒ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต หรือให้ความเห็นชอบการรับจดทะเบียนหรือรับแจ้งตามกฎหมายนั้น จะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้ผู้ว่าการหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายเป็นผู้มีอำนาจปฏิบัติการแทนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวกำหนดก็ได้ การอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต ให้ความเห็นชอบ หรือรับจดทะเบียนหรือรับแจ้งตามมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๒/๑ ให้ กนอ. มีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย หรือค่าอื่นใดที่กฎหมาย ข้อบัญญัติ หรือเทศบัญญัติว่าด้วยการนั้นกำหนดไว้ กนอ. มีอำนาจเรียกเก็บค่าบริการในการดำเนินการเพิ่มเติมได้ตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนดแต่ต้องไม่เกินอัตราร้อยละสิบของค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บ และให้ค่าบริการนั้นเป็นรายได้ของ กนอ. (มาตรา ๑๐ เพิ่มมาตรา ๔๒/๒ มาตรา ๔๒/๑)

๕. กำหนดให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการนำของหรือวัตถุดิบเข้าไปในเขตประกอบการเสรีมาใช้บังคับแก่เขตประกอบการเสรีเพื่อพาณิชยกรรมโดยอนุโลม (มาตรา ๑๑ แก้ไข มาตรา ๔๙)

๖. กำหนดบทบัญญัติรองรับการโอนกรรมสิทธิ์บรรดาที่ดินที่ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๓๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้แก่ผู้ร่วมดำเนินงานในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบพาณิชยกรรม หรือผู้ประกอบกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือการประกอบพาณิชยกรรมก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการโอนกรรมสิทธิ์ตามมาตรา ๓๖/๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๒)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ดิจิทัล” หมายความว่า เทคโนโลยีที่ใช้วิธีการนำสัญลักษณ์ศูนย์และหนึ่ง หรือสัญลักษณ์อื่นมาแทนค่าสิ่งทั้งปวง เพื่อใช้สร้างหรือก่อให้เกิดระบบต่าง ๆ เพื่อให้มนุษย์ใช้ประโยชน์

“รัฐบาลดิจิทัล” หมายความว่า การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานภาครัฐและการบริการสาธารณะ โดยปรับปรุงการบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

และอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน ในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณชน และสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน รัฐสภา ศาล องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอัยการ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และหน่วยงานอิสระของรัฐ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

มาตรา ๔ เพื่อให้การบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อการให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล โดยมีการบริหารจัดการและการบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้มีความสอดคล้องกันและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล โดยมุ่งหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกในการให้บริการและการเข้าถึงของประชาชน และในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณะและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) การนำระบบดิจิทัลที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหารและการให้บริการของหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและให้มีการใช้ระบบดิจิทัลอย่างคุ้มค่าและเต็มศักยภาพ

(๒) การพัฒนามาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับระบบดิจิทัล และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่จำเป็น ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อสร้างและพัฒนากระบวนการทำงานของหน่วยงานของรัฐให้มีความสอดคล้องและมีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน รวมทั้งมีความมั่นคงปลอดภัยและน่าเชื่อถือ โดยมีการบูรณาการและสามารถทำงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ เกิดการพัฒนาการบริการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและนำไปสู่การบริหารราชการและการบริการประชาชนแบบบูรณาการ รวมทั้งให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก

(๓) การสร้างและพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยในการใช้ระบบดิจิทัลและมาตรการปกป้องคุ้มครองข้อมูลที่อาจกระทบถึงความมั่นคงหรือความเป็นส่วนตัวของประชาชนที่มีความพร้อมใช้และน่าเชื่อถือ

(๔) การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะที่หน่วยงานของรัฐจัดทำและครอบครองในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก มีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาบริการและนวัตกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในด้านต่าง ๆ

(๕) การรักษาวินัยการเงินการคลังภาครัฐและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่าและเป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามการบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะผ่านระบบดิจิทัล รวมทั้งพัฒนาให้มีกลไกการใช้ข้อมูลเพื่อลดความซ้ำซ้อนและเกิดความสอดคล้องกับแผนงานและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๕ ให้มีแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเพื่อกำหนดกรอบและทิศทางการบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบของเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการพัฒนาประเทศ มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ และมีกรอบการพัฒนาและแผนการดำเนินงานของประเทศโดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๔ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง

ในแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามวรรคหนึ่ง อาจกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกันจัดทำระบบบูรณาการข้อมูลดิจิทัลระหว่างกัน และกำหนดรายชื่อหน่วยงานของรัฐที่ต้องเผยแพร่ข้อมูลที่ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐไว้ด้วยได้

เมื่อมีการประกาศใช้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามแผนดังกล่าว และต้องจัดทำหรือปรับปรุงแผนปฏิบัติการหรือแผนงานของหน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล พร้อมทั้งส่งแผนปฏิบัติการหรือแผนงานดังกล่าวให้สำนักงานทราบด้วย

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการ

(๓) กรรมการอื่นจำนวนห้าคน ซึ่งมาจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมอบหมายคณะละหนึ่งคน เป็นกรรมการ ทั้งนี้ ต้องเป็นผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเป็นกรรมการและเลขานุการ และอาจแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน

กรรมการตาม (๓) หากพ้นจากการเป็นกรรมการหรือต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการที่ตนได้รับมอบหมาย ให้พ้นจากการเป็นกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลด้วย

ในกรณีที่มีเหตุไม่ว่าด้วยประการใด ๆ อันทำให้ไม่มีกรรมการตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ในตำแหน่งใด ให้คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่มีกรรมการไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด

การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด ในกรณีที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลยังมิได้กำหนดเกี่ยวกับการประชุมในเรื่องใด ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในเรื่องนั้นมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลโดยอนุโลม

มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามมาตรา ๕ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

(๒) จัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐเพื่อเป็นหลักการและแนวทางในการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) กำหนดมาตรฐาน ข้อกำหนด และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบดิจิทัลเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๔ วรรคสอง และตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๔) กำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

(๕) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดให้มีหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๔ และอาจเสนอต่อผู้รักษาการตามกฎหมายในการพิจารณายกเว้นหรือลดค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ค่าปรับ หรือค่าใช้จ่ายอื่นใด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

(๖) ให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานของรัฐในการดำเนินการตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) กำกับและติดตามให้หน่วยงานของรัฐมีการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล รวมทั้งเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และโครงการในแผนดังกล่าว

(๘) กำกับและติดตามการดำเนินงานของศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลาง และศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ

(๙) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๐)ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือบุคคลใดเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมอบหมาย

แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม (๑) และการกำหนดมาตรฐาน ข้อกำหนด และหลักเกณฑ์ตาม (๓) และระเบียบหรือประกาศตาม (๙) เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๘ ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐตามมาตรา ๗ (๒) อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) การกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงสิทธิและหน้าที่ของผู้ครอบครองหรือควบคุมข้อมูลดังกล่าวในทุกขั้นตอน

(๒) การมีระบบบริหารและกระบวนการจัดการและคุ้มครองข้อมูลที่ครบถ้วน ตั้งแต่การจัดทำ การจัดเก็บ การจำแนกหมวดหมู่ การประมวลผลหรือใช้ข้อมูล การปกปิดหรือเปิดเผยข้อมูล การตรวจสอบ และการทำลาย

(๓) การมีมาตรการในการควบคุมและพัฒนาคุณภาพข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วน พร้อมใช้งาน เป็นปัจจุบัน สามารถบูรณาการและมีคุณสมบัติแลกเปลี่ยนกันได้ รวมทั้งมีการวัดผลการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีข้อมูลที่มีคุณภาพและต่อยอดนวัตกรรมจากการใช้ข้อมูลได้

(๔) การกำหนดนโยบายหรือกฎเกณฑ์การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ชัดเจนและมีระบบบริหารจัดการ รวมทั้งมีมาตรการและหลักประกันในการคุ้มครองข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองให้มีความมั่นคงปลอดภัยและมิให้ข้อมูลส่วนบุคคลถูกละเมิด

(๕) การจัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ เพื่อให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างของข้อมูล เนื้อหาสาระ รูปแบบการจัดเก็บ แหล่งข้อมูล และสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล

มาตรา ๙ ให้ประธานกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล กรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล หรืออนุกรรมการและบุคคลซึ่งคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลแต่งตั้งได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๐ ให้สำนักงานทำหน้าที่อำนวยการและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมอบหมาย รวมทั้งรับผิดชอบงานธุรการและวิชาการของคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และให้สำนักงานดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จัดทำร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนดและร่างมาตรฐาน ข้อกำหนด และหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๗ (๓) เสนอคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

(๒) ประสานงาน แนะนำ และให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานของรัฐในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามมาตรา ๗ (๑) และมาตรฐาน ข้อกำหนด และหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๗ (๓) และตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และวิจัย เพื่อจัดทำตัวชี้วัด ดัชนีสนับสนุนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

(๔) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามมาตรา ๗ (๑) มาตรฐาน ข้อกำหนด และหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๗ (๓) และแผนปฏิบัติการหรือแผนงานของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๕ วรรคสาม เพื่อรายงานผลต่อคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

(๕) สนับสนุนการเชื่อมโยงบริการดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐให้เกิดบริการสาธารณะแบบเบ็ดเสร็จตามที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนการให้บริการทางวิชาการและความรู้เกี่ยวกับระบบดิจิทัลเพื่อยกระดับทักษะความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด

มาตรา ๑๑ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานภาครัฐและการบริการประชาชนในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล ในกรณีที่กฎหมาย กฎ หรือระเบียบใดกำหนดให้ผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดแจ้ง หรือผู้แจ้ง ต้องใช้เอกสารหรือหลักฐานของทางราชการที่หน่วยงานของรัฐออกให้ เพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ หรือระเบียบให้ผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดแจ้ง หรือรับแจ้งนั้น ดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐที่ออกเอกสารหรือหลักฐานของราชการเช่นว่านั้น ส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวผ่านช่องทางดิจิทัลมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ หรือระเบียบดังกล่าว ในการนี้ ห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำสำเนาดังกล่าวจากหน่วยงานของรัฐที่ขอเอกสาร เว้นแต่กฎหมาย กฎ หรือระเบียบดังกล่าวกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าได้มีการยื่นเอกสารหรือหลักฐานมาแสดงตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐนั้นแล้ว

มาตรา ๑๒ เพื่อให้การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๔ และเกิดการบูรณาการร่วมกัน ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐในระดับหน่วยงาน และดำเนินการดังต่อไปนี้ให้เป็นไปตามธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐตามมาตรา ๘

(๑) จัดทำข้อมูลตามภารกิจให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล โดยเป็นข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ เชื่อถือได้ และสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน สามารถแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นและนำไปประมวลผลต่อไปได้

(๒) จัดทำกระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน กระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัลนั้นต้องทำงานร่วมกันได้ตามมาตรฐาน ข้อกำหนด และหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด เพื่อให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นได้ โดยมุ่งเน้นถึงการอำนวยความสะดวกและการเข้าถึงของประชาชนที่เป็นไปตามมาตรฐานและมีการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ

(๓) จัดให้มีระบบการชำระเงินทางดิจิทัลอีกช่องทางหนึ่ง กรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐสามารถเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ค่าปรับ หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดจากประชาชนจากการให้บริการของหน่วยงานของรัฐนั้น และอาจตกลงกับหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นให้จัดเก็บเงินดังกล่าวแทนได้

(๔) จัดให้มีระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการบริการประชาชน ซึ่งมีมาตรฐานและแนวทางที่สอดคล้องกันตามที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด

(๕) จัดให้มีมาตรการหรือระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยในการเข้าสู่บริการดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้มีความพร้อมใช้ น่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบได้ โดยอย่างน้อยต้องจัดให้มีระบบป้องกันหรือรับมือกับภัยคุกคามหรือความเสี่ยงทางไซเบอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

(๖) จัดให้มีการพัฒนาทักษะบุคลากรภาครัฐให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานด้านการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล ให้เป็นไปตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

(๗) ให้มีการทบทวนแผนปฏิบัติการหรือแผนงาน นโยบาย และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐ โดยต้องจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน นโยบาย และแนวปฏิบัติดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

การจัดทำข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลตาม (๑) ให้เป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด

กรณีหน่วยงานของรัฐจะจัดทำข้อมูลดิจิทัลตาม (๑) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานของตน หากมีหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นซึ่งมีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบในการจัดทำหรือรวบรวมข้อมูลดิจิทัลนั้นไว้เป็นข้อมูลหลักในเรื่องดังกล่าวแล้วไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวจัดให้มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลนั้นระหว่างกันโดยไม่จำต้องจัดทำข้อมูลขึ้นใหม่ทั้งหมด โดยคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลอาจวางระเบียบในการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ภายใต้ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

มาตรา ๑๓ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลที่มีการจัดทำและครอบครองตามที่หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นร้องขอ ที่จะเกิดการบูรณาการร่วมกัน

มาตรา ๑๔ หน่วยงานของรัฐผู้รับข้อมูลดิจิทัลตามมาตรา ๑๓ ต้องใช้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในหน้าที่และอำนาจของตนเท่านั้น และต้องดูแลรักษาข้อมูลให้มีความมั่นคงปลอดภัย ไม่มีการเปิดเผยหรือโอนข้อมูลไปยังบุคคลที่ไม่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูล

มาตรา ๑๕ ให้มีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลและทะเบียนดิจิทัลระหว่างหน่วยงานของรัฐ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในการให้บริการประชาชนผ่านระบบดิจิทัล และดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและมาตรฐานเกี่ยวกับการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลให้ความเห็นชอบ

(๒) ประสานและให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานของรัฐในการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลระหว่างกัน รวมทั้งกำกับติดตามให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปในแนวทางและมาตรฐานเดียวกันตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด

(๓) จัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ และจัดเก็บบันทึกหลักฐานของการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล

(๔) เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมอบหมาย

มาตรา ๑๖ ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลหรือมีข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในความครอบครอง หากหน่วยงานของรัฐประสงค์จะใช้ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน หน่วยงานของรัฐนั้นสามารถขอเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจากหน่วยงานของรัฐที่ครอบครองเพื่อนำมาวิเคราะห์หรือประมวลผลได้

มาตรา ๑๗ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลที่ต้องเปิดเผยตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลต่อสาธารณะ โดยต้องให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้อย่างเสรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และสามารถนำไปเผยแพร่ ใช้ประโยชน์ หรือพัฒนาบริการและนวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ มาตรฐานและหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด ซึ่งต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูล

มาตรา ๑๘ เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ประชาชนและการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐผ่านระบบดิจิทัล ให้มีศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐในสำนักงานทำหน้าที่ในการประสานงานให้หน่วยงานของรัฐจัดส่งหรือเชื่อมโยงข้อมูลตามมาตรา ๑๗ และเปิดเผยแก่ประชาชน

ให้คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนดประเภท รูปแบบ และมาตรฐานของข้อมูลที่เปิดเผยแก่ประชาชนโดยศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ ทั้งนี้ ต้องเป็นแนวทางและมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งสอดคล้องกับหลักการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสากล

มาตรา ๑๙ ในวาระเริ่มแรก ให้สำนักงานดำเนินการให้มีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางตามมาตรา ๑๕ เป็นการชั่วคราวแต่ไม่เกินสองปี เมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลพิจารณาความจำเป็นและเหมาะสมเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐที่จะมาดำเนินการเกี่ยวกับศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลาง ทั้งนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเห็นควรให้หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นใดทำหน้าที่แทนสำนักงาน ให้เสนอแนวทางการดำเนินการ การโอนภารกิจ งบประมาณ ทรัพย์สินและหนี้สิน ภาระผูกพัน และบุคลากรไปยังหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นนั้นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

มาตรา ๒๐ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ปัจจุบันเทคโนโลยีได้มีความก้าวหน้าและเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตและการประกอบธุรกิจของประชาชน ซึ่งในการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐที่ผ่านมายังมิได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างเต็มที่ และโดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ และให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นระบบข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน สมควรให้มีกฎหมายในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และเพื่อยกระดับการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐให้อยู่ในระบบดิจิทัล อันจะนำไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่มีระบบการทำงานและข้อมูลเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานของรัฐอย่างมั่นคงปลอดภัย มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เปิดเผยและโปร่งใส รวมทั้งประชาชนได้รับความสะดวกในการรับบริการและสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. .... ในวาระที่หนึ่ง ในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน กำหนดเวลาพิจารณา ๔๕ วัน (ครบกำหนดวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒) เมื่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้วรายงานต่อประธานสภาฯ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรา และลงมติในวาระที่สามเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญและส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ และประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๗ ก วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๕๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

ปัจจุบันเทคโนโลยีได้มีความก้าวหน้าและเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตและการประกอบธุรกิจของประชาชน ซึ่งในการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐที่ผ่านมายังมิได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างเต็มที่และโดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้มีการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินโดยให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ และให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นระบบข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน สมควรให้มีกฎหมายในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และเพื่อยกระดับการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐให้อยู่ในระบบดิจิทัล อันจะนำไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่มีระบบการทำงานและข้อมูลเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานของรัฐอย่างมั่นคงปลอดภัย มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เปิดเผยและโปร่งใส รวมทั้งประชาชนได้รับความสะดวกในการรับบริการและสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยาม (มาตรา ๓)

“ดิจิทัล” หมายความว่า เทคโนโลยีที่ใช้วิธีการนำสัญลักษณ์ศูนย์และหนึ่งหรือสัญลักษณ์อื่นมาแทนค่าสิ่งทั้งปวง เพื่อใช้สร้างหรือก่อให้เกิดระบบต่าง ๆ เพื่อให้มนุษย์ใช้ประโยชน์

“รัฐบาลดิจิทัล” หมายความว่า การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานภาครัฐและการบริการสาธารณะโดยปรับปรุงการบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน ในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณชน และสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน รัฐสภา ศาล องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอัยการ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และหน่วยงานอิสระของรัฐ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

๒. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล โดยมีการบริหารจัดการและการบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้มีความสอดคล้องกันและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาลโดยมุ่งหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกในการให้บริการและการเข้าถึงของประชาชนและในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณะและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้มีแผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลเพื่อกำหนดกรอบและทิศทางการบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบของเทคโนโลยีดิจิทัลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัตินี้ ยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง โดยหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามแผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล และต้องจัดทำหรือปรับปรุงแผนปฏิบัติการหรือแผนงานของหน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล พร้อมทั้งส่งแผนปฏิบัติการหรือแผนงานดังกล่าวให้สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ทราบด้วย (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด และผู้อำนวยการสำนักงานเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยคณะกรรมการฯ ทำหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานในการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนกำกับและติดตามให้หน่วยงานของรัฐมีการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล อนึ่ง ประธานกรรมการ กรรมการ หรืออนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนของตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (มาตรา ๖ ถึงมาตรา ๙)

๕. กำหนดให้สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการอำนวยการ สนับสนุน และส่งเสริมการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล และทำหน้าที่อำนวยการและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลมอบหมาย รวมทั้งรับผิดชอบงานธุรการและวิชาการของคณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล (มาตรา ๑๐)

๖. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องจัดทำข้อมูลตามภารกิจให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล จัดทำกระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน จัดให้มีระบบการรับชำระเงินจากประชาชนผ่านระบบดิจิทัลเพิ่มอีกช่องทางหนึ่ง จัดให้มีระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล จัดให้มีมาตรการหรือระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยในการเข้าสู่บริการดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐ จัดให้มีการพัฒนาทักษะบุคลากรภาครัฐให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานด้านการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล โดยต้องมีการทบทวนและประเมินแผนการ

ดำเนินงาน นโยบาย และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (มาตรา ๑๒)

๗. กำหนดให้มีการแลกเปลี่ยนหรือเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลระหว่างหน่วยงานของรัฐตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลกำหนด รวมทั้งกำหนดหน้าที่หน่วยงานของรัฐผู้รับข้อมูลดิจิทัลให้ดูแลรักษาข้อมูลและใช้ข้อมูลโดยไม่ทำให้สาระสำคัญของข้อมูลดังกล่าวผิดจากความเป็นจริง โดยมีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางแห่งชาติในสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ในการประสานและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (มาตรา ๑๑ ถึงมาตรา ๑๕)

๘. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐสามารถขอเชื่อมโยงข้อมูลส่วนบุคคลจากหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นที่มีข้อมูลส่วนบุคคลในความครอบครอง เพื่อนำมาวิเคราะห์หรือประมวลผลได้ (มาตรา ๑๖)

๙. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการในรูปแบบดิจิทัลต่อสาธารณะ โดยต้องให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้อย่างเสรีและไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยมีศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐในสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ประสานข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐและเปิดเผยแก่ประชาชน และข้อมูลที่นำมาเปิดเผยดังกล่าวต้องเป็นไปในแนวทางและมาตรฐานเดียวกันตามที่คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลกำหนด (มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘)

๑๐. ในวาระเริ่มแรก กำหนดให้สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ดำเนินการให้มีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางตามมาตรา ๑๕ เป็นการชั่วคราวแต่ไม่เกินสองปี เมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลพิจารณาความจำเป็นและเหมาะสมเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐที่จะมาดำเนินการเกี่ยวกับศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลาง ทั้งนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการฯ เห็นควรให้หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นใดทำหน้าที่แทนสำนักงาน ให้เสนอแนวทางการดำเนินการโอนภารกิจ งบประมาณ ทรัพย์สินและหนี้สิน ภาระผูกพัน และบุคลากรไปยังหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นนั้นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา (มาตรา ๑๙)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “สถาบันอุดมศึกษา” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาของรัฐในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงอื่นที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา แต่ไม่รวมถึงสถานศึกษาของรัฐที่มิใช่ส่วนราชการ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐานและคุณภาพในการจัดตั้งส่วนงานภายในคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขให้สภาสถาบันอุดมศึกษาต้องปฏิบัติก็ได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้”

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้การบริหารส่วนงานภายในสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหลักการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดตั้งกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ ในวันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ดังนั้น กฎหมายว่าด้วยการบริหารส่วนงานภายในสถาบันอุดมศึกษาที่ยังใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวน ๒ ฉบับ สาระสำคัญของกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับ มีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอน ๖๑ ก วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๐ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายปรับลดค่าใช้จ่ายภาครัฐโดยให้ระงับหรือชะลอการจัดตั้งส่วนราชการใหม่ที่มีผลเป็นการเพิ่มงบประมาณหรืออัตรากำลังข้าราชการ แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการมีความจำเป็นต้องผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้ทันต่อความต้องการและความเปลี่ยนแปลงของสังคม สมควรให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการจัดตั้งส่วนงานภายในที่มีฐานะเทียบเท่าคณะเพิ่มขึ้นได้ ทั้งนี้ จะต้องมีความพร้อมด้านบุคลากรและสามารถดำเนินงานจากรายได้ของสถาบันอุดมศึกษานั้นเอง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดคำนิยามความหมายของสถาบันอุดมศึกษา หมายความว่า สถานศึกษาของรัฐในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา แต่ไม่รวมถึงสถานศึกษาของรัฐที่มิใช่ส่วนราชการ สภาสถาบันอุดมศึกษา หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยหรือสภาสถาบันอุดมศึกษา ส่วนราชการ หมายความว่า คณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ฐานะเทียบเท่าคณะ ที่ได้รับการจัดตั้งให้เป็นส่วนราชการในสถาบันอุดมศึกษา และส่วนงานภายใน หมายความว่า คณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือส่วนงานภายในที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ที่ได้รับการจัดตั้งให้เป็นส่วนงานภายในและมิใช่ส่วนราชการ

๒. กรณีมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินภารกิจตามวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา สภาสถาบันอุดมศึกษาอาจมีมติให้จัดตั้งส่วนงายภายในที่ดำเนินงานจากรายได้ของสถาบันอุดมศึกษาได้ (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้การบริหารงานและการดำเนินงานของส่วนงานภายในที่จัดตั้งตามมาตรา ๔ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบันอุดมศึกษา (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้หัวหน้าส่วนงานภายในมีสิทธิหรือหน้าที่เช่นเดียวกันกับหัวหน้าส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้บรรดาคณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือส่วนงานภายในที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะที่สภาสถาบันอุดมศึกษาได้อนุมัติให้จัดตั้งขึ้นเป็นส่วนงายภายในหรือเป็นส่วนงานในกำกับของสถาบันอุดมศึกษาอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๗)

๒. พระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๕๗ ก วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๙๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้การบริหารส่วนงานภายในสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “สถาบันอุดมศึกษา” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาของรัฐในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงอื่นที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา แต่ไม่รวมถึงสถานศึกษาของรัฐที่มิใช่ส่วนราชการ” (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔)

พระราชบัญญัติ

การประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การประเมินราคาทรัพย์สินและการจัดทำบัญชีราคาประเมินทรัพย์สิน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงหรือเป็นฐานในการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายหรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ทรัพย์สิน” หมายความว่า ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง หรือห้องชุด

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นดิน และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือที่มีน้ำด้วย

“สิ่งปลูกสร้าง” หมายความว่า โรงเรือน อาคาร ตึก หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่บุคคลอาจเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอยได้ หรือที่ใช้เป็นที่เก็บสินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรม หรือพาณิชยกรรม แต่ไม่หมายความรวมถึงห้องชุด และให้หมายความรวมถึงแพที่บุคคลอาจใช้อยู่อาศัยได้หรือที่มีไว้เพื่อหาผลประโยชน์ด้วย

“ห้องชุด” หมายความว่า ห้องชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ

“คณะกรรมการประจำจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐประจำจังหวัด

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๕ การประเมินราคาทรัพย์สินและการจัดทำบัญชีราคาประเมินทรัพย์สินตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นำไปใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงหรือเป็นฐานในการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามกฎหมายหรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นของรัฐ

มาตรา ๖ การประเมินราคาทรัพย์สินต้องยึดหลักการ ดังต่อไปนี้

(๑) วิธีการประเมินราคาทรัพย์สินต้องเหมาะสมกับประเภทและลักษณะของทรัพย์สิน

(๒) การกำหนดราคาทรัพย์สินต้องเป็นไปตามหลักการพื้นฐานทางด้านการประเมินราคาทรัพย์สินและหลักเศรษฐศาสตร์

(๓) กระบวนการประเมินราคาทรัพย์สินต้องมีความชัดเจนและโปร่งใส

หมวด ๒

คณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมบังคับคดี อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมสรรพากร ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับวิชาการประเมินราคาทรัพย์สินหรือวิชาการที่เกี่ยวข้อง จำนวนสี่คน เป็นกรรมการ และอธิบดีกรมธนารักษ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้อธิบดีกรมธนารักษ์แต่งตั้งข้าราชการของกรมธนารักษ์ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการประเมินราคาทรัพย์สินคนหนึ่ง เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๘ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๗ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๗) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๘) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา ๙ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

กรรมการตามวรรคหนึ่งซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๙ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยยี่สิบวันจะไม่แต่งตั้งก็ได้

ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนดำรงตำแหน่งแทน

ในระหว่างที่กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระไม่ว่าด้วยเหตุใดและยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ โดยจะต้องมีกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ปฏิบัติหน้าที่อย่างน้อยหนึ่งคน

มาตรา ๑๒ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ให้กรรมการผู้นั้นแจ้งให้คณะกรรมการทราบ และไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุมและลงมติในเรื่องนั้น

มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕

(๒) เสนอแนะรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ออกระเบียบที่เกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สิน ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๖

(๔) ให้ความเห็นและคำปรึกษาแก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินราคาทรัพย์สิน

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด ๓
คณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐประจำจังหวัด

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐประจำจังหวัด

(๑) ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมบังคับคดี ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนกรมสรรพากร และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินหรือวิชาการที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมธนารักษ์แต่งตั้งข้าราชการของกรมธนารักษ์ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการประเมินราคาทรัพย์สินคนหนึ่ง เป็นกรรมการและเลขานุการ และอีกคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

(๒) ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ปลัดจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด บังคับคดีประจำจังหวัด โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด สรรพากรพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินหรือวิชาการที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ และธนารักษ์พื้นที่ เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ประธานกรรมการแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานธนารักษ์พื้นที่คนหนึ่ง เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ในกรณีที่จังหวัดใดมีสรรพากรพื้นที่มากกว่าหนึ่งคน ให้ประธานกรรมการตาม (๒) แต่งตั้งให้สรรพากรพื้นที่คนหนึ่งเป็นกรรมการ

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการประจำจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดราคาประเมินทรัพย์สินในเขตจังหวัด จัดทำบัญชีราคาประเมินทรัพย์สิน และแผนที่ประกอบการประเมินราคาทรัพย์สิน

(๒) พิจารณาคำคัดค้านการประเมินราคาทรัพย์สินตามมาตรา ๒๒

(๓) เสนอแนะต่อคณะกรรมการในการดำเนินการตามหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินราคาทรัพย์สิน

(๔) ให้คำปรึกษาและคำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินในการปฏิบัติงานของสำนักงานธนารักษ์พื้นที่

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๗ ให้นำความในมาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการประจำจังหวัด โดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๐ (๓) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ

หมวด ๔
การประเมินราคาทรัพย์สิน

ส่วนที่ ๑
ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการประจำจังหวัดกำหนดราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัด พร้อมทั้งจัดทำบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง และแผนที่ประกอบการประเมินราคาที่ดินดังกล่าว

การกำหนดราคาประเมิน การจัดทำบัญชีราคาประเมิน และแผนที่ประกอบตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการประจำจังหวัดประกาศบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่จัดทำตามมาตรา ๑๘ ทุกรอบสี่ปี โดยต้องประกาศล่วงหน้าก่อนวันเริ่มใช้บัญชีเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

บัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามวรรคหนึ่ง ให้เริ่มใช้ ณ วันที่ ๑ มกราคม ของปีที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่มีความจำเป็น คณะกรรมการประจำจังหวัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาจประกาศขยายเวลาให้ใช้บัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้อยู่แล้วต่อไปได้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่บัญชีดังกล่าวมีผลใช้บังคับครบสี่ปี ในกรณีเช่นนี้ บัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่จะประกาศสำหรับรอบสี่ปีต่อไป ให้คงใช้ได้ไม่เกินระยะเวลาที่เหลืออยู่ของรอบบัญชีนั้น

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ปิด ณ สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ สำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ ที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดนั้น หรือสถานที่อื่นใดที่คณะกรรมการประจำจังหวัดเห็นสมควรให้มีการปิดประกาศเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ให้ปิดประกาศไม่น้อยกว่าหกสิบวันนับแต่วันเริ่มใช้บัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๐ ในระหว่างที่บัญชีตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง มีผลใช้บังคับ ในกรณีที่มีความจำเป็นตามสภาพเศรษฐกิจและสังคม อันเป็นเหตุให้ต้องเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ให้คณะกรรมการประจำจังหวัดดำเนินการตามมาตรา ๑๘ และขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการเพื่อประกาศเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขรอบบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ได้

บัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขตามวรรคหนึ่ง ให้คงมีผลใช้บังคับได้ไม่เกินระยะเวลาที่เหลืออยู่ของรอบบัญชีตามมาตรา ๑๙

มาตรา ๒๑ เมื่อมีการประกาศบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๒๐ แล้ว ให้คณะกรรมการประจำจังหวัดจัดส่งบัญชีดังกล่าวแก่หน่วยงาน ดังต่อไปนี้

(๑) กรมธนารักษ์และกรมที่ดิน แห่งละหนึ่งชุด

(๒) สำนักงานที่ดิน แห่งละสองชุด ทั้งนี้ ให้จัดส่งบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างเฉพาะท้องที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานดังกล่าวเท่านั้น

(๓) หน่วยงานตามที่คณะกรรมการประจำจังหวัดให้จัดส่ง

ให้หน่วยงานตาม (๑) และ (๒) เปิดเผยบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามวรรคหนึ่งให้ประชาชนสามารถตรวจดูได้

มาตรา ๒๒ เมื่อมีการประกาศบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๒๐ แล้ว และปรากฏเหตุแห่งการคัดค้านตามมาตรา ๒๓ เจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดใด อาจคัดค้านราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างเฉพาะของตนเองในบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของจังหวัดนั้นได้

การคัดค้านราคาประเมินตามวรรคหนึ่ง เจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างต้องคัดค้านต่อคณะกรรมการประจำจังหวัด โดยต้องยื่นคำคัดค้านตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๓ การคัดค้านราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามมาตรา ๒๒ ให้กระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) พื้นที่ ลักษณะ สภาพ และทำเลที่ตั้งของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้กำหนดราคาประเมินไม่ถูกต้อง หรือมีความผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง หรือ

(๒) การประเมินราคาที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างไม่เป็นไปตามระเบียบตามมาตรา ๑๓ (๓) หรือกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง

การคัดค้านด้วยเหตุตาม (๑) ให้กระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการคัดค้าน แต่ต้องดำเนินการก่อนวันที่บัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างจะครบรอบบัญชี และการคัดค้านด้วยเหตุตาม (๒) ให้กระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่วันเริ่มใช้บัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการประจำจังหวัดพิจารณาคำคัดค้านตามมาตรา ๒๒ ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำคัดค้าน

ในการพิจารณาคำคัดค้าน ให้คณะกรรมการประจำจังหวัดมีอำนาจเรียกผู้คัดค้านมาให้ถ้อยคำหรือสั่งให้ส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ตามที่จำเป็น หากผู้คัดค้านไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสาร คณะกรรมการประจำจังหวัดมีอำนาจสั่งยกคำคัดค้าน

หากคณะกรรมการประจำจังหวัดพิจารณาคำคัดค้านไม่เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเห็นด้วยกับคำคัดค้าน

มาตรา ๒๕ เมื่อคณะกรรมการประจำจังหวัดพิจารณาคำคัดค้านตามมาตรา ๒๒ แล้วเห็นด้วยกับคำคัดค้าน หรือกรณีถือว่าเห็นด้วยกับคำคัดค้านตามมาตรา ๒๔ ให้แก้ไขราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีการคัดค้านนั้นในบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างให้ถูกต้องโดยเร็ว โดยให้ราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีการคัดค้านมีผลนับแต่วันที่เจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างยื่นคำคัดค้าน และให้คณะกรรมการประจำจังหวัดจัดส่งบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างเฉพาะส่วนที่มีการแก้ไขให้แก่หน่วยงานตามมาตรา ๒๑ ด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการประจำจังหวัดเห็นว่าคำคัดค้านฟังไม่ขึ้น ให้มีคำสั่งยกคำคัดค้าน

ให้คณะกรรมการประจำจังหวัดแจ้งผลการพิจารณาเป็นหนังสือให้ผู้คัดค้านทราบโดยเร็ว

คำสั่งของคณะกรรมการประจำจังหวัดให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๖ การคัดค้านหรือการฟ้องคดีต่อศาลไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง

ผลการพิจารณาคำคัดค้านของคณะกรรมการประจำจังหวัด และผลของคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลไม่กระทบถึงการดำเนินการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามกฎหมาย หรือการกระทำอื่นใดที่ได้ดำเนินการตามบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ได้กระทำไปก่อนคณะกรรมการประจำจังหวัดมีคำวินิจฉัยหรือศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง แต่หากปรากฏในภายหลังว่าเจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างได้ชำระภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกินกว่าที่ต้องชำระตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการประจำจังหวัดหรือคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ให้คืนเฉพาะภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมที่ได้ชำระเกินให้แก่เจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างด้วย

มาตรา ๒๗ เมื่อมีการประกาศบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๒๐ แล้ว หากปรากฏข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้ คณะกรรมการประจำจังหวัดอาจพิจารณากำหนดราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างใหม่ และแก้ไขราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างในบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างได้

(๑) ราคาที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดแตกต่างจากราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างในบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) มีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างใหม่เกิดขึ้นและยังมิได้มีการกำหนดราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นไว้

ให้นำความในมาตรา ๑๙ วรรคสี่ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับกับการปิดประกาศบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง การส่งบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง และการคัดค้านราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามมาตรานี้ โดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒
ห้องชุด

มาตรา ๒๘ เมื่อสำนักงานที่ดินได้รับจดทะเบียนอาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดใดแล้ว ให้สำนักงานที่ดินผู้รับจดทะเบียนอาคารชุดส่งเอกสารเกี่ยวกับการจดทะเบียนอาคารชุดนั้นตามที่คณะกรรมการกำหนด ให้คณะกรรมการประจำจังหวัดที่อาคารชุดนั้นตั้งอยู่ เพื่อกำหนดราคาประเมินห้องชุดและจัดทำบัญชีราคาประเมินห้องชุดในอาคารชุดดังกล่าว

การกำหนดราคาประเมินและการจัดทำบัญชีราคาประเมินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๙ บัญชีราคาประเมินห้องชุดตามมาตรา ๒๘ ให้ใช้ได้ไม่เกินสี่ปีนับแต่วันที่ประกาศ

ในกรณีที่ครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว ยังไม่มีการประกาศบัญชีราคาประเมินห้องชุดขึ้นใหม่ ให้ใช้บัญชีราคาประเมินห้องชุดที่ใช้อยู่เดิมไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการประกาศบัญชีราคาประเมินห้องชุดขึ้นใหม่

มาตรา ๓๐ ให้นำความในมาตรา ๑๙ วรรคสี่ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับกับการปิดประกาศบัญชีราคาประเมินห้องชุด การเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขบัญชีราคาประเมินห้องชุด การจัดส่งบัญชีราคาประเมินห้องชุด และการคัดค้านบัญชีราคาประเมินห้องชุด โดยอนุโลม

หมวด ๕
หน้าที่และอำนาจของผู้ปฏิบัติงาน

มาตรา ๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ กรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐประจำจังหวัด หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) สอบถามหรือมีหนังสือเรียกให้บุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง หรือขอให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานเพื่อประโยชน์ในการประเมินราคาทรัพย์สิน

(๒) เข้าไปในที่ดินของบุคคลใดเพื่อทำการสำรวจและตรวจสอบที่ดิน สิ่งปลูกสร้างหรือห้องชุดในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น โดยต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายทราบล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และในกรณีมีความจำเป็นต้องเข้าไปตรวจสอบในสิ่งปลูกสร้างหรือห้องชุด ไม่ว่าจะมีผู้อยู่อาศัยอยู่ในสิ่งปลูกสร้างหรือห้องชุดดังกล่าวหรือไม่ จะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสิ่งปลูกสร้างหรือห้องชุดดังกล่าวก่อนด้วย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ กรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐประจำจังหวัด หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๓๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๓ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ กรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐประจำจังหวัด และพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๔ ในการเริ่มใช้บัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัตินี้เป็นครั้งแรก ให้คณะกรรมการสั่งการให้คณะกรรมการประจำจังหวัดทุกจังหวัดกำหนดวันเริ่มใช้เป็นวันเดียวกัน ทั้งนี้ ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังไม่เริ่มใช้บัญชีตามวรรคหนึ่ง ให้นำบัญชีกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ของอสังหาริมทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้เป็นบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีบัญชีตามวรรคหนึ่งใช้บังคับ

มาตรา ๓๕ ให้นำบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์ห้องชุดตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้เป็นบัญชีราคาประเมินห้องชุดตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการประกาศใช้บัญชีตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๖ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ เกี่ยวกับการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ของอสังหาริมทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งยังคงใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไป จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๗ ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการหรือคณะกรรมการประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ และคณะอนุกรรมการประจำจังหวัดซึ่งจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๕ ฉ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับคณะกรรมการและคณะกรรมการประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะกรรมการประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๘ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งหรือมติคณะรัฐมนตรีใดที่อ้างถึงราคาประเมินทุนทรัพย์ คณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ และคณะอนุกรรมการประจำจังหวัด ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งหรือมติคณะรัฐมนตรีนั้นอ้างถึง ราคาประเมินทรัพย์สิน คณะกรรมการ และคณะกรรมการประจำจังหวัด ตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินของประเทศในปัจจุบันยังขาดความชัดเจน ทำให้ไม่มีกรอบแนวทางเพื่อใช้ในการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้การควบคุมดูแลและการบริหารจัดการเกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินของประเทศยังไม่มีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ประกอบกับพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สิน สมควรให้มีคณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐและคณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐประจำจังหวัด เพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สิน และการจัดทำบัญชีราคาประเมินทรัพย์สินซึ่งใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงหรือเป็นฐานในการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายหรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะทำให้ราคาประเมินทรัพย์สินของประเทศเป็นไปตามหลักการพื้นฐานทางด้านการประเมินราคาทรัพย์สินและหลักเศรษฐศาสตร์ เหมาะสมกับประเภทและลักษณะของทรัพย์สิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พ.ศ. .... ในวาระที่หนึ่ง ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๕ วัน กำหนดเวลาพิจารณา ๓๐ วัน (ครบกำหนดวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๒) เมื่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้วรายงานต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยเสนอต่อประธานสภาฯ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรา และลงมติในวาระที่สามเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ และประกาศใช้เป็นกฎหมาย

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๘ ก วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๑๙

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินของประเทศในปัจจุบันยังขาดความชัดเจน ทำให้ไม่มีกรอบแนวทางเพื่อใช้ในการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้การควบคุมดูแลและการบริหารจัดการเกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินของประเทศยังไม่มีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ประกอบกับพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินสมควรให้มีคณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐและคณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐประจำจังหวัดเพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สิน และการจัดทำบัญชีราคาประเมินทรัพย์สินซึ่งใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงหรือเป็นฐานในการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายหรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะทำให้ราคาประเมินทรัพย์สินของประเทศเป็นไปตามหลักการพื้นฐานทางด้านการประเมินราคาทรัพย์สินและหลักเศรษฐศาสตร์ เหมาะสมกับประเภทและลักษณะของทรัพย์สิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๕ หมวดและบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยาม เช่น

“ทรัพย์สิน” หมายความว่า ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง หรือห้องชุด

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นดิน และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือที่มีน้ำด้วย “สิ่งปลูกสร้าง” หมายความว่า โรงเรือน อาคาร ตึก หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่บุคคลอาจเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอยได้ หรือที่ใช้เป็นที่เก็บสินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรม หรือพาณิชยกรรมแต่ไม่หมายความรวมถึงห้องชุด และให้หมายความรวมถึงแพที่บุคคลอาจใช้อยู่อาศัยได้หรือที่มีไว้เพื่อหาผลประโยชน์ด้วย

“ห้องชุด” หมายความว่า ห้องชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ

“คณะกรรมการประจำจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐประจำจังหวัด

๒. บททั่วไปกำหนดให้การประเมินราคาทรัพย์สินและการจัดทำบัญชีราคาประเมินทรัพย์สินตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นำไปใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงหรือเป็นฐานในการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามกฎหมายหรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นของรัฐ โดยการประเมินราคาทรัพย์สินต้องยึดหลักการ ๓ ข้อคือ (๑) วิธีการประเมินราคาทรัพย์สินต้องเหมาะสมกับประเภทและลักษณะของทรัพย์สิน (๒) การกำหนดราคาทรัพย์สินต้องเป็นไปตามหลักการพื้นฐานทางด้านการประเมินราคาทรัพย์สินและหลักเศรษฐศาสตร์ และ (๓) กระบวนการประเมินราคาทรัพย์สินต้องมีความชัดเจนและโปร่งใส (มาตรา ๕ และมาตรา ๖)

๒. กำหนดให้มีคณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ โดยให้ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๖ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๔ คน และให้อธิบดีกรมธนารักษ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ เสนอแนะรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงออกระเบียบที่เกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๖ ให้ความเห็นและคำปรึกษาแก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินราคาทรัพย์สิน และปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย และคณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้ (มาตรา ๗ ถึงมาตรา ๑๓)

๓. กำหนดให้มีคณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐประจำจังหวัดทำหน้าที่กำหนดราคาประเมินทรัพย์สินในเขตจังหวัด จัดทำบัญชีราคาประเมินทรัพย์สิน และแผนที่ประกอบการประเมินราคาทรัพย์สิน พิจารณาคำคัดค้านการประเมินราคาทรัพย์สิน เสนอแนะต่อคณะกรรมการในการดำเนินการตามหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินราคาทรัพย์สิน ให้คำปรึกษาและคำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินในการปฏิบัติงานของสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ และปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๓.๑ ในกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐประกอบด้วย ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมบังคับคดี ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นผู้แทนกรมสรรพากร และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินหรือวิชาการที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่เกิน ๓ คน เป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมธนารักษ์แต่งตั้ง

ข้าราชการของกรมธนารักษ์ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการประเมินราคาทรัพย์สินจำนวน ๑ คน เป็นกรรมการและเลขานุการ แลอีกจำนวน ๑ คนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๓.๒ ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่งจำนวน ๖ คน ได้แก่ ปลัดจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด บังคับคดีประจำจังหวัด โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด สรรพากรพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินหรือวิชาการที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่เกิน ๓ คน โดยให้ธนารักษ์พื้นที่เป็นกรรมการและเลขานุการ และข้าราชการของสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง จำนวน ๑ คนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๔. การประเมินราคาทรัพย์สิน

๔.๑ ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง

๑) กำหนดให้คณะกรรมการประจำจังหวัด กำหนดราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัด พร้อมทั้งจัดทำบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง และแผนที่ประกอบการประเมินราคาที่ดินดังกล่าวตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๘)

๒) กำหนดให้คณะกรรมการประจำจังหวัด ประกาศบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่จัดทำตามมาตรา ๑๘ ทุกรอบ ๔ ปี โดยต้องประกาศล่วงหน้าก่อนวันเริ่มใช้บัญชีเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน บัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว ให้เริ่มใช้ ณ วันที่ ๑ มกราคม ของปีที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งอาจประกาศขยายเวลาให้ใช้บัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้อยู่แล้วต่อไปได้ แต่ต้องไม่เกิน ๑ ปี นับแต่วันที่บัญชีดังกล่าวมีผลใช้บังคับครบสี่ปี ในกรณีเช่นนี้ บัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่จะประกาศสำหรับรอบสี่ปีต่อไป ให้คงใช้ได้ไม่เกินระยะเวลาที่เหลืออยู่ของรอบบัญชีนั้น (มาตรา ๑๙) เมื่อมีการประกาศบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามมาตรา ๑๙ หรือเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างมาตรา ๒๐ แล้ว ให้คณะกรรมการประจำจังหวัดจัดส่งบัญชีดังกล่าวแก่หน่วยงานกรมธนารักษ์และกรมที่ดิน แห่งละหนึ่งชุด สำนักงานที่ดิน แห่งละสองชุด และหน่วยงานตามที่คณะกรรมการประจำจังหวัดให้จัดส่ง (มาตรา ๒๑) เมื่อมีการประกาศบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๒๐ แล้ว และปรากฏเหตุแห่งการคัดค้านตามมาตรา ๒๓ เจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดใด อาจคัดค้านราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างเฉพาะของตนเองในบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของจังหวัดนั้นได้ (มาตรา ๒๒)

๓) ในกรณีการคัดค้านราคาประเมิน เจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างต้องคัดค้านต่อคณะกรรมการประจำจังหวัด โดยต้องยื่นคำคัดค้านตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้การคัดค้านราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามมาตรา ๒๒ ให้กระทำได้ในกรณี ๒ กรณี คือ

(๑) กรณีพื้นที่ ลักษณะ สภาพ และ ทำเล ที่ตั้งของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้กำหนดราคาประเมินไม่ถูกต้อง หรือมีความผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง หรือ

(๒) กรณีการประเมินราคาที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างไม่เป็นไปตามระเบียบตามมาตรา ๑๓ (๓) หรือกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง (มาตรา ๒๓)

๔) กำหนดให้คณะกรรมการประจำจังหวัดพิจารณาคำคัดค้านตามมาตรา ๒๒ ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำคัดค้าน (มาตรา ๒๔)

๕) เมื่อคณะกรรมการประจำจังหวัดพิจารณาคำคัดค้านตามมาตรา ๒๒ แล้ว ในกรณีเห็นด้วยกับคำคัดค้านให้คณะกรรมการประจำจังหวัดจัดส่งบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างเฉพาะส่วนที่มีการแก้ไขให้แก่หน่วยงานตามมาตรา ๒๑ ด้วย (กรมธนารักษ์และกรมที่ดิน สำนักงานที่ดิน และหน่วยงานตามที่คณะกรรมการประจำจังหวัดให้จัดส่ง) ส่วนในกรณีที่คณะกรรมการประจำจังหวัดเห็นว่าคำคัดค้านฟังไม่ขึ้น ให้มีคำสั่งยกคำคัดค้าน ให้คณะกรรมการประจำจังหวัดแจ้งผลการพิจารณาเป็นหนังสือให้ผู้คัดค้านทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ คำสั่งของคณะกรรมการประจำจังหวัดให้เป็นที่สุด (มาตรา ๒๕)

๖) การคัดค้านหรือการฟ้องคดีต่อศาลไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง (มาตรา ๒๖)

๗) เมื่อมีการประกาศบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๒๐ แล้ว หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า

(๑) ราคาที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดแตกต่างจากราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างในบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) มีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างใหม่เกิดขึ้นและยังมิได้มีการกำหนดราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นไว้

คณะกรรมการประจำจังหวัดอาจพิจารณากำหนดราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างใหม่และแก้ไขราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างในบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างได้

๔.๒ ห้องชุม

๑) เมื่อสำนักงานที่ดินได้รับจดทะเบียนอาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดใดแล้ว ให้สำนักงานที่ดินผู้รับจดทะเบียนอาคารชุดส่งเอกสารเกี่ยวกับการจดทะเบียนอาคารชุดนั้นตามที่คณะกรรมการกำหนด ให้คณะกรรมการประจำจังหวัดที่อาคารชุดนั้นตั้งอยู่ เพื่อกำหนดราคาประเมินห้องชุดและจัดทำบัญชีราคาประเมินห้องชุดในอาคารชุดดังกล่าว

๒) บัญชีราคาประเมินห้องชุด ให้ใช้ได้ไม่เกินสี่ปีนับแต่วันที่ประกาศในกรณีที่ครบกำหนดระยะเวลาแล้ว ยังไม่มีการประกาศบัญชีราคาประเมินห้องชุดขึ้นใหม่ ให้ใช้บัญชีราคาประเมินห้องชุดที่ใช้อยู่เดิมไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการประกาศบัญชีราคาประเมินห้องชุดขึ้นใหม่

๕. หน้าที่และอำนาจของผู้ปฏิบัติงาน

๕.๑ กำหนดให้กรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ กรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐประจำจังหวัด หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่และอำนาจ (๑) สอบถามหรือมีหนังสือเรียกให้บุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง หรือขอให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานเพื่อประโยชน์ในการประเมินราคาทรัพย์สิน (๒) เข้าไปในที่ดินของบุคคลใดเพื่อทำการสำรวจและตรวจสอบที่ดิน สิ่งปลูกสร้างหรือห้องชุดในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น (มาตรา ๓๑)

๕.๒ กำหนดให้กรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ กรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐประจำจังหวัด และพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๓๒)

๖. กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับ

๖.๑ ในการเริ่มใช้บัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัตินี้เป็นครั้งแรก ให้คณะกรรมการสั่งการให้คณะกรรมการประจำจังหวัดทุกจังหวัดกำหนดวันเริ่มใช้เป็นวันเดียวกัน ทั้งนี้ ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในระหว่างที่ยังไม่เริ่มใช้บัญชีตามวรรคหนึ่ง ให้นำบัญชีกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ของอสังหาริมทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้เป็นบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีบัญชีตามวรรคหนึ่งใช้บังคับ (มาตรา ๓๔)

๖.๒ ให้นำบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์ห้องชุดตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้เป็นบัญชีราคาประเมินห้องชุดตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการประกาศใช้บัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓๕)

๖.๓ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ เกี่ยวกับการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ของอสังหาริมทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งยังคงใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไป จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๓๖)

๖.๗ ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการหรือคณะกรรมการประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ และคณะอนุกรรมการประจำจังหวัดซึ่งจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๕ ฉ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับคณะกรรมการและคณะกรรมการประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะกรรมการประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓๗)

๖.๘ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งหรือมติคณะรัฐมนตรีใดที่อ้างถึงราคาประเมินทุนทรัพย์ คณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ และคณะอนุกรรมการประจำจังหวัด ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งหรือมติคณะรัฐมนตรีนั้นอ้างถึง ราคาประเมินทรัพย์สิน คณะกรรมการและคณะกรรมการประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓๘)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

.

พระราชบัญญัติ

การพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล กิจการของรัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่กระทรวงการคลังมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
นโยบายและการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจโดยมีแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจทำหน้าที่กำหนดเป้าหมาย นโยบาย และทิศทางในการพัฒนารัฐวิสาหกิจในภาพรวมทั้งระบบให้เป็นไปโดยสอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ

(๒) ส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจดำเนินกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส สอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และมีการประเมินผลการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่อง

(๓) ให้มีกลไกสนับสนุนให้การคัดเลือกและการปฏิบัติงานของกรรมการรัฐวิสาหกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๔) ให้มีการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจในเชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงทิศทางของเศรษฐกิจของประเทศ แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และแนวปฏิบัติที่ใช้บังคับกับรัฐวิสาหกิจนั้น

หมวด ๒
คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เรียกโดยย่อว่า “คนร.” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายคนหนึ่ง เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีอื่นซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนสองคน ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนห้าคน

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และข้าราชการในสำนักงานซึ่งผู้อำนวยการแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเลขานุการจำนวนไม่เกินสองคน

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์อันเป็นประโยชน์ต่อการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ไม่ว่าจะมีการรอการลงโทษหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๖) เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง เจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๗) เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๘) เป็นกรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจ

(๙) เป็นกรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงานของนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละยี่สิบห้าขึ้นไป

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ถือว่า คนร. ประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่เหลืออยู่ และให้ คนร. ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

เมื่อตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) ว่างลงก่อนครบวาระ ให้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) ภายในเก้าสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่เหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) แทนก็ได้ และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) ขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวัน หากยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกตามข้อเสนอแนะของ คนร. เนื่องจากทุจริตต่อหน้าที่ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง โดยต้องแสดงเหตุผลในการให้ออกอย่างชัดแจ้ง

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗

มาตรา ๑๐ ให้ คนร. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) เสนอแนะและให้คำปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ และเสนอความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของรัฐวิสาหกิจ

(๓) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการกำกับดูแลให้หน่วยงานของรัฐหรือผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ

(๔) กำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของกระทรวงการคลังในรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่รัฐวิสาหกิจ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

(๖) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการและการจัดสรรเงินชดเชยให้แก่รัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลภายใต้แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๒๘

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๒๙

(๘) กำหนดแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีในรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๓๓

(๙) แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๓๔

(๑๐) กำกับดูแลกระทรวงเจ้าสังกัดให้ติดตามรัฐวิสาหกิจในกำกับดำเนินการตามแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ

(๑๑) เสนอแนะให้มีการตราหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจต่อคณะรัฐมนตรี

(๑๒) ออกประกาศเพื่อกำหนดแนวทางหรือหลักเกณฑ์ ตลอดจนวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ คนร. หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๑ การประชุม คนร. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม คนร. ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้เลื่อนการประชุม

ในการปฏิบัติหน้าที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องที่ คนร. พิจารณาให้ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นแจ้งให้ที่ประชุมทราบและให้ที่ประชุมพิจารณาว่ากรรมการผู้นั้นสมควรจะอยู่ในที่ประชุมหรือมีมติในการประชุมเรื่องนั้นได้หรือไม่

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒ คนร. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ คนร. มอบหมาย

การประชุมคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ต้องมีอนุกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนอนุกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะอนุกรรมการ ถ้าประธานอนุกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้อนุกรรมการที่มาประชุมเลือกอนุกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก อนุกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่ต้องมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาและคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว ประกอบด้วย

(๑) บุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงพลังงาน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ หรือผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวนห้าคน

(๒) บุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่งประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือประธานสมาคมธนาคารไทย จำนวนสองคน

บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง (๑) ให้หมายความรวมถึงบุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติด้วย

กรรมการคัดเลือกตามวรรคหนึ่งต้องไม่เป็นข้าราชการประจำ ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ในขณะที่ได้รับการแต่งตั้งและในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่

ให้คณะกรรมการคัดเลือกตามวรรคหนึ่งพิจารณาเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็นประธานกรรมการคัดเลือก

ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการคัดเลือก

ให้กรรมการคัดเลือกได้รับค่าตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด และให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงาน

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการคัดเลือกออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง โดยระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกแสดงข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่

ระเบียบตามวรรคหนึ่ง ให้เปิดเผยต่อสาธารณชน และให้มีผลใช้บังคับต่อไป แม้คณะกรรมการคัดเลือกที่กำหนดระเบียบดังกล่าวจะพ้นจากตำแหน่งแล้ว

การแก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก หรือปรับปรุงระเบียบตามวรรคหนึ่งจะกระทำได้ก็แต่โดยคณะกรรมการคัดเลือกมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด

มาตรา ๑๕ การประชุมคณะกรรมการคัดเลือกต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการคัดเลือก ถ้าประธานกรรมการคัดเลือกไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๖ เมื่อคณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาคัดเลือกผู้ที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) แล้ว ให้เสนอรายชื่อต่อรัฐมนตรีพร้อมเหตุผลการคัดเลือก เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ทั้งนี้ ให้เสนอเหตุผลการคัดเลือกของกรรมการคัดเลือกแต่ละคนเพื่อประกอบการพิจารณาแต่งตั้งด้วย

มาตรา ๑๗ เมื่อแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) ที่เสนอตามมาตรา ๑๖ แล้ว ให้คณะกรรมการคัดเลือกทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันถัดจากวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจและรับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไปของ คนร. และให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา ตรวจสอบ และวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน สถานะทางการเงินและภารกิจของรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนติดตามและจัดทำผลการดำเนินการตามแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจของรัฐวิสาหกิจ

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะการกำหนดมาตรการและการจัดสรรเงินชดเชยให้แก่รัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๒๘

(๓) ประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๓๐

(๔) เสนอแนะแนวทางการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่รัฐวิสาหกิจต่อ คนร. เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

(๕) กำหนดทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะหลักของกรรมการรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๓๖ (๒)

(๖) ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาองค์กรแก่รัฐวิสาหกิจ

(๗) ส่งเสริมการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) เสนอแนะต่อ คนร. ให้มีการตรา แก้ไข เพิ่มเติม ยกเลิก หรือปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจให้เหมาะสมและสอดคล้องต่อการพัฒนาประเทศ

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน หรือตามที่คณะรัฐมนตรี หรือ คนร. มอบหมาย

มาตรา ๑๙ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ ให้มีที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษาประกอบด้วยบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารรัฐวิสาหกิจหรือการบริหารธุรกิจ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่ คนร. หรือสำนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษาต้องกำหนดเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และระยะเวลาของการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวไว้ให้ชัดเจน

หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม องค์ประกอบและวิธีการปฏิบัติหน้าที่ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ คนร. กำหนด

มาตรา ๒๐ ให้กรรมการใน คนร. อนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๑๒ และที่ปรึกษาตามมาตรา ๑๙ ได้รับค่าตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๑ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งคำชี้แจง เอกสาร และข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๓
แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ

มาตรา ๒๒ ให้มีแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจซึ่งมีระยะเวลาครั้งละห้าปี เพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และทิศทางในการพัฒนารัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ โดยอย่างน้อยให้คำนึงถึงหลักวินัยการเงินการคลังของประเทศ ภารกิจของรัฐวิสาหกิจในบริบทที่เปลี่ยนแปลง และบทบาทหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจที่มีต่อการพัฒนาประเทศ

มาตรา ๒๓ ในการจัดทำแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๒๒ ให้ คนร. กำหนดแนวทางให้กระทรวงเจ้าสังกัดของรัฐวิสาหกิจเสนอกรอบนโยบายการพัฒนาและทิศทางการลงทุนของรัฐวิสาหกิจในกำกับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ คนร. กำหนด

มาตรา ๒๔ ให้ คนร. เสนอแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจที่จัดทำต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

ในกรณีที่สภาพการณ์เปลี่ยนแปลงหรือมีความจำเป็นอย่างยิ่ง คนร. อาจพิจารณาปรับปรุงแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจก็ได้ ทั้งนี้ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อได้มีการประกาศแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจนั้น

มาตรา ๒๕ ให้รัฐวิสาหกิจจัดทำแผนวิสาหกิจที่มีกรอบระยะเวลาห้าปี และแผนปฏิบัติการประจำปี โดยต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ เสนอต่อสำนักงานตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด

ให้สำนักงานรายงานผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีของรัฐวิสาหกิจตามวรรคหนึ่งเสนอต่อ คนร.

มาตรา ๒๖ ให้สำนักงานจัดทำผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจตามแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจเสนอต่อ คนร. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ คนร. กำหนด

เมื่อครบกำหนดสามปีนับแต่วันประกาศใช้แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ ให้ คนร. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ และเปิดเผยต่อสาธารณชนด้วย

มาตรา ๒๗ การกำหนดนโยบายต่อรัฐวิสาหกิจเป็นรายกรณีที่ไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ รัฐวิสาหกิจนั้นจะดำเนินการมิได้ เว้นแต่จะได้มีการแก้ไขหรือปรับปรุงแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจแล้ว

มาตรา ๒๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๗ เมื่อรัฐวิสาหกิจได้ดำเนินการตามแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจและมีภาระทางการเงินที่รัฐบาลต้องชดเชย ให้รัฐวิสาหกิจนั้นคำนวณวงเงินที่จะขอชดเชย กลไกวิธีการชดเชย ตลอดจนจัดทำบัญชีรองรับไว้เฉพาะการดำเนินการดังกล่าวแยกจากบัญชีปกติ

การจัดทำบัญชีและวิธีการคำนวณเงินชดเชย และการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด

การกำหนดมาตรการและการจัดสรรเงินชดเชยให้แก่รัฐวิสาหกิจ ให้เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

หมวด ๔
การประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ

มาตรา ๒๙ ให้ คนร. กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ

หลักเกณฑ์การประเมินผลรัฐวิสาหกิจตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องคำนึงถึงการดำเนินการตามพันธกิจ แผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติการประจำปี หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลกรรมการรัฐวิสาหกิจ สถานะและเสถียรภาพทางการเงินขององค์กร ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยง แนวทางการพัฒนาองค์กรให้มีความยั่งยืนในระยะยาว ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ และการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน ตลอดจนสภาวะทางเศรษฐกิจ ปัญหาและสภาพการแข่งขันในรายสาขาธุรกิจ

มาตรา ๓๐ ให้สำนักงานมีหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ คนร. กำหนดตามมาตรา ๒๙ ทั้งนี้ สำนักงานจะต้องกำหนดวิธีการและขั้นตอนโดยอาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือมอบหมายหน่วยงานอื่นใดเพื่อดำเนินการก็ได้

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายได้

ให้กรรมการและอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งตามมาตรานี้ได้รับค่าตอบแทนตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๓๑ เมื่อได้มีการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจในแต่ละปี ให้สำนักงานรายงานผลการประเมินต่อ คนร. พร้อมทั้งข้อเสนอแนะหรือมาตรการให้รัฐวิสาหกิจต้องปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ไข รวมทั้งการจัดทำแผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติการประจำปีตามมาตรา ๒๕ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๒ ให้สำนักงานรวบรวมสภาพปัญหาและอุปสรรคในการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ และให้สำนักงานเสนอแนะวิธีการแก้ไขต่อ คนร. เพื่อประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจต่อไป

หมวด ๕
การกำกับดูแลกิจการที่ดีในรัฐวิสาหกิจ

มาตรา ๓๓ ให้ คนร. ประกาศกำหนดแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีในรัฐวิสาหกิจตาม (๑) ของบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ในมาตรา ๓ เพื่อให้รัฐวิสาหกิจดำเนินงานด้วยความรับผิดชอบโปร่งใส และบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) แผนการบริหารและพัฒนากิจการ และการปฏิบัติตามแผนดังกล่าว รวมทั้งกำหนดเป้าหมายของกิจการ และการประเมินผลการดำเนินงานของกิจการ เพื่อให้สามารถสร้างมูลค่าแก่กิจการได้อย่างยั่งยืน

(๒) การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในอย่างเพียงพอและเหมาะสม

(๓) การเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และโปร่งใส

(๔) การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ โดยอย่างน้อยต้องคำนึงถึงทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะหลักของกรรมการ กระบวนการสรรหากรรมการที่โปร่งใส และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย

(๕) การกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนกรรมการ

(๖) การกำหนดนโยบายการกำกับดูแลบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้น

(๗) การดำเนินการตามแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจและภารกิจของรัฐวิสาหกิจ

แนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามวรรคหนึ่งต้องกำหนดให้รัฐวิสาหกิจ กรรมการ ผู้บริหาร และบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง ความซื่อสัตย์สุจริต และมีจริยธรรม โดยปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติที่ใช้บังคับกับรัฐวิสาหกิจนั้น

ให้สำนักงานดำเนินการแทนกระทรวงการคลังในการใช้สิทธิผู้ถือหุ้นเพื่อกำกับดูแลให้รัฐวิสาหกิจตาม (๒) ของบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ในมาตรา ๓ มีแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง และให้รัฐวิสาหกิจที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยคำนึงถึงมาตรฐานที่ใช้กับบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

มาตรา ๓๔ เพื่อประโยชน์ในการคัดเลือกบุคคลเป็นกรรมการที่มิใช่กรรมการโดยตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจตาม (๑) ของบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ในมาตรา ๓ ให้ คนร. แต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจ” ประกอบด้วย

(๑) บุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือบุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ จำนวนห้าคน เป็นกรรมการ ทั้งนี้ ให้แต่งตั้งตำแหน่งละไม่เกินสองคน

(๒) บุคคลที่มาจากภาคเอกชน ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญเป็นที่ประจักษ์ในด้านการบริหารจัดการ ด้านธรรมาภิบาล หรือด้านการวางแผนกลยุทธ์ จำนวนสามคน เป็นกรรมการ

บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง (๑) ให้หมายความรวมถึงบุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติด้วย

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้ คนร. แต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ

มาตรา ๓๕ กรรมการตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗ การดำรงตำแหน่ง การแต่งตั้งกรรมการแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ การปฏิบัติหน้าที่กรรมการตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม และการประชุมของคณะอนุกรรมการ ตามมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจโดยอนุโลม

กรรมการตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ รัฐวิสาหกิจตาม (๑) ของบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ในมาตรา ๓ และให้เปิดเผยต่อสาธารณชนด้วย

(๒) ดำเนินการคัดเลือกบุคคลจากรายชื่อตามมาตรา ๓๗ ที่มีจริยธรรม และมีทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ สอดคล้องกับสมรรถนะหลักของกรรมการรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งตาม (๑) ของบทนิยาม คำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ในมาตรา ๓ ตามที่สำนักงานกำหนดโดยความเห็นชอบของ คนร. พร้อมเหตุผล การคัดเลือกเสนอต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ทั้งนี้ ให้เสนอเหตุผลการคัดเลือกของกรรมการกลั่นกรองกรรมการ รัฐวิสาหกิจแต่ละคนเพื่อประกอบการพิจารณาแต่งตั้งด้วย

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ต้องมีการแต่งตั้งกรรมการที่มิใช่กรรมการโดยตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจ ตาม (๑) ของบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ในมาตรา ๓ ให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจดำเนินการสรรหา บุคคลที่มีจริยธรรม และมีทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ สอดคล้องกับสมรรถนะหลักของกรรมการ รัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๓๖ (๒) เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสองเท่าของจำนวนตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจ ที่จะต้องแต่งตั้ง เสนอต่อคณะกรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจ

กรณีมีกรรมการไม่เพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ให้กระทรวงเจ้าสังกัด และสำนักงานดำเนินการสรรหาบุคคลที่มีจริยธรรม และมีทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ สอดคล้องกับ สมรรถนะหลักของกรรมการรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๓๖ (๒) เสนอต่อคณะกรรมการกลั่นกรองกรรมการ รัฐวิสาหกิจเพื่อดำเนินการคัดเลือกต่อไป โดยให้แต่ละหน่วยงานดำเนินการเสนอชื่อบุคคลไม่น้อยกว่า จำนวนตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจที่จะต้องแต่งตั้ง

การสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจตามวรรคสองต้องดำเนินการโดยเร็ว ซึ่งอย่างน้อยต้องจัดให้มีการประกาศรับสมัครเป็นช่องทางหนึ่งในการสรรหา โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่สำนักงานกำหนดโดยความเห็นชอบของ คนร.

มาตรา ๓๘ ให้คณะกรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่สมควรจะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจตาม (๑) ของบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ในมาตรา ๓ ไม่เกินจำนวนตำแหน่งกรรมการที่จะต้องแต่งตั้งต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งเพื่อดำเนินการต่อไป

เมื่อได้รับรายชื่อบุคคลที่สมควรจะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอรายชื่อบุคคลเพื่อให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งพิจารณาแต่งตั้งบุคคลเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน

ในกรณีที่คณะกรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจไม่อาจเสนอรายชื่อบุคคลที่สมควรจะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจได้ครบตามจำนวนกรรมการที่จะต้องแต่งตั้งหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งดำเนินการแต่งตั้งบุคคลเป็นกรรมการในคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องแต่งตั้ง ให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๗ ต่อไป

มาตรา ๓๙ ให้กรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจได้รับค่าตอบแทนตามที่ คนร. กำหนด

มาตรา ๔๐ ให้รัฐวิสาหกิจจัดทำรายงานการดำเนินงานประจำปีตามหลักเกณฑ์ที่ คนร. กำหนด และนำส่งให้แก่สำนักงาน พร้อมกับงบการเงินประจำปีและรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ในการรายงานการดำเนินงานประจำปีตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐวิสาหกิจเปิดเผยสาระสำคัญของรายงานต่อสาธารณชนด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๑ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๗ ปฏิบัติหน้าที่เป็น คนร. ตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมี คนร. ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๒ ให้คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจที่แต่งตั้งขึ้นโดยคำสั่งของคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๗ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัตินี้ จะเข้ารับหน้าที่ โดยให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจตามแนวทางที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางการแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีการกำหนดสมรรถนะหลักของกรรมการรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้บังคับ

มาตรา ๔๓ การประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ

มาตรา ๔๔ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ แล้วแต่กรณี ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีระเบียบหรือประกาศในเรื่องนั้น ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ในกรณีที่ไม่อาจนำบรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และข้อกำหนดใด ๆ รวมทั้งคำสั่งหรือมติคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับในเรื่องใดได้ตามวรรคหนึ่ง การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในเรื่องนั้นให้เป็นไปตามที่ คนร. กำหนด

มาตรา ๔๕ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องใดที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ที่อ้างถึงคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ถือว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น อ้างถึง คนร. ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๖ ให้กระทรวงการคลัง สำนักงาน สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ. สำนักงบประมาณ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำโครงสร้างสำนักงาน กรอบอัตรากำลังข้าราชการและพนักงานราชการ และกำหนดงบประมาณ รวมทั้งการดำเนินการอื่นใดอันจำเป็น เพื่อรองรับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐวิสาหกิจเป็นกลไกของรัฐในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศ รวมถึงเป็นผู้ให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ดังนั้น ภาครัฐจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้เหมาะสมกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับมาตรการที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลซึ่งครอบคลุมถึงการกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ ผู้ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจ และรัฐวิสาหกิจให้ชัดเจน โดยการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจเพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบายและทิศทางในการพัฒนารัฐวิสาหกิจในภาพรวมทั้งระบบตลอดจนให้มีการจัดทำแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจและแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อเป็นช่องทางในการส่งผ่านนโยบายของภาครัฐไปยังรัฐวิสาหกิจให้มีความชัดเจนและโปร่งใส รวมทั้งให้มีการเปิดเผยข้อมูลการประเมินผลการดำเนินงาน และการกลั่นกรองผู้มีความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจที่มุ่งเน้นประสบการณ์และความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ อันนำไปสู่สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดทำบริการสาธารณะที่มีคุณภาพให้แก่ประชาชนและขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. .... มีหลักการ คือให้มีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๔/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. .... ในวาระที่หนึ่ง ครั้งที่ ๕๔/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ และตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติ ๑๕ วัน และกำหนดเวลาพิจารณา ๖๐ วัน โดยเมื่อครบกำหนด ๖๐ วันแล้ว คณะกรรมาธิการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๖๐ วัน (ครั้งที่ ๑) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมาธิการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๑) ออกไปอีก ๖๐ วัน ต่อมา คณะกรรมาธิการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๖๐ วัน (ครั้งที่ ๒) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมาธิการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๒) ออกไปอีก ๖๐ วัน คณะกรรมาธิการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๖๐ วัน (ครั้งที่ ๓) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมาธิการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๓) ออกไปอีก ๖๐ วัน คณะกรรมาธิการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๖๐ วัน (ครั้งที่ ๔) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมาธิการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๔) ออกไปอีก ๖๐ วัน คณะกรรมาธิการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๙๐ วัน (ครั้งที่ ๕) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมาธิการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๕) ออกไปอีก ๙๐ วัน คณะกรรมาธิการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๖๐ วัน (ครั้งที่ ๖) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมาธิการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๖) ออกไปอีก ๖๐ วัน คณะกรรมาธิการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๖๐ วัน (ครั้งที่ ๗) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมาธิการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๗) ออกไปอีก ๖๐ วัน ต่อมาที่ประชุมมีมติให้งดใช้ข้อบังคับการประชุม ข้อ ๙๘ เป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี เรื่องการให้ขยายเวลาได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละ ไม่เกิน ๓๐ วันและคณะกรรมาธิการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๓๐ วัน (ครั้งที่ ๘) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมาธิการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๘) ออกไปอีก ๓๐ วัน เมื่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอรายงานต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุ ระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สอง เรียงตามลำดับมาตรา และลงมติในวาระที่สามมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ สาระสำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๗ ก วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๗๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐวิสาหกิจเป็นกลไกของรัฐในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศ รวมถึงเป็นผู้ให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ดังนั้นภาครัฐจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้เหมาะสมกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับมาตรการที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลซึ่งครอบคลุมถึงการกำหนดบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ ผู้ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจ และรัฐวิสาหกิจให้ชัดเจน โดยการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจเพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบายและทิศทางในการพัฒนารัฐวิสาหกิจในภาพรวมทั้งระบบ ตลอดจนให้มีการจัดทำแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจและแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อเป็นช่องทางในการส่งผ่านนโยบายของภาครัฐไปยังรัฐวิสาหกิจให้มีความชัดเจนและโปร่งใส รวมทั้งให้มีการเปิดเผยข้อมูลการประเมินผลการดำเนินงาน และการกลั่นกรองผู้มีความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจที่มุ่งเน้นประสบการณ์และความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ อันนำไปสู่สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดทำบริการสาธารณะที่มีคุณภาพให้แก่ประชาชนและขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ในพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้ (มาตรา ๓)

"รัฐวิสาหกิจ" หมายความว่า (๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล กิจการของรัฐ ตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ (๒) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่กระทรวงการคลังมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละ ๕๐

"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

"ผู้อำนวยการ" หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

๒. พระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ โดยมีแนวทางดังต่อไปนี้ (๑) ให้มีคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจทำหน้าที่กำหนดเป้าหมาย นโยบาย และทิศทาง ในการพัฒนารัฐวิสาหกิจในภาพรวมทั้งระบบให้เป็นไปโดยสอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ (๒) ส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจดำเนินกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส สอดคล้องกับหลักการ กำกับดูแลกิจการที่ดี และมีการประเมินผลการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่อง (๓) ให้มีกลไกสนับสนุนให้การคัดเลือกและการปฏิบัติงานของกรรมการรัฐวิสาหกิจเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ (๔) ให้มีการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจในเชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงทิศทางของเศรษฐกิจของประเทศ แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และแนวปฏิบัติที่ใช้บังคับกับรัฐวิสาหกิจนั้น (มาตรา ๕)

๓. กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เรียกโดยย่อว่า "คนร." ประกอบด้วย (๑) นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ (๒) รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายคนหนึ่ง เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีอื่นซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวน ๒ คน ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อำนวยการสำนักงบประมาณ โดยให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจเป็นกรรมการและเลขานุการ (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวน ๕ คน โดยให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งข้าราชการ ในสำนักงาน จำนวนไม่เกิน ๒ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ (มาตรา ๖)

๔. กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

๔.๑ จัดทำแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๔.๒ เสนอแนะและให้คำปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ และเสนอความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของรัฐวิสาหกิจ

๔.๓ เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการกำกับดูแลให้หน่วยงานของรัฐหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ

๔.๔ กำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของกระทรวงการคลังในรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๔.๕ กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่รัฐวิสาหกิจ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๔.๖ เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการและการจัดสรรเงินชดเชยให้แก่รัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลภายใต้แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๒๘

๔.๗ กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๒๙

๔.๘ กำหนดแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีในรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๓๓

๔.๙ แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๓๔

๔.๑๐ กำกับดูแลกระทรวงเจ้าสังกัดให้ติดตามรัฐวิสาหกิจในกำกับดำเนินการตามแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ

๔.๑๑ เสนอแนะให้มีการตราหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจต่อคณะรัฐมนตรี

๔.๑๒ ออกประกาศเพื่อกำหนดแนวทางหรือหลักเกณฑ์ ตลอดจนวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

๔.๑๓ ฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ คนร. หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๕. กำหนดให้สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจและรับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไปของ คนร. และให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

๕.๑ ศึกษา ตรวจสอบ และวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน สถานะทางการเงินและภารกิจของรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนติดตามและจัดทำผลการดำเนินการตามแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจของรัฐวิสาหกิจ

๕.๒ ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะการกำหนดมาตรการและการจัดสรรเงินชดเชยให้แก่รัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๒๘

๕.๓ ประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๓๐

๕.๔ เสนอแนะแนวทางการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่รัฐวิสาหกิจต่อ คนร. เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

๕.๕ กำหนดทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะหลักของกรรมการรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๓๖ (๒)

๕.๖ ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาองค์กรแก่รัฐวิสาหกิจ

๕.๗ ส่งเสริมการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

๕.๘ สนอแนะต่อ คนร. ให้มีการตรา แก้ไข เพิ่มเติม ยกเลิก หรือปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจให้เหมาะสมและสอดคล้องต่อการพัฒนาประเทศ

๕.๙ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน หรือตามที่คณะรัฐมนตรี หรือ คนร. มอบหมาย

โดยกำหนดให้ผู้อำนวยการมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งคำชี้แจง เอกสาร และข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

๖. กำหนดให้มีแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจซึ่งมีระยะเวลาครั้งละห้าปี เพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และทิศทางในการพัฒนารัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ โดยอย่างน้อยให้คำนึงถึงหลักวินัยการเงินการคลังของประเทศ ภารกิจของรัฐวิสาหกิจในบริบทที่เปลี่ยนแปลง และบทบาทหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจที่มีต่อการพัฒนาประเทศ (มาตรา ๒๒)

๗. กำหนดในการจัดทำแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๒๒ ให้ คนร. กำหนดแนวทางให้กระทรวงเจ้าสังกัดของรัฐวิสาหกิจเสนอกรอบนโยบายการพัฒนาและทิศทางการลงทุนของรัฐวิสาหกิจในกำกับ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่ คนร. กำหนด (มาตรา ๒๓)

๘. กำหนดให้ คนร. เสนอแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจที่จัดทำต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป (มาตรา ๒๔)

ในกรณีที่สภาพการณ์เปลี่ยนแปลงหรือมีความจำเป็นอย่างยิ่ง คนร. อาจพิจารณาปรับปรุงแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจก็ได้ ทั้งนี้ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อได้มีการประกาศแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจนั้น

๙. กำหนดให้รัฐวิสาหกิจจัดทำแผนวิสาหกิจที่มีกรอบระยะเวลา ๕ ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี โดยต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ เสนอต่อสำนักงานตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด โดยให้สำนักงานรายงานผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีของรัฐวิสาหกิจตามวรรคหนึ่ง เสนอต่อ คนร. (มาตรา ๒๕)

๑๐. กำหนดให้สำนักงานจัดทำผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจตามแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ เสนอต่อ คนร. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ คนร. กำหนด เมื่อครบกำหนด ๓ ปีนับแต่วันประกาศใช้แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจให้ คนร. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและเปิดเผยต่อสาธารณชนด้วย (มาตรา ๒๖)

๑๑. กำหนดให้ คนร. กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ หลักเกณฑ์การประเมินผลรัฐวิสาหกิจตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องคำนึงถึงการดำเนินการตามพันธกิจ แผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติการประจำปี หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลกรรมการ รัฐวิสาหกิจ สถานะและเสถียรภาพทางการเงินขององค์กร ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแล

กิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยง แนวทางการพัฒนาองค์กรให้มีความยั่งยืนในระยะยาว ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ และการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน ตลอดจนสภาวะทางเศรษฐกิจ ปัญหาและสภาพการแข่งขันในรายสาขาธุรกิจ (มาตรา ๒๙)

๑๒. กำหนดให้สำนักงานรวบรวมสภาพปัญหาและอุปสรรคในการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ และให้สำนักงานเสนอแนะวิธีการแก้ไขต่อ คนร. เพื่อประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจต่อไป (มาตรา ๓๒)

๑๓. กำหนดให้ คนร. ประกาศกำหนดแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีในรัฐวิสาหกิจ ตาม (๑) ของบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ในมาตรา ๓ เพื่อให้รัฐวิสาหกิจดำเนินงานด้วยความรับผิดชอบ โปร่งใส และบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยเรื่อง ดังต่อไปนี้ (๑) แผนการบริหารและพัฒนากิจการ และการปฏิบัติตามแผนดังกล่าว รวมทั้งกำหนดเป้าหมายของกิจการ และการประเมินผลการดำเนินงานของกิจการ เพื่อให้สามารถสร้างมูลค่าแก่กิจการได้อย่างยั่งยืน (๒) การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในอย่างเพียงพอและเหมาะสม (๓) การเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และโปร่งใส (๔) การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ โดยอย่างน้อยต้องคำนึงถึงทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะหลักของกรรมการ กระบวนการสรรหากรรมการที่โปร่งใส และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (๕) การกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนกรรมการ (๖) การกำหนดนโยบายการกำกับดูแลบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้น (๗) การดำเนินการตามแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจและภารกิจของรัฐวิสาหกิจ แนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามวรรคหนึ่งต้องกำหนดให้รัฐวิสาหกิจ กรรมการ ผู้บริหาร และบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง ความซื่อสัตย์สุจริต และมีจริยธรรม โดยปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติที่ใช้บังคับกับรัฐวิสาหกิจนั้นให้สำนักงานดำเนินการแทนกระทรวงการคลังในการใช้สิทธิผู้ถือหุ้นเพื่อกำกับดูแลให้รัฐวิสาหกิจตาม (๒) ของบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ในมาตรา ๓ มีแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง และให้รัฐวิสาหกิจที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยคำนึงถึงมาตรฐานที่ใช้กับบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (มาตรา ๓๓)

๑๔. กำหนดให้รัฐวิสาหกิจจัดทำรายงานการดำเนินงานประจำปีตามหลักเกณฑ์ที่ คนร. กำหนดและนำส่งให้แก่สำนักงาน พร้อมกับงบการเงินประจำปีและรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภายใน ๑๕๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี ในการรายงานการดำเนินงานประจำปีให้รัฐวิสาหกิจเปิดเผยสาระสำคัญของรายงานต่อสาธารณชนด้วย (มาตรา ๔๐)

๑๕. กำหนดให้ในวาระเริ่มแรกให้คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๗ ปฏิบัติหน้าที่เป็น คนร. ตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมี คนร. ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการสรรหา และแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่ง ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๔๑)

๑๖. กำหนดให้คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจที่แต่งตั้งขึ้นโดยคำสั่งของคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๗ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัตินี้ จะเข้ารับหน้าที่ โดยให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจตามแนวทางที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางการแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีการกำหนดสมรรถนะหลักของกรรมการรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้บังคับ (มาตรา ๔๒)

๑๗. กำหนดให้การประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ (มาตรา ๔๓)

๑๘. กำหนดให้บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ แล้วแต่กรณี ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีระเบียบหรือประกาศในเรื่องนั้น ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ในกรณีที่ไม่อาจนำบรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และข้อกำหนดใด ๆ รวมทั้งคำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับในเรื่องใดได้ตามวรรคหนึ่ง การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในเรื่องนั้นให้เป็นไปตามที่ คนร. กำหนด (มาตรา ๔๔)

๑๙. กำหนดให้บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องใดที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ที่อ้างถึงคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ถือว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น อ้างถึง คนร. ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๕)

๒๐. กำหนดให้กระทรวงการคลัง สำนักงาน สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ. สำนักงบประมาณ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำโครงสร้างสำนักงาน กรอบอัตรากำลังข้าราชการและพนักงานราชการ และกำหนดงบประมาณ รวมทั้งการดำเนินการอื่นใดอันจำเป็น เพื่อรองรับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ ภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๔๖)

นางธิดารัตน์ อุ่นจันทร์ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ
การพัฒนาเด็กปฐมวัย
พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เด็กปฐมวัย” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่าหกปีบริบูรณ์ และให้หมายความรวมถึงเด็กซึ่งต้องได้รับการพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา

“การพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า การดูแล การพัฒนา และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย หญิงตั้งครรภ์ หรือผู้ดูแลเด็กปฐมวัย

“ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย” หมายความว่า บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

“สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการหรือเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ สถานรับเลี้ยงเด็ก และสถานสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กซึ่งมีเด็กปฐมวัยอยู่ในความคุ้มครองดูแล หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น รวมทั้งโรงเรียน ศูนย์การเรียน หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน และสถาบันศาสนา ที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๕ การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาวะและพัฒนาการที่ดี

(๒) ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด

(๓) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดีรอบด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ

(๔) สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้

(๕) บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

(๖) ให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๖ ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามที่คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแล

เด็กปฐมวัยจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยดังกล่าว

มาตรา ๗ บิดา มารดา และผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๘ การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย

หมวด ๒
คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนแปดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ และด้านสื่อสารมวลชน ด้านละหนึ่งคน และด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนสองคน ซึ่งมาจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาครัฐหนึ่งคนและภาคเอกชนหนึ่งคน

ให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

(๓) ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

(๔) ขาดประชุมคณะกรรมการสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควรตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๕) นายกรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ โดยในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ และให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อให้หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยได้นำไปปฏิบัติ

(๒) อนุมัติแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาให้เชื่อมโยงกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

(๔) เสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) บูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เป็นไปตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) กำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับเด็กปฐมวัยเข้าศึกษาในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

(๘) กำหนดสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๙) ติดตามและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

(๑๐) ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑๑) ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและครูอาจารย์สามารถดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑๒) ประสานงานและให้ข้อมูลแก่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือเด็กปฐมวัยซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย

(๑๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๕ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ เพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ ให้มีคณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งมีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

(๒) กำหนดแนวทางบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งการบูรณาการการจัดบริการในแต่ละช่วงรอยต่อของเด็กปฐมวัย

(๓) จัดทำแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔) กำหนดแนวทางการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) จัดทำมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) จัดทำสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม งานวิชาการ การศึกษาข้อมูลและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ และมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๒) วิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการเพื่อผลักดันและสนับสนุนการนำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนพิจารณาเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการต่อคณะกรรมการ

(๓) จัดทำและพัฒนากลไกและระบบการประสานงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ตลอดจนร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในระดับจังหวัดและระดับอำเภอเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) เสนอแนะแนวทางการจัดสรรและแสวงหาทรัพยากรเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อคณะกรรมการ

(๗) จัดให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๘) สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อจัดทำฐานข้อมูล รวมทั้งติดตามสถานการณ์เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย และเผยแพร่ข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย

(๙) จัดทำการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

เลขาธิการสภาการศึกษาอาจมอบหมายให้รองเลขาธิการสภาการศึกษาคนหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบบังคับบัญชางานการพัฒนาเด็กปฐมวัย แล้วรายงานต่อเลขาธิการสภาการศึกษาได้

หมวด ๓
แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการเสนอแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้บังคับ คณะกรรมการอาจดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นได้ โดยให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรา ๑๙ ต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาการใช้บังคับแผน การบริหารและพัฒนาเด็กปฐมวัย วิธีปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจน และอย่างน้อยต้องมีแนวทางการดำเนินการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) แผนงานและโครงการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการใช้งบประมาณด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

(๒) การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔) การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในครอบครัวและชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด

(๕) การจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถ ศักยภาพและคุณธรรม

(๖) การจัดทำฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๑ เมื่อได้มีการประกาศแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยและปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการติดตามให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือภาคเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ปฏิบัติหรือดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ในกรณีที่มีการไม่ปฏิบัติหรือไม่ดำเนินการตามแผนดังกล่าว ให้คณะกรรมการแจ้งให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคเอกชน แล้วแต่กรณี แก้ไขหรือระงับยับยั้งการกระทำที่ไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว หากยังไม่มีการปฏิบัติหรือดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งผู้ซึ่งมีอำนาจกำกับดูแลทราบพร้อมด้วยเหตุผล เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

หมวด ๔
การพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๓ ในการผลิตครูหรือพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ในการพัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นผู้ดูแลเด็ก มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัยตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๔ สถานพยาบาลของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชนที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขแก่หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการให้บริการสุขภาพแก่มารดาและบุตรอย่างทั่วถึง โดยให้บริการวางแผนครอบครัว การอนามัยเจริญพันธุ์ การฝากครรภ์ การเตรียมความพร้อมการเป็นบิดามารดา ตลอดจนให้บริการการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การส่งเสริมโภชนาการ การส่งเสริมพัฒนาการ และการส่งเสริมการให้นมมารดาแก่บุตรตั้งแต่แรกเกิดอย่างน้อยหกเดือน

มาตรา ๒๕ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและบริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง

มาตรา ๒๗ นอกจากการดำเนินการตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุข จัดการศึกษา และจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง

(๒) จัดให้มีการคัดกรองที่เป็นระบบและได้มาตรฐานเพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่พิการหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส หรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษอย่างทันท่วงที และจัดให้เด็กปฐมวัยเหล่านี้เข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน อาจดำเนินการแบบบูรณาการโดยจัดให้มีบริการสาธารณสุข จัดการศึกษา หรือจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัยในหน่วยงานเดียวกันได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๙ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๙ (๑) และ (๒) และให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๐ ในวาระเริ่มแรก ให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้แก่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๑ ในระหว่างที่คณะกรรมการยังมิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรา ๒๗ (๒) ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการเข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาใช้บังคับไปพลางก่อนจนกว่าคณะกรรมการจะได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕๔ ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาเพื่อการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย ดังนั้น สมควรให้เด็กเล็กซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยนั้นได้รับการคุ้มครองและดูแล มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน ได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ทั่วถึง และเสมอภาค มีการส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ รวมทั้งเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนให้เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. .... มีหลักการคือให้มีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. .... ในวาระที่หนึ่ง ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน และกำหนดเวลาพิจารณา ๔๕ วัน เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอรายงานต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สอง เรียงตามลำดับมาตรา และลงมติในวาระที่สามมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายและเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ และดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ สาระสำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๕๖ ก วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๕๔ ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาเพื่อการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย ดังนั้น สมควรให้เด็กเล็กซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยนั้นได้รับการคุ้มครองและดูแลมีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน ได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ทั่วถึง และเสมอภาค มีการส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ รวมทั้งเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนให้เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. บทนิยามศัพท์ (มาตรา ๓)

“เด็กปฐมวัย” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่าหกปีบริบูรณ์ และให้หมายความรวมถึงเด็กซึ่งต้องได้รับการพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา

“การพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า การดูแล การพัฒนา และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย หญิงตั้งครรภ์ หรือผู้ดูแลเด็กปฐมวัย

“ผู้ดูแลเด็กเด็กปฐมวัย” หมายความว่า บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการหรือเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ สถานรับเลี้ยงเด็กเล็ก และสถานสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก ซึ่งมีเด็กปฐมวัยอยู่ในความคุ้มครองดูแล หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น รวมทั้งโรงเรียน ศูนย์การเรียน หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน และสถาบันศาสนา ที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒. กำหนดให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๕)

๒.๑ ให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาวะและพัฒนาการที่ดี

๒.๒ ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด

๒.๓ ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดีรอบด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ

๒.๔ สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้

๒.๕ บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

๒.๖ ให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๓. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามที่คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย (มาตรา ๖)

๔. กำหนดให้บิดา มารดา และผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย (มาตรา ๗)

๕. กำหนดให้การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปตามเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย (มาตรา ๘)

๖. กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย (มาตรา ๙)

๖.๑ นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

๖.๒ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

๖.๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนแปดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ และด้านสื่อสารมวลชน ด้านละหนึ่งคน และด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนสองคน ซึ่งมาจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาครัฐหนึ่งคนและภาคเอกชนหนึ่งคน

ให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๗. กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๗)

๗.๑ มีสัญชาติไทย

๗.๒ มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

๗.๓ ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

๗.๔ ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

๗.๕ ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

๗.๖ ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

๗.๗ ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่

๘. กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ (มาตรา ๑๑)

๙. กำหนดให้นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ ขาดประชุมคณะกรรมการสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควรตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และ นายกรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ (มาตรา ๑๒)

๑๐. กำหนดให้ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ โดยในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ (มาตรา ๑๓)

๑๑. กำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้ (มาตรา ๑๔)

๑๑.๑ จัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ และให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อให้หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยได้นำไปปฏิบัติ

๑๑.๒ อนุมัติแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๑.๓ เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาให้เชื่อมโยงกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

๑๑.๔ เสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๑.๕ บูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เป็นไปตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๑.๖ กำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๑.๗ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับเด็กปฐมวัยเข้าศึกษาในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

๑๑.๘ กำหนดสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๑.๙ ติดตามและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

๑๑.๑๐ ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๑.๑๑ ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและครูอาจารย์สามารถดูและและพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๑.๑๒ ประสานงานและให้ข้อมูลแก่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือเด็กปฐมวัยซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย

๑๒. กำหนดให้มีคณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการในเรื่อง ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๑๗)

๑๒.๑ จัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

๑๒.๒ กำหนดแนวทางบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งการบูรณาการการจัดบริการในแต่ละช่วงรอยต่อของเด็กปฐมวัย

๑๒.๓ จัดทำแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๒.๔ กำหนดแนวทางการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๒.๕ จัดทำมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๒.๖ จัดทำสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๒.๗ ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ซึ่งองค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

๑๓. กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม งานวิชาการ การศึกษาข้อมูลและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ และมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้ (มาตรา ๑๘

๑๓.๑ รวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๓.๒ วิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการเพื่อผลักดันและสนับสนุนการนำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนพิจารณาเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการต่อคณะกรรมการ

๑๓.๓ จัดทำและพัฒนากลไกและระบบการประสานงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ตลอดจนร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๑๓.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในระดับจังหวัดและระดับอำเภอเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๓.๕ ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๓.๖ เสนอแนะแนวทางการจัดสรรและแสวงหาทรัพยากรเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อคณะกรรมการ

๑๓.๗ จัดให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๓.๘ สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อจัดทำฐานข้อมูล รวมทั้งติดตามสถานการณ์เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย และเผยแพร่ข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย

๑๓.๙ จัดทำการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๑๓.๑๐ ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

เลขาธิการสภาการศึกษาอาจมอบหมายให้รองเลขาธิการสภาการศึกษาคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบบังคับบัญชางานการพัฒนาเด็กปฐมวัย แล้วรายงานต่อเลขาธิการสภาการศึกษาได้

๑๔. กำหนดให้คณะกรรมการเสนอแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป ในกรณีที่สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้บังคับ คณะกรรมการอาจดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นได้ โดยให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาการใช้บังคับแผน การบริหาร และพัฒนาเด็กปฐมวัย วิธีปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจน และอย่างน้อยต้องมีแนวทางการดำเนินการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

๑๔.๑ แผนงานและโครงการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการใช้งบประมาณด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

๑๔.๒ การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๔.๓ การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๔.๔ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในครอบครัวและชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด

๑๔.๕ การจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถ ศักยภาพ และคุณธรรม

๑๔.๖ การจัดทำฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย (มาตรา ๑๙ – ๒๐)

๑๕. กำหนดให้เมื่อได้มีการประกาศแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดทำแผนปฏิบัติการสอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยและปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว (มาตรา ๒๑)

๑๖. กำหนดให้ในการผลิตครูหรือพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ทักษะและความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ซึ่งในการพัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นผู้ดูแลเด็ก มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัยตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย (มาตรา ๒๓)

๑๗. กำหนดให้สถานพยาบาลของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชนที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขแก่หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการให้บริการสุขภาพแก่มารดาและบุตรอย่างทั่วถึง โดยให้บริการวางแผนครอบครัว การอนามัยเจริญพันธุ์ การฝากครรภ์ การเตรียมความพร้อมการเป็นบิดามารดา ตลอดจนให้บริการการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การส่งเสริมโภชนาการ การส่งเสริมพัฒนาการและการส่งเสริมการให้นมมารดาแก่บุตรตั้งแต่แรกเกิดอย่างน้อยหกเดือน

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชนที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและบริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง (มาตรา ๒๖)

นอกจากการดำเนินการตามที่กล่าวมาแล้วนั้น หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุข จัดการศึกษาและจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง

(๒) จัดให้มีการคัดกรองที่เป็นระบบและได้มาตรฐานเพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่พิการหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส หรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษอย่างทันท่วงที และจัดให้เด็กปฐมวัยเหล่านี้เข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๒๔ – ๒๗)

๑๘. กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน อาจดำเนินการแบบบูรณาการโดยจัดให้มีบริการสาธารณสุข จัดการศึกษา หรือจัดสวัสดิการ และให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัยในหน่วยงานเดียวกันได้ (มาตรา ๒๘)

๑๙. กำหนดให้ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการ คือ นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายและกรรมการโดยตำแหน่ง และให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๙)

๒๐. กำหนดให้ในวาระเริ่มแรกให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้แก่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓๐)

๒๑. กำหนดให้ในระหว่างที่คณะกรรมการยังมิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ โดยการคัดกรองที่เป็นระบบและได้มาตรฐาน เพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่พิการหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส หรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษอย่างทันท่วงที ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการเข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาใช้บังคับไปพลางก่อนจนกว่าคณะกรรมการจะได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓๑)

นางธิดารัตน์ อุ่นจันทร์ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การคัดเลือกเอกชนร่วมลงทุนในโครงการลงทุนของรัฐ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และปราศจากการมีส่วนได้เสียในการดำเนินการคัดเลือกเอกชนร่วมลงทุนตามพระราชบัญญัตินี้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในการได้รับการบริการของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“โครงการ” หมายความว่า โครงการลงทุนของรัฐในกิจการที่หน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งหรือหลายหน่วยงานรวมกันมีหน้าที่และอำนาจต้องทำตามกฎหมายหรือกฎ หรือที่มีหน้าที่และอำนาจต้องทำตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

“ร่วมลงทุน” หมายความว่า ร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใด หรือมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด

“โครงการร่วมลงทุน” หมายความว่า โครงการที่มีการร่วมลงทุน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล หรือกิจการของรัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(๓) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) หรือ (๒) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“หน่วยงานอื่นของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์การมหาชน หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ หรือหน่วยงานอื่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มิใช่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ เฉพาะที่อยู่ในกำกับของฝ่ายบริหาร

“หน่วยงานเจ้าของโครงการ” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐซึ่งจะร่วมลงทุนหรือร่วมลงทุนกับเอกชนในโครงการร่วมลงทุน

“กระทรวงเจ้าสังกัด” หมายความว่า

(๑) กรณีส่วนราชการ ได้แก่ กระทรวงหรือทบวงซึ่งมีส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการอยู่ในสังกัดตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

(๒) กรณีรัฐวิสาหกิจ ได้แก่

(ก) สำหรับรัฐวิสาหกิจอื่นนอกจากบริษัท ได้แก่ กระทรวงหรือทบวง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น หรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในงานของรัฐวิสาหกิจนั้น

(ข) สำหรับบริษัท ได้แก่

๑) ในกรณีที่กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้น ได้แก่ กระทรวงการคลัง หรือกระทรวงหรือทบวงซึ่งกระทรวงการคลังได้มอบอำนาจให้เป็นกระทรวงเจ้าสังกัดตามพระราชบัญญัตินี้

๒) ในกรณีที่กระทรวงการคลังมิได้เป็นผู้ถือหุ้น ได้แก่ รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในงานของรัฐวิสาหกิจนั้น

(๓) กรณีหน่วยงานอื่นของรัฐ ได้แก่ กระทรวงหรือทบวงซึ่งรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งหน่วยงานนั้น หรือรัฐมนตรีว่าการผู้รับผิดชอบในงานของหน่วยงานนั้น หรือนายกรัฐมนตรีกรณีที่หน่วยงานอื่นของรัฐใดไม่มีรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายหรือรัฐมนตรีว่าการผู้รับผิดชอบในงานของหน่วยงานนั้น

(๔) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย

“เอกชน” หมายความว่า นิติบุคคลที่มิใช่หน่วยงานของรัฐ และให้หมายความรวมถึงบุคคลธรรมดาด้วย

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖ การดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ของการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ดังต่อไปนี้

(๑) ความสอดคล้องกับแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน

(๒) ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชน ซึ่งต้องมีการจัดสรรความเสี่ยงและผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่เอกชนอย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงความสำเร็จของโครงการร่วมลงทุนและความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการร่วมลงทุน

(๓) การรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

(๔) การใช้ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และนวัตกรรมของเอกชนในการให้บริการสาธารณะของโครงการร่วมลงทุน และการถ่ายทอดความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญไปยังหน่วยงานและบุคลากรของภาครัฐ

(๕) ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการจัดทำและดำเนินโครงการร่วมลงทุน รวมถึงกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้อง

(๖) สิทธิและประโยชน์ของผู้รับบริการจากโครงการร่วมลงทุน

มาตรา ๗ หน่วยงานเจ้าของโครงการที่จะจัดทำโครงการร่วมลงทุนในกิจการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะดังต่อไปนี้ ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๑) ถนน ทางหลวง ทางพิเศษ การขนส่งทางถนน

(๒) รถไฟ รถไฟฟ้า การขนส่งทางราง

(๓) ท่าอากาศยาน การขนส่งทางอากาศ

(๔) ท่าเรือ การขนส่งทางน้ำ

(๕) การจัดการน้ำ การชลประทาน การประปา การบำบัดน้ำเสีย

(๖) การพลังงาน

(๗) การโทรคมนาคม การสื่อสาร

(๘) โรงพยาบาล การสาธารณสุข

(๙) โรงเรียน การศึกษา

(๑๐) ที่อยู่อาศัยหรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มีรายได้น้อยหรือปานกลาง ผู้สูงวัย ผู้ด้อยโอกาส หรือผู้พิการ

(๑๑) ศูนย์นิทรรศการและศูนย์การประชุม

(๑๒) กิจการอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

กิจการตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงกิจการเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๘ โครงการร่วมลงทุนที่มีมูลค่าตั้งแต่ห้าพันล้านบาทขึ้นไปหรือมูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณมูลค่าของโครงการร่วมลงทุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๙ โครงการร่วมลงทุนที่มีมูลค่าต่ำกว่าห้าพันล้านบาทหรือต่ำกว่ามูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หากคณะกรรมการเห็นว่าโครงการร่วมลงทุนตามวรรคหนึ่ง เป็นโครงการร่วมลงทุนที่มีความสำคัญหรือสอดคล้องกับแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุนตามมาตรา ๑๒ คณะกรรมการจะกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

มาตรา ๑๐ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่โครงการร่วมลงทุนใดมีหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งหน่วยงาน และไม่สามารถตกลงกำหนดหน่วยงานเจ้าของโครงการได้ ให้สำนักงานเสนอให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดหน่วยงานของรัฐที่มีความรับผิดชอบในโครงการร่วมลงทุนนั้นมากที่สุดเป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการ และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนั้นและมีหน้าที่ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่หน่วยงานเจ้าของโครงการในการจัดทำและการดำเนินโครงการร่วมลงทุนต่อไป

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่เกิดปัญหาหรืออุปสรรค หรือเกิดความล่าช้าในการจัดทำหรือดำเนินโครงการร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหา อุปสรรค หรือความล่าช้าในการจัดทำหรือดำเนินโครงการร่วมลงทุน และดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรค หรือความล่าช้านั้นต่อคณะกรรมการพิจารณาและนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหา อุปสรรค หรือความล่าช้าดังกล่าวดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรีสั่งการ

(๒) เสนอกรอบระยะเวลาเร่งรัดการดำเนินการใด ๆ เพื่อความสำเร็จของโครงการร่วมลงทุนต่อคณะกรรมการพิจารณาและนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหา อุปสรรค หรือความล่าช้าดังกล่าวดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรีสั่งการ

ในกรณีที่การดำเนินการตาม (๑) มีความจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง หรือจัดให้มีกฎหมายขึ้นใหม่ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหา อุปสรรค หรือความล่าช้าดังกล่าวพิจารณาปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งดังกล่าว หรือจัดให้มีกฎหมายขึ้นใหม่

หมวด ๒
แผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน

มาตรา ๑๒ ให้สำนักงานจัดทำแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุนที่สอดคล้องกับแผนแม่บทด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านสังคมของประเทศที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำขึ้น และนำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

แผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุนตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายการโครงการที่รัฐประสงค์จะร่วมลงทุนกับเอกชนตามเป้าหมาย นโยบาย และทิศทางที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านสังคมของประเทศที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำขึ้น ลำดับความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนของการจัดทำโครงการร่วมลงทุน วัตถุประสงค์ของโครงการ ข้อมูลของโครงการโดยสังเขป หน่วยงานเจ้าของโครงการ วงเงินลงทุนทั้งหมดของโครงการ และกรอบระยะเวลาในการจัดทำและดำเนินโครงการ

เมื่อคณะกรรมการเห็นชอบแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุนแล้ว ให้ประกาศเผยแพร่ในระบบเครือข่ายสารสนเทศของสำนักงาน และให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน

ให้คณะกรรมการกำหนดรายละเอียดของแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน และแนวทางการจัดทำ ปรับปรุง และติดตามผลการดำเนินการตามแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน โดยอย่างน้อยให้มีการปรับปรุงแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุนทุกครั้งที่มีการปรับปรุงแผนแม่บทด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านสังคมของประเทศที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำขึ้น ทั้งนี้ ให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ให้ความร่วมมือในการจัดทำและปรับปรุงแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุนตามที่คณะกรรมการกำหนด

ในการจัดทำแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน สำนักงานอาจว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อร่วมดำเนินการก็ได้ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษาให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๓
คณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน อัยการสูงสุด ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธาน

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมธนาคารไทย และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เป็นกรรมการและเลขานุการ และข้าราชการในสำนักงานที่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งอีกไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๔ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจากรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อโดยวิธีการสรรหา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีสัญชาติไทยและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๔) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๕) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่

(๖) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๗) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๘) เป็นบุคคลที่อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนหรือให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ แต่ทั้งนี้ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

มาตรา ๑๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) มีอายุครบเจ็ดสิบห้าปีบริบูรณ์

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๕

(๕) ขาดการประชุมของคณะกรรมการเกินสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๖) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง

มาตรา ๑๘ เมื่อตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงก่อนวาระ ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ว่างลงเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนได้รับแต่งตั้งแทน

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ดำรงตำแหน่งแทน

มาตรา ๑๙ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม แต่ถ้าทั้งประธานและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

ในการวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการที่มีส่วนได้เสียในเรื่องที่มีการพิจารณาจะเข้าร่วมประชุมหรือออกเสียงลงคะแนนในเรื่องดังกล่าวมิได้

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีก่อนมีการตราพระราชกฤษฎีกาหรือการออกกฎกระทรวงตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๒) ให้ความเห็นชอบแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน และกำหนดแนวทางการจัดทำ ปรับปรุง และติดตามผลการดำเนินการตามแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน

(๓) พิจารณากำหนดหน่วยงานของรัฐเป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการตามมาตรา ๑๐

(๔) พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำโครงการร่วมลงทุนที่มีมูลค่าต่ำกว่าห้าพันล้านบาทหรือต่ำกว่ามูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง

(๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการร่วมลงทุน

(๖) เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคในการจัดทำและดำเนินโครงการร่วมลงทุนและกรอบระยะเวลาเร่งรัดการดำเนินโครงการร่วมลงทุนต่อคณะรัฐมนตรี

(๗) พิจารณาให้ความเห็นชอบการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนตามมาตรา ๔๘

(๘) ออกประกาศตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๙) วินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๐) เรียกให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ดำเนินโครงการร่วมลงทุนเข้าชี้แจง ให้ความเห็นหรือจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการร่วมลงทุน

(๑๑) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับแก่คณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๑ ให้สำนักงานรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ และให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำและเสนอแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุนต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๒) เสนอให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดหน่วยงานของรัฐเป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการ

(๓) พัฒนาฐานข้อมูลและองค์ความรู้ที่จำเป็น และเผยแพร่ อบรม ให้ความรู้ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

(๔) ให้ความเห็น คำแนะนำ หรือวางแนวทางปฏิบัติแก่หน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) รายงานปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะกรรมการ

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๔
การจัดทำและดำเนินโครงการ

ส่วนที่ ๑
การเสนอโครงการ

มาตรา ๒๒ ในการเสนอโครงการที่จะให้มีการร่วมลงทุน หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการตามรายละเอียดที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) ความเป็นมาของโครงการ หลักการและเหตุผลในการจัดทำโครงการ รวมถึงความสอดคล้องกับแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน

(๒) สาระสำคัญของโครงการ ซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขอบเขตและระยะเวลาของโครงการ และประมาณการต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ

(๓) ความพร้อมในการจัดทำและดำเนินโครงการที่แสดงให้เห็นถึงผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ รวมถึงความพร้อมในด้านการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในการใช้ทรัพย์สิน ผลกระทบต่อประชาชนจากการดำเนินโครงการ และกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ

(๔) ความเป็นไปได้ของโครงการในด้านเทคนิค ด้านเทคโนโลยี ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมาย ด้านการเงิน หรือด้านเศรษฐศาสตร์ โดยต้องระบุสมมติฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการด้วย

(๕) ความเสี่ยงของโครงการ รวมถึงการระบุความเสี่ยง การพิจารณาถึงโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ผลกระทบในกรณีที่เกิดความเสี่ยงขึ้น และวิธีบริหารจัดการความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ

(๖) ทางเลือกและรูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน การจัดสรรหน้าที่และความรับผิดชอบ การจัดสรรความเสี่ยง และการแบ่งผลประโยชน์ตอบแทนระหว่างรัฐและเอกชน โดยคำนึงถึงการให้เอกชนใช้ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และนวัตกรรมในโครงการร่วมลงทุน

(๗) ความพร้อมของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและดำเนินโครงการ รวมถึงความเห็นของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ พร้อมทั้งแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคดังกล่าว

(๘) ผลการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนำความเห็นของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน มาประกอบการพิจารณาจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการเห็นว่ามีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการสนับสนุนเพื่อให้โครงการร่วมลงทุนบรรลุวัตถุประสงค์ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการระบุรายละเอียดของ

มาตรการสนับสนุน พร้อมทั้งเหตุผลและความจำเป็นในการให้การสนับสนุนดังกล่าวและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรการสนับสนุนในรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการตามมาตรา ๒๒ ด้วย

มาตรการสนับสนุนตามวรรคหนึ่ง ได้แก่

(๑) สิทธิและประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

(๒) สิทธิการเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในโครงการร่วมลงทุนที่มีระยะเวลาการเช่าไม่เกิน ๕๐ ปี โดยมิให้นำความในมาตรา ๕๔๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ

(๓) มาตรการสนับสนุนทางการเงินและไม่ใช่ทางการเงินอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนนั้น

ในกรณีที่มาตรการสนับสนุนใดต้องมีการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน งบประมาณของหน่วยงานเจ้าของโครงการ หรือจะต้องมีการก่อหนี้โดยการกู้หรือการค้ำประกันโดยกระทรวงการคลังเพื่อใช้จ่ายในการให้การสนับสนุนแก่โครงการร่วมลงทุนดังกล่าว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ และกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐโดยเคร่งครัด

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้โครงการได้รับมาตรการสนับสนุนตามมาตรา ๒๓ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรการสนับสนุนดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ปรากฏในชั้นการศึกษาและวิเคราะห์โครงการว่าไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกเอกชนโดยวิธีประมูล ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการระบุเหตุผลและความจำเป็น ข้อดีและข้อเสีย และประโยชน์ที่ภาครัฐและประชาชนจะได้รับไว้ในรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการตามมาตรา ๒๒ ด้วย

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาใช้การคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูล ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๖ เพื่อประโยชน์และความรวดเร็วในการเสนอโครงการ คณะกรรมการอาจกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดตั้งคณะทำงานซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและดำเนินโครงการร่วมลงทุน เพื่อพิจารณาให้ความเห็นในการจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ หรือกำหนดกรอบระยะเวลาการเสนอโครงการสำหรับโครงการใดเป็นการเฉพาะก็ได้

มาตรา ๒๗ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องว่าจ้างที่ปรึกษาร่วมจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการร่วมลงทุนตามมาตรา ๒๒

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษาให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๘ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำหลักการของโครงการร่วมลงทุนเสนอต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ พร้อมกับรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ

หลักการของโครงการร่วมลงทุนตามวรรคหนึ่ง ให้มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(๒) ขอบเขตของโครงการ

(๓) รูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการดำเนินโครงการ ระยะเวลาของโครงการ กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของโครงการ และการแบ่งผลประโยชน์ตอบแทนระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชน

(๔) มาตรการสนับสนุนโครงการร่วมลงทุนตามมาตรา ๒๓

(๕) เหตุผลและความจำเป็นของการคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูลตามมาตรา ๒๕

(๖) แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ในกรณีที่มีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากความพร้อมของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือปัญหาอุปสรรคที่อาจกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ

(๗) เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เมื่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดส่งหลักการของโครงการร่วมลงทุนและรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการที่ได้รับความเห็นชอบให้สำนักงานนำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

ในกรณีที่รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดไม่เห็นชอบตามที่หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอ ให้แจ้งเหตุผลที่ไม่เห็นชอบแก่หน่วยงานเจ้าของโครงการ พร้อมกำหนดเวลาในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมหลักการของโครงการร่วมลงทุนหรือรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการร่วมลงทุนเพื่อนำเสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดอีกครั้ง

มาตรา ๒๙ เมื่อสำนักงานเห็นว่าหลักการของโครงการร่วมลงทุนและรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการมีความครบถ้วน ให้สำนักงานเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการร่วมลงทุน

ในการเสนอเรื่องตามวรรคหนึ่ง ให้มีความเห็นของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอประกอบการพิจารณาไปพร้อมกัน และในกรณีที่โครงการนั้นจะต้องมีการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน ให้มีความเห็นของสำนักงบประมาณ หรือในกรณีที่ต้องมีการใช้จ่ายเงินจากเงินกู้ที่เป็นหนี้สาธารณะให้มีความเห็นของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะประกอบการพิจารณาด้วย

เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการร่วมลงทุน ให้คณะกรรมการแจ้งผลการพิจารณาให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดนำเสนอหลักการของโครงการร่วมลงทุนดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินโครงการร่วมลงทุนตามหลักการนั้นต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการไม่เห็นชอบกับหลักการของโครงการร่วมลงทุน ให้แจ้งเหตุผลที่ไม่เห็นชอบแก่รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด พร้อมกำหนดเวลาในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมหลักการของโครงการร่วมลงทุนเพื่อให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการและนำเสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดอีกครั้งตามมาตรา ๒๘

ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอมาตรการสนับสนุนโครงการร่วมลงทุน การคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูล หรือแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของโครงการ ให้คณะกรรมการเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาอนุมัติหลักการของคณะรัฐมนตรีด้วย

มาตรา ๓๐ เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการของโครงการร่วมลงทุนตามมาตรา ๒๙ แล้วและได้มีการอนุมัติวงเงินงบประมาณรายจ่ายหรือวงเงินที่จะใช้ในการก่อหนี้ของโครงการ ให้ถือว่าการอนุมัติของคณะรัฐมนตรีเป็นการอนุมัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๑ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และกรอบระยะเวลาในการเสนอโครงการตามส่วนนี้

ส่วนที่ ๒
การคัดเลือกเอกชน

มาตรา ๓๒ ในการคัดเลือกเอกชนจะต้องใช้วิธีประมูล เว้นแต่เป็นกรณีที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ใช้วิธีการคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูลตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๔ เท่านั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเอกชนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๓ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุนตามพระราชบัญญัตินี้ โดยเอกชนที่มีลักษณะดังกล่าวไม่มีสิทธิได้รับคัดเลือกเป็นคู่สัญญาร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุน

มาตรา ๓๔ ในการคัดเลือกให้เอกชนร่วมลงทุน หากหน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือกมีความเห็นตรงกันว่าไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณา หากรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเห็นพ้องด้วยให้เสนอสำนักงานเพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณา

ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือกมีความเห็นไม่ตรงกันว่าไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูลหรือรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดไม่เห็นพ้องด้วย ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอสำนักงานเพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณา และถ้าคณะกรรมการเห็นว่าควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล ให้ใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล

เมื่อคณะกรรมการเห็นพ้องด้วยว่าไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล ให้คณะกรรมการแจ้งผลการพิจารณาให้กระทรวงเจ้าสังกัดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

มาตรา ๓๕ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำร่างประกาศเชิญชวน ร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และร่างสัญญาร่วมลงทุน เสนอต่อคณะกรรมการคัดเลือกเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ในการจัดทำเอกสารตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องและนำความคิดเห็นดังกล่าวมาพิจารณาประกอบการจัดทำเอกสารตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ การรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อร่วมดำเนินการตามวรรคหนึ่ง และเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือก

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษาให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

รายละเอียดของร่างประกาศเชิญชวน ร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และสาระสำคัญของร่างสัญญาร่วมลงทุนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๖ เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ดำเนินโครงการร่วมลงทุนแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงเจ้าสังกัด ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงาน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับโครงการร่วมลงทุนจำนวนสองคน เป็นกรรมการ และให้มีผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการหนึ่งคน เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในกรณีที่การดำเนินโครงการร่วมลงทุนนั้นจะต้องมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน ให้มีผู้แทนสำนักงบประมาณเป็นกรรมการด้วยอีกหนึ่งคน หรือในกรณีที่การดำเนินโครงการร่วมลงทุนนั้นจะต้องมีการใช้จ่ายเงินจากเงินกู้ที่เป็นหนี้สาธารณะ ให้มีผู้แทนสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะเป็นกรรมการด้วยอีกหนึ่งคน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕

ให้นำความในมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการคัดเลือกโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ ในระหว่างการดำรงตำแหน่งและภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานเจ้าของโครงการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้กรรมการในคณะกรรมการคัดเลือก กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาในเอกชนที่ได้รับคัดเลือกให้ร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุนที่ตนเป็นกรรมการคัดเลือก

(๒) ถือหุ้นในเอกชนที่ได้รับคัดเลือก เป็นจำนวนเกินร้อยละศูนย์จุดห้าของทุนที่ชำระแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการถือหุ้นด้วยตนเอง หรือโดยคู่สมรสหรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

การกระทำตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการเป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการหรือที่ปรึกษาหรือถือหุ้นเกินร้อยละศูนย์จุดห้าของทุนที่ชำระแล้ว ในนิติบุคคลที่เอกชนที่ได้รับคัดเลือกถือหุ้นอยู่เกินร้อยละยี่สิบห้า หรือในนิติบุคคลที่ถือหุ้นในเอกชนที่ได้รับคัดเลือกเกินร้อยละยี่สิบห้า

มาตรา ๓๘ ให้คณะกรรมการคัดเลือกมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวน ร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และร่างสัญญาร่วมลงทุน

(๒) กำหนดค่าธรรมเนียมการขายเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน ค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอ และค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุน

(๓) กำหนดหลักประกันซองและหลักประกันสัญญาร่วมลงทุน

(๔) เจรจาและพิจารณาคัดเลือกเอกชนให้เข้าร่วมโครงการร่วมลงทุน

(๕) เจรจาร่างสัญญาร่วมลงทุน

(๖) ขอให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ชี้แจง แสดงความเห็น หรือจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(๗) พิจารณาดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกเอกชนของโครงการร่วมลงทุนตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๓๙ เมื่อคณะกรรมการคัดเลือกให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวน ร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และร่างสัญญาร่วมลงทุน แล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือก ดำเนินการคัดเลือกเอกชนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดในมาตรา ๓๒

มาตรา ๔๐ การประกาศเชิญชวนครั้งใด ถ้ามีเอกชนยื่นข้อเสนอเพียงรายเดียวหรือมีเอกชนยื่นข้อเสนอหลายรายแต่ยื่นข้อเสนอถูกต้องตามรายการในเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชนเพียงรายเดียว หากคณะกรรมการคัดเลือกเห็นว่ารัฐจะได้ประโยชน์ก็ให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

มาตรา ๔๑ เมื่อได้ผลการคัดเลือกเอกชนและร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการเจรจากับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนำส่งร่างสัญญาร่วมลงทุนดังกล่าวให้สำนักงาน

อัยการสูงสุดตรวจพิจารณาภายในสิบห้าวัน และให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณาร่างสัญญาร่วมลงทุนให้แล้วเสร็จและส่งกลับให้หน่วยงานเจ้าของโครงการภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างสัญญาร่วมลงทุน

มาตรา ๔๒ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนำเสนอผลการคัดเลือกเอกชน ร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานอัยการสูงสุด และเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุนต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาผลการคัดเลือกเอกชนและเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุนตามที่คณะกรรมการกำหนด

ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาผลการคัดเลือกเอกชน ร่างสัญญาร่วมลงทุน และเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุนตามวรรคหนึ่ง ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับผลการคัดเลือกเอกชน ร่างสัญญาร่วมลงทุน และเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุน

ในกรณีที่รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดไม่เห็นชอบกับผลการคัดเลือกเอกชนหรือร่างสัญญาร่วมลงทุน ให้แจ้งเหตุผลที่ไม่เห็นชอบแก่หน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือก พร้อมกำหนดเวลาในการทบทวนผลการคัดเลือกเอกชนหรือร่างสัญญาร่วมลงทุนเพื่อนำเสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดอีกครั้งหนึ่งก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี

หากหน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือกยังยืนยันผลการคัดเลือกเอกชนหรือร่างสัญญาร่วมลงทุน ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดนำเสนอผลการคัดเลือกเอกชนและร่างสัญญาร่วมลงทุนพร้อมความเห็นของรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบผลการคัดเลือกเอกชนและเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุนแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือก

ส่วนที่ ๓
การกำกับดูแลโครงการร่วมลงทุน

มาตรา ๔๓ เมื่อได้มีการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนแล้ว ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงเจ้าสังกัดซึ่งเป็นข้าราชการในกระทรวงเจ้าสังกัดที่มิใช่หน่วยงานเจ้าของโครงการและมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าประเภทบริหารระดับต้น

เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนสำนักงาน เป็นกรรมการ และให้มีผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการหนึ่งคน เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการกำกับดูแลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับดูแลและติดตามโครงการร่วมลงทุนให้มีการดำเนินการตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุน

(๒) พิจารณาเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการร่วมลงทุนตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุนต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการ

(๓) ขอให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ เอกชนคู่สัญญา หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ชี้แจง แสดงความเห็น หรือจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(๔) รายงานผลการดำเนินงาน ความคืบหน้า ปัญหา และแนวทางการแก้ไขในการดำเนินโครงการร่วมลงทุนตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุนต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อทราบ และให้ส่งสำเนารายงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักงาน ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำกับดูแลกำหนดอย่างน้อยหกเดือนต่อหนึ่งครั้ง

(๕) พิจารณาให้ความเห็นประกอบการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน

หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจว่าจ้างที่ปรึกษา หรือคณะกรรมการกำกับดูแลอาจกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการว่าจ้างที่ปรึกษา เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการร่วมลงทุน ให้ความเห็นต่อการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน หรือสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับดูแลได้

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษาให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้นำความในมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการกำกับดูแลโดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการละเลยหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อผูกพันของสัญญาร่วมลงทุนโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการกำกับดูแลทำรายงานพร้อมด้วยความเห็นเสนอต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อสั่งการให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามสัญญาร่วมลงทุน

ในกรณีที่รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกำกับดูแลรายงานต่อสำนักงานเพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาต่อไป และหากเป็นกรณีที่มีเหตุร้ายแรง ให้คณะกรรมการเสนอเรื่องพร้อมความเห็นให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

ส่วนที่ ๔
การแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนและการทำสัญญาใหม่

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ต้องมีการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอเหตุผลและความจำเป็น ประเด็นที่ขอแก้ไข ผลกระทบจากการแก้ไข และข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อคณะกรรมการกำกับดูแลเพื่อพิจารณาให้ความเห็น ก่อนนำส่งร่างสัญญาร่วมลงทุนฉบับแก้ไขที่ได้เจรจากับเอกชนคู่สัญญาแล้วให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณา ทั้งนี้ ให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณาร่างสัญญาร่วมลงทุนฉบับแก้ไขให้แล้วเสร็จและส่งกลับให้หน่วยงานเจ้าของโครงการภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างสัญญาร่วมลงทุนฉบับแก้ไข

มาตรา ๔๗ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนำเสนอเหตุผลและความจำเป็น ประเด็นที่ขอแก้ไข ผลกระทบจากการแก้ไข ความเห็นของคณะกรรมการกำกับดูแล ร่างสัญญาร่วมลงทุนฉบับแก้ไขที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานอัยการสูงสุดแล้ว และข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็น ต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยเมื่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดให้ความเห็นชอบการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนฉบับแก้ไขต่อไป

ในกรณีที่รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดไม่เห็นชอบกับการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ให้แจ้งเหตุผลที่ไม่เห็นชอบ พร้อมทั้งกำหนดเวลาในการทบทวนการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่คณะกรรมการกำกับดูแลเห็นว่าการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนที่หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอตามมาตรา ๔๖ มีหลักการแตกต่างจากหลักการของโครงการร่วมลงทุนหรือทำให้เงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุนแตกต่างจากเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุนที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติไว้ เมื่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดให้ความเห็นชอบการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนตามมาตรา ๔๗ แล้ว ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่แตกต่างจากที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติไว้

เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการแจ้งผลการพิจารณาให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่แตกต่างจากที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติไว้ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนฉบับแก้ไขต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการไม่เห็นชอบกับการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งเหตุผลที่ไม่เห็นชอบ พร้อมกำหนดเวลาในการทบทวนการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนเพื่อนำเสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดอีกครั้งตามมาตรา ๔๗

มาตรา ๔๙ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำแนวทางการดำเนินโครงการต่อเนื่องจากโครงการร่วมลงทุนภายหลังจากสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุด โดยเปรียบเทียบกรณีที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการเองและกรณีที่ให้เอกชนร่วมลงทุน เสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดอย่างน้อย ๕ ปี ก่อนที่สัญญาร่วมลงทุนจะสิ้นสุดลง โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐ ความต่อเนื่องในการให้บริการสาธารณะและผลกระทบต่อประชาชน

ในกรณีที่รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดกำหนดให้มีการดำเนินโครงการต่อเนื่องจากโครงการร่วมลงทุนภายหลังสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุดโดยการร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้เสมือนเป็นโครงการร่วมลงทุนใหม่

หมวด ๕
การใช้อำนาจเพื่อประโยชน์สาธารณะ

มาตรา ๕๐ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ ความมั่นคงของประเทศ หรือมีเหตุที่ทำให้การดำเนินโครงการหยุดชะงักลงจนทำให้มีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อประชาชนหรือเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ หน่วยงานเจ้าของโครงการโดยความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีมีอำนาจพิจารณาดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

(๑) เข้าดำเนินโครงการร่วมลงทุนหรือมอบให้ผู้อื่นเข้าดำเนินโครงการร่วมลงทุนเป็นระยะเวลาชั่วคราว

(๒) แก้ไขสัญญาร่วมลงทุน

(๓) บอกเลิกสัญญาร่วมลงทุน

ในกรณีที่เหตุเกิดจากการใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งไม่ได้มาจากความผิดของเอกชนคู่สัญญา ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจ่ายค่าชดเชยแก่เอกชนคู่สัญญาอย่างเป็นธรรม

หมวด ๖
กองทุนส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

มาตรา ๕๑ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกระทรวงการคลังเรียกว่า “กองทุนส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๒ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๖๖

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๓) ค่าธรรมเนียมการขายเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอ

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการดำเนินงานของกองทุน

(๕) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้กองทุน

(๖) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๕๓ เงินของกองทุนให้นำไปใช้จ่ายได้เท่าที่จำเป็นในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การว่าจ้างที่ปรึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๒) การพัฒนาฐานข้อมูลและองค์ความรู้ และการเผยแพร่ อบรม ให้ความรู้ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

(๓) ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

มาตรา ๕๔ การว่าจ้างที่ปรึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หากหน่วยงานเจ้าของโครงการไม่สามารถใช้เงินของหน่วยงานได้ หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจขอรับจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อเป็นค่าจ้างที่ปรึกษาได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการที่ได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนนำส่งเงินค่าธรรมเนียมการขายเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอ เข้ากองทุนตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๕๕ เงินของกองทุนให้นำฝากกระทรวงการคลังหรือธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๕๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และอธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เป็นกรรมการและเลขานุการ และข้าราชการในสำนักงานที่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ และให้สำนักงานรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการกองทุน

มาตรา ๕๗ คณะกรรมการกองทุนมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับดูแลการบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการขอรับจัดสรรเงินจากกองทุน

(๓) พิจารณาอนุมัติการใช้เงินกองทุนตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๔) ออกระเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับการบริหารกิจการของกองทุน หลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษา รับและจ่ายเงินของกองทุน และค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

(๕) รายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกองทุนต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๖) จัดทำรายงานการเงินประจำปี เพื่อเสนอสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และส่งรายงานการเงินที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบแล้วพร้อมกับรายงานการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

มาตรา ๕๘ ให้นำความในมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๕๙ ปีบัญชีของกองทุนให้ถือตามปีงบประมาณ และการบัญชีของกองทุนให้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

หมวด ๗
บทเบ็ดเตล็ด

มาตรา ๖๐ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ลงนามในสัญญาร่วมลงทุนตามมาตรา ๔๒ หรือสัญญาร่วมลงทุนฉบับแก้ไขตามมาตรา ๔๘ แล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) จัดส่งสำเนาสัญญาร่วมลงทุนหรือสำเนาสัญญาร่วมลงทุนฉบับแก้ไข แล้วแต่กรณีให้กระทรวงเจ้าสังกัด และสำนักงาน

(๒) จัดทำข้อมูลของโครงการร่วมลงทุน กระบวนการคัดเลือกเอกชน ผลการคัดเลือกเอกชนและสัญญาร่วมลงทุน รวมทั้งการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน เพื่อให้หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

(๓) เปิดเผยสรุปข้อมูลโครงการร่วมลงทุนในรูปแบบที่เข้าใจง่ายต่อสาธารณชนให้ทราบเป็นการทั่วไปโดยประกาศเผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานเจ้าของโครงการ ทั้งนี้การเปิดเผยข้อมูลให้คำนึงถึงกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการด้วย

มาตรา ๖๑ ให้คณะกรรมการ คณะกรรมการคัดเลือก คณะกรรมการกำกับดูแล คณะกรรมการกองทุน และคณะอนุกรรมการ ได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๖๒ ให้สำนักงานจัดทำแผนงานพัฒนาฐานข้อมูลและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน และแผนงานดำเนินการเผยแพร่ อบรม ให้ความรู้ และให้คำแนะนำ

ที่เกี่ยวข้องกับการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เพื่อให้โครงการร่วมลงทุนเกิดขึ้นและเป็นไปตามแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานอาจว่าจ้างที่ปรึกษาหรือร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง โดยอาจขอรับจัดสรรเงินในการดำเนินการดังกล่าวจากกองทุนได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษาให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๘
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๓ กรรมการในคณะกรรมการคัดเลือกผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๔ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการออกกฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๕ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๖ ให้โอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และหนี้สิน ที่เกี่ยวเนื่องกับกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในกระทรวงการคลังตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุน

ในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ไปเป็นของกองทุนส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๗ ในกรณีที่กฎหมายใดที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีการอ้างอิงถึงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ให้ถือว่าการอ้างอิงดังกล่าวในกฎหมายนั้นเป็นการอ้างอิงถึงพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๘ โครงการใดที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และโครงการนั้นเป็นโครงการภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) โครงการที่อยู่ในระหว่างขั้นตอนตามหมวด ๔ การเสนอโครงการ หรือตามหมวด ๕ การดำเนินโครงการ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ และให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๒) โครงการที่อยู่ในระหว่างขั้นตอนตามหมวด ๖ การกำกับดูแลและติดตามผล แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการกำกับดูแลตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการกำกับดูแลต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) โครงการที่อยู่ในระหว่างขั้นตอนตามหมวด ๗ การแก้ไขสัญญาและการทำสัญญาใหม่ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ และให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๔) โครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีวงเงินมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการนั้นต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ และให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไปตามที่คณะกรรมการจะได้ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนสำหรับโครงการตามมาตรา ๙

การดำเนินการใดตามวรรคหนึ่งที่กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๙ โครงการใดที่อยู่ระหว่างการดำเนินการในขั้นตอนตามหมวด ๕ การดำเนินโครงการ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ แต่โครงการนั้นไม่เป็นโครงการภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการในขั้นตอนต่อไปตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและดำเนินโครงการนั้น

การดำเนินการใดตามวรรคหนึ่งที่กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด

มาตรา ๗๐ ให้คณะกรรมการซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ และปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าคณะรัฐมนตรีจะสั่งการตามข้อเสนอของคณะกรรมการดังกล่าว

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ มีบทบัญญัติในเรื่องของขอบเขตของโครงการที่ให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐอย่างกว้างขวางอันส่งผลให้มีโครงการร่วมลงทุนที่ไม่ได้อยู่ในกิจการที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะซึ่งเป็นภารกิจของรัฐที่ต้องจัดทำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่รัฐประสงค์จะสนับสนุนให้เอกชนร่วมลงทุนต้องเข้ามาสู่กระบวนการตามกฎหมายดังกล่าว นอกจากนี้ กฎหมายปัจจุบันยังไม่มีการสะท้อนถึงความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชนที่ร่วมลงทุนในโครงการของรัฐที่ชัดเจน ประกอบกับยังขาดมาตรการในการแก้ไขปัญหาระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและมาตรการส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน อันส่งผลให้การดำเนินโครงการมีความล่าช้าและเอกชนยังไม่ให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมลงทุนในโครงการของรัฐเท่าที่ควร จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อให้มีการกำหนดนโยบายของรัฐที่ชัดเจนและแน่นอนในการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ โดยมุ่งเน้นการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชน กำหนดกลไกในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคหรือความล่าช้าในการจัดทำหรือดำเนินโครงการร่วมลงทุน และมีมาตรการส่งเสริมการร่วมลงทุนให้แก่โครงการร่วมลงทุนอย่างเหมาะสมภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังโดยมุ่งเน้นการใช้ความเชี่ยวชาญและนวัตกรรมของเอกชนรวมทั้งการถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวไปยังหน่วยงานและบุคลากรของภาครัฐ ในขณะเดียวกันหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการจัดทำโครงการร่วมลงทุนยังคงกระชับ โปร่งใส และตรวจสอบได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. .... ในวาระที่หนึ่ง ในคราวประชุมครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๔ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน กำหนดเวลาพิจารณา ๔๕ วัน เมื่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้วรายงานต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยเสนอต่อประธานสภาฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตราและลงมติในวาระที่สามเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๒๙ ก วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ มีบทบัญญัติในเรื่องของขอบเขตของโครงการที่ให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐอย่างกว้างขวางอันส่งผลให้มีโครงการร่วมลงทุนที่ไม่ได้อยู่ในกิจการที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะซึ่งเป็นภารกิจของรัฐที่ต้องจัดทำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่รัฐประสงค์จะสนับสนุนให้เอกชนร่วมลงทุนต้องเข้ามาสู่กระบวนการตามกฎหมายดังกล่าว นอกจากนี้ กฎหมายปัจจุบันยังไม่มีการสะท้อนถึงความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชนที่ร่วมลงทุนในโครงการของรัฐที่ชัดเจน ประกอบกับยังขาดมาตรการในการแก้ไขปัญหาระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและมาตรการส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนอันส่งผลให้การดำเนินโครงการมีความล่าช้าและเอกชนยังไม่ให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมลงทุนในโครงการของรัฐเท่าที่ควร จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อให้มีการกำหนดนโยบายของรัฐที่ชัดเจน และแน่นอนในการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ โดยมุ่งเน้นการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชน กำหนดกลไกในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคหรือความล่าช้าในการจัดทำหรือดำเนินโครงการร่วมลงทุน และมีมาตรการส่งเสริมการร่วมลงทุนให้แก่โครงการร่วมลงทุนอย่างเหมาะสมภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังโดยมุ่งเน้นการใช้ความเชี่ยวชาญและนวัตกรรมของเอกชนรวมทั้งการถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวไปยังหน่วยงานและบุคลากรของภาครัฐ ในขณะเดียวกันหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการจัดทำโครงการร่วมลงทุนยังคงกระชับ โปร่งใสและตรวจสอบได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๘ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. นิยามศัพท์ (มาตรา ๔)

“โครงการ” หมายความว่า โครงการลงทุนของรัฐในกิจการที่หน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งหรือหลายหน่วยงานรวมกันมีหน้าที่และอำนาจต้องทำตามกฎหมายหรือกฎ หรือที่มีหน้าที่และอำนาจต้องทำตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

“ร่วมลงทุน” หมายความว่า ร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใด หรือมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียวโดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด

“โครงการร่วมลงทุน” หมายความว่า โครงการที่มีการร่วมลงทุน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า (๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล หรือกิจการของรัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ (๒) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ (๓) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) หรือ (๒) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“หน่วยงานอื่นของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์การมหาชน หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ หรือหน่วยงานอื่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มิใช่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจทั้งนี้เฉพาะที่อยู่ในกำกับของฝ่ายบริหาร

“หน่วยงานเจ้าของโครงการ” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐซึ่งจะร่วมลงทุนหรือร่วมลงทุนกับเอกชนในโครงการร่วมลงทุน

“กระทรวงเจ้าสังกัด” หมายความว่า (๑) กรณีส่วนราชการ ได้แก่ กระทรวงหรือทบวงซึ่งมีส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการอยู่ในสังกัดตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (๒) กรณีรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ (ก) สำหรับรัฐวิสาหกิจอื่นนอกจากบริษัท ได้แก่ กระทรวงหรือทบวงซึ่งรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น หรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในงานของรัฐวิสาหกิจนั้น (ข) สำหรับบริษัท ได้แก่ ๑) ในกรณีที่กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้น ได้แก่ กระทรวงการคลัง หรือกระทรวงหรือทบวงซึ่งกระทรวงการคลังได้มอบอำนาจให้เป็นกระทรวงเจ้าสังกัดตามพระราชบัญญัตินี้ ๒) ในกรณีที่กระทรวงการคลังมิได้เป็นผู้ถือหุ้น ได้แก่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในงานของรัฐวิสาหกิจนั้น (๓) กรณีหน่วยงานอื่นของรัฐ ได้แก่ กระทรวงหรือทบวงซึ่งรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งหน่วยงานนั้น หรือรัฐมนตรีว่าการผู้รับผิดชอบในงานของหน่วยงานนั้น หรือนายกรัฐมนตรีกรณีที่หน่วยงานอื่นของรัฐใดไม่มีรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายหรือรัฐมนตรีว่าการผู้รับผิดชอบในงานของหน่วยงานนั้น (๔) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย

“เอกชน” หมายความว่านิติบุคคลที่มิใช่หน่วยงานของรัฐ และให้หมายความรวมถึงบุคคลธรรมดาด้วย

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๒. บททั่วไป

๒.๑ กำหนดให้การดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ของการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เช่น ความสอดคล้องกับแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชนซึ่งต้องมีการจัดสรรความเสี่ยงและผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่เอกชนอย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงความสำเร็จของโครงการร่วมลงทุนและความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการร่วมลงทุน การรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ การใช้ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และนวัตกรรมของเอกชนในการให้บริการสาธารณะของโครงการร่วมลงทุน (มาตรา ๖)

๒.๒ กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการที่จะจัดทำโครงการร่วมลงทุนในกิจการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะดังต่อไปนี้ ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ถนน ทางหลวง ทางพิเศษการขนส่งทางถนน รถไฟ รถไฟฟ้า การขนส่งทางราง ท่าอากาศยาน การขนส่งทางอากาศ ท่าเรือ การขนส่งทางน้ำ การจัดการน้ำ การชลประทาน การประปา การบำบัดน้ำเสีย การพลังงาน การโทรคมนาคม การสื่อสาร โรงพยาบาล การสาธารณสุข โรงเรียน การศึกษา ที่อยู่อาศัยหรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มีรายได้น้อยหรือปานกลาง ผู้สูงวัย ผู้ด้อยโอกาส หรือผู้พิการ ศูนย์นิทรรศการและศูนย์การประชุม กิจการอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๗)

๒.๓ โครงการร่วมลงทุนที่มีมูลค่าตั้งแต่ห้าพันล้านบาทขึ้นไปหรือมูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวงต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๘)

๒.๔ โครงการร่วมลงทุนที่มีมูลค่าต่ำกว่าห้าพันล้านบาทหรือต่ำว่ามูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา ๙)

๒.๕ ในกรณีที่โครงการร่วมลงทุนใดมีหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งหน่วยงาน และไม่สามารถตกลงกำหนดหน่วยงานเจ้าของโครงการได้ ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจเสนอให้คณะกรรมการรกองทุนส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนพิจารณากำหนดหน่วยงานของรัฐที่มีความรับผิดชอบในโครงการร่วมลงทุนนั้นมากที่สุดเป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการ และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนั้นและมีหน้าที่ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่หน่วยงานเจ้าของโครงการในการจัดทำและการดำเนินโครงการร่วมลงทุนต่อไป (มาตรา ๑๐)

๒.๖ ในกรณีที่เกิดปัญหาหรืออุปสรรค หรือเกิดความล่าช้าในการจัดทำหรือดำเนินโครงการร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอุปสรรคหรือความล่าช้าในการจัดทำหรือดำเนินโครงการร่วมลงทุน และดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๑)

๓. แผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน

กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจจัดทำแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุนที่สอดคล้องกับแผนแม่บทด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านสังคมของประเทศที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำขึ้น และนำเสนอต่อคณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ แผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน อย่างน้อย

ต้องประกอบด้วยรายการโครงการที่รัฐประสงค์จะร่วมลงทุนกับเอกชนตามเป้าหมาย นโยบาย และทิศทางที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านสังคมของประเทศที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำขึ้น ลำดับความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนของการจัดทำโครงการร่วมลงทุน วัตถุประสงค์ของโครงการ ข้อมูลของโครงการโดยสังเขป หน่วยงานเจ้าของโครงการ วงเงินลงทุน ทั้งหมดของโครงการ และกรอบระยะเวลาในการจัดทำและดำเนินโครงการ (มาตรา ๑๒)

๔. คณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

๔.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน อัยการสูงสุด ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมธนาคารไทย เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวน ไม่เกินห้าคน โดยให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เป็นกรรมการและเลขานุการและมีผู้ช่วยเลขานุการจำนวนสองคน

๔.๒ กำหนดเกี่ยวกับการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีสัญชาติไทยและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้ วาระการดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคราวละสี่ปี การพ้นจากตำแหน่งตามวาระและตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๘)

๔.๓ กำหนดเกี่ยวกับการประชุมและองค์ประชุม โดยต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม (มาตรา ๑๙)

๔.๔ กำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจในการให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีก่อนมีการตราพระราชกฤษฎีกาหรือออกกฎกระทรวงตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ความเห็นชอบแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน และกำหนดแนวทางการจัดทำ ปรับปรุงและติดตามผลการดำเนินการตามแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน พิจารณากำหนดหน่วยงานของรัฐเป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการ พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำโครงการร่วมลงทุนที่มีมูลค่าต่ำกว่าห้าพันล้านบาท พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการร่วมลงทุน เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคในการจัดทำและดำเนินโครงการร่วมลงทุน พิจารณาให้ความเห็นชอบการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ออกประกาศตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ วินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ฯลฯ (มาตรา ๒๐)

๕. การจัดทำและดำเนินโครงการ

๕.๑ การเสนอโครงการ

๑) กำหนดในการเสนอโครงการที่จะให้มีการร่วมลงทุน หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการตามรายละเอียดที่คณะกรรมการประกาศกำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ความเป็นมาของโครงการ หลักการและเหตุผลในการจัดทำโครงการ รวมถึงความสอดคล้องกับแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุนสาระสำคัญของโครงการซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขอบเขตและระยะเวลาของโครงการ และประมาณการต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ ความพร้อมในการจัดทำและดำเนินโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการในด้านเทคนิค ด้านเทคโนโลยี ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมาย ด้านการเงิน หรือด้านเศรษฐศาสตร์ ความเสี่ยงของโครงการ ทางเลือกและรูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน การจัดสรรหน้าที่และความรับผิดชอบ การจัดสรรความเสี่ยง และการแบ่งผลประโยชน์ตอบแทนระหว่างรัฐและเอกชน ความพร้อมของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและดำเนินโครงการ ผลการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ในการจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ

ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนำความเห็นของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน มาประกอบการพิจารณาจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา ๒๒)

๕.๒ กำหนดในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการเห็นว่ามีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการสนับสนุนเพื่อให้โครงการร่วมลงทุนบรรลุวัตถุประสงค์ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการระบุรายละเอียดของมาตรการสนับสนุน พร้อมทั้งเหตุผลและความจำเป็นในการให้การสนับสนุนดังกล่าวและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรการสนับสนุนในรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ ซึ่งมาตรการสนับสนุนได้แก่ สิทธิและประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน สิทธิการเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในโครงการร่วมลงทุนที่มีระยะเวลาการเช่าไม่เกิน ๕๐ ปี โดยมิให้นำความในมาตรา ๕๔๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ มาตรการสนับสนุนทางการเงินและไม่ใช่ทางการเงินอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนนั้น (มาตรา ๒๓)

๕.๓ กำหนดในกรณีที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้โครงการได้รับมาตรการสนับสนุนตามมาตรา ๒๓ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรการสนับสนุนดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป (มาตรา ๒๔)

๕.๔ กำหนดในกรณีที่ปรากฏในชั้นการศึกษาและวิเคราะห์โครงการว่าไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกเอกชนโดยวิธีประมูล ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการระบุเหตุผลและความจำเป็น ข้อดีและข้อเสีย และประโยชน์ที่ภาครัฐและประชาชนจะได้รับไว้ในรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ (มาตรา ๒๕)

๕.๕ กำหนดให้คณะกรรมการ อาจกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดตั้งคณะทำงานซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและดำเนินโครงการร่วมลงทุนเพื่อพิจารณาให้ความเห็นในการจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ หรือกำหนดกรอบระยะเวลาการเสนอโครงการสำหรับโครงการใดเป็นการเฉพาะก็ได้ (มาตรา ๒๖)

๕.๖ กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ ต้องว่าจ้างที่ปรึกษาร่วมจัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการร่วมลงทุนตามมาตรา ๒๒ ซึ่งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษาให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา ๒๗)

๕.๗ กำหนดหลักการของโครงการร่วมลงทุน มีรายละเอียดเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของโครงการ ขอบเขตของโครงการ รูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกสาร มาตรการสนับสนุนโครงการร่วมลงทุน เหตุผลและความจำเป็นของการคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูล แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค และเรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำหลักการเสนอต่อรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบพร้อมกับรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ (มาตรา ๒๘)

๕.๘ กำหนดเมื่อสำนักงาน เห็นว่าหลักการของโครงการร่วมลงทุนและรายงานการศึกษาและวิเคราะห์โครงการมีความครบถ้วน ให้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการร่วมลงทุน และเมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการร่วมลงทุนแล้วให้คณะกรรมการให้แจ้งผลการพิจารณาให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินโครงการร่วมลงทุนตามหลักการนั้นต่อไป (มาตรา ๒๙)

๕.๘ เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการของโครงการร่วมลงทุนแล้วและได้มีการอนุมัติวงเงินงบประมาณรายจ่ายหรือวงเงินที่จะใช้ในการก่อหนี้ของโครงการ ให้ถือว่าการอนุมัติของคณะรัฐมนตรีเป็นการอนุมัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี (มาตรา ๓๐)

๕.๙ กำหนดให้คณะกรรมการประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการ และกรอบระยะเวลาในการเสนอโครงการ (มาตรา ๓๑)

๖. การคัดเลือกเอกชน

๖.๑ กำหนดในการคัดเลือกเอกชนจะต้องใช้วิธีประมูล หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเอกชนเป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา ๓๒)

๖.๒ กำหนดให้คณะกรรมการ ประกาศกำหนดลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในโครงการร่วมลงทุนตามพระราชบัญญัตินี้ โดยเอกชนที่มีลักษณะดังกล่าวไม่มีสิทธิได้รับคัดเลือกเป็นคู่สัญญาลงทุนในโครงการร่วมลงทุน (มาตรา ๓๓)

๖.๓ กำหนดให้ในการคัดเลือกให้เอกชนร่วมลงทุน หากหน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือกมีความเห็นตรงกันว่าไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณา หากรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเห็นพ้องด้วยให้เสนอสำนักงานเพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณา (มาตรา ๓๔)

๖.๔ กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำร่างประกาศเชิญชวนร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และร่างสัญญาร่วมลงทุน เสนอต่อคณะกรรมการคัดเลือกเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องและนำความคิดเห็นดังกล่าวมาพิจารณาประกอบการจัดทำเอกสารด้วย การรับฟังความคิดเห็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา ๓๕)

๖.๕ กำหนดเมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ดำเนินโครงการร่วมลงทุนแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นประธานกรรมการผู้แทนกระทรวงเจ้าสังกัดผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงาน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับโครงการร่วมลงทุนจำนวนสองคน เป็นกรรมการ และให้มีผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการหนึ่งคน เป็นกรรมการและเลขานุการ ในกรณีที่การดำเนินโครงการร่วมลงทุนนั้นจะต้องมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินให้มีผู้แทนสำนักงบประมาณเป็นกรรมการด้วยอีกหนึ่งคน หรือในกรณีที่การกำเนินโครงการร่วมลงทุนนั้นจะต้องมีการใช้จ่ายเงินจากเงินกู้ที่เป็นหนี้สาธารณะ ให้มีผู้แทนสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะเป็นกรรมการด้วยอีกหนึ่งคน (มาตรา ๓๖)

๖.๖ ในระหว่างการดำรงตำแหน่งและภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานเจ้าของโครงการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้กรรมการในคณะกรรมการคัดเลือก กระทำการตามพระราชบัญญัตินี้บัญญัติ เช่น เป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการถือหุ้นในเอกชนที่ได้รับคัดเลือก เป็นจำนวนเกินร้อยละศูนย์จุดห้าของทุนที่ชำระแล้ว เป็นต้น (มาตรา ๓๗)

๖.๗ กำหนดให้คณะกรรมการคัดเลือกมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวนร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชนและร่างสัญญาร่วมลงทุน กำหนดค่าธรรมเนียมการขายเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชนค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอ และค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุน กำหนดหลักประกันซองและหลักประกันสัญญาร่วมลงทุน เจรจาและพิจารณาคัดเลือกเอกชนให้เข้าร่วมโครงการร่วมลงทุน เจรจาร่างสัญญาร่วมลงทุน ขอให้หน่วยงานเจาของโครงการ เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ชี้แจงแสดงความเห็น หรือจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกเอกชนของโครงการร่วมลงทุนตามที่เห็นสมควร (มาตรา ๓๘)

๖.๘ กำหนดเมื่อคณะกรรมการคัดเลือกให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวนร่างเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และร่างสัญญาร่วมลงทุน แล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือกดำเนินการคัดเลือกเอกชนตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๓๙)

๖.๙ กำหนดการประกาศเชิญชวนครั้งใด ถ้ามีเอกชนยื่นข้อเสนอเพียงรายเดียวหรือมีเอกชนยื่นข้อเสนอหลายรายแต่ยื่นข้อเสนอถูกต้องตามรายการในเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชนเพียงรายเดียวหากคณะกรรมการคัดเลือกเห็นว่ารัฐจะได้ประโยชน์ก็ให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ต่อไป (มาตรา ๔๐)

๖.๑๐ กำหนดเมื่อได้ผลการคัดเลือกเอกชนและร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการเจรจากับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนำเสนอผลการคัดเลือกเอกชน ร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานอัยการสูงสุด และเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุนต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบผลการคัดเลือกเอกชนและเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุนแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือก (มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒)

๗. การกำกับดูแลโครงการร่วมลงทุน

๗.๑ กำหนดเมื่อได้มีการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนแล้ว ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงเจ้าสังกัดซึ่งเป็นข้าราชการในกระทรวงเจ้าสังกัดที่มิใช่หน่วยงานเจ้าของโครงการและมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าประเภทบริหารระดับต้น เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนสำนักงาน เป็นกรรมการ และให้มีผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการหนึ่งคนเป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา ๔๓)

๗.๒ กำหนดให้คณะกรรมการกำกับดูแลมีหน้าที่และอำนาจ ในการกำกับดูแลและติดตามโครงการร่วมลงทุนให้มีการดำเนินการตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุน พิจารณาเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการร่วมลงทุนตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุนต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการ ขอให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ เอกชนคู่สัญญา หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ชี้แจงแสดงความเห็น หรือจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมถึงรายงานผลการดำเนินงาน ความคืบหน้า ปัญหาและแนวทางการแก้ไขในการดำเนินโครงการร่วมลงทุนตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุนต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อทราบ และให้ส่งสำเนารายงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักงาน ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำกับดูแลกำหนดอย่างน้อยหกเดือนต่อหนึ่งครั้ง และพิจารณาให้ความเห็นประกอบการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน นอกจากนี้ หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจว่าจ้างที่ปรึกษา หรือคณะกรรมการกำกับดูแลอาจกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการว่าจ้างที่ปรึกษา เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการร่วมลงทุน ให้ความเห็นต่อการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน หรือสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับดูแลได้ (มาตรา ๔๔)

๗.๓ กำหนดในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการละเลยหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อผูกพันของสัญญาร่วมลงทุนโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการกำกับดูแลทำรายงานพร้อมด้วยความเห็นเสนอต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อสั่งการให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามสัญญาร่วมลงทุน (มาตรา ๔๕)

๘. การแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนและการทำสัญญาใหม่

๘.๑ กำหนดในกรณีที่ต้องมีการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอเหตุผลและความจำเป็น ประเด็นที่ขอแก้ไข ผลกระทบจากการแก้ไข และข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อคณะกรรมการกำกับ

ดูแลเพื่อพิจารณาให้ความเห็น ก่อนนำส่งร่างสัญญาร่วมลงทุนฉบับแก้ไขที่ได้เจรจากับเอกชนคู่สัญญาแล้ว ให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณา (มาตรา ๔๖)

๘.๒ กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนำเสนอเหตุผลและความจำเป็น ประเด็นที่ขอแก้ไข ผลกระทบจากการแก้ไข ความเห็นของคณะกรรมการกำกับดูแล ร่างสัญญาร่วมลงทุนฉบับแก้ไขที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานอัยการสูงสุดแล้ว และข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็น ต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยเมื่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดให้ความเห็นชอบการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนฉบับแก้ไขต่อไป (มาตรา ๔๗)

๘.๓ กำหนดในกรณีที่คณะกรรมการกำกับดูแลเห็นว่าการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนที่หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอตามมาตรา ๔๖ มีหลักการแตกต่างจากหลักการของโครงการร่วมลงทุนหรือทำให้เงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุนแตกต่างจากเงื่อนไขสำคัญของสัญญาร่วมลงทุนที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติไว้ เมื่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดให้ความเห็นชอบการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนตามมาตรา ๔๗ แล้วให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่แตกต่างจากที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติไว้ จากนั้น ให้คณะกรรมการแจ้งผลการพิจารณาให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่แตกต่างจากที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติไว้ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนฉบับแก้ไขต่อไป (มาตรา ๔๘)

๘.๔ กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำแนวทางการดำเนินโครงการต่อเนื่องจากโครงการร่วมลงทุนภายหลังจากสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุด โดยเปรียบเทียบกรณีที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการเองและกรณีที่ให้เอกชนร่วมลงทุน เสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดอย่างน้อย ๕ ปี ก่อนที่สัญญาร่วมลงทุนจะสิ้นสุดลง โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐ ความต่อเนื่องในการให้บริการสาธารณะและผลกระทบต่อประชาชน (มาตรา ๔๙)

๙. การใช้อำนาจเพื่อประโยชน์สาธารณะ

กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการโดยความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีมีอำนาจพิจารณาดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่ เข้าดำเนินโครงการร่วมลงทุนหรือมอบให้ผู้อื่นเข้าดำเนินโครงการร่วมลงทุนเป็นระยะเวลาชั่วคราว แก้ไขสัญญาร่วมลงทุน บอกเลิกสัญญาร่วมลงทุนเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ ความมั่นคงของประเทศ หรือมีเหตุที่ทำให้การดำเนินโครงการหยุดชะงักลงจนทำให้มีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อประชาชนหรือเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เหตุเกิดจากการใช้อำนาจไม่ได้มาจากความผิดของเอกชนคู่สัญญาให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจ่ายค่าชดเชยแก่เอกชนคู่สัญญาอย่างเป็นธรรม (มาตรา ๕๐)

๑๐. กองทุนส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

๑๐.๑ กำหนดให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกระทรวงการคลังเรียกว่า “กองทุนส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กองทุนประกอบด้วย เงินและทรัพย์สิน ได้แก่ เงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอน เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ค่าธรรมเนียมการขายเอกสารสำหรับการคัดเลือกเอกชน และค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอ เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการดำเนินงานของกองทุน เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้กองทุน ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน ทั้งนี้ เงินและทรัพย์สินดังกล่าวให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน (มาตรา ๕๑)

๑๐.๒ กำหนดให้เงินของกองทุนให้นำไปใช้จ่ายได้เท่าที่จำเป็นในกรณี ดังต่อไปนี้ (๑) การว่าจ้างที่ปรึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (๒) การพัฒนาฐานข้อมูลและองค์ความรู้ และการเผยแพร่ อบรม

ให้ความรู้ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน (๓) ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน (มาตรา ๕๔)

๑๐.๓ กำหนดกรณีการว่าจ้างที่ปรึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หากหน่วยงานเจ้าของโครงการไม่สามารถใช้เงินของหน่วยงานได้ หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจขอรับจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อเป็นค่าจ้างที่ปรึกษาได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด (มาตรา ๕๔)

๑๐.๔ กำหนดให้เงินของกองทุนให้นำฝากกระทรวงการคลังหรือธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด (มาตรา ๕๕)

๑๐.๕ กำหนดให้มี “คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และอธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการ โดยให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เป็นกรรมการและเลขานุการ และข้าราชการในสำนักงานที่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งหนึ่งคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ และให้สำนักงานรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการกองทุน (มาตรา ๕๖)

๑๐.๖ กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนมีหน้าที่และอำนาจ ในการกำกับดูแลการบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการขอรับจัดสรรเงินจากกองทุน พิจารณาอนุมัติการใช้เงินกองทุนตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ออกระเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับการบริหารกิจการของกองทุน หลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษา รับและจ่ายเงินของกองทุน และค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน รายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกองทุนต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง รวมถึงจัดทำรายงานการเงินประจำปี เพื่อเสนอสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และส่งรายงานการเงินที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบแล้วพร้อมกับรายงานการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป (มาตรา ๕๗)

๑๐.๗ กำหนดให้ปีบัญชีของกองทุนให้ถือตามปีงบประมาณ และการบัญชีของกองทุนให้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐตามที่กระทรวงการคลังกำหนด (มาตรา ๕๙)

๑๑. บทเบ็ดเตล็ด

๑๑.๑ กำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ลงนามในสัญญาร่วมลงทุนหรือสัญญาร่วมลงทุนฉบับแก้ไขให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๖๐)

๑) จัดส่งสำเนาสัญญาร่วมลงทุนหรือสำเนาสัญญาร่วมลงทุนฉบับแก้ไข แล้วแต่กรณีให้กระทรวงเจ้าสังกัด และสำนักงาน

๒) จัดทำข้อมูลของโครงการร่วมลงทุน กระบวนการคัดเลือกเอกชน ผลการคัดเลือกเอกชนและสัญญาร่วมลงทุน รวมทั้งการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน เพื่อให้หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

๓) เปิดเผยสรุปข้อมูลโครงการร่วมลงทุนในรูปแบบที่เข้าใจง่ายต่อสาธารณชนให้ทราบเป็นการทั่วไปโดยประกาศเผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานเจ้าของโครงการ ทั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลให้คำนึงถึงกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการด้วย

๑๑.๒ กำหนดให้คณะกรรมการ คณะกรรมการคัดเลือก คณะกรรมการกำกับดูแลคณะกรรมการกองทุน และคณะอนุกรรมการ ได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี (มาตรา ๖๑)

๑๑.๓ กำหนดให้สำนักงานจัดทำแผนงานพัฒนาฐานข้อมูลและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน และแผนงานดำเนินการเผยแพร่ อบรม ให้ความรู้ และให้คำแนะนำที่เกี่ยวข้องกับการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เพื่อให้โครงการร่วมลงทุนเกิดขึ้นและเป็นไปตามแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มาตรา ๖๒)

๑๒. บทกำหนดโทษ

กำหนดโทษทางอาญาสำหรับกรรมการในคณะกรรมการคัดเลือกผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ มีโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๓. บทเฉพาะกาล

๑๓.๑ กำหนดบทบัญญัติรองรับบรรดากฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงประกาศ และระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการออกกฎกระทรวงประกาศและระเบียบ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๖๔)

๑๓๒ กำหนดบทบัญญัติรองรับการคงอยู่ในตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ จนกว่าจะมีการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖๕)

๑๓.๓ กำหนดให้โอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และหนี้สิน ที่เกี่ยวเนื่องกับกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในกระทรวงการคลังตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ไปเป็นของกองทุนส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖๖)

๑๓.๔ กำหนดในกรณีที่กฎหมายใดที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับมีการอ้างอิงถึงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ให้ถือว่าการอ้างอิงดังกล่าวในกฎหมายนั้นเป็นการอ้างอิงถึงพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖๗)

๑๓.๕ กำหนดบทบัญญัติรองรับการดำเนินการโครงการใดที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและโครงการนั้นเป็นโครงการภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖๘ และมาตรา ๖๙)

๑๓.๖ กำหนดบทบัญญัติรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีจะสั่งการตามข้อเสนอของคณะกรรมการดังกล่าว (มาตรา ๗๐)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์มีประสิทธิภาพและเพื่อให้มีมาตรการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์อันกระทบต่อความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์” หมายความว่า มาตรการหรือการดำเนินการที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศอันกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางทหาร และความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

“ภัยคุกคามทางไซเบอร์” หมายความว่า การกระทำหรือการดำเนินการใด ๆ โดยมิชอบโดยใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมไม่พึงประสงค์โดยมุ่งหมายให้เกิดการประทุษร้ายต่อระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือส่งผลกระทบต่อการทำงานของคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

“ไซเบอร์” หมายความรวมถึง ข้อมูลและการสื่อสารที่เกิดจากการให้บริการหรือการประยุกต์ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต หรือโครงข่ายโทรคมนาคม รวมทั้งการให้บริการโดยปกติของดาวเทียมและระบบเครือข่ายที่คล้ายคลึงกัน ที่เชื่อมต่อกันเป็นการทั่วไป

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ องค์กรฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“ประมวลแนวทางปฏิบัติ” หมายความว่า ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์กำหนด

“เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์” หมายความว่า เหตุการณ์ที่เกิดจากการกระทำหรือการดำเนินการใด ๆ ที่มิชอบซึ่งกระทำการผ่านทางคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งอาจเกิดความเสียหายหรือผลกระทบต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ หรือความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์

“มาตรการที่ใช้แก้ปัญหาเพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์” หมายความว่า การแก้ไขปัญหาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยใช้บุคลากร กระบวนการ และเทคโนโลยี โดยผ่านคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือบริการที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ใด ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจและเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์

“โครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ” หมายความว่า คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานเอกชนใช้ในกิจการของตนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ

“หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานเอกชน ซึ่งมีภารกิจหรือให้บริการโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ

“หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน หรือบุคคลซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่และอำนาจในการควบคุมหรือกำกับดูแลการดำเนินกิจการของหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศและแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการ

ส่วนที่ ๑
คณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ” เรียกโดยย่อว่า “กมช.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “National Cyber Security Committee” เรียกโดยย่อว่า “NCSC” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านวิศวกรรมศาสตร์ ด้านกฎหมาย ด้านการเงิน หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อดำรงตำแหน่งแทนผู้ที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามมาตรา ๗ วรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยการเสนอแนะของคณะกรรมการ

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการต้องมีสัญชาติไทยและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกไม่ว่าจะได้รับโทษจำคุกจริงหรือไม่ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หรือออกจากงานจากหน่วยงานที่เคยปฏิบัติหน้าที่ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๕) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามกฎหมาย

(๖) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นดำรงตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖

มาตรา ๙ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ ซึ่งต้องเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๒

(๒) กำหนดนโยบายการบริหารจัดการที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์สำหรับหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ

(๓) จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์เสนอต่อคณะรัฐมนตรี สำหรับเป็นแผนแม่บทในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ในสถานการณ์ปกติและในสถานการณ์ที่อาจจะเกิดหรือเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยแผนดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนระดับชาติและกรอบนโยบายและแผนแม่บทที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของสภาความมั่นคงแห่งชาติ

(๔) กำหนดมาตรฐานและแนวทางส่งเสริมพัฒนาระบบการให้บริการเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ สร้างมาตรฐานเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมถึงส่งเสริมการรับรองมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้กับหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานเอกชน

(๕) กำหนดมาตรการและแนวทางในการยกระดับทักษะความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

(๖) กำหนดกรอบการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

(๗) แต่งตั้งและถอดถอนเลขาธิการ

(๘) มอบหมายการควบคุมและกำกับดูแล รวมถึงการออกข้อกำหนด วัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจ และกรอบการดำเนินการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ

(๙) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ แผนปฏิบัติการเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์และการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๑๐) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

(๑๑) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดให้มีหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

(๑๒) จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานของการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญหรือแนวทางการพัฒนามาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้คณะรัฐมนตรีทราบ

(๑๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๐ การประชุมของคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด โดยอาจประชุมด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นก็ได้

มาตรา ๑๑ ให้ประธานกรรมการ และกรรมการได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

มาตรา ๑๒ ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตามมาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เรียกโดยย่อว่า “กกม.” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงพลังงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และเลขาธิการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินสี่คน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์และเป็นประโยชน์ต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลที่เห็นสมควรเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๓ กกม. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตามการดำเนินการตามนโยบายและแผนตามมาตรา ๙ (๑) และมาตรา ๔๒

(๒) ดูแลและดำเนินการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง ตามมาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ และมาตรา ๖๖

(๓) กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์แห่งชาติ และการเผชิญเหตุและนิติวิทยาศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์

(๔) กำหนดประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์อันเป็นข้อกำหนดขั้นต่ำในการดำเนินการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ สำหรับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ รวมทั้งกำหนดมาตรการในการประเมินความเสี่ยง การตอบสนองและรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ เมื่อมีภัยคุกคามทางไซเบอร์หรือเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญหรืออย่างร้ายแรงต่อระบบสารสนเทศของประเทศ เพื่อให้การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

(๕) กำหนดหน้าที่ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ และหน้าที่ของหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล โดยอย่างน้อยต้องกำหนดหน้าที่ให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลต้องกำหนดมาตรฐานที่เหมาะสมเพื่อรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ของแต่ละหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ และหน่วยงานของรัฐ

(๖) กำหนดระดับของภัยคุกคามทางไซเบอร์ พร้อมทั้งรายละเอียดของมาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปราบปราม และระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์ในแต่ละระดับเสนอต่อคณะกรรมการ

(๗) วิเคราะห์สถานการณ์ และประเมินผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาสั่งการ เมื่อมีหรือคาดว่าจะมีภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรงขึ้น

ในการกำหนดกรอบมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง (๔) ให้คำนึงถึงหลักการบริหารความเสี่ยงโดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยวิธีการและมาตรการ ดังต่อไปนี้

(๑) การระบุความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นแก่คอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ ทรัพย์สินและชีวิตร่างกายของบุคคล

(๒) มาตรการป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

(๓) มาตรการตรวจสอบและเฝ้าระวังภัยคุกคามทางไซเบอร์

(๔) มาตรการเผชิญเหตุเมื่อมีการตรวจพบภัยคุกคามทางไซเบอร์

(๕) มาตรการรักษาและฟื้นฟูความเสียหายที่เกิดจากภัยคุกคามทางไซเบอร์

มาตรา ๑๔ ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง (๒) เพื่อรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้ทันท่วงที กกม. อาจมอบอำนาจให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด และกรรมการอื่นซึ่ง กกม. กำหนด ร่วมกันปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าวได้ และจะกำหนดให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลและหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่ถูกคุกคามเข้าร่วมดำเนินการ ประสานงาน และให้การสนับสนุนด้วยก็ได้

การปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ กกม. กำหนด

มาตรา ๑๕ ให้นำความในมาตรา ๖ มาตรา ๗ และมาตรา ๘ มาใช้บังคับกับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน กกม. โดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ ให้ กกม. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ กกม. มอบหมาย

มาตรา ๑๗ การประชุมของ กกม. และคณะอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ กกม. กำหนด โดยอาจประชุมด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นก็ได้

มาตรา ๑๘ ให้ประธานกรรมการและกรรมการ ประธานอนุกรรมการและอนุกรรมการที่ กกม. แต่งตั้ง ได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้รัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความชำนาญด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ระดับความรู้ความชำนาญด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่ กกม. ประกาศกำหนด

หมวด ๒
สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ

มาตรา ๒๐ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๒๑ กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๒๒ ให้สำนักงานรับผิดชอบงานธุรการ งานวิชาการ งานการประชุม และงานเลขานุการของคณะกรรมการ และ กกม. และให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) เสนอแนะและสนับสนุนในการจัดทำนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และแผนปฏิบัติการเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามมาตรา ๙ ต่อคณะกรรมการ

(๒) จัดทำประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง (๔) เสนอต่อ กกม. เพื่อให้ความเห็นชอบ

(๓) ประสานงานการดำเนินการเพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศตามมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๔

(๔) ประสานงานและให้ความร่วมมือในการตั้งศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ในประเทศและต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์และกำหนดมาตรการที่ใช้แก้ปัญหาเพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

(๕) ดำเนินการและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการตอบสนองและรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ

(๖) เฝ้าระวังความเสี่ยงในการเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ ติดตาม วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ และการแจ้งเตือนเกี่ยวกับภัยคุกคามทางไซเบอร์

(๗) ปฏิบัติการ ประสานงาน สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ แผนปฏิบัติการเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และมาตรการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์หรือตามคำสั่งของคณะกรรมการ

(๘) ดำเนินการและให้ความร่วมมือหรือช่วยเหลือในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยเฉพาะภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่กระทบหรือเกิดแก่โครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ

(๙) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รวมถึงการสร้างความตระหนักด้านสถานการณ์เกี่ยวกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ร่วมกันเพื่อให้มีการดำเนินการเชิงปฏิบัติการที่มีลักษณะบูรณาการและเป็นปัจจุบัน

(๑๐) เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศ รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงและเหตุการณ์ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้แก่หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชน

(๑๑) เป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๑๒) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

(๑๓) ศึกษาและวิจัยข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รวมทั้งดำเนินการอบรมและฝึกซ้อมการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ

(๑๔) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ตลอดจนดำเนินการฝึกอบรมเพื่อยกระดับทักษะความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

(๑๕) รายงานความคืบหน้าและสถานการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๖) ปฏิบัติงานอื่นใดอันเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศตามที่คณะกรรมการหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตาม (๖) ให้สำนักงานจัดตั้งศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์แห่งชาติขึ้นเป็นหน่วยงานภายในสำนักงาน และให้มีหน้าที่และอำนาจตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๓ ในการดำเนินการของสำนักงาน นอกจากหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติในมาตรา ๒๒ แล้ว ให้สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจทั่วไปดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพยสิทธิต่าง ๆ

(๒) ก่อตั้งสิทธิ หรือทำนิติกรรมทุกประเภทผูกพันทรัพย์สิน ตลอดจนทำนิติกรรมอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสำนักงาน

(๓) จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจการของสำนักงาน

(๔) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินงาน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่สำนักงานกำหนดโดยความเห็นชอบของ กบส.

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน หรือตามที่คณะกรรมการ หรือ กบส. มอบหมาย

มาตรา ๒๔ ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินงานของสำนักงาน ประกอบด้วย

(๑) ทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง และเงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๘๒

(๒) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี

(๓) เงินอุดหนุนจากหน่วยงานของรัฐทั้งในประเทศและต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล

(๔) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้อันเกิดจากการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน

(๕) ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินของสำนักงาน

เงินและทรัพย์สินของสำนักงานตามวรรคหนึ่ง ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๒๕ ให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เรียกโดยย่อว่า “กบส.” เพื่อดูแลงานด้านกิจการบริหารงานทั่วไปของสำนักงาน ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม อธิบดีกรมบัญชีกลาง เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการ ก.พ.ร. และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินหกคน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและความสามารถเป็นที่ประจักษ์ในด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ ด้านกฎหมาย ด้านบริหารธุรกิจ หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของ กบส. ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ให้นำความในมาตรา ๖ และมาตรา ๘ มาใช้บังคับกับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน กบส. มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ รัฐมนตรีอาจแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนตำแหน่งที่ว่างได้ และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นดำรงตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา ๒๗ ให้ กบส. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของสำนักงาน

(๒) ออกข้อบังคับว่าด้วยการจัดองค์กร การเงิน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป การพัสดุ การตรวจสอบภายใน รวมตลอดทั้งการสงเคราะห์และสวัสดิการต่าง ๆ ของสำนักงาน

(๓) อนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินและงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงาน

(๔) ควบคุมการบริหารงานและการดำเนินการของสำนักงานและเลขาธิการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๕) วินิจฉัยคำสั่งทางปกครองของเลขาธิการในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานของสำนักงาน

(๖) ประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานและการปฏิบัติงานของเลขาธิการ

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ กบส. หรือตามที่คณะกรรมการหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ในการปฏิบัติงานตามวรรคหนึ่ง กบส. อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา เสนอแนะ หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ กบส. มอบหมายได้ ทั้งนี้ การปฏิบัติงานและการประชุมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กบส. กำหนด

กบส. อาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความเชี่ยวชาญในด้านที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสำนักงานเป็นที่ปรึกษา กบส. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ ให้ประธานกรรมการและกรรมการ ประธานอนุกรรมการและอนุกรรมการที่ กบส. แต่งตั้ง ได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๙ ให้สำนักงานมีเลขาธิการคนหนึ่ง รับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน

มาตรา ๓๐ เลขาธิการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี แต่ไม่เกินหกสิบปี

(๓) เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านที่เกี่ยวกับภารกิจของสำนักงานและการบริหารจัดการ

มาตรา ๓๑ ผู้มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องห้ามมิให้เป็นเลขาธิการ

(๑) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกไม่ว่าจะได้รับโทษจำคุกจริงหรือไม่ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง ของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของราชการส่วนท้องถิ่น

(๕) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๖) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๗) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หรือออกจากงานจากหน่วยงานที่เคยปฏิบัติหน้าที่ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือเคยถูกถอดถอนจากตำแหน่ง

(๘) เคยถูกให้ออกเพราะไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรา ๓๕ (๕)

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดอัตราเงินเดือนและค่าตอบแทนอื่นของเลขาธิการตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๓ เลขาธิการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี

เลขาธิการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระ

มาตรา ๓๔ ในแต่ละปี ให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของเลขาธิการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระยะเวลาและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เลขาธิการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๓๐ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๑

(๔) คณะกรรมการมีมติให้ออก เพราะบกพร่องหรือทุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๕) คณะกรรมการให้ออก เพราะไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงาน

(๖) ออกตามกรณีที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้างหรือข้อตกลงระหว่างคณะกรรมการกับเลขาธิการ

มาตรา ๓๖ ให้เลขาธิการภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการ กกม. และ กบส. ต้องดำเนินการตามคำสั่งของคณะกรรมการ กกม. และ กบส. ภายใต้หน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารงานของสำนักงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของสำนักงาน และตามนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ แผนปฏิบัติการเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ นโยบายของคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการ และข้อบังคับ นโยบาย มติ และประกาศของ กบส.

(๒) วางระเบียบภายใต้นโยบายของคณะกรรมการและ กกม. โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย มติของคณะรัฐมนตรี และข้อบังคับ นโยบาย มติ และประกาศที่คณะกรรมการและ กกม. กำหนด

(๓) เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างของสำนักงานตามข้อบังคับของ กบส. และระเบียบของสำนักงาน

(๔) แต่งตั้งรองเลขาธิการหรือผู้ช่วยเลขาธิการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ เพื่อเป็นผู้ช่วยปฏิบัติงานของเลขาธิการตามที่เลขาธิการมอบหมาย

(๕) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน ตลอดจนให้พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับของ กบส. และระเบียบของสำนักงาน

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามข้อบังคับ นโยบาย มติ หรือประกาศของ กบส. หรือ กกม.

ในกิจการของสำนักงานที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการเป็นผู้แทนของสำนักงาน ภายใต้ขอบเขตที่ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการ

เลขาธิการอาจมอบอำนาจให้บุคคลใดในสังกัดของสำนักงาน ปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่ กบส. กำหนด

ในกรณีที่ไม่มีเลขาธิการหรือเลขาธิการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองเลขาธิการที่มีอาวุโสตามลำดับรักษาการแทน ถ้าไม่มีรองเลขาธิการหรือรองเลขาธิการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งบุคคลที่เหมาะสมมารักษาการแทน

มาตรา ๓๗ การบัญชีของสำนักงานให้จัดทำตามแบบและหลักเกณฑ์ที่ กบส. กำหนด โดยให้คำนึงถึงหลักสากลและมาตรฐานการบัญชี

มาตรา ๓๘ ให้สำนักงานจัดทำงบการเงินและบัญชี แล้วส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงาน และประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงานทุกรอบปีแล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อ กบส. เพื่อรับรอง

มาตรา ๓๙ ให้สำนักงานจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเสนอคณะกรรมการและรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเผยแพร่รายงานนี้ต่อสาธารณชน

รายงานผลการดำเนินงานประจำปีตามวรรคหนึ่ง ให้แสดงรายละเอียดของงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีให้ความเห็นแล้ว พร้อมทั้งผลงานของสำนักงานและรายงานการประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานในปีที่ล่วงมาแล้ว

การประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานตามวรรคสอง จะต้องดำเนินการโดยบุคคลภายนอกที่ กบส. ให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๔๐ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน กฎหมาย แผนยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนของรัฐบาล และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เพื่อการนี้ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้เลขาธิการชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือทำรายงานเสนอ และมีอำนาจสั่งยับยั้งการกระทำของสำนักงานที่ขัดต่อหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน กฎหมาย แผนยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการของสำนักงานได้

หมวด ๓
การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

ส่วนที่ ๑
นโยบายและแผน

มาตรา ๔๑ การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ต้องคำนึงถึงความเป็นเอกภาพและการบูรณาการในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชน และต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และนโยบายและแผนแม่บทที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของสภาความมั่นคงแห่งชาติ

การดำเนินการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ต้องมุ่งหมายเพื่อสร้างศักยภาพในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของประเทศ

มาตรา ๔๒ นโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ต้องมีเป้าหมายและแนวทางอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) การบูรณาการการจัดการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศ

(๒) การสร้างมาตรการและกลไกเพื่อพัฒนาศักยภาพในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์

(๓) การสร้างมาตรการในการปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของประเทศ

(๔) การประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประสานความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

(๕) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

(๖) การพัฒนาบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ทั้งภาครัฐและเอกชน

(๗) การสร้างความตระหนักและความรู้ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

(๘) การพัฒนาระเบียบและกฎหมายเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

มาตรา ๔๓ ให้คณะกรรมการจัดทำนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ขึ้นตามแนวทางในมาตรา ๔๒ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และเมื่อได้ประกาศแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศตามที่กำหนดไว้ในแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและแผนดังกล่าว

ในการจัดทำนโยบายและแผนตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานจัดให้มีการรับฟังความเห็นหรือประชุมร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ

มาตรา ๔๔ ให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศจัดทำประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของแต่ละหน่วยงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยเร็ว

ประมวลแนวทางปฏิบัติด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) แผนการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยผู้ตรวจประเมิน ผู้ตรวจสอบภายใน หรือผู้ตรวจสอบอิสระจากภายนอก อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๒) แผนการรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์

เพื่อประโยชน์ในการจัดทำประมวลแนวทางปฏิบัติด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานสำหรับให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล หรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหรือนำไปใช้เป็นประมวลแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล หรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของตน และในกรณีที่หน่วยงานดังกล่าวยังไม่มีหรือมีแต่ไม่ครบถ้วนหรือไม่สอดคล้องกับประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐาน ให้นำประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานดังกล่าวไปใช้บังคับ

ส่วนที่ ๒
การบริหารจัดการ

มาตรา ๔๕ หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ มีหน้าที่ป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ตามประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของแต่ละหน่วยงาน และจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง (๔) ด้วย

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล หรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศไม่อาจดำเนินการหรือปฏิบัติตามวรรคหนึ่งได้ สำนักงานอาจให้ความช่วยเหลือด้านบุคลากรหรือเทคโนโลยีแก่หน่วยงานนั้นตามที่ร้องขอได้

มาตรา ๔๖ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ แจ้งรายชื่อเจ้าหน้าที่ระดับบริหารและระดับปฏิบัติการ เพื่อประสานงานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ไปยังสำนักงาน

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ แจ้งให้สำนักงานทราบโดยเร็ว

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ต้องอาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญ คณะกรรมการหรือ กกม. อาจมอบหมายให้เลขาธิการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญตามความเหมาะสมเฉพาะงานได้

ผู้เชี่ยวชาญตามวรรคหนึ่งต้องมีคุณสมบัติหรือประสบการณ์ที่เหมาะสมตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เลขาธิการต้องออกบัตรประจำตัวผู้เชี่ยวชาญให้แก่บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง และในการปฏิบัติหน้าที่บุคคลดังกล่าวต้องแสดงบัตรประจำตัวในฐานะผู้เชี่ยวชาญ และเมื่อพ้นจากหน้าที่แล้วจะต้องคืนบัตรประจำตัวแก่สำนักงานโดยเร็ว

ส่วนที่ ๓
โครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ

มาตรา ๔๘ โครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศเป็นกิจการที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของรัฐ ความมั่นคงทางทหาร ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และเป็นหน้าที่ของสำนักงานในการสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยเฉพาะภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่กระทบหรือเกิดแก่โครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ

มาตรา ๔๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดลักษณะหน่วยงานที่มีภารกิจหรือให้บริการในด้านดังต่อไปนี้ เป็นหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ

(๑) ด้านความมั่นคงของรัฐ

(๒) ด้านบริการภาครัฐที่สำคัญ

(๓) ด้านการเงินการธนาคาร

(๔) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคม

(๕) ด้านการขนส่งและโลจิสติกส์

(๖) ด้านพลังงานและสาธารณูปโภค

(๗) ด้านสาธารณสุข

(๘) ด้านอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดเพิ่มเติม

การพิจารณาประกาศกำหนดภารกิจหรือบริการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ คณะกรรมการจะต้องพิจารณาทบทวนการประกาศกำหนดภารกิจหรือบริการดังกล่าวเป็นคราว ๆ ไปตามความเหมาะสม

มาตรา ๕๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดลักษณะ หน้าที่และความรับผิดชอบของศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศตามมาตรา ๔๙ เพื่อประสานงาน เฝ้าระวัง รับมือ และแก้ไขภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยจะกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีความพร้อมหรือหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศนั้น ๆ ทำหน้าที่ดังกล่าวให้แก่หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศตามมาตรา ๔๙ ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

การพิจารณาประกาศกำหนดภารกิจหรือบริการของหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ คณะกรรมการจะต้องพิจารณาทบทวนการประกาศกำหนดภารกิจหรือบริการดังกล่าวเป็นคราว ๆ ไปตามความเหมาะสม

มาตรา ๕๑ กรณีมีข้อสงสัยหรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับลักษณะหน่วยงานที่มีภารกิจหรือให้บริการในด้านที่มีการประกาศกำหนดตามมาตรา ๔๙ หรือมาตรา ๕๐ ให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

มาตรา ๕๒ เพื่อประโยชน์ในการติดต่อประสานงาน ให้หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศแจ้งรายชื่อและข้อมูลการติดต่อของเจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครองคอมพิวเตอร์และผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ไปยังสำนักงาน หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลของตน และหน่วยงานตามมาตรา ๕๐ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการประกาศตามมาตรา ๔๙ วรรคสอง และมาตรา ๕๐ วรรคสอง หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยตามมาตรา ๕๑ แล้วแต่กรณี โดยอย่างน้อยเจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครองคอมพิวเตอร์ และผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ต้องเป็นบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการบริหารงานของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศนั้น

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครองคอมพิวเตอร์ และผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งการเปลี่ยนแปลงไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามวรรคหนึ่งก่อนการเปลี่ยนแปลงล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันไม่อาจก้าวล่วงได้ให้แจ้งโดยเร็ว

มาตรา ๕๓ ในการดำเนินการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ ให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลตรวจสอบมาตรฐานขั้นต่ำเรื่องความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่อยู่ภายใต้การกำกับควบคุมดูแลของตน หากพบว่าหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศใดไม่ได้มาตรฐาน ให้หน่วยงานควบคุม

หรือกำกับดูแลนั้นรีบแจ้งให้หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่ต่ำกว่ามาตรฐานแก้ไขให้ได้มาตรฐานโดยเร็ว หากหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศนั้นยังคงเพิกเฉยไม่ดำเนินการหรือไม่ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลกำหนด ให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลส่งเรื่องให้ กกม. พิจารณาโดยไม่ชักช้า

เมื่อได้รับคำร้องเรียนตามวรรคหนึ่ง หาก กกม. พิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวและอาจทำให้เกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ ให้ กกม. ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเป็นหน่วยงานของรัฐ ให้แจ้งต่อผู้บริหารระดับสูงสุดของหน่วยงานเพื่อใช้อำนาจในทางบริหาร สั่งการไปยังหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศนั้นเพื่อให้ดำเนินการแก้ไขจนได้มาตรฐานโดยเร็ว

(๒) กรณีเป็นหน่วยงานเอกชน ให้แจ้งไปยังผู้บริหารระดับสูงสุดของหน่วยงาน ผู้ครอบครองคอมพิวเตอร์ และผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศนั้นเพื่อให้ดำเนินการแก้ไขจนได้มาตรฐานโดยเร็ว

ให้เลขาธิการดำเนินการติดตามเพื่อให้เป็นไปตามความในวรรคสองด้วย

มาตรา ๕๔ หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ ต้องจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยมีผู้ตรวจประเมิน รวมทั้งต้องจัดให้มีการตรวจสอบด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยผู้ตรวจสอบด้านความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ ทั้งโดยผู้ตรวจสอบภายในหรือโดยผู้ตรวจสอบอิสระภายนอก อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ให้หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศจัดส่งผลสรุปรายงานการดำเนินการต่อสำนักงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่ กกม. เห็นว่า การประเมินความเสี่ยงด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ หรือการตรวจสอบด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ตามมาตรา ๕๔ ไม่เป็นไปตามมาตรฐานตามรายงานของหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล ให้ กกม. มีคำสั่งให้หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศนั้นดำเนินการประเมินความเสี่ยงใหม่เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานหรือดำเนินการตรวจสอบในด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศได้

ในกรณีที่หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศนั้น ได้จัดให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์หรือการตรวจสอบด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามวรรคหนึ่งแล้ว แต่ กกม. เห็นว่ายังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ให้ กกม. ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเป็นหน่วยงานของรัฐ ให้แจ้งต่อผู้บริหารระดับสูงสุดของหน่วยงานเพื่อใช้อำนาจในทางบริหาร สั่งการไปยังหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศนั้น เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขจนได้มาตรฐานโดยเร็ว

(๒) กรณีเป็นหน่วยงานเอกชน ให้แจ้งไปยังผู้บริหารระดับสูงสุดของหน่วยงาน ผู้ครอบครองคอมพิวเตอร์ และผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศนั้น เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขจนได้มาตรฐานโดยเร็ว

ให้เลขาธิการดำเนินการติดตามเพื่อให้เป็นไปตามความในวรรคสองด้วย

มาตรา ๕๖ หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ ต้องกำหนดให้มีกลไกหรือขั้นตอนเพื่อการเฝ้าระวังภัยคุกคามทางไซเบอร์หรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของตน ตามมาตรฐานซึ่งกำหนดโดยหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และตามประมวลแนวทางปฏิบัติ รวมถึงระบบมาตรการที่ใช้แก้ปัญหาเพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่คณะกรรมการหรือ กกม. กำหนด และต้องเข้าร่วมการทดสอบสถานะความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่สำนักงานจัดขึ้น

มาตรา ๕๗ เมื่อมีเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญต่อระบบของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ ให้หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ รายงานต่อสำนักงานและหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และปฏิบัติการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ตามที่กำหนดในส่วนที่ ๔ ทั้งนี้ กกม. อาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการรายงานด้วยก็ได้

ส่วนที่ ๔
การรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ต่อระบบสารสนเทศซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศใด ให้หน่วยงานนั้นดำเนินการตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลคอมพิวเตอร์ และระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานนั้น รวมถึงพฤติการณ์แวดล้อมของตน เพื่อประเมินว่ามีภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้นหรือไม่ หากผลการตรวจสอบปรากฏว่าเกิดหรือคาดว่าจะเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ขึ้น ให้ดำเนินการป้องกันรับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ตามประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานนั้น และแจ้งไปยังสำนักงานและหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลของตนโดยเร็ว

ในกรณีที่หน่วยงานหรือบุคคลใดพบอุปสรรคหรือปัญหาในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ของตน หน่วยงานหรือบุคคลนั้นอาจร้องขอความช่วยเหลือไปยังสำนักงาน

มาตรา ๕๙ เมื่อปรากฏแก่หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล หรือเมื่อหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลได้รับแจ้งเหตุตามมาตรา ๕๘ ให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล ร่วมกับหน่วยงานตามมาตรา ๕๐ รวบรวมข้อมูล ตรวจสอบ วิเคราะห์สถานการณ์ และประเมินผลกระทบเกี่ยวกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ และดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่อยู่ในการควบคุมหรือกำกับดูแลของตน และให้ความร่วมมือและประสานงานกับสำนักงาน ในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์

(๒) แจ้งเตือนหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่อยู่ในการควบคุมหรือกำกับดูแลของตน รวมทั้งหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศอื่นที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว

มาตรา ๖๐ การพิจารณาเพื่อใช้อำนาจในการป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ คณะกรรมการจะกำหนดลักษณะของภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยแบ่งออกเป็นสามระดับ ดังต่อไปนี้

(๑) ภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับไม่ร้ายแรง หมายถึง ภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่มีความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญถึงระดับที่ทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของประเทศหรือการให้บริการของรัฐด้อยประสิทธิภาพลง

(๒) ภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง หมายถึง ภัยคุกคามที่มีลักษณะการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของการโจมตีระบบคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยมุ่งหมายเพื่อโจมตีโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของประเทศและการโจมตีดังกล่าวมีผลทำให้ระบบคอมพิวเตอร์หรือโครงสร้างสำคัญทางสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการของโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของประเทศความมั่นคงของรัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การป้องกันประเทศ เศรษฐกิจ การสาธารณสุข ความปลอดภัยสาธารณะ หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชนเสียหาย จนไม่สามารถทำงานหรือให้บริการได้

(๓) ภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับวิกฤติ หมายถึง ภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับวิกฤติที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เกิดจากการโจมตีระบบคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ในระดับที่สูงขึ้นกว่าภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง โดยส่งผลกระทบรุนแรง

ต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของประเทศในลักษณะที่เป็นวงกว้าง จนทำให้การทำงานของหน่วยงานรัฐหรือการให้บริการของโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของประเทศที่ให้กับประชาชนล้มเหลวทั้งระบบ จนรัฐไม่สามารถควบคุมการทำงานส่วนกลางของระบบคอมพิวเตอร์ของรัฐได้ หรือการใช้มาตรการเยียวยาตามปกติในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้และมีความเสี่ยงที่จะลุกลามไปยังโครงสร้างพื้นฐานสำคัญอื่น ๆ ของประเทศ ซึ่งอาจมีผลทำให้บุคคลจำนวนมากเสียชีวิตหรือระบบคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์จำนวนมากถูกทำลายเป็นวงกว้างในระดับประเทศ

(ข) เป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา การรบหรือการสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต ผลประโยชน์ของชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์ส่วนรวม หรือการป้องปัดหรือแก้ไขเยียวยาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาอย่างฉุกเฉินและร้ายแรง

ทั้งนี้ รายละเอียดของลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ มาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปราบปราม และระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับ ให้คณะกรรมการเป็นผู้ประกาศกำหนด

มาตรา ๖๑ เมื่อปรากฏแก่ กกม. ว่าเกิดหรือคาดว่าจะเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรงให้ กกม. ออกคำสั่งให้สำนักงานดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมข้อมูล หรือพยานเอกสาร พยานบุคคล พยานวัตถุที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ และประเมินผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์

(๒) สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ และเข้าร่วมในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้น

(๓) ดำเนินการป้องกันเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่เกิดจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ เสนอแนะหรือสั่งการให้ใช้ระบบที่ใช้แก้ปัญหาเพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รวมถึงการหาแนวทางตอบโต้หรือการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

(๔) สนับสนุน ให้สำนักงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ความช่วยเหลือและเข้าร่วมในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้น

(๕) แจ้งเตือนภัยคุกคามทางไซเบอร์ให้ทราบโดยทั่วกัน ทั้งนี้ ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยคำนึงถึงสถานการณ์ ความร้ายแรงและผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์นั้น

(๖) ให้ความสะดวกในการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานเอกชน เพื่อจัดการความเสี่ยงและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

มาตรา ๖๒ ในการดำเนินการตามมาตรา ๖๑ เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์สถานการณ์ และประเมินผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ ให้เลขาธิการสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือขอความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อมาให้ข้อมูลภายในระยะเวลาที่เหมาะสม และตามสถานที่ที่กำหนด หรือให้ข้อมูลเป็นหนังสือเกี่ยวกับภัยคุกคามทางไซเบอร์

(๒) มีหนังสือขอข้อมูล เอกสาร หรือสำเนาข้อมูลหรือเอกสารซึ่งอยู่ในความครอบครองของ ผู้อื่นอันเป็นประโยชน์แก่การดำเนินการ

(๓) สอบถามบุคคลผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่มีความเกี่ยวพัน กับภัยคุกคามทางไซเบอร์

(๔) เข้าไปในอสังหาริมทรัพย์หรือสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องหรือคาดว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ของบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับความยินยอมจากผู้ครอบครอง สถานที่นั้น

ผู้ให้ข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ซึ่งกระทำโดยสุจริตย่อมได้รับการคุ้มครองและไม่ถือว่าเป็นการละเมิด หรือผิดสัญญา

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคาม ทางไซเบอร์ ให้ กกม. มีคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐให้ข้อมูล สนับสนุนบุคลากรในสังกัด หรือใช้เครื่องมือ ทางอิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่ในความครอบครองที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

กกม. ต้องดูแลมิให้มีการใช้ข้อมูลที่ได้มาตามวรรคหนึ่งในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย และให้ กกม. รับผิดชอบในค่าตอบแทนบุคลากร ค่าใช้จ่ายหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการใช้เครื่องมือ ทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับในการร้องขอต่อเอกชนโดยความยินยอมของ เอกชนนั้นด้วย

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ซึ่งอยู่ในระดับร้ายแรง ให้ กกม. ดำเนินการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์และดำเนินมาตรการ ที่จำเป็น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ กกม. มีหนังสือถึงหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้กระทำการหรือระงับการดำเนินการใด ๆ เพื่อป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามแนวทางที่ กกม. กำหนด รวมทั้งร่วมกันบูรณาการในการดำเนินการเพื่อควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลที่เกิดจากภัยคุกคามทางไซเบอร์นั้นได้อย่างทันท่วงที

ให้เลขาธิการรายงานการดำเนินการตามมาตรานี้ต่อ กกม. อย่างต่อเนื่อง และเมื่อภัยคุกคามทางไซเบอร์ดังกล่าวสิ้นสุดลง ให้รายงานผลการดำเนินการต่อ กกม. โดยเร็ว

มาตรา ๖๕ ในการรับมือและบรรเทาความเสียหายจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง กกม. มีอำนาจออกคำสั่งเฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ให้บุคคลผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครอง ผู้ใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งมีเหตุอันเชื่อได้ว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ หรือได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) เฝ้าระวังคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ในช่วงระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง

(๒) ตรวจสอบคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์เพื่อหาข้อบกพร่องที่กระทบต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ วิเคราะห์สถานการณ์ และประเมินผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์

(๓) ดำเนินมาตรการแก้ไขภัยคุกคามทางไซเบอร์เพื่อจัดการข้อบกพร่องหรือกำจัดชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ หรือระงับบรรเทาภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ดำเนินการอยู่

(๔) รักษาสถานะของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อดำเนินการทางนิติวิทยาศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์

(๕) เข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องเฉพาะเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์

ในกรณีมีเหตุจำเป็นที่ต้องเข้าถึงข้อมูลตาม (๕) ให้ กกม. มอบหมายให้เลขาธิการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครอง ผู้ใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่งดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องที่ยื่นต่อศาลต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งกำลังกระทำหรือจะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งที่ก่อให้เกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง ในการพิจารณาคำร้องให้ยื่นเป็นคำร้องไต่สวนคำร้องฉุกเฉินและให้ศาลพิจารณาไต่สวนโดยเร็ว

มาตรา ๖๖ ในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง กกม. มีอำนาจปฏิบัติการหรือสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการเฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าตรวจสอบสถานที่ โดยมีหนังสือแจ้งถึงเหตุอันสมควรไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่เพื่อเข้าตรวจสอบสถานที่นั้น หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ หรือได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์

(๒) เข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ทำสำเนา หรือสกัดคัดกรองข้อมูลสารสนเทศหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์

(๓) ทดสอบการทำงานของคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ หรือถูกใช้เพื่อค้นหาข้อมูลใด ๆ ที่อยู่ภายในหรือใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์นั้น

(๔) ยึดหรืออายัดคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ใด ๆ เฉพาะเท่าที่จำเป็น ซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ เพื่อการตรวจสอบหรือวิเคราะห์ ทั้งนี้ ไม่เกินสามสิบวัน เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวให้ส่งคืนคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ใด ๆ แก่เจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองโดยทันทีหลังจากเสร็จสิ้นการตรวจสอบหรือวิเคราะห์

ในการดำเนินการตาม (๒) (๓) และ (๔) ให้ กกม. ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งกำลังกระทำหรือจะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งที่ก่อให้เกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง ในการพิจารณาคำร้องให้ยื่นเป็นคำร้องไต่สวนคำร้องฉุกเฉินและให้ศาลพิจารณาไต่สวนโดยเร็ว

มาตรา ๖๗ ในกรณีที่เกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับวิกฤติ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสภาความมั่นคงแห่งชาติ ในการดำเนินการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามกฎหมายว่าด้วยสภาความมั่นคงแห่งชาติและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่เป็นเหตุจำเป็นเร่งด่วน และเป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับวิกฤติ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้เลขาธิการมีอำนาจดำเนินการได้ทันทีเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันและเยียวยาความเสียหายก่อนล่วงหน้าได้โดยไม่ต้องยื่นคำร้องต่อศาล แต่หลังจากการดำเนินการดังกล่าว ให้แจ้งรายละเอียดการดำเนินการดังกล่าวต่อศาลที่มีเขตอำนาจทราบโดยเร็ว

ในกรณีร้ายแรงหรือวิกฤติเพื่อประโยชน์ในการป้องกัน ประเมินผล รับมือ ปราบปราม ระงับ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ ให้เลขาธิการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการหรือ กกม. มีอำนาจขอข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและต่อเนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยผู้นั้นต้องให้ความร่วมมือและให้ความสะดวกแก่คณะกรรมการหรือ กกม. โดยเร็ว

มาตรา ๖๙ ผู้ที่ได้รับคำสั่งอันเกี่ยวกับการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์อาจอุทธรณ์คำสั่งได้เฉพาะที่เป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับไม่ร้ายแรงเท่านั้น

หมวด ๔
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๗๐ ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่บุคคลใด ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการกระทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอื่นหรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ

มาตรา ๗๑ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ผู้ใดกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ข้อมูลของผู้ใช้บริการหรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ ที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๒ ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ข้อมูลของผู้ใช้บริการหรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ และเปิดเผยข้อมูลนั้นต่อผู้หนึ่งผู้ใดโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๓ หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศใดไม่รายงานเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ตามมาตรา ๕๗ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๗๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือไม่ส่งข้อมูลให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๒ (๑) หรือ (๒) โดยไม่มีเหตุอันสมควรแล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๗๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ กกม. ตามมาตรา ๖๕ (๑) และ (๒) โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาที่ กกม. ออกคำสั่งให้ปฏิบัติจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ กกม. ตามมาตรา ๖๕ (๓) และ (๔) หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลตามมาตรา ๖๕ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๖ ผู้ใดขัดขวาง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ กกม. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามคำสั่งของ กกม. ตามมาตรา ๖๖ (๑) หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลตามมาตรา ๖๖ (๒) (๓) หรือ (๔) โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๗ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๘ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการตามมาตรา ๕ (๑) (๒) และให้เลขาธิการคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน และให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการตามมาตรา ๕ (๓) ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมอาจเสนอรายชื่อบุคคลต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวด้วยได้

มาตรา ๗๙ ให้ดำเนินการเพื่อให้มี กกม. และ กบส. ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการตามมาตรา ๗๘

ให้ดำเนินการแต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่จัดตั้งสำนักงานแล้วเสร็จตามมาตรา ๘๐

มาตรา ๘๐ ให้ดำเนินการจัดตั้งสำนักงานให้แล้วเสร็จเพื่อปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่การดำเนินการจัดตั้งสำนักงานยังไม่แล้วเสร็จ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมทำหน้าที่สำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมทำหน้าที่เลขาธิการจนกว่าจะมีการแต่งตั้งเลขาธิการตามมาตรา ๗๙ วรรคสอง

มาตรา ๘๑ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรทุนประเดิมให้แก่สำนักงานตามความจำเป็น

ให้รัฐมนตรีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใดในหน่วยงานของรัฐ มาปฏิบัติงานที่สำนักงานเป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้ถือว่าข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใดในหน่วยงานของรัฐที่มาปฏิบัติงานในสำนักงานเป็นการชั่วคราวตามวรรคสองไม่ขาดจากสถานภาพเดิมและคงได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างแล้วแต่กรณี จากสังกัดเดิม ทั้งนี้ คณะกรรมการอาจกำหนดค่าตอบแทนพิเศษให้แก่ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใดในหน่วยงานของรัฐตามวรรคสอง ในระหว่างปฏิบัติงานในสำนักงานด้วยก็ได้

ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่จัดตั้งสำนักงานแล้วเสร็จ ให้สำนักงานดำเนินการคัดเลือกข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใดในหน่วยงานของรัฐตามวรรคสองเพื่อบรรจุเป็นพนักงานของสำนักงานต่อไป

ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใดในหน่วยงานของรัฐผู้ใดได้รับการคัดเลือกและบรรจุตามวรรคสี่ ให้มีสิทธินับระยะเวลาทำงานที่เคยทำงานอยู่ในสังกัดเดิมต่อเนื่องรวมกับระยะเวลาทำงานในสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๒ เมื่อพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการเพื่ออนุมัติให้มีการโอนบรรดาอำนาจหน้าที่ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และงบประมาณของบรรดาภารกิจที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไปเป็นของสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๓ การดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันการให้บริการหรือการประยุกต์ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โครงข่ายโทรคมนาคม หรือการให้บริการโดยปกติของดาวเทียมมีความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์อันอาจกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ดังนั้น เพื่อให้สามารถป้องกัน หรือรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้อย่างทันท่วงที สมควรกำหนดลักษณะของภารกิจหรือบริการที่มีความสำคัญเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศทั้งหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชน ที่จะต้องมีการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ มิให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงในด้านต่าง ๆ รวมทั้งให้มีหน่วยงานเพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการประสานการปฏิบัติงานร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน ไม่ว่าในสถานการณ์ทั่วไปหรือสถานการณ์อันเป็นภัยต่อความมั่นคงอย่างร้ายแรง ตลอดจนกำหนดให้มีแผนปฏิบัติการและมาตรการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ อย่างมีเอกภาพและต่อเนื่อง อันจะทำให้การป้องกันและการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเจตนารมณ์เพื่อจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์เพื่อป้องกันความเสียงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์อันอาจกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๙ ก วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๒๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันการให้บริการหรือการประยุกต์ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ต โครงข่ายโทรคมนาคม หรือการให้บริการโดยปกติของดาวเทียมมีความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์อันอาจกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ดังนั้น เพื่อให้สามารถป้องกัน หรือรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้อย่างทันท่วงที สมควรกำหนดลักษณะของภารกิจหรือบริการที่มีความสำคัญเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศทั้งหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชน ที่จะต้องมีการป้องกัน รับมือและลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ มิให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงในด้านต่าง ๆ รวมทั้งให้มีหน่วยงานเพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการประสานการปฏิบัติงานร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน ไม่ว่าในสถานการณ์ทั่วไปหรือสานการณ์อันเป็นภัยต่อความมั่นคงอย่างร้ายแรง ตลอดจนกำหนดให้มีแผนปฏิบัติการและมาตรการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ อย่างมีเอกภาพและต่อเนื่อง อันจะทำให้การป้องกันและการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดนิยามความหมายของคำว่า “การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์” “ภัยคุกคามทางไซเบอร์” “ไซเบอร์” “หน่วยงานของรัฐ” “ประมวลแนวทางปฏิบัติ” “เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์” “มาตรการที่ใช้แก้ปัญหาเพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์” “โครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ” “หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ” “หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล” “คณะกรรมการ” “พนักงานเจ้าหน้าที่” “เลขาธิการ” “สำนักงาน” “รัฐมนตรี” (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้มีคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กมช.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “National Cyber Security Committee” โดยเรียกย่อว่า “NCSC” (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจในการเสนอนโยบายและแผน กำหนดนโยบายการบริหารจัดการ จัดทำแผนปฏิบัติการ กำหนดมาตรฐานและแนวทางส่งเสริมพัฒนาระบบการให้บริการ กำหนดมาตรการและแนวทางในการยกระดับทักษะความรู้และความเชี่ยวชาญ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๙)

๕. กำหนดให้มีคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เรียกโดยย่อว่า “กกม.” ในการกำกับดูแลการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ

๖. กำหนดให้ กกม. มีหน้าที่และอำนาจ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๓)

๗. กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น (มาตรา ๒๐)

๘. กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติรับผิดชอบงานธุรการ งานวิชาการ งานการประชุมและงานเลขานุการของคณะกรรมการ และ กกม. และให้มีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒ และมีหน้าที่และอำนาจทั่วไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓)

๙. กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เรียกโดยย่อว่า “กบส.” เพื่อดูแลงานด้านกิจการบริหารงานทั่วไปของสำนักงาน (มาตรา ๒๕)

๑๐. กำหนดให้ กบส. มีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๗)

๑๑. กำหนดให้การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ต้องคำนึงถึงความเป็นเอกภาพและบูรณาการในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชน และต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และนโยบายและแผนแม่บทที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของสภาความมั่นคงแห่งชาติ การดำเนินการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ต้องมุ่งหมายเพื่อสร้างศักยภาพในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของประเทศ (มาตรา ๔๑)

๑๒. กำหนดนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ต้องมีเป้าหมายและแนวทางอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๒)

๑๓. กำหนดให้คณะกรรมการจัดทำนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ขึ้นตามแนวทางในมาตรา ๔๒ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และเมื่อได้ประกาศแล้วให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูและหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศตามทีกำหนดไว้ในแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและแผนดังกล่าว (มาตรา ๔๓)

๑๔. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศจัดทำประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของแต่ละหน่วยงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

โดยเร็ว ซึ่งประมวลแนวทางปฏิบัติด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ต้องประกอบไปด้วยรายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๔)

๑๕. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ มีหน้าที่ป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ ตามประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของแต่ละหน่วยงาน และจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง (๔) (มาตรา ๔๕)

๑๖. กำหนดให้สำนักงานให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในการป้องกันรับมือและลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยเฉพาะภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่กระทบหรือเกิดแก่โครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่มีความมั่นคงของรัฐ ความมั่นคงทางทหาร ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ (มาตรา ๔๘)

๑๗. กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดลักษณะหน่วยงานที่มีภารกิจหรือให้บริการในด้านความมั่นคงของรัฐ ด้านบริการภาครัฐที่สำคัญ ด้านการเงินการธนาคาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคม ด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ ด้านพลังงานและสาธารณูปโภค ด้านสาธารณสุข และด้านอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดเพิ่มเติม เป็นหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ (มาตรา ๔๙)

๑๘. กำหนดให้หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศต้องจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยมีผู้ตรวจประเมินทั้งโดยผู้ตรวจภายในและผู้ตรวจสอบอิสระภายนอกอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (มาตรา ๕๔)

๑๙. กำหนดให้ในกรณีที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ต่อระบบสารสนเทศซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศใด ให้หน่วยงานนั้นตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินว่ามีภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้นหรือไม่ และให้ดำเนินการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ตามประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการป้องกันความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานนั้น (มาตรา ๕๘)

๒๐. กำหนดให้การพิจารณาเพื่อใช้อำนาจในการป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ คณะกรรมการจะกำหนดลักษณะของภัยคุกคามทางไซเบอร์โดยแบ่งออกเป็นสามระดับ ได้แก่ (๑) ภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับไม่ร้ายแรง (๒) ภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง (๓) ภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับวิกฤติตามที่กำหนดรายละเอียดไว้ในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖๐)

๒๑. กำหนดให้เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรงให้ กกม. ออกคำสั่งให้สำนักงานดำเนินการรวบรวมข้อมูล สนับสนุนให้ความช่วยเหลือในการป้องกัน รับมือในด้านต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖๑)

๒๒. กำหนดให้ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ ให้ กกม. มีคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐให้ข้อมูล สนับสนุนบุคลากรในสังกัดหรือใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีอยู่ในความครอบครองเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (มาตรา ๖๓)

๒๓. กำหนดให้ในการรับมือและบรรเทาความเสียหายจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรงให้ กกม. มีอำนาจออกคำสั่งเฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ให้บุคคลผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครอง ผู้ใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีเหตุอันเชื่อได้ว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ หรือได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์โดยการดำเนินการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖๕)

๒๔. กำหนดให้ในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง กกม. มีอำนาจปฏิบัติการหรือสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการเฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ในการเข้าตรวจสอบสถานที่ การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ การทำสอบการทำงานของคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ การยัดหรืออายัดคอมพิวเตอร์ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖๖)

๒๕. กำหนดให้ในกรณีที่เกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับวิกฤติให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสภาความมั่นคงแห่งชาติในกาดำเนินการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามกฎหมายว่าด้วยสภาความมั่นคงแห่งชาติและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (มาตรา ๖๗)

๒๖. กำหนดให้ในกรณีที่เป็นเหตุจำเป็นเร่งด่วน และเป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับวิกฤติ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้เลขาธิการมีอำนาจดำเนินการได้ทันทีเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันและเยียวยาความเสียหายก่อนล่วงหน้าได้โดยไม่ต้องยื่นคำร้องต่อศาล (มาตรา ๖๘)

๒๗. ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่บุคคลใด ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๗๐)

๒๘. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้หากผู้ใดกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๗๑)

๒๙. ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลตามพระราชบัญญัตินี้ และเปิดเผยข้อมูลนั้นต่อผู้หนึ่งผู้ใดโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๗๒)

๓๐. หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศใดไม่รายงานเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ตามมาตรา ๕๗ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท (มาตรา ๗๓)

๓๑. ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ กกม. ตามมาตรา ๖๕ (๑) และ (๒) โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาที่ กกม. ออกคำสั่งให้ปฏิบัติจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง และผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๖๕ (๓) และ (๔) หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลตามมาตรา ๖๕ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๗๕)

๓๒. ผู้ใดขัดขวาง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ กกม. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติตามคำสั่งของ กกม. ตามมาตรา ๖๖ (๑) หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลตามมาตรา ๖๖ (๒) (๓) หรือ (๔) โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๗๖)

๓๓. กำหนดให้ในกรณีที่ผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคลถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย (มาตรา ๗๗)

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งรักษาไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย สิทธิอธิปไตย และสิทธิหน้าที่อื่นใดตามกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล” หมายความว่า ผลประโยชน์ของประเทศไทยอันพึงได้รับจากกิจกรรมทางทะเล หรือประโยชน์อื่นใดในเขตทางทะเล ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อให้เกิดประโยชน์ในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านทรัพยากร หรือด้านสิ่งแวดล้อม

“เขตทางทะเล” หมายความว่า ชายฝั่งทะเลและพื้นที่ทางทะเลที่ประเทศไทยมีอำนาจอธิปไตย หรือสิทธิอธิปไตย หรือมีสิทธิหรือเสรีภาพในการใช้หรือจะใช้ หรือมีหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือตามสนธิสัญญาหรือด้วยประการใด ๆ ได้แก่ น่านน้ำภายใน ทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง เขตเศรษฐกิจจำเพาะ ไหล่ทวีป และทะเลหลวง และให้หมายความรวมถึงเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งปลูกสร้างในทะเล รวมทั้งห้วงอากาศเหนือทะเล พื้นดินท้องทะเล ใต้พื้นดินท้องทะเล และพื้นที่ทางทะเลอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

“กิจกรรมทางทะเล” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การพาณิชยนาวี การประมง การท่องเที่ยว การแสวงประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต การวางสายเคเบิลหรือท่อใต้ทะเล การอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือการสำรวจและวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

“ยานพาหนะ” หมายความว่า เรือ อากาศยาน หรือยานพาหนะใด ๆ ที่สามารถบรรทุกคนหรือสิ่งของในทะเลได้

“จังหวัดชายทะเล” หมายความว่า จังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับเขตทางทะเลตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่รวมถึงศาล องค์กรอัยการ และองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

“ศรชล.” หมายความว่า ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งผู้อำนวยการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้จากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) นายทหารเรือหรือนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร หรือข้าราชการพลเรือนสามัญไม่ต่ำกว่าระดับปฏิบัติการ ที่ดำรงตำแหน่งผู้บังคับการเรือ ผู้ควบคุมเรือ ผู้ควบคุมอากาศยาน หรือเทียบเท่า

(๒) ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล” เรียกโดยย่อว่า “นปท.” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนยี่สิบเจ็ดคน ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงพลังงาน ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกินสามคน จากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ด้านกิจกรรมทางทะเล ด้านกฎหมาย ด้านการทหารเรือ หรือด้านอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ให้เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ เลขาธิการ ศรชล. เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติแต่งตั้งหนึ่งคน และเจ้าหน้าที่ของ ศรชล. ซึ่งผู้อำนวยการแต่งตั้งอีกหนึ่งคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ คณะกรรมการอาจมีมติให้เชิญรัฐมนตรีหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจโดยตรงเกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณา หรือผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล หรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้เข้าร่วมประชุมเป็นครั้งคราวในฐานะกรรมการเฉพาะกิจด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ให้ผู้ที่ได้รับเชิญและมาประชุมมีฐานะเป็นกรรมการตามวรรคหนึ่งสำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๖

มาตรา ๙ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นดำรงตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งไว้แล้วนั้น ทั้งนี้ ในกรณีการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหากวาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และมาตรการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ

(๒) ให้คำแนะนำ ปรึกษา และสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารจัดการการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

(๓) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในเชิงนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท มาตรการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของ ศรชล. หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และเสนอผลการดำเนินงานต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

(๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา หรืออาจเรียกให้บุคคลใด ๆ มาชี้แจงด้วยก็ได้

มาตรา ๑๒ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำการใด ๆ แทนได้

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ รวมตลอดทั้งวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการที่ปรึกษาและจัดการความรู้เพื่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เรียกโดยย่อว่า “อจชล.” ตามจำนวนที่เหมาะสม โดยให้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๓) เป็นประธานอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำปรึกษาและจัดการความรู้เกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้แก่คณะกรรมการและ ศรชล. รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๑๓ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่ อจชล. โดยอนุโลม

การประชุม อจชล. ให้นำความในมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ ให้กรรมการ กรรมการบริหาร ศรชล. อนุกรรมการ ที่ปรึกษา ศรชล. กรรมการที่ปรึกษา ศรชล.ภาค และกรรมการที่ปรึกษา ศรชล.จังหวัด ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๖ ให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติรับผิดชอบงานธุรการและงานประชุมของคณะกรรมการ รวมทั้งการดำเนินงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ

หมวด ๒
ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

มาตรา ๑๗ ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เรียกโดยย่อว่า “ศรชล.” ขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี มีฐานะเป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะ มีหน้าที่และอำนาจและรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ศรชล. อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี โดยวิธีการปฏิบัติราชการและการบริหารงาน การจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงาน และหน้าที่และอำนาจของส่วนงานและอัตรากำลังให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เรียกโดยย่อว่า “ผอ.ศรชล.” เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างใน ศรชล. และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ ศรชล. โดยมีผู้บัญชาการทหารเรือเป็นรองผู้อำนวยการ

ผู้อำนวยการอาจแต่งตั้งผู้ช่วยผู้อำนวยการจากข้าราชการในสังกัด ศรชล. หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นได้ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงโครงสร้างและการแบ่งส่วนงานภายในของ ศรชล.

ให้เสนาธิการทหารเรือเป็นเลขาธิการ ศรชล. มีหน้าที่รับผิดชอบงานอำนวยการและธุรการของ ศรชล.

รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเลขาธิการ ศรชล. มีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างใน ศรชล. และมีหน้าที่และอำนาจอื่น ทั้งนี้ ตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจทำนิติกรรม ฟ้องคดี ถูกฟ้องคดี และดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับคดีอันเกี่ยวเนื่องกับหน้าที่และอำนาจของ ศรชล. ทั้งนี้ โดยกระทำในนามของสำนักนายกรัฐมนตรี

ในการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้รองผู้อำนวยการเป็นผู้ปฏิบัติหรือใช้อำนาจแทนก็ได้

มาตรา ๑๘ ให้ ศรชล. เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

มาตรา ๑๙ ให้ ศรชล. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) วางแผน อำนวยการ ประสานงาน สั่งการ และสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

(๒) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินแนวโน้มของสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และรายงานคณะกรรมการ และคณะรัฐมนตรี ตามลำดับ เพื่อพิจารณาต่อไป

(๓) เสนอแผนและแนวทางในการปฏิบัติงานและดำเนินการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงานและโครงการเพื่อปฏิบัติให้สอดคล้องกับแผนและแนวทางดังกล่าวต่อไป

(๔) วางแผน พัฒนา และดำเนินการเกี่ยวกับระบบควบคุมบังคับบัญชาและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการปฏิบัติงานของ ศรชล. ให้สามารถติดต่อ เชื่อมโยง หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

(๕) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนตระหนักรู้ในความสำคัญของผลประโยชน์ของชาติทางทะเล สิทธิอธิปไตย เขตอำนาจ และสิทธิในการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในเขตทางทะเลพื้นที่ต่าง ๆ และหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ ศรชล. หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๐ นอกจากการมอบอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแล้ว บรรดาหน้าที่และอำนาจของผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้ ผอ.ศรชล.ภาค หรือ ผอ.ศรชล.จังหวัด หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นปฏิบัติแทนก็ได้

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจของ ศรชล. ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้หน่วยงานของรัฐจัดส่งเจ้าหน้าที่ของรัฐไปปฏิบัติหน้าที่ใน ศรชล. ตามที่ผู้อำนวยการร้องขอ และให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลหรือองค์กรอื่นที่มีหน้าที่และอำนาจทำนองเดียวกันของหน่วยงานของรัฐนั้น จัดให้หน่วยงานของรัฐที่จัดส่งเจ้าหน้าที่ของรัฐไปปฏิบัติหน้าที่ยัง ศรชล. มีอัตรากำลังแทนตามความจำเป็นแต่ไม่เกินจำนวนอัตรากำลังที่จัดส่งไป โดยการจัดอัตรากำลังแทนดังกล่าวอาจจัดเป็นรายอัตราหรือเป็นหน่วยก็ได้

ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ใน ศรชล. ตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งในอัตราที่ได้รับอยู่เดิมต่อไป สำหรับสิทธิประโยชน์อื่นให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๒๒ ให้มีคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการบริหาร ศรชล.” ประกอบด้วย ผู้บัญชาการทหารเรือ เป็นประธานกรรมการ รองผู้บัญชาการทหารเรือซึ่งผู้บัญชาการทหารเรือมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ อธิบดีกรมการจัดหางาน อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมเจ้าท่า อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย อธิบดีกรมสรรพสามิต อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และ ผอ.ศรชล.ภาค เป็นกรรมการ

ให้เสนาธิการทหารเรือเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เจ้าหน้าที่ของ ศรชล. ซึ่งผู้บัญชาการทหารเรือแต่งตั้งอีกหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๓ คณะกรรมการบริหาร ศรชล. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน โครงการ และงบประมาณเพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๒) เสนอแนะหรือให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานในหน้าที่และอำนาจของ ศรชล.

(๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการอำนวยการและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

(๔) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อให้มีการบูรณาการในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อเฝ้าระวัง ตรวจสอบ หรือเตรียมการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์หรือสถานการณ์ใด ๆ ที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเลเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติภารกิจตามมาตรา ๒๗ ได้ทันต่อสถานการณ์และมีประสิทธิภาพ

(๕) วางระเบียบเกี่ยวกับการรวบรวมและบูรณาการข้อมูลของหน่วยงานของรัฐให้สามารถติดต่อเชื่อมโยง หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันได้ เพื่อประโยชน์ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเล

(๖) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ ศรชล. ศรชล.ภาค และ ศรชล.จังหวัด

(๗) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ การสืบสวน และการสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติหน้าที่หรือการสอบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่ร่วมกับพนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดสถานที่ควบคุมตัวผู้ต้องหา และการเก็บรักษาและการดำเนินการเกี่ยวกับของกลาง ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๘) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงิน การคลัง การจัดการทรัพย์สินของ ศรชล. ศรชล.ภาค และ ศรชล.จังหวัด และการอื่นใดที่จำเป็น

(๙) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๐) แต่งตั้งคณะที่ปรึกษา ศรชล. เพื่อให้การเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหรือป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้นและให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการบริหาร ศรชล. และ ศรชล.

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบริหาร ศรชล. หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การแต่งตั้งคณะที่ปรึกษา ศรชล. ตาม (๑๐) ให้มีส่วนร่วมของประชาชนในภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามหรือผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในด้านต่าง ๆ ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหาร ศรชล. กำหนด

มาตรา ๒๔ การประชุมของคณะกรรมการบริหาร ศรชล. ให้นำความในมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลภาค เรียกโดยย่อว่า “ศรชล.ภาค” ขึ้นใน ศรชล. โดยมีผู้บัญชาการทัพเรือภาคเป็นผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลภาค เรียกโดยย่อว่า “ผอ.ศรชล.ภาค” มีหน้าที่และอำนาจและรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในเขตพื้นที่รับผิดชอบของทัพเรือภาคและจังหวัดชายทะเลตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของ ศรชล.ภาค ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของทัพเรือภาค รวมตลอดทั้งข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในเขตพื้นที่ให้มาปฏิบัติงานประจำหรือเป็นครั้งคราวใน ศรชล.ภาค ได้

ผอ.ศรชล.ภาค เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างที่ได้รับคำสั่งให้มาปฏิบัติงานใน ศรชล.ภาค และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ ศรชล.ภาค

การจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงานและหน้าที่และอำนาจ อัตรากำลัง และการบริหารงานของส่วนงานภายใน ศรชล.ภาค ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการอำนวยการและการประสานงานของ ศรชล.ภาค ผู้อำนวยการอาจแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลภาคก็ได้ เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการที่ปรึกษา ศรชล.ภาค” ประกอบด้วย หัวหน้าหรือผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลที่อยู่ในเขตพื้นที่ของ ศรชล.ภาค เพื่อให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือ ศรชล.ภาค ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และอำนาจของ ศรชล.ภาค รวมทั้งให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือ ผอ.ศรชล.ภาค ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในเขตพื้นที่ ศรชล.ภาค ทั้งนี้ การประชุมและการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการที่ปรึกษา ศรชล.ภาค ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด

ให้ ศรชล. และหน่วยงานของรัฐพิจารณาให้การสนับสนุนด้านบุคลากร ทรัพย์สิน และงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านบุคลากรและทรัพย์สิน ในการปฏิบัติงานของ ศรชล.ภาค

ตามที่ ผอ.ศรชล.ภาค ร้องขอ และให้นำความในมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับกับ ศรชล.ภาค โดยอนุโลม

มาตรา ๒๖ ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “ศรชล.จังหวัด” ตามด้วยชื่อจังหวัดขึ้นในจังหวัดชายทะเลทุกจังหวัดที่อยู่ในเขตของ ศรชล.ภาค เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อ ศรชล.ภาค โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “ผอ.ศรชล.จังหวัด” มีหน้าที่และอำนาจและรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัดชายทะเล

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของ ศรชล.จังหวัด ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในเขตพื้นที่ให้มาปฏิบัติงานประจำหรือเป็นครั้งคราวใน ศรชล.จังหวัด ได้

ผอ.ศรชล.จังหวัด เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างที่ได้รับคำสั่งให้มาปฏิบัติงานใน ศรชล.จังหวัด และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ ศรชล.จังหวัด

การจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงานและหน้าที่และอำนาจ อัตรากำลัง และการบริหารงานของส่วนงานภายใน ศรชล.จังหวัด ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

ให้นำความในมาตรา ๒๕ วรรคห้า มาใช้บังคับกับการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา ศรชล.จังหวัด โดยอนุโลม

ให้ ศรชล. และหน่วยงานของรัฐพิจารณาให้การสนับสนุนด้านบุคลากร ทรัพย์สิน และงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านบุคลากรและทรัพย์สิน ในการปฏิบัติงานของ ศรชล.จังหวัด ตามที่ ผอ.ศรชล.จังหวัด ร้องขอ และให้นำความในมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับกับ ศรชล.จังหวัด โดยอนุโลม

หมวด ๓
ภารกิจการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

มาตรา ๒๗ ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลโดยทั่วไป ให้เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐตามขอบเขตของกฎหมายที่ให้หน้าที่และอำนาจแก่หน่วยงานของรัฐนั้น

ในกรณีภาวะปกติ เมื่อปรากฏว่าการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลโดยทั่วไปตามวรรคหนึ่ง กรณีใดเกินขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐ กรณีที่ไม่มีหน่วยงานของรัฐใดรับผิดชอบ กรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการบูรณาการในการปฏิบัติงาน หรือกรณีที่มีความจำเป็นอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ให้ ศรชล. เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐเพื่อกำกับดูแล อำนวยการ และบูรณาการในการจัดการหรือแก้ไขปัญหา รวมทั้งเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐเข้าด้วยกันในการป้องกันปราบปราม หรือแก้ไขปัญหา เหตุการณ์ หรือการกระทำผิดกฎหมายที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเล

ในกรณีภาวะไม่ปกติอันเนื่องมาจากสถานการณ์ใด ๆ ที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเลอย่างกว้างขวางหรือรุนแรง กรณีที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือกรณีที่มีความจำเป็นอื่นที่ต้องประกาศภาวะไม่ปกติ คณะรัฐมนตรีจะมีมติมอบหมายให้ ศรชล. เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐเพื่อกำกับดูแล ป้องกัน ปราบปราม ระงับ ยับยั้ง จัดการ แก้ไข หรือบรรเทาปัญหาที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเลภายในพื้นที่และระยะเวลาที่กำหนดก็ได้ ทั้งนี้ ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีประกาศภาวะไม่ปกติให้ทราบโดยทั่วไป และเมื่อภาวะไม่ปกตินั้นสิ้นสุดลง ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกภาวะไม่ปกติและให้ภารกิจของ ศรชล. ในภาวะไม่ปกตินั้นสิ้นสุดลง และรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบ

มาตรา ๒๘ ในการปฏิบัติภารกิจตามมาตรา ๒๗ ให้ ศรชล. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมบังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐเพื่อกำกับดูแล ป้องกัน ปราบปราม ระงับ ยับยั้ง จัดการ แก้ไข หรือบรรเทาปัญหา เหตุการณ์ สาธารณภัย หรือการกระทำผิดกฎหมายที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเลตามมาตรา ๒๗ วรรคสองหรือวรรคสาม ทั้งนี้ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้ ศรชล. มีอำนาจประกาศเขตการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยกำหนดพื้นที่เพื่อดำเนินการดังกล่าวกรณีฉุกเฉินหรือเร่งด่วนได้เป็นการเฉพาะคราวและภายในช่วงเวลาที่กำหนด โดยประกาศดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ศรชล. กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง รวมทั้งขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

(๒) ดำเนินการเพื่อให้มีการบูรณาการในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อเฝ้าระวัง ตรวจสอบ หรือเตรียมการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ใด ๆ ที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเลเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติภารกิจตามมาตรา ๒๗ ได้ทันต่อสถานการณ์และมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหาร ศรชล. กำหนด

(๓) กำกับ ติดตาม และเร่งรัดหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการหรือบูรณาการในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนเผชิญเหตุ หรือคำสั่งการของ ศรชล. ที่เกี่ยวข้อง

(๔) สั่งการและกำกับดูแลท่าเทียบเรือ กิจการท่าเรือ ที่จอดเรือ ท่ารับส่งสินค้า ท่ารับส่งคนโดยสาร ท่าเทียบเรือประมง กิจการแพปลา และพื้นที่หรือสถานที่ตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด ทั้งนี้ ในกรณีตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมสถานที่หรือกิจการดังกล่าวต้องร้องขอ

มาตรา ๒๙ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลตามพระราชบัญญัตินี้หรือการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร แล้วแต่กรณี ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจเรียกประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้และคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าวได้

หมวด ๔
การปฏิบัติการและพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๐ ในการปฏิบัติภารกิจตามมาตรา ๒๗ เมื่อปรากฏว่ามีการกระทำหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ายานพาหนะ หรือบุคคลในยานพาหนะนั้น ได้กระทำความผิดตามกฎหมายของประเทศไทยในเขตทางทะเลเกี่ยวกับผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเลใด ๆ ไม่ว่าจะมีการกระทำความผิดอื่นด้วยหรือไม่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสืบสวนและสอบสวน และในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสอบสวน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในเขตทางทะเลที่เกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นพนักงานสอบสวน ส่วนการกำหนดพื้นที่ในการสอบสวนและการกำหนดให้เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา รวมทั้งให้มีอำนาจกระทำการเท่าที่จำเป็น ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ยานพาหนะหยุด และใช้มาตรการบังคับเท่าที่จำเป็นเพื่อให้ยานพาหนะนั้นหยุด รวมทั้งสั่งและบังคับให้ผู้ควบคุมยานพาหนะและคนประจำยานพาหนะนำยานพาหนะไปยังที่ใดที่หนึ่ง

(๒) สั่งให้บุคคลหรือยานพาหนะซึ่งขัดขวาง กีดขวาง หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติภารกิจออกจากพื้นที่ที่กำหนด

(๓) ขึ้นไปบนยานพาหนะนั้น เพื่อตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับยานพาหนะ และเอกสารคนประจำยานพาหนะนั้น

(๔) ค้นยานพาหนะ และคนประจำยานพาหนะที่ต้องสงสัยนั้น ให้รื้อหรือขนสิ่งของในยานพาหนะใด ๆ เพื่อการค้น โดยไม่ต้องมีหมายค้น

(๕) ควบคุมผู้ต้องสงสัย ตลอดจนควบคุมยานพาหนะ และสิ่งของที่จะใช้หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิด ถ้าการตรวจค้นยานพาหนะหรือการสืบสวนมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีหรือได้มีการกระทำความผิด ห้ามมิให้ควบคุมยานพาหนะ ผู้ควบคุมยานพาหนะหรือบุคคลในยานพาหนะไว้เกินความจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี

(๖) ให้พ่วงยานพาหนะ หรือให้ทำการอื่นเพื่อให้ยานพาหนะนั้นไปยังที่ซึ่งสะดวกแก่การตรวจค้น การสอบสวน หรือการดำเนินคดี

(๗) ไล่ตามยานพาหนะใด ๆ ที่กระทำหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมายที่ประเทศไทยมีเขตอำนาจ รวมทั้งไล่ตามจับกุมผู้ต้องสงสัยที่หนีขึ้นฝั่งได้ตามความจำเป็น

(๘) สอบสวนและควบคุมตัวผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดไว้ได้ไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่นำตัวผู้ต้องหามาถึงฝั่ง ณ ที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ และมิให้นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหามาถึงที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเวลาควบคุมผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ เมื่อการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้ทำความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมสำนวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่ไม่แน่ชัดว่าควรส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการพื้นที่ใด ให้ส่งไปยังพนักงานอัยการตามที่อัยการสูงสุดกำหนด

การสอบสวนหรือการสอบสวนร่วมกันตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่มีคำสั่งไม่ฟ้องและคำสั่งนั้นไม่ใช่คำสั่งของอัยการสูงสุด ให้รีบส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมคำสั่งเสนอผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ ในกรณีที่ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการแย้งคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ส่งสำนวนพร้อมกับความเห็นที่แย้งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อชี้ขาด แต่ถ้าคดีจะขาดอายุความ หรือมีเหตุอย่างอื่นอันจำเป็นจะต้องรีบฟ้องก็ให้ฟ้องคดีนั้นตามความเห็นของผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการไปก่อน แต่ทั้งนี้ มิได้ตัดอำนาจพนักงานอัยการที่จะจัดการอย่างใดแก่ผู้ต้องหาดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับในการที่พนักงานอัยการจะอุทธรณ์ ฎีกา หรือถอนฟ้อง ถอนอุทธรณ์ และถอนฎีกาโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ยานพาหนะ หรือบุคคลในยานพาหนะใดได้กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายระหว่างประเทศในเขตทางทะเลภายนอกราชอาณาจักร เช่น การออกอากาศโดยส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคมโดยไม่ได้รับอนุญาต ยานพาหนะนั้นปราศจากสัญชาติ หรือเรือที่ชักธงของรัฐสองรัฐขึ้นไปตามความสะดวก หรือเปลี่ยนธงในระหว่างการเดินเรือที่อาจถูกถือเสมือนเป็นเรือไร้สัญชาติ หรือแม้ว่าเป็นเรือที่ชักธงต่างชาติ หรือไม่ยอมแสดงธงของตน แต่เรือนั้นตามความเป็นจริงเป็นเรือไทย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ยานพาหนะหยุด หรือใช้มาตรการบังคับเท่าที่จำเป็นเพื่อให้ยานพาหนะนั้นหยุดและขึ้นไปบนยานพาหนะนั้นเพื่อตรวจสอบเอกสาร รวมทั้งตรวจสอบสิ่งอื่นใดบนยานพาหนะนั้นเท่าที่จำเป็นเพื่อหาพยานหลักฐาน หากปรากฏพยานหลักฐาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้หยุดกระทำการหรือสั่งห้ามเข้ามาในราชอาณาจักรแล้วแต่กรณี ในกรณีที่ปรากฏพยานหลักฐานว่าเป็นเรือไทย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๑ เพื่อประสิทธิภาพในการสอบสวนคดีที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อำนวยการจะให้ความเห็นชอบให้คดีใดต้องมีพนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาสอบสวนร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมาปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้คำแนะนำและตรวจสอบพยานหลักฐานตั้งแต่ชั้นเริ่มการสอบสวนก็ได้ ทั้งนี้ การสอบสวนร่วมกันหรือการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันดังกล่าวให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหาร ศรชล. กำหนด

มาตรา ๓๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวของ ศรชล. หรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐของหน่วยงานของรัฐต้นสังกัดประกอบกับคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของ ศรชล. ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ของ ศรชล. ให้เป็นไปตามแบบที่ผู้อำนวยการกำหนด

ผู้อำนวยการจะกำหนดให้ใช้เครื่องหมายแทนบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้ ทั้งนี้ การใช้หรือแสดงเครื่องหมายให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๓๓ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุผลที่เชื่อได้ว่า เรือต่างชาติได้กระทำผิดตามกฎหมายที่ประเทศไทยมีเขตอำนาจ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ให้อาณัติสัญญาณเพื่อสั่งให้หยุดในระยะทางที่เรือต่างชาติสามารถเห็นหรือได้ยินสัญญาณได้ โดยไม่จำเป็นว่าในขณะที่มีคำสั่งให้หยุด เรือของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ออกคำสั่งจะต้องอยู่ภายในเขตทางทะเลที่ประเทศไทยมีเขตอำนาจ หากเรือต่างชาตินั้นไม่หยุด พนักงานเจ้าหน้าที่มีสิทธิไล่ตามติดพันเรือต่างชาตินั้น เพื่อบังคับให้เรือต่างชาตินั้นหยุดหรือไปยังที่

แห่งใดแห่งหนึ่ง และสามารถดำเนินการต่อไปนอกทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง หรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะได้ หากการไล่ตามติดพันนั้นมิได้ขาดตอนลง แต่สิทธิการไล่ตามติดพันสิ้นสุดลงทันทีเมื่อเรือต่างชาติที่ถูกไล่ตามติดพันนั้นเข้าสู่ทะเลอาณาเขตของประเทศตนหรือประเทศอื่น

การไล่ตามติดพันในวรรคหนึ่ง อาจกระทำโดยเรือหรืออากาศยานอื่นของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติการร่วมกับ ศรชล. ก็ได้

ในกรณีที่การไล่ตามติดพันกระทำโดยอากาศยาน ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยอากาศยานซึ่งออกคำสั่งให้หยุดต้องไล่ตามติดพันเรือต่างชาตินั้นอย่างจริงจังด้วยตนเองจนกระทั่งเรือหรืออากาศยานลำอื่นที่อากาศยานนั้นเรียกมาได้มาถึงเพื่อรับช่วงการไล่ตามติดพันแล้ว เว้นแต่อากาศยานนั้นจะสามารถจับกุมเรือต่างชาตินั้นด้วยตนเองได้ การไล่ตามติดพันจะกระทำมิได้ถ้าอากาศยานของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะไล่ตามติดพันเพียงแต่เห็นเรือต่างชาติกระทำความผิดหรือสงสัยว่าได้กระทำความผิดแต่มิได้มีการสั่งให้หยุดและมิได้มีการไล่ตามติดพันโดยเรือหรืออากาศยานของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเรือหรืออากาศยานอื่นของรัฐโดยไม่ขาดตอน

การไล่ตามติดพันตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ให้ใช้บังคับโดยอนุโลมกับเรือต่างชาติที่กระทำความผิดตามกฎหมายไทยที่ใช้บังคับในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ไหล่ทวีป หรือเขตปลอดภัยรอบสิ่งติดตั้งในไหล่ทวีป

การไล่ตามติดพันในมาตรานี้ให้หมายความรวมถึง การไล่ตามเรือต่างชาติที่ได้กระทำความผิดหรือมีเหตุผลที่เชื่อได้ว่าเรือต่างชาตินั้นได้กระทำความผิดตามกฎหมายไทยที่ได้กระทำโดยเรือเล็กลำใดลำหนึ่งของเรือต่างชาตินั้นหรือทำงานร่วมกันกับยานพาหนะอื่น และใช้เรือต่างชาตินั้นเป็นเรือแม่ซึ่งอยู่หรือเข้ามาในเขตทางทะเลที่ประเทศไทยมีเขตอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นตัวการร่วมหรือเป็นผู้สนับสนุนกระทำความผิด แม้กระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าเป็นการกระทำในราชอาณาจักร และให้รับโทษในราชอาณาจักร

มาตรา ๓๔ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติภารกิจตามมาตรา ๒๗ ถ้ามีความจำเป็นที่ ศรชล. ต้องใช้อำนาจหรือหน้าที่ตามกฎหมายใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจหรือความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐใด ให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ใน ศรชล. เป็นเจ้าพนักงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้น หรือมีมติให้หน่วยงานของรัฐนั้นมอบหน้าที่และอำนาจและความรับผิดชอบตามกฎหมายในเรื่องดังกล่าวให้ ศรชล. ดำเนินการแทนหรือมีอำนาจดำเนินการด้วยภายในพื้นที่และระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ต้องกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการใช้อำนาจนั้นไว้ด้วย

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติภารกิจตามมาตรา ๒๗ ให้ผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติการหรืองดเว้นการปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด

(๒) ห้ามเข้าหรือให้ออกจากบริเวณเขตทางทะเลหรือทางน้ำอื่น ๆ ตลอดจนพื้นที่ทางบก อาคาร หรือสถานที่ที่กำหนด ในห้วงเวลาที่ปฏิบัติการ

(๓) ห้ามการออกเรือหรือนำเรือเข้าจอดในที่ต่าง ๆ

(๔) ห้ามการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้ยานพาหนะ หรือกำหนดเงื่อนไขการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้ยานพาหนะ

ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่งจะกำหนดหลักเกณฑ์ ข้อยกเว้น เงื่อนเวลาหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ด้วยก็ได้ ทั้งนี้ การกำหนดดังกล่าวต้องไม่ก่อความเดือดร้อนแก่ประชาชนเกินสมควรแก่เหตุ

มาตรา ๓๖ ให้ผู้อำนวยการและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ผู้อำนวยการมอบหมาย เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๓๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เลขาธิการ ศรชล. ผอ.ศรชล.ภาค ผอ.ศรชล.จังหวัด และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๘ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เลขาธิการ ศรชล. ผอ.ศรชล.ภาค ผอ.ศรชล.จังหวัด และพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง เนื่องจากการที่ตนได้ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจโดยสุจริตตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๙ ในการใช้อำนาจของ ศรชล. ถ้าก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนผู้สุจริต ให้ ศรชล. จัดให้ผู้นั้นได้รับการชดเชยค่าเสียหายตามควรแก่กรณีตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๔๐ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่ภายในพื้นที่ที่กำหนดตามมาตรา ๒๗ วรรคสาม อาจได้รับสิทธิและค่าตอบแทนพิเศษตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งผู้ใดเจ็บป่วย เสียชีวิต ทุพพลภาพ พิการหรือสูญเสียอวัยวะอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ ให้ได้รับสิทธิประโยชน์อื่นนอกเหนือจากที่มีกฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๔๑ บรรดาข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวดนี้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

การดำเนินคดีใด ๆ อันเนื่องมาจากข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามหมวดนี้ให้อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรม ทั้งนี้ ในกรณีที่ศาลจะต้องพิจารณาเพื่อใช้มาตรการหรือวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วแต่กรณี ให้ศาลเรียกพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งออกข้อกำหนด ประกาศหรือคำสั่งหรือกระทำการนั้น มาเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริง รายงานหรือแสดงเหตุผล เพื่อประกอบการพิจารณาสั่งใช้มาตรการหรือวิธีการชั่วคราวดังกล่าวด้วย

หมวด ๕
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ ศรชล. ตามมาตรา ๒๘ (๔) หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) หรือวรรคสี่ หรือต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งได้กระทำภายในราชอาณาจักร ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) หรือ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่กรณีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการประมงหรือสิ่งแวดล้อมในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสิบล้านบาท

มาตรา ๔๔ ผู้สนับสนุนหรือได้รับผลตอบแทนจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น เว้นแต่เป็นกรณีที่ผู้กระทำการดังกล่าวเป็นคนประจำเรือซึ่งมิได้เป็นเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือ และศาลเห็นว่าเป็นการกระทำไปตามคำสั่งการของเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือ ศาลจะไม่ลงโทษหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๕ ให้บรรดาระเบียบหรือข้อบังคับในเรื่องใดที่เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานที่ออกโดยศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมติสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือศูนย์อำนวยการชื่ออื่นที่อาจมีการจัดตั้งขึ้นมาทำหน้าที่แทนศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ยังคงมีผลใช้บังคับกับ ศรชล. ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศ หรือข้อบังคับในเรื่องนั้นที่ออกโดยคณะกรรมการ คณะกรรมการบริหาร ศรชล. หรือผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแทน

การดำเนินการออกระเบียบ ประกาศ หรือข้อบังคับตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้นายกรัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร ซึ่งปัญหาดังกล่าวอยู่ในเขตทางทะเลอันมีลักษณะที่หลากหลายและประเทศไทยมีอำนาจอธิปไตยหรือสิทธิอธิปไตยที่จะต้องรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลไว้ รวมทั้งมีสิทธิหน้าที่อื่นตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีพันธกรณีจะต้องปฏิบัติตามอีกด้วย อันทำให้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถใช้บังคับในเขตทางทะเลที่อยู่ภายนอกราชอาณาจักร หรืออาจไม่ครอบคลุมถึงการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลที่มีอยู่อย่างมากมายในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านทรัพยากร หรือด้านสิ่งแวดล้อม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีหน่วยปฏิบัติงานหลักเพื่อรับผิดชอบดำเนินการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างมีเอกภาพ บูรณาการ และประสานการปฏิบัติงานในเขตทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. .... มีหลักการคือให้มีกฎหมายว่าด้วยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๙/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. .... ในวาระที่หนึ่ง ครั้งที่ ๒๙/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งจำนวน ๒๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน และกำหนดเวลาพิจารณา ๖๐ วัน โดยเมื่อครบกำหนด ๖๐ วันแล้ว คณะกรรมาธิการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๓๐ วัน (ครั้งที่ ๑) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมาธิการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๑) ออกไปอีก ๓๐ วัน ต่อมาคณะกรรมาธิการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๓๐ วัน (ครั้งที่ ๒) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมาธิการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๒) ออกไปอีก ๓๐ วัน และคณะกรรมาธิการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๖๐ วัน (ครั้งที่ ๓) โดยที่ประชุมมีมติให้งดใช้ข้อบังคับ ข้อ ๙๘ เป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี เรื่องการให้ขยายเวลาได้ไม่เกินครั้งละ ๓๐ วัน โดยให้คณะกรรมาธิการขยายเวลา(ครั้งที่ ๓) ออกไปอีก ๖๐ วัน เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอรายงานต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑

จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สอง เรียงตามลำดับมาตราจนถึงมาตรา ๒๙ และเลื่อนไปพิจารณาต่อในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๗/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ พิจารณาในวาระที่ ๒ ต่อ โดยเริ่มในมาตรา ๓๐ ไปจนจบร่าง และลงมติในวาระที่สาม มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายและเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ และดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ สาระสำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๓๐ ก วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร ซึ่งปัญหาดังกล่าวอยู่ในเขตทางทะเลอันมีลักษณะที่หลากหลายและประเทศไทย มีอำนาจอธิปไตยหรือสิทธิอธิปไตยที่จะต้องรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลไว้ รวมทั้งมีสิทธิหน้าที่อื่นตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีพันธกรณีจะต้องปฏิบัติตามอีกด้วย อันทำให้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถใช้บังคับในเขตทางทะเลที่อยู่ภายนอกราชอาณาจักร หรืออาจไม่ครอบคลุมถึง การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลที่มีอยู่อย่างมากมายในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านทรัพยากร หรือด้านสิ่งแวดล้อม จึงมี ความจำเป็นที่จะต้องมีหน่วยปฏิบัติงานหลักเพื่อรับผิดชอบดำเนินการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างมีเอกภาพ บูรณาการ และประสานการปฏิบัติงานในเขตทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๘ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดบทนิยามศัพท์ของคำว่า “การข่าวกรอง” “การต่อต้านข่าวกรอง” “การข่าวกรองทางการสื่อสาร” “การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน” และ “ผู้อำนวยการ” (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญ กล่าวคือ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง การข่าวกรองทางการสื่อสารและการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน ติดตามสถานการณ์ภายในประเทศและต่างประเทศที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ และรายงานต่อนายกรัฐมนตรีและสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นศูนย์กลางประสานกิจการการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรองและการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนกับหน่วยข่าวกรองอื่นภายในประเทศ รวมทั้งเป็นหน่วยงานหลักในการประสานกิจการการข่าวกรองและการต่อต้านข่าวกรองกับหน่วยข่าวกรองของต่างประเทศ ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่นายกรัฐมนตรี หรือสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย เป็นต้น (มาตรา ๕)

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติอาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลส่งข้อมูลหรือเอกสารที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ หรืออาจดำเนินการด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารอันเกี่ยวกับการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง การข่าวกรองทางการสื่อสาร และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน รวมทั้งอาจใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เครื่องโทรคมนาคม หรือเทคโนโลยีอื่นใด เพื่อดำเนินการดังกล่าวได้ (มาตรา ๖)

๔. กำหนดให้ในกรณีที่หน่วยข่าวกรองอื่นของรัฐได้รวบรวมและรายงานข่าวกรองให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่รับผิดชอบในหน่วยข่าวกรองนั้นแล้ว ให้หน่วยข่าวกรองดังกล่าวจัดส่งสำเนารายงานข่าวกรองนั้นต่อสำนักข่าวกรองแห่งชาติ (มาตรา ๗)

๕. กำหนดให้บรรดาข้อมูลข่าวสารที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติได้รับมาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้จะเปิดเผยมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยต่อหน่วยข่าวกรอง หน่วยงานความมั่นคง นายกรัฐมนตรี หรือตามคำสั่งศาล (มาตรา ๘)

๖. กำหนดให้มีผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งราชการของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ รับผิดชอบขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ (มาตรา ๙)

๗. กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เป็นผู้ปฏิบัติงานข่าวกรองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในงานด้านการข่าวกรองของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ และให้ได้รับค่าตอบแทนตามระเบียบที่ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (มาตรา ๑๐)

๘. กำหนดให้หน่วยงานอื่นของรัฐแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐไปช่วยปฏิบัติราชการในสำนักข่าวกรองแห่งชาติตามที่ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติร้องขอ (มาตรา ๑๑)

๙. กำหนดให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติจัดให้มีศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “ศป.ข.” เป็นหน่วยงานภายใน เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการประสานกิจการการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนร่วมกับหน่วยข่าวกรองอื่นภายในประเทศ พร้อมทั้งกำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติแต่งตั้งรองผู้อำนวยการคนหนึ่งเป็นผู้อำนวยการศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารจัดการ และกำกับดูแลการดำเนินงานของ ศป.ข. (มาตรา ๑๒)

๑๐. กำหนดให้ ศป.ข. มีหน้าที่และอำนาจหน้าที่สำคัญ กล่าวคือ ติดตาม ประเมิน และวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งรายงานข่าวประจำวัน ข่าวเร่งด่วน ข่าวเฉพาะกรณี และรายงานการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงต่อนายกรัฐมนตรี สภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ตลอดจนกระจายข่าวไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เฝ้าระวังภัยคุกคามความมั่นคงปลอดภัย ทั้งในภาวะปกติและช่วงที่มีสถานการณ์ช่วงเทศกาลที่สำคัญ พระราชพิธี และการประชุมหรืองานพิธีการที่สำคัญของรัฐ รวมถึงการให้ความรู้และประสานความร่วมมือด้านการข่าวกับภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค เป็นต้น (มาตรา ๑๓)

๑๑. กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติอาจจัดให้มีศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติภาค เรียกโดยย่อว่า “ศป.ข.ภาค” เมื่อมีกรณีจำเป็นในการปฏิบัติงานที่ต้องมีการประสานการดำเนินงานข่าวกรองกับหน่วยงานอื่นของรัฐในพื้นที่ภาคใดก็ได้ พร้อมทั้งกำหนดให้ ศป.ข.ภาค เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ โดยให้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญในสำนักข่าวกรองแห่งชาติคนหนึ่งเป็นผู้อำนวยการศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติภาค (มาตรา ๑๔)

๑๒. กำหนดให้การแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง และวิธีการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานใน ศป.ข. และ ศป.ข.ภาค เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติกำหนด (มาตรา ๑๕)

๑๓. กำหนดบทกำหนดโทษทางอาญาในกรณีที่เจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานของสำนักข่าวกรองแห่งชาติเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่โดยฝ่าฝืนมาตรา ๘ (มาตรา ๑๖)

นางธิดารัตน์ อุ่นจันทร์ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๗ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕

(๒) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

(๓) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“สภาท้องถิ่น” หมายความว่า สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาเทศบาล สภาองค์การบริหารส่วนตำบล สภากรุงเทพมหานคร สภาเมืองพัทยา และสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา และผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดกรุงเทพมหานคร ปลัดเมืองพัทยา และหัวหน้าพนักงานหรือหัวหน้าข้าราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“คณะกรรมการการเลือกตั้ง” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“ผู้ตรวจการเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้ตรวจการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“นายอำเภอ” หมายความรวมถึงผู้อำนวยการเขตและปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอด้วย

“เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“ผู้ได้รับเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“การเลือกตั้ง” หมายความว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“วันเลือกตั้ง” หมายความว่า วันที่กำหนดให้เป็นวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“เขตเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดเป็นเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“หน่วยเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำการออกเสียงลงคะแนน ณ ที่เลือกตั้งใดที่เลือกตั้งหนึ่ง

“ที่เลือกตั้ง” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการออกเสียงลงคะแนน และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่เลือกตั้งด้วย

“จังหวัด” หมายความรวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

“อำเภอ” หมายความรวมถึงเขต และกิ่งอำเภอด้วย

“ตำบล” หมายความรวมถึงแขวงด้วย

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความรวมถึงศาลาว่าการกรุงเทพมหานครด้วย

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความรวมถึงสำนักงานเขต และที่ว่าการกิ่งอำเภอด้วย

มาตรา ๕ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการเลือกตั้ง การจัดการเลือกตั้งให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดการเลือกตั้งเอง หรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งมิใช่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการเลือกตั้งแทน การจัดการเลือกตั้งให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือของหน่วยงานอื่นของรัฐนั้นหรือบุคคลอื่นใด แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการจัดการเลือกตั้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดการเลือกตั้งร้องขอ

มาตรา ๖ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้บัญญัติวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ และให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๗ กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง

มาตรา ๘ การพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาควินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นดังกล่าวเป็นผู้ไต่สวนพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคก็ได้

การปฏิบัติหน้าที่ของศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาคเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด

มาตรา ๙ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๑๐ ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครได้ไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้ง

การเลือกตั้ง ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

มาตรา ๑๑ ให้จัดการเลือกตั้งภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งครบวาระ หรือภายในหกสิบวันนับแต่วันที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นใดนอกจากครบวาระ เว้นแต่ในกรณีของสมาชิกสภาท้องถิ่นถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่จัดการเลือกตั้งก็ได้

ในกรณีเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สมาชิกภาพของผู้ได้รับเลือกตั้งเริ่มนับแต่วันเลือกตั้ง และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหลืออยู่

คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีคำสั่งให้ย่นหรือขยายระยะเวลาให้มีการจัดการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งได้ตามความจำเป็นเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษ โดยต้องระบุเหตุผลการมีคำสั่งดังกล่าวด้วย

มาตรา ๑๒ เมื่อมีกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๒๕ โดยความเห็นชอบของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ประกาศให้มีการเลือกตั้ง ซึ่งอย่างน้อยต้องมีการกำหนดเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) วันเลือกตั้ง

(๒) วันรับสมัครเลือกตั้ง ซึ่งต้องให้มีการเริ่มรับสมัครไม่เกินสิบวันนับแต่วันประกาศให้มีการเลือกตั้ง และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน

(๓) สถานที่รับสมัครเลือกตั้ง

(๔) จำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะมีการเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งหรือผู้บริหารท้องถิ่นในเขตเลือกตั้ง

(๕) จำนวนเขตเลือกตั้ง ซึ่งต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับอำเภอหรือตำบลหรือเขตท้องที่ที่อยู่ภายในเขตเลือกตั้ง

(๖) หลักฐานการสมัครรับเลือกตั้ง

การกำหนดตามวรรคหนึ่งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ปิดไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และสถานที่อื่นตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นสมควร

มาตรา ๑๓ ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรมีหน้าที่จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งจากทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ถูกต้องตามความจริง

มาตรา ๑๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๗๕ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งทั้งหมด เว้นแต่ค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีรายได้ไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตามความจำเป็น

มาตรา ๑๕ เพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริต และเที่ยงธรรม นอกจากหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับวิธีการและระยะเวลาในการดำเนินการในเรื่องใด ๆ ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ระเบียบดังกล่าวต้องไม่มีผลเป็นการตัดสิทธิหรือลงโทษบุคคลใด และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกประกาศให้ย่นหรือขยายระยะเวลา หรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้เฉพาะในการเลือกตั้งนั้นเพื่อให้เหมาะสมแก่การดำเนินการเลือกตั้งใหม่ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรมได้

มาตรา ๑๗ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าผลการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตั้งนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง

ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ไม่ว่าจะมีผู้ร้องเรียนกล่าวโทษหรือไม่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนให้แล้วเสร็จและประกาศผลการเลือกตั้ง หรือจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็น แล้วแต่กรณีโดยเร็ว แต่ต้องไม่ช้ากว่าหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง

ในกรณีตามวรรคสอง ถ้าเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งและมีสมาชิกสภาท้องถิ่นได้รับเลือกเกินกึ่งหนึ่งแต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าคนแล้ว หากมีความจำเป็นต้องเรียกประชุมสภาท้องถิ่นนั้น ให้เรียกประชุมและปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้นประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

การประกาศผลการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ไม่เป็นการตัดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะดำเนินการสืบสวน ไต่สวน หรือวินิจฉัย เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่มีการสั่งหรือคำวินิจฉัยให้ผู้บริหารท้องถิ่น ประธานหรือรองประธานสภาท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างแล้ว แม้ภายหลังศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งว่าคำสั่งหรือคำวินิจฉัยให้พ้นจากตำแหน่งเป็นไปโดยไม่ชอบ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการไปแล้ว

หมวด ๒
เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง

มาตรา ๑๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๐ การกำหนดเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้ถือเขตเป็นเขตเลือกตั้ง ถ้าเขตใดมีจำนวนราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งเกินหนึ่งแสนห้าหมื่นคน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแบ่งเขตนั้นออกเป็นเขตเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่จะพึงมี โดยแต่ละเขตเลือกตั้งต้องมีจำนวนราษฎรใกล้เคียงกัน

(๒) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ถือเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้ง ในกรณีที่อำเภอใดมีสมาชิกได้เกินกว่าหนึ่งคนให้แบ่งเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้ง เท่ากับจำนวนสมาชิกที่จะพึงมีในอำเภอนั้น

(๓) การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบล ให้แบ่งเขตเทศบาลเป็นสองเขตเลือกตั้ง การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมือง ให้แบ่งเขตเทศบาลเป็นสามเขตเลือกตั้ง การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครหรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา ให้แบ่งเขตเทศบาลหรือเขตเมืองพัทยาเป็นสี่เขตเลือกตั้ง และต้องมีจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเท่ากันทุกเขตเลือกตั้ง

(๔) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(๕) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ถือเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๒๐ ในการแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้จัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกันมากที่สุด และพื้นที่ของแต่ละเขตเลือกตั้งต้องติดต่อกัน เว้นแต่ตามสภาพพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ไม่อาจแบ่งเขตเลือกตั้งให้มีพื้นที่ติดต่อกันได้ จะกำหนดให้เขตเลือกตั้งมีพื้นที่ไม่ติดต่อกันเท่าที่จำเป็นก็ได้

ในการกำหนดเขตเลือกตั้ง จะใช้แนวถนน ตรอก ซอย หรือแยก คลอง หรือแม่น้ำเป็นแนวเขตของเขตเลือกตั้งก็ได้

การแบ่งเขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์ในการแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๒๐ ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร มีหน้าที่แจ้งรายละเอียดของจำนวนราษฎรเป็นรายจังหวัด รายอำเภอ รายตำบล รายหมู่บ้าน รายเทศบาล รายองค์การบริหารส่วนตำบล และรายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศจำนวนราษฎรทั้งประเทศ

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตตำบล เขตหมู่บ้าน เขตเทศบาล เขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่แจ้งการเปลี่ยนแปลงให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

มาตรา ๒๒ การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ให้ใช้เขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๒๓ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง

การกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน โดยให้ทำเป็นประกาศปิดไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และสถานที่อื่นที่เห็นสมควร รวมทั้งให้จัดทำแผนที่สังเขปแสดงเขตของหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งไว้ด้วย

การเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้งหรือที่เลือกตั้ง ให้กระทำได้โดยประกาศก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน เว้นแต่ในกรณีเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่นจะประกาศเปลี่ยนแปลงก่อนวันเลือกตั้งน้อยกว่าสิบวันก็ได้ และให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๔ การกำหนดหน่วยเลือกตั้งตามมาตรา ๒๓ ให้คำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้งของราษฎร ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ใช้เขตหมู่บ้านเป็นเขตของหน่วยเลือกตั้ง ในกรณีที่หมู่บ้านใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนน้อยจะให้รวมหมู่บ้านตั้งแต่สองหมู่บ้านขึ้นไปเป็นหน่วยเลือกตั้งเดียวกันก็ได้ สำหรับในเขตเทศบาล เขตเมืองพัทยา เขตกรุงเทพมหานคร หรือเขตชุมชนหนาแน่น อาจกำหนดให้ใช้แนวถนน ตรอก ซอย หรือแยก คลอง หรือแม่น้ำเป็นแนวเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้

(๒) ให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหน่วยเลือกตั้งละหนึ่งพันคนเป็นประมาณ แต่ถ้าเห็นว่าไม่เป็นการสะดวกหรือไม่ปลอดภัยในการไปลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้นโดยให้มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าจำนวนดังกล่าวก็ได้

ที่เลือกตั้งตามมาตรา ๒๓ ต้องเป็นสถานที่ที่ประชาชนเข้าออกได้สะดวกและมีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของที่เลือกตั้งตามลักษณะของท้องที่และภูมิประเทศไว้ด้วย และเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อความปลอดภัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดที่เลือกตั้งนอกเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้ แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยเลือกตั้งนั้น

หมวด ๓
การดำเนินการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๕ เมื่อมีกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับสมัครเลือกตั้ง

(๒) กำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง

(๓) แต่งตั้งและจัดอบรมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

(๔) ตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

(๖) ดำเนินการอื่นอันจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

การดำเนินการตาม (๒) (๓) และ (๔) ให้เป็นไปโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่ปรากฏว่าหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าอาจก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมในการเลือกตั้ง หรือมีเหตุจำเป็นอื่นใด คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจแต่งตั้งปลัดจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นแทนก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ได้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสี่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการเลือกตั้งมีหน้าที่จัดหาวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งและสนับสนุนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๖ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดที่เป็นเขตเลือกตั้ง หรือในเขตอำเภอท้องที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่ โดยจะแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดหรืออำเภอนั้น แล้วแต่กรณี ซึ่งมิได้เป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐจำนวนไม่เกินสองคนด้วยก็ได้ แต่มิให้แต่งตั้งจากข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นการแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการดังกล่าว

หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง และจำนวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

การแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบหมายให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งนั้นแทนก็ได้

มาตรา ๒๗ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและให้ความเห็นชอบการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ตรวจสอบและให้ความเห็นชอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๓) กำกับดูแลและอำนวยการการเลือกตั้ง การลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

(๔) กำหนดสถานที่รวบรวมผลคะแนน และรวบรวมผลคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้ง และรายงานผลการเลือกตั้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

(๕) ปฏิบัติการใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือบุคคลหรือคณะบุคคลเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งได้ตามสมควร

มาตรา ๒๘ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนในที่เลือกตั้งและนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง

(๒) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งอย่างน้อยสองคน เพื่อทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง การฝึกอบรม และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ตรวจการเลือกตั้งพบเห็นว่ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำการใดที่จะเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมหรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้แจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเปลี่ยนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๒๙ ก่อนวันเลือกตั้ง หากมีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่ครบจำนวน ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งบุคคลตามมาตรา ๒๘ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้ได้ครบจำนวน

ในวันเลือกตั้ง ถ้าถึงเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้วมีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบจำนวนแต่มาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ได้รับการแต่งตั้ง ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ได้ และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นรายงานให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อแต่งตั้งบุคคลตามมาตรา ๒๘ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมให้ครบจำนวนก่อนการนับคะแนนเลือกตั้ง

ในกรณีตามวรรคสอง หากไม่มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่เลยหรือมาแต่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งบุคคลตามมาตรา ๒๘ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตามวรรคสองและวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๓๐ เมื่อมีการเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจัดให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร้องขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อมีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดนั้นให้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้

ให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างซึ่งได้รับคำสั่งตามวรรคสองมีหน้าที่ปฏิบัติตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย

มาตรา ๓๑ นอกจากหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายหรือสั่งการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในการเลือกตั้ง

ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ จัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอ

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้พบการกระทำความผิดแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง

ถ้าผู้พบการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๘ หรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง ให้ดำเนินการกล่าวโทษหรือดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง พบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในวันเลือกตั้ง หรือได้รับแจ้งโดยมีพยานหลักฐานอันน่าเชื่อถือ และผู้กระทำความผิดยังปรากฏตัวอยู่ในบริเวณที่เลือกตั้ง ให้เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวผู้กระทำความผิดส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป โดยให้ถือว่าเป็นกรณีพบการกระทำความผิดซึ่งหน้า

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้สมัคร ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง หรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง แจ้งต่อพนักงานสอบสวนว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่พนักงานสอบสวนทราบถึงการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนทันทีโดยไม่ต้องมีผู้มาร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

มาตรา ๓๔ ในกรณีปรากฏข้อเท็จจริงว่า ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐกระทำการใด ๆ โดยมิชอบด้วยหน้าที่และอำนาจอันเป็นการกลั่นแกล้งผู้สมัครใด หรือดำเนินการใด ๆ ที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือกรรมการการเลือกตั้ง หรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย มีอำนาจสั่งให้ยุติหรือระงับการกระทำนั้นได้

ให้กรรมการการเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจสั่งให้ระงับการกระทำนั้นได้ แล้วรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ

มาตรา ๓๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๖ ค่าตอบแทนของกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นายอำเภอ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดตามบัญชีค่าตอบแทนหรือมาตรฐานกลางในการจ่ายค่าตอบแทนซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ โดยคำนึงถึงหน้าที่และอำนาจความรับผิดชอบและความแตกต่างของปริมาณงานในการดำเนินการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทหรือแต่ละแห่ง

มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รับผิดชอบการจัดพิมพ์ ควบคุมการพิมพ์ และกำหนดวิธีการจัดส่งบัตรเลือกตั้ง โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์และการจัดส่งบัตรเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

หมวด ๔
ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๓๘ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันเลือกตั้ง

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันเลือกตั้ง และ

(๔) คุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

ในกรณีที่มีการย้ายทะเบียนบ้านออกจากเขตเลือกตั้งหนึ่งไปยังอีกเขตเลือกตั้งหนึ่งภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน อันทำให้บุคคลมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันน้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันเลือกตั้ง ให้บุคคลนั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

มาตรา ๓๙ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

(๑) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวช

(๒) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๔) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๕) มีลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

มาตรา ๔๐ ในการเลือกตั้งครั้งใด ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เนื่องจากมีเหตุอันสมควร ให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งหรือภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้ง ให้ดำเนินการแจ้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ทั้งนี้ การแจ้งเหตุดังกล่าวไม่เป็นการตัดสิทธิที่ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ในการแจ้งเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเป็นหนังสือหรือโดยวิธีการอื่นเพื่อชี้แจงเหตุดังกล่าว โดยอาจมอบหมายให้บุคคลใดไปยื่นต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งแทน หรือจัดส่งหนังสือชี้แจงเหตุนั้นทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรือแจ้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

ในกรณีที่บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดตามวรรคหนึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า เหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งนั้นมิใช่เหตุอันสมควร ให้แจ้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเหตุ

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้รับแจ้งตามวรรคสาม มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง

การแจ้งเหตุ วิธีการแจ้งเหตุทางอิเล็กทรอนิกส์ บุคคลที่จะรับแจ้งเหตุ สถานที่รับแจ้งเหตุ การพิจารณาการแจ้งเหตุ และการอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยในการกำหนดดังกล่าวให้คำนึงถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วย ในการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดรายละเอียดของเหตุที่ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาของบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งด้วย

มาตรา ๔๑ เมื่อครบกำหนดหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง ให้บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมิได้แจ้งเหตุตามมาตรา ๔๐ หรือแจ้งเหตุไว้แล้วแต่เหตุนั้นมิใช่เหตุอันสมควร

ในกรณีที่ประกาศรายชื่อตามวรรคหนึ่งมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ให้ผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามมาตรา ๔๐ เพื่อดำเนินการแก้ไข ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๔๒ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมิได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วแต่เหตุนั้นมิใช่เหตุอันสมควร ผู้นั้นถูกจำกัดสิทธิ ดังต่อไปนี้

(๑) สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

(๒) สมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

(๓) เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง และข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภา

(๕) ดำรงตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ประธานที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น หรือคณะที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๖) ดำรงตำแหน่งเลขานุการประธานสภาท้องถิ่น ผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาท้องถิ่น และเลขานุการรองประธานสภาท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจำกัดสิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดเวลาครั้งละสองปีนับแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หากในการเลือกตั้งครั้งต่อไปผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอีก ให้นับเวลาการจำกัดสิทธิครั้งหลังนี้โดยนับจากวันที่มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งใหม่ และหากกำหนดเวลาการจำกัดสิทธิครั้งก่อนยังเหลืออยู่เท่าใดให้กำหนดเวลาการจำกัดสิทธินั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๔๓ เมื่อได้มีประกาศให้มีการเลือกตั้งแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๓ ให้ถูกต้องตามความจริง และประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้โดยเปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัดหรือที่ว่าการอำเภอที่ตั้งอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง และสถานที่อื่นที่เห็นสมควรก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน และแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เจ้าบ้านทราบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความผิดพลาด หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ ไม่ว่าจะพบเหตุดังกล่าวก่อนหรือหลังการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นความจริง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งให้แก้ไขหรือถอนชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้

บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ประกาศโดยเปิดเผยตามวรรคหนึ่ง มิให้ระบุเลขประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สำหรับบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ระบุเลขประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วย

มาตรา ๔๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าตนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน

เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับหนังสือตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รีบตรวจสอบหลักฐาน ถ้าเห็นว่าผู้แจ้งหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเพิ่มชื่อผู้นั้นลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเร็วและแจ้งให้ผู้แจ้งและเจ้าบ้านทราบ แต่ถ้าเห็นว่าผู้แจ้งหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้แจ้งและเจ้าบ้านทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าผู้แจ้งหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีคำสั่งเพิ่มชื่อผู้นั้นลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและให้แจ้งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว ในการนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแจ้งให้ผู้แจ้งหรือเจ้าบ้านทราบโดยเร็ว

มาตรา ๔๕ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ประกาศตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง เป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งถอนชื่อ

ผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบ ถ้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสามวันนับแต่วันได้รับคำร้อง ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และให้นำความในมาตรา ๔๔ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ถ้าเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลอื่นซึ่งมิได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตน เมื่อเจ้าบ้านหรือผู้ซึ่งเจ้าบ้านมอบหมายนำหลักฐานทะเบียนบ้านมาแสดงให้เห็นว่าไม่มีชื่อบุคคลนั้นอยู่ในทะเบียนบ้าน ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี มีคำสั่งถอนชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและแจ้งให้เจ้าบ้านหรือผู้ซึ่งเจ้าบ้านมอบหมายทราบโดยเร็ว

กรณีตามวรรคสองหรือวรรคสาม ถ้าผู้ที่ถูกถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และยื่นคำร้องคัดค้านการถูกถอนชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ววินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นที่สุดสำหรับการเลือกตั้งครั้งนั้น

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใด และคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบคำพิพากษานั้นแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้บันทึกไว้ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และเมื่อคดีถึงที่สุดแล้วให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการบันทึกหรือปรับปรุงการบันทึกเดิมให้สอดคล้องกับคำพิพากษาที่ถึงที่สุดนั้น

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่มีการถอนชื่อบุคคลใดออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๔๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๕ วรรคสองหรือวรรคสาม หรือเพิ่มชื่อบุคคลใดลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง หรือในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใดตามมาตรา ๔๖ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แจ้งต่อผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรเพื่อแก้ไขบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๓ ให้ถูกต้องด้วย

มาตรา ๔๘ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

กรณีดังต่อไปนี้ให้สันนิษฐานว่าเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบด้วย เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการย้ายโดยมีเหตุผลอันสมควร

(๑) การย้ายบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน

(๒) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยบุคคลนั้นมิได้อยู่อาศัยจริง

(๓) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าบ้าน

ความในวรรคสอง (๑) มิให้ใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการหรือสถานที่อื่นใดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด ที่ย้ายเจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือพนักงานของตน หรือบุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด เข้ามาในทะเบียนบ้านของตน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

หมวด ๕
ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๔๙ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง สำหรับผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นให้มีอายุตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งในวันสมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(๔) คุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

มาตรา ๕๐ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๑) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

(๔) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๓๙ (๑) (๒) หรือ (๔)

(๕) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๖) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๘) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๙) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๒) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๑๓) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๑๔) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

(๑๕) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

(๑๖) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๗) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๑๘) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี

(๑๙) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี มายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง

(๒๐) อยู่ในระหว่างถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ หรือตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๒๑) เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒๒) เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกันหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(๒๓) เคยพ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับหรือ

จะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน และยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒๔) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ หรือมติคณะรัฐมนตรี อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒๕) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจ หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยหน้าที่และอำนาจ หรือประพฤติตนฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือแก่ราชการ และยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒๖) ลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

มาตรา ๕๑ ในการสมัครรับเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งหลักฐานการสมัครและค่าธรรมเนียมการสมัครตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

หลักฐานการสมัครตามวรรคหนึ่ง ผู้สมัครต้องยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร เว้นแต่เป็นผู้ไม่ได้เสียภาษีเงินได้ให้ทำหนังสือยืนยันการไม่ได้เสียภาษีพร้อมทั้งสาเหตุแห่งการไม่ได้เสียภาษี

ค่าธรรมเนียมการสมัครตามวรรคหนึ่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และไม่ว่าในกรณีใดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ไม่มีหน้าที่ต้องคืนค่าธรรมเนียมดังกล่าวให้แก่ผู้ใด

มาตรา ๕๒ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับใบสมัครแล้ว ให้ตรวจสอบใบสมัคร เอกสาร หลักฐาน และค่าธรรมเนียมว่าครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ครบถ้วน ให้คืนเอกสาร หลักฐาน และค่าธรรมเนียมทั้งหมดให้ผู้สมัครนั้นในทันที

ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่าผู้สมัครได้ส่งใบสมัคร เอกสาร หลักฐาน และค่าธรรมเนียมครบถ้วนแล้ว ให้ออกหลักฐานการรับสมัครรับเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครนั้นเรียงตามลำดับการยื่นสมัคร และให้ทำสำเนาคู่ฉบับไว้เป็นหลักฐาน

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบความถูกต้องของการสมัครของผู้สมัครตามวรรคสอง และตรวจสอบว่าผู้นั้นมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ เมื่อเห็นว่าถูกต้องและผู้นั้นมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร

ประกาศรายชื่อผู้สมัครตามวรรคสาม ให้มีชื่อตัว ชื่อสกุล รูปถ่าย และหมายเลขประจำตัวของผู้สมัครที่จะใช้ในการลงคะแนนเลือกตั้ง ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ทั้งนี้ให้ปิดประกาศคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ ไว้ ณ ที่ปิดประกาศดังกล่าวด้วย

การประกาศรายชื่อผู้สมัครตามวรรคสาม ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะดำเนินการตามมาตรา ๕๖

มาตรา ๕๓ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ออกหลักฐานการรับสมัครรับเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครตามมาตรา ๕๒ วรรคสองแล้ว ผู้สมัครจะถอนการสมัครมิได้

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อให้ตนสมัครรับเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใดเพื่อให้ผู้นั้นหรือผู้อื่นสมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๕๕ ผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อในประกาศตามมาตรา ๕๒ ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร ในการนี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำวินิจฉัยโดยเร็ว และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยนั้น

เพื่อประโยชน์และความสะดวกรวดเร็วในการรับคำร้องและวินิจฉัยกรณีตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบอำนาจให้คณะบุคคลพิจารณาและวินิจฉัยเบื้องต้นเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดก็ได้

มาตรา ๕๖ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือได้รับแจ้งจากบุคคลใดว่า ผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยโดยเร็ว ถ้าความปรากฏหรือได้รับแจ้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน และถ้ามีหลักฐานตามสมควรว่าผู้สมัครผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้สั่งถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร

ให้นำความในมาตรา ๕๕ วรรคสองมาใช้บังคับกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

การอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้อุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคที่มีเขตอำนาจ คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด การอุทธรณ์ดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ระงับหรือชะลอการเลือกตั้ง และให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง

มาตรา ๕๗ ให้กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับก่อนหลังในการมายื่นใบสมัคร ถ้ามีผู้สมัครมาพร้อมกันหลายคนและไม่อาจตกลงกันได้ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน

เมื่อได้กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตามวรรคหนึ่งแล้วจะเปลี่ยนแปลงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไม่ได้ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ

การกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครและการจับสลากให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๕๘ ผู้สมัครผู้ใดประสงค์จะส่งตัวแทนไปประจำอยู่ ณ ที่เลือกตั้ง ให้ยื่นหนังสือแต่งตั้งตัวแทนของตนต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยให้แต่งตั้งได้แห่งละหนึ่งคน

มาตรา ๕๙ ตัวแทนผู้สมัครต้องอยู่ในที่ซึ่งจัดไว้ ณ ที่เลือกตั้งซึ่งสามารถมองเห็นการปฏิบัติงานได้ และห้ามมิให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือจับต้องบัตรเลือกตั้ง

หรือกล่าวโต้ตอบกับกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือระหว่างกันเองโดยประการที่จะเป็นอุปสรรคแก่การเลือกตั้ง

ตัวแทนผู้สมัครอาจร้องทักท้วงได้เมื่อเห็นว่ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปฏิบัติการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ในกรณีเช่นนี้ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจดบันทึกคำทักท้วงนั้นไว้

ถ้าตัวแทนผู้สมัครกระทำการอันจะเป็นอุปสรรคแก่การเลือกตั้ง และกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้ตักเตือนแล้วแต่ยังขัดขืน คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ตัวแทนผู้สมัครออกไปจากที่เลือกตั้ง

หมวด ๖
ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๖๐ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามวรรคหนึ่งให้มีผลใช้ได้ตลอดไปจนกว่าจะมีการกำหนดใหม่ และในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่เหมาะสม คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนดใหม่ให้เหมาะสมต่อไป ค่าใช้จ่ายที่กำหนดใหม่มิให้ใช้บังคับกับการเลือกตั้งที่อยู่ในระหว่างดำเนินการหรือที่จะมีขึ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศกำหนดค่าใช้จ่ายใหม่

ห้ามมิให้ผู้สมัครใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี จำนวนเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินที่บุคคลอื่นได้จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทน และทรัพย์สินที่บุคคลอื่นได้นำมาให้ใช้หรือยกให้โดยไม่คิดค่าตอบแทน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครโดยผู้สมัครรับรู้หรือยินยอม ในกรณีที่นำทรัพย์สินมาให้ใช้ ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องที่นั้น

บรรดาเงินที่บุคคลอื่นได้ใช้จ่ายในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัครและผู้สมัครได้รับทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าเป็นจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้สมัครรับรู้หรือยินยอมตามวรรคสาม เว้นแต่ผู้สมัครจะได้แจ้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดว่าไม่ยินยอมให้มีการกระทำเช่นว่านั้น

ภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการกระทำดังกล่าว ในการนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการตามที่เห็นสมควรเพื่อมิให้มีการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยบุคคลดังกล่าวอีกต่อไป

มาตรา ๖๑ ในการคำนวณค่าใช้จ่ายของผู้สมัครสำหรับการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ให้คำนวณตามค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายจริงในการเลือกตั้งในระหว่างระยะเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบวาระ ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันที่ครบวาระจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงจนถึงวันเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการหรือการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งจะขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่งออกไปก็ได้

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้เป็นตัวอย่างให้ผู้สมัคร และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน

มาตรา ๖๒ ภายในเก้าสิบวันนับจากวันเลือกตั้งผู้สมัครต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง พร้อมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความจริงต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปิดประกาศบัญชีรายรับและรายจ่ายตามวรรคหนึ่งไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และสถานที่อื่นที่เห็นสมควร

รายละเอียดและวิธีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๓ ผู้สมัครผู้ใดยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งโดยไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือเมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้งโดยมีหลักฐานอันสมควรว่าผู้สมัครผู้ใดใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนด ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทำการสอบหาข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง หรือภายใน

หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้ง แล้วแต่กรณี ถ้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่าผู้สมัครผู้นั้นมีการกระทำดังกล่าว ให้แจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไปโดยเร็ว

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานการดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รู้ผลการสอบหาข้อเท็จจริง

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกรณีที่ผู้สมัครผู้นั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าผู้นั้นกระทำการตามที่ถูกกล่าวหา ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคเพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่แทนสำหรับตำแหน่งที่ว่าง แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกับกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในหน้าที่ก่อนวันที่ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคมีคำสั่ง ในการนี้ให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคพิจารณาและมีคำสั่งภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง คำสั่งของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด

กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอมีเหตุอันควรสงสัยและมีหลักฐานที่น่าเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนด ให้แจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อไป

มาตรา ๖๔ เพื่อประโยชน์แห่งความเที่ยงธรรมและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ให้ผู้สมัครหาเสียงเลือกตั้งได้ภายในกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากครบวาระหรือครบอายุ ให้กระทำได้ตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันครบวาระหรือครบอายุจนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากมีการยุบสภาหรือถือว่ามีการยุบสภา ให้กระทำได้ตั้งแต่วันยุบสภาหรือวันที่ถือว่ามีการยุบสภาจนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง

(๓) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากตำแหน่งว่างอันมิใช่เพราะเหตุครบวาระหรือครบอายุ ให้กระทำได้ตั้งแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงจนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง

(๔) ในกรณีมีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้กระทำได้ตั้งแต่วันที่มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง

(๕) ในกรณีมีการสั่งให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่ ผู้ใดจะหาเสียงเลือกตั้งมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีมติเป็นอย่างอื่นโดยคำนึงถึงความสุจริตและเที่ยงธรรม

มาตรา ๖๕ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้วยวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัดหรือศาสนสถานอื่น สถานศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๕) หลอกลวง บังคับ ขู่เข็ญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครใด

ห้ามมิให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่เป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อนุมัติโครงการหรือกิจกรรมใหม่ที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่งภายในเก้าสิบวันก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือก่อนการลาออกจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้ถือว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่โครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวมีลักษณะเป็นการบรรเทาทุกข์จากภัยธรรมชาติ หรือภัยพิบัติสาธารณะ หรือเป็นโครงการหรือกิจกรรมต่อเนื่องที่กระทำเป็นปกติอยู่แล้ว หรือเป็นโครงการที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี

การประกาศนโยบายหรือการดำเนินการตามแนวทางในการแก้ไขปัญหาตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยวิธีการใช้จ่ายจากเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มิให้ถือว่าเป็นกรณีตาม (๑) หรือ (๒) เว้นแต่เป็นการโฆษณาหาเสียงเกี่ยวกับนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีเหตุอันควรสงสัยว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดดำเนินการใดอันมีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาและวินิจฉัย เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยว่าการดำเนินการนั้นมีลักษณะเป็นการต้องห้ามดังกล่าว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป

ความผิดตาม (๑) หรือ (๒) ให้ถือว่าเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้

มาตรา ๖๖ เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริต และเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครก็ได้

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามผู้สมัครดำเนินการหรือยินยอมให้มีการดำเนินการหาเสียงเลือกตั้งที่มีลักษณะดังกล่าว

ผู้สมัครผู้ใดมีผู้ช่วยหาเสียงจำนวนเท่าใด ให้แจ้งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทราบรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ช่วยหาเสียง หน้าที่ และค่าตอบแทนผู้ช่วยหาเสียง ทั้งนี้ ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ค่าตอบแทนตามวรรคสามต้องนำไปรวมเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งด้วย

มาตรา ๖๗ ห้ามมิให้ผู้สมัครจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้งหรือนำกลับจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปหรือกลับเพื่อการออกเสียงลงคะแนน โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ

ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง เพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด

บทบัญญัติในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่การที่หน่วยงานของรัฐจัดยานพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๖๘ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการเลือกตั้ง หรือกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การเลือกตั้งโดยประการที่อาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการช่วยราชการตามที่ทางราชการร้องขอ หรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น

มาตรา ๖๙ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่กระทำการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร เว้นแต่เป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจ

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติ ระงับ หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการกระทำดังกล่าว ในกรณีจำเป็นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ หรือห้ามเข้าเขตเลือกตั้งจนกว่าจะมีการประกาศผลการนับคะแนนได้

มาตรา ๗๐ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร นับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนสิ้นสุดวันเลือกตั้ง

มาตรา ๗๑ การปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งจะกระทำได้เฉพาะในสถานที่ รวมทั้งมีขนาดและจำนวนไม่เกินที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนด

มาตรา ๗๒ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนและเผยแพร่ให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งและมาใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างกว้างขวาง

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่มีการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ว่าโดยทางใดว่า การหาเสียงเลือกตั้งนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่แจ้งข้อเท็จจริงให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปโดยพลัน และมีอำนาจสั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลโดยทันที

มาตรา ๗๔ เมื่อได้มีประกาศกำหนดที่เลือกตั้งตามมาตรา ๒๓ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดนำสิ่งพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นใด มาปิดหรือแสดงไว้ภายในที่เลือกตั้ง เว้นแต่เป็นการดำเนินการ

ตามคำสั่งของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่มีสิ่งพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นใด ปิดหรือแสดงไว้ภายในที่เลือกตั้งอยู่ก่อนหรือในวันเลือกตั้งอันเป็นการฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทำลาย ปกปิด หรือนำออกไปไว้นอกที่เลือกตั้ง

หมวด ๗
การออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๗๕ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่มิใช่การใช้บัตรเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้ง ค่าใช้จ่ายในการจัดหาหรือจัดให้มีอุปกรณ์หรือเครื่องมือในการออกเสียงลงคะแนนดังกล่าวให้อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดค่าใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือดังกล่าวจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำไปใช้ในการเลือกตั้งตามอัตราที่กำหนดด้วยก็ได้

การออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๗๖ การออกเสียงลงคะแนน ให้กระทำได้โดยวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) การลงคะแนนโดยใช้บัตรเลือกตั้ง

(๒) การลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่มิใช่การใช้บัตรเลือกตั้ง

การออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีตาม (๒) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยวิธีนั้นสามารถป้องกันการทุจริตในการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพและสะดวกกว่าการออกเสียงลงคะแนนด้วยบัตรเลือกตั้งและมีค่าใช้จ่ายที่คุ้มค่า และต้องเป็นวิธีการที่ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนตาม (๒) มิให้นำความในมาตรา ๘๑ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๘ และมาตรา ๘๙ มาใช้บังคับ

มาตรา ๗๗ หีบบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้ง ให้มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ในการกำหนดลักษณะของหีบบัตรเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งคำนึงถึงหีบบัตรเลือกตั้งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่แล้วเพื่อให้สามารถใช้หีบบัตรเลือกตั้งดังกล่าวได้ต่อไป

มาตรา ๗๘ ในวันเลือกตั้งให้เปิดการออกเสียงลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา แต่ในกรณีที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการจัดการเลือกตั้งให้เรียบร้อย คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเวลาการออกเสียงลงคะแนนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นอย่างอื่นก็ได้ แต่ต้องมีเวลาการออกเสียงลงคะแนนไม่น้อยกว่าเจ็ดชั่วโมง

มาตรา ๗๙ ก่อนเริ่มเปิดให้มีการออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมดของหน่วยเลือกตั้งนั้น และปิดประกาศจำนวนบัตรเลือกตั้งไว้ในที่เปิดเผย และเมื่อถึงเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดหีบบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผย แสดงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้นเห็นว่าหีบบัตรเลือกตั้งเป็นหีบบัตรเลือกตั้งเปล่า และให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดแล้วให้ทำการบันทึกการดำเนินการดังกล่าว โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองคนซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย เว้นแต่ไม่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้ง

มาตรา ๘๐ ในระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนน ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนนำบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตรไปแสดงตนต่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง แล้วให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้นั้นเพื่อไปออกเสียงลงคะแนน

บัตรประจำตัวประชาชน แม้จะหมดอายุแล้วก็ให้สามารถใช้ในการแสดงตนตามวรรคหนึ่งได้

ขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบการแสดงตนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๘๑ การออกเสียงลงคะแนน ให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องทำเครื่องหมายของหมายเลขประจำตัวผู้สมัครในบัตรเลือกตั้ง และในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งประสงค์จะลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมายกากบาทในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

มาตรา ๘๒ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ ในการออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายจัดให้มีการอำนวยความสะดวกสำหรับการออกเสียงลงคะแนนของบุคคลดังกล่าวไว้เป็นพิเศษ หรือจัดให้มีการช่วยเหลือในการออกเสียงลงคะแนนภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ในการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวต้องให้บุคคลนั้นได้ออกเสียงลงคะแนนด้วยตนเองตามเจตนาของบุคคลนั้น เว้นแต่ลักษณะทางกายภาพทำให้คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุไม่สามารถทำเครื่องหมายลงในบัตรเลือกตั้งได้ ให้บุคคลอื่นหรือกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเป็นผู้กระทำการแทน โดยความยินยอมและเป็นไปตามเจตนาของคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุนั้น ทั้งนี้ ให้ถือเป็นการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควร อาจกำหนดให้มีการจัดที่เลือกตั้งสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ เป็นกรณีพิเศษ โดยจัดให้บุคคลนั้นได้ลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้ง ณ สถานที่ดังกล่าว และเมื่อได้ลงทะเบียนแล้ว ให้หมดสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

การอำนวยความสะดวกตามวรรคหนึ่ง การจัดที่เลือกตั้งและการลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด การลงทะเบียนดังกล่าวให้เป็นไปตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ซึ่งต้องคำนึงถึงความสะดวกของผู้ขอลงทะเบียนด้วย

มาตรา ๘๓ เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมายกากบาทลงในบัตรเลือกตั้งแล้ว ให้พับบัตรเลือกตั้งเพื่อมิให้ผู้อื่นทราบว่าลงคะแนนเลือกผู้สมัครผู้ใดหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด แล้วให้นำบัตรเลือกตั้งใส่ลงในหีบบัตรเลือกตั้งด้วยตนเองต่อหน้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง หรือในกรณีตามมาตรา ๘๒ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจะช่วยใส่ลงในหีบบัตรเลือกตั้งแทนก็ได้ แต่ต้องทำต่อหน้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้น

มาตรา ๘๔ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งพยายามออกเสียงลงคะแนนหรือออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๘๕ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดใช้บัตรอื่นที่มิใช่บัตรเลือกตั้งที่ได้รับจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อการออกเสียงลงคะแนน

ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากที่เลือกตั้ง เว้นแต่เป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจ

มาตรา ๘๖ ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายโดยวิธีใดไว้ที่บัตรเลือกตั้งนอกจากเครื่องหมายที่ลงคะแนน

มาตรา ๘๗ ในระหว่างการออกเสียงลงคะแนน ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรเลือกตั้งเพื่อให้เห็นเครื่องหมายลงคะแนนในคูหาเลือกตั้ง

มาตรา ๘๘ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อออกเสียงลงคะแนนโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง

มาตรา ๘๙ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำบัตรเลือกตั้งที่ออกเสียงลงคะแนนแล้วแสดงต่อผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนได้ลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด

มาตรา ๙๐ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิได้ หรือขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้งหรือมิให้ไปถึง ณ ที่ดังกล่าวภายในกำหนดเวลาที่จะออกเสียงลงคะแนนได้

มาตรา ๙๑ ห้ามมิให้ผู้ใดจ่าย แจก หรือให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อจูงใจมิให้ไปออกเสียงลงคะแนน หรือกระทำการใด ๆ เพื่อมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปออกเสียงลงคะแนน

ผู้ใดมีบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้อื่นตั้งแต่สองคนขึ้นไปไว้ในความครอบครองโดยไม่มีเหตุอันสมควรในระหว่างวันประกาศให้มีการเลือกตั้งถึงวันถัดจากวันเลือกตั้ง ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๙๒ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด หรืองดเว้นไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครผู้ใด

มาตรา ๙๓ ในกรณีที่การออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งแห่งใดไม่สามารถกระทำได้เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น ถ้าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถไปลงคะแนนเลือกตั้งได้โดยสะดวก แต่ถ้าไม่อาจกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ได้ ให้ประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

ในกรณีที่เหตุตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในวันเลือกตั้ง ไม่ว่าจะมีการเริ่มลงคะแนนแล้วหรือไม่ ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

เมื่อได้มีประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สามารถจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งได้ ในการนี้ ให้ประกาศวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน และรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว ถ้าจำเป็นจะจัดให้มีการเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งที่อยู่นอกหน่วยเลือกตั้งนั้นก็ได้

ในการดำเนินการตามวรรคสาม ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าจะไม่สามารถดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดในมาตรา ๑๑ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะขยายระยะเวลาออกไปตามที่สมควรก็ได้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๙๔ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งตามวันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนด คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ก็ได้ แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง

มาตรา ๙๕ เมื่อถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศปิดการออกเสียงลงคะแนน ปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้งของหีบบัตรเลือกตั้ง และงดจ่ายบัตรเลือกตั้ง แล้วให้ทำเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งที่เหลืออยู่ให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ลงคะแนนไม่ได้ และจัดทำรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมด จำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรเลือกตั้ง และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือแล้วประกาศให้ประชาชนที่อยู่ ณ ที่เลือกตั้ง ได้ทราบ

ในกรณีที่ถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนแล้วยังมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนได้มาแสดงตัวอยู่ในที่เลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วก่อนเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน แต่ยังไม่ได้แสดงตนหรือรับบัตรเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งอนุญาตให้บุคคลเหล่านั้นแสดงตนและมอบบัตรเลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งได้ และเมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเสร็จสิ้นแล้ว จึงดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๙๖ ตั้งแต่เวลาที่เปิดการออกเสียงลงคะแนน จนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ห้ามมิให้ผู้ใดเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับหีบบัตรเลือกตั้งที่เก็บบัตรเลือกตั้งภายหลังจากการนับคะแนนแล้ว รวมตลอดทั้งบัตรเลือกตั้ง เอกสาร และหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้จัดทำขึ้นด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่เป็นการกระทำตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

หมวด ๘
การนับคะแนนเลือกตั้งและการประกาศผลการเลือกตั้ง

มาตรา ๙๗ เมื่อเสร็จสิ้นการออกเสียงลงคะแนนแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการนับคะแนนเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง โดยให้กระทำ ณ ที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง และให้กระทำโดยเปิดเผยและห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงเวลาการนับคะแนนเลือกตั้ง

ในการนับคะแนนเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้นับคะแนนสำหรับบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใดด้วย

มาตรา ๙๘ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการในการนับคะแนนเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

มาตรา ๙๙ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อให้บัตรเลือกตั้งที่อยู่ในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งมีจำนวนผิดจากความจริง

มาตรา ๑๐๐ ในการนับคะแนนเลือกตั้ง หากคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งวินิจฉัยด้วยเสียงข้างมากว่าบัตรเลือกตั้งใดเป็นบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกไว้ต่างหาก และห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนเลือกตั้งไม่ว่ากรณีใด

บัตรเลือกตั้งต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีการทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตหรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรเลือกตั้งนอกจากเครื่องหมายในการลงคะแนน เว้นแต่เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

(๓) บัตรที่มิได้ทำเครื่องหมายลงคะแนน

(๔) บัตรที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครเกินจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่พึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น

(๕) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด เว้นแต่เป็นการลงคะแนน “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

(๖) บัตรที่ได้ทำเครื่องหมายลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร แล้วทำเครื่องหมายในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

(๗) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย

ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสลักหลังในบัตรเสียว่า “เสีย” และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสามคน

มาตรา ๑๐๑ ห้ามมิให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจงใจนับบัตรเลือกตั้ง อ่านบัตรเลือกตั้ง นับคะแนนเลือกตั้งหรือรวมคะแนนเลือกตั้งให้ผิดจากความจริง หรือกระทำการใดให้บัตรเลือกตั้งชำรุดเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ได้ หรือทำรายงานการเลือกตั้งผิดจากความจริง

มาตรา ๑๐๒ เมื่อมีการรวมผลการนับคะแนนเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น จำนวนบัตรเลือกตั้งที่มีอยู่ทั้งหมด จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือจากการลงคะแนนเลือกตั้ง ทั้งนี้ ให้กระทำโดยเปิดเผยและรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยทันที เพื่อรวบรวมผลการนับคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น แล้วให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งและรายงานแสดงผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยเร็ว

การประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง การรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง วิธีการและระยะเวลาการเก็บรักษาและทำลายบัตรเลือกตั้งและเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๐๓ ถ้าการนับคะแนนเลือกตั้ง ณ หน่วยเลือกตั้งใดไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการนับคะแนนเลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว เพื่อให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดวันและสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งต่อไปโดยต้องไม่เกินสามวันนับแต่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง แต่ในกรณีที่บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือสูญหาย หรือการนับคะแนนเลือกตั้งต่อไปจะก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งจะสั่งให้ดำเนินการออกเสียงลงคะแนนใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นตามควรแก่กรณีก็ได้

มาตรา ๑๐๔ ในกรณีที่บัตรเสียตามมาตรา ๑๐๐ เป็นบัตรปลอม ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งแยกบัตรปลอมออกไว้ต่างหาก และรายงานต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อเสนอเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาดำเนินการ

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งแล้วให้มีหน้าที่ดำเนินการไต่สวนตรวจสอบโดยพลัน ถ้ามิได้มีหลักฐานอันแสดงได้ว่าบัตรปลอมที่พบนั้นมิใช่เป็นวิธีการในการทุจริตการเลือกตั้งหรือทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม ให้สั่งยกเลิกการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้นและสั่งให้ดำเนินการลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่เห็นสมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งอื่นทุกหน่วยหรือบางหน่วยตามที่เห็นสมควรด้วย ในกรณีเช่นนั้นให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งเพื่อตรวจสอบได้ แต่ต้องแจ้งให้ผู้สมัครทราบวันเวลาและสถานที่ที่จะเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง โดยแจ้งให้ทราบด้วยว่าผู้สมัครมีสิทธิเข้าร่วมสังเกตการณ์ด้วยตนเองหรือจะส่งผู้แทนมาแทนตนก็ได้ ในกรณีที่ตรวจสอบแล้วคณะกรรมการการเลือกตั้งรับรองว่าไม่มีการทุจริตหรือไม่มีกรณีไม่เที่ยงธรรม ให้ดำเนินการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อไป

มาตรา ๑๐๕ ในกรณีที่ผลการนับคะแนนเลือกตั้งปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง หากยังไม่ตรงกันอีกให้รายงานพร้อมเหตุผลต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่หรือสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ และนำส่งหีบบัตรเลือกตั้ง พร้อมวัสดุอุปกรณ์การเลือกตั้งแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนน ให้สันนิษฐานว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตรวจสอบบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งอื่นทุกหน่วยหรือบางหน่วยตามที่เห็นสมควรด้วย ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๑๐๔ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การตรวจสอบบัตรเลือกตั้งดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่ปรากฏภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งว่า การนับคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใด หรือในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งและนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้ง

ในกรณีที่ผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามวรรคสามเปลี่ยนแปลงผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งเดิมพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งจากการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ และให้ผู้ได้รับเลือกตั้งใหม่ดำรงตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ได้รับเลือกตั้งเดิม

มาตรา ๑๐๖ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๒ แล้วเห็นว่าการเลือกตั้งและการนับคะแนนเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อประกาศผลการเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีผู้ร้องเรียนโดยมีหลักฐานตามสมควรว่าการนับคะแนนเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณา ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นด้วยกับรายงานดังกล่าว ให้มีคำสั่งให้นับคะแนนเลือกตั้งใหม่ การนับคะแนนใหม่ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด มีเหตุอันควรสงสัยโดยมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ หรือมีกรณีอื่นที่ทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยพลัน

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรายงานตามวรรคสาม หรือเมื่อมีกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีเหตุอันควรสงสัยโดยมีหลักฐานตามสมควรว่ามีการฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ หรือมีกรณีอื่นที่ทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการไต่สวนโดยพลัน ถ้าผลการไต่สวนปรากฏว่ามีมูล ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ เว้นแต่การฝ่าฝืนหรือความไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมดังกล่าวมิได้เกี่ยวข้องกับผู้ได้คะแนนในลำดับที่จะได้รับเลือกตั้ง ในกรณีเช่นนี้ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดต่อไปโดยเร็ว

เพื่อประโยชน์ในการหาความจริง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจไต่สวนครอบคลุมถึงการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่มิได้มีเหตุสงสัยดังกล่าวตามที่เห็นสมควรด้วย

มาตรา ๑๐๗ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนหรือไต่สวนแล้วเห็นว่า มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้ผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีการกระทำดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นทุกรายไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง

คำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ไม่ว่าเป็นการกระทำของผู้ใด ถ้าเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดจะได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้สมัครผู้นั้นระงับหรือดำเนินการใดเพื่อแก้ไขความไม่สุจริตหรือความไม่เที่ยงธรรมนั้นภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีที่ผู้สมัครผู้นั้นไม่ดำเนินการตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานว่าผู้สมัครผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำนั้น เว้นแต่ผู้สมัครนั้นจะพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำดังกล่าว

ในกรณีที่มีคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรานี้ภายหลังวันออกเสียงลงคะแนนแต่ก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้ง และผู้สมัครที่ถูกระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนเลือกตั้งในลำดับที่ได้รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

มาตรา ๑๐๘ เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๑๐๗ แล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคที่มีเขตอำนาจเพื่อพิจารณา ในกรณีที่ศาลพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำผิดตามมาตรา ๑๐๗ ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาสิบปี

เมื่อประกาศผลการเลือกตั้งแล้วปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผลการเลือกตั้งเกิดจากการเลือกตั้งที่มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคเพื่อพิจารณา ในกรณีที่ศาลวินิจฉัยว่า ผลการเลือกตั้งเกิดจากการเลือกตั้งที่มิได้

เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับการเลือกตั้งนั้น และสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ที่กระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมเป็นเวลาสิบปี

การพิจารณาของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำสำนวนการสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหลักในการพิจารณา และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจสั่งไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้

เมื่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคมีคำสั่งรับคำร้องตามวรรคสองไว้พิจารณาแล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น แล้วแต่กรณี หยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิด

ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสี่ ให้รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นนั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่ด้วย

คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๐๙ ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใด และเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ให้ศาลสั่งให้ผู้นั้นต้องรับผิดในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลมีคำสั่งเช่นว่านั้น จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อศาล

ค่าใช้จ่ายที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง เมื่อหักค่าใช้จ่ายของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วที่เหลือจากนั้นให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๑๑ การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดและมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นได้หนึ่งคน ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดและมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง แต่ในเขตเลือกตั้งที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนเลือกตั้ง

มากที่สุดเรียงตามลำดับลงมาในเขตเลือกตั้งนั้นและได้รับคะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง หากมีผู้สมัครได้คะแนนเลือกตั้งเท่ากันอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งได้ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนเลือกตั้งเท่ากันจับสลากเพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวนที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น ซึ่งต้องกระทำต่อหน้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง หากไม่มีผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกตั้งเพราะเหตุที่ไม่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ และดำเนินการให้มีการรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งใหม่ โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งรายเดิมทุกรายไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่

มาตรา ๑๑๑ ในกรณีที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นเท่ากับจำนวนผู้บริหารท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น หรือในกรณีที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้รับเลือกตั้งต่อเมื่อได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น และมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด

ในกรณีที่ไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ และดำเนินการให้มีการรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งใหม่ โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งรายเดิมทุกรายซึ่งไม่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่

มาตรา ๑๑๒ ในการดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๑๑๐ หรือมาตรา ๑๑๑ สำหรับผู้บริหารท้องถิ่น ให้ดำเนินการจนกว่าจะมีผู้ได้รับเลือกตั้ง

ในการดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๑๑๐ หรือมาตรา ๑๑๑ สำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่น หากได้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่อีกครั้งหนึ่งแล้ว ยังไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้งดการจัดให้มีการเลือกตั้งต่อไป และให้ถือว่าสภาท้องถิ่นนั้นมีสมาชิกเท่าที่มีอยู่จนกว่าสภาท้องถิ่นนั้นจะครบวาระ

เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นไว้เป็นอย่างอื่น

หมวด ๙
การดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๑๓ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้สมัคร มีสิทธิยื่นคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง หรือที่ตนสมัครรับเลือกตั้งแล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้มีสิทธิยื่นคัดค้านการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งอาจยื่นคัดค้านได้ตั้งแต่วันที่ประกาศให้มีการเลือกตั้งจนถึงสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่

(๑) การคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๖๐ หรือมาตรา ๖๒ ให้ยื่นได้ตั้งแต่วันเลือกตั้งจนถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง

(๒) การคัดค้านเกี่ยวกับการนับคะแนนให้คัดค้านในระหว่างเวลาที่ยังนับคะแนนไม่แล้วเสร็จหรือในกรณีคัดค้านการรวมคะแนน ให้คัดค้านก่อนประกาศผลการนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำคัดค้านการเลือกตั้งให้ดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนเพื่อหาข้อเท็จจริงโดยพลัน และพิจารณาดำเนินการตามหมวดนี้ แล้วแต่กรณีต่อไป ทั้งนี้ การยื่นคำคัดค้านการเลือกตั้งและการพิจารณาให้เป็นไปตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๑๔ ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำการไปในทางที่อาจเกิดความเสียหายแก่การจัดการเลือกตั้ง หรืออาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำตักเตือน ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งอาจมีคำสั่งให้ระงับยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากหน้าที่ความรับผิดชอบและแต่งตั้งบุคคลอื่นให้ปฏิบัติหน้าที่แทน

ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พ้นจากหน้าที่ส่งมอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้งและอำนวยความสะดวกแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งขึ้นใหม่

มาตรา ๑๑๕ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรา ๑๑๔ วรรคสอง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควรให้มีการดำเนินการทางวินัยด้วย ให้แจ้งต่อผู้บังคับบัญชาของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเพื่อดำเนินการทางวินัยต่อไป

หมวด ๑๐
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๑๖ ผู้ซึ่งกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง แต่ไม่รวมถึงกรณีที่ได้รับยกเว้นโทษตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม

มาตรา ๑๑๗ ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างผู้ใดขัดขวาง หน่วงเหนี่ยว หรือไม่ให้ความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควรในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือลูกจ้าง แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๘ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะแกล้งให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคสองหรือวรรคสาม เป็นการกระทำหรือก่อให้ผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมือง ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

มาตรา ๑๑๙ กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้ตรวจการเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือกระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร หรือกระทำการหรือละเว้นกระทำการโดยทุจริตหรือประพฤติมิชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๑๒๐ ผู้ใดลงสมัครรับเลือกตั้งโดยรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๑๒๑ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งที่ตนได้รับมอบจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ชำรุดหรือเสียหาย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท และมิให้ถือว่าเป็นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์

ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียอันมิใช่เป็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง และเป็นการกระทำโดยมีเจตนาเพื่อให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ได้ หรือทำหรือใช้บัตรปลอมเพื่อใช้ในการออกเสียงลงคะแนน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๑๒๒ ในระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนนจนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ถ้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดเผยให้แก่ผู้ใดทราบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดมาลงคะแนนหรือยังไม่มาลงคะแนนเพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๓ ผู้ใดขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตเลือกตั้งในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๔ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขันต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนดสิบปี และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครผู้นั้น

มาตรา ๑๒๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๒๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ มาตรา ๖๕ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๘ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๙ หรือมาตรา ๑๐๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ (๓) (๔) หรือ (๕) หรือมาตรา ๖๙ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙๒ ถ้าผู้นั้นได้แจ้งถึงการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนนั้นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายก่อนถูกจับกุม ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษและไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๖๕ (๑) หรือ (๒) ให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับไม่เกินกึ่งหนึ่งจากจำนวนเงินค่าปรับแก่ผู้แจ้งความนำจับ

มาตรา ๑๒๗ ผู้สมัครผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๐ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือปรับเป็นจำนวนสามเท่าของจำนวนเงินที่เกินจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนด แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่ากัน หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๒๘ ผู้สมัครผู้ใดไม่ยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นเอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรา ๖๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าบัญชีรายรับและรายจ่ายที่ยื่นตามมาตรา ๖๒ เป็นเท็จ ผู้สมัครต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๒๙ ผู้ใด

(๑) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๔ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๗๓ หรือ

(๒) ฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ วรรคสอง มาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง

ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๓๑ ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๘ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๑๓๒ ผู้ใดปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนดตามมาตรา ๗๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ค่าปรับตามวรรคหนึ่ง ให้นำส่งเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ความผิดได้เกิดขึ้น

มาตรา ๑๓๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๖ หรือจงใจขัดขวางการขนส่งหีบบัตรเลือกตั้ง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้การขนส่งหีบบัตรเลือกตั้งล่าช้า ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๑๓๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๕ วรรคสอง มาตรา ๘๖ หรือมาตรา ๙๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๓๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๗ หรือมาตรา ๘๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๓๗ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งที่สั่งตามมาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๘ ในการสืบสวนหรือไต่สวน หากปรากฏว่าการให้ข้อมูล การชี้เบาะแสหรือคำให้การของบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้รายใดจะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดคนอื่นที่เป็นตัวการสำคัญ และ

สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกันบุคคลนั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติไม่ดำเนินคดีกับบุคคลใดแล้ว ให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาเป็นอันระงับไป เว้นแต่ปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกันไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือไม่ไปเบิกความหรือไปเบิกความแต่ไม่เป็นไปตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้ ให้การกันบุคคลไว้เป็นพยานนั้นสิ้นสุดลง และคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไปได้

มาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยานตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๓๙ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๔๐ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้นในเขตเลือกตั้งใด ให้ถือว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๔๑ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้นอกราชอาณาจักร จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๔๒ ในการเลือกตั้งครั้งแรกภายหลังจากที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นสมควรให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้แจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นแล้ว ให้ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังต่อไปนี้

เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการงดการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และกำหนดวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นสิ้นผลบังคับสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(๑) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘๕/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

(๒) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘๖/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขตเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

(๓) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

(๔) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๕๙ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นการชั่วคราวในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่น ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

(๕) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๙/๒๕๕๙ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ในกรณีที่มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล การยกฐานะเป็นเทศบาลหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะของเทศบาล ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

(๖) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๔/๒๕๕๙ เรื่อง การให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่ง และการแต่งตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

(๗) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖/๒๕๖๐ เรื่อง การแต่งตั้งนายกเมืองพัทยา ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๐

ในกรณีที่ไม่มีคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ให้อำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามวรรคหนึ่งเป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๔๓ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเสียสิทธิเนื่องจากไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้การเสียสิทธิของผู้นั้นเป็นอันสิ้นสุดลงนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๔๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินคดีแพ่งต่อบุคคลใดที่มีความรับผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้ถือว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ยังมีผลใช้บังคับอยู่

การกระทำใด ๆ อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ถ้าการกระทำนั้นยังเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ คณะกรรมการการเลือกตั้ง และศาล มีอำนาจดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยให้ถือว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ยังมีผลใช้บังคับอยู่

มาตรา ๑๔๕ บรรดาระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ออกตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง และผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะมาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย โดยคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มีหลักการเพื่อปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เสนอโดยคณะรัฐมนตรีชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑

ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๕๐ ก วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๒๕๘

วันใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง และผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะมาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยโดยคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไป ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ เนื้อหาออกเป็นทั้งสิ้น ๑๐ หมวด มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๔๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยามศัพท์ คำว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” “สภาท้องถิ่น” “ผู้บริหารท้องถิ่น” “หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น” “คณะกรรมการการเลือกตั้ง” “ผู้ตรวจการ เลือกตั้ง” “ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” “นายอำเภอ” “เจ้าหน้าที่รักษา ความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง” “ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” “ผู้สมัคร” “ผู้ได้รับเลือกตั้ง” “การเลือกตั้ง” “วันเลือกตั้ง” “เขตเลือกตั้ง” “หน่วยเลือกตั้ง” “ที่เลือกตั้ง” “จังหวัด” “อำเภอ” “ตำบล”“ศาลากลางจังหวัด” และ“ที่ว่าการอำเภอ”

๒. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบจัดการเลือกตั้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มอบหมาย และกำหนดให้ทั้งกรณีที่ กกต. จัดการเลือกตั้งเอง หรือกรณีที่หน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งมิใช่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับมอบหมายให้จัดการเลือกตั้งแทน ต้องดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

๓. กรณีที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือของหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือบุคคลอื่นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๔. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการจัดการเลือกตั้งในเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือบุคคลอื่น ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดการเลือกตั้งร้องขอ

๕. กำหนดให้การแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคล ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร เป็นการแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารโดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติฉบับนี้เว้นแต่ได้กำหนดวิธีการ แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดไว้เป็นการเฉพาะก็ให้ดำเนินการตามวิธีการนั้น ในกรณีที่พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้เรื่องใดต้องประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

๖. ในกรณีที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้บัญญัติวิธีการกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง และกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่จะใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปในราชกิจจานุเบกษา และให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

๗. กำหนดให้มีการให้ความคุ้มครองการปฏิบัติงานโดยสุจริตของ กกต. เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องมิให้ต้องรับผิดทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง

๘. กำหนดให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย และกำหนดให้มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติการ ให้เป็นไปตามกฎหมาย

๙. กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครได้ไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้ง และให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

๑๐. กำหนดระยะเวลาในการจัดการเลือกตั้งกรณีสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งครบวาระ และพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นไว้ดังนี้

๑๐.๑ กรณีดำรงตำแหน่งครบวาระ ต้องจัดการเลือกตั้งภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งครบวาระ

๑๐.๒ กรณีพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่น ต้องจัดการเลือกตั้งภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่น ยกเว้นกรณีที่วาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่ไม่ถึง ๑๘๐ วัน จะไม่จัดการเลือกตั้งก็ได้ นอกจากนี้ได้กำหนดให้เริ่มนับสมาชิกภาพของผู้ได้รับเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ตั้งแต่วันเลือกตั้ง และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหลืออยู่ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีคำสั่งให้ย่นหรือขยายระยะเวลาให้มีการจัดการเลือกตั้งได้ตามความจำเป็นเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษโดยต้องระบุเหตุผลการมีคำสั่งนั้นด้วย

๑๑. กำหนดให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๒๔ โดยความเห็นชอบ ของผู้อำนวยการ

การเลือกตั้งประจำจังหวัด ประกาศให้มีการเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และสถานที่อื่นตามที่เห็นสมควร

๑๒. กำหนดให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร มีหน้าที่จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งจากทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ถูกต้องตามความจริง

๑๓. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งทั้งหมด ยกเว้นค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด นอกจากนี้ได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามความจำเป็น

๑๔. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับวิธีการ และระยะเวลาในการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติฉบับนี้

๑๕. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกประกาศให้ย่นหรือขยายระยะเวลา หรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ เฉพาะในกรณีที่สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่นั้น ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมแก่การดำเนินการเลือกตั้งใหม่และให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม

๑๖. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้ง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายหลังจากคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าผลการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๑๗. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมไม่ว่าจะมีผู้ร้องเรียนหรือไม่ ให้แล้วเสร็จและประกาศผลการเลือกตั้ง หรือจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นโดยเร็ว

๑๘. กำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่ระบุว่าคำสั่งหรือคำวินิจฉัยให้พ้นจากตำแหน่งเป็นไปโดยไม่ชอบไม่มีผลกระทบต่อการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ดำเนินการให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างไปแล้วไม่ว่าจะเป็นกรณีที่มีการสั่งหรือคำวินิจฉัยให้ผู้บริหารท้องถิ่น ประธานหรือรองประธานสภาท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด ทั้งนี้เพื่อเป็นการรองรับผลการเลือกตั้งครั้งใหม่ที่ได้ดำเนินการมาโดยชอบ

๑๙. กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิก โดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ถือเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น สำหรับวิธีการแบ่งเขตเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ตามมาตรา ๑๙

๒๐. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแบ่งเขตเลือกตั้งโดยต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกันมากที่สุด และพื้นที่ของแต่ละเขตเลือกตั้งต้องติดต่อกัน

๒๑. กำหนดให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรมีหน้าที่แจ้งรายละเอียดของจำนวนราษฎรเป็นรายจังหวัด รายอำเภอ รายตำบล รายหมู่บ้าน รายเทศบาล รายองค์การบริหารส่วนตำบล และรายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายใน ๒๐ วัน นับแต่วันที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศจำนวนราษฎรทั้งประเทศ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการแบ่งเขต

เลือกตั้งตามมาตรา ๑๙ นอกจากนั้น ได้กำหนดให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่แจ้งกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตตำบล เขตหมู่บ้าน เขตเทศบาล เขตองค์การบริหาร ส่วนตำบล หรือเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

๒๒. กำหนดให้ใช้เขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเขตเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น

๒๓. กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง โดยกำหนดให้ทำเป็นประกาศและปิดไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นและสถานที่อื่นที่เห็นสมควร รวมทั้งให้จัดทำแผนที่แสดงเขตของหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งไว้โดยสังเขปก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๕ วัน

๒๔. กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดหน่วยเลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ โดยให้คำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้งของราษฎรไว้ และกำหนดให้ที่เลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ ต้องเป็นสถานที่ที่ประชาชนเข้าออกได้สะดวกและมีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของที่เลือกตั้งตามลักษณะของท้องที่และภูมิประเทศไว้ด้วย และเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อความปลอดภัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดที่เลือกตั้งนอกเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยเลือกตั้งนั้น

๒๕. กำหนดให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อมีกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดหน้าที่และอำนาจไว้ในมาตรา ๒๔ ในพระราชบัญญัตินี้

๒๖. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒๗. กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้

๒๘. กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน ในเรื่องที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๒๙. กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๗ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้เพื่อให้ครบตามจำนวนที่พึงมีโดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง

๓๐. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้ง จัดให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติ หน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓๑. กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายหรือสั่งการ รวมทั้งมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในการเลือกตั้งด้วย นอกจากนี้ได้กำหนดให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ จัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอด้วย

๓๒. กำหนดให้ผู้ที่พบการกระทำความผิดเกี่ยวกับกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้แจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง

๓๓. กำหนดให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจดำเนินการสอบสวนทันทีโดยไม่ต้องมีผู้มาร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

๓๔. กำหนดให้มีผู้ที่มีอำนาจสั่งให้ยุติหรือระงับการกระทำโดยไม่ชอบด้วยหน้าที่ และอำนาจของข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐอันเป็นการกลั่นแกล้งผู้สมัคร หรือดำเนินการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษ แก่ผู้สมัคร

๓๕. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดค่าตอบแทนตามบัญชีค่าตอบแทนหรือมาตรฐานกลางในการจ่ายค่าตอบแทนซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้โดยคำนึงถึงหน้าที่และอำนาจความรับผิดชอบและความแตกต่างของปริมาณงานในการดำเนินการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทหรือแต่ละแห่ง

๓๖. กำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี ๒) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีในวันเลือกตั้ง ๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง และ ๔) คุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด สำหรับกรณีที่มีการย้ายทะเบียนบ้านออกจากเขตเลือกตั้งหนึ่งไปยังอีกเขตเลือกตั้งหนึ่ง ภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน อันทำให้บุคคลมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันน้อยกว่า ๑ ปีนับถึงวันเลือกตั้ง ให้บุคคลนั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี

๓๗. กำหนดลักษณะต้องห้ามไม่ให้ใช้สิทธิเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ๒) เป็นภิกษุสามเณร นักพรต หรือนักบวช ๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ๔) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ ๕) มีลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

๓๘. กำหนดกรณีที่ไม่เป็นการตัดสิทธิเลือกตั้งไว้ในมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๓๙. กำหนดให้บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งเพื่อรับแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและไม่ได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้หรือแจ้งเหตุดังกล่าวไว้แล้ว แต่เหตุนั้นไม่ใช่เหตุอันสมควร เมื่อครบระยะเวลา ๖๐ วัน นับแต่วันเลือกตั้ง

๔๐. กำหนดกรณีการตัดสิทธิเลือกตั้งไว้ดังนี้ กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและไม่ได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้ สิทธิเลือกตั้งได้หรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว แต่เหตุนั้นไม่ใช่เหตุอันสมควรไว้ดังนี้ ๑) สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นและ ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ๒) สิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครอง ท้องที่ ๓) สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ๑๔ กำหนดให้ตัดสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวเป็นระยะเวลาครั้งละ ๒ ปีนับแต่วันเลือกตั้ง ครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หากในการเลือกตั้งครั้งต่อไปผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอีก ให้นับเวลาการจำกัดสิทธิครั้งหลังนี้โดยนับจากวันที่มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งใหม่และหากกำหนดเวลา การจำกัดสิทธิครั้งก่อนยังเหลืออยู่เท่าใดให้กำหนดเวลาการจำกัดสิทธินั้นสิ้นสุดลง

๔๑. เมื่อได้มีประกาศให้มีการเลือกตั้งแล้วกำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง จากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๒ ให้ถูกต้องตามความจริง และประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้โดยเปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัดหรือที่ว่าการอำเภอที่ตั้งอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง และสถานที่อื่นที่เห็นสมควรก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๕ วัน และแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เจ้าบ้านทราบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

๔๒. กำหนดวิธีดำเนินการในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านเห็นว่าตนหรือ ผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๔๓. กำหนดวิธีดำเนินการในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ประกาศแล้ว เป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง

๔๔. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บันทึกเกี่ยวกับกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใด และเป็นกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบคำพิพากษานั้นแล้วไว้ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการบันทึกหรือปรับปรุงการบันทึกเดิม ให้สอดคล้องกับคำพิพากษาที่ถึงที่สุดนั้นด้วย

๔๕. กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งต่อผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรเพื่อแก้ไขบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๒ ให้ถูกต้อง ในกรณีดังนี้ ๑) กรณีที่มีการถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง ๒) กรณีที่มีการถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง หรือวรรคสาม ๓) กรณีการเพิ่มชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๔๓ วรรคสอง ๔) กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๔๕

๔๖. กำหนดกรณีการห้ามย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบและกำหนดกรณีที่ให้สันนิษฐานว่าเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้าน เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบด้วยไว้ดังต่อไปนี้ ๑) การย้ายบุคคลตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายใน ๒ ปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน ๒) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยบุคคลนั้นมิได้อยู่อาศัยจริง ๓) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าบ้าน ยกเว้นคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณากรณีดังกล่าวข้างต้นแล้วเห็นว่าเป็นการย้ายโดยมีเหตุผลอันสมควรกำหนด ก็ให้ถือเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ได้กำหนดมิให้นำกรณีการย้ายบุคคลตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายใน ๒ ปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้านมาใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ หรือ สถานที่อื่นใดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดที่เป็นการย้ายเจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือ ๑๗ พนักงานของตน หรือบุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด)

๔๗. กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ๒) มีอายุดังนี้ - กรณีการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง ๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้ง ในวันสมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกัน

ไม่น้อยกว่า ๑ ปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง ๔) มีคุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

๔๘. กำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๔๙. กำหนดกรณีเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งไว้ดังต่อไปนี้ ๑) กำหนดให้ผู้สมัครยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งหลักฐานการสมัครและชำระค่าธรรมเนียมการสมัครตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ๒) กำหนดให้ค่าธรรมเนียมการสมัครตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้ง ๓) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีหน้าที่ต้องคืนค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งทุกกรณี

๕๐. กำหนดขั้นตอนการดำเนินการรับสมัครของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๕๑. กำหนดห้ามมิให้มีการกระทำอันเป็นการทุจริตไว้ดังนี้ ๑) เรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณ เป็นเงินได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อให้ตนสมัครหรือถอนการสมัครรับเลือกตั้ง ๒) ให้เสนอให้สัญญาว่าจะให้หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใดเพื่อให้ผู้นั้นหรือผู้อื่นสมัครหรือถอนการสมัครรับเลือกตั้ง

๕๒. กำหนดกรณีการยื่นคำร้องคัดค้านของผู้สมัครที่ไม่มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัครไว้ดังนี้ ๑) ให้ผู้สมัครที่ไม่มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๕๑ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร ๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีคำวินิจฉัยในคำร้องของผู้สมัครที่ไม่มีชื่อ ในประกาศรายชื่อผู้สมัครโดยเร็ว และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยนั้น ๓) คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถมอบอำนาจให้คณะบุคคลพิจารณาและวินิจฉัยเบื้องต้น เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดได้

๕๓. กำหนดกรณีการดำเนินการตรวจสอบเพื่อวินิจฉัยว่าผู้สมัครเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือได้รับแจ้งจากบุคคลว่าผู้สมัครเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๕๔. กำหนดวิธีการกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไว้ดังนี้ ๑) ให้เรียงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตามลำดับก่อนหลังในการมายื่นใบสมัคร ๒) ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน ถ้ามีผู้สมัครมาพร้อมกันหลายคน และไม่อาจตกลงกันได้ ๓) ห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไม่ว่าด้วยประการใด ๆ ถ้าได้กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตามวิธีการดังกล่าวแล้ว

๕๕. กำหนดให้ผู้สมัครสามารถส่งตัวแทนไปประจำอยู่ ณ ที่เลือกตั้งได้แห่งละ ๑ คน โดยยื่นหนังสือแต่งตั้งตัวแทนต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๗ วัน

๕๖. กำหนดข้อควรปฏิบัติและข้อห้ามมิให้ปฏิบัติสำหรับตัวแทนผู้สมัครรับเลือกตั้ง

๕๗. กำหนดกรณีเกี่ยวกับจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้ในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๕๘. กำหนดวิธีการคำนวณค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งของผู้สมัครตามค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งที่ได้ใช้จ่ายจริงในระหว่างระยะเวลา ดังนี้ ๑) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบวาระให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่ ๑๘๐ วัน ก่อนวันที่ครบวาระจนถึงวันเลือกตั้ง ๒) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงจนถึงวันเลือกตั้งกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจขยายระยะเวลาดังกล่าวข้างต้นได้ หากมีเหตุอันสมควรกำหนดให้

คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้เป็นตัวอย่างให้ผู้สมัครและประชาชนทราบเป็นการทั่วไป โดยกำหนดให้มีการปรับปรุงประกาศดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันด้วย

๕๙. กำหนดกรณีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง โดยกำหนดให้จัดทำรายละเอียดและวิธีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดและประกาศรายละเอียดและวิธีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา

๖๐. กำหนดให้มีการดำเนินการสอบหาข้อเท็จจริงกรณีที่ผู้สมัครยื่นบัญชีรายรับ รายจ่ายในการเลือกตั้งโดยไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือมีเหตุอันควรสงสัย หรือได้รับแจ้งโดยมีหลักฐานอันสมควรว่าผู้สมัครใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ ดังนี้ ๑) กรณีผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตรวจสอบพบว่าผู้สมัครยื่นบัญชีรายรับรายจ่ายในการเลือกตั้งโดยไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือมีเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้ง โดยมีหลักฐานอันสมควรว่าผู้สมัครใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนดให้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๖๑. กำหนดเวลาในการดำเนินการหาเสียงเลือกตั้งและห้ามหาเสียงเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) กรณีที่เป็นการเลือกตั้งเนื่องมาจากครบวาระหรือครบอายุ กำหนดให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่ ๑๘๐ วัน ก่อนวันครบวาระหรือครบอายุจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง ๒) กรณีที่เป็นการเลือกตั้งเนื่องมาจากการยุบสภาหรือถือว่ายุบสภากำหนดให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันยุบสภาหรือวันที่ถือว่ามีการยุบสภาจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง ๓) กรณีที่เป็นการเลือกตั้งเนื่องมาจากตำแหน่งว่างอันมิใช่เพราะเหตุครบวาระหรือครบอายุ กำหนดให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง ๔) กรณีมีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ กำหนดให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันที่มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่จนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง ๕) กรณีมีการสั่งให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่ กำหนดห้ามมิให้หาเสียงเลือกตั้ง ยกเว้นคณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีมติ เป็นอย่างอื่นโดยคำนึงถึงความสุจริตและเที่ยงธรรม

๖๒. กำหนดห้ามผู้สมัครหรือบุคคลอื่นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วยวิธีการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๖๓. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัคร เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครแล้ว ห้ามผู้สมัครดำเนินการหรือยินยอมให้มีการดำเนินการหาเสียงเลือกตั้งที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด นอกจากนี้ได้กำหนดให้ผู้สมัครที่มีผู้ช่วยหาเสียง แจ้งจำนวนผู้ช่วยหาเสียง รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ช่วยหาเสียง หน้าที่ และค่าตอบแทนของผู้ช่วยหาเสียงต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยกำหนดให้นำค่าตอบแทนดังกล่าวไปรวมเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งด้วย

๖๔. กำหนดห้ามผู้สมัครจัดยานพาหนะให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้ง ในกรณีดังนี้ ๑) การนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้ง ๒) การนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งกลับจากที่เลือกตั้ง ๓) การจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง ๔) การจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งกลับจากที่เลือกตั้ง ทั้งนี้โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ นอกจากนี้ได้กำหนดห้ามบุคคลอื่นกระทำการดังกล่าวข้างต้น เพื่อจูงใจหรือควบคุม ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัคร

๖๕. กำหนดห้ามบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการเลือกตั้ง หรือกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การเลือกตั้ง โดยประการที่อาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ยกเว้นการกระทำที่เป็นการช่วยราชการตามที่ทางราชการร้องขอหรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติ โดยสุจริต

๖๖. กำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่กระทำการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ยกเว้นเป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจดำเนินการในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่กระทำการอันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ดังนี้ ๑) สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติระงับหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการกระทำดังกล่าว ๒) แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราวหรือสั่งให้ไปประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ หรือห้ามเข้าเขตเลือกตั้งจนกว่าจะมีการประกาศผลการนับคะแนนได้หากเห็นว่าจำเป็นต้องกระทำการดังกล่าว

๖๗. กำหนดห้ามบุคคลทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง ๑ วัน จนสิ้นสุดวันเลือกตั้ง

๖๘. กำหนดให้สามารถปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งในที่สาธารณะได้เฉพาะในสถานที่และมีขนาดไม่เกินที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนด

๖๙. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนและเผยแพร่ให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งและมาใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างกว้างขวาง

๗๐. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่แจ้งข้อเท็จจริงในกรณีที่มีการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ว่าโดยทางใดว่าการหาเสียงเลือกตั้งนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือฝ่าฝืนหรือไม่ถูกต้องตามคำสั่ง ระเบียบหรือข้อบังคับของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไปโดยพลันและมีอำนาจสั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูล โดยทันที

๗๑. กำหนดห้ามบุคคลนำสิ่งพิมพ์แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นใดมาปิดหรือแสดงไว้ภายในที่เลือกตั้งเมื่อได้มีประกาศที่เลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ แล้ว ยกเว้นเป็นการดำเนินการตามคำสั่งของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด หากมีสิ่งพิมพ์แผ่นประกาศหรือสิ่งอื่นปิดหรือแสดงไว้ภายในที่เลือกตั้งก่อนหรือในวันเลือกตั้งอันเป็นการฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทำลายปกปิด หรือนำออกไปไว้นอกที่เลือกตั้ง

๗๒. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยใช้วิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และมีอำนาจกำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นใช้วิธีเดียวกันได้โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นนั้นด้วย

๗๓. กำหนดวิธีการออกเสียงลงคะแนนไว้ดังนี้ ๑) ใช้บัตรเลือกตั้ง ๒) วิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้ง กำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้ง เป็นไปตาม เงื่อนไขที่กำหนดในมาตรา ๗๕ ๒๘ กำหนดห้ามนำความในมาตรา ๗๙ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับกับกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนน โดยวิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้ง

๗๔. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้มีอำนาจกำหนดลักษณะหีบบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดลักษณะของหีบบัตรเลือกตั้ง โดยคำนึงถึงหีบบัตรเลือกตั้งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่แล้ว เพื่อให้สามารถใช้หีบบัตรเลือกตั้ง ดังกล่าวได้ต่อไป

๗๕. กำหนดระยะเวลาการออกเสียงลงคะแนนในวันเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) กรณีปกติเปิดการออกเสียงลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา ๒) กรณีที่เห็นสมควรเพื่อให้การจัดการเลือกตั้งเป็นไปอย่างเรียบร้อย คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดเวลาการออกเสียงลงคะแนนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างอื่นได้แต่ต้องมีเวลาการออกเสียงลงคะแนนไม่น้อยกว่า ๗ ชั่วโมง

๗๖. กำหนดวิธีดำเนินการของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งก่อนเริ่มเปิดและเมื่อถึงเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนนไว้ดังนี้ ๑) ก่อนเริ่มเปิดการออกเสียงลงคะแนนให้นับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมดของหน่วยเลือกตั้งและปิดประกาศจำนวนบัตรเลือกตั้งไว้ในที่เปิดเผย ๒) เมื่อถึงเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนน ให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผย แสดงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งเห็นว่าหีบบัตรเลือกตั้งเป็นหีบบัตรเลือกตั้งเปล่าและให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ๓) จากนั้นให้ทำการบันทึกการดำเนินการดังกล่าว โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒ คน ซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกด้วย ยกเว้นไม่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในที่เลือกตั้ง

๗๗. กำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้มีสิทธิ เลือกตั้งเพื่อใช้สำหรับออกเสียงลงคะแนนระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนน เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแสดงตนด้วยบัตรหรือหลักฐาน ดังนี้ ๑) บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นของทางราชการหรือ หน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตร ๒) บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นของทางราชการหรือหน่วยงาน ของรัฐที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตรหรือหลักฐานอื่นที่หมดอายุแล้ว สำหรับขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบการแสดงตนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งกำหนด

๗๘. กำหนดวิธีการออกเสียงลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) กรณีประสงค์จะลงคะแนนเลือกผู้สมัคร ให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องทำเครื่องหมายของหมายเลขประจำตัวผู้สมัครในบัตรเลือกตั้ง ๒) กรณีประสงค์จะลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัคร ให้ทำเครื่องหมายกากบาทในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

๗๙. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง มอบหมายจัดให้มีการอำนวยความสะดวกสำหรับการออกเสียงลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพหรือผู้สูงอายุไว้เป็นพิเศษ หรือจัดให้มีการช่วยเหลือในการออกเสียงลงคะแนนภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

๘๐. กำหนดวิธีการหย่อนบัตรเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) ให้พับบัตรเลือกตั้งเพื่อไม่ให้ผู้อื่นทราบว่าลงคะแนนเลือกผู้สมัครคนใดหรือ ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครคนใด ๒) ให้ใส่บัตรเลือกตั้งลงในหีบบัตรเลือกตั้งด้วยตนเองต่อหน้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ๓) กรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ กำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจช่วยใส่บัตรเลือกตั้งลงในหีบบัตรเลือกตั้งแทนผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวได้แต่ต้องทำต่อหน้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุนั้น

๘๑. กำหนดห้ามบุคคลซึ่งรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งพยายามออกเสียงลงคะแนนหรือออกเสียงลงคะแนน

๘๒. กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้บัตรเลือกตั้งที่ตนได้รับจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อการออกเสียงลงคะแนนเท่านั้น โดยห้ามใช้บัตรอื่นเพื่อการออกเสียงลงคะแนน และห้ามนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากที่เลือกตั้ง ยกเว้นเป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจกรรมการ ประจำหน่วยเลือกตั้ง

๘๓. กำหนดห้ามบุคคลทำเครื่องหมายด้วยวิธีการต่าง ๆ ไว้ที่บัตรเลือกตั้งโดยจงใจ นอกจากเครื่องหมายที่ลงคะแนน

๘๔. กำหนดห้ามบุคคลใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ถ่ายภาพบัตรเลือกตั้งในระหว่างการออกเสียงลงคะแนนเพื่อให้เห็นเครื่องหมายลงคะแนนในคูหาเลือกตั้ง

๘๕. กำหนดห้ามบุคคลนำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้งโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อออกเสียงลงคะแนนโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง

๘๖. กำหนดห้ามผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำบัตรเลือกตั้งที่ออกเสียงลงคะแนนแล้วแสดงต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนได้ลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครคนใด

๘๗. กำหนดห้ามบุคคลกระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้หรือขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปที่เลือกตั้ง หรือไม่ให้ไปถึงที่เลือกตั้งดังกล่าวภายในกำหนดเวลาที่จะออกเสียงลงคะแนนได้

๘๘. กำหนดห้ามบุคคลจ่าย แจก หรือให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อจูงใจไม่ให้ไปออกเสียงลงคะแนน หรือกระทำการเพื่อไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปออกเสียงลงคะแนน กำหนดให้กรณีที่บุคคลมีบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้อื่นจำนวน ๒ คนขึ้นไปไว้ในความครอบครองโดยไม่มีเหตุอันสมควรในระหว่างวันประกาศให้มีการเลือกตั้งถึงวันถัดจากวันเลือกตั้ง เป็นการกระทำเพื่อจูงใจไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปออกเสียงลงคะแนนหรือกระทำการเพื่อไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปออกเสียงลงคะแนน

๘๙. กำหนดห้ามไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครคนใด หรืองดเว้นไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครคนใด

๙๐. กำหนดวิธีดำเนินการกรณีไม่สามารถออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งได้ เนื่องจากเกิดการจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น

๙๑. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ได้ไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันที่เหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้และเป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งตามวันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดได้สิ้นสุดลง

๙๒. กำหนดวิธีดำเนินการเมื่อถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) ประกาศปิดการออกเสียงลงคะแนน ๒) ปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้งของหีบบัตรเลือกตั้ง ๓) งดจ่ายบัตรเลือกตั้ง ๔) ทำเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งที่เหลืออยู่ให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ลงคะแนนไม่ได้ ๕) จัดทำรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมด จำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรเลือกตั้งและจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือแล้วประกาศให้ประชาชนที่อยู่ ณ ที่เลือกตั้งได้ทราบกำหนดให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งอนุญาตให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนที่ได้มาแสดงตัวอยู่ในที่เลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วก่อนเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน แต่ยังไม่ได้แสดงตนหรือรับบัตรเลือกตั้งแสดงตนและมอบบัตรเลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งได้แม้ถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนแล้ว และเมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ออกเสียงลงคะแนนเสร็จสิ้นแล้วให้ดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดต่อไปกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเมื่อถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

๙๓. กำหนดห้ามบุคคลใดเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำ ให้ไร้ประโยชน์หรือนำไปซึ่งหีบบัตรเลือกตั้งโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย ตั้งแต่เวลาที่เปิดการออกเสียงลงคะแนน จนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน นอกจากนี้ได้กำหนดห้ามบุคคลใดเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์หรือนำไปซึ่งหีบบัตรเลือกตั้งที่เก็บบัตรเลือกตั้ง ภายหลังจากการนับคะแนนแล้ว รวมทั้งบัตรเลือกตั้ง เอกสาร และหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้จัดทำขึ้นด้วย ยกเว้นเป็นการกระทำตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

๙๔. กำหนดวิธีการนับคะแนนโดยให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งนั้น ๆ โดยเปิดเผยและห้ามเลื่อนหรือประวิงเวลาการนับคะแนนเลือกตั้ง รวมทั้งให้นับบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครคนใดด้วย

๙๕. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการในการนับคะแนนเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

๙๖. กำหนดห้ามบุคคลกระทำการเพื่อให้บัตรเลือกตั้งที่อยู่ในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งมีจำนวนผิดจากความจริง

๙๗. กำหนดให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจวินิจฉัยว่าบัตรเลือกตั้งใดเป็นบัตรเสีย โดยให้ใช้เสียงข้างมาก และให้แยกบัตรเสียออกไว้ต่างหาก และห้ามนับบัตรเสีย เป็นคะแนนเลือกตั้งไม่ว่ากรณีใด กำหนดลักษณะบัตรเสียที่ไม่นับเป็นคะแนนไว้ดังนี้ ๑) บัตรที่มิได้ทำเครื่องหมายใด ๆ ๒) บัตรที่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครคนใด เว้นแต่เป็นการ ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด ๓) บัตรที่ทำเครื่องหมายเป็นที่สังเกตตามมาตรา ๘๔ ๔) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสลักหลังในบัตรเสียว่า “เสีย” และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสามคน

๙๘. กำหนดห้ามกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจงใจนับบัตรเลือกตั้งอ่านบัตรเลือกตั้ง นับคะแนนเลือกตั้ง หรือรวมคะแนนเลือกตั้งให้ผิดจากความจริง หรือกระทำการใดให้บัตรเลือกตั้งชำรุดเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ได้หรือทำรายงานการเลือกตั้งผิดจากความจริง

๙๙. กำหนดการดำเนินการในกรณีการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งไว้ ดังนี้ ๑) เมื่อมีการรวมผลการนับคะแนนเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้วให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง จำนวนบัตรเลือกตั้งที่มีอยู่ทั้งหมด จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือ โดยเปิดเผยและรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยทันทีเพื่อรวบรวมผลการนับคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ๒) จากนั้นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งและรายงานแสดงผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยเร็ว ๓๓ ทั้งนี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง การรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง วิธีการและระยะเวลาการเก็บรักษาและทำลายบัตรเลือกตั้งและเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

๑๐๐. กำหนดการดำเนินการในกรณีที่ไม่สามารถนับคะแนน ณ หน่วยเลือกตั้งได้ เนื่องจากเกิดการจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือมีเหตุสุดวิสัยไว้ ดังนี้ ๑) ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการนับคะแนนเลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว ๒) จากนั้น

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดวันและสถานที่นับคะแนนเลือกตั้ง โดยต้องไม่เกิน ๓ วัน นับแต่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง ส่วนกรณีที่บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือสูญหาย หรือการนับคะแนนเลือกตั้งต่อไปจะก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการออกเสียงลงคะแนนใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นตามควรแก่กรณีได้

๑๐๑. กำหนดการดำเนินการในกรณีที่นับคะแนนแล้วพบว่ามีบัตรปลอมไว้

๑๐๒. กำหนดการดำเนินการในกรณีที่ผลการนับคะแนนไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งไว้ในมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๑๐๓. กำหนดการดำเนินการกรณีเกี่ยวกับการนับคะแนนเลือกตั้งทั้งกรณีที่เห็นว่าเป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และกรณีเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการไต่สวนแล้วปรากฏว่ามีมูล ให้มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ยกเว้นการฝ่าฝืนหรือความไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมนั้นไม่ได้เกี่ยวข้องกับผู้ได้คะแนนในลำดับที่จะได้รับเลือกตั้ง และให้ดำเนินการเพื่อให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยเร็ว ทั้งนี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจไต่สวนการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ไม่ได้มีเหตุสงสัยดังกล่าวตามที่เห็นสมควรด้วย

๑๐๔. กำหนดการดำเนินการในกรณีที่ผู้สมัครกระทำการเป็นเหตุให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในกรณีที่มีคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งภายหลังวันออกเสียงลงคะแนนแต่ก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้ง และผู้สมัครซึ่งถูกระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งนั้นเป็นผู้สมัครที่ได้คะแนนในลำดับที่ได้รับเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งนั้น

๑๐๕. กำหนดให้ศาลอุทธรณ์มีอำนาจพิจารณาพิพากษากรณีที่ผู้สมัครกระทำการเป็นเหตุให้การเลือกตั้งไม่สุจริตและเที่ยงธรรม และกำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งครั้งใหม่ที่มีขึ้น เนื่องจากศาลอุทธรณ์มีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยให้ศาลสั่งให้ผู้สมัครจ่ายค่าใช้จ่ายนั้นตามประมาณการค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้แถลงต่อศาล กำหนดให้หักค่าใช้จ่ายของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการ เลือกตั้งครั้งใหม่ในกรณีนี้ได้ไม่เกินร้อยละ ๓๐ ของค่าใช้จ่ายที่ได้รับตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโอนเงินที่เหลือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

๑๐๖. กำหนดให้จำนวนคะแนนเสียงที่จะถือเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งในกรณีมีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนสมาชิ สภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งเป็นไปตามมาตรา ๑๐๙ แต่ถ้าเป็นกรณีอื่นได้กำหนดจำนวนคะแนนเสียงที่จะถือเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุด และมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ๒) การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาท้องถิ่นได้ ๑ คน ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดและมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ๓) การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาท้องถิ่นได้มากกว่า ๑ คน ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเรียงตามลำดับลงมา และได้รับคะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น ๔) หากมีผู้สมัครได้คะแนนเลือกตั้งเท่ากันอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งทั้ง ๓ กรณีข้างต้นได้ให้ใช้วิธีการจับสลากต่อหน้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ๕) หากไม่มีผู้สมัครได้รับเลือกตั้งเพราะเหตุที่ไม่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้สมัครคนใด

กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ และดำเนินการรับสมัครใหม่ โดยตัดสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง รายเดิมทุกราย

๑๐๗. กำหนดจำนวนคะแนนเสียงที่จะถือเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งในกรณีมีผู้สมัคร รับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง เมื่อได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด ๒) กรณีที่ไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้ง กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ และดำเนินการการรับสมัครใหม่ โดยตัดสิทธิการสมัครรับเลือกตั้ง ที่จะจัดขึ้นใหม่ของผู้สมัครรับเลือกตั้งรายเดิมทุกรายซึ่งไม่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือก ผู้สมัครคนใด

๑๐๘. กำหนดให้จัดการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๑๐๘ หรือมาตรา ๑๐๙ สำหรับผู้บริหารท้องถิ่นจนกว่าจะมีผู้ได้รับเลือกตั้ง หากได้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ครั้งหนึ่งแล้ว ยังไม่มีผู้ได้รับ เลือกตั้ง ให้งดการจัดให้มีการเลือกตั้งต่อไป และให้ถือว่าสภาท้องถิ่นนั้นมีสมาชิกเท่าที่มีอยู่จนกว่าสภาท้องถิ่นนั้นจะครบวาระ ยกเว้นกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๑๐๙. กำหนดให้บุคคลทั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้งมีสิทธิตรวจสอบการเลือกตั้งที่เห็นว่าเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม โดยแจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งและมีหลักฐานตามสมควร เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับหนังสือแจ้งแล้วให้ตรวจสอบเบื้องต้น ถ้าเห็นว่าไม่มีเหตุอันจะควรดำเนินการต่อไป ให้สั่งยุติเรื่องและบันทึกเหตุผลไว้ในหนังสือแจ้งนั้น แต่ถ้าเห็นว่ามีเหตุอันควรไต่สวนให้สั่งให้มีการดำเนินการไต่สวนโดยพลัน

๑๑๐. กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีสิทธิตรวจสอบการกระทำการไปในทางที่อาจเกิดความเสียหายแก่การจัดการเลือกตั้ง หรืออาจทำให้การเลือกตั้ง เป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำตักเตือนของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้มีคำสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการการ เลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่กระทำการดังกล่าวพ้นจากหน้าที่ความรับผิดชอบและแต่งตั้งบุคคลอื่นให้ปฏิบัติหน้าที่แทน นอกจากนี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พ้นจากหน้าที่ส่งมอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้งและอำนวยความสะดวกแก่บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่แทนนั้นด้วย

๑๑๑. กำหนดให้มีการดำเนินการทางวินัยกับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกสั่งให้พ้นจากหน้าที่ตามมาตรา ๑๑๒ วรรคสองได้ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควร โดยให้แจ้งต่อผู้บังคับบัญชาของถูกสั่งให้พ้นจากหน้าที่นั้นเพื่อดำเนินการทางวินัยต่อไป

๑๑๒. กำหนดให้ถือว่าผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง กระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง แต่ไม่รวมถึงกรณีที่ได้รับยกเว้นโทษตามมาตรา ๑๒๕ วรรคสาม

๑๑๓. กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างที่ขัดขวาง หน่วงเหนี่ยว หรือไม่ให้ความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควรในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือลูกจ้าง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปีหรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๑๔. กำหนดให้ผู้กระทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่ามีผู้สมัครกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปีหรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๕ ปี กำหนดให้การกระทำตามวรรคหนึ่งที่เป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ - ๑๐ ปีและปรับตั้งแต่ ๖๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๒๐ ปี ถ้าการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายนั้น เป็นการกระทำหรือก่อให้ผู้อื่นกระทำสนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมือง ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

๑๑๕. กำหนดให้กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้ตรวจการเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้ง หรือมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ที่จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือ กระทำการอันไม่ชอบด้วยหน้าที่ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือกระทำการหรือละเว้นกระทำ การโดยทุจริตหรือประพฤติมิชอบในการปฏิบัติหน้าที่ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ - ๒๐ ปีและปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๑๑๖. กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่รู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้งได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปีและปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี

๑๑๗. กำหนดให้บุคคลที่จงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งที่ตนได้รับมอบจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ชำรุดหรือเสียหาย ได้รับโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท และไม่ถือเป็นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ กำหนดให้บุคคลที่จงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสียที่ไม่ใช่การกระทำดังกล่าวข้างต้น และเป็นการกระทำโดยมีเจตนาเพื่อให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้ง ๔๐ ที่ใช้ได้ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี และปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี กำหนดให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งที่กระทำความผิดทั้งสองกรณีข้างต้น ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปีและปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๒๐ ปี

๑๑๘. กำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่เปิดเผยให้แก่ผู้อื่นทราบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใดมาลงคะแนนหรือยังไม่มาลงคะแนนเพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครในระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนนจนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปีหรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๑๙. กำหนดให้บุคคลที่ขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิดในเขตเลือกตั้งในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันเลือกตั้ง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๒๐. กำหนดให้บุคคลที่เล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขันต่อเกี่ยวกับผลการเลือกตั้ง ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๕ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ – ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และกำหนดให้ผู้เล่นการพนัน

ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปีส่วนผู้จัดให้มีการเล่นการพนันจะถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ถ้าผู้สมัครเป็นผู้การกระทำดังกล่าวข้างต้น ต้องได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๑๒๑. กำหนดให้บุคคลที่แจ้งเหตุตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง อันเป็นเท็จ ได้รับโทษปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

๑๒๒. กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๔๗ ต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๕ ปี

๑๒๓. กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ มาตรา ๖๓ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๖ มาตรา ๙๐ มาตรา ๙๗ หรือมาตรา ๙๙ ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ (๓) (๔) หรือ (๕) หรือมาตรา ๖๗ ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปีและปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี ๔๑ กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งซึ่งเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙๐ ที่ได้แจ้งการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนนั้นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง มอบหมายก่อนถูกจับกุม ไม่ต้องรับโทษและไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง กำหนดให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับไม่เกินกึ่งหนึ่งจากจำนวนเงินค่าปรับแก่ผู้แจ้งความนำจับ หากศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๖๓

๑๒๔. กำหนดให้ผู้สมัครที่ฝ่าฝืนมาตรา ๕๘ วรรคสาม ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๕ ปีหรือปรับ ตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือปรับเป็นจำนวน ๓ เท่าของจำนวนเงินที่เกินจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนด แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่ากัน หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี

๑๒๕. กำหนดให้ผู้สมัครที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปีหรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง เป็นเวลา ๑๐ ปี

๑๒๖. กำหนดโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับบุคคลที่กระทำการ ดังนี้ ๑) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๗๑ หรือ ๒) ฝ่าฝืนมาตรา ๖๔ วรรคสอง มาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ วรรคสอง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๕ ปี

๑๒๗. กำหนดให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๑๒๘. กำหนดให้บุคคลที่ปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนดตามมาตรา ๖๙ ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยกำหนดให้นำค่าปรับในกรณีนี้ส่งเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ความผิดได้เกิดขึ้น

๑๒๙. กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๙๔ หรือจงใจขัดขวางการขนส่งหีบบัตรเลือกตั้ง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้การขนส่งหีบบัตรเลือกตั้งล่าช้า ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปีและปรับ ตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๒๐ ปี

๑๓๐. กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๘๓ วรรคสอง มาตรา ๘๔ หรือ มาตรา ๘๘ ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปีหรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับและถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี

๑๓๑. กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๘๕ หรือมาตรา ๘๗ ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปีหรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๓๒. กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๘๙ วรรคหนึ่ง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๕ ปี

๑๓๓. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งที่สั่งตามมาตรา ๑๑๒ วรรคหนึ่ง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๓๔. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกันบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีได้หากปรากฏในชั้นสืบสวนหรือไต่สวนว่าการให้ข้อมูลการชี้เบาะแสหรือคำให้การของบุคคลจะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดที่เป็นตัวการสำคัญและสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดได้ กำหนดให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาเป็นอันระงับไป เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติไม่ดำเนินคดีแต่ถ้าปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกันไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จหรือไม่ไปเบิกความหรือไปเบิกความแต่ไม่เป็นไปตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้ให้การกันบุคคลไว้เป็นพยานนั้นสิ้นสุดลงและคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไปได้ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการกันบุคคลไว้เป็นพยาน และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยาน

๑๓๕. กำหนดให้การถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง มีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลาตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา ยกเว้นศาลอุทธรณ์จะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

๑๓๖. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้น เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๑๓๗. กำหนดให้บุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้นอกราชอาณาจักรได้รับโทษในราชอาณาจักร และกำหนดให้การกระทำของผู้เป็นตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดที่ได้กระทำนอกราชอาณาจักร เป็นการกระทำในราชอาณาจักร

๑๓๘. กำหนดให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติมีอำนาจแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นสมควร และในกรณีที่ไม่มีคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจนี้ กำหนดให้ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการงดการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และกำหนดวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ไม่มีผลใช้บังคับสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นสมควรให้มีการเลือกตั้งแล้ว

นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การศึกษาพระปริยัติธรรม

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาพระปริยัติธรรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๒๗

(๒) พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การศึกษาพระปริยัติธรรม” หมายความว่า การศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก

“วัด” หมายความว่า วัดตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์

“สถานศึกษาพระปริยัติธรรม” หมายความว่า สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา หรือโรงเรียน

“สำนักเรียน” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีสนามหลวง หรือแผนกธรรมสนามหลวง ที่มหาเถรสมาคมประกาศจัดตั้ง

“สำนักศาสนศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง หรือแผนกธรรมสนามหลวง ไม่ว่าจะจัดการศึกษาในรูปแบบของศูนย์การเรียน สำนักศาสนศึกษาวัด สำนักศาสนศึกษาประจำตำบล หรือสำนักศาสนศึกษาประจำอำเภอ

“โรงเรียน” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม

มาตรา ๕ การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อให้การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นไปตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก โบราณราชประเพณี และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

(๒) เพื่อให้พระภิกษุและสามเณรมีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และมีการรักษาพระธรรมวินัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องดีงามโดยเคร่งครัด เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไป

(๓) เพื่อให้พุทธศาสนิกชนนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง

มาตรา ๖ การศึกษาพระปริยัติธรรมมีสามแผนก ดังต่อไปนี้

(๑) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาภาคภาษาบาลี

(๒) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาภาคภาษาไทย

(๓) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาทั้งแผนกบาลีสนามหลวงและแผนกธรรมสนามหลวง ควบคู่กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

การศึกษาพระปริยัติธรรมตาม (๑) (๒) และ (๓) อาจศึกษาโดยใช้ภาษาอื่นในการจัดการศึกษาด้วยก็ได้

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ต่อการส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำแผนการศึกษาพระปริยัติธรรมและมาตรฐานสถานศึกษาพระปริยัติธรรม และแผนงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมเสนอต่อมหาเถรสมาคมพิจารณาให้ความเห็นชอบ

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนการศึกษาพระปริยัติธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐอุดหนุนงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมตามความเหมาะสมและจำเป็น

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการรูปหนึ่ง ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม

(๒) รัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ แม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง ประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และเลขาธิการ ก.ค.ศ.

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกรูปหรือคน ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๙ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) ขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๙ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตายหรือมรณภาพ

(๒) ลาออก

(๓) พ้นจากความเป็นพระภิกษุ

(๔) สมเด็จพระสังฆราชมีพระบัญชาให้ออกโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม

(๕) เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๖) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๗) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทน และในกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการชั่วคราว

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย แผนการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและมาตรฐานสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ควบคุมดูแลและกำกับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕

(๒) กำหนดมาตรฐานการศึกษาพระปริยัติธรรมและการประกันคุณภาพการศึกษา

(๓) อนุมัติหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม ทั้งนี้ สำหรับหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง และการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง ต้องเป็นไปโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม สำหรับการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการและตามที่มหาเถรสมาคมกำหนด

(๔) กำหนดพื้นความรู้ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์การเข้าศึกษา และเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษา

(๕) อนุมัติให้ปริญญาและประกาศนียบัตร

(๖) กำหนดหน้าที่และอำนาจและหลักเกณฑ์การบริหารงานของแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

(๗) กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานตามมาตรา ๑๘ เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง อัตรากำลัง เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ เงินค่าตอบแทน ค่าจ้าง สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น การสรรหา การบรรจุ การแต่งตั้ง การพัฒนา การพ้นจากตำแหน่ง การรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ และการลงโทษ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ เงินค่าตอบแทน ค่าจ้าง สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

(๘) ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศเกี่ยวกับการจัดตั้งสถานศึกษาพระปริยัติธรรม โครงสร้างการบริหารงาน การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและสถานศึกษาพระปริยัติธรรม

(๙) ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารและจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม รวมทั้งการบัญชีและการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ

(๑๐) ออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

(๑๑) ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๒) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๓) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อมหาเถรสมาคมเพื่อทราบ

(๑๔) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม หรือตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย

มาตรา ๑๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการรูปหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการรูปหนึ่งหรือคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

คณะกรรมการต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง

มาตรา ๑๔ ให้สำนักงานเป็นหน่วยงานกลางในการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานการศึกษาพระปริยัติธรรม และเป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ มีหน้าที่ด้านงานธุรการและสนับสนุนงานวิชาการให้แก่คณะกรรมการ รวมทั้งมีหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ และปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๕ ในการบริหารงานการศึกษาพระปริยัติธรรมตามมาตรา ๖ (๑) (๒) และ (๓) ให้มีแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา แล้วแต่กรณี ที่มหาเถรสมาคมแต่งตั้งทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบงานการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแต่ละแผนก

มาตรา ๑๖ ให้วัดมีสิทธิจัดตั้งสถานศึกษาพระปริยัติธรรมได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

สถานศึกษาพระปริยัติธรรมที่วัดจัดตั้งขึ้นตามวรรคหนึ่ง ให้จัดการศึกษาตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๕ และต้องคำนึงถึง

(๑) การให้การศึกษาวิชาการทางพระพุทธศาสนาเพื่อความเป็นเลิศที่เปี่ยมด้วยปัญญาพุทธธรรม

(๒) การส่งเสริมความรู้และความเข้าใจในคุณค่าแห่งหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

(๓) การผลิตผู้เรียนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนา สำนึกในความเป็นคนไทย มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น

(๔) มาตรฐานการศึกษาของชาติและวิธีการดำเนินงานของการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา ๑๗ สถานศึกษาพระปริยัติธรรมต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนาและพลเมืองที่ดีของสังคม

(๒) มีความรู้และทักษะในวิชาการทางพระพุทธศาสนา

(๓) มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบและวินัยสงฆ์

(๔) มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ

(๕) รู้จักบำรุงรักษาศาสนสมบัติ อนุรักษ์ และเสริมสร้างสภาพแวดล้อม

(๖) มีความภูมิใจความเป็นสมณะ จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

(๗) มีความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมสนับสนุนแนวทางปฏิบัติให้เกิดความเจริญแก่ชุมชน สังคม และพระพุทธศาสนา

มาตรา ๑๘ ในสถานศึกษาพระปริยัติธรรมให้มีผู้ปฏิบัติงานสองประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) ประเภทผู้ปฏิบัติงานสอน ได้แก่ ครูสอนพระปริยัติธรรม และครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

(๒) ประเภทผู้สนับสนุนการศึกษา ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านวิชาการ ซึ่งทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกระบวนการการเรียนการสอน การนิเทศก์ และการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ได้แก่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่บรรณารักษ์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนว ผู้ปฏิบัติหน้าที่เทคโนโลยีการศึกษา ผู้ปฏิบัติหน้าที่งานทะเบียนวัดผล ผู้ปฏิบัติหน้าที่บริหารงานทั่วไป หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๙ ให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมจัดให้มีการจัดทำบัญชีตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ในการตรวจสอบภายใน ให้มีผู้ปฏิบัติงานของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายในโดยเฉพาะ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๐ ให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาพระปริยัติธรรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๑ ให้การศึกษาพระปริยัติธรรมที่ได้จัดให้แก่สามเณรซึ่งเป็นเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับและมีพื้นความรู้ไม่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่า ซึ่งได้ศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติกำหนดโดยคำแนะนำของมหาเถรสมาคม เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) แผนกธรรมสนามหลวง ชั้นนักธรรมเอก เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

(๒) แผนกบาลีสนามหลวง ชั้นเปรียญธรรมสามประโยค เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรา ๒๒ ให้ผู้เรียนที่พ้นการศึกษาภาคบังคับซึ่งได้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง และแผนกบาลีสนามหลวง มีวิทยฐานะ ดังต่อไปนี้

(๑) แผนกธรรมสนามหลวง ชั้นนักธรรมเอก มีวิทยฐานะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

(๒) แผนกบาลีสนามหลวง ชั้นเปรียญธรรมสามประโยค มีวิทยฐานะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรา ๒๓ ให้การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ได้จัดให้แก่พระภิกษุและสามเณรเป็นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๔ ให้ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลีสนามหลวง ชั้นเปรียญธรรมเก้าประโยค มีวิทยฐานะระดับปริญญาตรี เรียกว่า “เปรียญธรรมเก้าประโยค” ใช้อักษรย่อว่า “ป.ธ. ๙”

ในกรณีที่ผู้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวงชั้นใด ได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ให้ผู้นั้นมีวิทยฐานะระดับใด ๆ โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมและตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๒๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ ให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับประกาศนียบัตร ปริญญา และหนังสือรับรองการศึกษาหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนแก่ผู้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรมได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๖ คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีเครื่องหมายวิทยฐานะและการใช้เครื่องหมายวิทยฐานะของผู้สำเร็จการศึกษาได้

เครื่องหมายวิทยฐานะตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๗ สถานศึกษาพระปริยัติธรรมอาจกำหนดให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์และการใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมได้

ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๘ ผู้ใดใช้เครื่องหมายวิทยฐานะ ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมโดยไม่มีสิทธิจะใช้ หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีประกาศนียบัตร ปริญญา หรือตำแหน่งของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมโดยที่ตนไม่มีสิทธิ ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิจะใช้หรือมีวิทยฐานะหรือตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๙ ให้ผู้มีวิทยฐานะชั้นปริญญาตรีตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา มีวิทยฐานะระดับปริญญาตรีตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ถือว่าผู้ที่อยู่ในระหว่างการศึกษาหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลีสนามหลวงก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้เรียนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๐ ให้แม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เป็นแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง หรือประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๑ ให้สำนักเรียนและสำนักศาสนศึกษาตามประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลี พ.ศ. ๒๕๕๕ และโรงเรียนตามประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นสถานศึกษาพระปริยัติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๒ ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ และประกาศเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ และประกาศมหาเถรสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมมาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๓ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่โบราณราชประเพณี สถาบันพระพุทธศาสนามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาของชาติมาโดยตลอด ซึ่งคณะสงฆ์ได้ดำเนินการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมอันเป็นส่วนเฉพาะของการศึกษาของคณะสงฆ์ควบคู่กันไปกับการศึกษาวิชาสามัญ ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมได้รับการสนับสนุนส่งเสริมด้วยดีจากภาครัฐ และสามารถบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์และของชาติได้เป็นอย่างดี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. .... ในวาระที่หนึ่ง ในคราวประชุมครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน กำหนดเวลาพิจารณา ๔๕ วัน เมื่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้วรายงานต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยเสนอต่อประธานสภาฯ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๒ จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตราและลงมติในวาระที่สามเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๕๐ ก วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๑๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่โบราณราชประเพณี สถาบันพระพุทธศาสนามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาของชาติมาโดยตลอด ซึ่งคณะสงฆ์ได้ดำเนินการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมอันเป็นส่วนเฉพาะของการศึกษาของคณะสงฆ์ควบคู่กันไปกับการศึกษาวิชาสามัญ ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมได้รับการสนับสนุนส่งเสริมด้วยดีจากภาครัฐ และสามารถบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์และของชาติได้เป็นอย่างดี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิก กฎหมาย ๒ ฉบับคือ พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๒๗ และพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ (มาตรา ๓)

๒. บทนิยาม (มาตรา ๔)

๒.๑ “การศึกษาพระปริยัติธรรม” หมายความว่า การศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก

๒.๒ “วัด” หมายความว่า วัดตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์

๒.๓ “สถานศึกษาพระปริยัติธรรม” หมายความว่า สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา หรือโรงเรียน

๒.๔ “สำนักเรียน” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีสนามหลวง หรือแผนกธรรมสนามหลวง ที่มหาเถรสมาคมประกาศจัดตั้ง

๒.๕ “สำนักศาสนศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง หรือแผนกธรรมสนามหลวง ไม่ว่าจะจัดการศึกษาในรูปแบบของศูนย์การเรียน สำนักศาสนศึกษาวัด สำนักศาสนศึกษาประจำตำบล หรือสำนักศาสนศึกษาประจำอำเภอ

๒.๖ “โรงเรียน” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

๓. การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นไปตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก โบราณราชประเพณี และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อให้พระภิกษุและสามเณรมีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และมีการรักษาพระธรรมวินัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องดีงามโดยเคร่งครัด เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไป และเพื่อให้พุทธศาสนิกชนนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง (มาตรา ๕)

๕. การศึกษาพระปริยัติธรรมมีสามแผนก ดังต่อไปนี้ (๑) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาภาคภาษาบาล (๒) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาภาคภาษาไทย (๓) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาทั้งแผนกบาลีสนามหลวงและแผนกธรรมสนามหลวง ควบคู่กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ การศึกษาพระปริยัติธรรมอาจศึกษาโดยใช้ภาษาอื่นในการจัดการศึกษาด้วยก็ได้ (มาตรา ๖)

๖. เพื่อประโยชน์ต่อการส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำแผนการศึกษาพระปริยัติธรรม และมาตรฐานสถานศึกษาพระปริยัติธรรม และแผนงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมเสนอต่อมหาเถรสมาคมพิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้รัฐอุดหนุนงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมตามความเหมาะสมและจำเป็น (มาตรา ๗)

๗. คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม

๗.๑ กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม ประกอบด้วย ประธานกรรมการรูปหนึ่ง ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม รัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ แม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง ประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และเลขาธิการ ก.ค.ศ. และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกรูปหรือคน ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม โดยให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (มาตรา ๘)

๗.๒ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ เมื่อครบกำหนดตามวาระแล้ว หากยังมิได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ (มาตรา ๙)

๗.๓ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว ให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อตายหรือมรณภาพ ลาออก พ้นจากความเป็นพระภิกษุ สมเด็จพระสังฆราชมีพระบัญชา

ให้ออกโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก (มาตรา ๑๐)

๗.๔ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

๑) กำหนดนโยบาย แผนการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและมาตรฐานสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ควบคุมดูแลและกำกับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕

๒) กำหนดมาตรฐานการศึกษาพระปริยัติธรรมและการประกันคุณภาพการศึกษา

๓) อนุมัติหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม ทั้งนี้ สำหรับหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีสนามหลวง และการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง ต้องเป็นไปโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม สำหรับการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการและตามที่มหาเถรสมาคมกำหนด

๔) กำหนดพื้นความรู้ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์การเข้าศึกษา และเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษา

๕) อนุมัติให้ปริญญาและประกาศนียบัตร

๖) กำหนดหน้าที่และอำนาจและหลักเกณฑ์การบริหารงานของแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

๗) กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานตามมาตรา ๑๘ เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง อัตรากำลัง เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ เงินค่าตอบแทน ค่าจ้าง สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น การสรรหา การบรรจุ การแต่งตั้ง การพัฒนา การพ้นจากตำแหน่งการรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ และการลงโทษ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ เงินค่าตอบแทน ค่าจ้าง สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่น ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

๘) ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศเกี่ยวกับการจัดตั้งสถานศึกษาพระปริยัติธรรม โครงสร้างการบริหารงาน การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและสถานศึกษาพระปริยัติธรรม

๙) ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารและจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม รวมทั้งการบัญชีและการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ

๑๐) ออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

๑๑) ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

๑๒) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมาย

๑๓) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อมหาเถรสมาคมเพื่อทราบ

๑๔) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม หรือตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย

๘. กำหนดเกี่ยวกับการประชุม โดยคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม คณะกรรมการต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง (มาตรา ๑๓)

๙. กำหนดให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานกลางในการส่งเสริม สนับสนุนประสานงานการศึกษาพระปริยัติธรรม และเป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม มีหน้าที่ด้านงานธุรการและสนับสนุนงานวิชาการให้แก่คณะกรรมการ รวมทั้งมีหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติและปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย (มาตรา ๑๔)

๑๐. ในการบริหารงานการศึกษาพระปริยัติธรรมกำหนดให้มีแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา แล้วแต่กรณี ที่มหาเถรสมาคมแต่งตั้งทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบงานการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแต่ละแผนก (มาตรา ๑๕)

๑๑. กำหนดให้วัดมีสิทธิจัดตั้งสถานศึกษาพระปริยัติธรรมได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดเป็นไปตามวัตถุประสงค์โดยคำนึงถึง การให้การศึกษาวิชาการทางพระพุทธศาสนาเพื่อความเป็นเลิศที่เปี่ยมด้วยปัญญาพุทธธรรม การส่งเสริมความรู้และความเข้าใจในคุณค่าแห่งหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา การผลิตผู้เรียนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนา สำนึกในความเป็นคนไทย มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น และมาตรฐานการศึกษาของชาติและวิธีการดำเนินงานของการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ (มาตรา ๑๖)

๑๒. กำหนดให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ เป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนาและพลเมืองที่ดีของสังคม มีความรู้และทักษะในวิชาการทางพระพุทธศาสนา มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบและวินัยสงฆ์ และมีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ รู้จักบำรุงรักษาศาสนสมบัติอนุรักษ์ และเสริมสร้างสภาพแวดล้อม มีความภูมิใจความเป็นสมณะ จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และมีความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมสนับสนุนแนวทางปฏิบัติให้เกิดความเจริญแก่ชุมชนสังคม และพระพุทธศาสนา (มาตรา ๑๗)

๑๓. ในสถานศึกษาพระปริยัติธรรมให้มีผู้ปฏิบัติงานสองประเภท (มาตรา ๑๘)

๑๓.๑ ประเภทผู้ปฏิบัติงานสอน ได้แก่ ครูสอนพระปริยัติธรรม และครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

๑๓.๒ ประเภทผู้สนับสนุนการศึกษา ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านวิชาการ ซึ่งทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกระบวนการการเรียนการสอน การนิเทศก์ และการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ได้แก่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่บรรณารักษ์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนว ผู้ปฏิบัติหน้าที่เทคโนโลยีการศึกษา ผู้ปฏิบัติหน้าที่งานทะเบียนวัดผล ผู้ปฏิบัติหน้าที่บริหารงานทั่วไป หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

๑๔. กำหนดให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมจัดให้มีการจัดทำบัญชีตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (มาตรา ๑๙)

๑๕. กำหนดให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาพระปริยัติธรรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๒๐)

๑๖. กำหนดให้การศึกษาพระปริยัติธรรมที่ได้จัดให้แก่สามเณรซึ่งเป็นเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับและมีพื้นความรู้ไม่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่า ซึ่งได้ศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติกำหนดโดยคำแนะนำของมหาเถรสมาคม เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๒๑)

๑๖.๑ แผนกธรรมสนามหลวง ชั้นนักธรรมเอก เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

๑๖.๒ แผนกบาลีสนามหลวง ชั้นเปรียญธรรมสามประโยค เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑๗. ผู้เรียนที่พ้นการศึกษาภาคบังคับซึ่งได้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมสนามหลวงและแผนกบาลีสนามหลวง มีวิทยฐานะ ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๒๒)

๑๗.๑ แผนกธรรมสนามหลวง ชั้นนักธรรมเอก มีวิทยฐานะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

๑๗.๒ แผนกบาลีสนามหลวง ชั้นเปรียญธรรมสามประโยค มีวิทยฐานะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑๘. กำหนดให้การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ได้จัดให้แก่พระภิกษุและสามเณร เป็นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วแต่กรณี (มาตรา ๒๔) ให้ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลีสนามหลวง ชั้นเปรียญธรรมเก้าประโยค มีวิทยฐานะระดับปริญญาตรี เรียกว่า “เปรียญธรรมเก้าประโยค” ใช้อักษรย่อว่า “ป.ธ. ๙” (มาตรา ๒๕)

๑๙. คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีเครื่องหมายวิทยฐานะและการใช้เครื่องหมายวิทยฐานะของผู้สำเร็จการศึกษาได้ (มาตรา ๒๖)

๒๐. สถานศึกษาพระปริยัติธรรมอาจกำหนดให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์และการใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมได้ (มาตรา ๒๗)

๒๑. ผู้ใดใช้เครื่องหมายวิทยฐานะ ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม โดยไม่มีสิทธิจะใช้ หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีประกาศนียบัตร ปริญญา หรือตำแหน่งของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมโดยที่ตนไม่มีสิทธิ ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิจะใช้หรือมีวิทยฐานะหรือตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุก (มาตรา ๒๘)

๒๒. ให้ผู้มีวิทยฐานะชั้นปริญญาตรีตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะ ผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา มีวิทยฐานะระดับปริญญาตรีตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าผู้ที่อยู่ในระหว่างการศึกษาหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลีสนามหลวงก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้เรียนตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๙)

๒๓. กำหนดบทบัญญัติรองรับให้แม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง หรือประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี (มาตรา ๓๐)

๒๔. ให้สำนักเรียนและสำนักศาสนศึกษาตามประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลี พ.ศ. ๒๕๕๕ และโรงเรียนตามประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นสถานศึกษาพระปริยัติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓๑)

๒๕. ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ และประกาศเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ และประกาศมหาเถรสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมมาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๑ กระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับทุกประเภท และการอาชีวศึกษา แต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากร

เพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวง

มาตรา ๓๒ การจัดระเบียบบริหารราชการในกระทรวงให้มีองค์กรหลักที่เป็นคณะบุคคลในรูปสภาหรือในรูปคณะกรรมการจำนวนสามองค์กร ได้แก่ สภาการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นหรือให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๒/๑ และมาตรา ๓๒/๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๓๒/๑ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัยและการสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อให้การพัฒนาประเทศเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มาตรา ๓๒/๒ การจัดระเบียบราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกวรรคสามของมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๓๕/๑ ให้มีคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาระดับปริญญาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่งและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกและการแต่งตั้งประธานกรรมการ กรรมการ และกรรมการและเลขานุการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการการอุดมศึกษา ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๗ ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก

ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๙ ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา ที่มิใช่การจัดการอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือกระทรวงอื่น เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๑ ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๑/๑ ของหมวด ๗ ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๕๑/๑ คำว่า “คณาจารย์” ในหมวดนี้ ให้หมายความว่า บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัยในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาของรัฐและเอกชน แต่ไม่รวมถึงบุคลากรซึ่งสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม”

มาตรา ๑๑ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาตามมาตรา ๓๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ เพื่อกำหนดขอบเขตในการดำเนินการของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากมีการจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหลักการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ในการแก้ไขอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ เพิ่มอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม แก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา แก้ไขเพิ่มเติมการประเมินผลการจัดการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ ในวันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ดังนั้น กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันมีจำนวน ๔ ฉบับ สาระสำคัญของกฎหมายทั้ง ๔ ฉบับ มีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอน ๗๔ ก วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้ และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งในการจัดการศึกษาของรัฐให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ตามที่กฎหมายบัญญัติและให้ความคุ้มครองการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ดังนั้น จึงสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการการศึกษาอบรมให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๙ หมวด คือ หมวด ๑ บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ หมวด ๒ สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา หมวด ๓ ระบบการศึกษา หมวด ๔ แนวการจัดการศึกษา หมวด ๕ การบริหารและการจัดการศึกษา โดยแบ่งเป็นส่วนที่ ๑ การบริหารและ

การจัดการศึกษาของรัฐ และส่วนที่ ๒ การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมวด ๖ มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา หมวด ๗ ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา หมวด ๘ ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา หมวด ๙ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. นิยามศัพท์สำคัญในกฎหมายนี้ ได้แก่

“การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“การศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา

“การศึกษาตลอดชีวิต” หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“มาตรฐานการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อให้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

“การประกันคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

“การประกันคุณภาพภายนอก” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๒. การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

๒.๑ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน

๒.๒ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

๒.๓ การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

๓. การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

๓.๑ มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ

๓.๒ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๓ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา

๓.๔ มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๓.๕ ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

๓.๖ การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

๔. การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

การศึกษาสำหรับคนพิการ ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

๕. บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล ได้รับการศึกษาภาคบังคับและตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตลอดจนให้ได้รับการศึกษา นอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับตามความพร้อมของครอบครัว

๖. บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ตลอดจนบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ตามควรแก่กรณี ดังต่อไปนี้

๖.๑ การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลและการให้การศึกษาแก่บุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ

๖.๒ เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๖.๓ การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

๗. การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

๗.๑ การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

๗.๒ การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

๗.๓ การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ

สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้

ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน

๘. การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา และระดับปริญญา

การแบ่งระดับหรือการเทียบระดับการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๙. ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับหลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๑๐. การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

๑๐.๑ ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๑๐.๒ ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

๑๐.๓ ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

๑๐.๔ ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

๑๐.๕ ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

๑๑. รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

๑๒. ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียนความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

๑๓. ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

๑๔. ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

๑๕. ให้กระทรวงมีองค์กรหลักที่เป็นคณะบุคคลในรูปสภา หรือในรูปคณะกรรมการจำนวนสี่องค์กร ได้แก่ สภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการ

การอุดมศึกษา และคณะกรรมการการศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นหรือให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

๑๖. สภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบายแผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายและแผนด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม การสนับสนุนทรัพยากร การประเมินผลการจัดการศึกษา การดำเนินการด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งการพิจารณากลั่นกรองกฎหมายและกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

๑๗. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนามาตรฐานและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการการอุดมศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษา ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความ เป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาระดับปริญญา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่งและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการการศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนาด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

๑๘. ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๙. การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับติดตามการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ

๒๐. ให้สถานศึกษาเอกชนเป็นนิติบุคคล และมีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิ

๒๑. ให้สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภท การศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด โดยรัฐต้องกำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเอกชนในด้านการศึกษา

การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาของรัฐ ของเขตพื้นที่การศึกษา หรือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของเอกชน โดยให้รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย

ให้สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปริญญาดำเนินกิจการได้ โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

๒๒. ให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก

๒๓. ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

๒๔. ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

๒๕. ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

๒๖. ให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ในกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา

ให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่นทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด

ยกเว้น บุคลากรทางการศึกษาที่จัดการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้บริหารการศึกษาระดับเหนือเขตพื้นที่การศึกษาและวิทยาการพิเศษทางการศึกษา และคณาจารย์ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาในระดับอุดมศึกษาระดับปริญญา

๒๗. ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา

๒๘. ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศโดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังนี้

๒๘.๑ จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนให้เท่าเทียมกัน

๒๘.๒ จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยตามความเหมาะสมและความจำเป็น

๒๘.๓ จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษแต่ละกลุ่มตามมาตรา ๑๐

วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒๘.๔ จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ และงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

๒๘.๕ จัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และเป็นสถานศึกษาในกำกับของรัฐหรือองค์การมหาชน

๒๘.๖ จัดสรรกองทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชน เพื่อให้พึ่งตนเองได้

๒๘.๗ จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชน

๒๙. ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ตามความเหมาะสมและความจำเป็น

๓๐. ให้มีระบบการตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการศึกษา แนวการจัดการศึกษาและคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานภายในและหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอก

หลักเกณฑ์ และวิธีการในการตรวจสอบ ติดตามและการประเมิน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๓๑. รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมตามความจำเป็น

๓๒. รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

๓๓. ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

๓๔. ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

๓๕. รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

๓๖. ให้มีการระดมทุน เพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากเงินอุดหนุนของรัฐ ค่าสัมปทาน และผลกำไรที่ได้จากการดำเนินกิจการด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชน รวมทั้งให้มีการลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อการพัฒนาคนและสังคม

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการผลิต การวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๓๗. รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผน ส่งเสริมและประสานการวิจัย การพัฒนาและการใช้ รวมทั้งการประเมินคุณภาพ และประสิทธิภาพของการผลิต และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

๓๘. ให้จัดตั้งสำนักงานปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การมหาชนเฉพาะกิจที่จัดตั้งขึ้น โดยพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชนเพื่อทำหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) เสนอการจัดโครงสร้างองค์กร การแบ่งส่วนงานตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๕ ของพระราชบัญญัตินี้ (๒) เสนอการจัดระบบครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๗ ของพระราชบัญญัตินี้ (๓) เสนอการจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๘ ของพระราชบัญญัตินี้ (๔) เสนอแนะเกี่ยวกับการร่างกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการตาม (๑) (๒) และ (๓) ต่อคณะรัฐมนตรี (๕) เสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่บังคับใช้อยู่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตาม (๑) (๒) และ (๓) เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะรัฐมนตรี (๖) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนประกอบด้วย

๒. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๙ ตอน ๑๒๓ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๕ หน้า ๑๖

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายปฏิรูประบบราชการ โดยให้แยกภารกิจเกี่ยวกับงานด้านศิลปะและวัฒนธรรม ไปจัดตั้งเป็นกระทรวงวัฒนธรรม และโดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการบริหารและจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบกับสมควรให้มีคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทำหน้าที่ พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ สนับสนุนทรัพยากร ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กระทรวง หมายความว่า กระทรวงศึกษาธิการ

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๕ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๕ มาตรา ๕๑ มาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกระทรวง การจัดระเบียบบริหารราชการในกระทรวง การปฏิบัติหน้าที่ของสภาการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา คณะกรรมการอุดมศึกษา คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกัน

๓. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗ ตอน ๔๕ ก วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีระบบการบริหารและการจัดการศึกษาของทั้งสองระดับรวมอยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเกิดความไม่คล่องตัวและเกิดปัญหาการพัฒนาการศึกษา สมควรแยกเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพอันจะเป็นการพัฒนาการศึกษาแก่นักเรียนในช่วงชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้สัมฤทธิผลและมีคุณภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดให้การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษาโดยคำนึงถึงระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรมและความเหมาะสมด้านอื่นด้วย เว้นแต่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้เพิ่มความเป็นวรรคห้าของมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ “ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสถานศึกษาเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าจะอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเขตพื้นที่การศึกษาใด ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” (มาตรา ๔)

๔. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๕๗ ก วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๔๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ เพื่อกำหนดขอบเขตในการดำเนินการของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากมีการจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรา ๓๒/๑ และมาตรา ๓๒/๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ยกเลิกวรรคสามของมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรา ๓๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติกรศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๗)

๖. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติกรศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๘)

๗. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติกรศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๙)

๘. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรา ๕๑/๑ ของหมวด ๗ ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา แห่งพระราชบัญญัติกรศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดให้วาระเริ่มแรกให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาตามมาตรา ๓๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติกรศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีคณะกรรมการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (มาตรา ๑๑)

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ / จัดทำ

บรรณานุกรม

สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา : ข้อมูลการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ **สารบบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ณ วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๒** [ข้อมูลออนไลน์] สืบค้นจาก : http://web.senate.go.th/w3c/senate/pictures/sec/13/sp5/act.pdf [๒ กันยายน ๒๕๖๓]

สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา **การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ** [ข้อมูลออนไลน์] สืบค้นจาก : http://www.senate.go.th/w3c/senate/[๒ กันยายน ๒๕๖๓]

ราชกิจจานุเบกษา (๒๕๖๒) : **ค้นหาราชกิจจานุเบกษา ประเภท ก เล่ม ๑๓๖ ชนิดพระราชบัญญัติ/พระราชกำหนด** [ข้อมูลออนไลน์] สืบค้นจาก : http://www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/special/search.jsp[๒ กันยายน ๒๕๖๓]

ภาคผนวก

ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมาย
และวันประกาศราชกิจจานุเบกษา ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๒

ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมายและวันประกาศราชกิจจานุเบกษา ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑.	พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๖๒	อนุมัติพระราชกำหนดในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๒	๑๓๖	๔๕ ก	๗ เมษายน ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๑
๒.	พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๒	อนุมัติพระราชกำหนดในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๙๒ ก	๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๑
๓.	พระราชกำหนดโอนอัตรากำลังพลและงบประมาณบางส่วนของกองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม ไปเป็นของหน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ ซึ่งเป็นส่วนราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๒	อนุมัติพระราชกำหนดในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ และในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ วันอาทิตย์ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๑๐๓ ก	๓๐ กันยายน ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๔.	พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๙ ก	๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๑
๕.	พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๓๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๔/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๗๑ ก	๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๒๗	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๖.	พระราชบัญญัติ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๒/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๑
๗.	พระราชบัญญัติ การควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๖๗/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๒ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๘๕	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๘.	พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๒๒	เล่ม ๑
๙.	พระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๖๐/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๓ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๗๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑	๑๓๖	๒๕ ก	๓ มีนาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๐.	พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๗๒/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายและส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๒๗	เล่ม ๑
๑๑.	พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ (หลักเกณฑ์เรื่องทุนและอำนาจการบริหารกิจการ)	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายและส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๒๐๐	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๒.	พระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๓/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๘ ก	๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๕๘	เล่ม ๑
๑๓.	พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๐๘	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๔.	พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๓๓	เล่ม ๑
๑๕.	พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๓๐	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๖.	พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่. ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติ ในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ และดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ แต่ร่างพระราชบัญญัติที่สภาเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายมีการใช้ถ้อยคำที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงได้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมครั้งที่ ๓๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เพื่อขอ พิจารณาทบทวนร่าง ตามข้อบังคับข้อ ๑๒๘ โดยการประชุมครั้งที่. ๓๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุม เห็นชอบด้วยที่จะให้นำร่างพระราชบัญญัตินี้กลับมาทบทวนอีกครั้ง และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๕๗	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๗.	พระราชบัญญัติ การบริหารส่วนงานภายใน ของสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๙๙	เล่ม ๑
๑๘.	พระราชบัญญัติ การประเมินราคา ทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ แห่งรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๘ ก	๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๙	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๙.	พระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๕๔/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๗๙	เล่ม ๑
๒๐.	พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๕	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๒๑.	พระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๔ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๒๙ ก	๑๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๑
๒๒.	พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคล พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๙ ก	๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๒๐	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๒๓.	พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๒๙/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๗๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนถึง มาตรา ๒๙ และเลื่อนไปพิจารณาต่อในการประชุม ครั้งที่ ๗๗/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ พ.ย. ๒๕๖๑ โดยพิจารณาต่อในวาระที่ ๒ โดยเริ่มในมาตรา ๓๐ ไปจนจบร่างและลงมติในวาระที่ ๓ โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑	๑๓๖	๓๐ ก	๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๑
๒๔.	พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๓๔ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๕๘	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒					
๒๕.	พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่.๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๑	เล่ม ๑
๒๖.	พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๔๙	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒					
๒๗.	พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มติรับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่.๕ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๘ ก	๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๒
๒๘.	พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มติรับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่.๕ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๕๔	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒					
๒๙.	พระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมบทบัญญัติแห่ง กฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ของผู้ทำการแทน ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้รักษาการแทนหรือ ผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและมอบให้ คณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๙	เล่ม ๒
๓๐.	พระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลกฎหมาย ที่ดิน (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๗๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและมอบให้ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๕๘	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒					
๓๑.	พระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลกฎหมาย ที่ดิน (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและมอบให้ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๒๘ ก	๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๓๒	เล่ม ๒
๓๒.	พระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๑) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๗๑/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๗๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย	๑๓๖	๓๔ ก	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๕	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑					
๓๓.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๔๓/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๗๔/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑	๑๓๖	๒๐ ก	๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๒
๓๔.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินกระบวนพิจารณาในคดีอาญา)	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๗๕/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘๓/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๓๔ ก	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๘	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๓๕.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติ ในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ โดยที่ร่างพระราชบัญญัติที่สภาเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายมีข้อบกพร่องบางประการ จึงบรรจุเพิ่มเติมเข้าระเบียบวาระการประชุม ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เพื่อขอพิจารณาทบทวนร่างตามข้อบังคับ ข้อ ๑๒๘ ในคราวประชุม ครั้งที่. ๒๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมเห็นชอบด้วยที่จะให้นำร่างพระราชบัญญัตินี้กลับมาทบทวนอีกครั้ง ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๒๘ และลงมติเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๙ ก	๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๒๗	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๓๖.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ (e-payment)	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๗๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘๓/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๒๐ ก	๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๒
๓๗.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๙) พ.ศ. ๒๕๖๒ (มาตรการภาษีเพื่อการจัดตั้งสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทยตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีตามข้อผูกผันที่ได้ทำขึ้น)	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๗๗/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๒๓ ก	๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๓๘.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๐) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๗๒/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๔๕ ก	๗ เมษายน ๒๕๖๒	๖	เล่ม ๒
๓๙.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๑) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลังเพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๐๓	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๔๐.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ (การจัดเก็บภาษีเงินได้จากการลงทุนในตราสารหนี้ผ่านกองทุนรวม)	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๐๓	เล่ม ๒
๔๑.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๗๑/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแพ่งตลิ่งชันฯ เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่. ๘๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๓๔ ก	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๑	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๔๒.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๕๗	เล่ม ๒
๔๓.	พระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ค. ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๒	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๔๔.	พระราชบัญญัติ คณะกรรมการนโยบาย ที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๗๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๒
๔๕.	พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๓๙	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๔๖.	พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๒๑๕	เล่ม ๒
๔๗.	พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮ่องกงประจำประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ในคราวประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาฯ ครั้งที่ ๔๓/๒๕๖๑ วันอังคารที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นควรมอบหมายคณะกรรมาธิการการต่างประเทศพิจารณาศึกษาก่อนสภารับหลักการ โดยมีกำหนดเวลาพิจารณาศึกษา ๑๕ วัน และเห็นควรกราบเรียนประธานสภาพิจารณาบรรจุระเบียบวาระ ในวันศุกร์ ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ตามการประสานงานของคณะรัฐมนตรี และได้บรรจุเข้าระเบียบวาระ ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๒๐ ก	๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๕	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณาในวาระที่ ๒ โดยกรรมาธิการเต็มสภา พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบวาระที่สามในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑					
๔๘.	พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๙ ก	๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๕๒	เล่ม ๒
๔๙.	พระราชบัญญัติคุ้มครองประชาชนในการทำสัญญาขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๑๑	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒					
๕๐.	พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๙ ก	๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๙๖	เล่ม ๒
๕๑.	พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ (สิทธิลาเพื่อกิจธุระอันจำเป็น การลาเพื่อตรวจครรภ์ ค่าชดเชย	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๖๑/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๖ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียด	๑๓๖	๔๓ ก	๕ เมษายน ๒๕๖๒	๒๑	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
	สำหรับลูกจ้างที่ทำงานติดต่อกันครบยี่สิบปีขึ้นไป)	เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๑					
๕๒.	พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๙๑	เล่ม ๒
๕๓.	พระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดี ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๑๕๖๒	๑๘๖	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒					
๕๔.	พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๒ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๖๗	เล่ม ๓
๕๕.	พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๒๔๗	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๕๖.	พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๗๑/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๓๔ ก	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๗	เล่ม ๓
๕๗.	พระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดรถในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มติรับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการการปกครองท้องถิ่น เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่.๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๒๐๘	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๕๘.	พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๕๓	เล่ม ๓
๕๙.	พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ (แก้ไขการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้พ้นจากราชการ)	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๖๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ มติรับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่.๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๔๓ ก	๕ เมษายน ๒๕๖๒	๑๗	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๖๐.	พระราชบัญญัติทรัพย์อิงสิทธิ พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๙๗	เล่ม ๓
๖๑.	พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๕/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๒๘ ก	๙ มีนาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๖๒.	พระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๙๔	๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒	๑๗	เล่ม ๓
๖๓.	พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การ บริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๖๔	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๖๔.	พระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๕/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่. ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาต่อในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒ ต่อมาในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๒ พิเศษ วันพุธที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมเห็นชอบด้วยที่จะให้นำร่างพระราชบัญญัตินี้กลับมาทบทวนอีกครั้ง ตามข้อบังคับข้อ ๑๒๘ โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๖๔	เล่ม ๓
๖๕.	พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๖ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๖๐	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒					
๖๖.	พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๗๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๘ ก	๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๓๕	เล่ม ๓
๖๗.	พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๗๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มติรับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่าง พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา	๑๓๖	๖๘ ก	๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๔๕	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒					
๖๘.	พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ (กรมการขนส่งทางราง กระทรวงคมนาคม)	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๓/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๙	เล่ม ๓
๖๙.	พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒					
๗๐.	พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๗๑ ก	๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๗๑	เล่ม ๓
๗๑.	พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๐๖	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒					
๗๒.	พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๑๒๑	เล่ม ๓
๗๓.	พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๒/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๔๓ ก	๕ เมษายน ๒๕๖๒	๓๐	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๗๔.	พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๑๐๒	เล่ม ๓
๗๕.	พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๙๒	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๗๖.	พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๖ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๗๘/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑	๑๓๖	๓๐ ก	๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒	๒๑	เล่ม ๔
๗๗.	พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติ ในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ต่อมาร่างพระราชบัญญัติที่สภาเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายมีกำรใช้ถ้อยคำที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติปรับปรุง	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๒๗	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม ครั้งที่ ๓๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เพื่อขอพิจารณาทบทวนร่าง ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๒๘ ที่ประชุมเห็นชอบด้วยที่จะให้นำร่างพระราชบัญญัติ นี้กลับมาทบทวนอีกครั้ง ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๒๘ โดยมีมติ ให้ปรับปรุงความในร่างมาตรา ๑๙ (๒) ร่างมาตรา ๒๑ (๓) และร่างมาตรา ๙๓ และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒					
๗๘.	พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๗๙.	พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๗/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๓๖	เล่ม ๔
๘๐.	พระราชบัญญัติยกเว้นเบี้ยปรับ เงินเพิ่มภาษีอากร และความรับผิดทางอาญา เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มติรับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๓๘ ก	๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๘๑.	พระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๒๐	เล่ม ๔
๘๒.	พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๑๙ ก	๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๘๓.	พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑ วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ รับหลักการพิจารณาในวาระที่ ๒ โดยกรรมาธิการ เต็มสภา และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๒๓ ก	๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๔	เล่ม ๔
๘๔.	พระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๑๖๕	เล่ม ๔
๘๕.	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ (การดำเนินการทางวินัย	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๖๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา	๑๓๖	๔๓ ก	๕ เมษายน ๒๕๖๒	๙	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
	แก่ข้าราชการซึ่งออกจากราชการไปแล้ว)	**วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑					
๘๖.	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ (แก้ไขการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้พ้นจากราชการ)	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๖๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๔๓ ก	๕ เมษายน ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๔
๘๗.	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๖๖	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒					
๘๘.	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ (แก้ไขการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้พ้นจากราชการ)	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๖๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๔๓ ก	๕ เมษายน ๒๕๖๒	๕	เล่ม ๔
๘๙.	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๐๕	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒					
๙๐.	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ (แก้ไขการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้พ้นจากราชการ)	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๖๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๔๓ ก	๕ เมษายน ๒๕๖๒	๑๓	เล่ม ๔
๙๑.	พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๗๙	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒					
๙๒.	พระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๔๒	เล่ม ๔
๙๓.	พระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการ กรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๓ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๔๒	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒					
๙๔.	พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๒๐	เล่ม ๔
๙๕.	พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๗๑/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๗๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณา	๑๓๖	๓๔ ก	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๔	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑					
๙๖.	พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ (หลักเกณฑ์การควบคุมโรงงานใหม่)	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๒๑๓	เล่ม ๔
๙๗.	พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๒๒๗	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒					
๙๘.	พระราชบัญญัติ วัตถุอันตราย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๓๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๓ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๒๓๑	เล่ม ๔
๙๙.	พระราชบัญญัติว่าด้วย การจำหน่ายที่ดิน ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของ มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ในท้องที่ตำบลคลอง ประเวศ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๗๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๓๔ ก	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๔๓	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๐๐.	พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๗๑ ก	๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๔
๑๐๑.	พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๑๒	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๐๒.	พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๒๐๓	เล่ม ๔
๑๐๓.	พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๙ ก	๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๑๕	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๐๔.	พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๒ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๗๑ ก	๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๐๔	เล่ม ๕
๑๐๕.	พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๗๑	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๐๖.	พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๓๒	เล่ม ๕
๑๐๗.	พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๘ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๓๒	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๐๘.	พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการการสาธารณสุข เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๐๘	เล่ม ๕
๑๐๙.	พระราชบัญญัติสถาบันการเงินประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๔๕	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๑๐.	พระราชบัญญัติ สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๗๗	เล่ม ๕
๑๑๑.	พระราชบัญญัติสถาบัน พระบรมราชชนก พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๗๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖	๑๓๖	๔๓ ก	๕ เมษายน ๒๕๖๒	๔๐	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๑๒.	พระราชบัญญัติ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๐๒	เล่ม ๕
๑๑๓.	พระราชบัญญัติสภาดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๖๙	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๑๔.	พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหาร ส่วนตำบล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๔ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ และ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ ศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๕๑	เล่ม ๕
๑๑๕.	พระราชบัญญัติ สภานโยบาย การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ค. ๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ รับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๘	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๑๖.	พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๗๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๔ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตรา ไปจนจบร่าง และเลื่อนไปลงมติในการประชุม ครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นการพิจารณาต่อจากการประชุม ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ โดยเริ่มลงมติเรียงตามลำดับมาตราที่มีการแก้ไข ไปจนจบร่าง และลงมติในวาระที่ ๓ โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๓๔ ก	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๒๗	เล่ม ๕
๑๑๗.	พระราชบัญญัติสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่าง พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันนศุกร์ที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๔๕	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒					
๑๑๘.	พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๗๕/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๓๔ ก	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๕
๑๑๙.	พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๒ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๙๖	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒					
๑๒๐.	พระราชบัญญัติสุขภาพจิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการการสาธารณสุข เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๑๐	เล่ม ๕
๑๒๑.	พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๕/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๗๒ ก	๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๒๒.	พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การเทียบตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าอธิบดี พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๕
๑๒๓.	พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๖๙	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๒๔.	พระราชบัญญัติเหรียญรัตนาภรณ์ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. ๒๕๖๒	- ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบ - ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไว้พิจารณา และอนุมัติให้พิจารณาในวาระที่สอง โดยกรรมาธิการเต็มสภา ที่ประชุมจึงได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวาระที่สองขั้นกรรมาธิการและพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างแล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร	๑๓๖	๙๔ ก	๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๕
๑๒๕.	พระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. ๒๕๖๒	- ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบ - ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไว้พิจารณา และอนุมัติให้พิจารณาในวาระที่สอง โดยกรรมาธิการเต็มสภา ที่ประชุมจึงได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวาระที่สองขั้นกรรมาธิการและพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างแล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร	๑๓๖	๙๔ ก	๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒	๔	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๒๖.	พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๕/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และเลื่อนการลงมติไปในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดี ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ ลงมติรายมาตราที่มีการแก้ไข และลงมติในวาระที่ ๓ โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๓๘	เล่ม ๕
๑๒๗.	พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ค. ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๓๐	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒					
๑๒๘.	พระราชบัญญัติ อนุญาโตตุลาการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๕/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ ที่พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๖๒	เล่ม ๕
๑๒๙.	พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	**วาระที่ ๑** ครั้งที่ ๘๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา **วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓** ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ ที่พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๗๑ ก	๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๔๕	เล่ม ๕